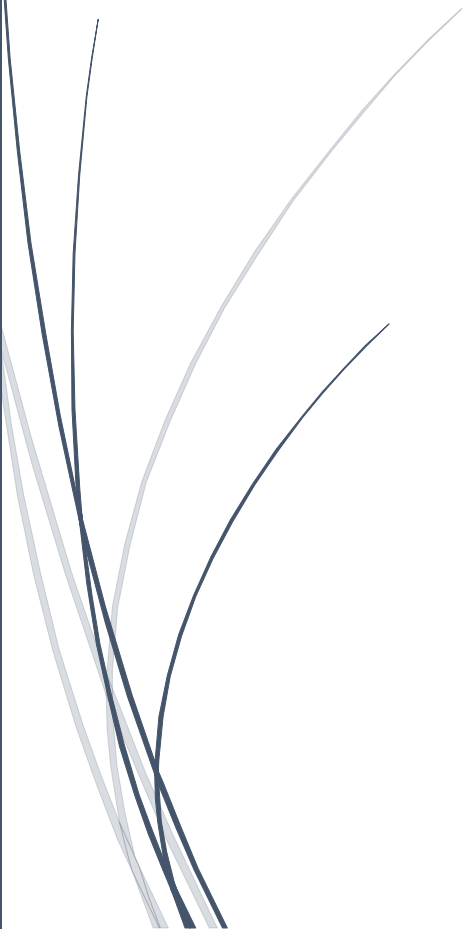

Strategia de dezvoltare durabilă a județului Dâmbovița 2012-2020

- varianta actualizată 2014 -

Noile orientări și regulamente adoptate la nivel european în vederea asigurării dezvoltării durabile și coezive au determinat necesitatea actualizării „Strategiei de dezvoltare durabilă a Județului Dâmbovița 2012-2020”, astfel încât să se asigure corelarea priorităților locale cu obiectivele strategice, sursele de finanțare și programele operaționale naționale.

În acest context, demersurile de actualizare nu au avut la bază o abordare exhaustivă, fiind analizate în mod prioritar datele locale relevante, mai ales cele care reliefează specificitatea unităților administrativ-teritoriale componente ale județului Dâmbovița, astfel încât implementarea pe termen mediu și lung a proiectelor incluse în portofoliul propus să contribuie la dezvoltarea integrată a comunităților locale, prin asigurarea infrastructurii necesare furnizării serviciilor de bază și a unei mai bune conectivități cu rețelele de drumuri naționale și regionale, crescând totodată gradul de accesibilitate în zonă.

Actualizarea priorităților strategice s-a realizat ținându-se seama de viziunea de dezvoltare a autorităților administrației publice județene, autorități cărora le revine ulterior obligația implementării și monitorizării proiectelor în strânsă cooperare cu celelalte autorități ale administrației publice locale.

NOTĂ privind actualizarea Strategiei de dezvoltare durabilă

Strategia de dezvoltare durabilă a județului Dâmbovița 2012-2020 a fost elaborată în luna ianuarie, anul 2012, în cadrul proiectului „STRATEGIA PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA”, COD SMIS 12696, implementat de către Consiliul Județean Dâmbovița, proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional „Dezvoltarea Capacității Administrative”, Axa Prioritară 1: „Îmbunătățiri de structură și proces ale managementului ciclului de politici publice”, DMI – Îmbunătățirea procesului de luare a deciziilor la nivel politico-administrativ, Operațiunea – Strategii de dezvoltare locală. Adresa paginii de web a Autorității de Management pentru Programul Operațional „Dezvoltarea Capacității Administrative” este: www.fonduriadministratie.ro¹. Această Strategie a fost adoptată de Consiliul Județean Dâmbovița prin Hotărârea nr. 7/27.01.2012. Drepturile de autor asupra acestei publicații sunt rezervate Consiliului Județean Dâmbovița.

Lucrarea de față Strategia de dezvoltare durabilă a județului Dâmbovița 2012-2020 își propune actualizarea strategiei aprobate prin HCJ nr. 7/27.01.2012 prin prezentarea informațiilor relevante aferente perioadei ulterioare elaborării acesteia și adaptarea documentului la conținutul și orientările actualelor documente de programare corespunzătoare perioadei 2014-2020, documente care nu erau disponibile în anul 2012.

Prin urmare, lucrarea nu urmărește înlocuirea, ci completarea strategiei aprobate cu informații actuale, și, respectiv, reorganizarea direcțiilor și obiectivelor de dezvoltare, precum și a planului de acțiuni, astfel încât acestea să corespundă într-o mai bună măsură contextului programatic actual și competențelor și atribuțiilor legale ale autorităților publice locale.

În acest context precizăm următoarele:

- 1. VIZIUNEA DE DEZVOLTARE propusă, precum și elementele de ANALIZĂ SWOT (capitolul 10), NU AU FOST MODIFICATE întrucât în perioada 2012-2014 nu au intervenit evenimente majore care să justifice o astfel de intervenție.**
- 2. În ceea ce privește capitolele 1 – Profilul județului Dâmbovița, 7 – Mediul și infrastructura de mediu, 8 – Capacitate administrativă și 9 – Contribuția la obiectivele orizontale – considerăm că intervenția în scopul actualizării nu se justifică, situația existentă neînregistrând schimbări semnificative în ultimii 3 ani, eventualele informații suplimentare legate de infrastructura de mediu fiind inserate în capitolul 6.**

¹ V. elementele de identitate vizuală ale publicației STRATEGIA PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA”, COD SMIS 12696, ianuarie 2012

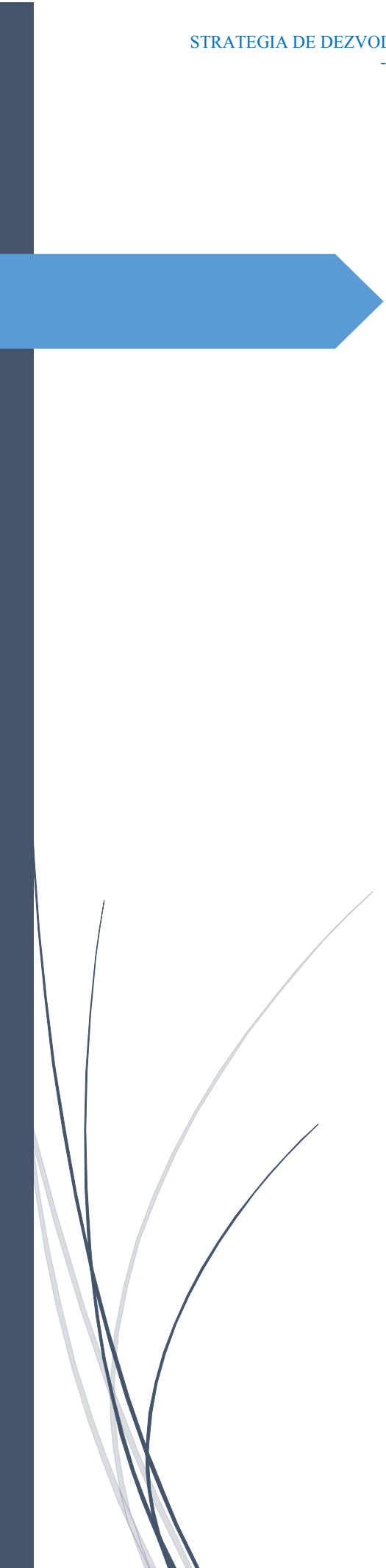
3. Pentru capitolul 2 – **Economia județului**, demersul actualizării s-a concentrat pe domeniul economic al agriculturii, realizându-se o analiză aprofundată a acestui sector considerat strategic pentru dezvoltarea durabilă a județului. Actualizarea este coerentă față de toate informațiile relevante pentru actualul Cadru Financiar Multianual (CFM) 2014-2020, respectiv de orientările propuse prin actuala formă a Programului Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2014-2020. Pe lângă intervențiile în sensul actualizării legate de industrie, servicii, investiții brute, comerț exterior și piața forței de muncă, lucrarea de față detaliază secțiunea Investițiile Străine Directe și Parteneriatul Public-Privat.
4. Capitolul 3 – **Dezvoltarea teritorială** completează și actualizează secțiunile referitoare la mediul rural și respectiv urban, oferind mai multe informații relevante în contextul programatic aferent CFM 2014-2020, documente elaborate ulterior datei publicării strategiei aprobate. Menționăm astfel că lucrarea de față include o analiză detaliată a activității formelor asociative ale autorităților publice locale în cadrul PNDR 2007-2013.
5. Capitolul 4 – **Potențial turistic** actualizează indicatorii statistici și informațiile aferente activității turistice la nivelul județului Dâmbovița, inclusiv progresele realizate de către autoritatea publică în domeniul atragerii fondurilor nerambursabile. Lucrarea analizează de asemenea în mod detaliat formele principale de turism existente, avându-se în vedere contextul generat atât de serviciile turistice specifice, cât și de către cele nespecifice existente, intenționându-se propunerea dezvoltării unor produse turistice, dar și fundamentarea necesității unor intervenții conexe turismului în zonele vizate.
6. În cuprinsul capitolului 5 – **Capital uman, infrastructură socială, educație și sănătate** nu au fost aduse modificări secțiunilor *demografie și formare profesională*, actualizarea celor mai relevante aspecte în aceste domenii fiind realizată în capitolul 3. Lucrarea actualizează și completează informațiile referitoare la serviciile publice culturale, sociale, de educație și sănătate, astfel încât să se reflecte cât mai bine activitatea instituțiilor publice care acționează în aceste domenii, și cărora autoritatea publică județeană trebuie să le asigure condițiile necesare pentru o bună funcționare, în contextul atribuțiilor și competențelor legale.
7. În ceea ce privește capitolul 6 – **Infrastructura, echiparea teritoriului**, lucrarea de față actualizează informațiile referitoare la investițiile realizate până în prezent în sectorul infrastructurii de apă și canalizare, precum și la contextul actual care caracterizează rețeaua rutieră a județului, avându-se în vedere de asemenea perspectivele CFM 2014-2020.

CUPRINS

SECȚIUNEA 1: SITUAȚIA SOCIO-ECONOMICĂ A JUDEȚULUI

CAPITOLUL 1 – Profilul județului Dâmbovița	7
CAPITOLUL 2 – Economia județului	8
2.1. PIB și structura economiei județene	8
2.2. Agricultură	9
2.3. Industrie	36
2.4. Economie rurală	38
2.5. Servicii (turism, CDI)	39
2.6. Sectorul antreprenorial	40
2.7. Indicatori colaterali: investiții străine, comerț exterior, cifra de afaceri	41
2.8. Piața muncii și forța de muncă	49
2.9. Infrastructura de afaceri	50
CAPITOLUL 3 – Dezvoltare teritorială	52
3.1. Dezvoltare urbană	52
3.2. Dezvoltare rurală	63
3.3. Relații urban-rural	81
3.4. Marketing teritorial	82
CAPITOLUL 4 – Potențial turistic	83
4.1. Indicatorii de analiză ai activității turistice în județul Dâmbovița	83
4.2. Forme principale de turism în județul Dâmbovița	87
4.2.1. Serviciile culturale	88
4.2.2. Serviciile de agrement	95
4.2.3. Serviciile de tratament și cură balneară	98
4.2.4. Servicii de cazare și alimentație publică	100
4.2.5. Servicii de informare și promovare turistică	108
4.2.6. Servicii turistice nespecifice	115
CAPITOLUL 5 – Capital uman, infrastructură socială, educație și sănătate	120
5.3. Educație și cultură	121
5.4. Incluziune socială	129
5.5. Sănătate	136
CAPITOLUL 6 – Infrastructura, echiparea teritoriului	140
6.1. Rețeaua rutieră	140
6.2. Rețeaua feroviară	144
6.3. Rețele edilitare	145
CAPITOLUL 7 – Mediul și infrastructura de mediu	149
CAPITOLUL 8 – Capacitate administrativă	150
CAPITOLUL 9 – Contribuția la obiectivele orizontale	151
CAPITOLUL 10 – SWOT general și pe fiecare domeniu de intervenție strategică – Viziune de dezvoltare	152
SECȚIUNEA 2: DIRECȚII DE DEZVOLTARE	
1. Asigurarea accesului populației județului Dâmbovița la servicii publice de calitate	154
2. Dezvoltarea economică a județului Dâmbovița	178
3. Dezvoltarea capacității administrative	226

Surse naționale de finanțare	229
Surse europene și internaționale de finanțare.....	233
Recomandări pentru asigurarea contribuției dezvoltării rurale la dezvoltarea economică, socială și teritorială a județului Dâmbovița.....	250
Corelarea Strategiei de dezvoltare cu alte planuri/strategii existente la nivel județean, regional, național, european	256
Managementul și monitorizarea Strategiei de dezvoltare a județului Dâmbovița 2012-2020.....	265
PLAN DE ACȚIUNE.....	271
ANEXA PA1 la planul de acțiuni de dezvoltare economico-socială a județului Dâmbovița 2014-2020	320
ANEXA PA2 la planul de acțiuni de dezvoltare economico-socială a județului Dâmbovița 2014-2020	323
ANEXA PA3 la planul de acțiuni de dezvoltare economico-socială a județului Dâmbovița 2014-2020	331
ANEXA PA4 la planul de acțiuni de dezvoltare economico-socială a județului Dâmbovița 2014-2020	337
ANEXA PA5 la planul de acțiuni de dezvoltare economico-socială a județului Dâmbovița 2014-2020	343
Anexa nr. 1. Documente europene relevante pentru dezvoltarea județului Dâmbovița în perioada 2014-2020	345
Anexa nr. 2. Procesul de dezbatere publică privind Strategia de Dezvoltare Durabilă a județului Dâmbovița 2012-2020 – varianta actualizată 2014.....	346

Secțiunea 1: Situația socio-economică a județului Dâmbovița

CAPITOLUL 1 – PROFILUL JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA

Strategia existentă, aprobată prin HCJ nr. 7/27.01.2012, tratează în mod suficient elementele generale definitorii pentru teritoriul județului Dâmbovița, abordând aspecte legate de așezare, populație, tradiție culturală, suprafață, structura administrativ-teritorială și cadrul natural, unele dintre acestea urmând a fi dezvoltate în capitole ulterioare dedicate.

Pentru majoritatea informațiilor cuprinse în această secțiune nu se impune necesitatea unei actualizări (ca de exemplu cele referitoare la cadrul natural sau la structura administrativ-teritorială). În ceea ce privește elementele de demografie, din analiza datelor provenite din documente statistice actuale² a rezultat faptul că, în comparație cu perioada de referință pentru care existau date oficiale la momentul elaborării strategiei existente³, nu se înregistrează diferențe semnificative care să afecteze într-un fel sau altul trendurile remarcate. Cel mai important aspect în acest caz rămâne fenomenul îngrijorător al îmbătrânirii demografice, care de altfel are o amploare națională.

² Anuarul Statistic al Județului Dambovita, INS 2014; Statistică teritorială, repere economice și sociale regionale – INS 2013; Dâmbovița în cifre – Breviar statistic 2014 – INS 2014.

³ Anul 2009

CAPITOLUL 2 – ECONOMIA JUDEȚULUI

Capitolul dedicat economiei județului Dâmbovița este amplu, detaliat și bine documentat, fiind organizat în 9 secțiuni.

2.1. PIB și structura economiei județene

Prima secțiune se referă la PIB și structura economiei județene, prezentând tendința de creștere pe ansamblu a economiei dâmbovițene⁴, fără diferențe notabile în comparație cu media regională (locul 3), dar înscriindu-se sub media națională a evoluției Produsului Intern Brut. Analiza datelor disponibile la momentul de față⁵ confirmă menținerea tendinței constante de creștere a acestui indicator la nivel județean în perioada 2008-2011, chiar și într-un context dificil în care județele mai dezvoltate Prahova și Argeș înregistrează scăderi de 9%, respectiv 5% în anul 2010. Creșterea se bazează pe industrie, întrucât ponderea valorii adăugate brute aferente acestui sector crește concomitent cu scăderea procentajului deținut de servicii.

În anul 2012, însă, numărul societăților comerciale active scade cu 5,4% comparativ cu anul 2010, respectiv la 6.250, pe fondul diminuării numărului de microîntreprinderi și întreprinderi mari, cel mai vizibil în domeniile construcției, hoteluri și restaurante, comerț.⁶ În industrie, numărul unităților active crește cu peste 9%.

⁴ În perioada 2000-2008

⁵ Creștere de aproximativ 11% în perioada 2008-2011, cf. Dâmbovița în cifre – Breviar statistic 2014 – INS 2014

⁶Dâmbovița în cifre – Breviar statistic 2014 – INS 2014

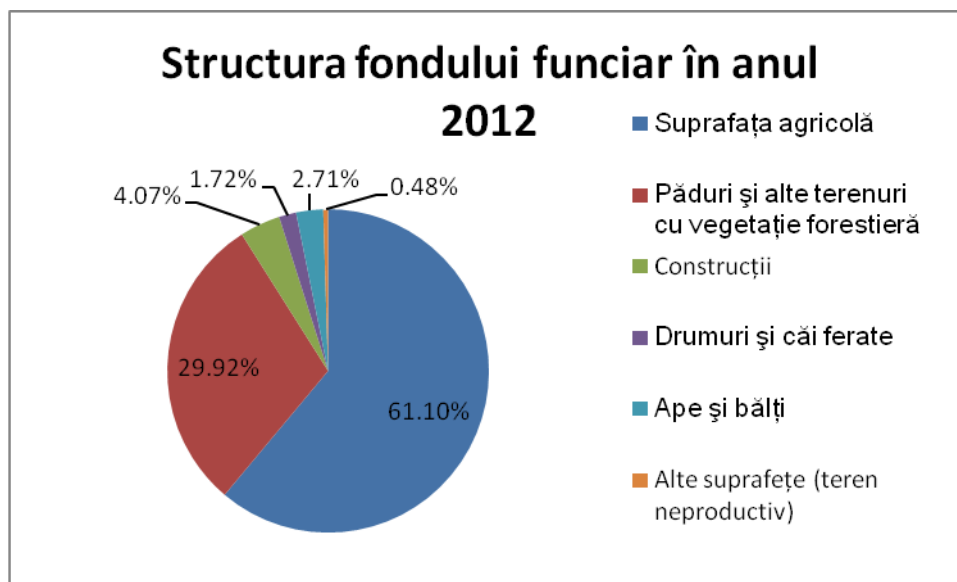
2.2. Agricultură

Județul Dâmbovița are o suprafață de 4.054 km², ceea ce îl situează ca întindere pe locul 36 între județele din România. Însă cu 61,1% din suprafață destinată terenurilor agricole, județul este unul foarte competitiv în ceea ce privește agricultura. Producția agricolă este reprezentată în principal de cultura vegetală (71,3%) și de creșterea animalelor (28,7%). Producția vegetală este orientată cu precădere spre cultura cerealelor boabe (75,8% din suprafața cultivată), cartofilor (6,7% din suprafața cultivată), legumelor (9,8% din suprafața cultivată) și fructelor. În ciuda suprafețelor destul de reduse utilizate, producțiile obținute la fructe, legume și cartofi plasează județul Dâmbovița în categoria marilor producători ai țării. În anul 2012 județul a dat 9,7% din producția națională de fructe (109,7 mii tone, locul 2 pe țară), 7,3% din producția de legume a țării (259,1 mii tone, locul 2 pe țară); 7,2% din producția de cartofi (178,6 mii tone, locul 2 pe țară). La producția animală, Dâmbovița ocupa în același an locul 1 în ierarhia județelor la producția de ouă (294 milioane bucăți cu 4,6%), locul 7 la producția totală de carne (48.789 tone greutate în viu cu 3,7%) și locul 19 la producția de lapte de vacă și bivoliță (953 mii hl cu 2,3%).

Fond funciar

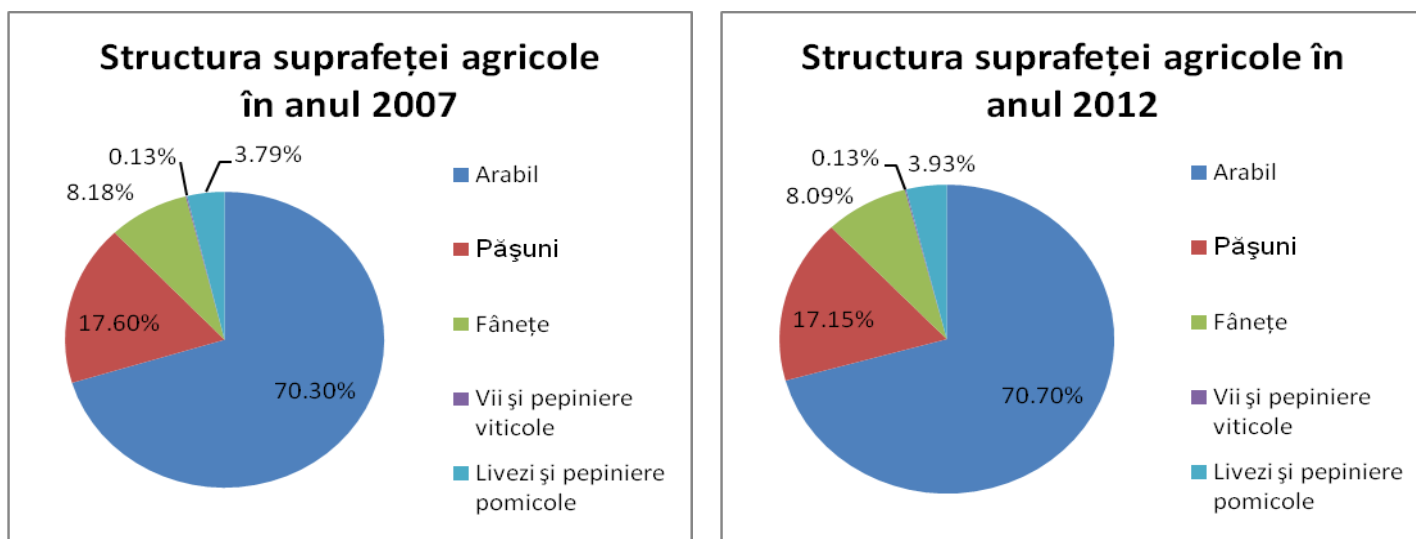
În anul 2012, fondul funciar al județului cuprindea 61,1% terenuri agricole, 29,92% păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră, 4,07% construcții, 2,71% ape și bălți, 1,72% drumuri și căi ferate și 0,48% terenuri neproductive.

Sursa: prelucrare date Anuarul Statistic al județului Dâmbovița, INS 2014

În ceea ce privește suprafața agricolă, cea mai mare parte este reprezentată de suprafața arabilă, 70,7%. În beneficiul crescătorilor de animale, 17,2% din terenuri sunt pășuni și 8,1% sunt fânețe. Restul terenurilor agricole sunt utilizate pentru livezi și pepiniere pomicole, 3,9%, și vii și pepiniere viticole, 0,1%.

În perioada 2007-2012 suprafața agricolă a județului a scăzut cu 1.301 ha. În cadrul acesteia, suprafața pășunilor și suprafața fânețelor au scăzut (cu 1.351 ha, respectiv 329 ha), în timp ce suprafața arabilă și suprafața pentru livezi și pepiniere pomicele au crescut (cu 68 ha, respectiv 311 ha).

Sursa: prelucrare date Anuarul Statistic al județului Dâmbovița, INS 2014

Localitățile cu cel mai ridicat procent al suprafeței agricole, peste 90%, sunt Morteni, Slobozia Moară și Poiana. Alte 22 de localități au între 80-90% suprafață agricolă: Mogoșani, Perșinari, Conțești, Butimanu, Corbii Mari, Ulmi, Petrești, Sălcioara, Lungulețu, Comișani, Costeștii din Vale, Crevedia, Potlogi, Bilciurești, Gura Șuții, Braniștea, Brezoele, Tărtășești, Cojasca, Răscăieți, Produlești și Vișina. Localitatea cu cea mai mică suprafață agricolă este comuna Iedera, cu un procent de 19,12%.

În funcție de suprafața alocată fiecărui mod de utilizare a terenului agricol, primele cinci și ultimele cinci localități din județ sunt:

	Arabil	Pășuni	Fânețe	Vii și pepiniere viticole	Livezi și pepiniere pomicele
1	Moroeni, 0.07%	Brezoele, 0.00%	Crevedia, 0.00%	Slobozia Moară, 0.00%	Slobozia Moară, 0.00%
2	Pietroșița, 0.26%	Crevedia, 0.04%	Slobozia Moară, 0.00%	Lungulețu, 0.00%	Lungulețu, 0.00%
3	Runcu, 0.61%	Slobozia Moară, 0.12%	Lungulețu, 0.00%	Tărtășești, 0.00%	Tărtășești, 0.00%
4	Buciumeni, 1.04%	Lungulețu, 0.67%	Tărtășești, 0.00%	Odobești, 0.00%	Poiana, 0.00%
5	Râu Alb, 1.26%	Tărtășești, 2.44%	Odobești, 0.00%	Poiana, 0.00%	Bilciurești, 0.00%
85	Cojasca, 84.11%	Moroeni, 25.01%	Vârfuri, 28.38%	Văcărești, 0.52%	Râu Alb, 13.37%
86	Tărtășești, 85.21%	Glodeni, 26.02%	Bărbulețu, 29.32%	Perșinari, 0.62%	Voinești, 16.04%
87	Brezoele, 86.97%	Pietrari, 26.52%	Vulcana Băi, 40.96%	Șelaru, 0.73%	Bărbulețu, 16.83%
88	Poiana, 87.66%	Râu Alb, 27.87%	Vișinești, 41.53%	Răzvad, 0.79%	Văleni Dâmbovița, 29.97%
89	Slobozia Moară, 91.02%	Buciumeni, 31.42%	Moțâieni, 46.11%	Glodeni, 0.84%	Malu cu Flori, 33.86%

Sursa: prelucrare date Anuarul Statistic al județului Dâmbovița, INS 2014

Îmbunătățiri funciare

Îmbunătățirile funciare sunt activități care au ca obiective: asigurarea protecției terenurilor de orice fel și a oricăror categorii de construcții față de inundații, alunecări de teren și eroziuni, precum și protecția lacurilor de acumulare împotriva colmatării și regularizarea cursurilor de apă; asigurarea unui nivel corespunzător de umiditate a solului, care să permită sau să stimuleze creșterea plantelor, incluzând plantațiile vitipomicole, culturile agricole și silvice; asigurarea ameliorării solurilor acide, sărăturate și nisipoase, precum și protecția împotriva poluării. Acestea contribuie la valorificarea capacității de producție a terenurilor și a plantelor, precum și la introducerea în circuitul economic a terenurilor neproductive.

Potrivit Legii 138/2004 a îmbunătățirilor funciare, amenajările de îmbunătățiri funciare din domeniul public sau privat al statului, declarate de utilitate publică, sunt gestionate de Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare – instituție publică cu personalitate juridică, finanțată din venituri proprii și subvenții acordate de la bugetul de stat, în subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.⁷ Aceasta administrează infrastructura de îmbunătățiri funciare aparținând domeniului public și privat al statului, cu excepția celei situate pe terenurile incluse în fondul forestier proprietate publică a statului, administrate de Regia Națională a Pădurilor – Romsilva.

Persoanele fizice sau persoanele juridice care dețin, în baza unui titlu valabil de proprietate ori de folosință, terenuri deservite de sisteme de irigații sau de desecare și drenaj ori de lucrări de apărare împotriva inundațiilor sau de combatere a eroziunii solului pot constitui o organizație de îmbunătățiri funciare. La rândul lor, două sau mai multe organizații de îmbunătățiri funciare pot înființa o federație de organizații de îmbunătățiri funciare, care să

exploateze, întrețină și reparaie părți dintr-o amenajare sau o amenajare întreagă de îmbunătățiri funciare care deservește în comun organizațiile membre. Federațiile pot primi în folosință gratuită, în condițiile legii, o parte dintr-o amenajare de îmbunătățiri funciare sau o întreagă amenajare de îmbunătățiri funciare aflată în proprietatea publică a statului.

Organizațiile și federațiile primesc subvenții de la bugetul de stat pentru exploatarea, întreținerea și reparațiile amenajărilor de irigații. Pentru realizarea de noi amenajări sau lucrări de irigații ori pentru reabilitarea celor existente, beneficiarii pot primi subvenții de la bugetul de stat sau alte fonduri publice, care să acopere total ori parțial cheltuielile efectuate cu realizarea acestora. În plus, se pot acorda subvenții și pentru acoperirea cheltuielilor aferente exploatării, întreținerii și reparațiilor infrastructurii de îmbunătățiri funciare, alta decât cea pentru irigații, și acoperirea cheltuielilor necesare realizării de noi amenajări de îmbunătățiri funciare, altele decât cele de irigații, precum și reabilitarea celor existente, care să acopere total sau parțial cheltuielile efectuate cu realizarea acestora.

Persoanele fizice și juridice care își manifestă intenția de a desfășura, pe terenuri din domeniul agricol, activități de îmbunătățiri funciare, studii, proiectare, executare de lucrări și servicii și /sau de fabricare a instalațiilor de irigat pot fi atestate de către Ministerul

⁷ <http://www.anif.ro/>

Agriculturii și Dezvoltării Rurale. După atestare, care este valabilă trei ani, acestea pot desfășura activități de îmbunătățiri funciare precum studii de teren, elaborare de documentații tehnico-economice, executare de lucrări și prestări de servicii pentru fabricarea de instalații de irigat.

La jumătatea anului 2013, în Dâmbovița existau 2 organizații de îmbunătățiri funciare, cu o suprafață de 2.870 ha (ambele cu amenajare în Titu Ogrezeni). În același an, era atestată o singură persoană juridică: S.C. CHIRULLI ANDREA S.R.L., Sat Dumbrava, comuna Ulmi. În județ nu era nicio persoană fizică atestată.

Exploatații agricole

Conform rezultatelor Recensământului Agricol din anul 2010, în județul Dâmbovița erau 146.084 exploatații agricole, dintre care 144.939 fără personalitate juridică (144.818 exploatații agricole individuale și 121 persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale, întreprinderi familiale) și 1.145 cu personalitate juridică. Dintre cele cu personalitate juridică, județul avea 1 regie autonomă, 9 societăți/asociații agricole, 857 societăți comerciale cu capital majoritar privat, 5 societăți comerciale cu capital majoritar de stat, 97 de unități ale administrației publice (85 consilii locale/primării, 8 institute/stațiuni de cercetare, unități școlare cu profil agricol) și 176 alte tipuri de exploatații (fundații, așezăminte religioase, școli etc.). La acel moment nu exista nicio unitate cooperatistă. Județul se afla pe locul 5 după numărul total al exploatațiilor și numărul exploatațiilor fără personalitate juridică, după județele Prahova, Argeș, Suceava, Dolj, și pe locul 4 după numărul exploatațiilor cu personalitate juridică, după județele Bihor, Timiș și Arad.

După modul de utilizare a suprafeței agricole, cele mai multe exploatații fără personalitate juridică aveau și suprafață agricolă și efective de animale (103.065), urmate de cele doar cu suprafață agricolă (36.916) și cele numai cu efective de animale (4.958). În același timp, cele mai multe exploatații cu personalitate juridică utilizau numai suprafață agricolă (1.089), fiind urmate de exploatațiile cu suprafață agricolă și efective de animale (42) și exploatațiile numai cu efective de animale (14).

O suprafață totală de 234.265,63 hectare era utilizată de 96.212 exploatații cu teren arabil (158.182,34 hectare), 83.711 grădini familiale (4.954,42 hectare), 44.949 exploatații cu pășuni și fânețe (59.735,36 hectare), 24.646 exploatații pentru culturi permanente (11.393,51 hectare).

Exploatațiile din domeniul creșterii animalelor se împărțeau astfel: 21.353 cu bovine (37.050 capete), 2.941 cu ovine (59.494 capete), 2.434 pentru creșterea caprinelor (22.365 capete), 70.612 cu porcine (125.329 capete), 101.969 cu păsări (370.8617 capete), 948 cu familii de albine (30.529 familii).

Suprafața agricolă medie a unei exploatații agricole fără personalitate juridică era de 1,25 ha, în timp ce suprafața medie a unei exploatații cu personalitate juridică era de 46,12 ha. Cea mai mică suprafață medie era a exploatațiilor agricole individuale (1,24 ha), iar cea mai mare era a regiilor autonome (288,43 ha) și a consiliilor locale/primăriilor (247,29 ha). Cele mai multe exploatații fără personalitate juridică, 63.102, aveau suprafețe cuprinse între 0,5 și 2 ha, în timp ce majoritatea exploatațiilor cu personalitate juridică, 387, aveau suprafețe cuprinse între 1 și 5 hectare.

Pe lângă suprafețele fragmentate ale exploatațiilor, care afectează calitatea agriculturii, mai întâlnim și problema intabulării terenurilor agricole. Înscrierea definitivă a dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole în cartea funciară este îngreunată, printre altele, de birocrație, de costuri și de întârzierea dezbaterii succesiunii.

Aducerea la zi a registrelor de cadastru și carte funciară reprezintă o provocare majoră pentru țara noastră, iar județul Dâmbovița nu face excepție. În condițiile în care România va trece începând cu anul 2020 la sistemul de plată unică pe fermă, intabularea terenurilor agricole va fi o condiție esențială pentru a putea beneficia de sprijin.

Potrivit Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară, 60 de comune dâmbovițene nu aveau planuri parcelare în anul 2012. În prezent, se află în derulare lucrări de înregistrare sistematică în cadastru și în cartea funciară în orașul Titu, cu finanțare din fondurile unităților administrativ-teritoriale în baza unui protocol de colaborare cu ANCPI. Iar prin Proiectul privind Completarea sprijinului financiar acordat de UE pentru restructurarea agriculturii – CESAR, se desfășoară lucrări sistematice de cadastru în comunele Vulcana Băi și Corbii Mari. Însă vor trebui găsite soluții pentru încurajarea și sprijinirea intabulării terenurilor agricole în toate comunele.

O altă problemă care trebuie evitată este cea a polarizării terenurilor agricole. Polarizarea reprezintă concentrarea unei anumite bogății într-un singur loc, iar în cazul terenurilor agricole aceasta se poate manifesta atât spațial, prin distribuția inegală a terenurilor agricole în comunele din județ, cât și prin concentrarea terenurilor agricole în proprietatea unui număr limitat de societăți/asociații/persoane fizice. Deși comasarea terenurilor agricole și asocierea sunt necesare pentru rentabilizarea activității agricole și atingerea performanței, este nevoie de prudență pentru a se menține un echilibru concurențial și a se proteja micii producători și fermele de subsistență.

După modul de cultură practicat și numărul de pomi fructiferi răzleți, exploatațiile se împărțeau în: exploatații folosite pentru culturi agricole succesive (3.667), ciupercării (8), pomi fructiferi răzleți (79.625 cu 1.064.240 pomi), culturi energetice (2), culturi modificate genetic (2).

În ceea ce privește destinația producției agricole, majoritatea exploatațiilor utilizau mai mult de 50% din producție pentru consumul propriu (107.714). Un număr de 33.398 de exploatații foloseau mai puțin de 50% din producție pentru consumul propriu. Un număr de doar 66 de exploatații țineau o evidență contabilă a activității desfășurate.⁸

În anul 2012, în județul Dâmbovița erau active 6.250 de întreprinderi, 1.224 asociații familiale și 5.990 de persoane independente. Din totalul întreprinderilor, în agricultură, silvicultură și pescuit activau 225.

În evidențele Direcției Sanitar Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor Dâmbovița apar 76 de unități de creștere, colectare și procesare și 69.040 exploatații – gospodării individuale.⁹

⁸ <http://www.rga2010.djsct.ro/>

<http://www.insse.ro/cms/files/RGA2010/Rezultate%20definitive%20RGA%202010/rezultate%20definitive%20RGA%202010.htm>

⁹ <http://www.ansvsa.ro/?pag=591&jud=Dambovita>

GAL-urile din județ au avut o contribuție în ceea ce privește operatorii din domeniu. Prin Măsura 411-112 au fost selectate 105 proiecte pentru instalarea unor fermieri, cele mai multe ferme fiind în comunele Voinești (14), Râscăeți (10), Vișina (9), Dragodana (7) și Gura Fcii (6). Prin Măsura 411-121 au fost înființate o plantație de afini în Vârfuri și o seră în Șotânga, iar prin Măsura 411-141 s-a investit în cinci ferme de semi-subzistență, în Vulcana Băi, Vulcana Pandle și Pietrari.

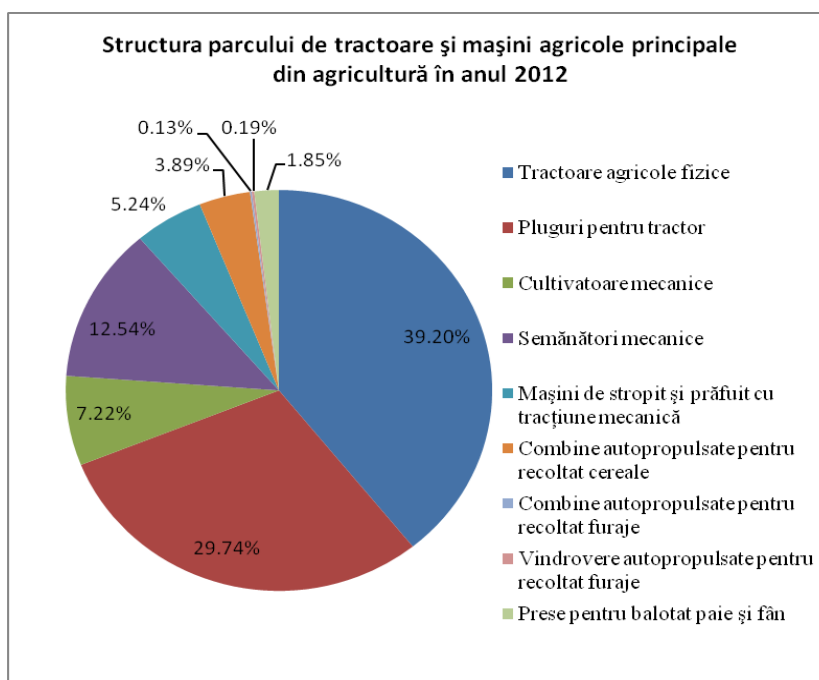
Resurse umane

La sfârșitul anului 2012 un procent de 36,8% din populația județului era implicată în activități de agricultură, silvicultură și pescuit. Sectorul implica o treime din populația ocupată, mai exact 72.500 de persoane, dintre care 40.100 de femei (o altă treime, 37,2%, era activă în sectorul serviciilor, 23,2% în industrie și 2,8% în construcții). Din totalul persoanelor ocupate în domeniu, numărul salariaților era foarte redus, de doar 1.628 (35,57% femei), deși în ultimii ani se observă o creștere a acestuia de la 1.286 în 2010 și 1.443 în 2011. În același an, câștigul salarial nominal mediu brut lunar era în agricultură, silvicultură și pescuit de 1.515 lei, menținându-se în ultimii ani în jurul sumei de 1.500 de lei, deși la nivelul tuturor activităților acesta a crescut de la 1.717 lei în 2011 la 1.813 lei în 2012. Numărul mediu al pensionarilor agricultori a scăzut treptat de la 22.374 în anul 2007 la 14.733 în anul 2012, în timp ce pensia medie lunară a crescut de la 150 de lei la 303 lei în același interval de timp. Asemenea veniturilor salariale, și pensiile sunt mai mici în domeniu față de pensiile de asigurări sociale de stat (734 de lei), ceea ce afectează foarte probabil atractivitatea domeniului în rândul locuitorilor.

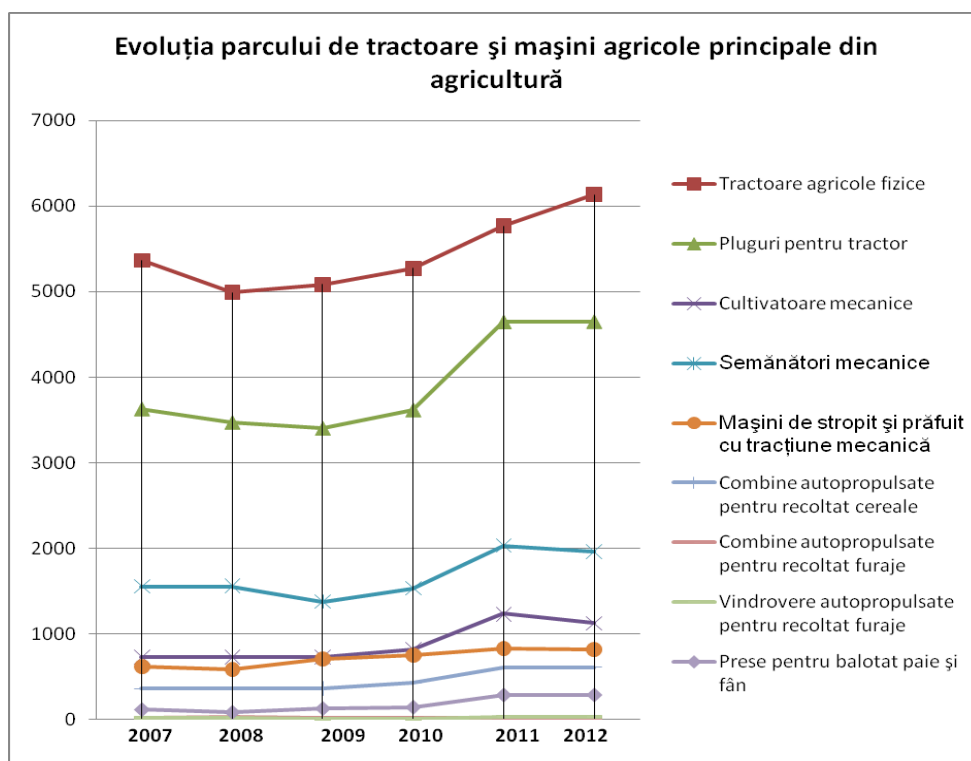
Dotări agricole

În anul 2012, parcul dâmbovițean de tractoare și mașini agricole principale din agricultură cuprindea 15.644 utilaje agricole. În funcție de tipul utilajului, între 99% și 100% din total se afla în proprietate privată.

Sursa: prelucrare date Anuarul Statistic al județului Dâmbovița, INS 2014

Raportat la anul 2007, parcul de tractoare și mașini agricole principale din agricultură a scăzut ușor în anul 2008, după care a crescut constant, ajungând la sfârșitul anului 2012 la 6.133 de tractoare agricole fizice, 4.652 de pluguri pentru tractor și 629 de combine autopropulsate pentru recoltat cereale și furaje. Îmbogățirea dotărilor se datorează parțial și activității Grupurilor de Acțiune Locală din județ, care au selectat pentru finanțare pe măsurile 411-121 „Modernizarea exploatațiilor agricole” și 413-312 „Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de microîntreprinderi” peste 15 proiecte ce au inclus achiziționarea de echipamente agricole, în comune precum Sălcioara, Dobra, Răscăeți, Vișina, Poiana și Nucet.

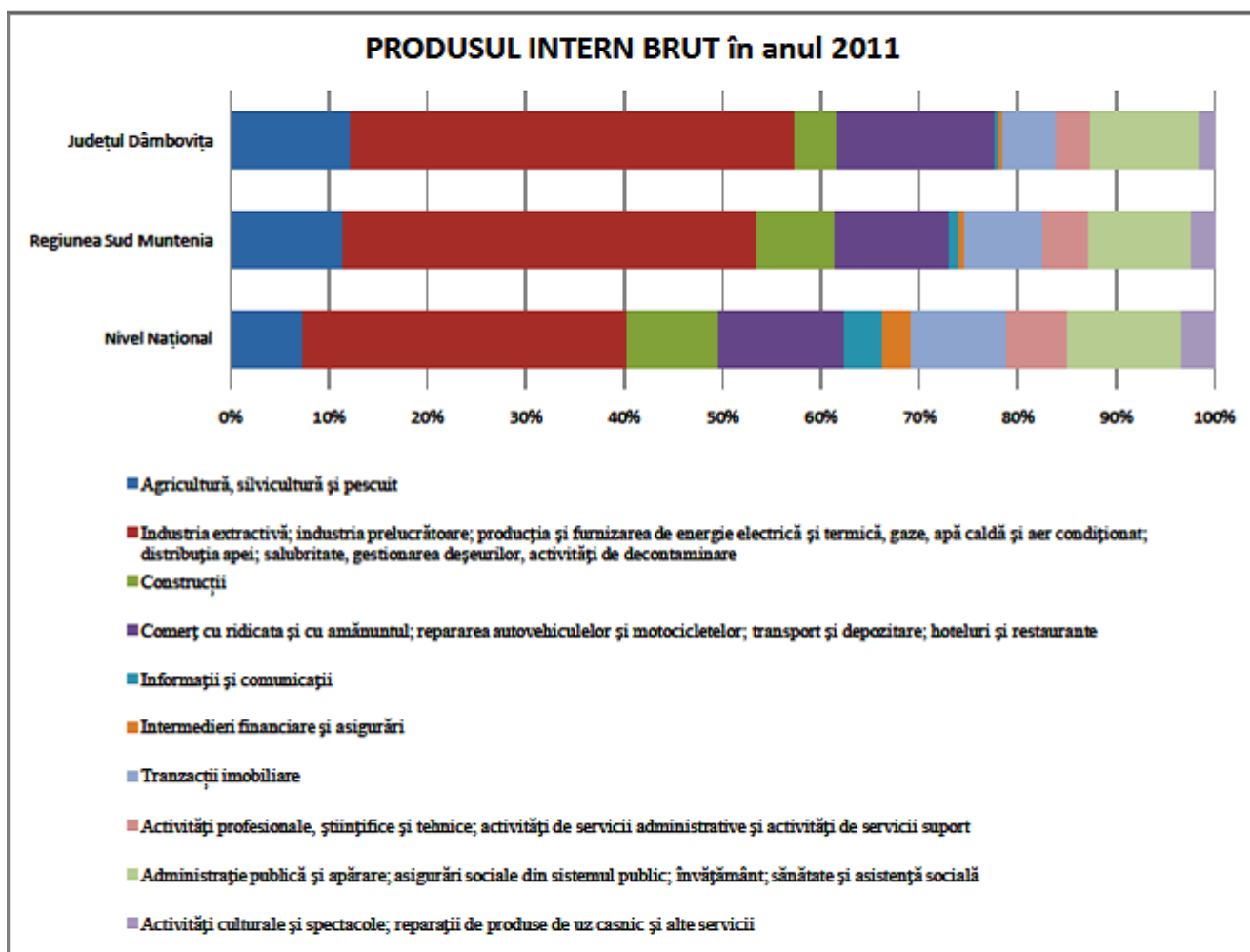

Sursa: prelucrare date Anuarul Statistic al județului Dâmbovița, INS 2014

Ativitatea GAL-urilor a avut impact și în ceea ce privește infrastructura necesară agriculturii, selectându-se pe măsura 411-125 „Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii – infrastructură agricolă de acces” trei proiecte de modernizare a unor drumuri de exploatare agricolă.

Potențial economic

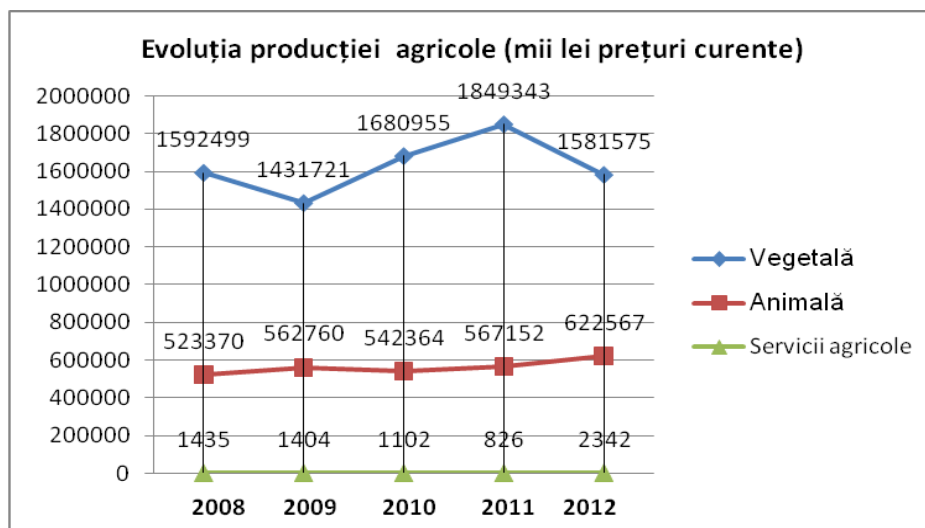
În sectorul agriculturii, silviculturii și pescuitului, produsul intern brut a fost în anul 2011 de 36.341,6 milioane de lei prețuri curente la nivel național, 6.983,9 milioane de lei prețuri curente la nivelul Regiunii Sud Muntenia și 1.106,0 milioane de lei prețuri curente la nivelul județului Dâmbovița. Procentual, PIB-ul sectorului este mai însemnat la nivel județean, ceea ce justifică valorizarea sectorului și investițiile pentru dezvoltarea sa.

Sursa: prelucrare date Anuarul Statistic al județului Dâmbovița, INS 2014

Producția agricolă

Producția agricolă este influențată de o multitudine de factori, dintre care unii nu sunt controlabili (condițiile meteorologice și fenomenele naturale). De aceea, datele privind aceasta nu reflectă întotdeauna starea dotărilor și a calității investițiilor. Luând în considerare această mențiune, prezentăm în cele ce urmează evoluția producției agricole în județul Dâmbovița.

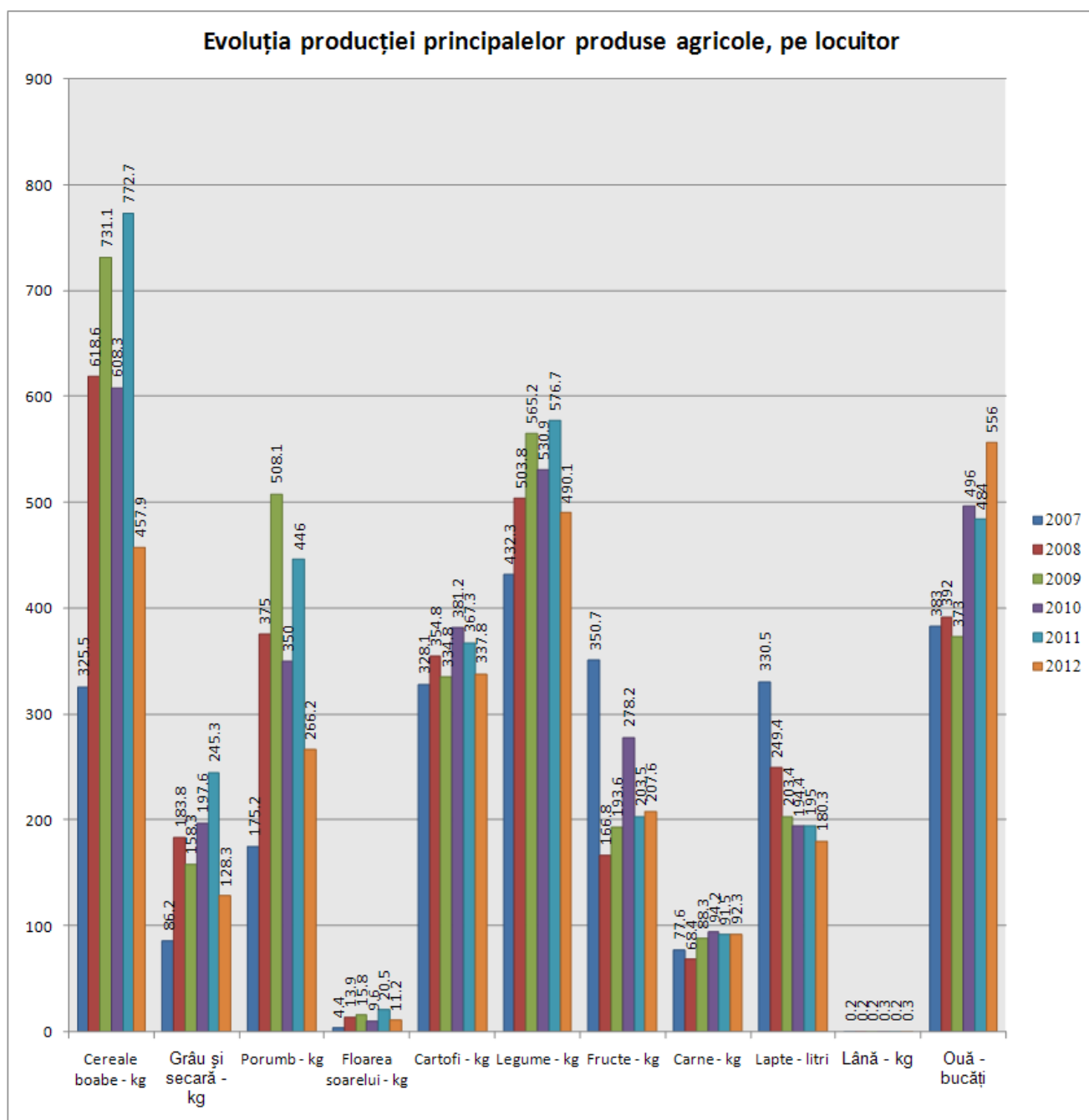

Sursa: prelucrare date Anuarul Statistic al județului Dâmbovița, INS 2014

După cum se poate observa, producția fluctuează de la an la an, cu perioade de creștere și perioade de scădere. Dintre principalele produse agricole, cea mai mare producție pe locuitor se înregistrează pentru legume, cereale boabe și ouă.

În anul 2012, producția totală a fost de 2.206.484 mii lei prețuri curente, cu un indice al producției de 86,3% față de anul precedent. Din totalul producției, 71,7% a reprezentat producție vegetală, iar 28,3% a fost producție animală. Producția cea mai mare pe cap de locuitor s-a înregistrat la ouă (556 bucăți), legume (490,1 kg) și cereale boabe (457,9 kg).

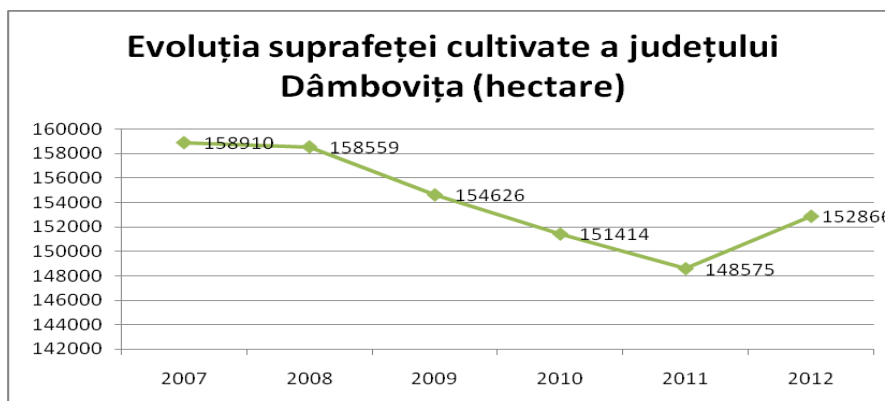

Sursa: prelucrare date Anuarul Statistic al județului Dâmbovița, INS 2014

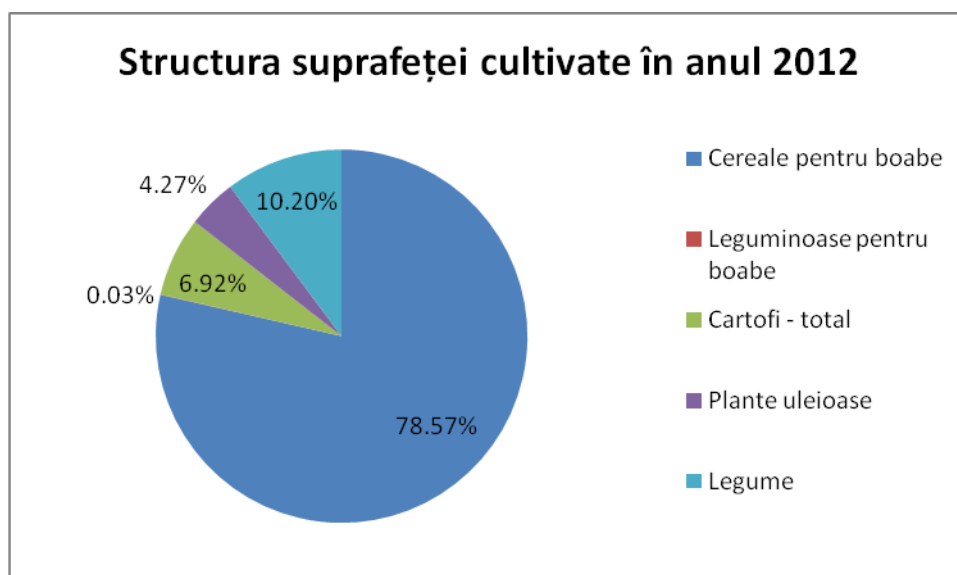
Sectorul vegetal

Suprafața cultivată a județului a scăzut treptat în perioada 2007-2011, de la 158.910 hectare la 148.575 hectare, crescând în anul 2012 la 152.866 hectare.

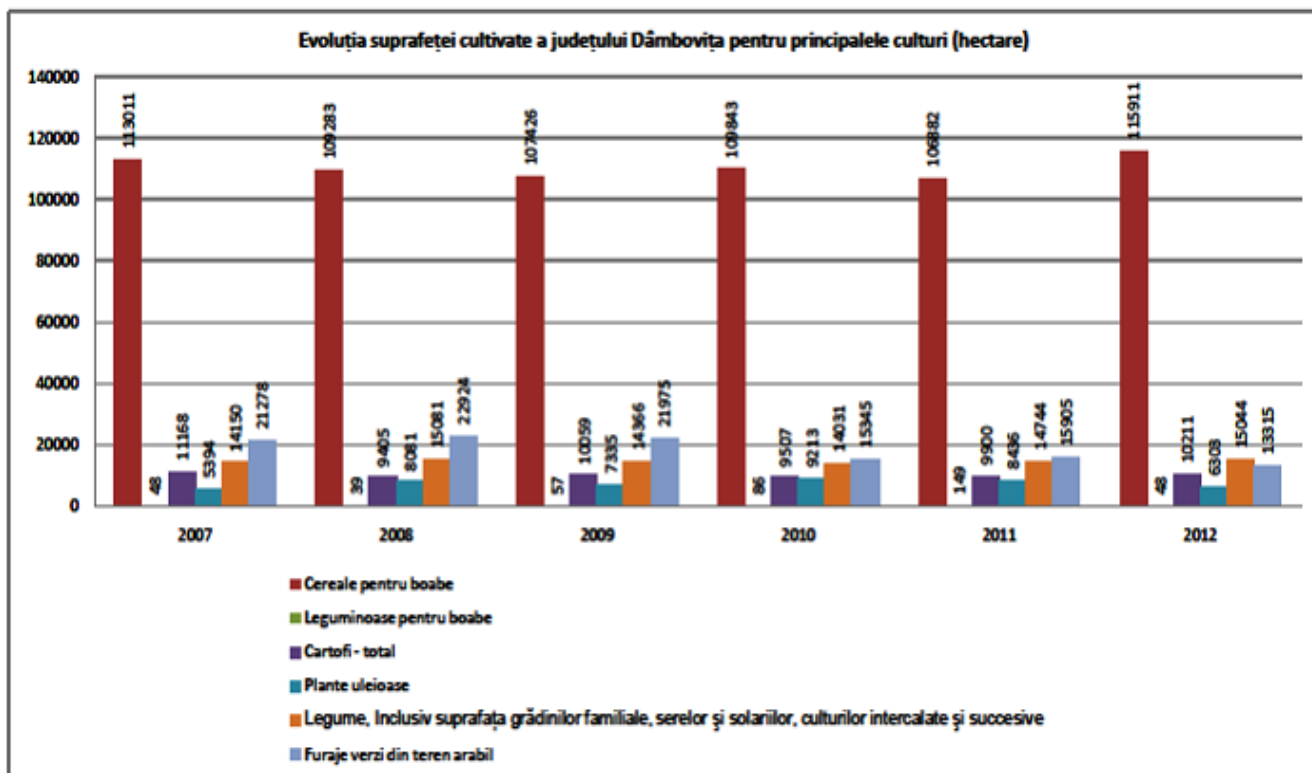
Sursa: prelucrare date Anuarul Statistic al județului Dâmbovița, INS 2014

În anul 2012, cea mai mare suprafață a fost cultivată cu cereale pentru boabe (78,57%). Procente importante au revenit și culturilor de legume (10,2%) și cartofi (6,29%), în timp ce pentru leguminoasele pentru boabe s-a utilizat un procent de doar 0,03% din suprafața cultivată a județului.

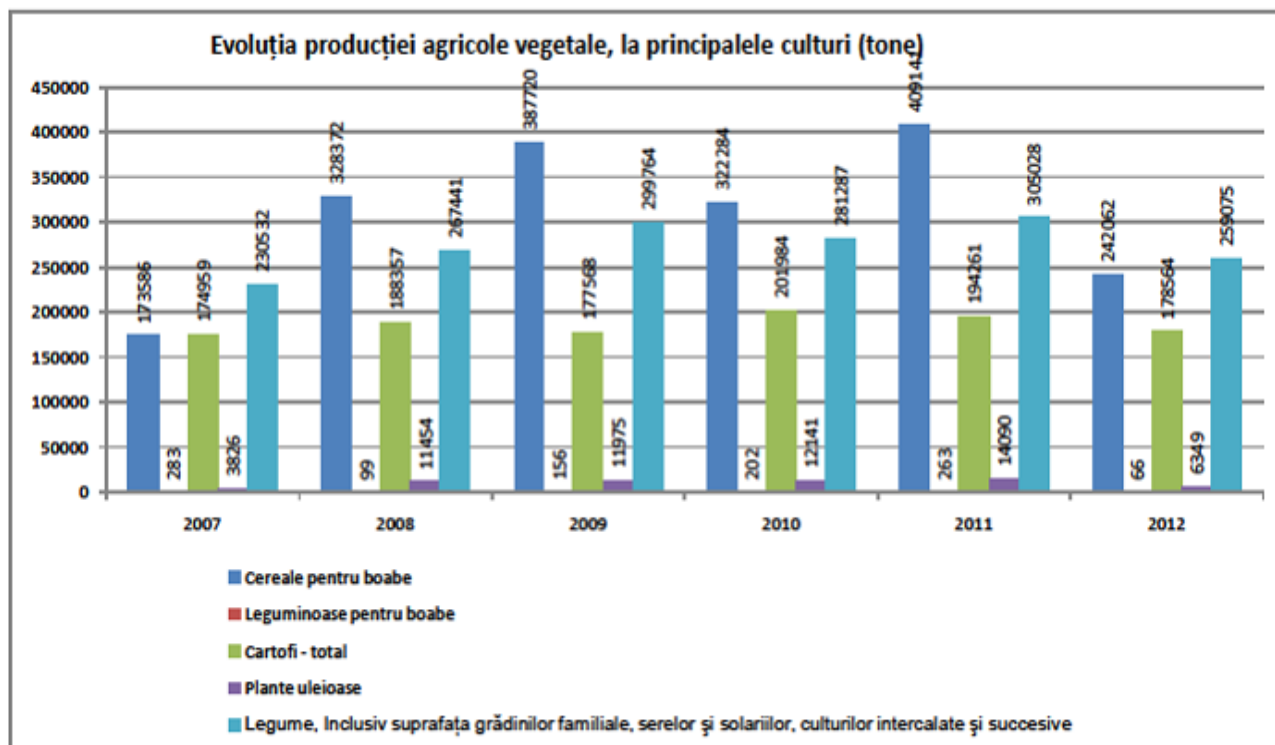
Sursa: prelucrare date Anuarul Statistic al județului Dâmbovița, INS 2014

Deși au înregistrat fluctuații de la an la an în ceea ce privește suprafața cultivată, principalele culturi ale județului sunt cerealele pentru boabe, furajele verzi din teren agricol, legumele și cartofii. Cele mai reduse suprafețe sunt cultivate cu leguminoase pentru boabe. Cele mai însemnate variații ale suprafețelor s-au înregistrat în perioada 2007-2012 la plantele uleioase, la furajele verzi și la leguminoasele pentru boabe.

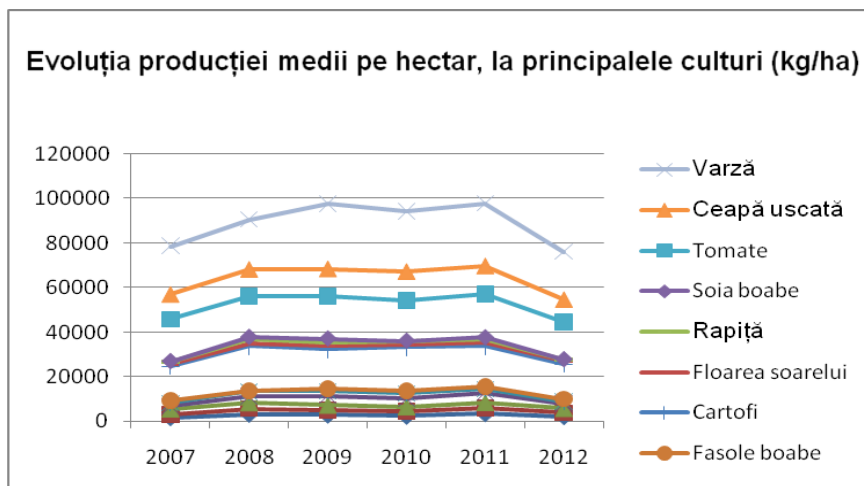
Sursa: prelucrare date Anuarul Statistic al județului Dâmbovița, INS 2014

În anul 2012, cea mai ridicată producție vegetală s-a înregistrat la legume, cu 259.075 tone. Deși suprafața cultivată nu a variat foarte mult, producția a variat semnificativ la cerealele pentru boabe și legume.

Sursa: prelucrare date Anuarul Statistic al județului Dâmbovița, INS 2014

În același an cea mai mare producție medie la hectar s-a înregistrat la culturile de varză (21.354 kg/ha), tomate (16.881 kg/ha), cartofi (15.739 kg/ha) și ceapă uscată (10.142 kg/ha). Cele mai mici producții medii s-au înregistrat la culturile de rapiță (738 kg/ha), floarea soarelui (1.035 kg/ha) și mazăre boabe (1.063 kg/ha). Din punct de vedere al producției medii la hectar, cei mai buni ani au fost 2009 și 2011.

Sursa: prelucrare date Anuarul Statistic al județului Dâmbovița, INS 2014

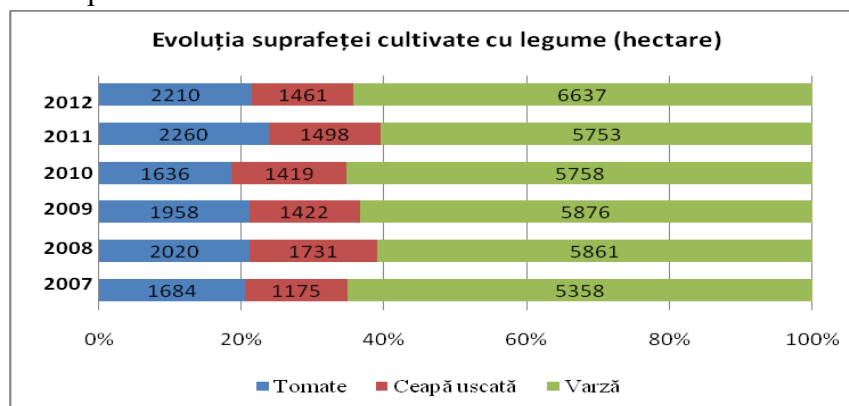
În funcție de tipul de cultură, între 95% și 100% din producție aparține sectorului privat.

Legumicultura

Județul Dâmbovița are o importantă tradiție în ceea ce privește producția de legume, cu bazine legumicole puternice în comunele Petrești, Comișani, Băleni și Potlogi, și în municipiul Târgoviște.

În anul 2012, producția legumicolă a plasat județul pe locul 2 în rândul județelor din România și unele dintre cele mai ridicate producții medii la hectar se înregistrează la culturile de legume.

Suprafața totală cultivată cu legume, incluzând suprafața grădinilor familiale, serelor și solarilor, culturilor intercalate și succesive, a înregistrat un maxim în anul 2008 (15.081 hectare), a scăzut la 14.366 hectare în 2009, după care a crescut treptat până la 15.044 hectare în anul 2012. În fiecare an cea mai mare suprafață, în jur de 40%, a fost utilizată pentru culturile de varză, în timp ce în jur de 13-14% a fost folosită pentru culturile de tomate și în jur de 10% pentru ceapă.

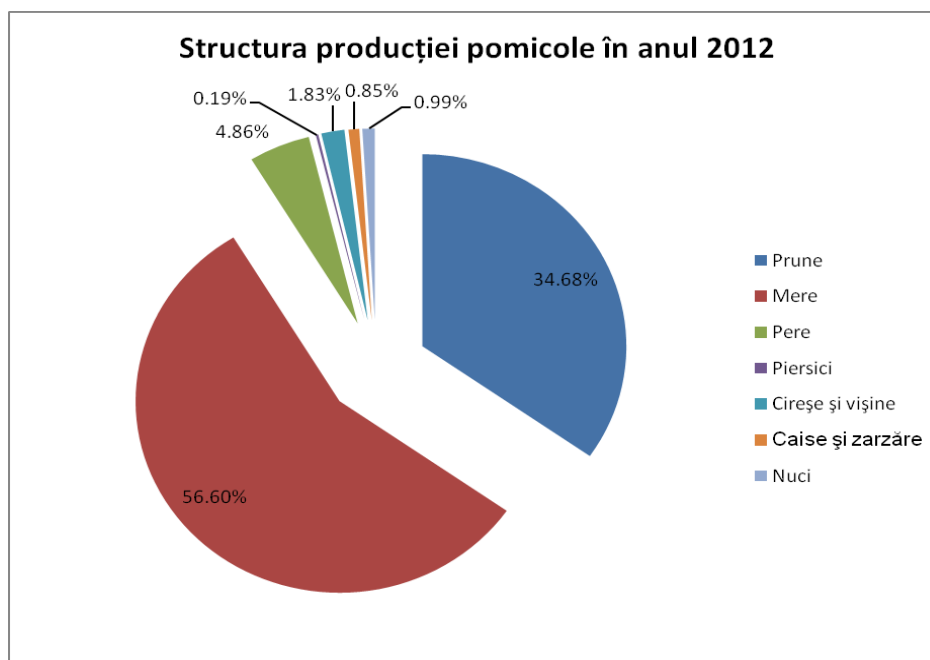

Sursa: prelucrare date Anuarul Statistic al județului Dâmbovița, INS 2014

Pomicultura

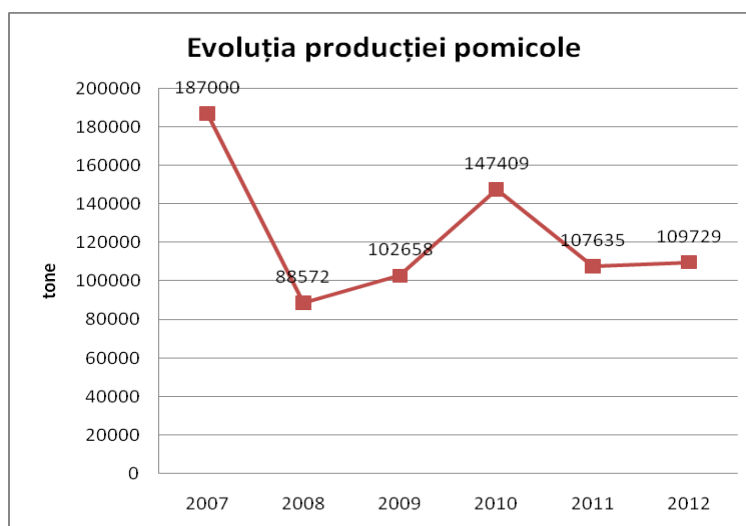
Pomicultura este una dintre cele mai productive activități agricole ale județului Dâmbovița, plasându-l în anul 2012 pe locul 2 în țară.

Luând în considerare și curțile familiale, în anul 2012 producția totală a fost de 109.729 tone de fructe, dintre care cea mai mare producție s-a înregistrat la mere (60.809 tone) și prune (37.257 tone).

Sursa: prelucrare date Anuarul Statistic al județului Dâmbovița, INS 2014

Cea mai ridicată producție pomicolă s-a înregistrat în anul 2007 (187.000 tone), iar un alt vârf a fost înregistrat în anul 2010 (147.409 tone).

Sursa: prelucrare date Anuarul Statistic al județului Dâmbovița, INS 2014

3,93% din suprafața agricolă a județului este acoperită cu livezi și pepiniere pomicole. Pomicultura se practică în toată partea de nord a județului, de la Târgoviște în sus, cu importante centre pomicole în comune precum Voinești și Pietrari.

Situată în Nord-Vestul teritoriului Grupului de Acțiune Locală „Valea Ialomiței”, ce abundă în livezi de prun, măr, păr și nuc, comuna Voinești a fost dintotdeauna o recunoscută și importantă zonă pomicolă, cu producții anuale însemnate de fructe (îndeosebi mere). Livezile de pomi fructiferi din Voinești sunt amintite în documente încă din secolul XVII, iar stema comunei conține imaginea unui măr. Aici, activitățile agricole se desfășoară atât în cadrul Stațiunii de Cercetare și Dezvoltare a Pomiculturii Voinești, ce are ca principal scop emiterea unor soluții tehnice și de organizare pentru refacerea bazinei pomicol, dar și de a contribui la dezvoltarea pomiculturii în această zonă, cât și în exploatații private. În localitate există o îndelungată tradiție în obținerea și omologarea de noi soiuri de măr, păr și prun, în cadrul Stațiunii de Cercetare. Comuna este renumită pentru soiul Frumosul de Voinești și și-a propus ca pe viitor să fie recunoscută oriunde drept un ținut prosper al livezilor de mere, un centru al producției și procesării pomicole, cu un ridicat standard de viață și o înaltă calitate a serviciilor publice.

Comuna Pietrari este membru în același GAL și , pe lângă producția de fructe aflată în continuă creștere, aici există și o tradiție a obținerii băuturilor alcoolice din fructe, lucru certificat de existența unei rețete de pregătire și fabricare a țuicii de Pietrari, care poate deveni o marcă locală.

Alte soiuri celebre de fructe din județ sunt Deliciosul de Voinești (soiuri de meri), Timpuriul de Dâmbovița, Republica și Aniversarea (soiuri de peri), precum și Tutun dulce (soiuri de pruni).¹⁰

Importanța grupurilor de producători

Operatorii din sectorul de legume-fructe pot beneficia de sprijin atât din fonduri europene, cât și din fondurile naționale.

Sprijinul din fonduri naționale este oferit sub formă de Plată Națională Directă Complementară, ajutor de stat pentru motorina utilizată în agricultură și ajutor de stat pentru plata primelor de asigurare în agricultură, prin care se subvenționează 50% sau 70% din prima de asigurare în funcție de riscurile asigurate.

Sprijinul financiar din fonduri europene este oferit sub formă de Plată unică pe suprafață, sprijin financiar pentru grupurile de producători recunoscute preliminar și organizațiile de producători și Programul fructe în școli.

Grupurile de producători și organizațiile de producători sunt forme asociative înființate la inițiativa producătorilor pentru a beneficia de avantajele organizării comune de piață. Primele beneficiază de ajutor financiar în vederea constituirii și facilitării activităților administrative și un ajutor financiar acordat investițiilor eligibile conform planului de recunoaștere, în timp ce organizațiile de producători beneficiază de sprijin financiar pentru finanțarea programelor operaționale. Sprijinul financiar comunitar pentru organizațiile de producători este egal cu valoarea contribuțiilor financiare ale membrilor sau ale organizației de producători plătite efectiv, dar limitat la 50 % din valoarea reală a cheltuielilor suportate de organizația de producători, conform programului operațional aprobat.

În ciuda potențialului județului Dâmbovița, atât în ceea ce privește legumicultura, cât și în

¹⁰ Planul de dezvoltare locală al GAL Valea Ialomiței, varianta din august 2014

cea ce privește pomicultura, producătorii nu sunt atrași de colaborare și nu beneficiază la maximum de sprijinul disponibil pentru a deveni mai competitivi pe piața națională și europeană. În anul 2014, în centralizatorul MADR apăreau pentru județ doar trei structuri asociative active, două cu recunoaștere pentru fructe (COOPERATIVA AGRICOLĂ „GRUP DE PRODUCĂTORI FRUTIS VOINEȘTI”, Comuna Voinești, COOPERATIVA AGRICOLĂ „POMICULTORUL DÂMBOVIȚEAN”, Comuna Mănești) și una cu recunoaștere pentru legume (SC GRUP DE PRODUCĂTORI “SLOBOZIA MOARĂ NATURAL” S R L, Comuna Slobozia Moară), și șase structuri cu decizii de retragere din perioada 2011-2013 (NOVA PLANT COOPERATIVA AGRICOLĂ, Sat Brezoaele, Com. Brezoaele, GRUP PRODUCĂTORI BREZOAIELE SRL, Comuna Brezoaele – legume, COOPERATIVA AGRICOLĂ FAMILIA COOPERATIVĂ AGRICOLĂ, Comuna Brezoaiele – legume și fructe, COOPERATIVA AGRICOLĂ PROLEG SLOBOZIA MOARĂ, Comuna Slobozia Moară – legume, DISTRIPROD – COOPERATIVĂ AGRICOLĂ, Comuna Brezoaele – legume, GRUP DE PRODUCĂTORI CARTOF TIMPURIU LUNGULEȚU – DÂMBOVIȚA S.R.L., Lungulețu). Nu numai că nu s-au înființat structuri noi, dar numărul acestora a scăzut. În plus, șase dintre Grupurile de Acțiune Locală din județ au lansat apeluri de proiecte pe Măsura 411-142 „Înființarea grupurilor de producători”, dar pentru nici unul dintre cele șapte apeluri nu s-au depus proiecte. O cauză foarte probabilă a acestei realități este lipsa informării producătorilor, motiv pentru care sunt necesare campanii de informare și instruire, ce pot fi finanțate prin Măsura 411-111 „Formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe” a PNDR.

Viticultura

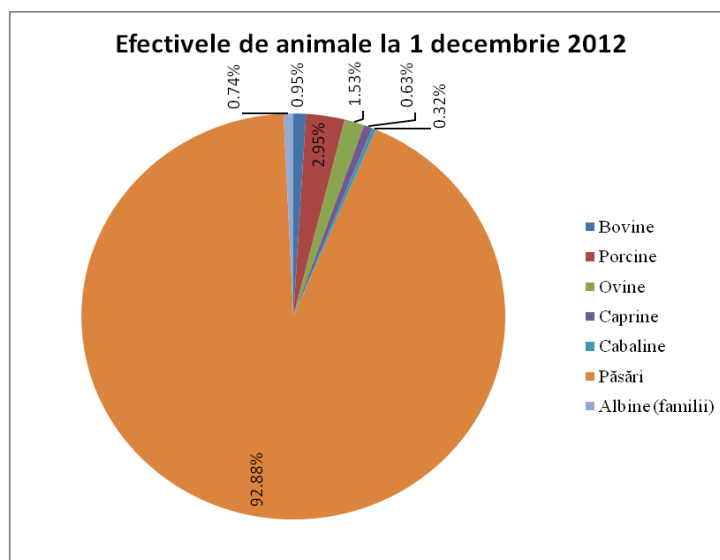
Viticultura nu reprezintă o ramură prioritară în agricultura județului, ocupând doar 0,13% din suprafața agricolă. Toate viile pe rod din județ se află în proprietate privată. În anul 2012, acestea acopereau 392 de hectare, incluzând suprafața din grădinile familiale, dintre care 306 erau acoperite cu vii hibride, iar restul cu vii altoite. Producția totală de struguri a fost de 1.547 de tone, 307 tone pentru viile altoite și 1.240 de tone pentru viile hibride. Producția medie pe hectar a fost mai ridicată la viile hibride, 4.052 kg față de doar 3.570 kg pentru viile altoite.

În timp ce suprafața cultivată cu vii a crescut constant de la 359 de hectare în anul 2007 la 392 de hectare în 2012, cea mai ridicată producție s-a înregistrat în anul 2007 (2.201 tone), când producția medie la hectar a fost de 6.131 kg.

Sectorul animal

În ceea ce privește producția agricolă, sectorul animal are o pondere mult mai mică decât sectorul vegetal, de doar 28,7%. Cu toate acestea, acesta înregistrează performanțe și are un potențial deosebit. În anul 2012, județul Dâmbovița era primul din țară la producția de ouă (294 milioane bucăți cu 4,6%), al șaptelea la producția totală de carne (48.789 tone greutate în viu cu 3,7%) și al nouăsprezecelea la producția de lapte de vacă și bivoliță (953 mii hl cu 2,3%).

Din întregul efectiv de animale, păsările sunt cele mai numeroase, urmate de porcine și ovine. În anul 2012, acestea reprezentau 92,88% din totalul animalelor, cu un efectiv de 3.504.249 capete, dintre care 1.990.469 păsări ouătoare adulte. Crescătorii dețineau 35.887 bovine, din care 26.053 vaci și junici, 111.344 porcine, din care 4.658 scroafe de prăsilă, 57.620 ovine, din care 51.387 oi și mioare, 23.859 caprine, 12.078 cabaline și 27.905 familii de albine.

Sursa: prelucrare date Anuarul Statistic al județului Dâmbovița, INS 2014

Efectivele de animale au scăzut în ultimii ani, cu excepția păsărilor și a familiilor de albine, al căror număr a crescut. Însă evoluția acestora este diferită la fiecare specie. În timp ce unele efective au scăzut constant (de exemplu la bovine și cabaline), altele fluctuează de la an la an.

EVOLUȚIA EFECTIVELOR DE ANIMALE						
Animale \ An	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Bovine	60.299	50.299	41.952	37.441	37.298	35.887
Porcine	128.300	107.303	104.116	125.857	122.135	111.344
Ovine	45.805	45.155	46.678	59.552	57.923	57.620
Caprine	13.827	14.803	14.831	22.403	22.345	23.859
Cabaline	18.878	15.639	14.769	13.803	13.311	12.078
Păsări	2.676.726	3.036.516	3.124.840	3.779.788	3.789.483	3.504.249
Albine (familii)	23.271	20.251	20.730	28.129	25.388	27.905

Sursa: Anuarul Statistic al județului Dâmbovița, INS 2014

În anul 2012, la 100 de hectare de teren reveneau 15,9 bovine, 68,4 porcine, 36,1 ovine și caprine. Evoluția acestei repartiții este următoarea:

EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE ANIMALE CE REVIN LA 100 HECTARE TEREN¹¹						
Animale \ An	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Bovine	25,0	27,4	17,6	16,9	16,5	15,9
Vaci și junici	17,4	18,7	12,9	12,7	12,5	11,6
Porcine	73,4	60,3	59,4	78,1	75,0	68,4
Scroafe de prăsilă	2,6	1,4	1,7	1,8	2,1	2,9
Ovine și caprine	24,7	32,7	25,8	37,0	35,6	36,1
Oi, mioare și capre	21,8	29,4	22,6	32,0	31,6	31,9

Sursa: Anuarul Statistic al județului Dâmbovița, INS 2014

¹¹ La data de 1 decembrie a fiecărui an. Efectivele de bovine, ovine și caprine s-au raportat la suprafața arabilă + pășuni + fânețe, iar efectivul de porcine numai la suprafața arabilă.

În ceea ce privește producția agricolă animală, aceasta a crescut în ultimii ani la toate produsele, cu excepția laptelui, a cărui cantitate a scăzut. Producția de carne a scăzut la bovine, porcine, ovine și caprine, dar a crescut semnificativ la carnea de pasăre.

	U.M.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Carne - greutatea animalelor destinate sacrificării pentru consum	tone gr. în viu	41.368	36.318	46.858	49.906	48.412	48.789
Carne de bovine	tone gr. în viu	13.547	7.641	6.976	5.835	4.359	4.227
Carne de porcine	tone gr. în viu	10.616	9.364	7.971	10.616	9.671	9.468
Carne de ovine și caprine	tone gr. în viu	753	629	515	579	617	606
Carne de pasăre	tone gr. în viu	16.452	18.684	31.396	32.876	33.764	34.486
Lapte de vacă și bivoliță (inclusiv consumul vițelilor), laptele de oaie și capră muls	mii hl	1.432	1.357	1.079	1.030	1.034	1.010
Lapte de vacă muls, inclusiv consumul vițelilor	mii hl	1.398	1.323	1.046	991	985	953
Lână	tone	93	96	100	135	128	139
Ouă	mil. buc.	204	208	198	263	256	294
Miere extrasă	tone	238	312	320	381	428	446

Sursa: Anuarul Statistic al județului Dâmbovița, INS 2014

Asemenea producției vegetale, și cea animală este majoritar privată.

Piscicultura

Județul Dâmbovița are o tradiție valoroasă în domeniul pisciculturii, aici aflându-se **Stațiunea de Cercetare Dezvoltare pentru Piscicultura Nucet** (fostul Centru de Cercetare Dezvoltare pentru Piscicultură Nucet), care a jucat un rol foarte important în dezvoltarea pisciculturii românești și este recunoscută ca unitate de cercetare în Strategia Națională a Sectorului Pescăresc 2014-2020.

Instituția a fost înființată în anul 1941 la inițiativa lui Grigore Antipa, iar în cei peste 70 de ani de existență a avut o contribuție esențială la dezvoltarea pisciculturii din România. Aproape tot ce s-a realizat concret și important în piscicultura românească (aclimatizarea de specii noi, tehnologii originale de reproducere artificială – cu brevete, tehnologii de creștere în policultură, crearea de rase și metiși industriali de crap, manipulări genetice etc.), s-a realizat aici.

Stațiunea se remarcă în special prin colecția de specii și rase de pești înființată aici, cea mai importantă din țară și chiar din Europa, prin reușita aclimatizării speciei de sturion nord-american *Polyodon spathula*, prin cercetare și microproducție (anual se produc și livrează cca. 200 de milioane de larve și cca. 40 de tone de puiet).¹²

¹² <http://www.nucet.ro/Home.htm>

Având această Stațiune valoroasă pe teritoriul județului, nu este surprinzător faptul că există o orientare spre piscicultură. În luna decembrie 2014 erau înregistrate în **Registrul Unităților de Acvacultură** (gestionat de Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură) 22 de amenajări piscicole din județul Dâmbovița (13 crescătorii, 8 pepiniere, dintre care două cu stație de reproducere artificială, și 1 fermă de creștere intensivă a sturionilor), cu o suprafață totală de 1.611,285 hectare. Acestea se află pe teritoriul comunelor Butimanu, Comișani, Cornești, Crevedia, Moroieni, Nucet, Pucioasa, Răcari, Sălcioara și Văcărești. În ceea ce privește forma de proprietate, 18 se află în proprietatea unor instituții publice (Administrația Națională „Apele Române” – Direcția Apelor Argeș-Vedea, Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură, Consiliul Local Comișani, Consiliul Local Moroieni, Consiliul Local Sălcioara, Direcția Silvică Târgoviște și Primăria Comunei Butimanu) și patru se află în proprietate privată (S.C. AVICRISALI S.R.L., Com. Văcărești, S.C. PISCICULTORUL S.A. Dâmbovița).

În perioada 2007-2013, administratorii a două dintre aceste amenajări au beneficiat de finanțare europeană pentru dezvoltarea pisciculturii, prin următoarele proiecte: „Finalizarea investiției de acvacultură pentru creșterea păstrăvului – Com. Moroieni, jud. Dâmbovița”, S.C. CASCADA LAUR S.R.L., 112.990,80 lei; „Fermă de creștere intensivă sturioni în localitatea Văcărești, județul Dâmbovița”, SC AVICRISALI SRL, 12.770.578,16 lei.¹³

Silvicultura

O bogăție deosebită a județului o reprezintă fondul forestier, care era în anul 2012 de 119,2 mii ha. Pădurile acopereau 116,3 mii ha, dintre care 101,8 mii de hectare erau foioase și restul rășinoase.

Activitatea de exploatare forestieră este destul de însemnată în Dâmbovița, în perioada 1 ianuarie 2012-1 ianuarie 2014 fiind atestate pentru exploatare 53 de societăți comerciale și 9 ocoale silvice din județ (Muntenia, Bucșani, Găiești, Moreni, Pucioasa, Răcari, Sturzeni, Târgoviște, Valea Mare).

Valoarea fondului forestier nu se reduce la valoarea masei lemnoase (în 2012 s-a pus în circuitul economic o masă lemnoasă cu un volum de 267,8 mii mc), ce poate fi folosită ca materie primă pentru fabricarea de produse din lemn, hârtie și produse din hârtie. Fondul cinegetic și posibilitatea recoltării de fructe de pădure și plante medicinale pot fi exploatare economic. În plus, pădurile au și un rol de protecție, de atenuare a schimbărilor climatice, de producere a resurselor energetice, precum și un rol social și cultural.

Faptul că fondul forestier poate juca un rol în dezvoltarea durabilă a județului a fost înțeles de autoritățile publice și comunitățile locale, majoritatea Grupurilor de Acțiune Locală din județ având ca membru o instituție din domeniul silvic, fie ea Direcția Silvică Dâmbovița, un ocol silvic public sau privat, sau o companie privată.

Instituții județene cu atribuții pentru agricultură

Direcția pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală Dâmbovița este instituția responsabilă cu implementarea la nivel județean a strategiei și a Programului de guvernare în domeniile agriculturii și producției alimentare, îmbunătățirilor funciare, precum și în domeniile conexe: fitosanitar, conservarea și managementul durabil al solurilor și al resurselor genetice vegetale și animale. Aceasta este un serviciu public deconcentrat, aflat în subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale. În cadrul DADR funcționează **Unitatea Fitosanitară**

¹³ Potrivit listei beneficiarilor Programului Operațional Pescuit, actualizate de către Autoritatea de Management pentru Programul Operațional pentru Pescuit la data de 23.01.2015

Dâmbovița – unitate fără personalitate juridică, iar în subordine funcționează **Oficiul pentru Studii Pedologice și Agrochimice Dâmbovița** – unitate cu personalitate juridică.

Camera Agricolă Județeană Dâmbovița se află în subordinea Consiliului Județean Dâmbovița și în coordonarea tehnico-metodologică a Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale. Instituția desfășoară activități de consultanță, organizează și participă la evenimente (seminarii, întâlniri, expoziții și târguri agricole) și organizează cursuri de formare profesională și cursuri de instruire pentru agricultori.

În ceea ce privește formarea profesională, Camera Agricolă este autorizată de Comisia Județeană de Autorizare a Furnizorilor de Formare Profesională a Adulților Dâmbovița pentru ocupațiile lucrător în cultura plantelor și lucrător în creșterea animalelor, pomicultură, apicultură. Cursurile se organizează fie numai de CAJ Dâmbovița, fie în colaborare cu instituții de învățământ preuniversitar și universitar din domeniul agricol și instituții de cercetare agricolă. În perioada 2011 – 2013 instituția a organizat 53 de cursuri. Acestea sunt accesibile pentru agricultorii din județ, tariful stabilit prin Hotărâre a Consiliului Județean fiind de 200 lei, achitați în două tranșe.

Formare profesională în domeniul agriculturii

Județul Dâmbovița are trei unități școlare pentru studii medii care oferă pregătire în domeniul agriculturii, atât ca studii liceale, cât și ca învățământ profesional: Liceul Tehnologic „DR. C. ANGELESCU” Găești (liceu – învățământ de zi, filieră tehnologică, agricultură – 1 clasă/ 28 locuri; învățământ profesional cu durata de 3 ani, calificarea horticultor – 28 locuri), Liceul Tehnologic Tărtășești (liceu – învățământ de zi, filieră tehnologică, agricultură – 1 clasă / 28 locuri; învățământ profesional cu durata de 3 ani, calificarea: agricultor culturi de câmp – 28 locuri) și Liceul Tehnologic Voinești (învățământ profesional cu durata de 3 ani, calificarea horticultor – 28 locuri).

La nivelul studiilor universitare Facultatea de Ingineria Mediului și Știința Alimentelor din cadrul Universității Valahia din Târgoviște are programe de studii de licență în Ingineria și Protecția mediului în Agricultură, Tehnologia Prelucrării Produselor Agricole și Montanologie.

O oportunitate de formare o reprezintă finanțările europene disponibile prin Programul Național de Dezvoltare Rurală, în special prin AXA Leader. Până în prezent, Grupurile de Acțiune Locală au selectat spre finanțare prin Măsura 411-111 nouă proiecte ce au vizat formarea, informarea și instruirea agricultorilor în teritoriile GAL ARCUL TÂRGOVIȘTEI (Brănești, Bucșani, Dragomirești, Glodeni, Gura Ocniței, Ludești, Ocnița, Ulmi, Răzvad, Dobrești), GAL Microregiunea Dâmbovița Sud-Vest (Dragodana, Gura Șuții, Lucieni, Mătăsaru, Mogoșani, Nucet, Uliești, Sârbeni, Produlești, Văcărești, Petrești, Perșinari + Orașul Găești) și GAL Drumul Cricovului (Bilciurești, Butimanu, Cojasca, Cornești, Finta, Niculești, Poienarii Burchii, Cocorăștii Colț). În concordanță cu profilul local, pe teritoriul GAL ARCUL TÂRGOVIȘTEI s-a inițiat proiectul *Instruire pentru o pomicultură modernă și durabilă*.

Camera Agricolă are experiență și în ceea ce privește întocmirea proiectelor europene, elaborând începând din anul 2005 pe Programul SAPARD și ulterior pe FEADR un număr de 1.582 de proiecte, în valoare de 15 mil de euro. În plus, aceasta realizează materiale informative și fișe tehnologice. Foarte importante sunt activitățile de implementare a unor proiecte model, precum proiect model de înființare a unei plantații superintensive de măr de 3 ha., de realizare a unor loturi demonstrative în domeniul vegetal și cel zootehnic, de realizare

a unor demonstrații practice (tăieri de regenerare la pomi, tratamente fitosanitare la pomi fructiferi, importanța mulsului mecanic la taurine și întreținerea aparatului de muls etc.).

În teritoriul județului, CAJ Dâmbovița are 16 Camere agricole Locale și un Centru Zonal Integrat de Consultanță Agricolă la Pucioasa format din 3 CAL (Pucioasa, Fieni, Buciumeni), organizat printr-un Program cu Banca Mondială.¹⁴

Camere Agricole Locale

Nr. crt	CAL	Comune arondate
1	Lungulețu	Lungulețu, Slobozia Moară, Braniște
2	Titu	Titu, Costești Vale, Brezoele
3	Voinești	Voinești, Malu cu Flori, Mănești
4	Cornești	Cornești, Finta, Bilciurești
5	Fieni	Fieni, Runcu, Moțâieni
6	Pucioasa	Pucioasa, Bezdead, Aninoasa
7	Ocnița	Ocnița, Gura Ocniței, Moreni
8	Buciumeni	Buciumeni, Pietroșița, Moroeni
9	Ciocănești	Ciocănești, Crevedia, Conțești
10	Tărtășești	Tărtășești, Poiana, Răcari
11	Petrești	Petrești, Morteni, Vișina
12	Băleni	Băleni, Bucșani, Ulmi
13	Bărbulețu	Bărbulețu, Pietrari, Râu Alb
14	Cândești	Cândești
15	Potlogi	Potlogi, Corbii Mari, Odobești
16	Dobra	Dobra, Răzvad, Comișani

Alte instituții din județ cu atribuții în ceea ce privește agricultura sunt:

- **Inspectoratul Pentru Protecția Plantelor și Carantină Fitosanitară Târgoviște;**
- **Centrul de Protecție a Plantelor Târgoviște;**
- **Oficiul pentru Reproducție și Selecție a Animalelor Târgoviște;**
- **Inspectoratul pentru Calitatea Semințelor și Materialului Săditor Târgoviște;**
- **Direcția Sanitar Veterinară Dâmbovița;**
- **Circumscripția Sanitar Veterinară Târgoviște;**
- **Laboratorul Sanitar Veterinar de Stat Dâmbovița;**
- **Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură Dâmbovița.**
- **Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare, Filiala județeană Dâmbovița.**

Agricultura ecologică

Rolul sistemului de agricultură ecologică este de a produce hrană mai curată, mai potrivită metabolismului uman, în deplină corelație cu conservarea și dezvoltarea mediului. Unul dintre principalele scopuri ale agriculturii ecologice este producerea de produse agricole și alimentare proaspete și autentice, prin procese create să respecte natura și sistemele acesteia.

În etapa de producție la fermă se interzice utilizarea organismelor modificate genetic (OMG-uri și derivatele acestora), a fertilizanților și pesticidelor de sinteză, a stimulatorilor și regulatorilor de creștere, hormonilor, antibioticilor. În etapa de procesare a alimentelor se

¹⁴ <http://www.ojcadambovita.ro/>

restricționează folosirea aditivilor, a substanțelor complementare și a substanțelor chimice de sinteză folosite la prepararea alimentelor ecologice.

Pentru obținerea și comercializarea produselor ecologice care poartă etichetele și siglele specifice, producătorii trebuie să parcurgă un proces strict ce trebuie urmat întocmai. Înainte de a obține produse agricole ce pot fi comercializate cu mențiunea „produs ecologic” exploatarea trebuie să parcurgă o perioadă de conversie, de minimum doi ani. Pe durata întregului lanț de obținere a unui produs ecologic, operatorii trebuie să respecte permanent regulile stabilite în legislația comunitară și națională. Ei trebuie să-și supună activitatea unor vizite de inspecție, realizate de organisme de inspecție și certificare, în scopul controlului conformității cu prevederile legislației în vigoare privind producția ecologică. În urma controalelor, operatorii care au respectat regulile de producție primesc certificatul de produs ecologic și își pot eticheta produsele cu mențiunea „ecologic”.

Agricultura ecologică are o contribuție majoră la dezvoltarea durabilă, la creșterea activităților economice cu o importantă valoare adăugată și la sporirea interesului pentru spațiul rural. La nivel național, domeniul a cunoscut în ultimii ani o evoluție ascendentă, atât în sectorul vegetal, cât și în sectorul de producție animalieră. Numărul operatorilor înregistrați în agricultura ecologică a crescut de la 3.409 în anul 2006 la 15.544 în anul 2012. În același interval, suprafețele utilizate în agricultura ecologică au crescut semnificativ:

Indicator	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Suprafața cultivată în agricultura ecologică, (ha)	45.605	65.112	86.454	110.014,4	148.033,5	147.581,55	174.643,95
Suprafața cultivată în agricultura ecologică, culturi permanente (ha) pășuni și fânețe	51.200	57.600	46.006,5	39.232,8	31.579,11	78.197,51	105.835,57
Suprafața cultivată în agricultura ecologică, culturi permanente (ha) livezi și viță de vie	294	954	1.518	18.69,4	3.093,04	4.166,62	7.781,33
Colectare din flora spontană (ha)	38.700	58.728	81.279	88.883,4	77.294,35	338.051	1.082.138

Sursa: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

Controlul și certificarea produselor ecologice sunt asigurate în prezent de organisme de inspecție și certificare private, aprobate de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale. În județul Dâmbovița, organismele de inspecție au certificat 22 de operatori, dintre care 5 în conversie (Floeraru Sanda Maria, Vișinești, Valea Lungă – plantație meri, în conversie; Radoi M. Marian I.I, Titu – legume, în conversie; Mirica Marian Cosmin I.I., Lungulețu – cultivarea legumelor, în conversie; CRISTESCU ANA LUCIA, Tărtășești - parcelă în conversie, SC. MOTECO COSTESTI VALE SRL, Costeștii din Vale - grâu în conversie către agricultura ecologică).

Din punct de vedere al activității agricole certificate ecologic, 5 operatori sunt certificați în producție vegetală (Buligoanea Victoria Mihaela, Tărtășești – producție vegetală; Panescu Valentin I.I, Răscăieți, producție vegetală ; Mirica Marian Cosmin I.I., Lungulețu – plante și produse vegetale – ceapă, morcov, pepeni ; Radu-Saracu Cristian I.I, Căndești – plante și produse vegetale – pășuni, afin; SC HELYANTIS SRL, Găești – producție agricolă, colectarea plantelor spontane, procesare și comercializare – plante medicinale), 10 în

apricultură (Burtescu D. Dorel PFA, Târgoviște – apicultură ; SC APIMOND SA, Tărtășești – miere, polen, propolis; BUTOI LAURENTIU, Mănești – miere și alte produse apicole ; BUTOI ONORIU, Mănești – miere și alte produse apicole; BUTOI STEFANIA-POLIANA I.I., Mănești – miere și alte produse apicole; BUTOI VALERIU, Mănești – miere și alte produse apicole; NEDELCU GIGI P.F.A., Lucieni – miere și alte produse apicole; NEDELCU P. VALENTIN P.F.A., Lucieni – miere și alte produse apicole; PREDĂ CORNEL P.F.A., Târgoviște – miere și alte produse apicole; SAVU I. BENIAMIN PETRUT P.F.A., Lucieni – miere și alte produse apicole), unul în producție animală (SC TONELI PACKING CENTER SRL, București, activitate în Costeștii din Vale, DB – ouă ecologice) și unul în acvacultură (SC PISCICULTORUL SA, Crevedia).

Utilizarea îngrășămintelor chimice în agricultura județului Dâmbovița

În timp ce unii operatori se orientează spre agricultura ecologică, cantitatea de îngrășăminte chimice folosite în agricultură a crescut în perioada 2007-2012 cu 24,76%, ajungând la 12.991 tone. Dintre acestea, îngrășămintele azotoase aveau o pondere de 82,43%, restul fiind îngrășăminte fosfatice și potasice. În același timp, a crescut și cantitatea îngrășămintelor naturale folosite, cu 22,42%, ajungând la 571.742 tone. Este îmbucurător faptul că, din cantitatea totală a îngrășămintelor, cele chimice aveau o pondere de doar 2,22%, însă se simte nevoia unor acțiuni de informare a agricultorilor cu privire la efectele utilizării îngrășămintelor chimice, pentru limitarea creșterii utilizării acestora.

Problema spațiilor de depozitare

Una dintre problemele cu care se confruntă agricultorii din județ, în special cei implicați în legumicultură și pomicultură, este lipsa spațiilor adecvate de depozitare a produselor agricole. Aceasta face ca produsele să se deterioreze și să fie valorificate pe o piață mai restrânsă, la o valoare mai scăzută decât potențialul de valorificare.

În evidențele Direcției pentru Agricultură Dâmbovița se află 65 de operatori economici autorizați care exploatează spații de depozitare, cu o capacitate totală de depozitare de 241.675 tone, din care 174.045 tone în siloz și 67.630 tone în magazie. Acești operatori sunt:

	Operator	Locație spațiu de depozitare
1	SC Galmopan Aninoasa	Comuna Aninoasa
2	SC Compan SA Târgoviște	Comuna Aninoasa/Viforâta
3	SC Mariot B.M.Com SRL Băleni	Comuna Băleni
4	SC Almadim Prod SRL	Comuna Bilciurești
5	SC Agro Alexoana SRL	Comuna Braniștea
6	AF Moraru Mihai Butimanu	Comuna Butimanu
7	SC Cereal Com Târgoviște	Comuna Ciocănești
8	SC Agrodez Danro SRL – Ploiești	Comuna Ciocănești
9	SC Tehnica Agricola	Comuna Cojasca
10	SC Tehnica Agricola Cojasca	Comuna Cojasca
11	SC Sarnic International SRL Târgoviște	Comuna Comișani
12	SC Agrozootehnica SRL Târgoviște	Comuna Comișani
13	SC DMS Management SRL	Comuna Comișani, Lazuri

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

14	SC Agromec Răcari	Comuna Conțești
15	AF Agromar Răcari	Comuna Conțești
16	SC Bredo Invest București	Comuna Conțești
17	I.F. Caravețeanu Amelia Răcari	Comuna Conțești, Sat Bălteni
18	SC Monte Agro Invest	Comuna Corbii Mari
19	SC Select Nutricomb Crevedia	Comuna Crevedia
20	GM Grup Import Export SRL București	Comuna Crevedia
21	GM Grup Import Export SRL București	Comuna Crevedia
22	SC Proeco SRL Dărmănești,	Comuna Dărmănești
23	Ahead Logistics SRL	Comuna Dărmănești
24	SC Alcadan Com SRL, Comuna Dobra	Comuna Dobra
25	AF Mihai Maria Comuna Dobra	Comuna Dobra, Sat Mărcești
26	SC Fofu SRL Găești	Comuna Morteni
27	SC Emcos SRL Târgoviște	Comuna Morteni
28	SC Agroger International București	Comuna Morteni
29	SC Vit Prest SRL	Comuna Morteni
30	PFA Teasa Marian Comuna Morteni	Comuna Morteni
31	DNC Extra Solutions SRL Târgoviște	Comuna Nucet
32	SC Moara Crovu Odobești	Comuna Odobești, Sat Crovu
33	SC Bucuroiu Trans	Comuna Perșinari
34	SC Dol- Ana Trans SRL – Perșinari	Comuna Perșinari
35	SC Trans Dol SRL Perșinari	Comuna Perșinari
36	SC Trans Mi- Val SRL – Pierșinari	Comuna Perșinari
37	SC Bul Var Sor Production SRL Perșinari	Comuna Perșinari
38	SC Banel Trans SRL – Perșinari	Comuna Perșinari
39	SC Activ Invest Company București	Comuna Produlești
40	AF Panescu Constantin	Comuna Râscați
41	SC Chim Sem Agro SRL	Comuna Râscați
42	SC Indagro Impex SRL	Comuna Râzvad
43	SC Agro Coral SRL	Comuna Sălcioara
44	SC Geoagra SRL Târgoviște	Comuna Sălcioara, Sat Cuza Vodă
45	Asociația Agr. Spicul	Comuna Șelaru
46	SC Vicsab Găești	Comuna Șelaru
47	SC Agro Carmion Cereal SRL Șelaru	Comuna Șelaru
48	SC Avian Prod SRL București	Comuna Tărtășești
49	SC Creon Impex SRL – Văcărești	Comuna Ulmi
50	SC Ferma Nr.1 SRL	Comuna Ulmi
51	SC Ferma Nr.1 SDA – Ulmi	Comuna Ulmi
52	SC Zetcon Radicom București	Comuna Vișina
53	SC Crin Prod SRL Târgoviște	Municipiul Târgoviște
54	SC Transmi- Val	Municipiul Târgoviște
55	SC Comcereal Târgoviște	Orașul Găești
56	SC Semrom Muntenia	Orașul Găești
57	SC Vitprest Găești	Orașul Găești, Comuna Morteni
58	SC Alfredo SRL Pucioasa	Orașul Pucioasa

59	SC Agromir Răcari	Orașul Răcari
60	SC Vegetal Natur	Orașul Răcari
61	SC Ecoprot Impex SRL	Orașul Răcari
62	SC Ferma Suin Prod SRL Mavrodin	Orașul Răcari, Mavrodin
63	SC Mari-Oana SRL București	Orașul Răcari, sat Colacu
64	SC Combavi SA Titu	Orașul Titu
65	SC Toneli Nutrition	Orașul Titu

Promovarea produselor agricole

Târgurile și oboarele reprezintă un prilej pentru desfacerea produselor agricole și promovarea acestora. Unele târguri sunt săptămânale, precum cele pentru vânzarea animalelor de la Voinești, Potlogi și Lungulețu și târgul săptămânal de promovare a produselor tradiționale din Târgoviște, în timp ce altele sunt anuale. În anul 2013, calendarul piețelor, târgurilor și oboarelor din județ cuprindea peste 100 de evenimente locale, majoritatea legate de sărbători religioase. În rândul acestora, o importanță deosebită o au târgurile de toamnă organizate în luna octombrie în localități precum Titu, Fieni, Vișinești și Conțești. Cu ocazia acestora, agricultorii din județ își pot promova recolta din anul curent și își pot împărtăși experiențele.

Deosebite sunt evenimentele dedicate unei anumite categorii de produse, precum Sărbătoarea dovleacului de la Vulcana Pandele, care cuprinde expoziții de produse agricole, conserve realizate în gospodăriile proprii de către gospodine, precum și degustări de produse pe bază de dovleac, Festivalului mărului de la Voinești și Răvășitul oilor de la Runcu.

Principala problemă este că, în diversitatea atracțiilor de la aceste evenimente locale, produsele agricole nu sunt foarte vizibile, fiind deseori promovate individual, de către fiecare producător în parte. Ar fi bine dacă producătorii și -ar uni forțele și ar crea planuri și strategii de promovare care să le permită să utilizeze la maximum potențialul fiecărui eveniment din județ și din afara acestuia. Această nevoie de asociere este resimțită în toate sferile agriculturii dâmbovițene.

Sesizând nevoia de susținere a producătorilor prin promovarea produselor agricole, Grupurile de Acțiune Locală din județ au inițiat proiecte pe Măsura 413-421 „Implementarea proiectelor de cooperare”. GAL ARCUL TÂRGOVIȘTEI a inițiat proiectul *Diversitate, Evidențierea varietății și valorificarea produselor agricole la nivel local – proiect de cooperare transnațională* și un proiect vizând dinamizarea teritoriului turistic în parteneriat cu Asociația Grupul de Acțiune Locală Calafat. GAL Bucegi – Leaota și GAL „Valea Ialomiței” au depus proiectul *Promovarea turismului și a produselor tradiționale în teritoriile „Valea Ialomiței” și Bucegi-Leaota*, iar cel mai mare proiect de cooperare este coordonat de Asociația Grupul de Acțiune Locală Dealurile Sultanului. Alături de patru parteneri, Asociația Grupul de Acțiune Locală Răscăeți-Vișina-Șelaru, Asociația Grupul de Acțiune Locală Dărmănești-I.L. Caragiale-Vlădeni, Asociația Grupul de Acțiune Locală Dobra-Băleni, Asociația Grupul de Acțiune Locală „Microregiunea Dâmbovița Sud-Vest”, asociația și-a propus derularea de acțiuni de cooperare interteritorială în vederea susținerii producătorilor locali din teritoriile GAL, prin participarea la târguri de profil organizate în interiorul și în afara teritoriilor GAL.

Investiții în agricultură

Potrivit datelor Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, înființată în anul 2014 prin reorganizarea Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, până în anul 2013 județul

Dâmbovița a accesat fonduri FEADR prin Programul Național de Dezvoltare Rurală în valoare de 138.663.125 euro. Dintre aceste fonduri, unele au fost investite direct în agricultură, altele în activități conexe sau investiții care sprijină dezvoltarea agriculturii. Toate proiectele au contribuit la dezvoltarea rurală, tratată într-un capitol separat.

În funcție de destinația finanțării, investițiile se împart astfel:

- **Măsura 112 „Instalarea tinerilor fermieri”** – 399 de proiecte în valoare de 7.181.000 euro, dintre care 205 pentru instalarea fermierilor și a șefilor de exploatație, 29 pentru creșterea competitivității exploatației, 1 de înființare a unor culturi floricole în câmp și 164 pentru dezvoltarea, modernizarea și îmbunătățirea performanțelor exploatațiilor.
- **Măsura 121 „Modernizarea exploatațiilor agricole”** – 41 de proiecte în valoare de 15.531.208 euro, atât pentru sectorul animal, cât și pentru sectorul vegetal, inclusiv pomicultură și legumicultură.
- **Măsura 125 „Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii și silviculturii”** – 17 proiecte de modernizare și amenajare a unor drumuri de exploatație agricolă, în valoare de 14.781.559 euro (Municipiul Târgoviște, Orașul Răcari, Comunele Brezoele, Conțești, Cornești, DOBRA, Băleni, Bucșani, Poiana, Corbii Mari, Râșcaei, Șotânga, Malu Cu Flori, Șelaru, Slobozia Moară, Petrești) și 1 proiect de modernizare a drumurilor forestiere în valoare de 1.499.999 euro (Direcția Silvică Dâmbovița).
- **Măsura 141 „ Sprijinirea fermelor agricole de semi-subzistență”** – 1.925 de proiecte în valoare de 14.437.500 euro.
- **Măsura 312 „Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de micro-întreprinderi”** – 65 de proiecte în valoare de 7.795.810 euro.
- **Măsura 313 „Încurajarea activităților turistice”** – 18 proiecte în valoare de 3.048.446 euro, dintre care șase pentru realizarea unor centre de informare turistică în Pietrari, Malu cu Flori, Râu Alb, Runcu, Potlogi, Odobești, și restul pentru pensiuni turistice și agroturistice.
- **Măsura 322 „Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”** – 31 de proiecte în valoare de 66.029.812 euro, cu următorii beneficiari: Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Brâncoveanu”, Comunele Aninoasa, Bărbulețu, Brănești, Brezoele, Bucșani, Căndești, Cojasca, Comișani, Crângurile, Dărmănești, I.L. Caragiale, Ludești, Malu cu Flori, Morteni, Niculești, Petrești, Pietrari, Poiana, Răciu, Râu Alb, Runcu, Șelaru, Ulmi, Valea Lungă, Valea Mare, Văleni Dâmbovița, Vârfuri, Vișina, Vișinești.
- **Schema de ajutor de Stat N578/2009 „Stimularea dezvoltării regionale prin realizarea de investiții pentru procesarea produselor agricole și forestiere în vederea obținerii de produse neagricole”** aferentă Măsurii 123 – „Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere” – 3 proiecte în valoare de 618.350 euro.
- **Schema de ajutor de Stat XS13/2008 „Stimularea IMM-urilor care procesează produse agricole în vederea obținerii unor produse alimentare, altele decât cele prevăzute în Anexa 1 a Tratatului CE precum și a celor care desfășoară activități**

de procesare a produselor agricole în vederea obținerii și utilizării surselor de energie regenerabilă și a biocombustibililor” aferentă măsurii 123 – „Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere” – 5 proiecte în sectorul panificației în valoare de 3.259.918 euro.

- **Submăsura 431.1 „Construcție de parteneriate public-private”** – 10 proiecte în valoare de 483.321 euro (*Elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locală pentru teritoriul Ulmi-Comișani* – Comuna Dobra și Comuna Ulmi, *Realizarea strategiei pentru dezvoltarea teritoriului La Poalele Iezerului*, Asociația Tineretea și Prietenia, *Elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locală pentru teritoriul PIETROȘIȚA-BUCIUMENI-RUNCU* – Comuna Buciumeni, *Elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locală pentru teritoriul OCNIȚA-BRANASTI-GLODENI* – Comuna Ocnița, *Elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locală pentru teritoriul Valea Cricovului Dulce* - Comuna Vișinești, *Elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locală pentru teritoriul Dărmănești- I.L.Caragiale-Vlădeni* - Comuna Dărmănești, *Elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locală pentru teritoriul cuprins în aria de operare a Grupului de Acțiune Locală „Valea Ialomiței”* - Comunele: Șotânga, Aninoasa, Doicești și Vulcana Pandele – Comuna Șotânga, *Elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locală pentru teritoriul Titu-Braniștea-Corbii Mari-Costeștii din Vale-Odobești-Potlogi* – Orașul Titu, *Elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locală pentru teritoriul Răzvad-Gura Ocniței* – Comuna Răzvad)
- **Submăsura 431.2 „Funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală, dobândirea de competențe și animarea teritoriului”**. – 8 proiecte în valoare de 3.996.202 euro, având următorii beneficiari: Asociația Grupul de Acțiune Locală Cornățelu-Conțești-Sălcioara, GAL Dobra-Băleni, GAL Râscaeți-Vișina-Șelaru, GAL Dărmănești-I.L. Caragiale-Vlădeni, Asociația Grupul de Acțiune Locală Bucegi-Leaota, Asociația Grupul de Acțiune Locală Dealurile Sultanului, Grupul de Acțiune Locală Arcul Târgoviștei, Grupul de Acțiune Locală Microregiunea Dâmbovița Sud-Vest.

2.3. Industrie

Secțiunea din strategia existentă, aprobată prin HCJ nr. 7/27.01.2012, care tratează **activitățile industriale** din județul Dâmbovița cuprinde o analiză corectă a situației existente în perioada respectivă, ajungându-se la concluzia că domeniile de tehnologie medie-joașă (metalurgie și construcții mecanice) au productivitatea cea mai bună, urmate fiind de domeniile de tehnologie medie-înaltă (echipamente electrice). Domeniile cu specializarea cea mai puternică sunt industriile de armament, metalurgică și, respectiv, producția de echipamente electrice.

În anul 2013 indicele valoric al cifrei de afaceri din industrie a scăzut față de anul precedent cu 10,9%, în principal din cauza scăderilor din industria prelucrătoare. În cazul acesteia indicele producției industriale a scăzut la 91,4% față de anul de referință 2010, în mod evident din cauza situației din industria metalurgică (scădere la 57,6%), urmată de fabricarea articolelor de îmbrăcăminte (scădere la 80,9%) și de fabricarea de mobilă (scădere la 88,8%). Cele mai mari creșteri în anul 2013 le-au cunoscut ramurile: fabricarea echipamentelor electrice, prelucrarea lemnului, fabricarea produselor chimice.¹⁵

Față de perioada analizată, o modificare majoră survine în ceea ce privește industria metalurgică, respectiv situația SC MECHEL Târgoviște SA. Compania a fost achiziționată de către un investitor rus, INVEST NIKAROM SRL, în anul 2013, reîncepând producția în luna martie a aceluiași an, sub denumirea de COS Târgoviște (Combinatul de Oțeluri Speciale). Indicatorii financiari ai activității firmei¹⁶ arată în anul 2013 reducerea la mai puțin de jumătate față de anul

2011 a volumului vânzărilor, o scădere cu 32% a numărului mediu de salariați, dar și o ușoară reducere a pierderilor. În prima parte a anului 2014¹⁷, Combinatul de Oțeluri de la Târgoviște a înregistrat vânzări de 83,32 milioane de lei, în creștere de peste patru ori față de rezultatul din primele trei luni din 2013, iar pierderile s-au redus cu 72,6%, la 4,1 milioane de lei. Compania avea 1.348 de angajați la finele lunii martie și se află în prezent în proces de reorganizare, existând un plan de fuziune cu combinatul Industria Sârmei Câmpia Turzii.

Un element esențial care caracterizează perioada ultimilor ani este constituirea **POLULUI AUTO MUNTENIA** din care fac parte companiile Automobile Dacia și Renault Technologie Roumanie (RTR), cărora li s-au adăugat Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia, Consiliul Județean Dâmbovița, autorități, furnizori, IMM-uri, universități, instituții de cercetare. Scopul asocierii membrilor Polului Auto Muntenia este acela al promovării și creșterii competitivității în domeniul industriei auto, prin dezvoltarea proiectelor de investiții și creșterea gradului de integrare, prin crearea de noi locuri de muncă și de structuri de cercetare-dezvoltare-inovare între întreprinderi, universități și institute de cercetare.

¹⁵ Dâmbovița în cifre – Breviar statistic 2014 – INS 2014

¹⁶ www.listafirme.ro – prelucrare date

¹⁷ www.adevarul.ro

În această calitate, a fost solicitată finanțare de la Autoritatea de Management pentru POS CCE pentru proiectele din cadrul pachetului integrat depus de Polul Auto Muntenia, în valoare de aproximativ 68 de milioane de lei:

- Investiții nr. 1 „Creșterea capacității Automobile Dacia de a răspunde noilor cerințe ale pieței prin produse inovative”;
- Investiții nr. 2 „Creșterea capacității RTR de a dezvolta vehicule noi inovative și competitive”;
- Proiect CDI „Cercetarea și dezvoltarea de sisteme electrice, electronice, termice și tehnologii inovative pentru alternative de mobilitate durabilă, pentru creșterea eficienței energetice a vehiculelor, în scopul reducerii emisiilor poluante și îmbunătățirii confortului termic pentru pasageri”;
- Proiect SOFT nr. 1 „Coordonarea, monitorizarea și raportarea privind implementarea proiectelor și a strategiei de dezvoltare a Polului Auto Muntenia”;
- Proiect SOFT nr. 2 „Pregătirea proiectelor – etapă esențială în obținerea fondurilor nerambursabile”;
- Proiect SOFT nr. 3 „Management strategic pentru dezvoltarea și operaționalizarea polului de competitivitate”.

2.4. Economie rurală

Situația prezentată în secțiunea referitoare la economia rurală din strategia existentă, aprobată prin HCJ nr. 7/27.01.2012, își menține actualitatea și nu are nevoie de actualizare. În prezentul document, mediul rural este abordat mai în detaliu în subcapitolul privind dezvoltarea rurală.

2.5. Servicii (turism, CDI)

Secțiunea din strategia existentă, aprobată prin HCJ nr. 7/27.01.2012, referitoare la sectorul economic al **serviciilor** indică faptul că sub-sectoarele care angajează cea mai mare parte a forței de muncă și realizează cea mai mare parte a cifrei de afaceri sunt comerțul, transporturile-depozitarea, turismul și distribuția apei-salubritate. De asemenea, secțiunea prezintă activitatea de cercetare-dezvoltare, precum și infrastructura aferentă. În perioada 2010-2012, indicatorii specifici activității de cercetare-dezvoltare la nivel județean au înregistrat un impuls semnificativ la mijlocul intervalului, când, de exemplu, cheltuielile și numărul brevetelor de invenție s-au dublat față de anul 2010. Anul 2012 a marcat, însă, o scădere la fel de abruptă, ceea ce face ca situația de ansamblu să nu sufere modificări majore față de perioada anterioară¹⁸.

Din punct de vedere al structurii pe activități ale economiei naționale, sectorul antreprenorial nu cunoaște variații majore față de perioada analizată, însă numărul total de firme¹⁹ scade la 84,91% în 2012 față de anul 2009, situație imputabilă în special diminuării numărului de unități active din construcții, comerț, industria extractivă, energie, hoteluri și restaurante. În ceea ce privește numărul IMM-urilor, ponderea acestora rămâne relativ constantă; în schimb scade ușor ponderea microîntreprinderilor, apropiindu-se de media națională²⁰. Situația forței de muncă atrase de acest sector nu cunoaște schimbări semnificative, procentul aferent crescând ușor.

Analizând datele actuale cu privire la **investițiile brute**²¹, remarcăm o reducere semnificativă a valorii acestora în cazul județului Dâmbovița în perioada 2010-2011²², atât ca sumă absolută, cât și ca pondere în totalul regional. Astfel, în timp ce valoarea investițiilor brute a crescut în toate celelalte județe (cu precădere în județul Prahova, unde aproape că s-a dublat), în județul Dâmbovița tendința a fost de descreștere, de la 1.048 milioane de lei la 890 de milioane de lei. Contrar tendinței de ansamblu, sectoarele în care acest indicator a continuat să crească la nivel județean în aceeași perioadă sunt: industrie prelucrătoare, transport și depozitare, hoteluri și restaurante. Conform Anuarului Statistic 2014 pentru județul Dâmbovița, situația s-a îmbunătățit în anul 2012, pe fondul creșterii investițiilor brute în industrie, comerțul cu ridicata și servicii de piață.

¹⁸ Anuarul Statistic al Județului Dâmbovița, INS 2014

¹⁹ industrie, construcții, comerț, servicii de piață și alte sectoare

²⁰ Anuarul Statistic al Județului Dâmbovița, INS 2014, calcule

²¹ industrie, construcții, comerț, servicii de piață și alte sectoare

²² Statistica teritorială, repere economice și sociale regionale, INS 2013

2.6. Sectorul antreprenorial

Secțiunea din strategia existentă, aprobată prin HCJ nr. 7/27.01.2012, referitoare la sectorul antreprenorial nu a suferit schimbări semnificative și nu necesită actualizarea.

2.7. Indicatori colaterali: investiții străine, comerț exterior, cifra de afaceri

Secțiunea indicatorilor colaterali necesită actualizări față de strategia existentă, aprobată prin HCJ nr. 7/27.01.2012, în ceea ce privește Investițiile Străine Directe (ISD) și comerțul exterior.

Investițiile Străine Directe (ISD)

În prezent, atribuțiile fostei ARIS au fost preluate de *Departamentul pentru Proiecte de Infrastructură, Investiții Străine, Parteneriat Public-Privat și Promovarea Exporturilor* care reprezintă organismul Executivului responsabil cu dezvoltarea de mari proiecte investiționale și punctul de contact pentru investitorii străini. Având ca obiect principal de activitate atragerea investițiilor străine în România, organismul se află în coordonarea Prim-ministrului.

Departamentul asigură coordonarea proiectelor de infrastructură de interes național, pregătirea, execuția și implementarea proiectelor de infrastructură stabilite în competența sa prin hotărâre a Guvernului, precum și coordonarea aplicării coerente a politicii Guvernului la nivel central și local în domeniul stimulării, promovării și implementării investițiilor străine și al parteneriatelor public-private. În cadrul departamentului funcționează *Direcția pentru Investiții Străine* a cărei misiune constă în creșterea volumului ISD prin promovarea ofertei de business a României la nivel mondial și asistarea companiilor internaționale în implementarea proiectelor de investiții, inclusiv pe cele finanțate prin intermediul parteneriatului public-privat. În acest context, obiectivele urmărite sunt sprijinirea creșterii economice susținute a României prin influx de capital străin, know-how și tehnologie, precum și creșterea semnificativă a numărului de proiecte de tip greenfield, dezvoltarea de noi capacități de producție în sectoare cu valoare adăugată, dezvoltarea economică mai echilibrată în anumite zone ale țării, în vederea reducerii decalajelor dintre regiuni.

Pentru atingerea acestor obiective, departamentul oferă următoarele servicii:

- Furnizarea de informații generale privind cadrul legislativ, climatul investițional, potențiale locații și sectoare de interes;
- Principala interfață dintre investitori și autorități (centrale/locale) în domeniile de interes;
- Sprijinirea companiilor care intenționează intrarea pe piața autohtonă sau dezvoltarea capacităților de producție deja operaționale;
- Suport în identificarea resurselor locale necesare investiției și a potențialilor furnizori;
- Servicii de asistență în implementarea proiectelor pe tot parcursul procesului decizional;

- Acordarea de asistență investitorilor pentru selectarea locațiilor și identificarea potențialilor parteneri locali;
- Servicii post-implementare pentru proiectele de investiții.

În ceea ce privește *Parteneriatul Public-Privat (PPP)*, se urmărește adoptarea unui nou cadru legislativ inspirat din bunele practici europene, care să permită lărgirea categoriilor de parteneriat public-privat permise, adăugând parteneriatului contractual pe cel instituțional, detalierea drepturilor pe care le au părțile în cadrul contractului, a regimului juridic al bunurilor, includerea unor garanții atât pentru protejarea interesului public, cât și a investiției realizate de partenerul privat.

Conform lucrării „Investiții Străine Directe în România în anul 2013”, elaborată de către Banca Națională a României și Institutul Național de Statistică în conformitate cu prevederile metodologice ale Manualului balanței de plăți și poziției investiționale internaționale al Fondului Monetar Internațional, ediția a 6-a (BPM6), ISD se definește ca o relație investițională de durată între o entitate rezidentă și o entitate nerezidentă; de regulă, implică exercitarea de către investitor a unei influențe manageriale semnificative în întreprinderea în care a investit.

Fluxul net de ISD în anul 2013 a înregistrat în România un nivel de 2.712 milioane euro, 89,5% din această sumă reprezentând aport la capitalurile proprii ale investitorilor străini direcți, iar 10,5% credit net primit de către întreprinderile investiție străină directă de la investitorii străini direcți.

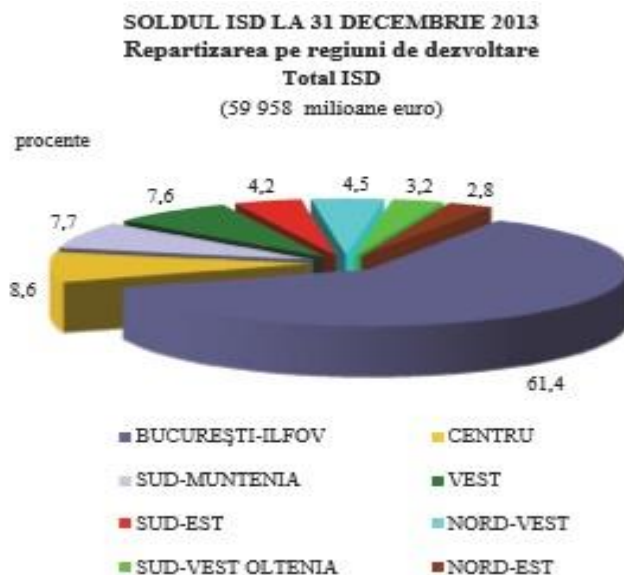
Din punct de vedere al orientării pe ramuri economice, ISD s-au localizat cu precădere în **industria prelucrătoare** (31,1 %), în special în ramurile prelucrarea șteiului, produse chimice, cauciuc și mase plastice, industria mijloacelor de transport, metalurgia, industria alimentară, a băuturilor și tutunului și ciment, sticlă, ceramică.

Pe lângă industrie, activitățile care au atras importante ISD sunt intermedierea financiară și asigurările (14,2 la sută din totalul ISD), comerțul cu amănuntul și cu ridicata (11,2 la sută), construcțiile și tranzacțiile imobiliare (9,8 la sută), tehnologia informației și comunicații (6,9 la sută).

Sursa: „Investiții Străine Directe în România în anul 2013”, BNR și INS – 2014

Din punct de vedere teritorial se observă orientarea ISD cu precădere spre regiunea de dezvoltare BUCUREȘTI-ILFOV (61,4 %), **regiunea SUD-MUNTENIA deținând 7,7 %**, ceea ce se înscrie într-o tendință pozitivă a ultimului deceniu, reflectată prin mai mult decât o triplare a soldului regional față de anul 2004 și o creștere proporțională a ponderii în nivelul național.

Sursa: „Investiții Străine Directe în România în anul 2013”, BNR și INS - 2014

Primele 4 țări clasate după ponderea deținută în soldul ISD la 31 decembrie 2013 sunt: Olanda (24,4 %), Austria, Germania și Franța, ierarhie neschimbată din anul 2009.

Tipurile investițiilor străine directe sunt:

- Greenfield: înființarea de întreprinderi de către sau împreună cu investitori străini (investiții pornite de la zero);
- Fuziuni și achiziții: preluarea integrală sau parțială de întreprinderi de către investitori străini de la rezidenți;
- Dezvoltare de firme: majorarea deținerilor de capital ale investitorilor străini în întreprinderi investiție străină directă;
- Restructurare de firme: finanțarea de către investitorii străini, prin aport de capital, a întreprinderilor investiție străină directă cu pierderi, în vederea rentabilizării lor.

În anul 2013 investițiile greenfield și cele din categoria fuziuni și achiziții au înregistrat un nivel redus, ponderea predominantă în fluxul participațiilor la capital în 2013 fiind deținută de dezvoltările de firme (50,3%) și restructurările de firme (40,1%).

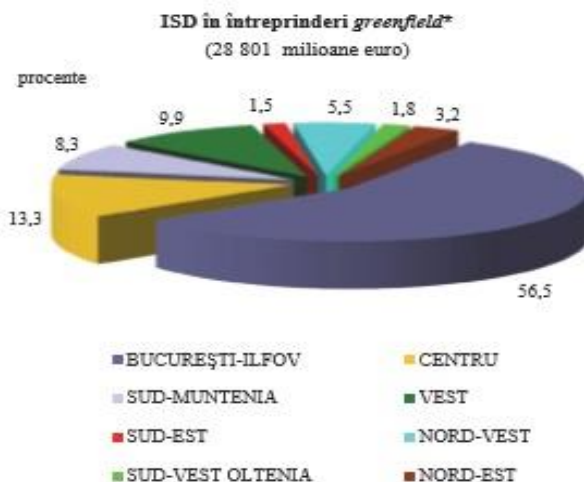
Din punct de vedere al repartizării pe principalele activități economice, investițiile străine directe în întreprinderi **greenfield** s-au orientat cu precădere spre **industria prelucrătoare** (33,6 %). Alte ramuri în care aceste investiții au o pondere semnificativă sunt: **comerț, construcții și tranzacții imobiliare, intermediari financiare și asigurări**.

INVESTIȚII STRĂINE DIRECTE ÎN ÎNȚREPRINDERI GREENFIELD* (SOLDURI)
Structura pe principalele activități economice la 31 decembrie 2013

Sursa: „Investiții Străine Directe în România în anul 2013”, BNR și INS – 2014

Cea mai mare parte a investițiilor străine directe în întreprinderi greenfield se concentrează, ca și ansamblul ISD, în regiunea BUCUREȘTI-ILFOV (56,5 %), iar regiunea **SUD-MUNTENIA deține 8,3 %** din soldul ISD în întreprinderi greenfield.

Sursa: „Investiții Străine Directe în România în anul 2013”, BNR și INS – 2014

Cele mai mari investiții în întreprinderi greenfield provin din Olanda (23,7 %), urmate de cele din Germania (18,2 %), Austria (14,7 %) și Italia (7,6 %).

În ceea ce privește soldul balanței comerțului cu bunuri a întreprinderilor ISD din diferitele ramuri economice, se constată că industria prelucrătoare este principala ramură cu excedent comercial (5.946 milioane euro), și aceasta de datorează în special subramurilor **mijloace de transport, produse din lemn, inclusiv mobilă, metalurgie și textile, confecții și pielărie**.

Este de menționat că întreprinderile ISD din **agricultură, silvicultură și pescuit** au înregistrat un ușor excedent în comerțul cu bunuri (10 milioane euro), în toate celelalte ramuri întreprinderile ISD înregistrând deficit comercial.

În concluzie, sectoarele cele mai active în ceea ce privește ISD la nivel național sunt cele din industria prelucrătoare (mijloace de transport, prelucrarea țiteiului, produse chimice, cauciuc și mase plastice, industria mijloacelor de transport, metalurgia, industria alimentară, a băuturilor și tutunului și ciment, sticlă, ceramică, produse din lemn, inclusiv mobilă, textile,

confecții și pielărie), comerț, construcții, intermediari financiare, asigurări. Cu toate acestea, unele dintre sectoare se număra printre principalele domenii economice în care pierderile au excedat profiturilor: construcțiile și tranzacțiile imobiliare, metalurgia, intermedierea financiară și asigurările.

Conform Analizei socio-economice a Regiunii Sud-Muntenia²³, în anul 2010 primii 30 de investitori străini din regiune au avut un aport străin la capitalul social de peste 2.915 miliarde de lei, cei mai mulți activând în județele Prahova (11), Argeș și Dâmbovița (câte 7), Giurgiu și Ialomița (câte 2), Călărași (1).

În același an, Regiunea Sud-Muntenia a înregistrat 5,21% din totalul național de înmatriculări, respectiv 304 societăți cu capital străin, dintre care în județul Dâmbovița a fost înmatriculate numai 36 (un număr dublu față de radierele din același an). În anul 2013, însă, situația în acest domeniu a cunoscut la nivel județean un regres simțitor față de anii anteriori.

La nivelul județului Dâmbovița există 47 de firme cu capital străin care au mai mult de 20 de angajați, 43 dintre acestea obținând în anul 2013 o cifră de afaceri mai mare de 2.000.000 de lei. Primele 11 au avut în același an un volum de vânzări mai mare decât echivalentul a 10 milioane de euro, acestea fiind:

Nume Firmă	Localitate	Cifră de afaceri (lei)	Domeniu de activitate	
SC ARCTIC SA	Găești	1.421.865.941	2751	Fabricarea de aparate electrocasnice
CROMSTEEL INDUSTRIES SA	Târgoviște	304.598.093	2410	Producția de metale feroase sub forme primare și de feroaliaje
SUN GARDEN MANAGEMENT SCS SIMPLA	Pucioasa	208.952.886	1392	Fabricarea de articole confecționate din textile (cu excepția îmbrăcămintei și lenjeriei de corp)
ERDEMIR ROMANIA SRL	Târgoviște	195.389.756	2410	Producția de metale feroase sub forme primare și de feroaliaje
OTELINOX SA	Târgoviște	163.207.391	2432	Laminarea la rece a benzilor înguste
NIMET SRL	Comișani	132.683.374	2511	Fabricarea de construcții metalice și părți componente ale structurilor metalice
UPET SA	Târgoviște	70.380.303	2892	Fabricarea utilajelor pentru extracție și construcții
NUBIOLA ROMANIA SRL	Doicești	70.342.514	2012	Fabricarea coloranților și a pigmentilor
NEDALIMENT PROD SRL	Răcari	57,045,410	1012	Prelucrarea și conservarea cărnii de pasare
MONTE BIANCO SA	Târgoviște	49.795.391	1722	Fabricarea produselor de uz gospodăresc și sanitar din hârtie sau carton
PANFOODS ROMANIA SRL	Văcărești	45.891.432	4637	Comerț cu ridicata cu cafea, ceai, cacao și condimente
Total		2.720.152.491		

Sursa: www.listafirme.ro

²³ ADR Sud-Muntenia

Din datele prezentate mai sus se observă că 10 din cele 11 firme activează în industria prelucrătoare, cele mai reprezentative fiind în domeniul electrocasnicelor, metalurgiei, textilelor, SC ARTIC SA contribuind cu aproape 50% la totalul cifrei de afaceri realizate de aceste 11 companii.

În domeniul investițiilor private, indiferent de sursa capitalurilor, între primele 10 companii²⁴ din județul Dâmbovița ordonate după nivelul cifrei de afaceri, companiile SC ELSID SA, SC NINBOG SRL, SC ROMBEER CRÎNGAȘU SRL funcționează cu capital autohton, iar SC SUN GARDEN MANAGEMENT SCS SIMPLA și SC NIMET SRL – cu capital mixt.

În contextul importanței industriei prelucrătoare pentru economia zonei, remarcăm compania SC METAPLAST SRL²⁵, înființată în anul 1991, având ca principal obiect de activitate producția de piese de schimb și componente pentru industria producătoare de autoturisme și industria producătoare de electrocasnice. Compania a înființat principalul sediu de producție de mase plastice al grupului în orașul Titu, unde există cele 2 fabrici de injecție:

- Fabrica NICPREM – 2.200 de metri pătrați – producție de piese din mase plastice pentru industria electrocasnicelor (în special refrigerație) – Startul Producției în iunie 2006;
- Fabrica METAPLAST – 2.500 de metri pătrați – producție de piese din mase plastice pentru industria auto – Startul Producției în iulie 2009.

Grupul deține 18.000 de metri pătrați în Titu și preconizează o expansiune a facilităților de producție în curând.

În același context, **Centrul Tehnic Titu**²⁶ – parte a Renault Technologie Roumanie – are ca misiune testarea vehiculelor și organelor mecanice concepute în birourile de proiectare Renault din București sau din lume. Inaugurat pe 15 septembrie 2010, Centrul Tehnic Titu este ultima verigă ce completează lanțul de dezvoltare auto al Renault în România. De asemenea, Centrul de la Titu este singurul centru de acest fel din Europa de Est și vine în completarea centrelor Renault de la Aubevoye și Lardy (Franța). Centrul Tehnic pune la dispoziția inginerilor RTR cele mai noi tehnologii în domeniul încercărilor și mijloacele necesare pentru a testa vehiculele și componentele în diverse faze ale proiectelor. Mijloacele de încercare sunt realizate după standardele Renault valabile la nivel mondial, pentru ca testele realizate aici să fie comparabile cu testele realizate în orice alt centru de încercări al constructorului.

În ceea ce privește ISD în **agricultură**, cel mai important investitor străin este Abatorul Avicola Crevedia, însă, după o întrerupere de activitate în anul 2012, acesta a acumulat pierderi mai mari de 1.000.000 de euro în anul 2013. Cele mai importante companii cu capital străin din județul Dâmbovița (cu mai mult de 20 de angajați și o cifră de afaceri mai mare decât 1.000.000 lei) sunt:

Nume Firmă	Localitate	Cifră de afaceri (lei)	Domeniu de activitate	
ABATORUL AVICOLA CREVEDIA SRL	Crevedia	35.282.080	147	Creșterea pasărilor

²⁴ www.listafirme.ro

²⁵ www.metaplast.ro

²⁶ www.renault-technologie-roumanie.com

MONTEAGRO INVEST SRL	Corbii Mari	5.881.433	111	Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase
G.M.B VIVAI GRUP SRL	Târgoviște	3.466.321	130	Cultivarea plantelor pentru înmulțire
ROMKA AGRICOLA SRL	Slobozia Moară	2.210.947	113	Cultivarea legumelor și a pepenilor, a rădăcinoaselor și tuberculilor
M.P.U. COMISSION INTERNATIONAL SRL	Conțești	1.974.811	161	Activități auxiliare pentru producția vegetală
AGRO KASAN SRL	Bucșani	1.464.877	111	Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase
AGROAURORA SRL	Odobești	1.435.712	150	Activități în ferme mixte (cultură vegetală combinată cu creșterea animalelor)
Total		51.716.181		

Sursa: www.listafirme.ro

Activitatea întreprinderilor investiție străină directă, în ansamblul ei, are un impact pozitiv asupra comerțului exterior al României, contribuția acestora la exporturile de bunuri fiind de 70,9 %, în timp ce la importuri este de 64,5 %.

Comerțul exterior

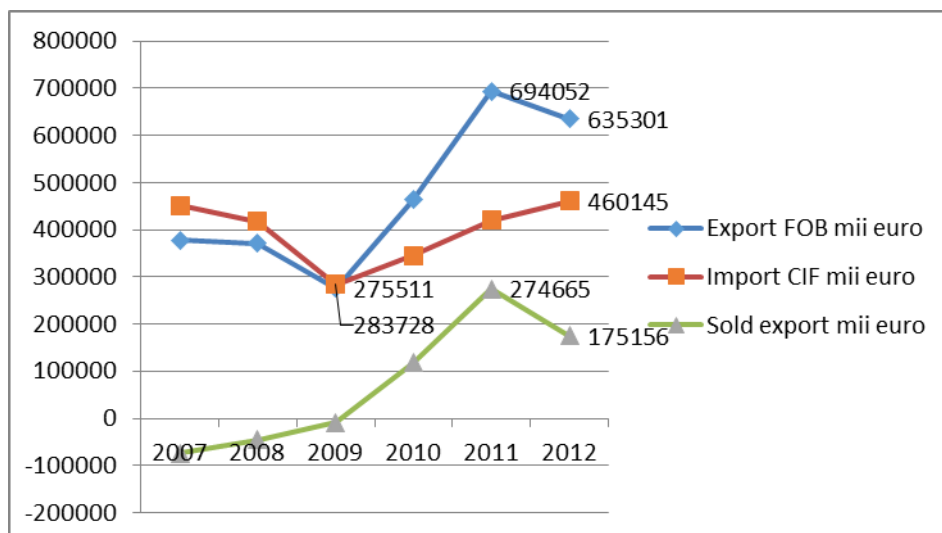
Principalele modificări intervenite în evoluția **exporturilor** de mărfuri în perioada 2010-2013 constau în principal în: majorarea ponderii în total exporturi a materialelor plastice, cauciucului și articolelor din acestea, a animalelor vii și a produselor animale, respectiv majorarea semnificativă în total exporturi a ponderii materialelor textile și articolelor din acestea (cu 1,7 puncte procentuale). Evoluția structurii mărfurilor **importate** în perioada 2010-2013 este marcată de scăderea ponderii în total importuri a metalelor comune și articolelor din acestea (la 28,9% de la 33,8%).²⁷

În perioada 2010-2012, balanța comercială²⁸ arată o scădere a soldului exportului, pe fondul creșterii importurilor și, respectiv, scăderii mărfurilor exportate²⁹. Mai precis, domeniile în care activitățile de comerț exterior au cunoscut un regres important în anul 2012 față de anul 2011, atât în ceea ce privește importurile, cât și exporturile, sunt: animale vii și produse animale, respectiv produse minerale, în timp ce pentru categoriile produse alimentare, băuturi și tutun, produse chimice și metale comune și articole din acestea au scăzut numai exporturile. La polul opus se regăsesc domeniile produse vegetale, precum și materiale plastice, cauciuc și articole din acestea, mașini și aparate, echipamente electrice, aparate de înregistrat sau de reprodus sunetul și imaginile, mijloace și materiale de transport (în cazul acestei categorii soldul rămâne puternic negativ, chiar dacă exporturile cresc cu 509%).

²⁷ Dâmbovița în cifre – Breviar statistic 2014 – INS 2014

²⁸ Anuarul Statistic al Județului Dâmbovița, INS 2014

²⁹ Anuarul Statistic al Județului Dâmbovița, INS 2014

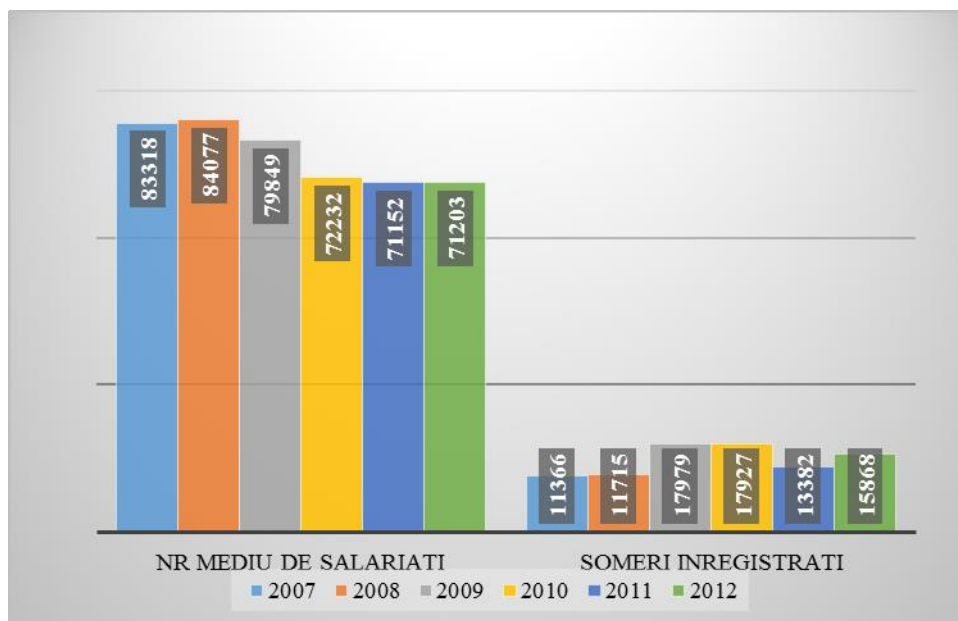

Sursa: Anuarul Statistic al Județului Dâmbovița, INS 2014

Județul Dâmbovița păstrează un sold puternic pozitiv al exportului în cazul categoriilor mașini și aparate, echipamente electrice, aparate de înregistrat sau de reprodus sunetul și imaginile, produse minerale, produse chimice, materiale textile și articole din acestea, metale comune și articole din acestea, și mai puțin accentuat în cazul categoriilor animale vii și produse animale, produse alimentare, băuturi și tutun.

2.8. Piața muncii și forța de muncă

În contextul procesului de tranziție economică, piața dâmbovițeană a muncii a suferit transformări semnificative sub aspectul volumului și structurii principalilor indicatori de forță de muncă. În anul 2012, populația activă crește cu 1,7 mii de persoane față de 2009, iar populația ocupată cu 3,8 mii de persoane. În anul 2012 rata de ocupare a populației în vârstă de muncă, de 56,5%, situează județul Dâmbovița sub rata de ocupare înregistrată la nivel național (59,5%). Numărul mediu de salariați continuă să scadă până în anul 2010, după care cunoaște o stagnare relativă până în 2012, cea mai mare pondere a acestora regăsindu-se în industrie (34,23%, respectiv 27,44% în industria prelucrătoare) și comerț³⁰.

Sursa: prelucrare date Anuarul Statistic al județului Dâmbovița, INS 2014

Conform Anuarului statistic al județului Dâmbovița, rata șomajului scade în 2011 până la media regională (6,5), însă se menține cu mai mult de un punct peste media națională de 5,2³¹. După acest an, acest indicator crește la 7,5 în 2012 și 8,1 în 2013, peste media națională de 5,7, afectând în principal muncitorii și persoanele cu nivel mediu de pregătire și mai puțin pe cele cu studii superioare.

³⁰ Dâmbovița în cifre – Breviar statistic 2014 – INS 2014

³¹ Statistică teritorială, repere economice și sociale regionale, INS 2013

2.9. Infrastructura de afaceri

În ceea ce privește **infrastructura de afaceri**, prezentăm structurile de acest tip existente în județ la momentul actual.

❖ **PARCUL INDUSTRIAL MORENI** este amplasat în zona de est a orașului Moreni, județul Dâmbovița, oraș cu vechi tradiții industriale. Parcul Industrial oferă pe bază de contract de închiriere:

- Hale industriale între 100 mp și 14.000 mp;
- Spații administrative;
- Depozite acoperite;
- Depozite în aer liber;
- Greenfield 88.000 mp.

În prezent, activitățile desfășurate în parc sunt diversificate, de la confecții matrițe pentru industria de automobile la bărci de agrement și confecții textile.

❖ **PARCUL INDUSTRIAL PRIBOIU** se găsește la 14 kilometri nord de Târgoviște (capitala județului Dâmbovița) și la mai puțin de 100 de kilometri de București. Parcul are o suprafață de 32 de hectare și a fost gândit drept punct de pornire pentru o infrastructură de afaceri atractivă în partea de nord a județului, astfel încât să fie create noi locuri de muncă, iar zona să se dezvolte din punct de vedere economic și social. Parcul prezintă facilități de acces la infrastructura de transport, apă, canal, cale ferată.

Intenția administrației parcului este ca aici să se desfășoare cu preponderență activități de industrie prelucrătoare (cu posibilitatea concentrării pe diverse industrii de vârf), activități financiar-bancare, de consultanță, proiectare, cercetare-dezvoltare, precum și activități de administrare a afacerilor. Se are în vedere de asemenea dezvoltarea activităților de depozitare de mărfuri și logistică.

În cadrul Parcului Industrial Priboiu există un Centru de Afaceri – un spațiu amenajat pentru diverse activități economice, inclusiv spații de producție și servicii și spații de depozitare de materii prime și produse finite.

În parc funcționează în prezent 2 societăți comerciale cu aproximativ 400 de angajați. În termen de 3 luni în interiorul parcului va fi pusă în funcțiune o fabrică de membrane pentru industria alimentară, iar în viitor va funcționa aici și o societate italiană care își desfășoară activitatea în domeniul iluminatului public.

❖ PARCUL INDUSTRIAL MIJA, situat în Comuna I.L.Caragiale, are o suprafață totală ocupată de 82,62 ha, repartizată astfel:

Suprafață uzinală = 592.000 m²

Bază sportivă = 46.400 m²

Fermă gospodărie anexă = 8.400 m²

Colonie locuințe = 93.700 m²

Stație pompare apă potabilă = 7.800 m²

Zonă preuzinală = 77.900 m²

Parcul oferă:

- Forță de muncă calificată pentru diferite niveluri de management;
- Posibilitatea de reconversie profesională;
- Servicii bancare;
- Investiții străine în zonă;
- Rețea de telecomunicații (telefonie mobilă și internet);
- Infrastructură de transport;
- Servicii de sănătate;
- Sistem educațional dezvoltat;
- Apropiere de zone turistice montane și tratament balnear.

❖ PARCUL INDUSTRIAL CORBII MARI (WDP Park Corbii Mari) este situat la kilometrul 49 al autostrăzii A1 București-Pitești, fiind amplasat strategic în dreptul intersecției dintre autostrada A1, parte a coridorului 4 pan-european, și DN61 care leagă vama Giurgiu-Ruse (Bulgaria) de centrul țării. Are o suprafață de teren de 222.200 m², cu front la autostradă de aproximativ 530 de metri.

Parcul deține 8 hale în suprafață totală de 112.000 m², având suprafețe cuprinse între 5.600 m² și 42.750 m².

❖ Parcul Industrial Răcari are o suprafață de 23,686 ha și se află în localitatea Răcari.

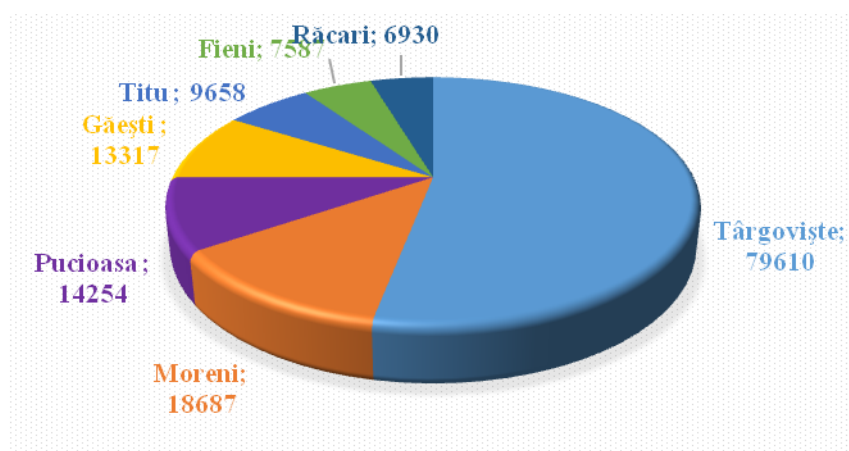
CAPITOLUL 3 – DEZVOLTARE TERITORIALĂ

3.1. Dezvoltare urbană

Mediul urban din județul Dâmbovița este format din 7 unități administrativ-teritoriale, respectiv 2 municipii (Târgoviște și Moreni) și 5 orașe (Fieni, Găești, Pucioasa, Răcari și Titu). Dintre acestea numai Târgoviște, Moreni, Găești și Pucioasa au mai mult de 10.000 de locuitori.

Din punct de vedere **demografic**, în anul 2012 populația din mediul urban număra 161.146 de persoane, reprezentând 30,48% din totalul județului, distribuită pe unități teritorial-administrative după cum urmează:

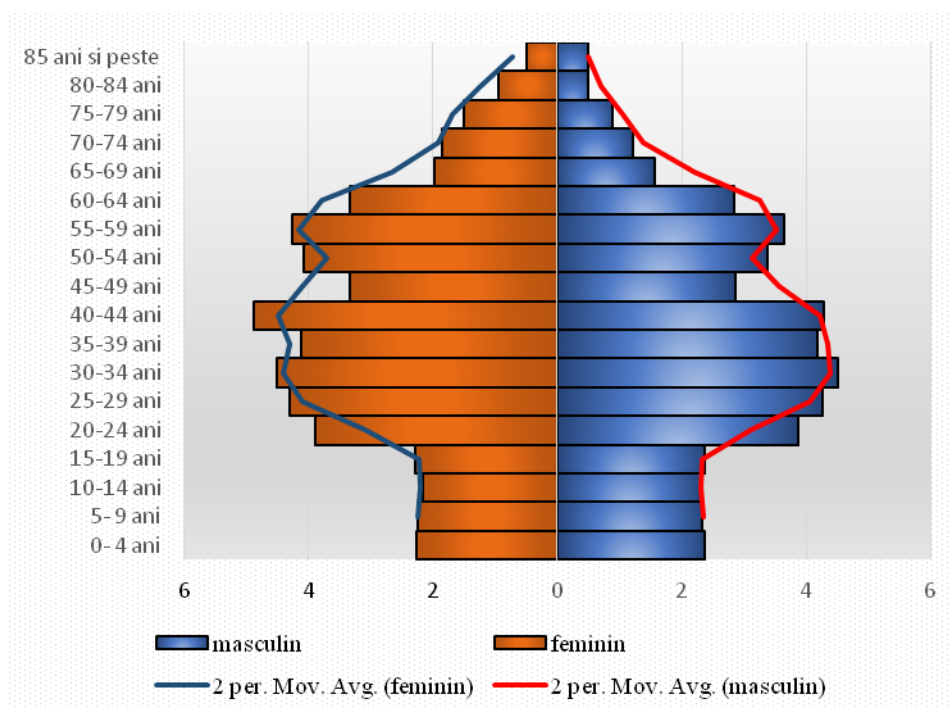
Sursa: Anuarul statistic al județului Dâmbovița, 2014, INS

În municipiul Târgoviște trăiește mai mult de jumătate din populația urbană a județului (53%), în municipiul Moreni 12%, în orașul Pucioasa 10%, în Găești – 9%, în Titu – 6%, iar în Fieni și Răcari câte 5%.

Ponderea medie a persoanelor cu vârsta peste 65 de ani în totalul populației urbane este de 11,16%, însă procentele aferente fiecărui oraș variază între limite largi, de la 9,17% în municipiul Târgoviște la 21,58% în orașul Răcari, unde se întâlnește populația cea mai îmbătrânită. Comparativ, la nivel județean ponderea persoanelor în vârstă este de 15,1% și este sensibil egală cu media națională.

Distribuția pe sexe în mediul urban este destul de echilibrată, oscilând în jurul nivelului de 52,4% grad de feminizare, cel mai ridicat procent înregistrându-se în orașul Găești (54,1%), iar cel mai redus în municipiul Moreni (51,2%).

Piramida vârstelor pe sexe în anul 2012, mediul urban

Sursa: prelucrare date, bază de date Tempo Online, INS

Raportul de dependență demografică³² în mediul urban este de 33%, cifră apropiată de raportul regional/urban, însă situația întâlnită în orașe și municipii este în general mult mai bună decât cea care caracterizează totalul populației.

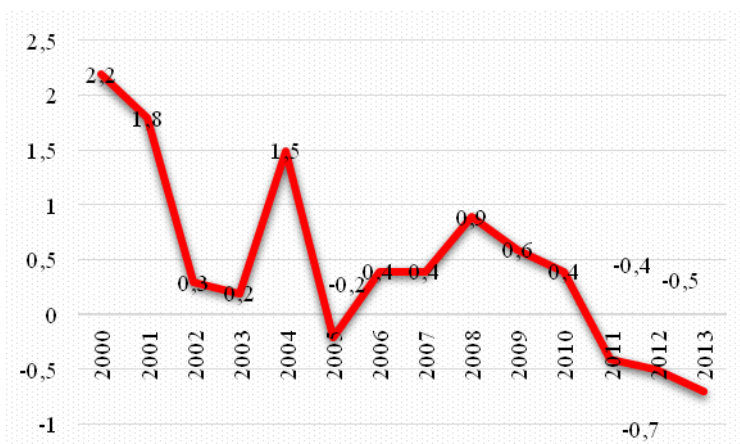
În ceea ce privește indicatorii statistici care măsoară sporul natural al populației, cifrele pentru mediul urban, deși negative, arată o situație mai bună comparativ cu mediul rural (-0,5‰ față de -3,9‰). Totuși, în cazul a trei localități, rata se apropie și chiar depășește această medie, respectiv -3,8‰ în Pucioasa, -4,9‰ în Fieni și chiar -5,5‰ în Răcari. În acest din urmă caz, situația este determinată de o rată a deceselor mult mai ridicată decât media

³² reprezintă raportul dintre numărul persoanelor de vârstă „dependentă” (persoane cu vârsta mai mică de 15 ani și persoane cu vârsta mai mare de 64 de ani) și populația în vârstă de muncă (persoane cu vârsta cuprinsă între 15 – 64 de ani), exprimat la 100 de persoane

urbană, respectiv de 16,5% (concomitent cu procentul mare al populației în vârstă menționat mai sus), care nu este însă contrabalansată de o rată a natalității de asemenea foarte ridicată, de 11%.

În ansamblu evoluția sporului natural al populației, ca și ritmul de îmbătrânire demografică, relevă aceeași situație îngrijorătoare ca și pe plan național, ceea ce impune măsuri de politică economică și socială care să amelioreze această situație:

Evoluția sporului natural al populației în mediul urban (rata la 1000 de persoane), județul Dâmbovița

Sursa: baza de date Tempo Online

Rata deceselor la vârsta de sub 1 an arată însă o situație bună la nivel urban, explicată prin accesibilitatea crescută la servicii de sănătate publică, excepție făcând orașul Moreni unde se întâlnesc 13,4 cazuri la 1000 de născuți vii în anul 2012, în timp ce în municipiul Târgoviște rata este de 2,6%, iar în celelalte localități nu a existat niciun caz de acest fel.

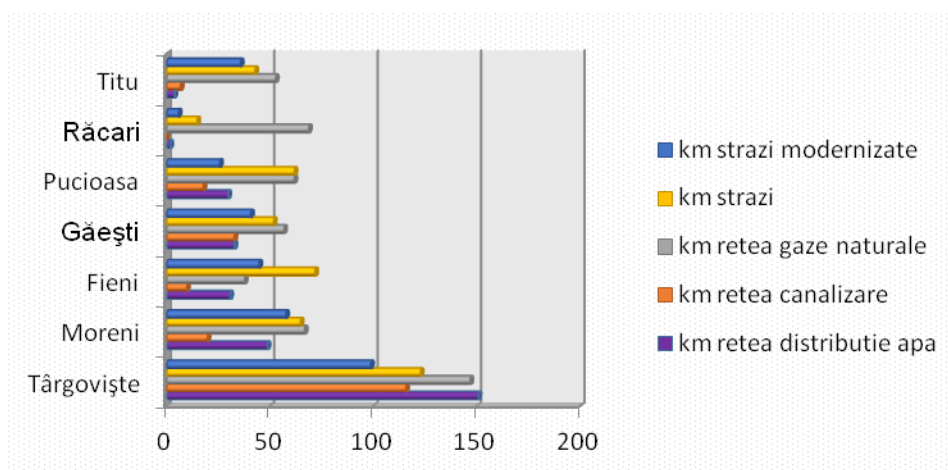
În ceea ce privește situația **utilităților de interes public**, remarcăm faptul că în mediul urban *infrastructura de alimentare cu apă și de canalizare* va fi asigurată în proporție de 95% prin

fonduri europene (Fondul de Coeziune) în cazul localităților Târgoviște, Moreni, Fieni, Titu, Găești, Pucioasa, iar pentru orașul Răcari a fost semnat în anul 2014 un contract de finanțare în cadrul programului vizând protecția resurselor de apă, sisteme integrate de alimentare cu apă, stații de tratare, canalizare și stații de epurare finanțat din Fondul pentru Mediu.

De asemenea, prin programul ISPA a fost finanțat proiectul denumit „Reabilitarea *colectării, transportului, tratării și depozitării deșeurilor solide* în județul Dâmbovița”, beneficiar final fiind Consiliul Județean Dâmbovița, ca reprezentant al Asociației „Reabilitarea colectării, transportului, tratării și prelucrării deșeurilor solide în județul Dâmbovița” din care face parte alături de Consiliile locale ale municipiilor Târgoviște și Moreni și cele 87 de Consilii locale orășenești și comunale.

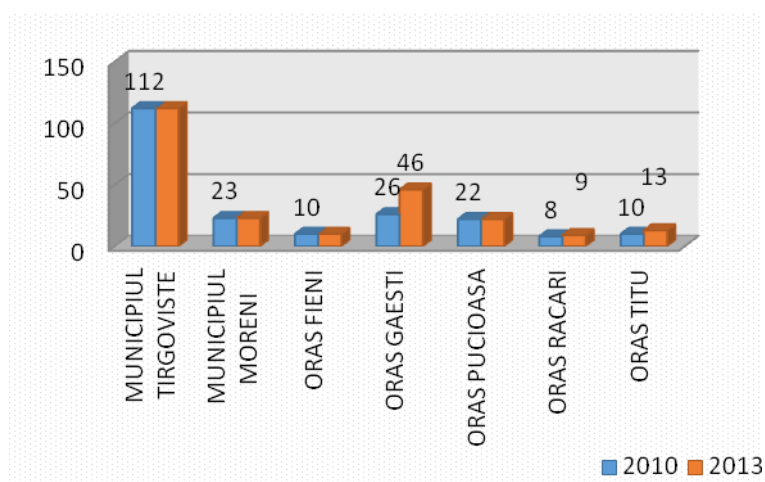
În ceea ce privește *rețeaua străzilor orășenești*, aceasta are în anul 2013 o lungime totală de 432 km. față de 437 km. în 2010, din care sunt modernizați 311 km. Toate localitățile din mediul urban au acces *la rețeaua de gaze naturale*.

Sursa: Anuarul statistic al județului Dâmbovița, 2014, INS

Față de anul 2010, suprafața ocupată de spațiile verzi în municipii și orașe a crescut de la 211 ha la 235 ha, cea mai semnificativă diferență înregistrându-se în localitatea Găești:

Suprafața spațiilor verzi pe localitatea urbane

Sursa: baza de date Tempo Online

Din punct de vedere al utilizării terenurilor în mediul urban, suprafața intravilană a municipiilor și orașelor totalizează 7.691 ha, iar suprafața agricolă 11.780 ha.

Suprafața Totală	Suprafața agricolă	Suprafața agricolă pe			Intravilan
		Arabil	Pășuni	Fânețe	
Urban - total	28264	16065	11780	2563	7691
Târgoviște	4681	2013	1836	154	2116
Moreni	3514	957	148	389	610
Fieni	1831	1062	71	461	538
Găești	2297	1778	1621	150	779
Pucioasa	4009	2147	460	954	942
Răcari	7894	5530	5248	278	1099
Titu	4038	2578	2396	177	1607

Sursa: Anuarul statistic al județului Dâmbovița, 2014, INS, și baza de date Tempo Online

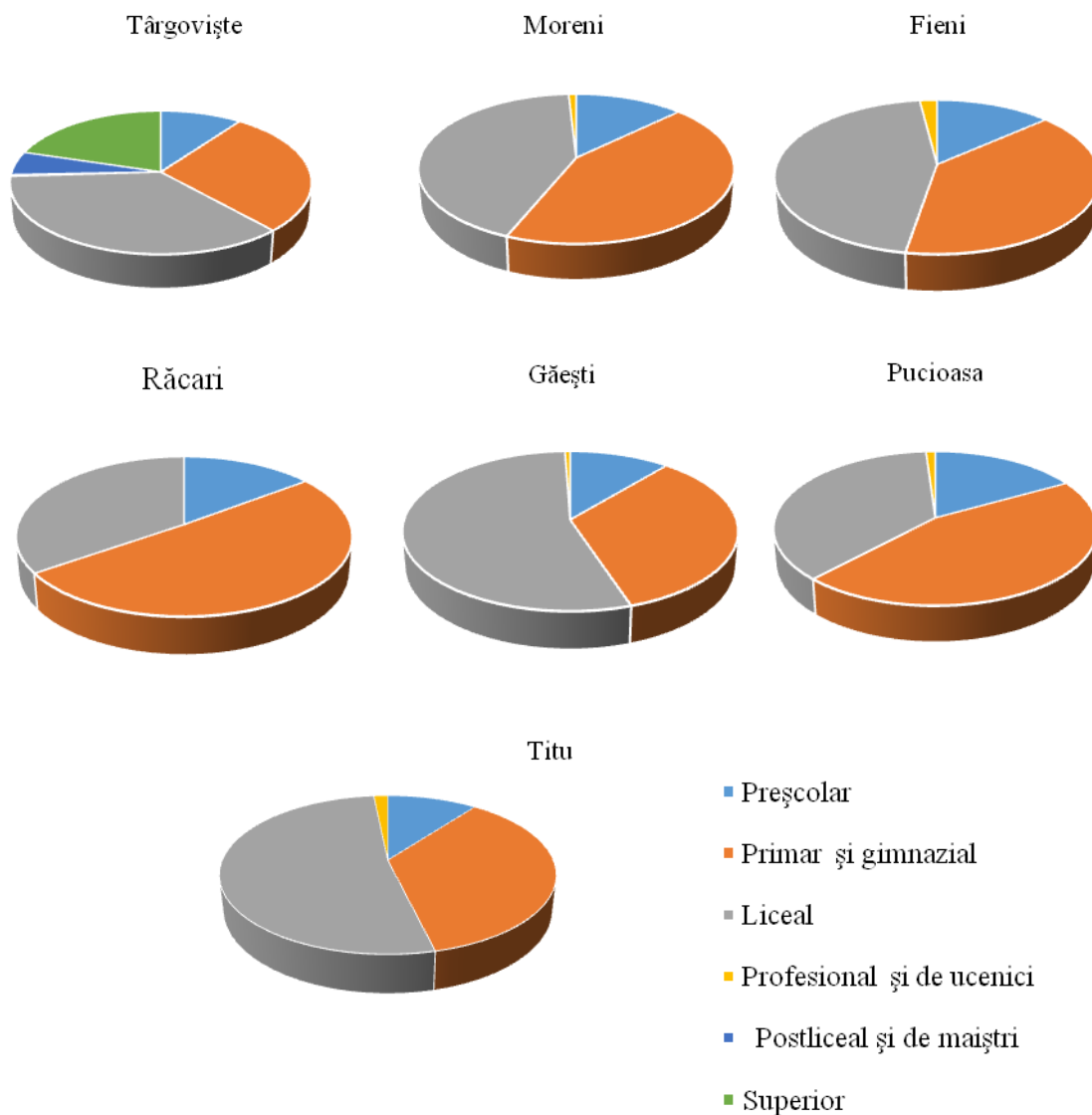
Din totalul suprafeței ocupate de localitățile urbane, 56,8% este destinată activităților agricole, iar 27,21% este suprafață intravilană. Cea mai mare pondere a suprafeței agricole este deținută de orașul Găești (77%), iar cea mai mică de municipiul Moreni (27%). Suprafața arabilă din Răcari, Titu, Găești și Târgoviște ocupă peste 90% din totalul suprafeței agricole, în timp ce în Moreni, Fieni și Pucioasa procentele nu depășesc 22% datorită specificului geografic pretabil pășunilor și fânețelor.

Accesul la **serviciile social-culturale** în mediul urban este net superior celui din mediul rural, datorită prezenței mai bune a infrastructurii aferente.

Astfel, infrastructura publică de *sănătate* reprezentată prin spitale și ambulatorii este regăsită în Târgoviște, Moreni, Găești și Pucioasa, iar creșele se regăsesc exclusiv în mediul urban (Târgoviște, Moreni și Găești). Se remarcă lipsa oricărei forme de infrastructură publică de sănătate în orașul Fieni, aici existând 5 cabinete de medicină generală, 5 cabinete stomatologice și o farmacie – toate cu capital majoritar privat. În orașele Răcari și Titu singurele unități sanitare în proprietatea statului sunt o unitate medico-socială, respectiv un dispensar medical.

Infrastructura de *învățământ* este formată în mediul urban din 68 de instituții de toate gradele, reprezentând aproape jumătate din numărul celor întâlnite pe tot cuprinsul județului, iar dintre acestea 39 se regăsesc în municipiul Târgoviște.

După nivelul de educație, localitățile în care există cele mai mari procente ale populației cu studii liceale sunt Găești și Titu, iar în Fieni, Pucioasa și Titu există cele mai mari ponderi ale absolvenților de școli profesionale și de ucenici. În ceea ce privește absolvenții de învățământ superior, aceștia există numai în capitala județului.

Sursa: Anuarul Statistic al județului Dâmbovița

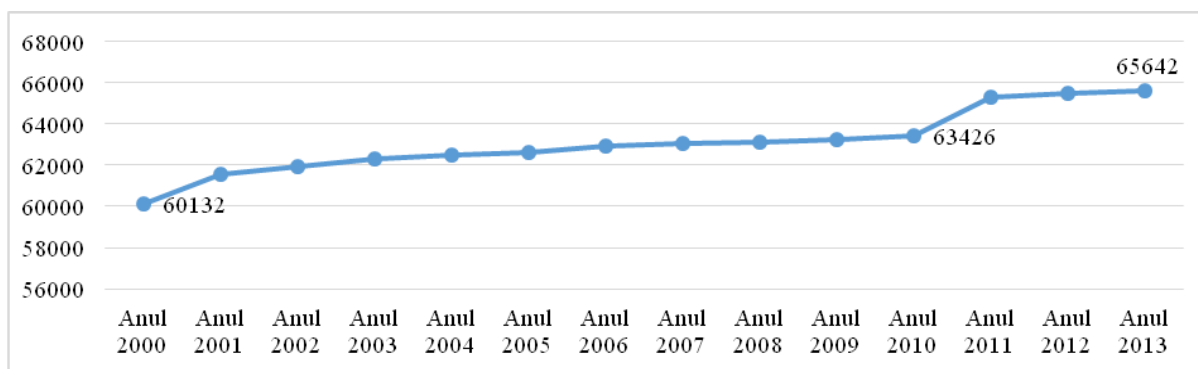
În ceea ce privește *serviciile de asistență socială*, în localitățile Moreni, Pucioasa, Titu, Găești, Târgoviște și Fieni există situații de copii cu părinți plecați în străinătate la muncă, iar în Găești și Fieni există cazuri de bătrâni fără locuințe sau/și fără familie.

În afara municipiului Târgoviște, unde există mai multe centre rezidențiale sau de zi, infrastructura de asistență socială este prezentă în Moreni (pentru persoane cu handicap mintal), Răcari (pentru adulți, persoane vârstnice cu probleme medico-sociale), Găești (pentru copii cu vârste între 3-16 ani, din familii cu probleme sociale, materiale, morale, copii cu dizabilități), Pucioasa (pentru adulți și persoane vârstnice cu handicap).

O problemă care caracterizează mediul urban este *lipsa/deficitul locuințelor sociale și a celor destinate tinerilor*, care devine cu atât mai acută în contextul demografic defavorabil actual, când sunt necesare măsuri susținute de politică economică și socială.

Fondul de locuințe (atât publice, cât și private) a crescut în comparație cu anul 2000 cu 9,16 %, respectiv cu 5.510 locuințe, cea mai mare creștere înregistrându-se între 2010 și 2011. Mai mult de jumătate din fondul de locuințe se regăsește în capitala județului. Cele mai mari creșteri au avut loc în Târgoviște și în Pucioasa, iar cele mai mici în Fieni și Găești.

Evoluția numărului de locuințe în mediul urban

Sursa Baza de date Tempo Online - INS

Din datele de mai sus rezultă că mai mult de 90% din fondul de locuințe este mai vechi de 14 ani, ceea ce determină o eficiență energetică redusă a clădirilor, atât a celor în sistem rezidențial, cât și a celor publice.

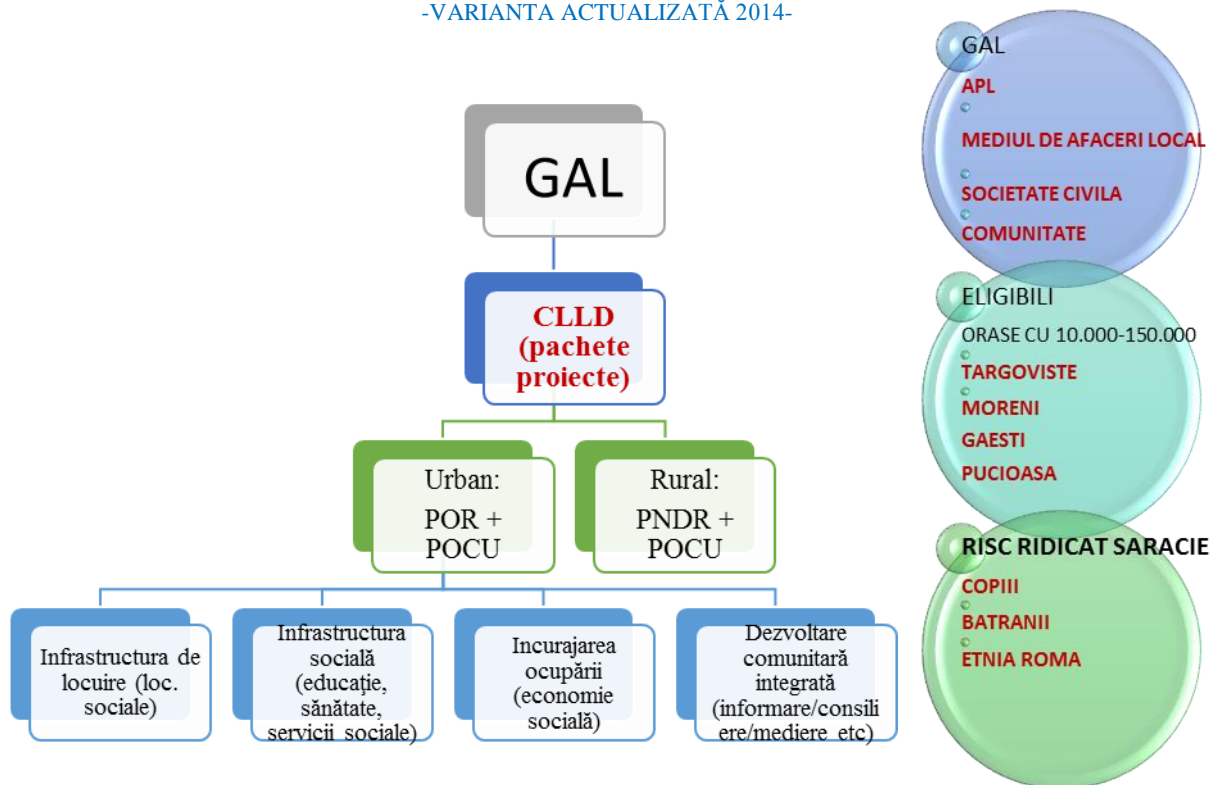
Abordarea CLLD

Viziunea politicii regionale a Uniunii Europene asupra dezvoltării urbane durabile se concentrează asupra rolului orașelor de motor al dezvoltării regionale.

O altă abordare care se adresează de această dată zonelor defavorizate este cea a dezvoltării integrate și pluridisciplinare, avându-se în vedere problemele care afectează spațiile urbane: accesul redus sau lipsa accesului la condiții decente de locuire, la infrastructură și resurse educaționale, la ocupare și la oportunitățile de ocupare, la servicii medicale de calitate, slabă capacitate de inovare și cunoaștere la nivelul zonei, riscul mare de sărăcie și excluziune socială pentru grupurile defavorizate identificate în cadrul zonele vulnerabile din zonele urbane.

Modalitatea de implementare a unei astfel de abordări integrate și pluridisciplinare o reprezintă **instrumentul dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității (CLLD)**.

Abordarea CLLD trebuie implementată pe întreg teritoriul țării și se va realiza în mod complementar pentru zonele urbane prin intermediul PO Regional și PO Capital Uman, iar pentru zonele rurale prin intermediul Programului Național de Dezvoltare Rurală.

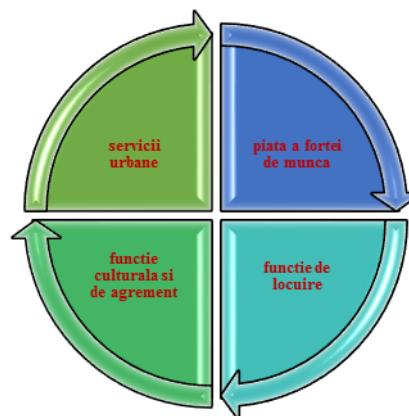

Impactul urbanizării asupra dezvoltării rurale

Orașele sunt, în esență, motoare ale economiei regiunilor în care sunt situate, însă acest rol este rezervat, în principal, orașelor mari. Orașele mici și mijlocii, pe de altă parte, își pot juca rolul esențial în **dezvoltarea zonei adiacente rurale** prin legături de producție directă cu spațiul rural și prin efecte de difuzare a dezvoltării și inovării și de încurajare a modernizării către zonele adiacente.

Orașele mici ³³pot oferi zonelor rurale un mixt de funcții, îndeplinind unele roluri în relația cu spațiul rural adiacent, precum:

- centre ale comercializării produselor rurale regionale (asigurând accesul la piețe pentru creșterea veniturilor populației agricole rurale);
- centre pentru producerea și distribuirea de bunuri și servicii către spațiul rural înconjurător (contribuind la reducerea costurilor și îmbunătățirea accesului la o varietate de servicii publice și private, atât pentru populația, cât și pentru întreprinderile localizate din mediul rural);
- centre ale creșterii și consolidării activităților non-agricole și populației ocupate în sectoare non-agricole, prin dezvoltarea IMM-urilor sau prin relocarea sucursalelor întreprinderilor mari private, naționale sau internaționale.

După cum reiese din analiza efectuată prin această strategie, unul dintre motoarele dezvoltării economice locale a județului Dâmbovița este agricultura, respectiv producția de fructe și legume, pentru care există un potențial remarcabil în partea de sud a județului (bazine

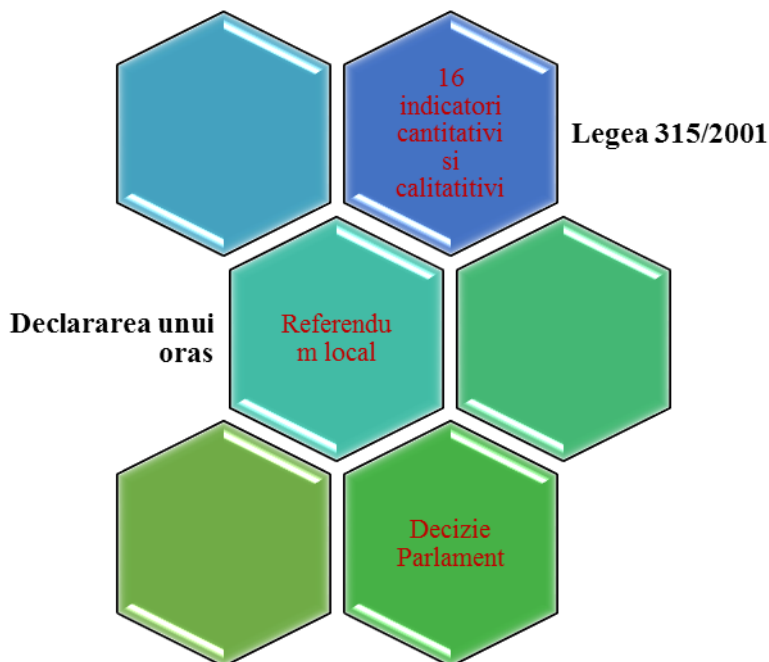
³³ Rolul orașelor mici în dezvoltarea intraregională – Teză de doctorat – Ionuț Trincă, Universitatea București

legumicole) sau în partea de nord (bazine pomicole), în special în Voinești și Pietrari. Considerăm astfel că procesul de urbanizare pe termen mediu și lung în județul Dâmbovița se poate orienta către localități care să polarizeze și optimizeze capacitățile și infrastructura necesare dezvoltării agriculturii (consolidării locului pe piață). Având în vedere că pentru valorificarea produselor agricole un rol important este jucat de accesibilitatea acestor localități, în perspectiva construirii capacităților de colectare, sortare și transport, considerăm că alegerea acestor centre ar trebui să țină cont de criteriul conexiunii la rețeaua TEN T.

În al doilea rând, considerăm că traversarea județului de către autostrada A1 reprezintă o oportunitate pentru dezvoltarea și diversificarea activităților economice și serviciilor publice disponibile în partea de sud-vest a unității administrativ-teritoriale și, implicit, de creștere a gradului de urbanizare.

Urbanizarea în legislația românească

În anul 2001 a fost elaborată și publicată *Legea nr. 351 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a IV-a – Rețeaua de localități*, prin care se stabilește, printre altele, ierarhizarea pe ranguri a rețelei naționale de așezări, precum și modalitatea de trecere a unei localități de la un rang la altul, urmată de modificări efectuate în anul 2007.

Cei 16 indicatori care condiționează declararea unui oraș se referă la: numărul populației; populația ocupată în activități neagricole; dotarea locuințelor cu instalații de alimentare cu apă; dotarea locuințelor cu baie și WC în locuință; număr de paturi în spitale la 1.000 de locuitori; număr de medici care revin la 1.000 de locuitori; unități de învățământ; dotări culturale și sportive; locuri în hoteluri; străzi modernizate; străzi cu rețele de distribuție a apei; străzi cu conducte de canalizare; epurarea apelor uzate; străzi cu rețele de hidranți exteriori pentru stingerea incendiilor; spații verzi; depozit controlat de deșeuri, cu acces asigurat.

În cele ce urmează vom explora *potențialul de urbanizare existent în județul Dâmbovița*.

Potlogi este o localitate cu un grad ridicat de atractivitate turistică din punct de vedere al înzestrării culturale, la care se adaugă o altă atracție a cadrului natural din apropiere –

rezervația Corbii Ciungi. În Potlogi există atât spații de cazare (hoteluri), cât și pentru alimentația publică.

Din punct de vedere al accesibilității, pe teritoriul acesteia se întretaie trei drumuri județene, care asigură legătura cu DN 7 și DN 61, dar și cu autostrada A1.

Populația stabilă la ultimul referendum era de 8.981 locuitori. Localitatea face parte împreună cu comuna Odobești dintr-o Asociație de Dezvoltare Intercomunitară prin care a atras fonduri pentru infrastructura de alimentare cu apă și canalizare, inclusiv stație de epurare, și are acces la rețeaua de aducțiune a gazelor naturale.

Din punct de vedere al infrastructurii pentru servicii sociale, în Potlogi există 2 școli primare și gimnaziale, 3 cabinete de medicină generală și 3 cabinete stomatologice (în sistem privat).

În comuna Potlogi există un potențial agricol deosebit, aici regăsindu-se un bazin legumicol puternic, în localitate fiind înființat și un Centru Agricol.

Având în vedere toate aceste aspecte, considerăm că pe termen mediu, în localitatea Potlogi există potențial pentru transformarea sa în oraș, rolul principal jucat putând fi acela de *centru al comercializării produselor agricole din bazinele legumicole din sud-vestul județului*.

În plus, apropierea de autostrada A1 conferă acestei localități un potențial deosebit de polarizare a serviciilor urbane și de intensificare și diversificare a activităților economice, astfel încât există premise ca localitatea să furnizeze spațiului rural adiacent atât *servicii urbane, cât și o funcție de locuire, locuri de muncă și funcții culturale și de agrement*.

Voinești este o localitate cu un grad ridicat de atractivitate turistică din punct de vedere al cadrului natural și al obiectivelor culturale de pe teritoriul acesteia.

Din punct de vedere al accesibilității, comuna este străbătută de DN 72 A și de două drumuri județene.

Populația stabilă la ultimul referendum era de 6.164 locuitori. Comuna a atras o finanțare guvernamentală din Fondul pentru Mediu pentru a investi în rețeaua de alimentare cu apă și canalizare, și are acces la rețeaua de alimentare cu gaze naturale (6,1km).

Din punct de vedere al infrastructurii pentru servicii sociale, în Voinești există 1 școală primară și gimnazială și 1 liceu (infrastructura educațională a fost modernizată prin fonduri europene), 1 laborator medical proprietate de stat, 3 cabinete de medicină generală, 3 cabinete medicale de specialitate și 4 cabinete stomatologice (în sistem privat).

Comuna Voinești are un potențial agricol deosebit, fiind un centru pomicol important (îndeosebi pentru mere), în perioada 2007-2013 în localitate atrăgându-se fonduri semnificative destinate instalării tinerilor fermieri. Aici, activitățile agricole se desfășoară atât în cadrul Stațiunii de Cercetare și Dezvoltare a Pomiculturii Voinești, cât și în exploatații private. În localitate există o îndelungată tradiție în obținerea și omologarea de noi soiuri de măr, păr și prun, comuna fiind renumită pentru soiul Frumosul de Voinești.

Având în vedere toate aceste aspecte, considerăm că pe termen mediu în localitatea Voinești există potențial pentru transformarea sa în oraș, rolul principal jucat putând fi, de asemenea,

acela de *centru al comercializării produselor agricole (fructe) din bazinele pomicole din nordul județului.*

Băleni este o localitate pe teritoriul căreia se regăsesc ansambluri rurale considerate de interes de gradul doi, dar și monumente istorice valoroase, așa cum sunt Biserica Băleni-Romani și Ansamblul Bălenilor. De asemenea, localitatea se află la o distanță mică de Rezervația de Zimbri de la Bucșani.

Din punct de vedere al accesibilității, comuna este străbătută de două drumuri județene care îi asigură legătura cu DN 72 și DN 71.

Populația stabilă la ultimul referendum era de 8.368 locuitori.

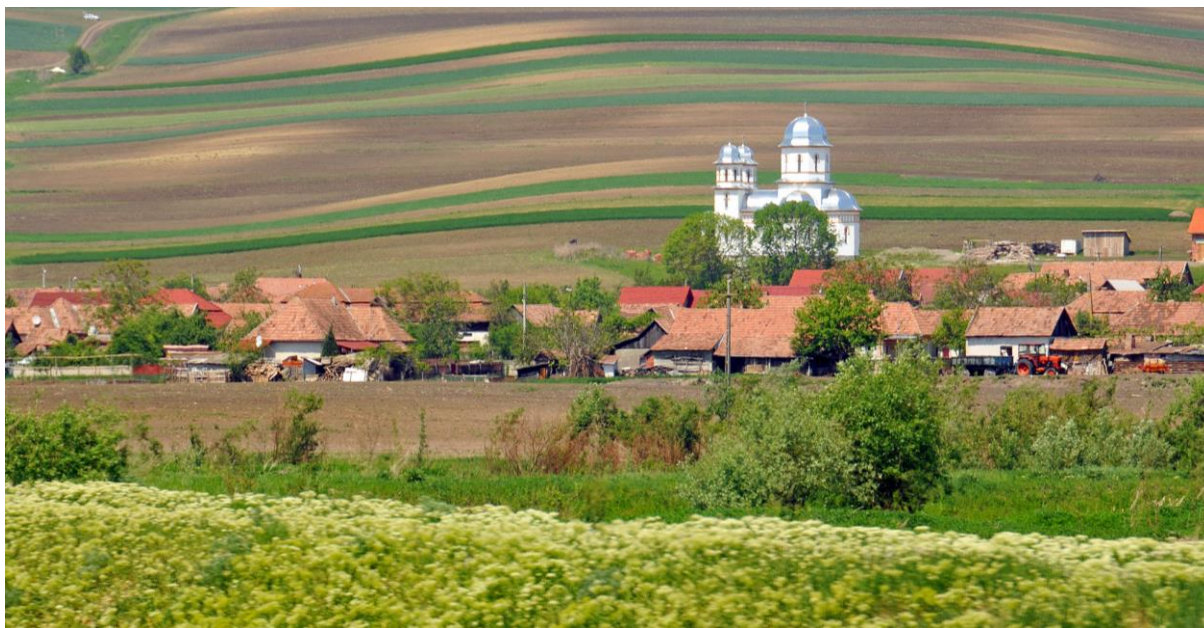
Comuna a atras o finanțare guvernamentală din Fondul pentru Mediu pentru a investi în rețeaua de alimentare cu apă și canalizare, și are acces la rețeaua de alimentare cu gaze naturale.

Din punct de vedere al infrastructurii pentru servicii sociale, în Băleni există 1 grădiniță și 1 liceu, 2 cabinete de medicină generală, 2 farmacii și 1 cabinet stomatologic (în sistem privat).

Comuna Băleni are un potențial agricol deosebit, fiind un centru legumicol important, ca și Potlogi.

Având în vedere toate aceste aspecte, considerăm că pe termen mediu în localitatea Băleni există potențial pentru transformarea sa în oraș, rolul principal jucat putând fi, de asemenea, acela de *centru al comercializării produselor agricole (fructe) din bazinele pomicole din sud-estul județului.*

3.2. Dezvoltare rurală

Mediul rural al județului Dâmbovița

Din punct de vedere **administrativ**, suprafața totală a județului Dâmbovița (4.054 km²) este împărțită în șapte localități urbane (două municipii și cinci orașe) și optzeci și două de unități administrativ-teritoriale rurale. Împreună, acestea administrează 353 de sate. Comparativ cu anul 2003, județul are cinci noi UAT-uri, dintre care un oraș și patru comune. Comuna medie a județului are în componență 4,3 sate, dar variația este destul de mare, începând de la 1 sat până la 10 sate pe comună (cum este cazul comunelor Cobia, Cornești și Valea Lungă).

După datele ultimului Recensământ, din anul 2011, cele mai multe comune, 35, au o populație cuprinsă între 4.000 și 5.999 de locuitori și reprezintă 45,6% din populația județului, fiind urmate de comunele cu o populație între 2.000-3.999 de locuitori (26). La extreme, 6 comune au sub 2.000 de locuitori și alte 6 au peste 8.000 de locuitori. Cele mai populate cinci comune sunt Potlogi (8.981 locuitori), Dragomirești (8.867 locuitori), Răzvad (8.521 locuitori), Băleni (8.368 locuitori) și Corbii Mari (8.316 locuitori).

În ceea ce privește **aspectele demografice**, județul avea la data de 1 iulie 2012 o populație de 528.619 locuitori, dintre care 367.473 (69,5%) se aflau în mediul rural. În timp ce numărul total al locuitorilor și densitatea populației au scăzut în ultimele decenii, de la 566.509 în anul 1990 la 528.619 în anul 2012, respectiv de la 139,7 la 130,4 (peste media națională, locul 5 în ierarhia județelor țării) în același interval, distribuția pe medii a populației a rămas relativ constantă, populația rurală reprezentând aproximativ 70% din populația județului.

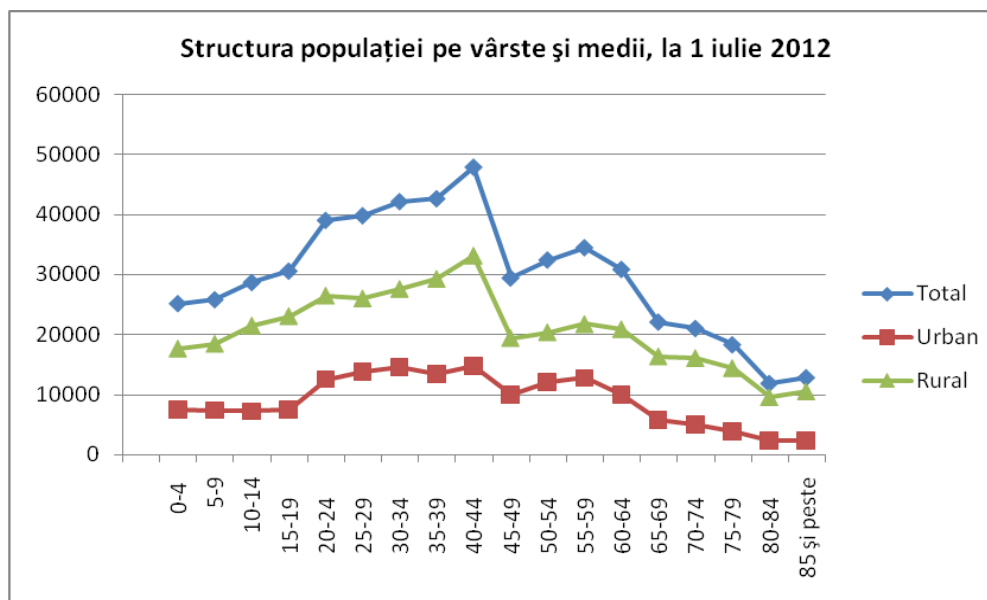
Deși rata natalității este mai ridicată în mediul rural față de cel urban, sporul natural este mult mai scăzut datorită ratei mortalității. Rata căsătoriilor este de asemenea mai scăzută față de mediul urban, iar rata divorțurilor este mică, cel mai probabil datorită menținerii valorilor tradiționale. Îngrijorător pentru mediul rural este faptul că numărul de născuți morți la 1.000 de născuți și numărul de decese până la vârsta de 1 an la 1.000 de născuți vii sunt mult mai ridicate față de mediul urban (2,7 comparativ cu 0,7, respectiv 8,3 comparativ cu 2,9). Toate aceste fenomene indică diferențe majore față de mediul urban în ceea ce privește calitatea vieții și accesul la servicii medicale.

MIȘCAREA NATURALĂ A POPULAȚIEI ÎN ANUL 2012							
	Rate (la 1000 locuitori)					Născuți morți la 1000 de născuți	Decese la o vârstă sub 1 an la 1000 de născuți vii
	Născuți vii	Decese	Spor natural	Căsătorii	Divorțuri		
Total	9,0	11,8	-2,9	4,6	1,26	2,1	6,7
Urban	8,6	9,1	-0,5	5,8	2,14	0,7	2,9
Rural	9,1	13,0	-3,9	4,0	0,88	2,7	8,3

Sursa: Anuarul Statistic al județului Dâmbovița, INS 2014

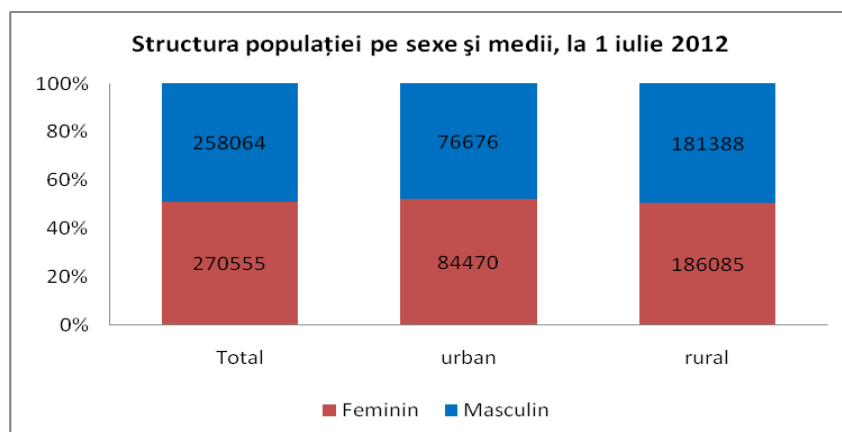
Mediul rural este foarte eterogen, cu diferențe semnificative în ceea ce privește mișcarea naturală. În anul 2012, cel mai ridicat spor natural a aparținut comunei Cojasca (18,5), iar cel mai scăzut comunei Valea Mare (-15,5), în condițiile în care doar opt comune au înregistrat un spor natural pozitiv. Cea mai mare rată a natalității a fost înregistrată în comuna Potlogi (18,5 ‰), iar cea mai mică în comuna Pucheni (2,9‰), în timp ce rata deceselor cea mai ridicată a fost înregistrată în comuna Cornățelu (23,7 ‰), iar cea mai mică în comunele Cojasca și Raciuc (ambele cu 7,4 ‰). Patruzeci și șase de comune au avut rate ale decesului peste media pentru mediul rural de 13 ‰. În același an, cele mai multe decese la o vârstă sub 1 an la 1000 născuți vii au avut loc în comunele Malu cu Flori (83,3), Mogoșani (80,0), Valea Mare (66,7), Sălcioara (58,8) și Cobia (52,6), însă alte douăsprezece comune au înregistrat valori peste 20.

Îmbucurător este faptul că mediul rural al județului Dâmbovița nu pare a fi afectat de procesul de îmbătrânire demografică, având o populație predominant tânără. De altfel, județul este omogen din acest punct de vedere, populația având o structură pe vârste asemănătoare și în mediul urban.

Sursa: prelucrare date Anuarul Statistic al județului Dâmbovița, INS 2014

Nici din punct de vedere al genului nu se observă diferențe între mediul rural și cel urban, ambele înregistrând valori mai ridicate ale populației de gen feminin.

Sursa: prelucrare date Anuarul Statistic al județului Dâmbovița, INS 2014

Din punct de vedere al **dotărilor tehnico-edilitare**, accesul la utilități este redus în comunele din județ. În anul 2012, 57 de comune dispuneau de o rețea de distribuire a apei, cu o lungime de 1.350 de kilometri, doar 8 comune aveau o rețea publică de canalizare, cu o lungime de 99 km, iar rețeaua de distribuire a gazelor naturale acoperea 39 de comune, având o lungime de 991 km.

Accesul la **servicii medico-sanitare** este de asemenea destul de redus, dar un avantaj este reprezentat de distribuția echilibrată a așezărilor urbane în cadrul județului, acestea putând compensa într-o anumită măsură lipsa unităților medicale din mediul rural. În anul 2012 existau în mediul rural doar 2 unități medico-sociale, 1 farmacie și 7 laboratoare medicale cu proprietate majoritar de stat. În ceea ce privește unitățile cu proprietate majoritar privată, existau 169 de cabinete medicale de medicină generală, 8 cabinete medicale de specialitate, 67 de cabinete stomatologice, 4 laboratoare medicale, 5 laboratoare de tehnică dentară și 70 de farmacii. În patru comune – Perșinari, Râșcăeți, Râu Alb și Vulcana Pandele – nu exista niciun cabinet medical de medicină generală. În mediul rural activau 186 de medici, 58 de stomatologi, 52 de farmaciști și 541 de persoane formau personalul mediu sanitar.

În ceea ce privește **educația**, în anul școlar 2012-2013 existau în comunele dâmbovițene 92 de unități de învățământ, dintre care 1 grădiniță, 86 de școli primare și gimnaziale și 5 licee, la o populație școlară totală de 40.783 de persoane. Personalul didactic din mediul rural era format din 2.880 de persoane.

Din punct de vedere al **utilizării terenurilor**, 61,42% din suprafața rurală a județului reprezintă suprafață agricolă, utilizată astfel: 43,31% teren arabil, 10,58% pășuni, 4,93% fânețe, 0,09% vii și pepiniere, 2,51% livezi și pepiniere pomicole, 30,35% păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră, 2,73% ape și bălți și 5,51% alte suprafețe. Ponderea suprafeței agricole variază de la 19,12% în comuna Iedera la 91,57% în comuna Poiana. Douăzeci și cinci de comune au peste 80% din suprafață cu destinație agricolă.

Variațiile sunt semnificative și în ceea ce privește categoriile de folosință:

VARIAȚII ÎN UTILIZAREA TERENULUI AGRICOL ÎN MEDIUL RURAL		
Categorie de folosință	Extremă minimă	Extremă maximă
Arabil	0.07% - Moroeni	91,02% - Slobozia Moară
Pășuni	0.04% - Crevedia	31,42% - Buciumeni
Fânețe	0,03% - Gura Șuții	46,11% - Moțăieni
Vii și pepiniere viticole	0,02% - Morteni	0,84% - Glodeni
Livezi și pepiniere pomicole	0,02% - Sâlcioara	33,86% - Malu cu Flori

Păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră	0,72% - Crevedia	77,05% - Iedera
Ape și bălți	0,41% - Vârfuri	13,92% - Văcărești
Alte suprafețe	2,28% - Iedera	26,59% - Doicești

Sursa: prelucrare date Anuarul Statistic al județului Dâmbovița, INS 2014

După cum se poate vedea și din variația utilizării terenurilor, mediul rural este divers din punct de vedere al **economiei locale**, existând atât importante centre pomicole și de legumicultură, cât și localități cu dinamism antreprenorial ridicat. O parte dintre localități beneficiază și de un **potențial turistic** ridicat, prin apartenența la una dintre următoarele zone turistice: zona turistică Târgoviște și împrejurimi, cu monumente din secolele XV-XVII; zona turistică Valea Dâmboviței bogată în vestigii istorice din comuna primitivă și perioada făuririi poporului român; zona din partea de sud a județului, cu o serie de monumente istorice și de arhitectură de o valoare deosebită; zona Potlogi-Răcari cu Palatul Brâncovenesc de la Potlogi, cel mai autentic și mai prețios monument de arhitectură civilă brâncovenească; zona turistică Valea Ialomiței la nord de Târgoviște, care găzduiește stațiunea balneoclimaterică Pucioasa; zona de munte care, deși ocupă o suprafață destul de mică (reprezentată de munții Bucegi și Leaota), prin varietatea și diversitatea peisajului oferă turistului priveliști de o neasemuită frumusețe. Agroturismul reprezintă un alt potențial de dezvoltare, iar numărul pensiunilor agroturistice este în creștere, de la 21 în anul 2010 la 23 în anul 2013, cu 459 locuri de cazare.

ZONE DEFAVORIZATE

O caracteristică aparte a mediului rural dâmbovițean este determinată de faptul că o parte a unităților administrativ-teritorial din județ sunt clasificate ca zone defavorizate, făcând parte fie din Zona Montană Defavorizată, fie din Zona Defavorizată de condiții naturale Specifice.

Zonele montane defavorizate au fost delimitate pentru perioada de programare 2007-2013 pornind de la convingerea că zonele de munte trebuie să beneficieze de o politică specifică definită conform principiilor dezvoltării durabile, care asigură necesitățile prezentului fără a compromite șansele generațiilor viitoare.

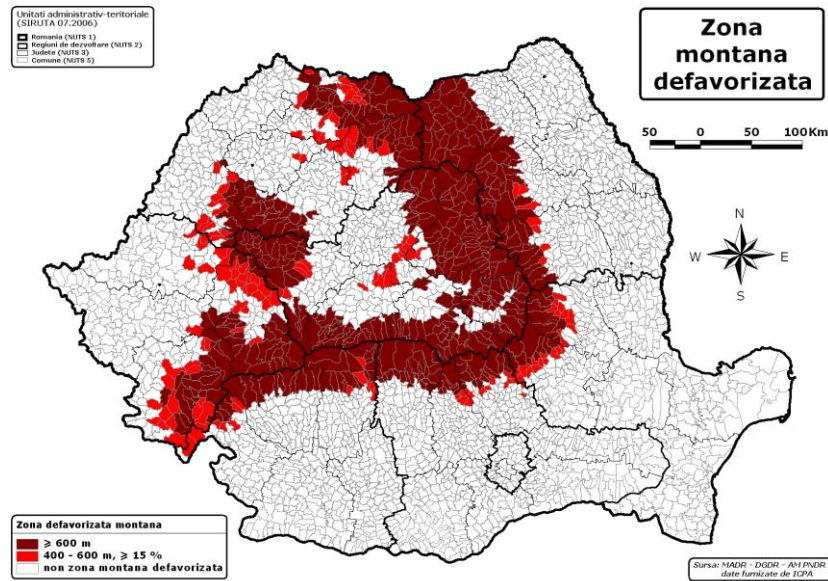
Aceste zone se confruntă cu limitarea considerabilă a posibilităților de utilizare a terenurilor agricole și fragilitate ecologică, ce implică o creștere a costurilor tuturor activităților și lucrărilor. Scăderea populației tinere, distanțele mari față de centrele decizionale și administrative, izolarea față de căile de comunicație și piețele de desfacere afectează negativ comunitățile locale. Obiective specifice stabilite pentru aceste zone sunt:

1. Creșterea competitivității economice a agriculturii;
2. Creșterea atractivității zonei montane defavorizate și stabilizarea populației montane;
3. Îmbunătățirea caracteristicilor de mediu în zona de munte;
4. Conservarea și valorificarea valorilor culturale.³⁴

Cele treisprezece UAT-uri incluse în lista zonelor montane defavorizate sunt: Bărbulețu, Bezdead, Buciumeni, Iedera, Moroeni, Pietroșița, Pucheni, Râu Alb, Runcu, Valea Lungă, Vârfuri, Văleni Dâmbovița și Vișinești.

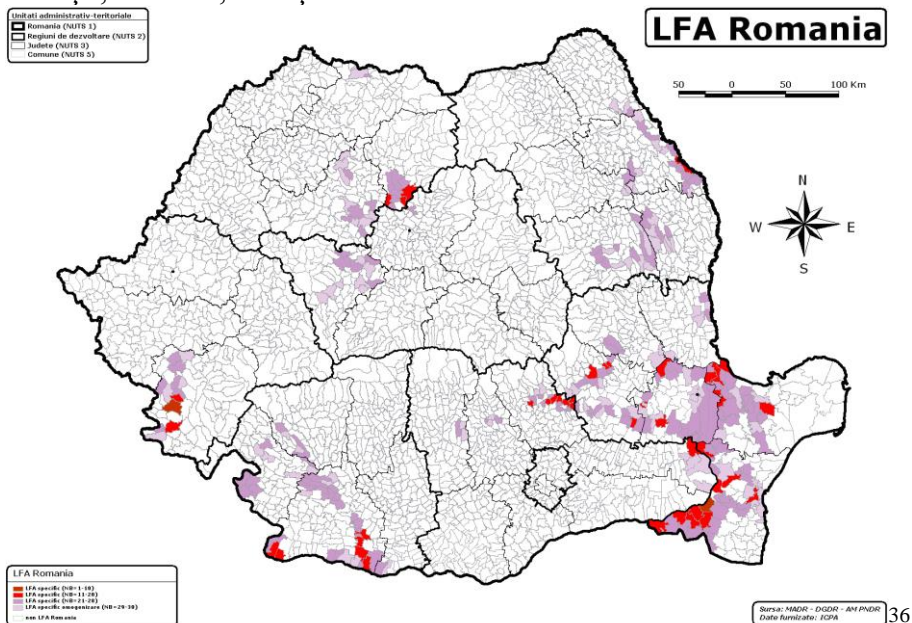
³⁴ MADR, Orientari strategice naționale pentru dezvoltarea durabilă a zonei montane defavorizate (2014-2020)

35

Zonele defavorizate de condiții naturale specifice formează suprafețe continue din cel puțin 3 UAT-uri și sunt caracterizate de productivitate agricolă scăzută și de specificități legate de sol, climă, biodiversitate, relief etc. În aceste zone productivitatea agricolă este limitată (producția medie de porumb pentru toate ZDS este de 61% față de producția medie națională, în condițiile în care în cele mai productive areale desemnate producția medie de porumb este în medie de 68% din media națională).

UAT-urile dâmbovițene incluse în Zona Defavorizată de condiții naturale Specifice sunt Aninoasa, Doicești, Glodeni, Ocnîța.

Nevoia dezvoltării rurale, susținută de toate datele statistice, poate fi cu greu satisfăcută de către autoritățile publice locale, care au o capacitate limitată de derulare a unor investiții complexe și integrate. De aceea, soluția stă în abordarea colaborativă, încurajată în mediul rural prin AXA LEADER A Planului Național de Dezvoltare Rurală – PNDR.

³⁵ PNDR, Măsura 141, anexa 11 - zone devavorizate conform PNDR

³⁶ Idem 2

Abordarea LEADER

Deși fiecare stat european poate decide și aplica politici de dezvoltare rurală proprii, Uniunea Europeană a considerat că este necesară o politică comună de dezvoltare rurală, care să acopere toate aspectele, inclusiv cele care nu se limitează la un teritoriu național sau o regiune, și să îndrume și să sprijine statele membre. A luat naștere astfel o politică de dezvoltare rurală finanțată parțial din bugetul central al UE și parțial din bugetele naționale și regionale ale statelor membre.

Pentru perioada 2007-2013 politica de dezvoltare rurală s-a concentrat pe trei axe tematice: ameliorarea competitivității sectorului agricol și forestier; ameliorarea mediului și a zonelor rurale; ameliorarea calității vieții în zonele rurale și încurajarea diversificării economiei rurale. Pentru o abordare echilibrată, statele membre au avut obligația de a aloca finanțarea disponibilă pentru dezvoltarea rurală în funcție de aceste trei axe tematice. Iar o cerință specială a fost aceea ca o parte din finanțare să sprijine proiecte bazate pe experiența dobândită prin inițiativele comunitare Leader, care implică proiecte extrem de individualizate, elaborate și puse în practică de parteneriate locale, în vederea soluționării problemelor locale specifice.

Asemenea celorlalți membri UE, România a avut obligația de a stabili un program de dezvoltare rurală, precizând în mod clar măsurile ce urmau să fie finanțate în perioada de programare 2007-2013 cu fonduri naționale și din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și prin Planul European de Redresare Economică (PERE). Ca urmare, a fost elaborat Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, care are la bază Planul Național Strategic pentru Dezvoltare Rurală, elaborat de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale prin Direcția Generală Dezvoltare Rurală, cu respectarea Regulamentului Consiliului (CE) nr. 1698/2005 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și a Liniilor Directoare Strategice Comunitare ce fac referire la mediul rural.

Programul a cuprins patru axe:

- Axa 1 – Creșterea competitivității sectoarelor agricol și forestier (38,23% din alocarea FEADR pentru cele patru axe);
- Axa 2 – Îmbunătățirea mediului și a spațiului rural (30,87% din alocarea FEADR);
- Axa 3 – Calitatea vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale (26,34% din alocarea FEADR);
- Axa 4 – LEADER (4,56% din alocarea FEADR pentru cele patru axe).

Axa LEADER a constituit o noutate în România și a reprezentat o provocare pentru toți actorii implicați în implementarea acesteia: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (Autoritate de Management pentru PNDR); Direcțiile pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (reprezentanții Autorității de Management la nivel județean, responsabili, printre altele, de promovarea în teritoriu a oportunităților privind dezvoltarea locală și sprijinirea GAL-urilor), Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (autoritate pentru implementarea tehnică și financiară a măsurilor), reprezentanți locali din sectorul public, privat și societatea civilă. Obiectivul său a fost demararea și funcționarea inițiativelor de interes local, utilizând abordarea „de jos în sus” prin implicarea actorilor locali în dezvoltarea propriilor teritorii. Obiectivele specifice au urmărit participarea membrilor comunităților rurale la procesul de dezvoltare locală și încurajarea acțiunilor inovative, încurajarea actorilor de la nivel local de a lucra împreună cu reprezentanții altor comunități din interiorul sau exteriorul țării, stimularea formării de parteneriate, pregătirea și asigurarea implementării strategiilor de dezvoltare locală.

Pentru început, Axa LEADER s-a orientat pe activități de instruire a actorilor locali și de sprijinire a teritoriilor în vederea realizării strategiilor de dezvoltare. Apoi au fost realizate selecții de Grupuri de Acțiune Locală – GAL-uri.

GAL-urile reprezintă parteneriate public-private alcătuite din reprezentanți ai sectoarelor public (administrație publică, servicii publice), privat și ai societății civile, desemnați dintr-un teritoriu rural omogen, care îndeplinesc o serie de cerințe privind componența, teritoriul acoperit și care implementează o strategie integrată pentru dezvoltarea teritoriului. Conform priorităților descrise în strategie, GAL-urile lansează apeluri de selecție a proiectelor, verifică conformitatea proiectului și respectarea criteriilor de eligibilitate în conformitate cu cerințele impuse pentru fiecare măsură din PNDR în scopul căreia se încadrează proiectul depus, fac selecția proiectelor și le depun la Oficiile Județene de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit în vederea finanțării.

Spațiul eligibil pentru implementarea axei a fost cel rural, la care s-au adăugat 206 orașe mici (sub 20.000 de locuitori) pentru a asigura coerența teritorială, masa critică necesară din punct de vedere al resurselor și a susține o strategie de dezvoltare locală viabilă, însă fără ca populația urbană să depășească 25% din GAL. Condiția a fost ca din aria de acoperire a unui GAL să nu facă parte decât un singur oraș, iar în condiții excepționale orașele membre să nu însumeze mai mult de 20.000 de locuitori. În cazul întrunirii condițiilor de omogenitate geografică și economică s-a permis ca parteneriatele să acopere porțiuni din mai multe județe sau regiuni, însă s-a interzis prezența aceleiași localități (oraș/comună) în mai mult de un GAL.

Selecția GAL-urilor a fost realizată pe baza a 3 tipuri de criterii: componența parteneriatului, cu o reprezentare corectă a tinerilor, femeilor și a reprezentanților minorităților; teritoriul și calitatea strategiei locale. Prima sesiune de depunere a Planurilor de Dezvoltare Locală în vederea participării la selecția Grupurilor de Acțiune Locală s-a desfășurat în perioada 01 septembrie – 15 noiembrie 2010. Din cele 151 de planuri depuse au fost selectate pentru finanțare 81, în valoare publică de 227.554,390 mii Euro, care ulterior au primit autorizații de funcționare. În perioada 01 martie – 02 mai 2012 s-a desfășurat cea de-a doua sesiune de depunere a Planurilor de Dezvoltare Locală, în cadrul căreia au fost depuse 111 planuri din care au fost selectate pentru finanțare 82, în valoare publică de 226.104,769 mii Euro.

Măsurile finanțate prin AXA 4 au fost:

- 4.1 Implementarea strategiilor de dezvoltare locală;
- 411. Creșterea competitivității sectoarelor agricol și forestier;
- 412. Îmbunătățirea mediului și a spațiului rural;
- 413. Calitatea vieții și diversificarea economiei rurale;
- 4.21 Implementarea proiectelor de cooperare;
- 4.31 Funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală, dobândirea de competențe și animarea teritoriului;
- 431-1. Construcție parteneriate public-private;
- 431-2. Funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală, dobândirea de competențe și animarea teritoriului;

Importantă este și măsura 511 Asistență tehnică și crearea rețelei naționale de dezvoltare rurală – rețea formată din reprezentanți ai autorităților publice locale/centrale implicate în dezvoltarea rurală, colectivităților locale, instituții, ONG-uri care își desfășoară activitatea în domeniul dezvoltării locale, Grupuri de Acțiune Locală și beneficiari ai programelor sau implicați în realizarea obiectivelor măsurilor de dezvoltare rurală.

AXA Leader în județul Dâmbovița

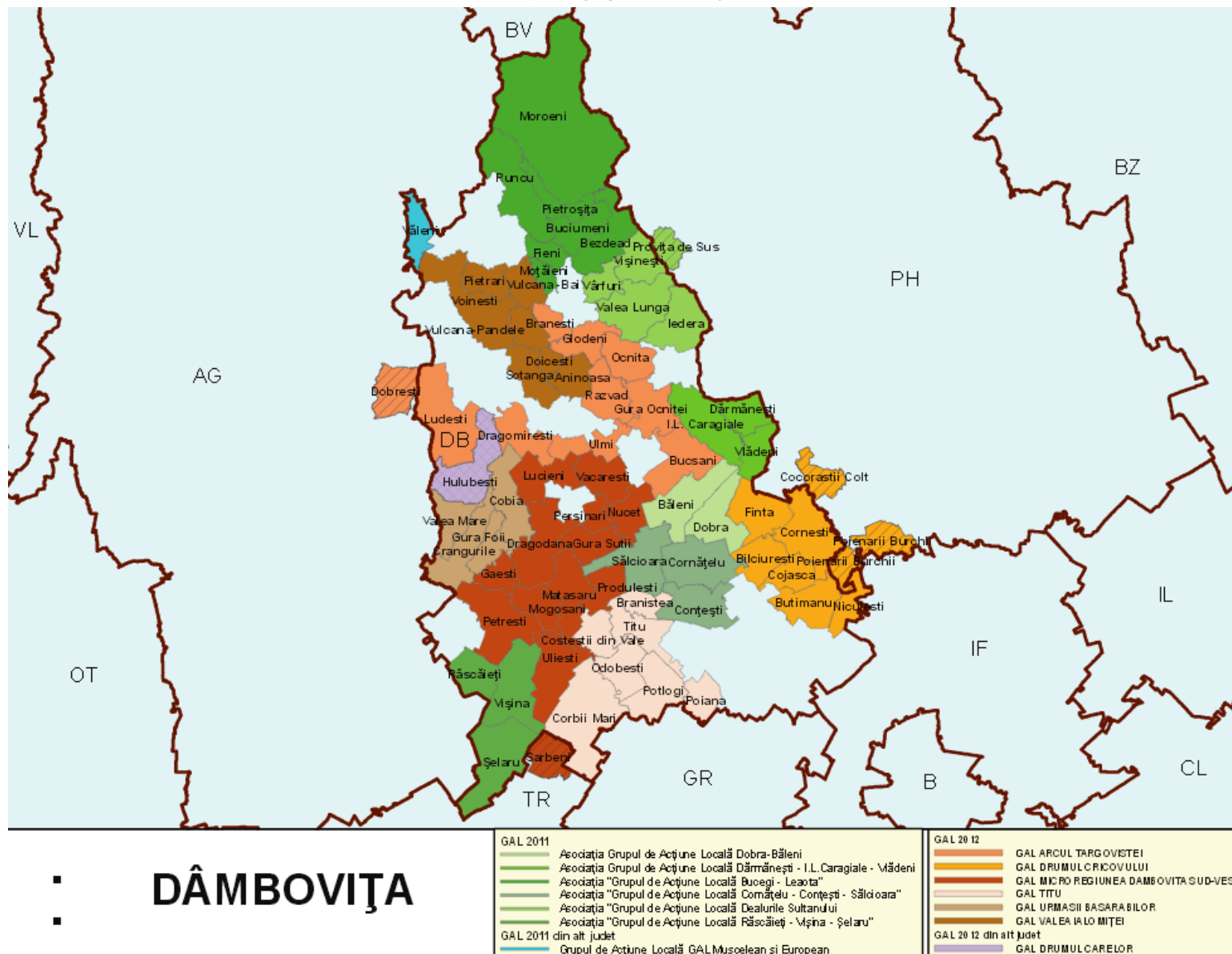
Teritoriul județului Dâmbovița este acoperit de paisprezece Grupuri de Acțiune Locală, dintre care douăsprezece sunt înființate în județ: șase selectate în anul 2011 (Asociația „Grupul de Acțiune Locală Cornățelu - Conțești - Sălcioara”, Asociația „Grupul de Acțiune Locală Dobra-Băleni”, Asociația „Grupul de Acțiune Locală Răscăeți - Vișina - Șelaru”, Asociația „Grupul de Acțiune Locală Dărmănești –I.L. Caragiale – Vlădeni”, Asociația „Grupul de Acțiune Locală Dealurile Sultanului”, Asociația „Grupul de Acțiune Locală Bucegi - Leaota”) și alte șase selectate în anul 2012 (Asociația Grupul de Acțiune Locală Arcul Târgoviștei, Asociația G.A.L. Microregiunea Dâmbovița Sud-Vest, Asociația Grupul de Acțiune Locală Titu, Asociația Grupul de Acțiune Locală Drumul Cricovului, Asociația Grupul de Acțiune Locală Urmașii Basarabilor, Asociația Grupul de Acțiune Locală Valea Ialomiței). Celelalte două GAL-uri sunt înființate în județul Argeș. Primul dintre ele, Asociația Grupul de Acțiune Locală – DRUMUL CARELOR reunește 51 de parteneri și are în componență următoarele localități: Beleți-Negrești, Bogați, Boteni, Boțești, Davidești, Hârtiești, Leordeni, Priboieni, Stâlpeni, Topoloveni, Vulturești – Județul Argeș, respectiv *Hulubești – Județul Dâmbovița*. Al doilea, Grupul de Acțiune Locală „Musceleanu și European” reunește 52 de parteneri publici și privați, acoperind 12 comune din partea de nord-est a județului Argeș (Valea Mare Pravăț, Albeștii de Muscel, Bughea de Jos, Bughea de Sus, Poienarii de Muscel, Mioarele, Dragoslavele, Dâmbovicioara, Rucăr, Stoenști și Cetățeni) și o comună din județul Dâmbovița (*Văleni Dâmbovița*).

Întrucât activitatea celor două GAL-uri argeșene este destul de redusă în județul Dâmbovița, acestea facilitând finanțarea a doar trei proiecte (unul în Hulubești prin Măsura 413-12 și două în Văleni Dâmbovița prin Măsurile 121 și 322), ne vom concentra atenția în cele ce urmează asupra celor douăsprezece GAL-uri dâmbovițene.

În total, acestea acoperă o suprafață de 3263,34 km² și deservește o populație de 348.768 locuitori. Din punct de vedere al teritoriului acoperit, Asociația G.A.L. Microregiunea Dâmbovița Sud-Vest are cea mai întinsă suprafață, de 530,18 km², în timp ce Asociația Grupul de Acțiune Locală Dobra-Băleni are cea mai restrânsă suprafață, de 113,97 km². Prima dintre acestea se află în fruntea clasamentului și din punct de vedere al populației deservite, cu un total de 69.837 locuitori, în timp ce la polul opus se află Asociația „Grupul de Acțiune Locală Răscăeți-Vișina-Șelaru”, cu 10.439 de locuitori.

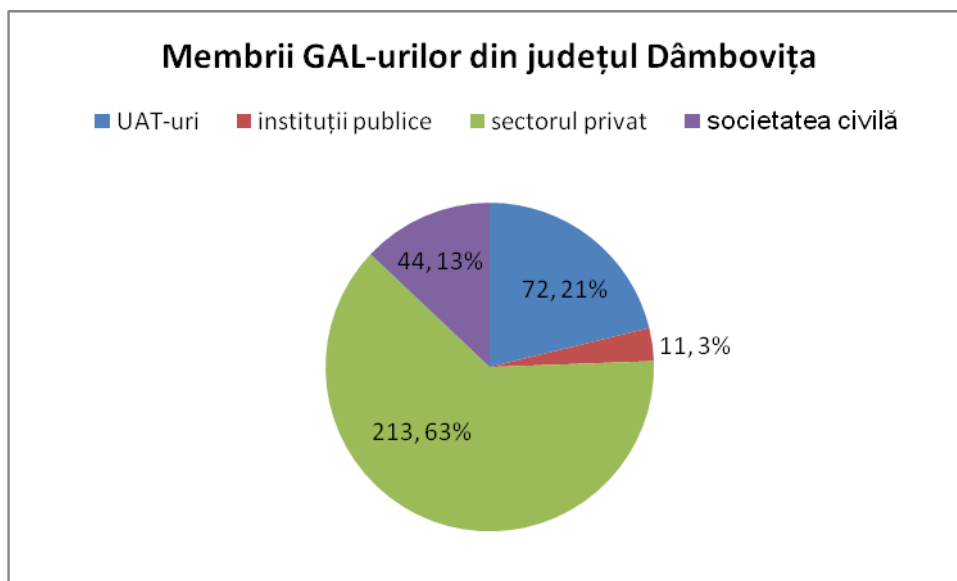
Reprezentarea în teritoriu a GAL-urilor din județ poate fi observată în harta următoare:

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTĂ ACTUALIZATĂ 2014-

Sursa: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

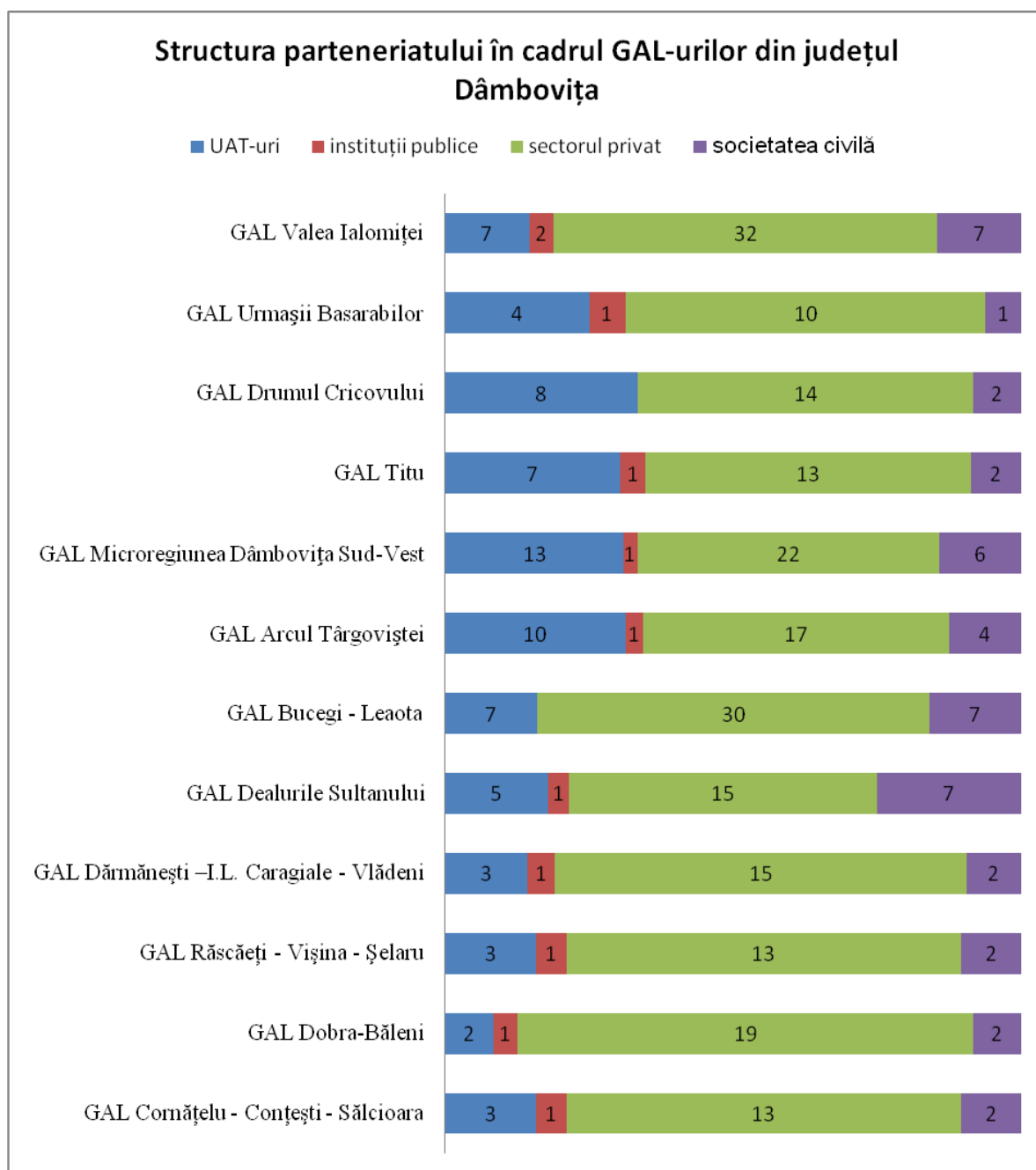
În total, cele 12 GAL-uri au 340 de membri: 71 de unități administrativ-teritoriale, dintre care cinci din județele Argeș, Prahova și Teleorman, 11 instituții publice, 213 organizații private și 44 de membri ai societății civile.

GAL-urile cu cei mai mulți membri sunt GAL Valea Ialomiței (48 membri), GAL Bucegi-Leaota (44 membri) și GAL Microregiunea Dâmbovița Sud-Vest (42 membri), în timp ce GAL-urile cu cei mai puțini membri sunt GAL Urmașii Basarabilor (16 membri), GAL Cornățelu-Conțești-Sălcioara și GAL Râscăeți-Vișina-Șelaru (ambele cu câte 19 membri).

NUMĂRUL MEMBRILOR GAL-URILOR DIN JUDEȚUL DÂMBOVIȚA	
GAL	Nr. Membri
Asociația Grupul de Acțiune Locală Urmașii Basarabilor	16
Asociația „Grupul de Acțiune Locală Cornățelu - Conțești - Sălcioara”	19
Asociația „Grupul de Acțiune Locală Râscăeți - Vișina - Șelaru”	19
Asociația Grupul de Acțiune Locală Dărmănești - I.L. Caragiale - Vlădeni	21
Asociația Grupul de Acțiune Locală Titu	23
Asociația Grupul de Acțiune Locală Dobra-Băleni	24
Asociația Grupul de Acțiune Locală Drumul Cricovului	24
Asociația „Grupul de Acțiune Locală Dealurile Sultanului”	28
Asociația Grupul de Acțiune Locală Arcul Târgoviștei	32
Asociația G.A.L. Microregiunea Dâmbovița Sud-Vest	42
Asociația „Grupul de Acțiune Locală Bucegi - Leaota”	44
Asociația Grupul de Acțiune Locală Valea Ialomiței	48

La nivel de GAL, structura parteneriatului public-privat se prezintă după cum urmează:

Pe scurt, Grupurile de Acțiune Locală se prezintă astfel:

- Asociația „Grupul de Acțiune Locală Cornățelu-Conțești-Sălcioara”** deservește un teritoriu rural de 148,20 km², cu o populație de 11.508 locuitori, fiind constituit din 3 comune, Cornățelu, Conțești, Sălcioara și 16 organizații partenere: Regia Națională a Pădurilor Romsilva RA prin Direcția Silvică Dâmbovița, OPREA S VICTORIA I.I, S.C. SPÂNU S.R.L., S.C. GEO GEVAL S.R.L., S.C. BRASERO IMPEX S.R.L., S.C. CARMCRIS FARM S.R.L., S.C. VASISTAN S.R.L., TUDORACHE VERONA IF, DOBRE VALERIA IF, CARAVEȚEANU AMELIA ALINA „AGROMAR IMPEX”, S.C. BRENDO INVEST S.R.L, S.C. HANUL GALBEN S.R.L., S.C. AGROBRIEL

S.R.L., S.C. AGRODEZ DANRO S.R.L., ASOCIAȚIA SOCIO CULTURALĂ CONȚEȘTI, ASOCIAȚIA PARTIDA ROMILOR PRO EUROPA.

2. **Grupul de Acțiune Locală Dobra-Băleni** deservește un teritoriu de 113,97 km², cu o populație de 12.177 locuitori, fiind constituit din 2 comune, Dobra și Băleni, și 22 de organizații partenere: Direcția Silvică Dâmbovița, SC UNIMARKET PROD SRL, SC SAMICO SRL, SIMA P.L MARIA I.I., MIHAI GH.ANDREEA LUMINITA I.I., AVRAMESCU CLEMENTINA GEORGIANA I.I., SC CRILI – COR COM SRL, NICOLAE C. AURORA I.I., SC LIANCOL PREST SRL, SC ALCADAN COM SRL, SC SANGEL PROD SRL, SC ROMEO-FLOR CONSTRUCT SRL, NEACSU GABRIELA I.I., SC DANMAR MECAPREST SRL, SC MARIOT B M COM SRL, SC ENEIDA IMPEX SRL, SC FARMACIA LILIUM SRL, STAN EMIL DORU „STAN EMIL” A.F., SC DRAGAN SRL, „LEGUMICULTORUL” BĂLENI-COOPERATIVĂ AGRICOLĂ, ASOCIAȚIA SOCIO-CULTURALĂ BĂLENI, PARTIDA ROMILOR PRO EUROPA.
3. **Asociația „Grupul de Acțiune Locală Răscăieți-Vișina-Șelaru”** are un număr de 19 membri, dintre care 4 instituții publice, 13 parteneri reprezentând sectorul privat și 2 parteneri reprezentând sectorul ONG: Comuna Răscăieți, Comuna Vișina, Comuna Șelaru, Direcția Silvică Dâmbovița, S.C DROGHERIA VIO SAN S.R.L, I.I TONEA VALENTIN MARIAN, SC SELAVIL SRL, SC CARABASU SRL, IF IVAN GHEORGHE, II STEFAN MIHAELA ALINA, IF Enache Gherghina, SC BURCEA TRANS SRL, SC TRIFON PROD SRL, SC TOTUL PENTRU CASĂ SRL, SC DÎMBUL MORII IMPEX SRL, SC CHIM SEM AGRO SRL, II PANESCU VALENTIN, ASOCIAȚIA SOCIO CULTURALĂ ȘELARU, ASOCIAȚIA PARTIDA ROMILOR PRO EUROPA. Asociația acoperă o suprafață de 185,55 km², cu o populație de 10.439 locuitori.
4. **Asociația Grupul de Acțiune Locală Dărmănești-I.L. Caragiale-Vlădeni** are un număr de 21 de membri, dintre care 3 unități administrativ-teritoriale (Comuna Dărmănești, Comuna I.L. Caragiale, Comuna Vlădeni), Direcția Silvică Dâmbovița și 17 parteneri privați și nonprofit (SC DARMOPAN SRL, SC ANKA TRASCOM SRL, SC GEROPA PROD SRL, SC POPAS TURIST PLUS SRL, Iancu M. Gabriela I.I., S.C DAIBO FOREXIM, S.C PROECO SRL, Troaca George Albert I.F., SC DHI DABIJA SRL, SC RAION TRANS SRL, Gheboianu Tamara Maria I.I., Stanciu Stelian Sorin „MIGASON” I.F, Diaconescu Iuliana Alina I.F., SC BUSUIOC SRL, ASOCIAȚIA CRESCĂTORILOR DE TAURINE – RASA BRUNĂ – FILIALA JUD. DÂMBOVIȚA, ASOCIATIA ROMILOR VLĂDENI, ASOCIAȚIA PARTIDA ROMILOR PRO EUROPA). Suprafața totală a teritoriului acoperit de GAL este de 129 km², cu o populație deservită de 17.101 locuitori.
5. **Asociația „Grupul de Acțiune Locală Dealurile Sultanului”** are ca membri 6 parteneri publici (Comuna Vișinești, Comuna Iedera, Comuna Vârfuri, Comuna Valea Lungă, Comuna Provița de Sus – jud. Prahova, , Direcția Silvică Dâmbovița), 15 parteneri privați (SC Monelen Prodcom SRL, Negut P.V Ion I.I., Dragut Cristina P.F.A., Berteanu Ion Dorel I.I., SC Zanas Metal SRL, Serban GH Ana Cristina I.F., SC Flavius SRL, SC Hanul lui Ștefan SRL, SC Remat Iedera COM SRL, SC Noicom SRL, SC Madras SRL, SC Emipop Const SRL, SC Elifor International SRL, SC Provita Euroturism SRL, SC Caro Topo Consult SRL) și 7 parteneri nonprofit (Asociația ProExcel, Asociația Sportivă „Erigill – Școala Generală” Provița de sus,

Asociația socio-culturală Vișinești, Asociația Socio-culturală Iedera, Asociația Socio-Culturală Valea Lungă, Asociația Socio-Culturală Vârfuri, Partida Romilor Pro Europa). Suprafața totală a teritoriului acoperit de GAL este de 200,95 km², cu o populație deservită de 16.000 de locuitori.

6. **Asociația „Grupul de Acțiune Locală Bucegi-Leaota”** își desfășoară activitatea pe raza teritorială a localităților Moroeni, Pietroșița, Buciumeni, Bezdead, Runcu, Moțâieni și Fieni. Teritoriul delimitat de cele șase comune și un oraș are o suprafață de 509,76Km² și o populație de 32.407 locuitori. Parteneriatul privat numără în prezent 44 de membri, dintre care 7 autorități locale (Orașul Fieni și Comunele Moroeni, Pietroșița, Buciumeni, Runcu, Bezdead, Moțâieni), 22 de societăți comerciale (SC Redrago Com SRL Fieni, SC LEAOTA SRL Fieni, SC Girom Service SRL Fieni, SC Cascada Laur SRL Moroeni, SC Amax Serv SRI Moroeni, SC Fanuta Impex SRL Buciumeni, SC Crivas SRL Buciumeni, SC Andrealex Com SRL Buciumeni, SC Princo Grup SA Buciumeni, SC Bufet Căprioara SRL Pietroșița, SC Geo și Puiu Construct SRL Pietroșița, SC Mihaiu SRL Runcu, SC Runtex Com SRL Runcu, SC Sebimi Cons SRL Bezdead, SC Badoiu Construct SRL Bezdead, SC RBT Trans SRL Bezdead, SC Marcomat SRI Bezdead, SC Radulea Com SRL Moțâieni, SC GIR 3T SRL Moroeni, SC VADARO FOREST SRL Pietroșița, SC YUL COM SRL Pietroșița, Asociația „Bujorul de munte Moroeni”), 1 ocol silvic privat (Ocolul Silvic Ialomicioara – Moroeni), 1 cabinet de avocatură (Cabinet Individual de Avocatură Fieni), 6 întreprinderi individuale (I.I. Georgescu Vasile – Pietroșița, I.I. Despa GR. Ion – Pietroșița, Ungureanu H. Adela I.I., I.I. Bobu Emil Bezdead, I.I. Banu Gh. Constantin Moțâieni, I.I. Chivoiu Gheorghe Moțâieni) și 7 ONG-uri (ONG Carpatica-Fundația Română de Dezvoltare Montană Fieni, Asociația Ecologică „Floare de Colț” Fieni, Asociația Romilor Moroeni, Green Mountains Moroeni, Fundația „Renașterea Pietroșița – Ruralia”, ONG „Club Femina 2002” Pietroșița, Asociația Culturală de Sprijin a Comunității Runcu).
7. **Grupul de Acțiune Locală „ARCUL TÂRGOVIȘTEI”** se întinde pe două județe: Dâmbovița – comunele Brănești, Bucșani, Dragomirești, Glodeni, Gura Ocniței, Ludești, Ocnița, Răzvad, Ulmi – și Argeș – comuna Dobrești. Populația GAL însumează 55.528 locuitori dispuși pe o suprafață de 437,51 km². Asociația are 32 de membri: Primăriile Răzvad, Ocnița, Glodeni, Brănești, Gura Ocniței, Ulmi, Bucșani, Dragomirești, Ludești și Dobrești, Direcția Silvică Târgoviște, PFA Vlăsceanu Florin, Visiotehnik SRL, Plast Service SRL, Ind Agro Impex SRL, Betonisima SRL, IF Savu Vasilica Lucia, Farmacia Remedia SRL, PFA Mihalcioiu Ion Lucian, PFA Lixandru Adriana, SC FLORAM TRANS SRL, PFA Stoica Ancuța, Alconstruct SRV SRL, Compex Comercial Debarcader SRL, II Tache Eftimița, Casa Proiect Instal Construct SRL, Frate și Sora SRL, Robertino Com SRL, Asociația Socio-Culturală Răzvad, Asociația Romilor Gura Ocniței, Giuvelea Argus Adrian, Necșoiu Cosmina.
8. **Grupul de acțiune Locală „Microregiunea Dâmbovița Sud-Vest”** este constituit din reprezentanți ai sectorului public, privat și civil dintr-un teritoriu rural cu o suprafață totală de 530,18 km. și 69.837 locuitori, alcătuit din orașul Găești și 12 comune, 11 dintre ele aflate în partea sud-vestică a județului Dâmbovița (Dragodana, Gura Șuții, Lucieni, Mătăsaru, Mogoșani, Nucet, Perșinari, Petrești, Produlești, Uliești, Văcărești) și 1 în partea nordică a județului Teleorman (Sârbeni). Asociația are în total 42 de membri: cele 13 unități administrativ teritoriale, Ocolul Silvic Găești, 22 de parteneri privați și 6 parteneri sociali și civili.

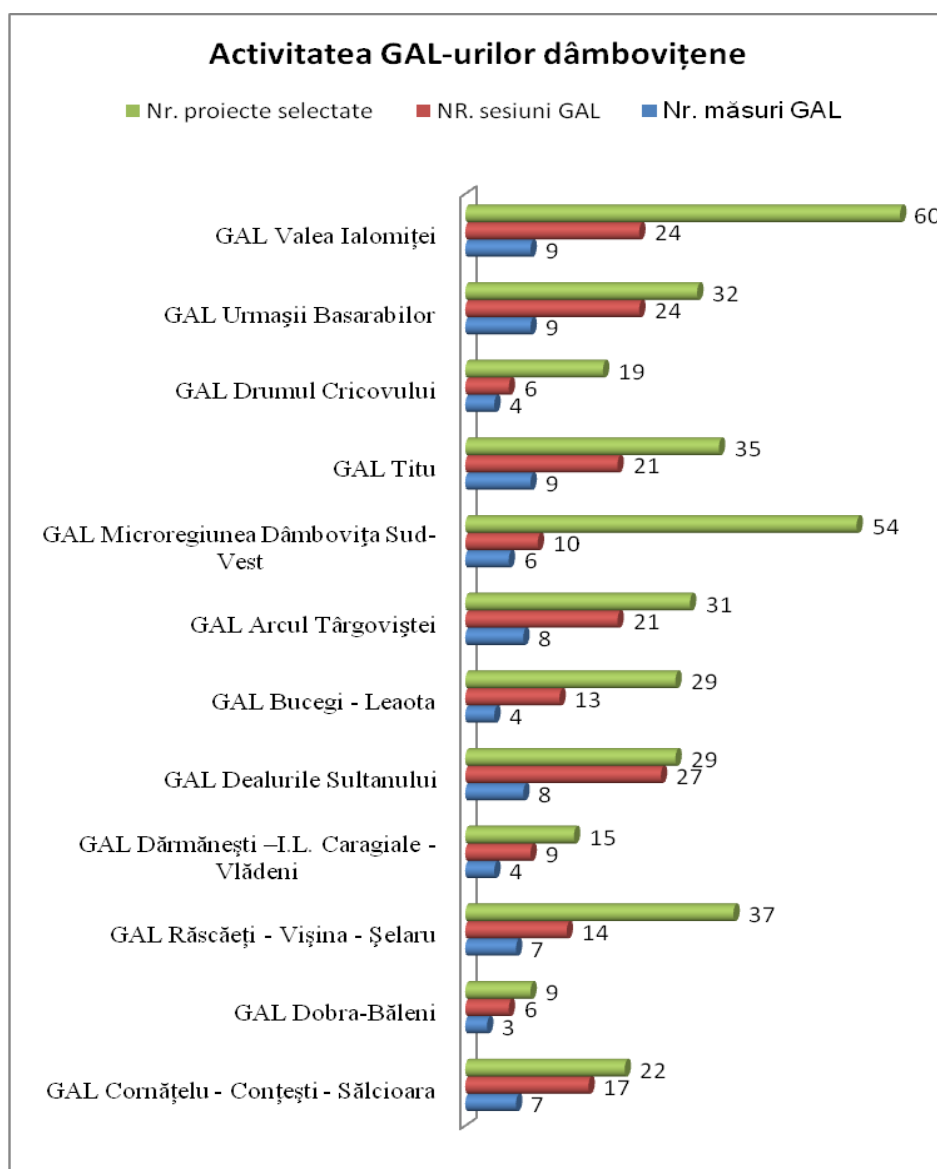
9. **Asociația Grupul de Acțiune Locală Titu** acționează pe o suprafață de 313 km², deservind 43.486 locuitori. Parteneriatul public-privat are 23 de membri: 8 din sectorul public (Orașul Titu, comunele Branișteea, Odobești, Corbii Mari, Costeștii din Vale, Potlogi și Poiana, Direcția Națională a Pădurilor ROMSILVA SA), 13 din sectorul privat (Barbu T. Răzvan Ștefan – cabinet medical individual, Agromec Potlogi, Dincă I.D. Mihalea I.F., Elena Luminița SRL, Moteco Costelți Cale SRL, Mirang Shop SRL, Ilie A.M. Nicoleta PFA, Șerban Impex SRL, Lona Com SRL, Revis Mar 2011 SRL, Eco Legume Poiana Cooperativa Agricolă, Port Trans SRL, Alexcom SRL) și 2 din sectorul civic (Asociația Romanes Dâmbovița, Asociația Socio-Culturală Corbii Mari).
10. **Asociația Grupul de Acțiune Locală Drumul Cricovului** acoperă un teritoriu de 299,26 km² și cuprinde zone din două județe, 6 localități din partea de sud-est a județului Dâmbovița – Bilciurești, Butimanu, Cojasca, Finta, Cornești și Niculești, și 2 localități din sud-vestul județului Prahova – Cocoraștii Colț și Poienarii Burchii. Asociația deservește o populație de 34.241 locuitori. În cadrul parteneriatului s-au asociat cele 8 unități administrativ-teritoriale cuprinse în teritoriul GAL, 14 parteneri privați (SC ADMAPAL INVEST SRL, SC IMPA&I SRL, SC OVIDOI PROD SRL, SC DOMADIA SRL, PUTARU MARIAN I.I, CHIRITA F LUCIAN PFA, STOICA MASRIANA NINA I.I, SC NEFER COLET SRL, SANOILA ELENA MĂDĂLINA I.I, SC CLAUSO TRANS SRL, SC MALGRIG COM SRL, SC TCI GROUP SRL, SC MODEG CONSTRUCT SRL) și 2 reprezentanți ai societății civile (Grupul de Acțiune Locală al Romilor din Cojasca, Neagu Ioan Georgian).
11. **Grupul de Acțiune Locală „Urmașii Basarabilor”** are în componență 4 comune: Gura Foii, Valea Mare, Cobia și Crângurile. Pe lângă cele 4 unități administrativ-teritoriale, din parteneriat mai fac parte Direcția Silvică Dâmbovița, Grupul Romanes Dâmbovița, SC Pacific Oil, SC Foia SRL, SC Anaalin Land SRL, Dinu Laurențiu-Petrut PFA, SC LIAMAR SRL, Neamțu I. Florina I.I., Lenkiewicz Georgiana I.I., SC Legeme SRL, SC Baftarii SRL, SC Virix Prod SRL. Asociația acoperă un teritoriu de 161,5 km² și deservește o populație de 11.388 locuitori.
12. **Grupul de Acțiune Locală „Valea Ialomiței”** are 49 de membri: Comuna Șotânga, Comuna Aninoasa, Comuna Doicești, Comuna Vulcana Pandlele, Comuna Vulcana Băi, Comuna Voinești, Comuna Pietrari și Comuna Cândești, S.C. TAIOMA PROD COM S.R.L., S.C. MIPETRA PROD COM S.R.L., Grupul de Inițiativă „Păstrătorii de Tradiții” Șotânga, Grupul de Inițiativă „INFO SCHOOL” Șotânga, S.C. CONFORT S.A., S.C. ANTOMAR S.R.L., S.C. IMALUC S.R.L., S.C. SICHIM S.R.L., S.C. EDEN S.R.L., S.C. ADASA S.R.L., Asociația Vulcana Pandlele 2002, Asociația Interculturală Dâmbovița – Organizație majoritar roma, Asociația ecologică „Floare de colț”, Neagoe Cătălin Gheorghiu I.I., Cabinet Medical Individual Dr. Moisescu I. Larisa Florentina, Cabinet Medical Individual Dr. Simion M. Adriana, Cabinet Medical Individual Dr. Motoiu G. Mihaela, P.F.A. Curpene Laura, Cooperativa Agricolă „Grup de Producători FRUTIS Voinești”, Nedelcioiu M. Mihai I.I., Badea Gh. Nicolae I.I., Căminul Cultural „Izvor de apă vie”, Biblioteca comunală Vulcana Pandlele, Asociația Pomicultorilor Dâmbovițeni, Asociația Proprietarilor de Pădure din obștea Gemenea – Grui Voinești, P.F.A. Ionescu Elena-Cornelia, P.F. Bajenaru Pompilia, Moraru Vicentiu I.I., Litescu Elena I.I., Savu Simona Luiza I.I., Ionita Alina-Elena I.I., Chisavu Alexandru-Marian I.I., Dumitriu Aida-Elena I.I.,

P.F.A Ilie Tudor, P.F.A Vlad I. Mihai, P.F.A Pavel Vasilica, Duta Laurențiu I.I., Gheboianu Stelian Cosmin I.I., Comanescu Daniel-Nicolae I.I., S.C WEBBING SLINGS FACTORY S.R.L, P.F PARVU MADĂLIN. Parteneriatul acoperă o suprafață de 234,22 km² și deservește o populație de 34.656 locuitori.

ACTIVITATEA GAL-urilor din județul Dâmbovița

În total, cele douăsprezece GAL-uri din județ au lansat 192 de apeluri de selecție. În cazul a 43 de apeluri nu a fost depus niciun proiect, însă în urma celor 149 de apeluri la care s-au depus proiecte au fost selectate pentru finanțare 364 de proiecte din județul Dâmbovița și alte 8 proiecte din județele Argeș, Prahova și Teleorman.

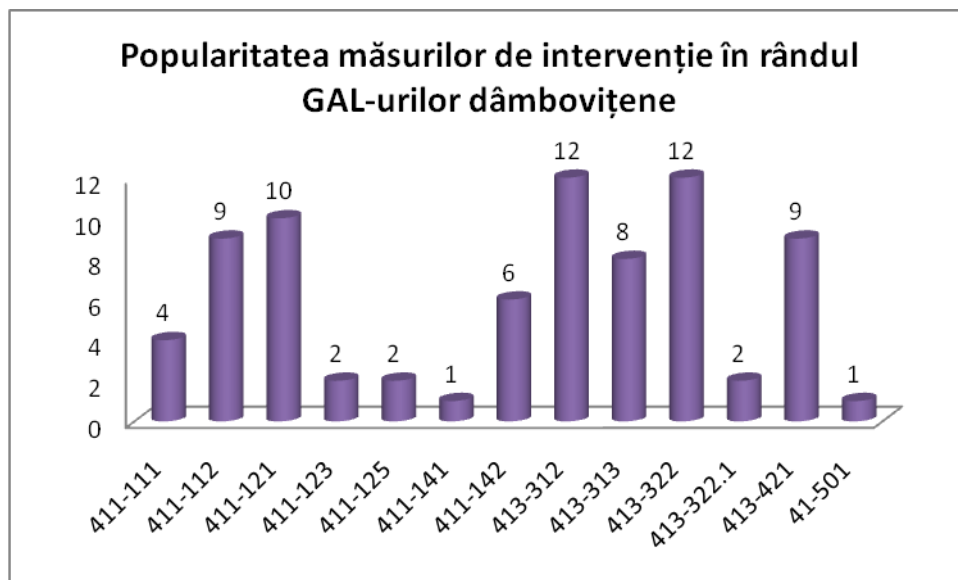
În medie, un GAL a lansat 16 apeluri de selecție pentru 6 măsuri și a selectat 31 de proiecte. Numărul maxim de măsuri abordate de un GAL este 9 (GAL Titu, GAL Urmașii Basarabilor și GAL Valea Ialomiței), iar numărul minim este 3 (GAL Dobra-Băleni). După cum era de așteptat, GAL-ul cu cele mai puține măsuri a lansat cele mai puține apeluri (6) și a selectat cele mai puține proiecte (9). Cele mai multe apeluri au fost lansate de către GAL Dealurile Sultanului (27), însă cele mai multe proiecte au fost selectate de GAL Valea Ialomiței (60).

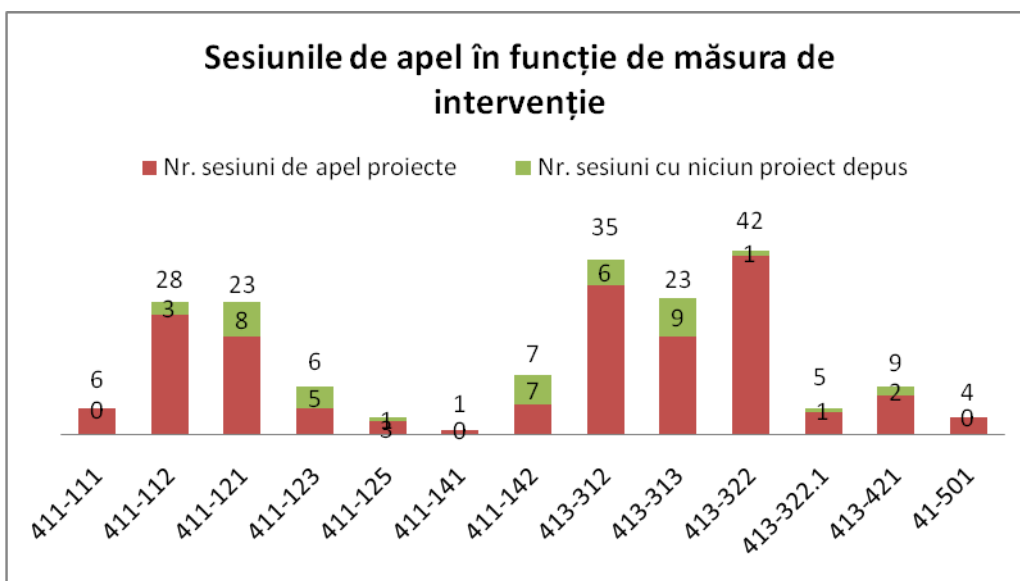
Împreună, GAL-urile au lansat apeluri de proiecte pentru 13 măsuri:

1. 411-111 „Formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe”
2. 411-112 „Instalarea tinerilor fermieri”
3. 411-121 „Modernizarea exploatațiilor agricole”
4. 411-123 „Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere”
5. 411-125 „Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii – infrastructură agricolă de acces”
6. 411-141 „Sprijinirea fermelor agricole de semi-subsistență”
7. 411-142 „Înființarea grupurilor de producători”
8. 413-312 „Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de microîntreprinderi”
9. 413-313 „Încurajarea activităților turistice”
10. 413-322 „Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”
11. 413-322.1 „Dezvoltarea teritoriului, menținerea obiceiurilor și meșteșugurilor, precum și îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală”
12. 413-421 „Implementarea proiectelor de cooperare”
13. 41-501 „Dezvoltarea teritoriului, menținerea obiceiurilor și meșteșugurilor precum și îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală”

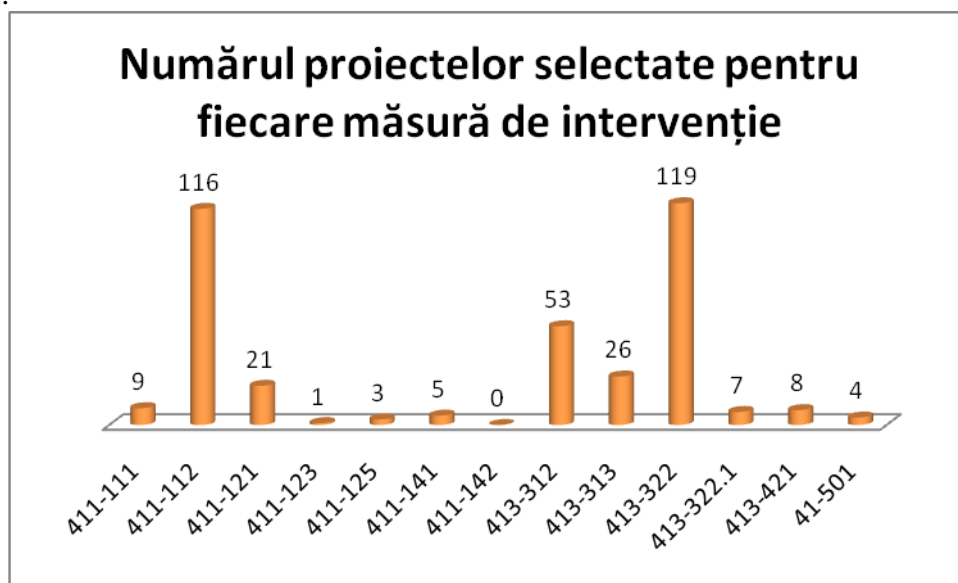
Dintre măsuri, cele mai populare – care se regăsesc la cele mai multe GAL-uri – sunt M413-312 și M413-322 (toate GAL-urile), M411-112 (10 GAL-uri). Măsurile cel mai puțin populare sunt M411-141 și M41-501, care se regăsesc la un singur GAL, urmate de M411-123, M411-125 și M413-322.1, care se regăsesc la doar două GAL-uri.

Din punct de vedere al numărului de sesiuni de apeluri organizate, clasamentul măsurilor este condus de M413-322, cu 42 de sesiuni, și M413-312, cu 35 de sesiuni. La polul opus se află M411-141, cu o singură sesiune. Doar pentru trei dintre măsuri au fost depuse apeluri la toate sesiunile: M411-111, M411-141, M41-501. Un caz aparte este cel al măsurii 411-142 „Înființarea grupurilor de producători”, pentru care nu s-a depus niciun proiect în cadrul celor 7 sesiuni lansate.

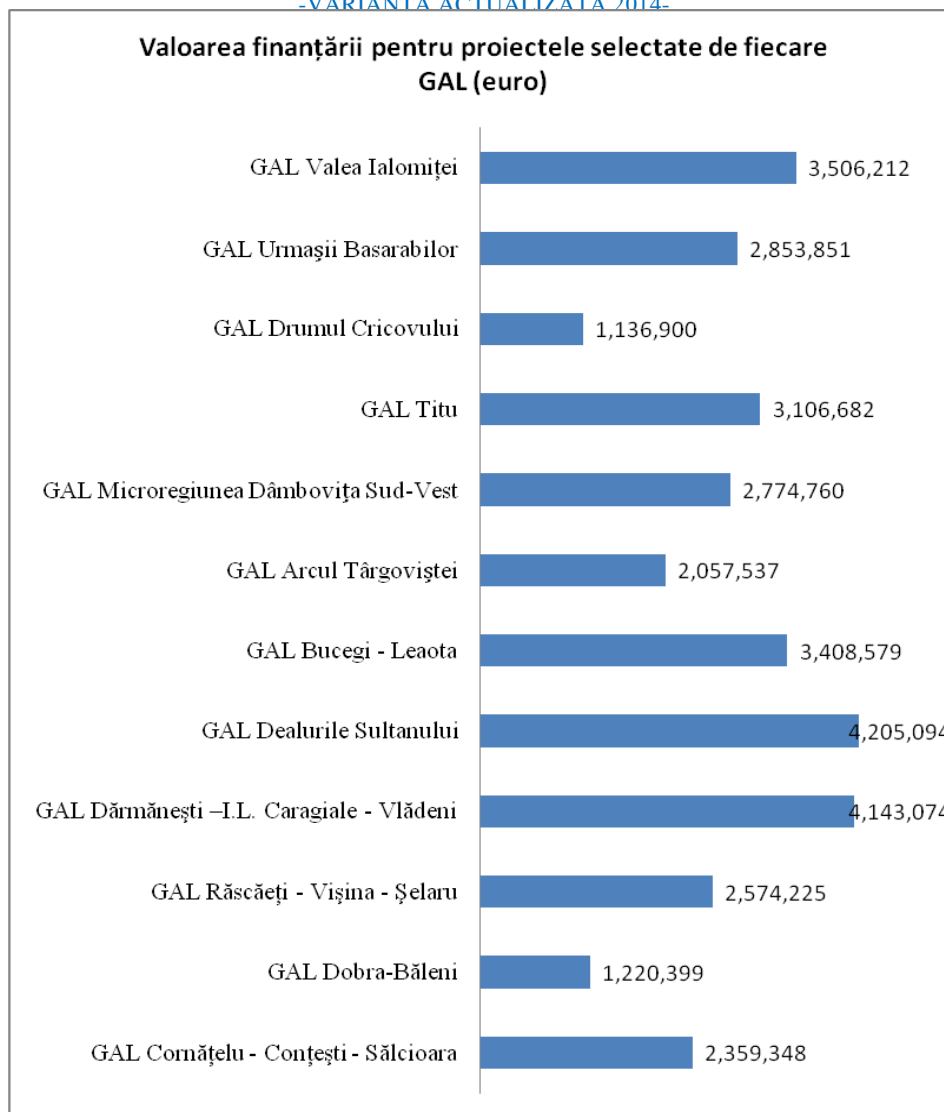

Măsurile pentru care au fost selectate cele mai multe proiecte sunt M413-322 (119 proiecte), M411-112 (116 proiecte) și M413-312 (53 proiecte). Măsurile pentru care au fost selectate cele mai puține proiecte sunt M411-123 (1 proiect), M411-125 (3 proiecte) și M41-501 (4 proiecte).

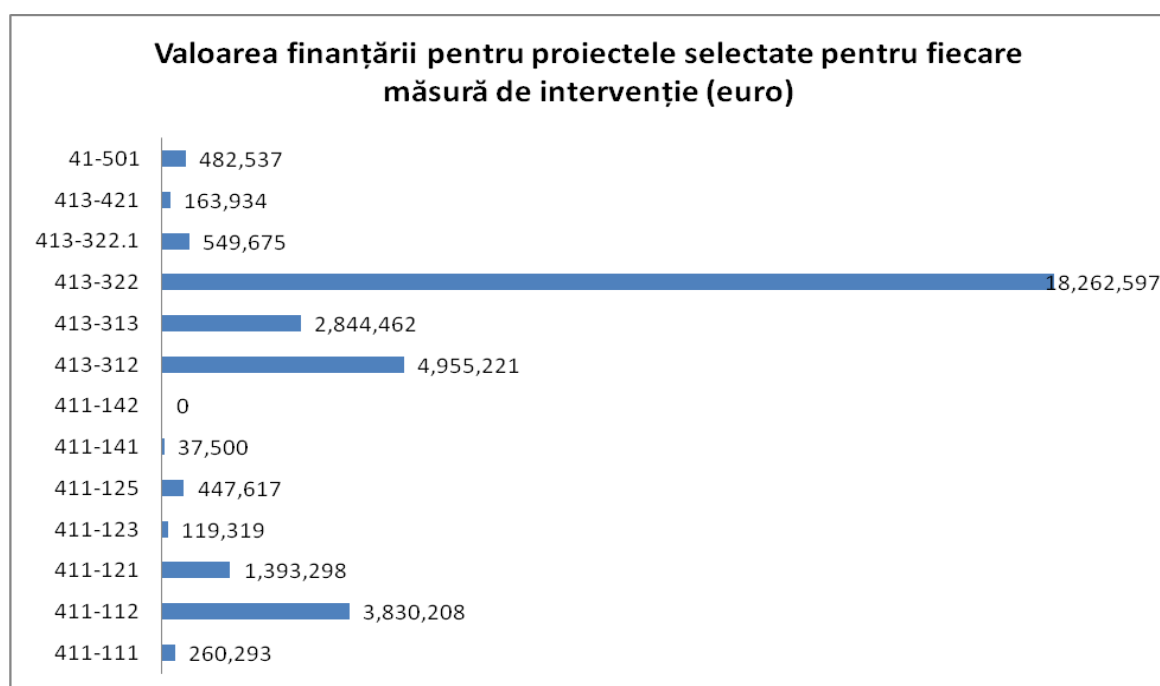

Valoarea totală a proiectelor selectate din județ este de 32,401,181 euro, în timp ce valoarea totală a investițiilor atrase este de minim 42,5 milioane de euro. În ceea ce privește județele vecine, valoarea proiectelor selectate este de 945,480 euro.

Din punct de vedere al valorii finanțărilor pentru proiectele selectate, cea mai mare sumă a fost cumulată de GAL Dărmănești-I.L. Caragiale-Vlădeni (4.143.074 euro), iar cea mai mică a revenit proiectelor din teritoriul GAL Drumul Cricovului (1.058.686 euro).

În ceea ce privește măsurile de intervenție, cele mai multe fonduri au fost alocate prin M413-322 (18.262.597 euro).

3.3. Relații urban-rural

Relațiile urban-rural nu s-au schimbat în mod semnificativ de la elaborarea strategiei existente, aprobată prin HCJ nr. 7/27.01.2012.

3.4. Marketing teritorial

Secțiunea din strategia existentă, aprobată prin HCJ nr. 7/27.01.2012, referitoare la marketingul teritorial își păstrează actualitatea.

CAPITOLUL 4 – POTENȚIAL TURISTIC

În strategia existentă, aprobată prin HCJ nr. 7/27.01.2012, capitolul privind potențialul turistic este împărțit în cinci secțiuni, respectiv: Atracții turistice, Infrastructura turistică, Servicii turistice, Produse turistice și Promovarea destinațiilor turistice. Prezentul document actualizează datele care au suferit schimbări și aprofundează aspectele relevante, însă propune o nouă structură a capitolului.

4.1. Indicatorii de analiză ai activității turistice în județul Dâmbovița

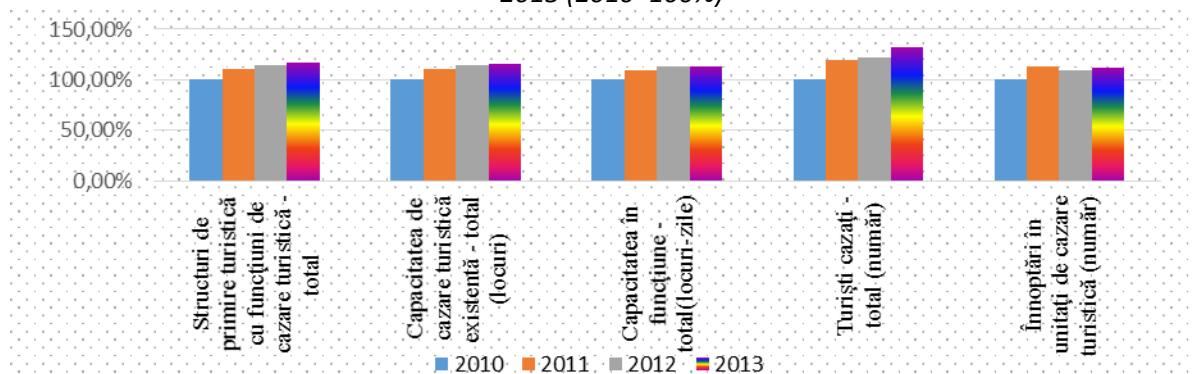
Turismul reprezintă una dintre direcțiile principale de dezvoltare strategică și durabilă a județului Dâmbovița datorită numeroaselor vestigii ale trecutului istoric, remarcabilei tradiții culturale și a unor monumente de artă de o valoare considerabilă, cărora li se adaugă pitorescul văilor Dâmboviței și Ialomiței, cu numeroase forme carstice (Peștera Ialomicioara, Cheile Zănoagei, Cheile Tătarului etc.) și frumusețea masivelor Leaota și Bucegi. De asemenea, stațiunea balneoclimaterică Pucioasa atrage numeroși turiști la odihnă și tratament.

Strategia de dezvoltare existentă identifică principalele categorii de atracții turistice naturale și antropice existente (zona montană, resursele balneare, precum și patrimoniul cultural-religios), tratând și aspecte generale legate de infrastructura de acces, necesitățile de amenajare a obiectivelor turistice și date statistice, de servicii și produse turistice.

Conform *Studiului preliminar – zone protejate – patrimoniul cultural – PATJ Dâmbovița*, în afară de Târgoviște și Potlogi (pentru patrimoniul cultural) și zona Parcului Natural Bucegi, valorile de patrimoniu construit ori de patrimoniu natural de importanță națională sunt difuze și fără potențial de atragere a unui turism național. O parte din patrimoniul construit, în asociație cu cel natural, poate constitui resurse sau destinații turistice.

În anul 2013, județul Dâmbovița deținea doar 1,3% din capacitatea de cazare turistică în funcțiune a țării și 12,5% din cea a Regiunii Sud-Muntenia, ocupând locul trei după județele Prahova (51,8%) și Argeș (19,1%). În perioada 2010-2013, activitatea de turism din județul Dâmbovița a cunoscut o creștere prin prisma numărului de turiști cazați care s-a mărit cu mai mult de 30%, ceilalți indicatori statistici principali³⁷ cunoscând o creștere moderată:

Modificarea principalilor indicatori ai activității de turism în județul Dâmbovița, în perioada 2010-2013 (2010=100%)

Sursa: Prelucrare date din baza de date TEMPO ONLINE, INSSE

În anul 2013 rețeaua de cazare turistică cuprindea 68 de unități, cu 10 unități mai mult decât în anul 2010, din care: 17 hoteluri, 8 hosteluri, 4 moteluri, 3 cabane turistice, 3 vile, 10 pensiuni turistice și 23 de pensiuni agroturistice, cu o capacitate de cazare turistică de 2.861

³⁷ Turismul în Județul Dâmbovița, INS 2014

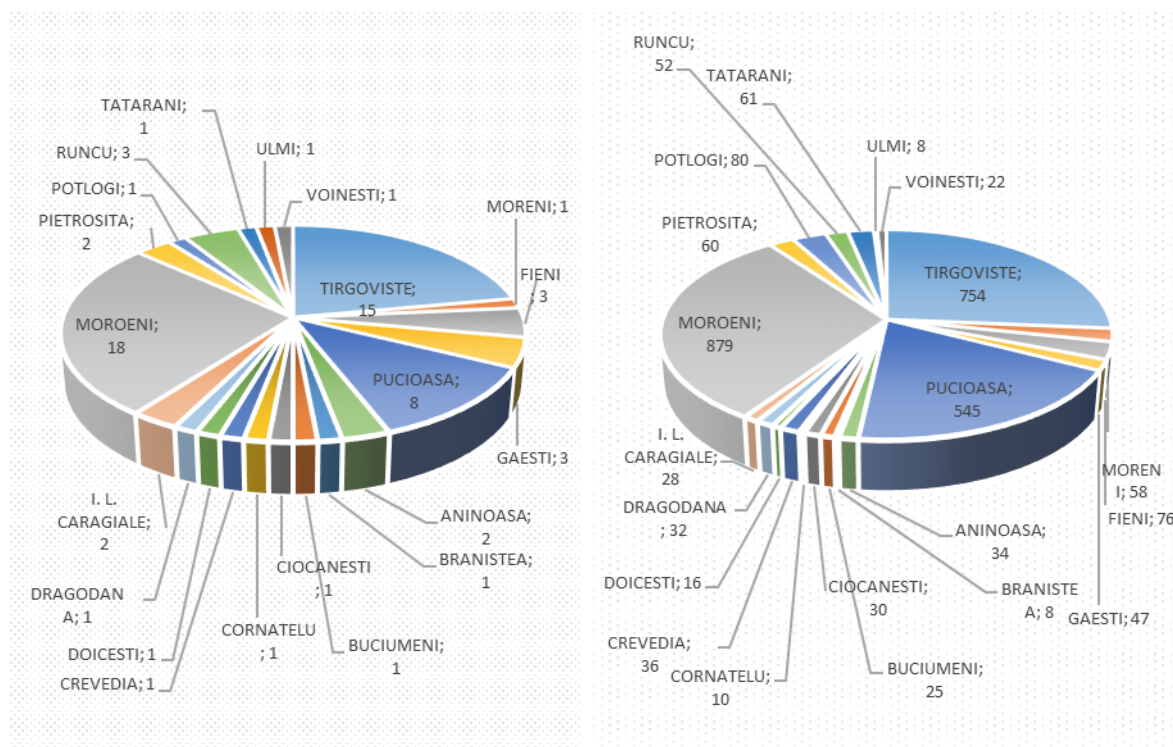
de locuri (în creștere cu 15,5%). Creșteri semnificative au înregistrat față de anul 2010 hotelurile, hostelurile, vilele turistice. Capacitatea de cazare turistică existentă a crescut în toate tipurile de structuri de primire turistică, cu excepția cabanelor turistice, unde numărul de locuri a scăzut cu 27,4%, cea mai mare pondere din întreaga capacitate fiind deținută în 2013 de hoteluri (50,5%).

Cu toate acestea, în ceea ce privește *utilizarea capacității de cazare*, durata medie de ședere a scăzut de la 3,9 zile până la 3,3 zile, cu un maxim de 9,1 zile înregistrat în stațiunea balneară. Și în cazul indicelui de utilizare a capacității de cazare în funcțiune valoarea din 2013, de 24,2, este în scădere față de 2010 (24,7). Cel mai mare indice de utilizare a apartinut hotelurile din stațiunea balneară (59,1%), în timp ce taberele au fost utilizate doar în procent de 1,1%.

Deși a crescut față de anul 2010, numărul de înoptări este în scădere comparativ cu anul 2011, un procent de 54,8% fiind înregistrat în structuri clasificate cu 2 stele, iar 8,9% fiind înoptări ale turiștilor străini (majoritatea din Italia și Turcia). Indicatorul a crescut pe fondul unei diminuări cu 1,4% în cazul turiștilor români față de 2012, fiind susținut de o creștere remarcabilă (50%) aferentă turiștilor străini. Și în ceea ce privește numărul de sosiri se înregistrează o tendință pozitivă, prin creșterea numărului de turiști, atât români, cât și străini.

Analizând datele statistice disponibile³⁸, obținem următoarea *repartizare pe localități a structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică*, respectiv a numărului de locuri aferent acestora:

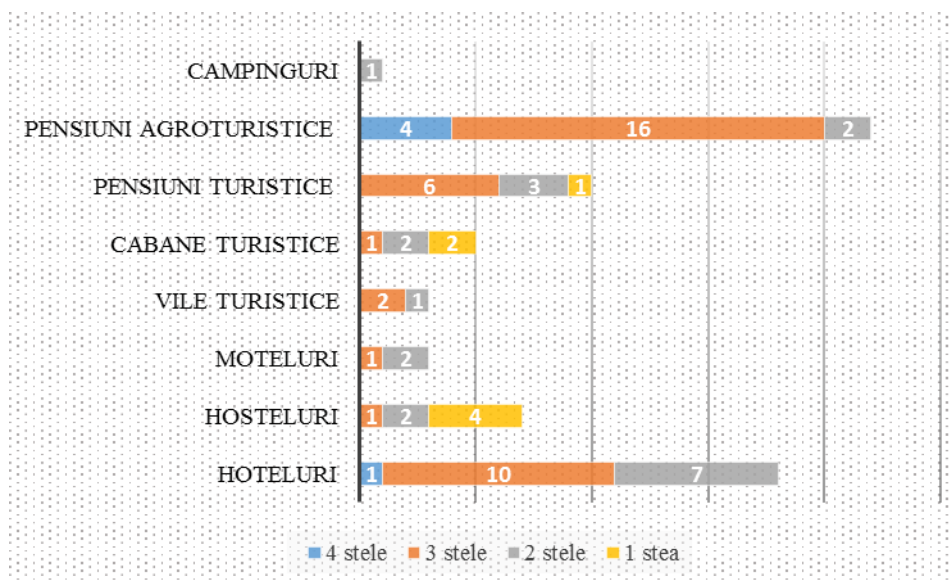
Nr. de structuri de primire turiști (2013) Capacitatea structurilor de primire – nr. locuri (2013)

Sursa: prelucrare date INSSE – Tempo Online

În ceea ce privește *sistemul de clasificare* a unităților de cazare la nivel de județ, observăm că majoritatea structurilor sunt încadrate în categoria 2 și 3 stele (sau echivalent):

³⁸ Baza de date Tempo Online, INSSE

Sursa: Frecventarea structurilor de cazare turistică în județul Dâmbovița, anul 2013, INSSE

Principalele organizații și instituții implicate în activitatea turistică a județului Dâmbovița sunt societățile comerciale cu activitate în administrarea capacităților de cazare și alimentație, asociațiile și fundațiile, agențiile de turism.

Dintre actorii incluși în sfera societăților comerciale menționăm societățile pe acțiuni (SC Carpat Montana Serv SA, Regia Națională a Pădurilor Romsilva, SC Valahia SA, SC Turism SA Pucioasa, SC PARC INDUSTRIAL MIJA SA), cărora li se adaugă societăți cu răspundere limitată, întreprinderi individuale și persoane fizice autorizate.

S.C. Carpat Montana Serv S.A. este societatea prin care Consiliul Județean Dâmbovița gestionează unitățile turistice aflate în proprietatea sa: Complexul Hotelier Galma, Cabana Dichiu, Cabana Podu cu Florile, Camping Zănoaga, precum și taberele școlare și de tineret, societatea preluând și patrimoniul administrat de fostul

Serviciu Public Județean de Turism.

S.C. Valahia S.A. a luat ființă în anul 1991 prin reorganizarea Oficiului Județean de Turism Dâmbovița, privatizat în anul 2001 și deține în patrimoniul său Hotelul „Valahia” din Târgoviște, Hotelul „Central” din Moreni și Cabana „Padina” din Moroeni.

În județul Dâmbovița există un segment destul de activ al sectorului privat fără scop lucrativ care activează în domeniul turismului sau/ și al culturii, unele organizații funcționând încă din anii 80. Câteva dintre acestea au reușit să acceseze fonduri nerambursabile pentru promovarea potențialului turistic local, inclusiv în parteneriat au autoritatea publică locală. Printre cele mai vechi asociații care activează în domeniul turismului menționăm Asociația Salvamont Dâmbovița sau Asociația pentru Turism Chindia. Relevant în acest sens nu este numai numărul organizațiilor de acest fel localizate în județul Dâmbovița, întrucât raza de acțiune a acestora nu depinde de zona în care își au sediul. Conform *Strategiei sectoriale în domeniul culturii și patrimoniului național pentru perioada 2014-2020* se estimează că în anul 2008 funcționau la nivel național 91 de asociații cu domeniul de activitate cultură, 39 în domeniul altor servicii de rezervare și asistență turistică, 4.000 în sectorul sport și activități recreative.

Considerăm că *parteneriatele public-private*, în care să fie atrase astfel de organizații, reprezintă una dintre formele cu cel mai mare potențial de succes în implementarea unei strategii de promovare a patrimoniului cultural, dar și a celui antropic. În special în domeniul agroturismului/ turismului rural, în care acțiunea actorilor publici este limitată la asigurarea premiselor de funcționare din pricina regimului proprietății private, „adoptarea” unei comunități de către un ONG va permite dezvoltarea unor proiecte de complexități și în domenii diverse, cu efect asupra protecției mediului, facilităților de agrement, resurselor umane, revitalizării moștenirii tradiționale etc. Concepte inovatoare, așa cum sunt *clusterelor în turism*³⁹ (asocieri între autorități locale, patronate, societăți de stat și private) vor trebui de asemenea luate în considerare și aplicate în viitor, întrucât dezvoltarea activității turistice în condiții concurențiale și de restricții financiare va solicita absolut toate oportunitățile de atragere a resurselor financiare, umane, logistice. Astfel de parteneriate își găsesc aplicări diverse, inclusiv în ceea ce privește metode inovative de promovare și fidelizare a unor grupuri țintă de turiști, ca de exemplu tineretul.

În ceea ce privește *agențiile de turism*⁴⁰, în județul Dâmbovița există 21 de agenții acreditate, dintre care 17 în municipiul Târgoviște:

Localitate	Nr agenții	Tour- operator	Detailista
Târgoviște	17	11	6
Pucioasa	2	2	0
Titu	2	1	1

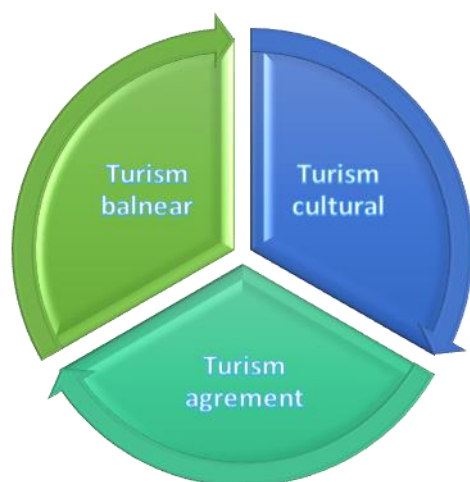
³⁹ Un exemplu promovat în prezent este 'Youngsters meet tourism, clusters and innovation' – un cluster în care sunt deja implicate 10 instituții publice și private

⁴⁰ www.tourism.gov.ro - ANT

4.2. Forme principale de turism în județul Dâmbovița

Corespunzător categoriilor de resurse naturale și antropice existente, principalele forme de turism pentru care județul Dâmbovița prezintă potențial sunt turismul cultural, turismul balnear și turismul de agrement, în care includem turismul sportiv (care în unele teorii apare ca o formă a turismului de agrement), turismul în natură, precum și turismul de copii și tineret (în care includem în principal taberele). Alte oportunități secundare sunt turismul de afaceri (în principal în Târgoviște) și turismul științific și ecologic (rezervații naturale).

Întrucât atracțiile turistice sunt bine documentate în studiile aflate deja în posesia Consiliului Județean Dâmbovița, nu ne propunem o reevaluare a acestora, ci mai degrabă o poziționare în contextul mai larg al serviciilor turistice disponibile sau necesare pentru maximizarea oportunităților existente.

În acest scop, urmărim analiza situației actuale în ceea ce privește gradul de asigurare a serviciilor turistice la nivel local și județean, prin acestea înțelegând atât servicii turistice specifice, cât și servicii turistice nespecifice.

Servicii turistice specifice:

- Servicii culturale;
- Servicii de agrement;
- Servicii de tratament și cură balneară;
- Servicii de cazare și alimentație publică;
- Servicii de informare și promovare.

Servicii turistice nespecifice:

- Infrastructura edilitară și de mediu;
- Altele.

4.2.1. Serviciile culturale

În ceea ce privește serviciile culturale, vom trece în revistă cele mai importante aspecte legate de patrimoniul material (principalele atracții și situația actuală a acestora), de cel imaterial, dar și modalitățile principale de valorificare turistică a acestora.

Cele mai renumite obiective ale **patrimoniului construit** de interes național se regăsesc în municipiul Târgoviște și în localitatea Potlogi, dar obiective culturale de interes regional întâlnim și în orașul Fieni, orașul Pucioasa și comunele Aninoasa, Bărbulețu, Brănești, Buciumeni, Căndești, Cobia, Doicești, Glodeni, Gura Ocniței, Malu cu Flori, Moroeni, Moțăieni, Ocnița, Pietroșița, Pucheni, Răzvad, Runcu, Șotânga, Voinești, Vulcana Băi, cărora li se adaugă, conform propunerilor PATJ⁴¹, comunele Bezdead, Vișinești, Dragomirești, Tătărani și Văleni Dâmbovița.

Un *patrimoniu arheologic* deosebit se regăsește în comunele Comișani, Iedera, Mătășaru, Mogoșani, Voinești și, bineînțeles, în municipiul Târgoviște. De o mare însemnătate cultural-istorică sunt *bisericile* satelor Corbii Mari, Potlogi, Pătroaia (Crângurile), Ludești, Bărbulețu, Pietroșița, Cornățelu și Săcuieni (Gura Ocniței), Cobia, Gorgota (Răzvad) și Crevedia, precum și *mănăstirile aflate în cult* (printre cele mai valoroase numărându-se Dealu, Nucet, Stelea, Viforâta) și cele mai importante *curți domnești și boierești* din județ (Târgoviște, Potlogi și Doicești, Văcărești și ansamblul de la Ghergani – Răcari).

Ansambluri rurale clasate întâlnim în special în cele două zone de peisaj cultural din nordul județului – în Aninoasa, Bezdead, Căndești Deal, Dealu Mare, Gura Bărbulețului, Malu cu Flori, Pietroșița și Văleni Dâmbovița. Satele de câmpie, fără a avea ansambluri sau zone compacte atât de bine definite, păstrează totuși multe caracteristici istorice de valoare locală, precum și un patrimoniu imaterial valoros, remarcându-se zone de *gradul 2* de interes în bazinul Argeșului (Costeștii din Vale, Mogoșani, Odobești, Potlogi, Vișina și Uliești), pe cursul mijlociu al Ialomiței (Bucșani, Băleni, Cornățelu), și între Argeș și Dâmbovița (Ludești, Hulubești, Valea Mare, Cobia, Crângurile, Gura Foi, Dragodana). O sărbătoare unică în țară, cea a **geavrelelor**, are loc de Bobotează în comuna Morteni, obiceiul constând în împodobirea unor prăjini de aproximativ 14 metri cu geavrele, batiste cusute manual de fetele nemăritate. Partea de vest a județului se remarcă prin influența

⁴¹ Studiul preliminar – zone protejate – patrimoniul cultural – PATJ Dâmbovița

existenței industriei extractive, dar și cu o puternică marcă tradițională, practicându-se încă meșteșuguri originale⁴².

În ceea ce privește activitatea *muzeistică* din județul Dâmbovița, specificul Complexului Național Muzeal „Curtea Domnească” din Târgoviște este dat de calitatea, varietatea și reprezentativitatea colecțiilor, ce sunt puse în valoare în 14 muzee și case memoriale: Ansamblul Monumental „Curtea Domnească”, Muzeul Scriitorilor Dâmbovițeni, Muzeul Tiparului și al Cărții Vechi Românești, Muzeul Evoluției Omului și Tehnologiei în Paleolitic, Muzeul de Istorie, Muzeul „Vasile Blendea”, Muzeul de Artă, Casa Atelier „Gheorghe Petrașcu”, Muzeul de Etnografie și Folclor Pucioasa, Ansamblul Brâncovenesc de la Potlogi, Casa Atelier „Gabriel Popescu” din Vulcana Pandle, Casa Memorială I. L. Caragiale, Expoziția „Metamorfozele unui loc al memoriei: de la cavalerismul Școlii de Ofițeri *Ferdinand I* la spațiul profan al procesului și execuției soților Ceaușescu și al sfârșitului regimului totalitar din România”, Muzeul Etnografic „Prof. Dumitru Ulieș” din Pietroșița⁴³. Muzeele sătești din localitățile Bezdead, Malu cu Flori, Moțâieni, Ocnița, Pucheni, Râu Alb, Viișoara, Răzvad, Vârfuri și Vulcana Pandle sunt de o mare valoare, fiind amintite și în baza de date a Institutului de Memorie Culturală – CIMEC.

Pentru *restaurarea și conservarea* obiectivelor de patrimoniu cultural dâmbovițean au fost realizate eforturi financiare semnificative în ultima perioadă, atât prin utilizarea fondurilor europene, cât și a celor de la bugetul local. Necesitățile în acest domeniu rămân încă foarte mari, în special în contextul în care se dorește ca activitatea economică a turismului să fie unul dintre pilonii procesului de dezvoltare economică și socială durabilă a județului Dâmbovița.

Astfel, în cadrul *Programului Operațional Regional 2007-2013* a fost reabilitată Biserica Domnească din Potlogi printr-o finanțare de peste 2 milioane de lei⁴⁴. Cea mai importantă investiție este însă cea de reabilitare a Ansamblului Brâncovenesc în valoare de 42,8 milioane de lei⁴⁵. Pe lângă intervențiile de restaurare a clădirilor ce fac parte din ansamblu – palatul, casa slujitorilor, casa veche – prin acest proiect sunt prevăzute și lucrări de amenajare peisagistică a spațiilor exterioare pe o suprafață de 20.000 mp. Totodată, spațiile au fost proiectate să fie

utilizate atât pentru vizitele turistice, cât și pentru a găzdui evenimente culturale, seminarii, conferințe sau centre documentare și de creație. Tot în cadrul aceluiași program, UAT Voinești a obținut fonduri pentru reabilitarea, restaurarea și valorificarea turistică a Bisericii din lemn „Duminica Tuturor Sfinților” - „Sf. Ioan”, modernizarea și crearea infrastructurii și utilităților conexe. Prin intermediul programului *PNDR 2007-2013* nu au fost atrase finanțări pentru restaurarea obiectivelor culturale, fondurile destinate acestui domeniu fiind folosite în județul Dâmbovița în special pentru reabilitarea unor cămine culturale. De asemenea, nici

⁴² Studiul preliminar – zone protejate – patrimoniul cultural – PATJ Dâmbovița

⁴³ www.muzeu-dambovitene.ro

⁴⁴ Restaurarea, realizarea picturilor interioare, a frescelor și anexelor bisericii Sf. Dumitru din comuna Potlogi, județul Dâmbovița

⁴⁵ Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, precum și crearea/modernizarea infrastructurii conexe în zona Ansamblului Brâncovenesc Potlogi

prin intermediul programului guvernamental pentru *reabilitarea de sedii ale așezămintelor culturale* nu au fost identificate finanțări acordate beneficiarilor din județul Dâmbovița.

De asemenea, fosta moșie a cărturarului român Ion Ghica din Ghergani, comuna Răcari, este o adevărată oază plină de verdeață și istorie, fiind amplasată într-un parc de o frumusețe aparte, domeniul incluzând rămășițele conacului boieresc, capela familiei și, în fața acesteia, două pietre funerare. Un amplu proces de restaurare care să le pună în valoare a fost demarat, fiind absolut necesară continuarea acestuia. În prezent există probleme legate de regimul de proprietate și, respectiv, de folosire a acestuia.

Conform PATJ Dâmbovița (preliminar), mănăstirile Stelea, Nucet, Dealu și Viforâta au avut parte de lucrări de restaurare/refacere a corpurilor de chilii sau de consolidare și restaurare ale bisericilor, la fel cu biserica vechii mănăstiri Cobia. De asemenea, bisericile de lemn ale Dâmboviței au fost restaurate, acest segment fiind cel mai aproape de realizarea dezideratului de formare a unui traseu de turism cultural. În afara acestor investiții, situația patrimoniului construit este departe de a fi rezolvată, acesta fiind supus tuturor riscurilor obișnuite în acest domeniu, în special cele generate de acțiunea neavizată, neglijentă sau chiar distructivă a oamenilor.

În conformitate cu *Strategia sectorială în domeniul culturii și patrimoniului național pentru perioada 2014-2020*, situația cu privire la baza cadastrală pentru patrimoniul construit și zonele protejate din România, monumente de categorie A și B, este următoarea: 59% dintre obiectivele incluse în Lista Monumentelor Istorice⁴⁶ sunt înscrise în această bază, procent care este superior nu numai mediei regionale, dar și celei naționale (30,42%). În ceea ce privește starea de conservare a monumentelor, în județul Dâmbovița 65 de monumente sunt în stare foarte bună, 574 în stare bună, 472 în stare mediocră, iar 31 sunt în precolaps, 23 în stare de colaps și despre 74 de monumente nu se cunosc informații. Această statistică este însă contestată de către Direcția pentru Cultură a Județului Dâmbovița, care subliniază faptul că nu există informații din care să reiasă obiectivele cărora le sunt atribuite aceste stări de conservare, ceea ce generează confuzii și erori. În acest scop, se aduc argumente (eliminarea din statistică a siturilor arheologice pentru evaluarea cărora sunt necesare proceduri speciale, existența unui număr de obiective aflate în stare foarte bună) care demonstrează că numărul monumentelor pe cale de dispariție sau dispărute deja este mult prea mare în viziunea Ministerului Culturii. Din această dispută rezultă lipsa de comunicare și de coerență la nivel de strategie, dar și de măsuri, între autoritățile publice de nivel național și local, problemă care trebuie rezolvată cât mai curând printr-o abordare de jos în sus și pe baza unui parteneriat cu unitățile administrativ-teritoriale.

Unul dintre cele mai grave riscuri care afectează monumentele de patrimoniu și în special ansamblurile rurale este reprezentat de acțiunea invazivă a proprietarilor.

Conform analizelor realizate de către experții Complexului Național Muzeal Curtea Domnească a reieșit că, din cele 60 de monumente inventariate în 13 comune și 3 orașe, 30 de monumente au fost puternic afectate, sunt neidentificate sau dispărute:

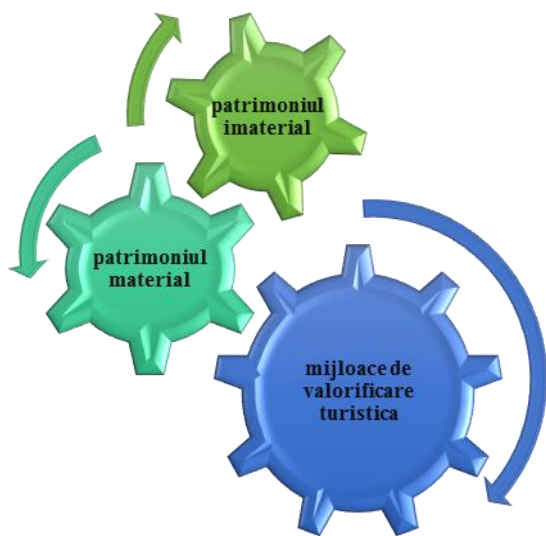
⁴⁶ Valabilă în 2004

- Există monumente arse, demolate care încă figurează în LMI, dar în locul lor există construcții noi (Brănești, Buciumeni, Finta etc.);
- Există monumente puternic afectate de intervenții neautorizate, în special biserici (ex. Românești);
- Sunt monumente neidentificate, în lipsa elementelor minimale de identificare;
- Există monumente de importanță națională care nu sunt clasate.

Remarcăm faptul că la nivelul administrației publice județene nu există încă o situație detaliată completă cu privire la starea tuturor celor 1.239 de monumente⁴⁷ aflate pe teritoriul județului Dâmbovița, o *inventariere cu mijloace și instrumente moderne specifice* a acestora fiind absolut necesară pentru buna gestionare și valorizare a acestui capital cultural deosebit.

În cele care urmează ne propunem să trecem în revistă o parte dintre *obiectivele de patrimoniu construit valoroase, cu un mare potențial de atractivitate turistică*, care la momentul actual nu pot fi exploatate din punct de vedere turistic, sunt exploatate insuficient din cauza stării precare în care se află, a riscurilor de distrugere la care sunt supuse sau a inexistenței amenajărilor de facilitare a vizitării⁴⁸.

Astfel, în *municipiul Târgoviște* sunt necesare lucrări de restaurare, reparare, reabilitare ale Ansamblului Monumental „Curtea Domnească” (Biserica „Sf. Vineri”, pictura Bisericii Mari Domnești, Biserica Paraclis, Turnul Chindiei și Poarta Dealu, Biserica Sf. Gheorghe, Biserica Sfinții Voievozi, Casa Nicolae Brătescu), de reabilitare și reamenajare expozițională ale Muzeului de Istorie, de reabilitare și restaurare ale ruinelor și parcului Mănăstirii Stelea Veche, de restaurare a ruinelor și parcului Mitropoliei vechi a Țării Românești. De asemenea, sunt necesare amenajarea și reabilitarea Muzeului Scriitorilor Dâmbovițeni, a Casei Fusea-Pârvulescu și a Fostei Școli de cavalerie (consolidare, reparații capitale, refacere instalații termice, apă canalizare, instalații electrice, dotări, expoziție, amenajări exterioare).

În *comuna Aninoasa*, în cazul Mănăstirii Viforâta sunt necesare lucrări de restaurare, modernizare și creare a infrastructurii și utilităților conexe, precum și măsuri de introducere în circuitul turistic. În *comuna Băleni*, actuala biserică⁴⁹ din Băleni-Români este una dintre cele mai impozante biserici din județul Dâmbovița, iar pentru punerea sa în valoare sunt necesare lucrări urgente de reabilitare și restaurare. În *comuna Cobia* se află Mănăstirea Cobia, ctitorită la 1572. Bisericile de lemn au fost renovate deja, însă mănăstirea necesită lucrări de restaurare. Pe teritoriul *comunei Doicești* sunt amplasate monumente și ansambluri

⁴⁷ În LMI 2010

⁴⁸ Descrierile obiectivelor sunt preluate/sintetizate de pe pagina de internet a Direcției Județene pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Dâmbovița, respectiv de pe pagina www.muzeu-dambovitene.ro

⁴⁹ www.primariabaleni.ro

de arhitectură – Biserica „Nașterea Maicii Domnului” și Ruinele Curții Brâncovenesti, pentru restaurarea monumentului din urmă fiind necesare eforturi comune din partea autorității publice locale și Parohiei Doicești. Complexul Arhitectural *Văcărești*, din care au supraviețuit doar parcul și ruinele capelei, necesită lucrări de restaurare și punere în valoare. Mănăstirea *Nucet*, din comuna cu același nume, este a doua mănăstire, ca importanță, după mănăstirea Dealu, și are nevoie de lucrări urgente de consolidare și restaurare case egumenești. În comuna *Pietroșița*, în casa monument istoric din secolul al XIX-lea aparținând Auricăi Șerb Popescu funcționează Muzeul etnografic care este aproape în întregime dedicat ocupațiilor și meșteșugurilor ce caracterizează zona – prelucrarea lemnului, a pietrei, creșterea animalelor, pomicultura și mai ales producția casnică de textile de interior, Pietroșița fiind renumită pentru covoarele ei „în roate”, în special pe fond negru⁵⁰. De o mare valoare, rezervația de arhitectură rurală din comuna Pietroșița necesită investiții de reabilitare, conservare și punere în valoare în scop turistic. În comuna *Răzvad*, Mănăstirea Gorgota necesită lucrări de reabilitare și restaurare. De asemenea, biserica din comuna *Runcu* este un alt monument care necesită restaurare și punere în valoare. Casa gravor „Gabriel Popescu” din comuna *Vulcana Pandele* necesită lucrări urgente pentru punerea sa în valoare și introducerea în circuitul turistic.

În comuna *Lungulețu*, există Biserica de Lemn Pantazi datând din anul 1732, de mare valoare cultural-istorică, care necesită de asemenea măsuri de valorificare turistică și introducere în circuitul turistic.

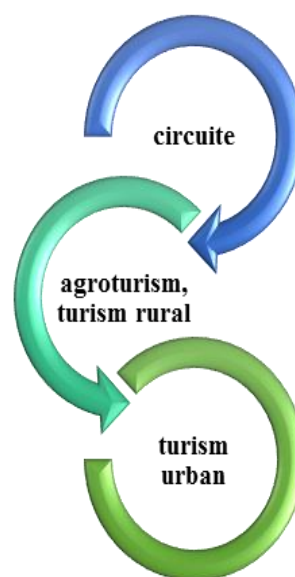
În comuna *Cândești* se află Biserica de lemn din Vârtop, datând din anul 1713, un monument istoric care necesită restaurare și valorificare turistică, precum și Dealul lui Istrate, o necropolă din epoca bronzului timpuriu.

Lucrări de reabilitare, restaurare și punere în valoare din punct de vedere turistic a obiectivelor culturale sunt necesare și în comunele: *Bărbulețu, Bezdead, Cândești, Cojasca, Comișani, Conțești, Cornățelu, Cornești, Costești Vale, Dragomirești, Gura Șutii, Iedera, Mănești, Mătăsaru, Ocnița, Potlogi, Runcu, Sălcioara, Văcărești, Valea Lungă, Valea Mare, Vârfuri, Vișina*.

Un aspect important al acțiunilor de reabilitare, restaurare și punere în valoare a monumentelor istorice este *asigurarea accesibilității acestora*, prin construirea parcărilor, aleilor, drumurilor de acces etc., dar și asigurarea *elementelor de atractivitate* de tipul iluminatului arhitectural, amenajărilor peisagistice etc.

Odată reabilitate și restaurate, devin extrem de importante *modalitățile de valorificare turistică* a acestora, întrucât acestea trebuie să țină seama cel puțin de două aspecte principale:

- Gradul/nivelul de atractivitate a obiectivelor (care pot polariza interesul european, național sau pot fi mai puțin atractive în prezent);
- Modul de completare/sinerjie cu alte resurse existente (astfel încât elemente de patrimoniu

⁵⁰ www.muzeu-dambovitene.ro

valoroase, dar care nu au reușit să capteze un interes la nivel național, să poată fi combinate cu alte resurse, de exemplu cadrul natural și servicii turistice de calitate). Originalitatea și creativitatea cu care serviciile turistice sunt combinate între ele și cu celelalte componente ale produsului turistic asigură creșterea atractivității și mai ales individualizarea produsului turistic⁵¹.

Astfel, o primă modalitate principală de valorificare turistică a monumentelor istorice este **turismul de tip itinerant (circuite)**.

În acest sens, propunerile se referă la promovarea unor circuite tematice de interes major cu rezonanță națională, care depășesc granițele județului, în virtutea rolului important jucat de Târgoviște în istoria tuturor românilor:

- Realizarea circuitului turistic al Palatelor Brâncovenești București/Potlogi/Târgoviște/Doicești;
- Realizarea circuitului turistic al capitalelor Țării Românești – București – Târgoviște – Curtea de Argeș – Câmpulung.

Deosebit de importante sunt și traseele tematice locale, care să pună în evidență principalele categorii de valori existente, ca de exemplu:

- Realizarea circuitului turistic al Mănăstirilor istorice Nucet/Dealul/Viforâta/Peștera;
- Drumul Brâncoveanului;
- Traseul bisericilor de lemn.

În prezent, Institutul Național al Patrimoniului și partenerii săi, Complexul Național Muzeal „Curtea Domnească” din Târgoviște și Mănăstirea Hurezi, propun identificarea unor trasee culturale și memoriale care să fie puse la dispoziția tuturor celor interesați, atât în format clasic (pliante), dar și digital (hărți digitale), printr-un proiect finanțat de către Administrația Fondului Cultural Național.

Turismul itinerant se bazează în principal pe notorietatea și gradul de interes purtat de obiectivele de pe traseul turistic propus, însă acestora li se pot adăuga elemente suplimentare care să crească atractivitatea produsului turistic și aici ne putem referi la *tradiții, meșteșuguri, obiceiuri*. Pentru a exemplifica, menționăm Târgul de Ceramică „Cocoșul de Horezu”, a cărui notorietate de-a lungul anilor a determinat creșterea în consecință a atractivității obiectivelor cultural-religioase din județul Vâlcea. Ca urmare, identificarea sau chiar crearea unor astfel de evenimente legate de tradițiile și meșteșugurile locale (de exemplu soiurile de măr renumite din Voinești, țuica din Pietrari, respectiv Geavrele sau Călușul din satele de câmpie), bine mediatizate și integrate în circuitele turistice, reprezintă o formă de stimulare a turismului local.

O altă modalitate de valorificare a turismului cultural poate fi **turismul rural sau agroturismul**, ca forme predominante. Din punctul de vedere al serviciilor culturale, aceste forme presupun existența unor monumente istorice atractive, restaurate și puse în valoare, susținute de un cadru natural ofertant sau/și de alte forme de agrement care să maximizeze atractivitatea zonelor și să le consacre din punct de vedere turistic.

În Dâmbovița, principala zonă de interes în acest sens este jumătatea de nord a județului, cu un bogat patrimoniu construit tradițional, unde există obiective culturale de interes, inclusiv ansambluri arhitectonice compacte de o frumusețe și originalitate deosebite.

⁵¹ D. Turcu, J. Weisz, *Economia turismului*, Editura Eurostampa, Timișoara, 2008

Astfel, un exemplu concret propus este proiectul deosebit de original de „locuire vremelnică a unui sat tradițional” în cătunul Muscel de Moroeni.

Alte zone considerate de interes „gradul 2” sunt cele menționate în PATJ (bazinul Argeșului, pe cursul mijlociu al Ialomiței, respectiv între Argeș și Dâmbovița, precum și satele din partea de vest a județului.

O a treia formă de manifestare a turismului cultural o considerăm a fi **turismul urban (Târgoviște)**. Acest tip de turism se referă în general la petrecerea timpului liber sau a unor mini-vacanțe în orașe pentru vizitarea acestora sau pentru desfășurarea unor activități diverse culturale și/sau de agrement.

De asemenea, **taberele de creație** reprezintă o altă manifestare a turismului cultural, care prezintă un potențial deosebit pentru atragerea turiștilor străini.

Județul Dâmbovița deține un **patrimoniul imaterial** valoros, amintind aici „călușul” – un obicei de mare valoare păstrat în satele de câmpie, Geavrele din comuna Morteni sau meșteșugurile tradiționale precum „pregătirea cașcavelului”. Modalitățile de manifestare ale acestora sunt târgurile, expozițiile, festivalurile, serbările, balurile, atelierile meșteșugărești etc.

Acestea reprezintă resurse care trebuie să potențeze potențialul turistic oferit de patrimoniul construit și peisajul natural atractiv.

Promovarea patrimoniului imaterial prin forme de manifestare cât mai diverse reprezintă astfel o prioritate în special în zona de nord a județului, dar și de-a lungul traseelor/circuitelor turistice. Conform distribuției atracțiilor turistice în funcție de existența unor centre artisanale, obiceiuri tradiționale, târguri și manifestări ocazionale⁵², se observă că în această zonă a județului există o concentrare, dar și o varietate mai mare a patrimoniului imaterial (artizanat, obiceiuri tradiționale, manifestări culturale, târguri, ziua comunei/orașului). În schimb, din evidențele Bibliotecii Județene, localitățile în care se organizează evenimente culturale sunt Doicești, Cobia, Băleni, Nucet, Văleni Dâmbovița, Pietroșița, Pucioasa.

Crearea unor evenimente culturale trebuie să reprezinte o preocupare permanentă din partea autorităților locale, dar și a actorilor societății civile, în special în comunele cu patrimoniul cultural construit cel mai atractiv sau în apropierea acestora. Printre propunerile Studiului preliminar regăsim crearea de evenimente culturale/festivaluri (tabere de creație, pictură, grafică și meșteșuguri de lemn la Târgoviște, organizarea de târguri periodice la Potlogi, Râzvad-Gorgota, Produlești, Fieni, crearea unui centru pentru revitalizarea meșteșugurilor pentru prelucrarea lemnului în zona Runcu, Brebu, Cândești, Ludești, sau pentru olărit – Drăgoești și Pământeni).

⁵² Studiul preliminar – zone protejate – patrimoniul cultural – PATJ Dambovita

4.2.2. Serviciile de agrement

Pentru dezvoltarea turismului într-o anumită zonă sunt esențiale posibilitățile pentru agrement turistic și petrecere a timpului liber, fără de care sunt dificile atragerea turiștilor și motivarea acestora de a petrece un sejur cât mai îndelungat. În general, turismul de agrement în județul Dâmbovița ar putea veni în complementaritate/sprijinul turismului cultural, dar poate îmbrăca și forme de sine stătătoare, așa cum sunt turismul sportiv sau turismul pentru copii și tineret.

Principalele forme ale turismului de agrement în județul Dâmbovița sunt cele determinate de cadrul natural, turismul sportiv și turismul pentru copii și tineret.

Cadrul natural specific peisajului montan, dar și cel din restul județului, oferă Dâmboviței un potențial turistic antropoc deosebit, nedreptățit însă de concurența și notorietatea stațiunilor de pe Valea Prahovei, folosite ca principale căi de acces în munții Bucegi. Așa cum a mai fost precizat, calitatea peisajului și nealterarea zonei antropice de aici deschid, însă, oportunități deosebite pentru eco-turism.

Principalele *atracții naturale*⁵³ din județul Dâmbovița sunt:

- ✓ **Rezervațiile naturale:** *Rezervația naturală Peștera Ialomiței, Rezervația Cheile Tătarului, Cheile Orzei, Muntele și Cheile Zănoagei, Rezervația Babele cu cele mai spectaculoase forme de modelare naturală cum sunt Babele și Sfinxul, Rezervația botanică Vârful Omu, Rezervația Turbăria Lăptici, Rezervația Muntele Grohotișu, Rezervația Bucegi, Rezervația botanică Poiana Crucii, Rezervația paleontologică Plaiul Hoșilor, Rezervația naturală Peștera Rateiu;*
- ✓ **Barajul Bolboci, amplasat pe cursul râului Ialomița;**
- ✓ **Cascada Obârșia Ialomiței;**
- ✓ **Babele din Bucegi;**
- ✓ **Rezervația Naturală Izvoarele Corbii Ciungi;**
- ✓ **Rezervația de Zimbri de la Bucșani.**

Atracțiile cadrului natural se pot pune în valoare prin crearea tuturor condițiilor pentru facilitarea *traseelor turistice în natură și pentru vizitarea punctelor de interes.*

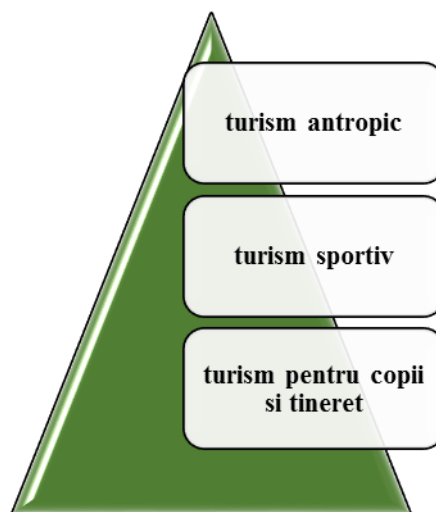
Astfel, în ultima perioadă au fost efectuate unele investiții, așa cum este proiectul de reabilitare și modernizare a infrastructurii tehnice pentru creșterea potențialului turistic al Peșterii Ialomiței din masivul Bucegi, proiect finanțat în cadrul Programului Operațional Regional 2007-2013. Investiții în amenajarea și accesibilizarea obiectivelor de interes sunt necesare și în continuare, administratorii zonelor protejate putând obține fonduri europene în acest scop, dar și fonduri guvernamentale sau private.

În ceea ce privește circuitele în natură, traseele montane omologate⁵⁴ care traversează teritoriul județului sunt:

- „Sinaia – H. Alpin – Valea Dorului – Șaua Lăptici – H. Peștera”;
- „Sinaia – P. Stânei – Cab. Piatra Arsă- H. Peștera – Cab. Vf. Omu – Cab. Mălăiești –Râșnov”;
- „Moroieni – Cab. Scropoasa – Cab. Bolboci – H. Peștera – Cab. Babele – Cab. Caraiman – Bușteni”;
- „Bușteni – Cab. Gura Diham – Cab. Poiana Izvoarelor – Vf. Guțanu – Șaua Strunga – Cab. Padina”;

⁵³ www.turismdambovita.ro

⁵⁴ www.tourism.gov.ro ANT

- „Moieciu de Sus – Poiana Guțanu – Muntele Bătrâna – Valea Doamnele – H. Peștera”;
- „Moieciu de Sus – Șaua Strunga – Cabana Padina”;
- „Curmătura Vf. Cu Dor – Valea Izvorul Dorului – Cab. Bolboci”;
- „Cab. Bolboci – Șaua Zănoaga – Cantonul Brătei – Masivul Leaota”;
- „Șaua Zănoaga – Vf. Lucăcilă – Vf. Deleanu – Șaua Strungulița – Șaua Strunga”;
- „Cheile Tătarului – Valea Seacă a Tătarului – Șaua Strungulița – Șaua Strunga”;
- „Valea Ialomiței – Valea Doamnele – Culmea Doamnele – Vf. Doamnele”.

Exemplificând contribuția sectorului privat fără scop lucrativ, menționăm că Asociația Salvamont Dâmbovița⁵⁵ organizează în prezent:

- Tururi de tip aventură: aventură în Peștera Ialomiței, aventură în peșterile din Rătei, aventură în canionul Horoabe, asigurând servicii de transport, hărți, ghizi, cazare etc.

- Drumeții: Târgoviște-Zona Padina-Peștera, Târgoviște-Tabăra Cerbu-Rătei,

Târgoviște-Schitul La Ziduri-Munții Leaota, Târgoviște-Schitul Cucuteanca-Munții Leaota, Târgoviște-Scropoasa, Târgoviște-Muntele Lespezi-Podul Cu Flori, precum și 5 variante de drumeții în Bucegi.

În cadrul proiectului „Optimizarea managementului vizitatorilor prin completarea infrastructurii de vizitare în PNB⁵⁶ – Sit Natura 2000” a fost prevăzută amenajarea de trasee tematice în Parcul Natural Bucegi, fiind selectate pe baza planului de management șapte trasee care vor fi amenajate și prevăzute cu panouri informative, locuri de odihnă și podețe, o parte regăsindu-se pe teritoriul județului Dâmbovița. De asemenea, Consiliul Județean Dâmbovița a obținut fonduri de la MDRT pentru construirea a trei cabane și amenajarea unor trasee.

Pentru punerea în valoare și maximizarea atractivității oportunităților de agrement de acest fel, astfel de demersuri sunt încă necesare pe scară largă, constând inclusiv în *lucrări de amenajare și dotări aferente Salvamontului, construirea de refugii montane, precum și marcarea traseelor*.

În zonă este oportună practicarea *turismului ecologic și științific*, care presupune vizitarea unor peșteri, rezervații naturale, monumente ale naturii de către persoane specializate/cercetători.

Turismul sportiv. Sporturile care se pot practica în județul Dâmbovița sunt în primul rând cele favorizate de peisajul montan, însă posibilitatea de practicare a vânătorii și pescuitului există inclusiv în jumătatea de sud a județului.

Turismul sportiv se poate manifesta prin participarea la evenimente/competiții sau prin intermediul facilităților/amenajărilor existente.

⁵⁵ www.salvamontdbv.ro

⁵⁶ Parcul Natural Bucegi

Formele principale ale turismului sportiv în județul Dâmbovița sunt sporturile montane/de iarnă (alpinism, schi, escaladă, mountain biking, parapantism, deltaplanism, motocross, moto-enduro, alergări montane, snowmobil, sanie etc.), precum și pescuitul sportiv, vânătoarea, alte sporturi (fotbal, streetball, lupte, judo etc.). *Alpinismul* se practică atât în Munții Bucegi, cât și în Munții Leaota. Asociația Salvamont Dâmbovița propune două trasee de *alergare montană*: UltraMaraton Bucegi, în Munții Bucegi și Leaota, și SemiMaraton pe culmea Deleanu-Lucăcilă situată la limita dintre cele două masive muntoase.

Schiul reprezintă un sport montan extrem de atractiv pentru copii și tineri, în special, dar care din cauza lipsei amenajărilor și infrastructurii specifice nu este practicat la nivelul potențialului oferit de cadrul natural din județ, respectiv în zona Padina Peștera. În prezent, se practică schi de tură. În primul weekend din luna martie a fiecărui an se organizează competiția Bucegi Winter Race, în Munții Bucegi, pe traseul de creastă, cu start din zona Padina⁵⁷.

Pentru dezvoltarea acestui sport și valorizarea potențialului turistic montan în zonă este nevoie de investiții semnificative în infrastructură, pentru crearea și omologarea **Stațiunii turistice Padina-Peștera**, demers care presupune lucrări de realizare a infrastructurii de agrement și de acces, și a rețelelor de utilități. Un asemenea proiect va da un impuls vital și binemeritat dezvoltării și diversificării turismului dâmbovițean, crescând atractivitatea zonei.

Vânătoarea sportivă, care are un potențial de creștere în următorii ani, poate fi practică prin exploatarea pe principii ecologice, moderne a fondului cinegetic. Aici putem menționa și safari-ul fotografic⁵⁸, definit drept expediția de fotografiere a naturii sălbatice, care este la ora actuală din ce în ce mai popular, în special în rândul cetățenilor străini.

Astfel, este valoros Complexul Cinegetic Bolovani, cu o suprafața de 402 ha, care a fost înființat în anul 1978 fiind destinat creșterii intensive a mistreților în scopul practicării vânătorii comerciale, cu un efectiv de 120 exemplare. În interiorul țarcului este colonizat un efectiv de 40 de cerbi lopătari, introduși în zonă la finalul anilor '80. Fondul de vânătoare este administrat de Direcția Silvică Târgoviște (ocolul Silvic Răcari), iar printre speciile de interes se mai numără: sitarul, prepelița, potârnichea, fazanul, iepurele, căpriorul.

Pentru cei pasionați de admirarea/observarea/fotografierea faunei specifice, Rezervația de Zimbri de la Bucșani reprezintă o altă oportunitate de petrecere a timpului liber.

⁵⁷ www.salvamontdbv.ro

⁵⁸ Termenul sinonim de „vânătoare fără sânge” pentru acest tip de expediție a fost folosit pentru prima dată de fotografii polonez Włodzimierz Puchalski

Pescuitul Sportiv. Având în vedere resursele hidrografice ale județului, pescuitul sportiv se poate practica atât în zona de munte, cât și în cea de deal și câmpie.

Taberele pentru copii și tineret. SC Carpat Montana Serv Târgoviște organizează tabere școlare și tabere de tineret într-un mediu natural, punând la dispoziție o gamă bogată de opțiuni pentru petrecerea timpului liber, atât pentru copii și cadre didactice, cât și pentru părinți⁵⁹. În timpul verii, participanții pot participa la drumeții montane, activități turistice ce contribuie la relaxarea și la perfecționarea procesului instructiv-educativ, sau la tabere tematice pe diverse discipline – literatură, pictură, fotografie, ecologie, cercetași, limbi străine, speologie, sport (baschet, tenis, înot etc.). În timpul iernii se organizează drumeții montane, focuri de tabără, concursuri de săniuțe și multe alte jocuri interactive specifice.

Tabăra	Localizare	Dotări	Capacitate
<i>Căprioara</i>	Moroeni		cazare: 90 locuri sală de mese: 70 locuri terasa acoperită: 130 locuri
<i>Cerbul</i>	Moroeni	- esplanade amenajate pentru jocuri de agrement; - club multifuncțional de 100 de locuri; - discotecă, TV cu plasmă, cablu; - loc pentru foc de tabără și spectacole în aer liber.	Cazare: 130 locuri sală de mese: 120 locuri
<i>Stejarul</i>	Tătărani	- piscină - plajă cu nisip amenajată - bază sportivă - discotecă, terasă în aer liber - loc pentru foc de tabără și spectacole în aer liber	cazare: 47 locuri sală de mese: 100 locuri terasă acoperită: 60 locuri
<i>Vânătorul</i>	Moroeni	- esplanade amenajate pentru jocuri de agrement; - club multifuncțional de 100 de locuri; - discotecă, TV color cu plasmă și antenă parabolică; - loc pentru foc de tabără și spectacole în aer liber.	Cazare: 140 locuri sala de mese: 120 locuri

Sursa: www.turism-dambovitean.ro

Asociația Salvamont Dâmbovița organizează, pe lângă o tabără de iarnă de schi în zona Peștera, două tabere de vară tematice în munții Bucegi, respectiv în Cerbu – Rătei.

În ultimii ani, indicele de utilizare a taberelor a fost extrem de scăzut (1,1%), în special din cauza condițiilor insuficiente pentru a face această formă de turism mai atractivă, mai ales în contextul de concurență cu mediul privat. Clădirile în care funcționează aceste tabere se află într-o stare precară, necesitând măsuri urgente de *reabilitare și dotare*.

4.2.3. Serviciile de tratament și cură balneară

Conform propunerii de Program Operațional Regional 2014-2020, se atrage atenția asupra percepției incorecte potrivit căreia sectorul balnear se adresează exclusiv persoanelor cu probleme de sănătate, astfel că majoritatea izvoarelor termale și minerale din România rămân neexploatate. Ca urmare, sectorul balnear este considerat a fi unul dintre domeniile cu cel mai ridicat potențial, atât din perspectiva exploataării resurselor, cât și a tendințelor favorizante

⁵⁹www.turismdambovita.ro

manifestate la nivel mondial în ceea ce privește turismul de „wellness”. În plus, evoluțiile demografice care preconizează o îmbătrânire a populației din ce în ce mai accentuată în următorii ani justifică o dezvoltare exponențială deosebită a turismului de cură și tratament în viitor.

Potențialul balnear⁶⁰ al județului Dâmbovița reprezintă un alt punct tare pentru dezvoltarea turistică a județului, resursele regăsindu-se atât în *Stațiunea Pucioasa*, cât și în *comunele Bezdead și Vulcana Băi*. Izvoare de ape minerale, al căror potențial curativ trebuie analizat, sunt identificate și în comunele *Pietroșita și Corbii Mari*. De asemenea, în zona Ocița există importante resurse naturale de tipul apelor sulfuroase și sării.

Pucioasa s-a dezvoltat după anul 1828 ca stațiune balneoclimaterică, luând denumirea de la apele minerale sulfuroase concentrate de aici, numite popular pucioasă.

Tratamentul este asigurat prin intermediul unor complexuri hoteliere, acestea incluzând și servicii curative asigurate de către medici de la Policlinica Pucioasa sub supravegherea Institutului Național de Recuperare, Medicină Fizică și Balneoclimatologie. Exploatarea apelor minerale s-a realizat, inițial, în baza emiterii de către Autoritatea Națională pentru Resurse Minerale a unei licențe prin Ordinul nr. 239/2004 pentru SC Blânda SRL. Ulterior în 2011 a fost aprobat un alt perimetru în vederea concesiunii și realizării de activități de explorare a apelor minerale prin Ordinul ANRM nr. 221/2011.

În luna mai 1999 s-au descoperit ape minerale într-un puț denumit „Fântâna de leac”, forat în anul 1928 de către medicul balneolog actual proprietar. Această nouă „sursă” a Pucioasei poate deschide posibilități nebănuite de dezvoltare a stațiunii, într-o zonă cu o așezare deosebită și mult mai accesibilă, fiind la 300 de metri de centrul orașului.

Implicarea sectorului privat în exploatarea resurselor face dificilă intervenția autorității publice în îmbunătățirea serviciilor de turism balnear, rolul acesteia limitându-se la asigurarea serviciilor publice.

Stațiunea este în prezent dependentă de turismul subvenționat, dispunând de servicii turistice de calitate scăzută și o infrastructură deficitară, fără să fi beneficiat în ultima perioadă de investiții semnificative în modernizarea, dezvoltarea și diversificarea capacităților de primire și a bazelor/facilităților de tratament. Prin fonduri europene se implementează un proiect de reabilitare și modernizare a unor drumuri de interes local în stațiune.

Așa cum reiese și din analiza proiectului POR 2014-2020, principala provocare pentru turismul balnear dâmbovițean va consta în diversificarea categoriilor de turiști atrași în stațiune, precum și în creșterea numărului acestora pentru a se ameliora dependența de turismul social. Pe lângă *modernizarea și dotarea stațiunii balneoclimaterice*, crearea, diversificare și punerea în valoare a obiectivelor naturale și culturale din împrejurimi sunt de asemenea importante. Complementaritatea turismului cultural și a celui balnear poate fi transformată astfel într-un atu în context concurențial.

În comuna *Vulcana Băi* există două izvoare de apă minerală cu miros de pucioasă pe partea dreaptă a pârâului Vulcana, iar al treilea izvorăște pe partea cealaltă, dintr-un deal numit Dealul Cornilor, având miros de sulf și fiind exploatat înainte de Primul Război Mondial.

⁶⁰ www.dambovitabalnear.ro

Însă Vulcana a devenit stațiune balneară datorită unui alt izvor de apă minerală concentrată, care conține cantități mari de iod și brom.

Despre *Bezdead* se spune că este una dintre cele mai frumoase așezări ale județului Dâmbovița, prin aspectul construcțiilor tip vilă și cabană, care o apropie de profilul unei stațiuni de odihnă. Semnificând etimologic „fără bătrâni”, Bezdead își are originea într-o colonizare a acestor locuri, fiind la început sat de moșneni.

Nici Vulcana Băi și nici Bezdead nu beneficiază în prezent de baze de tratament, iar infrastructura tehnică este deficitară. Pentru valorizarea acestui potențial sunt necesare, în prima fază, ca și în cazul celorlalte două localități cu potențial balnear neexploatat, îmbunătățirea infrastructurii de bază, edilitare.

4.2.4. Servicii de cazare și alimentație publică

Dezvoltarea turistică a unei zone este direct proporțională cu dezvoltarea celorlalte servicii turistice, întrucât acestea pun de fapt în valoare potențialul natural și antropoc, făcându-l accesibil turiștilor. Resursele existente pot lua forma produselor turistice numai în condițiile prestării serviciilor specifice (transport, cazare, alimentație etc.). Altfel, resurse de excepție pot rămâne în afara circuitului economic.

Serviciile de cazare includ atât baza tehnico-materială, cât și componenta de resurse umane angrenate în activitatea de turism.

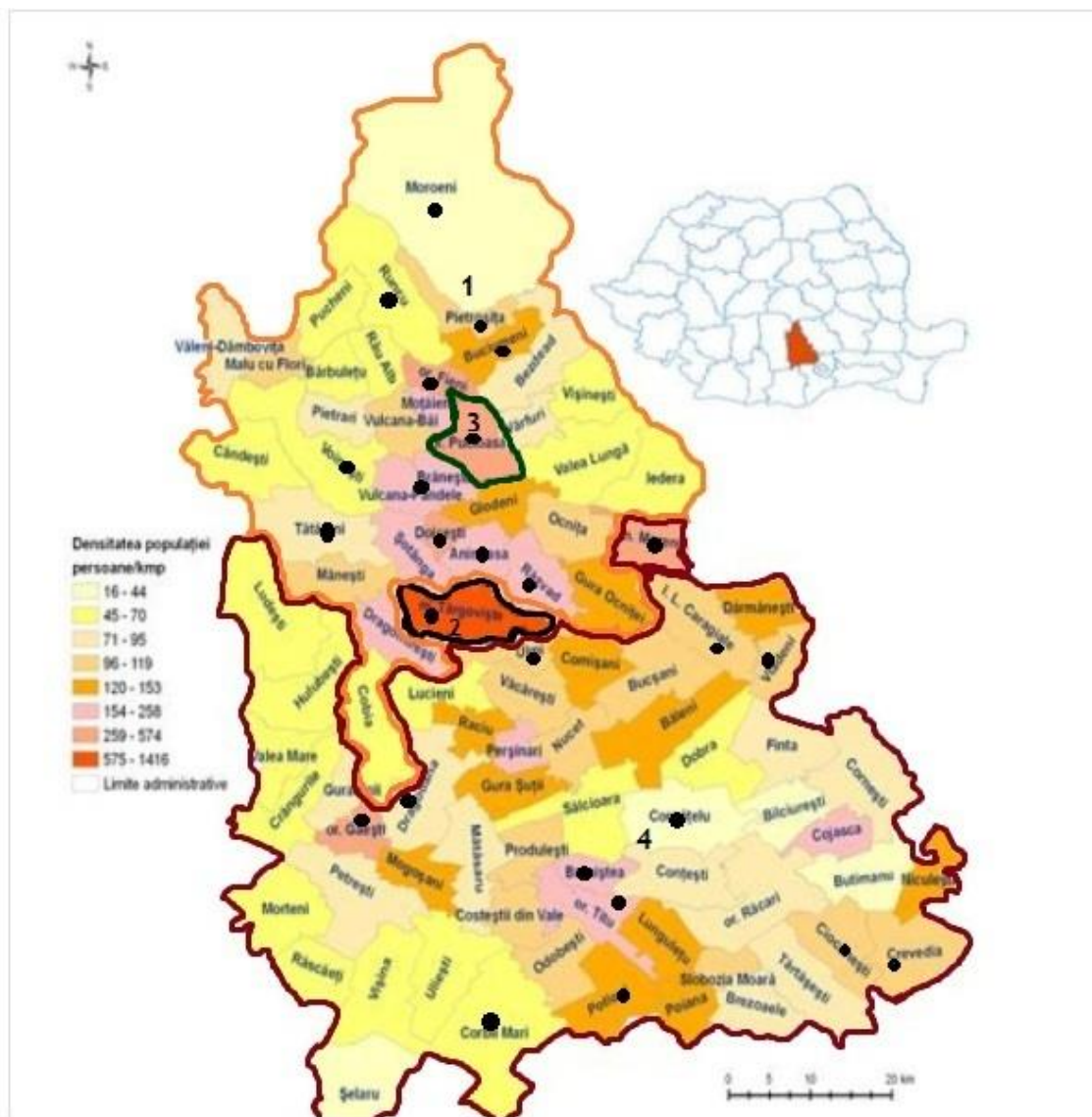
În ceea ce privește *baza tehnico-materială aferentă serviciilor de cazare*, a fost efectuată o analiză a capacității structurilor de primire turistică clasificate, așa cum rezultă aceasta din baza de date a Autorității Naționale pentru Turism⁶¹. Menționăm că în comparație cu datele statistice conform cărora în județul Dâmbovița există un total de 68 de structuri de cazare cu funcțiune turistică totalizând un număr de 2.861 de locuri, în baza de date amintită figurează un număr de *87 de unități și un total de 3.434 de locuri de cazare*.

Întrucât ne propunem obținerea unei imagini cât mai realiste asupra capacității de cazare a județului și a modului în care aceasta este distribuită, dar în același timp să identificăm serviciile disponibile pentru fiecare tip de turism dâmbovițean, am considerat ca fiind oportună zonarea județului în 4 arii de analiză:

- **Zona 1** cuprinde jumătatea de nord a județului, din care excludem stațiunea balneară Pucioasa (datorită funcțiunii turistice predominante diferite) și municipiul Târgoviște, pe care îl definim ca zonă de sine stătătoare;
- **Zona 2** cuprinde municipiul Târgoviște;
- **Zona 3** reprezintă stațiunea Pucioasa;
- **Zona 4** include restul județului, în care se regăsesc elemente de patrimoniu valoroase, dar într-o dispunere mai puțin compactă.

⁶¹ www.turism.gov.ro

În figura de mai sus au fost marcate cu roșu localitățile în care există structuri de primire turistică, observându-se chiar de la prima vedere predominanța acestora în zona 1.

Distribuția pe localități a structurilor de cazare clasificate se prezintă după cum urmează:

Localitate	Nr. Unități	Hoteluri	Pensuni	Moteluri	Vile	Cabane	Hosteluri	Camping	Bungalow / camere de închiriat
Aninoasa	3	1	1			1			
Braniștea	1		1						
Brănești	1		1						
Buciumeni	1		1						
Ciocănești	1		1						
Corbii Mari	1	1							
Cornățelu	1		1						
Crevedia	1		1						

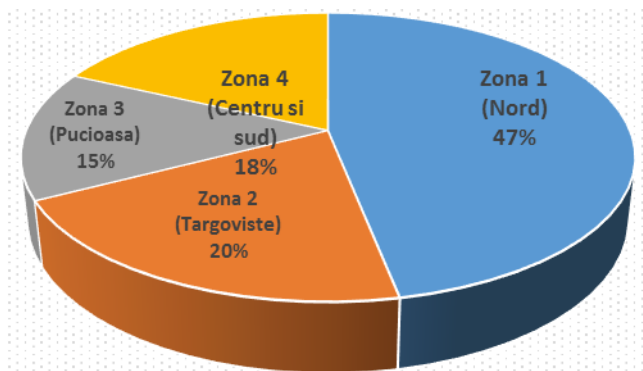
Doicești	1		1						
Dragodana	1			1					
Fieni	4	1	3						
Găești	4	1		1			2		
I. L. Caragiale	3	1	2						
Moreni	1	1							
Moroeni	25	3	10		2	4	4	1	1
Pietrosița	2		2						
Potlogi	2	2							
Pucioasa	8	3	3	1	1				
Răzvad	1		1						
Runcu	3		3						
Târgoviște	16	6	7				1		2
Tătărani	2						2		
Titu	1	1							
Ulmi	1		1						
Vlădeni	1		1						
Voinești	1			1					
Total	87	21	41	4	3	5	9	1	3

Sursa: prelucrare date Structuri de cazare clasificate – www.ant.gov.ro

Analizând datele disponibile în funcție de zonarea pe cele 4 arii delimitate mai sus, obținem următoarele rezultate:

Zona	Nr. Unități	Capacitate	Hotel	Pensiune	Hostel	Altele
1	44	1610	5	23	6	10
2 (Târgoviște)	16	703	6	7	1	2
3 (Pucioasa)	8	500	3	3		2
4	19	621	7	8	2	2
Total	87	3434	21	41	9	16

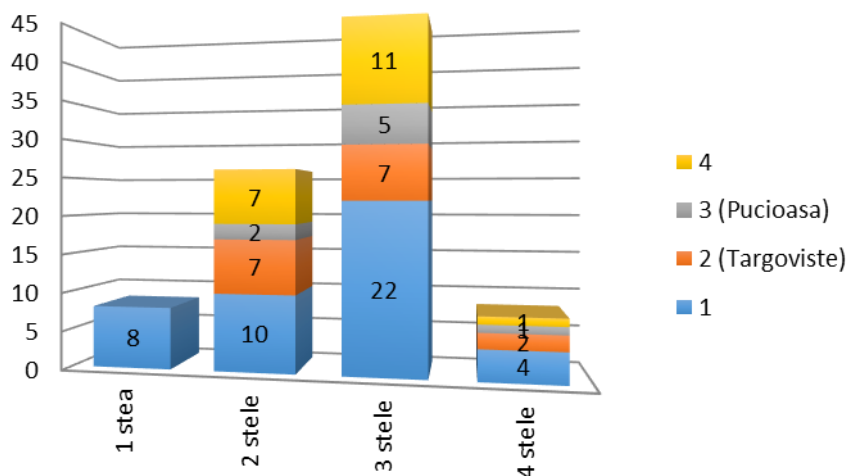
Sursa: prelucrare date Structuri de cazare clasificate – www.ant.gov.ro

Conform graficului alăturat, cea mai mare pondere a capacității de cazare (47%) se regăsește în jumătatea nordică a județului, unde există de asemenea aproape 51% dintre structurile de primire turistică. Concomitent, în jumătatea inferioară a județului întâlnim cea mai mică densitate a capacităților de cazare, respectiv 18%.

Distribuția structurilor de cazare pe zone în funcție de clasificarea acestora arată că în zona 1 marea majoritate a acestora sunt de nivel 3, respectiv 2 stele (sau echivalent), în Târgoviște 14 din 16 unități de cazare sunt de 2 și 3 stele, în Pucioasa există mai multe unități clasificate cu 3 stele (dar cu capacități mult mai reduse), iar în jumătatea sudică majoritatea unităților dețin 3 stele.

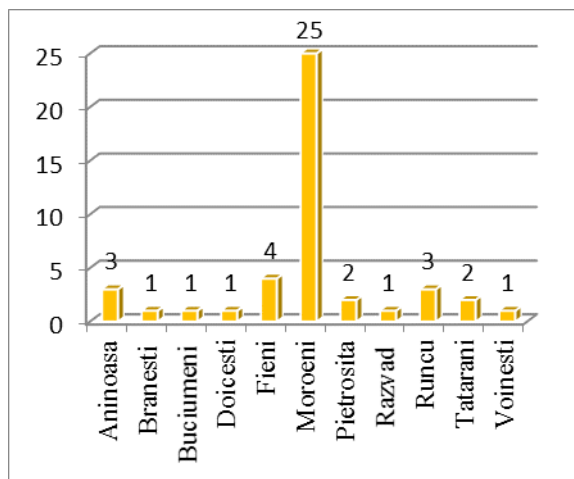
Distribuția pe zone și nivel de clasificare a structurilor de cazare clasificate:

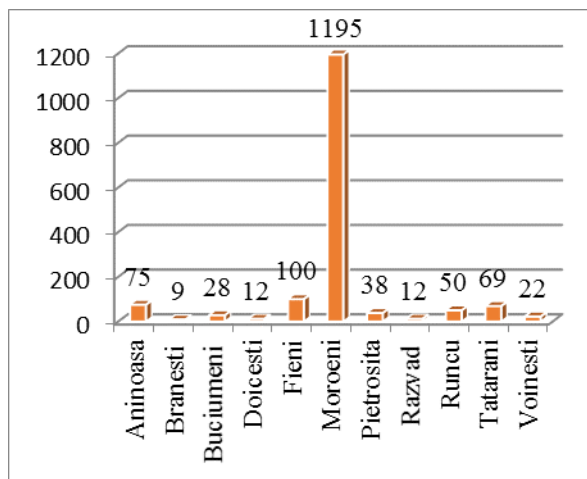
Sursa: prelucrare date Structuri de cazare clasificate – www.ant.gov.ro

Distribuția capacității de cazare pe **zona 1** arată că în Moroeni există cea mai mare capacitate de cazare (localitatea deține de altfel primul loc la nivelul județului), iar 6,21% din total revine orașului Fieni. În plus, există o serie de comune care nu dispun de nicio structură de primire, așa cum sunt cele din partea estică (Bezdead, Vârfuri, Gura Ocnitei, Valea Lungă, Iedera, Glodeni, Ocnita), dar și Malu cu Flori, Pucheni, Văleni Dâmbovița, Gura Bărbulețu, Pietrari, Vulana Băi, Cândești și Cobia.

Distribuția structurilor de cazare pe localități

Distribuția capacității de cazare pe localități

Sursa: prelucrare date Structuri de cazare clasificate – www.ant.gov.ro

Majoritatea structurilor de cazare sunt de tip pensiune, hostel⁶², cabană, iar hotelurile sunt întâlnite în mediul urban și periurban.

Relevante pentru consacrarea zonei în scop de *agroturism sau turism rural* sunt în principal *pensiunile*. În afară de Tătarani și Voinești, fiecare comună menționată deține cel puțin o pensiune, trei pensiuni fiind regăsite în Runcu, două în Pietroșița, iar zece în Moroeni.

Utilizând o finanțare provenită de la Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului prin proiectul „Dezvoltarea infrastructurii din zona montană înaltă a județului Dâmbovița”, în

⁶² Începând cu anul 2013, taberele de elevi și preșcolari s-au transformat în hosteluiri

zona dâmbovițeană a Bucegilor se construiesc trei cabane noi: „Podu cu Florile”, „Dudele” și „Dichiu” .

În ansamblu, capacitatea de cazare este încă insuficientă pentru dezvoltarea turismului rural în această zonă, însă este evident că exemple de bună practică există și că potențialul va trebui valorificat prin eforturi comune ale administrației publice locale și ale altor factori interesați în dezvoltarea funcțiunii turistice de primire, obiectiv asumat de altfel și prin strategia proprie în domeniul cultural⁶³.

Municipiul Târgoviște concentrează un număr de 703 locuri de cazare în 16 structuri de primire turistică, respectiv 6 hoteluri, 7 pensiuni, 1 hostel și 2 unități de tip camere de închiriat. Problema principală în orașul Târgoviște este calitatea insuficientă a condițiilor de cazare, structurile de primire fiind clasificate cu maximum 3 stele. Prin Programul Operațional Regional 2007-2013, unul dintre hotelurile municipiului a primit finanțare pentru modernizarea infrastructurii turistice. Menționăm că, în conformitate cu prezentarea pe teren/pagina web, în localitate există o structură hotelieră de 4 stele⁶⁴, însă în baza de date ANT aceasta este clasificată cu 3 stele. Analizând în scop comparativ municipiul Târgu Jiu – capitala județului Gorj, oraș care dispune de asemenea de un patrimoniu cultural deosebit și are o populație cu o dimensiune similară – se constată că acesta dispune de 1.058 de locuri de cazare în 30 de structuri de primire turistică, ceea ce înseamnă o capacitate cu 50% mai mare și un număr de unități dublu față de municipiul Târgoviște.

Astfel, o prioritate pentru dezvoltarea formei de turism urban este creșterea calității și capacității de cazare, în principal hoteluri cu clasificare superioară. Pentru eventuala preferință a turiștilor față de pensiuni, acestea ar trebui să fie disponibile în număr suficient în comunele adiacente (de exemplu Aninoasa, Ulmi, Răzvad, Șotânga).

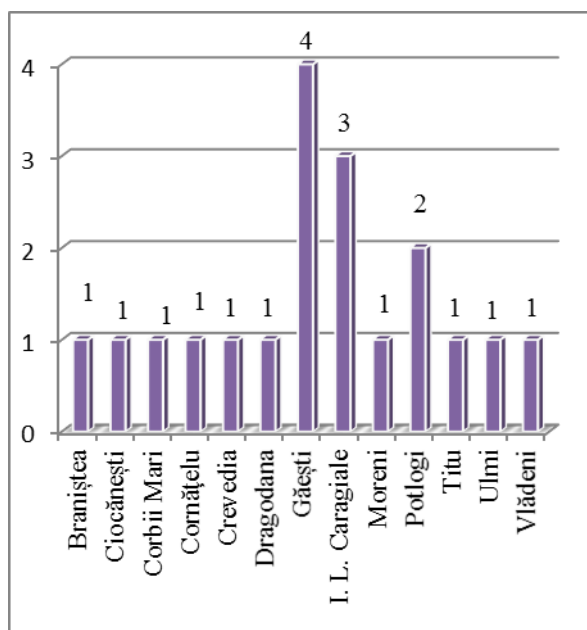
Stațiunea Pucioasa dispune de 500 de locuri de cazare în 8 structuri de primire, respectiv 3 hoteluri (2 clasificate cu 2 stele și unul cu 3 stele), 3 pensiuni (dintre care una de 4 stele, restul de 3 stele), un motel și o vilă. În stațiune investițiile în dotări și infrastructură moderne au fost minime în ultimii ani, ceea ce în prezent determină o calitate scăzută a serviciilor adresate turiștilor, în majoritate pensionari.

Restul județului, **zona 4**, cuprinde 621 de locuri de cazare grupate în 19 unități turistice, respectiv 7 hoteluri, 8 pensiuni, 2 moteluri și 2 hosteluri.

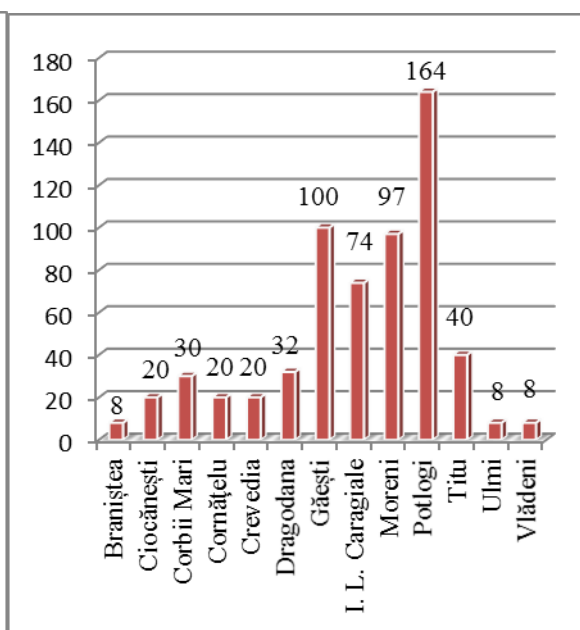
⁶³ Strategia Culturală a Județului Dâmbovița

⁶⁴ Hotel Tolea 4*

Distribuția structurilor de cazare pe localități

Distribuția capacității de cazare pe localități

Sursa: prelucrare date Structuri de cazare clasificate – www.ant.gov.ro

Deși mai puțin polarizată decât în zona 1, distribuția capacităților de cazare pe teritoriul zonei 4 arată o prezență mai dispartă a unităților de cazare, câte una în fiecare localitate, excepție făcând orașul Găești și comunele I.L. Caragiale și Potlogi. În ansamblu, considerăm că această zonă pare a se preta unui *turism cultural itinerant* (ca formă predominantă) și mai puțin turismului rural/agroturismului, necesitățile de cazare/înnoptare deficitare putând fi compensate de către municipiul Târgoviște sau unitățile deja existente pe traseu, mai importantă în acest caz fiind asigurarea serviciilor nespecifice, dar și a serviciilor de alimentație publică (popasuri).

În afara bazei tehnico-materiale, serviciile de cazare includ și o componentă esențială, și anume aceea legată de **resursele umane din turism**. Elementul central este reprezentat de nevoia de formare profesională în vederea prestării serviciilor la standarde cât mai înalte, necesitându-se în primul rând personal cu o pregătire profesională bună, multilaterală, care să acorde un avantaj competitiv serviciilor locale. Componenta de consultanță în turism, pe care o vedem în principal furnizată de ONG-uri, reprezintă un alt serviciu deosebit de important ce trebuie să fie pus la dispoziția actorilor din turism.

În al doilea rând, necesitatea de creștere și diversificare a capacității de cazare, în special în zonele în care turismul agro/rural este o soluție fezabilă și există potențial neexploatat, determină nevoia de a stimula inițiativa individuală privată, respectiv dezvoltarea spiritului antreprenorial în rândul locuitorilor din zonă.

Distingem în acest sens câteva domenii de acțiune:

- Formarea și perfecționarea continuă a personalului angajat în hoteluri;
- Formarea și perfecționarea resurselor umane din pensiuni și alte forme de cazare;
- Formarea și perfecționarea resurselor umane ocupate în turismul sportiv și pentru copii și tineret;
- Stimularea dezvoltării capacității de cazare prin formarea resurselor umane din mediul rural în domeniul antreprenoriatului turistic.

În general, managementul hotelier investește în resursele umane proprii, iar această preocupare este direct proporțională cu nivelul calitativ al serviciilor oferite clienților.

Pe segmentul agro și rural nu există o preocupare în domeniul formării resurselor umane din partea proprietarilor de pensiuni, însă crearea unei culturi în acest sens este o necesitate atât la nivel local, cât și național, cu atât mai mult cu cât se pare că există o tendință de creștere a interesului cetățenilor străini față de județul Dâmbovița (chiar dacă manifestat în special în turismul balnear).

Astfel, în perioada următoare *atragerea fondurilor europene destinate creșterii calității și nivelului de pregătire a resurselor umane din mediul rural în domeniul turismului* reprezintă o cale de urmat, în special în cadrul unor *parteneriate cu asociații sau instituții de formare profesională*.

În ceea ce privește **serviciile de alimentație** publică, acestea trebuie să fie accesate facil de către turiști, să fie de o tipologie cât mai diversă, să acopere o paletă cât mai largă de specialități și să fie disponibile în orice formă, de la catering la meniu fix în restaurant.

În cazul turismului rural/agro este necesară asigurarea unor servicii de alimentație din surse/cu produse ecologice, și care să redea în mod fidel tradițiile și specificul locului, printr-un serviciu integrat pensiunilor.

Pentru asigurarea serviciilor de alimentație necesare turismului cultural itinerant, prioritatea trebuie acordată în primul rând restaurantelor cu specific național divers și în al doilea rând disponibilității acestor servicii de-a lungul traseelor turistice (popasuri).

Distribuția pe localități a structurilor de alimentație publică clasificate⁶⁵ se prezintă după cum urmează:

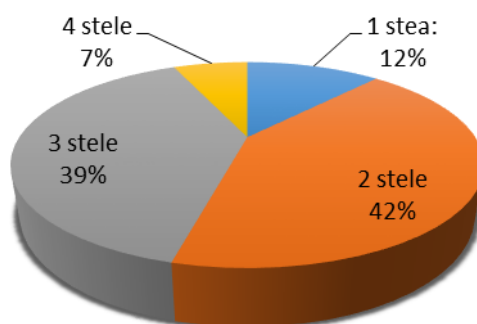
Localitate	Nr. Structuri alimentație	restaurant pensiune	restaurant clasic	bufet bar	bar de zi	café bar	fast food	braserie	bistrou	terasă	restaurant autoservire
Aninoasa	3	1	1	1							
Buciumeni	1		1								
Corbii Mari	1		1								
Costești	2	1			1						
Crevedia	2		1		1						
Doicești	1	1									
Dragodana	1		1								
Fieni	3		2		1						
Găești	4		2	1		1					

⁶⁵ www.tourism.gov.ro, ANT

Ion Luca Caragiale	3	1	1		1						
Matraca/ Ulmi	1	1									
Moroieni	19	3	9	4	3						
Potlogi	2		1		1						
Pucioasa	7	2	4		1						
Răzvad	1	1									
Runcu	1			1							
Tătărani	2	1	1								
Târgoviște	21	1	7	1	4		3	1	1	1	2
Voinești	1		1								
TOTAL	76	13	33	8	13	1	3	1	1	1	2

Sursa: prelucrare date Structuri de alimentație publică clasificate – www.ant.gov.ro

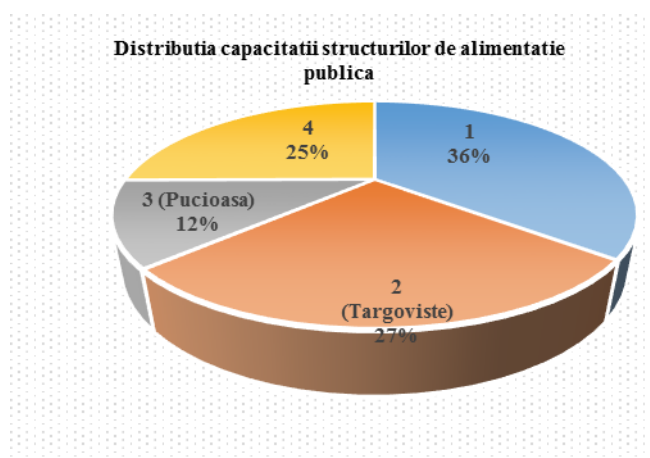
Din punct de vedere calitativ, structurile de alimentație clasificate cu 2 stele (sau echivalent) sunt majoritare. Dintre cele 32 de structuri clasificate cu 2 stele, 6 sunt restaurante pensiune, iar 15 sunt restaurante clasice. Dintre cele 30 de structuri clasificate cu 3 stele, 14 sunt restaurante și 3 sunt restaurante pensiuni. Unitățile clasificate cu 4 stele se regăsesc în municipiul Târgoviște și una în Moroieni.

Sursa: prelucrare date Structuri de alimentație publică clasificate – www.ant.gov.ro

Grupând datele disponibile pe zone delimitate în secțiunea aferentă serviciilor de cazare, obținem următoarea distribuție:

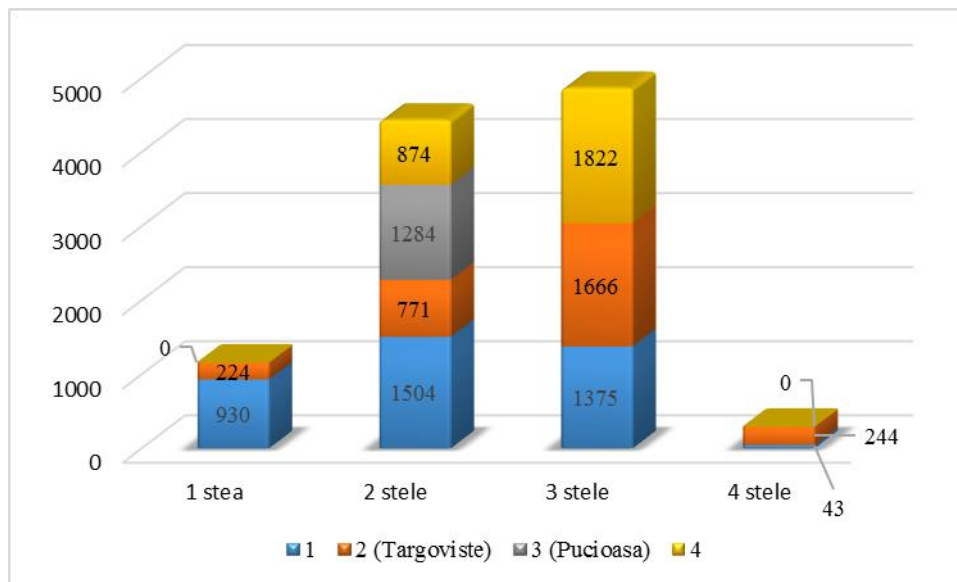
Zona	Nr. Unități	Capacitate	restaurant pensiune	restaurant clasic	alte
1	33	3852	7	16	10
2 (Târgoviște)	21	2905	1	7	13
3 (Pucioasa)	7	1284	2	4	1
4	15	2696	3	6	6
Total	76	10737	13	33	30

Sursa: prelucrare date Structuri de alimentație publică clasificate – ANT

Distribuția capacității structurilor de alimentație publică pe zone, în funcție de clasificarea acestora, arată că în zona 1 marea majoritate a acestora sunt de nivel 2, respectiv 3 stele (sau echivalent), în Târgoviște predomină cele de 3 stele, în Pucioasa există numai unități clasificate cu 2 stele, iar în jumătatea sudică majoritatea unităților dețin 3 stele:

Distribuția pe zone și nivel de clasificare a structurilor de alimentație publică clasificate

Sursa: prelucrare date Structuri de alimentație publică clasificate – www.ant.gov.ro

Concluzia care se desprinde din datele de mai sus este că în **zona 1**, similar capacităților de cazare, există cel mai mare număr de unități și cea mai mare capacitate totală aferentă, însă numărul structurilor clasificate cu 3 stele este cel mai puțin numeros în această zonă, acestea fiind mai puține decât în Târgoviște, respectiv zona 4.

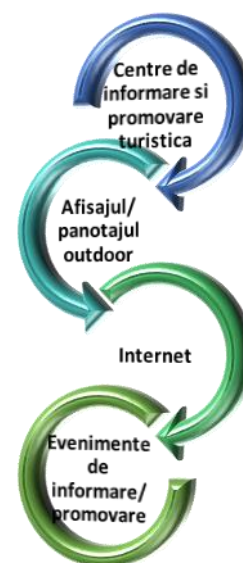
În ceea ce privește datele cu relevanță pentru turismul agro/rural, din cele 23 de pensiuni clasificate existente în zona 1 numai 7 dețin facilități de alimentație publică.

În **Târgoviște** se pare că, în comparație cu capacitatea de cazare (20%), capacitatea structurilor de alimentație publică este mai mare, ajungând la o pondere de 27% din totalul pe județ, municipiul deținând și o varietate mai largă de structuri, inclusiv fast food și terasă.

4.2.5. Servicii de informare și promovare turistică

Serviciile de informare turistică sunt servicii cu caracter gratuit prin care se asigură legătura indispensabilă a unei zone cu turiștii, realizându-se o informare cât mai completă și obiectivă a acestora. *Promovarea vânzărilor* cuprinde tehnici de stimulare a turistului în vederea achiziționării/consumului produsului turistic respectiv.

Rolul principal în buna organizare a serviciilor de informare este deținut de *centrele de informare și promovare turistică*, aflate în coordonarea autorității publice locale. Acestea trebuie să fie amplasate într-o locație accesibilă, să fie operate de personal instruit, calificat, să fie dotate cu echipamente moderne, ușor de manevrat, atractive pentru public și să dispună de materiale publicitare diverse, atractive, ușor de înțeles, în cantitate

suficientă, pe suport tipărit sau electronic.

În *Târgoviște* există un Centru de informare turistică. Prin PNDR 2007-2013 a fost înființat în comuna *Malu cu Flori* un centru de informare și promovare turistică, deservind și comunele Căndești, respectiv Botești – Argeș. Se pare că acest punct de informare nu a atras mulți vizitatori, probabil și din cauza faptului că în cele două comune dâmbovițene nu există capacitate de cazare. Prin acest program s-au solicitat fonduri și pentru centre de informare turistică în *Pietrari, Râu Alb, Runcu, Potlogi și Odobești*. În anul 2014 a fost dat în folosință în satul *Aninoasa* un Centru local de informare și promovare turistică realizat prin PNDR – Măsura 322. Acesta asigură, prin dotări la standarde europene, dar și prin personal specializat, promovarea obiectivelor turistice din zona omogenă *Aninoasa-Doicești-Șotânga-Mănești*. Promovarea se realizează prin următoarele mijloace: infochioșc, ghid turistic, broșuri, pliante, afișe și site-ul propriu www.viziteazaaninoasa.ro, realizat în două limbi – română și engleză.

O altă componentă principală a activității de informare turistică este reprezentată de *afișajul/panotajul outdoor*, care trebuie să cuprindă atât informații de interes turistic general, cât și informații specifice pentru cele mai importante obiective. Acest mijloc de informare și promovare a turiștilor reprezintă încă o necesitate la nivel de județ, atât în ceea ce privește informațiile de interes general (hărți, trasee etc.), cât și în ceea ce privește indicatoarele turistice de acces sau semnalizare a unor obiective sau trasee turistice. În acest sens, prin Studiul preliminar sunt propuse măsuri de marcarea a limitelor și refacerea panourilor și indicatoarelor pentru zonele strict protejate.

Evenimentele de promovare/informare turistică sunt târgurile, expozițiile, campaniile etc. O constrângere de ordin financiar în acest sens este reprezentată de costurile pentru refacerea/reîntregirea stocurilor de mijloace de informare realizate prin intermediul proiectelor europene, precum și diversificarea acestora prin conceperea unor obiecte promoționale cât mai originale și atractive, produse-marcă etc. Pentru a se putea face față cerințelor impuse de asemenea manifestări.

În ansamblu, considerăm ca fiind deosebit de importantă *activitatea de instruire, pregătire continuă, specializare a personalului implicat în activități de informare și promovare turistică din cadrul instituțiilor autorităților publice locale*.

În cele care urmează, vom realiza o analiză a eforturilor legate de activitatea de promovare și informare pentru fiecare dintre tipurile principale de turism din județul Dâmbovița.

Însă dorim să remarcăm în primul rând faptul că până în prezent destinația turistică județul Dâmbovița **nu este recunoscută printr-un brand turistic la nivel național** și, mai mult decât atât, se constată unele confuzii în rândul

publicului în legătură cu anumite obiective cu notorietate care sunt percepute în mod greșit a aparține altor județe. Eforturi în acest scop se fac prin intermediul fondurilor europene pentru perioada 2007-2013, Consiliul Județean promovând potențialul turistic al județului prin includerea acestuia într-un sistem integrat și informatizat al ofertei turistice românești (portal de informații turistice; ghid turistic, hartă turistică, postcard-uri în ediții bilingve, tipărite și distribuite în câte 10.000 de exemplare; multiplicarea celor două producții de film

de promovare turistică, „Dâmbovița în imagini” și „Dâmbovița 4×4”; participarea la 4 ediții consecutive ale Târgului Național de Turism al României; organizarea primei conferințe naționale de promovare a resurselor turistice ale județului Dâmbovița).

În continuare, crearea unui brand turistic va trebui să se realizeze printr-o campanie de creștere a notorietății la nivel național prin informarea publicului, ținându-se cont de diverse grupuri țintă, și prin comunicarea eficientă a elementelor care diferențiază județul Dâmbovița, în special față de județele vecine. Considerăm că este necesară elaborarea unei strategii de marketing și publicitate în acest scop, care să țină cont, în mod profesionist, de așteptările și oportunitățile tuturor grupurilor țintă.

Turismul cultural a beneficiat în ultima perioadă de servicii de informare și promovare finanțate prin fonduri europene în cadrul Programului Operațional Regional 2007-2013, obținute atât de către autoritatea publică județeană, cât și de autoritățile locale (în special Primăria Târgoviște) și de organizații ale societății civile.

De departe, cele mai multe finanțări în acest domeniu sunt direcționate către promovarea patrimoniului cultural construit din municipiul *Târgoviște*: Curtea Domnească, bisericile medievale din secolul al XVI-lea, bisericile de la sfârșitul de veacului XIX și începutul secolului XX, bisericile medievale secolele XVII-XVIII, muzeele târgoviștene, mănăstirile vechi din zona Târgoviște, circuitul cultural și istoric al municipiului Târgoviște, bisericile medievale secolele XIV-XV. Prin aceste proiecte se elaborează ghiduri turistice, albume foto, pliante, fluturași, postere, studii de fundamentare istorico-științifice, enciclopedii turistice, se organizează evenimente/expoziții, se realizează promovare media, precum și site-uri web. Aflat tot în aria de influență a municipiului Târgoviște, a beneficiat de promovare și circuitul cultural-religios pe axa Cobia-Târgoviște-Doicești.

De asemenea, Primăria *Moreni* a inițiat un proiect de promovare a potențialului turistic local intitulat „Redescoperă flacăra petrolului”, prin care și-a propus promovarea resurselor naturale și a elementelor de folclor și artă populară din zonă, cu scopul de a o transforma într-o destinație turistică atractivă și de a crește vizibilitatea ei, prin mijloace de promovare specifice.

Pentru *promovarea produselor tradiționale*, inclusiv pentru creșterea atractivității turistice a zonelor, au fost atrase fonduri pentru dezvoltare rurală pentru susținerea producătorilor locali prin intermediul GAL-urilor.

Remarcăm faptul că eforturile legate de informare și promovare a potențialului turistic dâmbovițean **s-au concentrat pe zona municipiului Târgoviște** și mai puțin pe ansamblul patrimoniului cultural construit de care dispune județul (cu excepția inițiativei de construire a Centrelor de Informare). Această tendință se poate explica prin lipsa actuală a capacităților de cazare/agrement/infrastructură care să susțină o activitate turistică de amploare, însă în următoarea perioadă considerăm drept o necesitate extinderea obiectivelor promovate, inclusiv în direcția patrimoniului imaterial, în special din zonele cu potențial turistic nevalorificat.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

Obiectiv promovat	MIJLOACE DE INFORMARE
Complexul de clădiri și fortificații medievale „Curtea Domnească” din Târgoviște, județul Dâmbovița	standuri de prezentare și materiale promoționale și publicitare în cadrul a două ediții ale Târgului Național de Turism și a 4 evenimente locale campanii media la nivel național (150 spoturi radio, 150 machete și anunțuri în presa scrisă, 5 panouri outdoor) 10.000 broșuri , 45.000 pliante 15.000 pixuri și 3.000/3.100 tricouri personalizate
Județul Dâmbovița	pliante despre proiect portal de informații turistice participarea la 4 ediții consecutive ale Târgului de Turism al României și organizarea începând cu toamna acestui an a primei conferințe naționale de promovare a resurselor turistice ale județului Dâmbovița primul ghid turistic și prima hartă turistică ale județului Dâmbovița, în ediții bilingve, editarea de postcard-uri multiplicarea a două producții de film de promovare turistică „Dâmbovița în imagini” și „Dâmbovița 4x4”
Biserica de Lemn Sf. Nicolae, Mănăstirea Sf. Arhangheli, Biserica de Lemn Frasin Deal, Mănăstirea Cobia și Curtea Brâncovenească din Doicești – Comunele Cobia, Doicești	realizarea unor pliante care să promoveze circuitul Biserica de Lemn Sf. Nicolae, Mănăstirea Sf. Arhangheli, Biserica de Lemn Frasin Deal, Mănăstirea Cobia și Curtea Brâncovenească din Doicești
Turnul Chindiei	Festivalul PRO ISTORIA FEST în cadrul căruia s-au organizat: concerte, expoziții cu caracter medieval, ateliere meșteșugărești cu vânzare de produse muntenești, un seminar cu teme ecologice și , de asemenea, s-au distribuit broșuri de prezentare. Realizarea unui film documentar
Mitropolia Târgoviște, Biserica Sf. Nicolaie Andronești, Biserica Albă (Sf. Trei Ierarhi), Biserica Sf. Gheorghe (Suseni)	ghiduri turistice albume foto pliante publicitare postere
Biserica Lemnului, Biserica Sf. Nifon (Sârbi), Biserica Izvorul Tămăduirii (Oborul Vechi), Biserica Sf. Împărați și Cuvioasa (Priseaca), Sinagoga, Biserica Catolica Sf. Francisc din Assisi	3.000 de ghiduri turistice tipărite și 3.000 în format digital 600 de albume foto tipărite și 3.000 în format digital 6.000 de pliante publicitare 60 de postere o expoziție turistică 6.000 de fluturași publicitari
Biserica Târgului, Biserica Sf. Dumitru Buzinca, Biserica Sf. Împărați Constantin și Elena, Biserica Stolnicului, Biserica Sf. Atanasie și Chiril, Biserica Sf. Nicolaie Simuleasa	3.000 de ghiduri turistice tipărite și 3.000 în format digital pentru fiecare biserică în parte 600 de albume foto tipărite și 3.000 în format digital pentru fiecare biserică în parte 6.000 de pliante publicitare 60 postere (câte 10 pentru fiecare biserică) 6.000 de fluturași publicitari o expoziție turistică
Curtea Domnească din Târgoviște	o enciclopedie a Curții Domnești (atât în format clasic, tipărit, cât și în format digital) realizarea unui album foto, la standarde înalte (format clasic & digital) pliante, CD-uri, DVD-uri, postere, bannere o hartă turistică a orașului și una a Curții Domnești o expoziție turistică, participarea la un Târg de Turism Național
Muzeul de Istorie, Muzeul Scriitorilor Dâmbovițeni,	ghiduri turistice albume foto

Muzeul Tiparului și al Cărții Vechi Românești, Casa Atelier „Gheorghe Pătrașcu”, Muzeul „Vasile Blendea”	postere
	evenimente/manifestații – expoziții turistice sau participare la târguri de turism
Mănăstirea Dealu, Mănăstirea Stelea, Mănăstirea Viforâta, Mănăstirea Nucet, Mănăstirea Bunea	ghiduri turistice, albume foto, pliante publicitare, postere, expoziții turistice, fluturași publicitari, toate acestea având informații despre mănăstirile vizate de proiect
Curtea și Biserica Domnească, Turnul Chindiei, Biserica Mitropoliei, Muzeul de Istorie, Muzeul Tiparului și al Cărții Vechi Românești, Muzeul Scriitorilor Dâmbovițeni, Muzeul Poliției Române, Muzeul de Artă, Mănăstirea Stelea, Muzeul „Vasile Blendea”, Mănăstirea Dealu	realizarea și distribuirea prin sampling stradal a 12.000 de ghiduri turistice care vor conține informații și poze ale obiectivelor promovate: 5.000 de albume foto, 6.000 de sacoșe ecologice imprimate
	organizarea unui eveniment de promovare în cadrul căruia va fi promovat „Circuitul cultural și istoric al Municipiului Târgoviște”. Evenimentul va avea loc în Târgoviște și va cuprinde o expoziție de produse tradiționale românești și un concert în aer liber
	realizarea și distribuirea a 10.000 de flyere de promovare a evenimentului cu 3 zile înainte de desfășurarea acestuia
	realizarea și distribuirea a 7.000 de stegulețe în ziua evenimentului
	3 spoturi radio: 2 spoturi radio de promovare a obiectivelor turistice vor fi difuzate timp de 10 zile la nivel local, un spot de promovare a evenimentului va fi difuzat timp de 3 săptămâni la nivel național
	campanii online prin inserarea a 10 bannere online de promovare a obiectivelor turistice timp de o lună pe 10 site-uri turistice și portaluri de știri cu trafic de minimum 10.000 de vizitatori unici pe zi
	3 spoturi video: 2 spoturi radio de promovare a obiectivelor turistice și un spot de promovare a evenimentului
	7.500 de ghiduri turistice tipărite și 2.500 în format digital
	3.000 de albume foto tipărite și 2.500 în format digital
	o expoziție turistică cu distribuire de fluturași publicitari (5.000)
Biserica Kretzulescu, Biserica Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul, Biserica Stelea Veche, Biserica Sfinții Voievozi Mihail și Gavril, Biserica Geartoglu	400 de postere
	15.000 de pliante publicitare
	Postarea a 4 anunțuri de presă, realizarea a 2 seminarii de informare asupra proiectului
	Realizarea studiului de marketing cu privire la cele mai potrivite târguri și expoziții pentru participare
Moreni	Realizarea și distribuirea/afișarea a 11.810 materiale de promovare
	Realizarea și postarea a 6 articole și 2 bannere on-line
	Desfășurarea a 2 festivaluri, în perioada 13-14 octombrie 2012, respectiv 22-23 iunie 2013
	Participarea la 8 manifestări expoziționale de turism

Un element de care trebuie să se țină seama în ceea ce privește serviciile de informare este necesitatea de a asigura un corp specializat de persoane calificate în a acorda *asistență turistică*.

Turismul de agrement. Cadrul natural și oportunitățile pe care le oferă acesta din punct de vedere turistic au beneficiat de eforturi mai reduse de promovare prin fonduri europene, în comparație cu turismul cultural. Astfel, au fost promovate rezervația de zimbri „Neagra” din județul Dâmbovița, printr-un proiect al consiliului județean, și lacul Bolboci, de către o organizație a societății civile. De asemenea, a fost identificat și un proiect de promovare a potențialului turistic antropic și natural din zona munților Bucegi, de către o ADI din județul Brașov.

Prin intermediul unui proiect finanțat prin POS Mediu 2007-2013 a fost creat un punct de informare turistică în zona Peștera, au fost organizate seminarii, conferințe, au fost realizate și tipărite diverse materiale de conștientizare și un film de prezentare.

De asemenea, prin intermediul unui alt program european a fost implementat proiectul de reabilitare și modernizare a infrastructurii tehnice pentru creșterea potențialului turistic al Peșterii Ialomiței din masivul Bucegi, prin care, pe lângă execuția lucrărilor necesare, au fost prevăzute și măsuri de promovare și informare.

Obiectivul promovat	MIJLOACE DE INFORMARE
Rezervația de zimbri „Neagra” din județul Dâmbovița, Bucșani	standuri de prezentare și materiale promoționale și publicitare în cadrul a două ediții ale Târgului Național de Turism și a 4 evenimente locale
	campanii media la nivel național (150 de spoturi radio, 150 de machete și anunțuri în presa scrisă, 5 panouri outdoor)
	10.000 de broșuri , 45.000 de pliante
	15.000 de pixuri și 3.000/3.100 de tricouri personalizate
Lacul Bolboci – situat la granița dintre județele Dâmbovița și Prahova, în Munții Bucegi, la 8 km. de Sinaia	50 de panouri outdoor

Considerăm că o componentă deosebit de importantă a serviciilor de informare în zona turismului montan este reprezentată de serviciile de *asistență turistică (ghid turistic)*.

Turismul balnear. Potențialul balnear din localitățile Pucioasa, Vulcana Băi și Bezdead a fost promovat printr-un proiect cu finanțare europeană prin care au fost realizate bannere, pliante, broșuri, albume foto, cărți de prezentare, DVD-uri cu film documentar, un site de prezentare și promovare mediatică la nivel național, și care a determinat o creștere a numărului de turiști cu 16%. În stațiunea Pucioasa se fac în prezent demersuri pentru înființarea unui centru de informare și promovare turistică prin atragerea unor fonduri nerambursabile, pe amplasamentul fostului cinematograful din localitate.

Obiectiv promovat	MIJLOACE DE INFORMARE
Pucioasa, Bezdead, Vulcana Băi	stand propriu de prezentare și cu materiale promoționale și publicitare la Târgul de Turism al României, ediția a XXVIII-a, desfășurată în perioada 15-18 noiembrie 2012, la București
	organizarea în perioada 25 iunie 2012 – 01 iulie 2012 a 3 evenimente de promovare în localitățile dâmbovițene cu specific balnear, Pucioasa, Vulcana Băi și Bezdead, evenimente care, la rândul lor, au fost promovate prin realizarea și difuzarea de spoturi TV, prin realizarea a 3 emisiuni TV, difuzate pe posturi naționale de televiziune și prin distribuirea și amplasarea de materiale publicitare
	67 de indicatoare, 20 de panouri informatice, 18 casete luminoase
	8 bannere, 6.000 de broșuri, 6.000 de pliante, 1.000 de invitații, 2.500 de albume foto, 2.500 de cărți de prezentare, 1.000 de DVD-uri cu filmul documentar realizat prin proiect

În ceea ce privește *resursele internet*, pe lângă cerințele clasice legate de accesibilitate, atractivitate, suficiență, acestea trebuie să fie disponibile și în limbi de circulație internațională. Multe dintre obiectivele pentru a căror

promovare s-au obținut fonduri europene beneficiază de pagini web proprii, la acestea adăugându-se portalul județean finanțat prin proiectul menționat anterior.

Obiectiv promovat	PAGINA WEB	LIMBA PE SITE
Rezervația de zimbri „Neagra” din județul Dâmbovița, Bucșani	www.zimbrarianeagra.ro	Română
Complexul de clădiri și fortificații medievale „Curtea Domnească” din Târgoviște, județul Dâmbovița	www.curteadomneascatargoviste.ro	Română
Județul Dâmbovița	www.turismdambovita.ro http://www.obiective-turistice.ro/ www.muzeedambovitene.ro www.locuridinromania.ro	Română
Biserica de Lemn Sf. Nicolae, Mănăstirea Sf. Arhangheli, Biserica de Lemn Frasin Deal, Mănăstirea Cobia și Curtea Brâncovenească din Doicești – Comunele Cobia, Doicești	www.pelerininjudetultau.ro Pelerin în județul tău – pagină de Facebook	Română
Pucioasa, Bezdead, Vulcana Băi	http://www.dambovitabalnear.ro/	Română
Complexul muzeal Curtea Domnească din Târgoviște	www.curteadomneascatargoviste.ro	Română
Mitropolia Târgoviște, Biserica Sf. Nicolae Andronești, Biserica Albă (Sf. Trei Ierarhi), Biserica Sf. Gheorghe (Suseni)	www.promovarebisericisecxivitargoviste.ro	Română
Biserica Lemnului, Biserica Sf. Nifon (Sârbi), Biserica Izvorul Tămăduirii (Oborul Vechi), Biserica Sf. Împărați și Cuvioasa (Priseaca), Sinagoga, Biserica Catolica Sf. Francisc din Assisi	www.promovarebisericisecxix-xtargoviste.ro	Română
Biserica Târgului, Biserica Sf. Dumitru Buzinca, Biserica Sf. Împărați Constantin și Elena, Biserica Stolnicului, Biserica Sf. Atanasie și Chiril, Biserica Sf. Nicolae Simuleasa	www.bisericisec17-18targoviste.ro	Română
Muzeul de Istorie, Muzeul Scriitorilor Dâmbovițeni, Muzeul Tiparului și al Cărții Vechi Românești, Casa Atelier „Gheorghe Pătrașcu”, Muzeul „Vasile Blendea”	http://www.muzeedambovitene.ro/	Română
Mănăstirea Dealu, Mănăstirea Stelea, Mănăstirea Viforâta, Mănăstirea Nucet, Mănăstirea Bunea	în lucru	
Curtea și Biserica Domnească, Turnul Chindiei, Biserica Mitropoliei, Muzeul de Istorie, Muzeul Tiparului și al Cărții Vechi Românești, Muzeul Scriitorilor Dâmbovițeni, Muzeul Poliției Române, Muzeul de Artă, Mănăstirea Stelea, Muzeul „Vasile Blendea”, Mănăstirea Dealu	www.circuitintargoviste.ro	Română
Orașul Moreni	www.redescopera-moreni.ro	Română
Zona omogenă Aninoasa–Doicești–Șotânga–Mănești	www.viziteazaaninoasa.ro	română, engleză

Analizând inventarul de mijloace de promovare-informare prin intermediul internetului, observăm lipsa adresabilității turiștilor proveniți din alte țări, respectiv lipsa variantelor în limbi de circulație internațională. De asemenea, ar fi oportună posibilitatea de accesare a

tuturor acestor site-uri din portalul județean sau din portaluri structurate să informeze anumite grupuri de turiști.

Considerăm că o atenție deosebită ar trebui acordată promovării zonelor cu potențial turistic rural/pentru agroturism, de exemplu prin crearea unui portal care să ofere servicii integrate, de la informații culturale până la facilitarea/intermedierea serviciilor de cazare. Complementar față de mijloacele www, propunem abordarea segmentului aplicațiilor pentru telefonie mobilă prin care turiștii să poată accesa cât mai ușor informații turistice despre obiective, localități sau zone.

4.2.6. Servicii turistice nespecifice

Serviciile nespecifice sunt cele asigurate turiștilor de diverși prestatori locali, inclusiv prestatorii de servicii publice, ca de exemplu serviciile edilitare, telecomunicații, transport în comun etc.

Autoritatea publică locală se poate implica în mod direct în activitatea de sprijinire a turismului din zona pe care o administrează prin investiții în infrastructură și serviciile turistice aflate în administrarea sa, inclusiv pentru obiectivele gestionate prin intermediul societăților pe acțiuni, regiilor autonome sau altor servicii publice.

Însă rolul său cel mai important este acela de a asigura *premisele* dezvoltării activității turistice, de a crea cadrul necesar manifestării libere a inițiativei private, iar în acest context vom analiza în continuare modul în care turismul dâmbovițean beneficiază de o bună accesibilitate în termeni de **infrastructură și servicii de transport**. În acest scop, ne vom îndrepta atenția spre zonele pe care le-am delimitat anterior, pentru a identifica modul în care rețeaua de transport răspunde nevoii de impulsioneare atât a turismului cultural, cât și a celui de agrement și balnear.

Zona 1. Infrastructura de acces din *partea nordică, muntoasă a județului* beneficiază de lucrări de îmbunătățire a accesibilității rutiere:

- DJ 713 Sinaia (DN 71) – Cabana Cuibul Dorului – Șaua Dichiu – intersecție drum acces Cabana Piatra Arsă (16 km, din care 6 km. pe teritoriul județului Prahova);
- Drum legătură DJ 713 – DJ 714 Zănoaga (3 km. – în curs de execuție);
- DJ 714 Glod (DN 71) – Sanatoriu Moroeni – Peștera: sector Zănoaga – Bolboci și Cheile Tătarului – Salvamont (8 km. – lucrări inițiate în noiembrie 2014).

Aceste investiții în accesibilizarea zonei sunt de natură să încurajeze turismul montan în nordul muntos al județului (prin facilitarea accesului dinspre interiorul județului către Moroeni, dar și dinspre DN 71 – Valea Prahovei), dar și turismul de agrement, în special turismul de tineret în această zonă. Drumul național DN 71 are puternice valențe turistice montane traversând zona Munților Bucegi (cota 1000) până la Sinaia.

În ceea ce privește accesul dinspre județul Brașov, printr-o asociere între cele două consilii județene se dorește construirea drumului **Transcarpatica**, de natură a permite turiștilor aflați în zona Bran-Moieciu să viziteze și zona Peștera, cu biserica din Peștera Ialomicioarei, Lacurile Bolboci și Scropoasa sau Cheile Tătarului. În prezent există doar o legătură cu Brașovul pe o potecă forestieră care duce spre Moieciu.

Rețeaua rutieră care deservește restul zonei 1 în care poate fi promovat turismul agro/rural se caracterizează în primă instanță prin faptul că *drumurile naționale* din componența acesteia – DN 71 și DN 72 A, ca de altfel pe întreg cuprinsul județului, sunt modernizate. În contrapondere intervine însă aspectul negativ al problemelor de trafic care afectează majoritatea rețelei naționale.

În ceea ce privește *drumurile județene*, zona este deservită de DJ 702, DJ 702B, DJ 710, DJ 710 A, DJ 710 B, DJ 712 A, DJ 712, DJ 712 B, DJ 715, DJ 716, DJ 717 și DJ 718, DJ 723, DJ 724. Dintre acestea, reabilitarea drumurilor județene care fac *legătura localităților din zonă cu cele două drumuri naționale* reprezintă o prioritate.

Astfel, drumurile județene DJ 724 (care traversează localitățile Pucheni, Malu cu Flori) și 702 B (Voinești, Căndești Vale, Tătărani, Mănești, Dragomirești) conectează comunele din partea de centru, vest și nord-vest cu **DN 72 A**. Proiectul de traseu de drumuri județene se continuă înspre sud cu DJ 702 E până la orașul Găești, ceea ce crește relevanța turistică a acestui drum și din punct de vedere al turismului cultural itinerant.

Drumurile DJ 712 A și DJ 702 pe traseul Fieni – Runcu – Râu Alb – Gura Bărbulețului – Pietrari – Voinești – DN 72 A – Gemenea – Căndești conectează între ele **DN 71 și DN 72 A** și, implicit, comunele din această zonă cu rețeaua TEN T. Un alt segment rutier esențial pentru dezvoltarea turistică a acestei zone este tronsonul dintre Bezdead și Buciumeni, DJ 710 și DJ 715, care facilitează accesul dinspre județul Argeș, respectiv dinspre **DN 71**.

Un al patrulea traseu care poate impulsiona activitatea turistică în zona 1 este cel care delimitează în fapt această zonă în partea de sud, respectiv DJ 711, DJ 720 B și DJ 720 Târgoviște (**DN 71**) – Ulmi – Răzvad – Gura Ocniței – Moreni – limită județ Prahova. Reabilitarea acestuia va facilita accesul dinspre Târgoviște către zona comunelor Ocnița și Iedera (patrimoniul arheologic) și mai departe în Valea Lungă, Vișinești, Vârfuri. Proiectul de reabilitare propune și o centură de ocolire a orașului Moreni (singura localitate urbană nedeservită de un drum național).

În ceea ce privește rețeaua de *drumuri comunale* din zona 1, remarcăm faptul că majoritatea comunelor au obținut finanțări prin Programul Național pentru Dezvoltare Rurală 2007-2013, atât ca solicitanți individuali, cât și în cadrul GAL pentru reabilitarea totală sau parțială a infrastructurii de transport de interes local: Brănești, Șotânga, Gura Bărbulețului, Vișinești, Valea Mare, Vârfuri, Aninoasa, Căndești, Runcu, Malu cu Flori, Râu Alb, Văleni Dâmbovița, Provița de Sus, Moțâieni, Buciumeni, Bezdead.

Eforturi pentru reabilitare a drumurilor publice locale mai sunt însă necesare în următoarele localități: Aninoasa, Pucheni, Dragomirești, Mănești, Ocnița, Răzvad, Șotânga, Tătărani, Doicești, Gura Ocniței, Găești, Căndești, Pietroșița, Iedera, Valea Lungă, Malu cu Flori, Văleni, Râu Alb, Buciumeni, Bezdead, Glodeni, Moțâieni, Vârfuri.

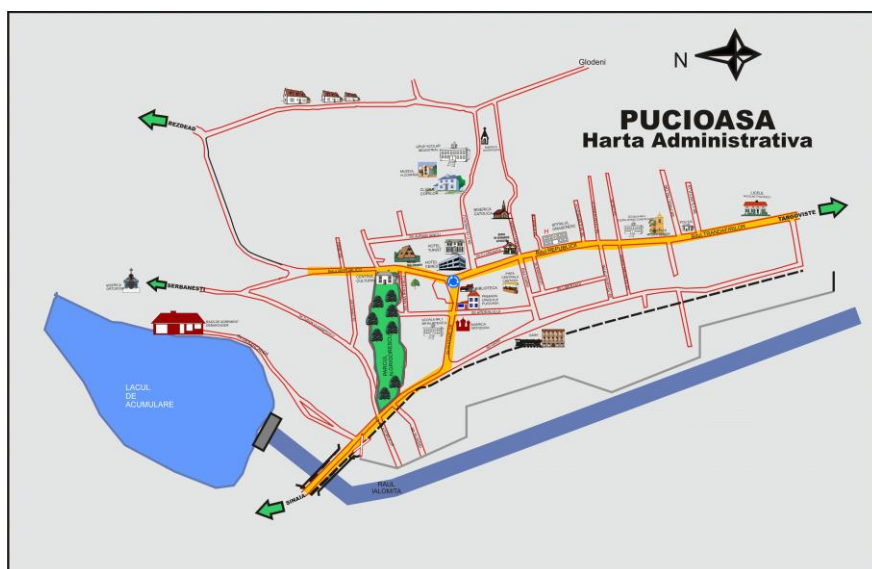
Zona 2. Dezvoltarea infrastructurii rutiere care deservește municipiul Târgoviște trebuie să facă obiectul unui plan de mobilitate urbană durabilă în vederea obținerii finanțărilor europene în perioada 2014-2020⁶⁶. Asigurarea unor conexiuni modernizate cu restul județului reprezintă însă o prioritate, așa cum sunt traseele drumurilor județene DJ 702 B și 702 E, DJ

⁶⁶ Un demers în acest domeniu a fost proiectul de construire a capacității instituționale la nivel județean pentru un Master Plan al mobilității integrate în Județul Dâmbovița, finanțat de către Guvernul Flamand

720, DJ 711. Turismul itinerant (ca de exemplu turul mănăstirilor din jurul municipiului, sau circuite care includ patrimoniul cultural târgoviștean) face deosebit de relevante investițiile în infrastructura de transport din zonă sau care traversează județul.

Zona 3. Stațiunea Pucioasa se află la 20 de kilometri nord de Târgoviște și 40 de kilometri de Sinaia, fiind străbătută de DN 71, DJ 710 și ramificația DJ 710 A.

Drumurile de interes local sunt în curs de reabilitare și modernizare printr-un proiect implementat în cadrul POR 2007-2013 de către primăria orașului.

Din stațiunea Pucioasa pornesc către celelalte două comune cu potențial balnear din zonă, Vulcana Băi și Bezdead, prin DJ 712B (prin Moțâieni) respectiv DJ 710, modernizarea acestora fiind deosebit de importantă pentru dezvoltarea acestui potențial neexploatat. Drumul DJ 712 de la Pucioasa către Vulcana Băi este impracticabil

în zona Carierei. Drumul DJ 712 Pucioasa – Miculești pe cca. 2,6 km. Și DJ 710 Miculești – Diaconești pe cca. 1,8 km. Au făcut parte din proiectul de modernizare a infrastructurii rutiere implementat de Consiliul Județean Dâmbovița în cadrul programului Phare 2005.

Tot în perspectiva dezvoltării turismului balnear, este relevantă facilitarea accesului turiștilor beneficiari de tratament și cură balneară către obiectivele naturale și culturale de interes din zonă, sau chiar la opțiuni de cazare în pensiuni din împrejurimi. În acest context, reabilitarea DJ 710 sau DJ 712 A capătă o importanță suplimentară din punct de vedere turistic.

Zona 4. Așa cum am mai menționat, în jumătatea inferioară a județului Dâmbovița turismul cultural se manifestă în principal prin intermediul circuitelor/traseelor culturale, ceea ce presupune posibilitatea de a parcurge aceste itinerarii utilizând o rețea rutieră de bună calitate, modernizată, cu o capacitate portantă ridicată, care să includă legături între drumuri de toate rangurile, începând de la drumurile naționale, până la conexiunile de natură ale drumurilor comunale.

Astfel, traseul DJ 401 A limită jud. Giurgiu – Potlogi – Zidurile – Crovu – Odobești – Costești Vale – Mătăsaru – Mogoșani – Găești (DN 7), continuat cu traseul Pucheni – Malu cu Flori – DN 72 A – Gemenea – Cârdești – Tătărani – Mănești – Dragomirești – Ungureni – Frasin Vale – Cobia – Gura Foii – Găești (DN 7) – DJ 724 – DJ 702 B – DJ 702 E, și completat cu Fieni (DN 71) Runcu – Râu Alb – Gura Bărbulețului – Pietrari – Voinești – DN 72 A – Gemenea – Cârdești – limită județul Argeș – Boțești – Dobrești – Topoloveni (DN 7), respectiv cu drumul Bezdead – Buciumeni, creează de fapt condițiile necesare pentru realizarea în bune condiții a circuitelor turistice locale sau interjudețene, cu diferite teme istorice, religioase, culturale. În acest context, conectarea localității Potlogi, ca punct de referință al acestor trasee, cu restul zonelor de interes cultural din județ este de natură să crească atractivitatea acestora din urmă.

De mai mare relevanță economică prin prisma îmbunătățirii legăturilor cu județul Ilfov, drumul DJ 711 prezintă relevanță din punct de vedere al turismului de agrement, pe traseul acestuia regăsindu-se localitatea Bucșani unde există rezervația de zimbri, dar și ansambluri rurale considerate de interes de gradul 2.

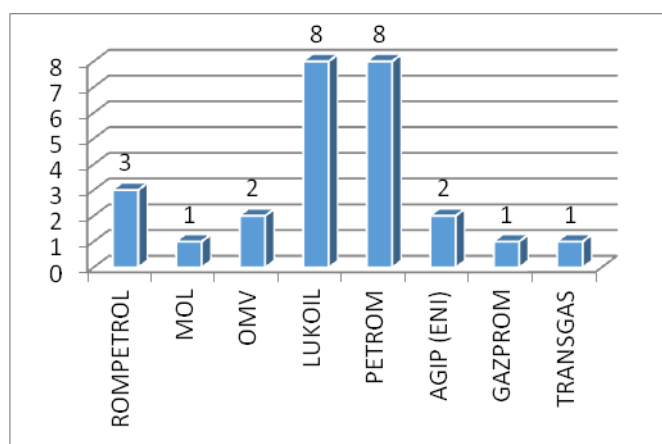
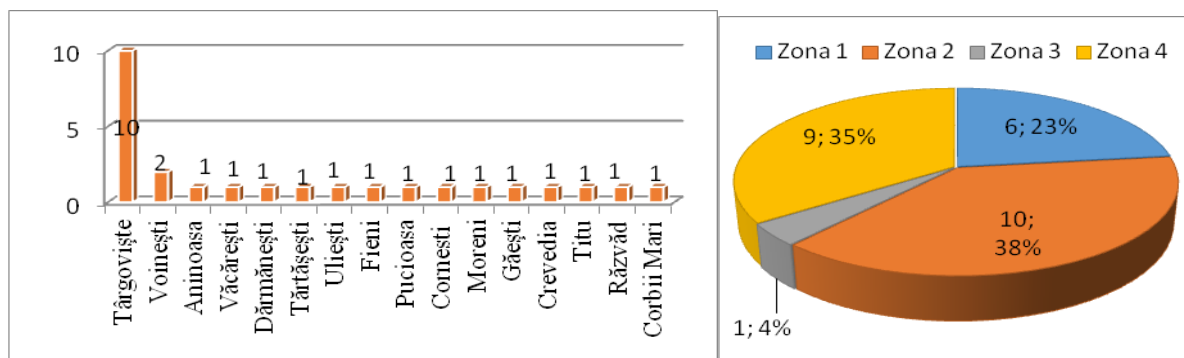
În ceea ce privește rețeaua de *drumuri comunale* din zona 4, remarcăm faptul că o parte din comune au obținut finanțări prin Programul Național pentru Dezvoltare Rurală 2007-2013, atât ca solicitanți individuali, cât și în cadrul ADI sau GAL pentru reabilitarea totală sau parțială a infrastructurii de transport de interes local: Ludești, Dărmănești, I.L. Caragiale, Odobești, Potlogi, Raci, Brezoale, Poiana, Șelaru, Comișani, Morteni, Cojasca, Bucșani, Ulmi, Sălcioara, Conțești, Dobra, Vișina, Nucet, Uliești, Mogoșani, Poiana, Corbii Mari, Gura Fcii.

Eforturi pentru reabilitarea drumurilor publice locale mai sunt însă necesare în următoarele localități: Băleni, Bilciurești, Cojasca, I.L. Caragiale, Ciocănești, Conțești, Braniștea, Costești Vale, Bucșani, Titu, Niculești, Vișina, Moreni, Uliești, Ulmi, Tărtășești, Sălcioara, Răscăeți, Produlești, Odobești, Nucet, Butimanu, Finta, Hulubești, Corbii Mari, Gura Suții, Șelaru, Petrești.

În strânsă legătură cu infrastructura de transport intervine și o altă categorie de servicii nespecifice care pot impulsiona activitatea turistică locală: **rețeaua de stații de alimentare cu combustibil auto.**

În județul Dâmbovița există 26 astfel de stații prin care se furnizează combustibil auto, distribuite după cum urmează:

Dezvoltarea turismului trebuie să facă față provocărilor ridicate de *protecția mediului înconjurător*. Afluxul de turiști impune necesitatea asigurării capacităților suficiente de servicii legate de alimentarea cu apă, canalizare, dar și de colectare și depozitare a deșeurilor. În același sens intervine și necesitatea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a infrastructurii de agrement, care să țină seama de riscurile de distrugere a mediului înconjurător.

Astfel, în domeniul infrastructurii de apă – canal se fac eforturi investiționale intense pentru acoperirea întregului teritoriu al județului cu astfel de servicii, însă progresul în ceea ce privește alimentarea cu apă este mai mare decât în domeniul canalizării (15 localități). De aceea, în zonele definite ca având potențial turistic lipsa acestor facilități trebuie compensată cu amenajări specifice, în timp ce aceste obiective trebuie incluse în planurile de dezvoltare pe termen mediu și lung.

În ceea ce privește colectarea deșeurilor, considerăm că în perspectivă trebuie pusă în practică o strategie adaptată tipurilor de reziduuri specifice activităților turistice (ex. ambalaje), concomitent cu campanii de informare și conștientizare susținute.

CAPITOLUL 5 – CAPITAL UMAN, INFRASTRUCTURĂ SOCIALĂ, EDUCAȚIE ȘI SĂNĂTATE

Secțiunile **5.1 Demografie** și **5.2. Formare profesională continuă** din strategia existentă, aprobată prin HCJ nr. 7/27.01.2012, considerăm că sunt bine documentate, iar schimbările intervenite în ultima perioadă în ceea ce privește aspectele demografice au fost tratate de noi în secțiunile destinate dezvoltării rurale, respectiv urbane.

Județul Dâmbovița se caracterizează în context național printr-un **potențial demografic ridicat**, determinat atât prin indicatorul de densitate a populației, cât și printr-o tendință de scădere a populației mai redusă în termeni relativi decât la nivel național.

Populația județului era la 1 ianuarie 2012 de 528.922 locuitori, din care 30,5% populație urbană și 69,5% populație rurală. Astfel, județul ocupa locul 16 în cadrul țării, cu 2,5% din populația totală, locul 30 în ceea ce privește ponderea populației urbane (1,4% din total) și locul 5 în cazul populației din comune (3,8%).

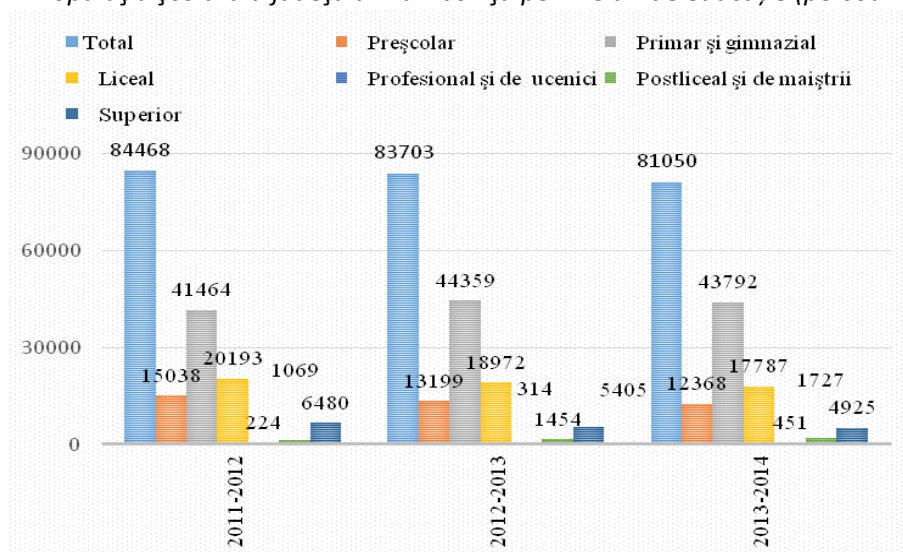
Evoluția populației județului Dâmbovița cunoaște în perioada 1992 – 2012 o scădere (7,7% în termeni relativi) care este, însă, mai mică decât cea națională (de 16,5%). În ceea ce privește **densitatea populației**, în anul 2011 în județul Dâmbovița se înregistra un raport de 130,5 loc/km² comparativ cu 89,6 loc./km² la nivel național, situându-se pe **locul 5** între județele țării.

5.3. Educație și cultură

În domeniul **educației**, în perioada 2011-2013 numărul instituțiilor de învățământ a crescut cu 2,6% (160 în anul 2012), ca urmare a restructurării sistemului național, însă populația școlară a scăzut de la an la an, în anul școlar 2013-2014 înregistrându-se cu 3.418 mai puțini elevi și studenți decât în anul 2011-2012. Numărul absolvenților a scăzut în consecință, iar numărul studenților a involuat de la 6.480 la 4.925. Dintre aceștia, 27,7% studiază specializările tehnice, 27,4% pe cele juridice, iar 25% domeniul economic.

Populația școlară a județului Dâmbovița pe niveluri de educație (persoane)

Sursa: Dâmbovița în cifre – Breviar Statistic al județului Dâmbovița, INS 2014

În perioada 2011-2013 personalul didactic a scăzut atât pe total, cât și pe fiecare nivel de educație, excepție făcând învățământul superior.

La nivel de județ, grădinițe există numai în mediul urban și comuna Băleni, iar licee în mediul urban și în comunele Băleni, Nucet, Tărtășești, Vișina și Voinești.

În anul școlar 2012- 2013⁶⁷, 318 elevi au abandonat școala (0,45%), dintre aceștia 188 au abandonat școala gimnazială, iar 130 învățământul liceal. Localitățile în care s-au înregistrat cele mai multe cazuri de abandon școlar sunt: Potlogi – 38 de cazuri (din care 26 de cazuri la Românești), Cojasca – 28 de cazuri (din care 11 cazuri la Fântânele), Conțești (Bălteni) – 18 cazuri, Crângurile (Voia și Patroaia Vale) – 12 cazuri, Tărtășești – 13 cazuri, Ciocănești – 10 cazuri (dintre care 8 la Vizurești), Iedera – 7 cazuri, Dragomirești – 5 cazuri. În municipiul Târgoviște un număr mare de cazuri de abandon școlar s-a înregistrat la Școala gimnazială Vasile Carlova – 7 cazuri. S-a observat că școlile cu abandon școlar ridicat sunt situate în comunitățile cu număr crescut de romi (Românești, Fântânele, Voia, Pătroaia, Bălteni etc.) și că se înregistrează o valoare mai ridicată a abandonului în mediul rural față de mediul urban (în special la nivelul învățământului gimnazial).

Prin intermediul *Programului Operațional Regional 2007-2013*, au fost atrase finanțări destinate îmbunătățirii infrastructurii educaționale în municipiul Târgoviște (CN C. Carabell, Liceul de Arte Bălașa Doamna, Școala cu clasele I-VIII Paul Banica, Gr. Școlar Voievodul Mircea, CN Ienăchiță Văcărescu, CN Constantin Cantacuzino, Școala cu clasele I-VIII Coresi, Gr. Sc. Industrial Nicolae Ciorănescu, Școala cu clasele I-VIII Smaranda Gheorghiu, Liceul Teoretic Petru Cercel), în orașul Titu (Liceul Teoretic Iancu C. Vissarion, Școala Generală nr. 1, Gr. Școlar Goga Ionescu, Școala nr. 2), în orașul Răcari (liceul Teoretic Ion Ghica, Școala Ghergani), în comuna Șotânga (Școala nr. 2), în comuna Conțești (Școala Bălteni, Școala Conțești), în comuna Nucet (Școala cu clasele I-VIII), în orașul Pucioasa (Școala nr. 4 Elena Donici Cantacuzino, Școala nr. 1 Mihai Viteazu), în comuna Tărtășești (Școala Generală Tărtășești), în orașul Găești (CN Vladimir Streinu).

În comuna Voinești au fost atrase fonduri pentru modernizarea campusului preuniversitar pentru învățământul profesional și tehnic și construirea unei săli de sport la Liceul Tehnologic Voinești, care să deservească zona de nord-vest a județului. Tot în Voinești se va finaliza prin fonduri europene proiectul de modernizare și extindere pe verticală a Grupului Școlar Agricol Voinești, a cărui finanțare din fonduri guvernamentale fusese suspendată.

În prezent, *lucrări de reabilitare, modernizare și dotare a infrastructurii educaționale sunt necesare* în comunele: Băleni, Bilciurești, Brănești, Braniștea, Buciumeni, Bucșani, Butimanu, Căndești, Ciocănești, Cobia, Comișani, Corbii Mari, Costești Vale, Doicești, Finta, Găești, Gura Ocnitei, Iedera, Lungulețu, Mănești, Mătăsaru, Niculești, Mogoșani, Moreni, Moroieni, Morteni, Ocnita, Răzvad, Runcu, Sălcioara, Șelaru, Șotânga, Tărtășești, Uliești, Ulmi, Valea Lungă, Văleni, Vișinești. De asemenea, în comunele Buciumeni și Vulcana Pandele este nevoie de câte un *after-school*.

În ceea ce privește instituțiile de învățământ preșcolar, lucrări de îmbunătățire a infrastructurii educaționale sunt necesare în comunele Aninoasa, Băleni, Braniștea, Brezoaiele, Butimanu, Ciocănești, Comișani, Corbii Mari, Cornățelu, Costești Vale, Finta, Glodeni, Lungulețu,

⁶⁷ Strategia Județeană de Asistență Socială Dâmbovița 2014-2020

Mănești, Mogoșani, Nucet, Răzvad, Runcu, Sălcioara, Șelaru, Tătărani, Uliești, Valea Lungă, Văcărești, Vișina, Vulcana Pandeale.

Învățământul universitar este reprezentat de **Universitatea Valahia Târgoviște**, care cuprinde în prezent 9 facultăți. În anul 2014 a fost finalizat proiectul *Dezvoltare CDI - Institut de Cercetare Științifică și Tehnologică Multidisciplinară, cu finanțare europeană în valoare de aproape 58 de milioane de lei*.

Obiectivul proiectului este construirea în campusul universitar a unui institut de cercetare cu 20 de laboratoare (36 de spații nou create) și dotarea cu infrastructură de cercetare de cel mai înalt nivel în domeniul energiilor regenerabile, al produselor și proceselor inovative. Activitatea institutului se concretizează în dezvoltarea de materiale, dispozitive și sisteme cu aplicabilitate în producerea energiei regenerabile și integrarea acestora în clădiri, pentru creșterea eficienței energetice și reducerea consumurilor de materii prime și combustibili. Proiectul conduce la creșterea capacității de cercetare-dezvoltare la nivelul Regiunii 3 Sud Muntenia și la întărirea competitivității cercetării științifice românești la nivel european.

Se urmărește și reabilitarea parcului universității prin atragerea unei finanțări nerambursabile din Fondul de mediu.

Cultura. În subordinea Consiliului Județean Dâmbovița funcționează *Centrul Județean de Cultură*⁶⁸, un așezământ public de cultură care dezvoltă programe proprii pentru promovarea și prezervarea patrimoniului istoric, ale tradiției populare și pentru cultivarea unei identități culturale locale.

În structura sa funcționează:

- *Filarmonica Muntenia;*
- *Orchestra populară Chindia;*

Centrul Județean de Cultură Dâmbovița organizează *evenimente* cu caracter permanent, fiind recunoscute și apreciate atât la nivel național, cât și la nivel internațional, inclusiv în parteneriat cu alte instituții din țară și din județ:

- *Festivalul Internațional de Romanțe „Crizantema de Aur”;*
- *Concursul Național de Literatură „Moștenirea Văcăreștilor”;*
- *„Zilele Cetății”;*
- *Festivalul „Art for you”*
- *Festivalul Național „Ileana Sărăroiu”;*
- *Concerte extraordinare susținute de către Filarmonica Muntenia.*

Biblioteca Județeană „I.H. Rădulescu” Dâmbovița este o altă instituție de cultură din subordinea Consiliului Județean implicată în viața socio-culturală a județului, cu manifestări de tradiție:

- *Ziua Culturii Naționale;*
- *24 Ianuarie 1859 în conștiința românilor;*
- *EU și UE – cetățenie europeană activă;*
- *Vacanță la bibliotecă;*
- *Salonul editorial „Ion Heliade Rădulescu”;*
- *Zilele bibliotecii.*

⁶⁸ www.ccjd.ro

Alte instituții culturale din județul Dâmbovița sunt:

- *Teatrul Municipal „Tony Bulandra”, care funcționează în subordinea Primăriei Municipiului Târgoviște;*
- *Casa de Cultură a Municipiului Târgoviște „I.G. Vasiliu”;*
- *Centrul pentru Cultură Tradițională Dâmbovița;*
- *Ansamblul de Cântece și Dansuri Dâmbovița;*
- *Inspectoratul pentru Cultură al Județului Dâmbovița;*
- *Direcția pentru Cultură și Patrimoniul Național a Județului Dâmbovița;*
- *Complexul Național Muzeal „Curtea Domnească” din Târgoviște.*

În ceea ce privește *muzeele*, Complexul Național Muzeal „Curtea Domnească” din Târgoviște reprezintă una dintre cele mai prestigioase instituții de cultură din județ. Specificul său este dat de calitatea, varietatea și reprezentativitatea colecțiilor, care sunt puse în valoare în 14 muzee și case memoriale.

La nivelul județului, rețeaua de *biblioteci* era formată în anul 2012 din 343 de instituții, cu 26 mai puține decât în anul 2009, scădere determinată în principal de reducerea numărului bibliotecilor școlare.

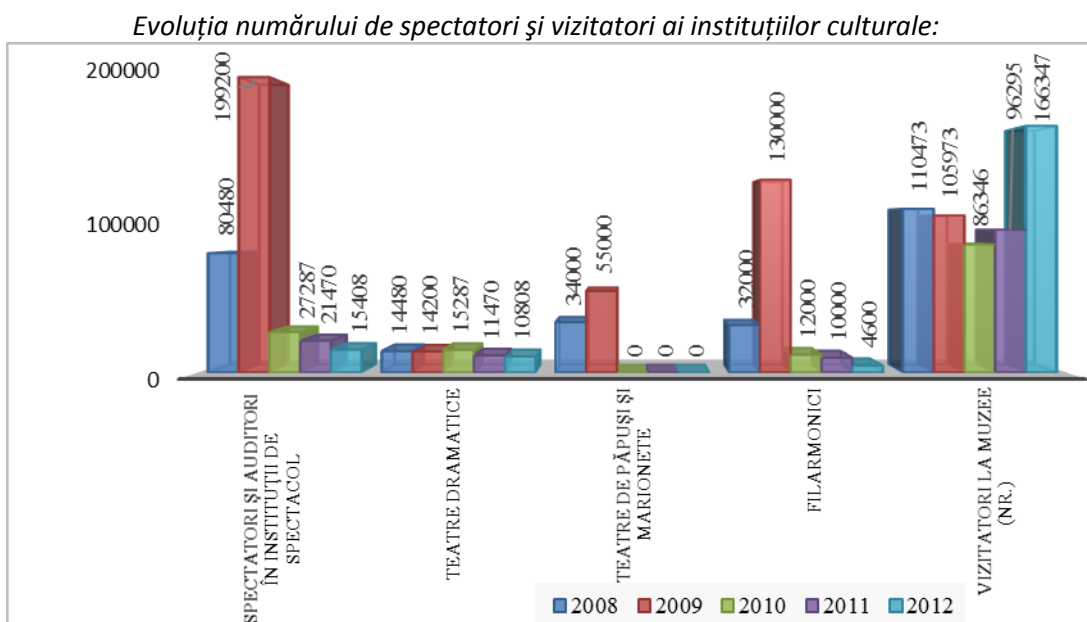
În ceea ce privește bibliotecile publice, numărul acestora a crescut în 2014 la 100 de instituții:

- O bibliotecă județeană;
- O bibliotecă municipală;
- 5 biblioteci orașenești;
- 82 biblioteci comunale;
- 11 filiale.

Analiza nivelului de *acces al populației la aceste servicii culturale* relevă faptul că în ansamblu numărul de *spectatori/vizitatori ai instituțiilor de cultură* (teatru, filarmonică, muzee) a scăzut față de un nivel maxim înregistrat în anul 2009, tendința fiind influențată în principal de o reducere drastică a numărului de participanți la spectacolele oferite de către filarmonică (de la 130.000 la 12.000). La polul opus se regăsesc muzeele, care au cunoscut un aflux de vizitatori în anul 2012 cu 50% mai mare decât în 2008 și dublu față de 2010.

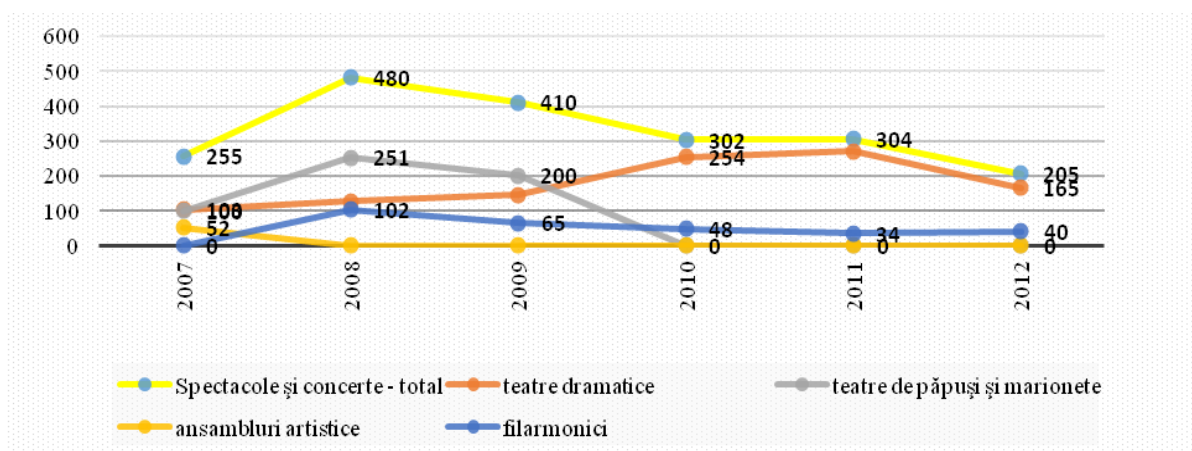

Sursa: Anuarul statistic al județului Dâmbovița, INS 2014

Și numărul de participanți la spectacolele de teatru a cunoscut o scădere începând cu anul 2010, concomitent și cu reducerea numărului acestor manifestații artistice:

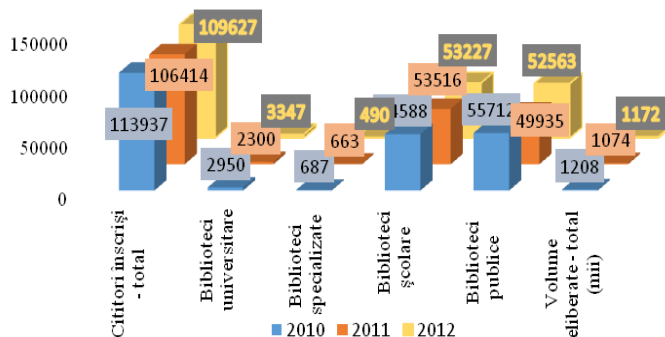
Evoluția numărului de spectacole și concerte

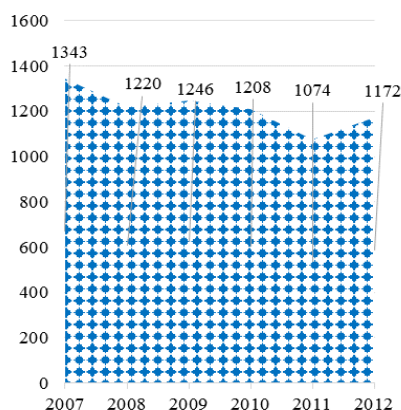
Sursa: Anuarul statistic al județului Dâmbovița, INS 2014

În ceea ce privește activitatea *bibliotecilor*, numărul de utilizatori a scăzut în ansamblu cu 3,8%, pe fondul scăderii numărului utilizatorilor bibliotecilor specializate, ai bibliotecilor școlare și publice, dar și al studenților.

Evoluția numărului de cititori înscriși

Evoluția numărului de volume eliberate (mii)

Sursa: Anuarul statistic al județului Dâmbovița, INS 2014

Biblioteca Județeană I.H. Rădulescu s-a înființat instituțional la 26 noiembrie 1943 primind statutul de bibliotecă județeană în anul 1974.

Secțiile și filialele acesteia sunt:

- Secția Împrumut Adulți „Mircea Horia Simionescu”
- Sala de Lectură „Grigore Alexandrescu”
- Sala Multimedia – Internet „Nicolae Grigorescu”
- Sala de periodice – Legislație – „Elena Văcărescu”
- Secția Tehnico-Științifică – „Nicolae Ciorănescu”;
- Colecții Speciale - „Constantin Cantacuzino”
- Filiala pentru copii – „Ioan Alexandru Brătescu-Voinești”
- Filiala de Carte în Limbi Străine
- Centrul Europe Direct Târgoviște;

În programul **Biblionet** au intrat 84 de biblioteci publice din județul Dâmbovița:

- Biblioteca Județeană Dâmbovița;
- 77 de biblioteci locale (municipale, orașenești și comunale);
- 6 filiale (dintre care 2 ale bibliotecii județene).

Prin intermediul bibliotecilor din teritoriul județului Dâmbovița se organizează evenimente culturale după cum urmează:

Biblioteca	Activități	Personalități
DOICEȘTI	<ul style="list-style-type: none"> – „Dragobetele sărută fetele” – șezătoare populară – 24 februarie; – Balul pensionarilor – 1 Martie; – „Sărut-mâna, mama mea” – spectacol închinat zilei de 8 Martie; – Brâncoveanu Constantin – boier vechi și domn creștin – comemorarea martirilor Brâncoveni – alai folcloric „Constandinu” – 29 	<ul style="list-style-type: none"> – Constantin Brâncoveanu; – Nicolae Neagu – doctor, scriitor prolific, publicând versuri, romane și cărți pentru copii; – George Severeanu – cunoscut radiolog, personalitate marcantă a numismaticii românești, membru al Academiei Române.

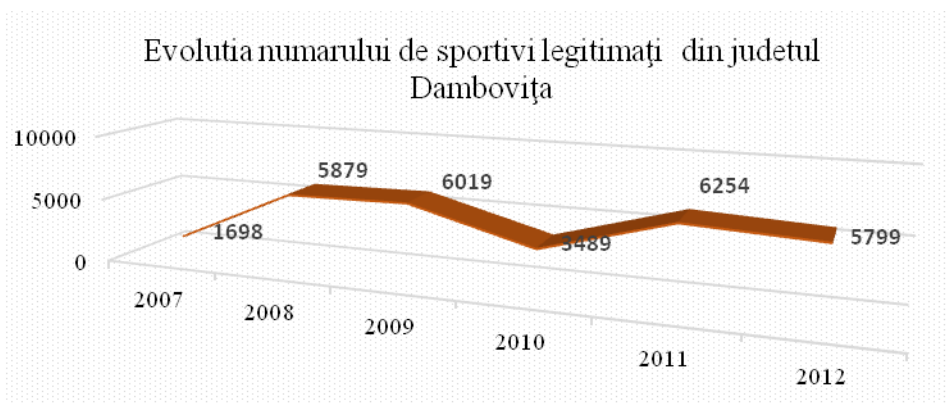
	<p>Mai;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zilele localității Doicești: 30 – 31 Mai; - Ziua Eroilor; - „Școala de vară – O altfel de vacanță” – activități pe diverse ateliere de lucru: 1- 31 iulie. 	
COBIA	<ul style="list-style-type: none"> - „Ziua eroilor” de Înălțare (legată de aceste biserițe); - Ziua internațională a femeii – 8 Martie; - Ziua Mondială a curățeniei; - Ziua Mondială a Mediului – 5 iunie; - Ziua Persoanelor Vârstnice – 1 Octombrie; - Ziua Națională a Drepturilor Copiilor – 20 noiembrie; - Ziua Națională a României – 1 Decembrie; - Zilele recoltei: 8 octombrie. 	
BĂLENI	<ul style="list-style-type: none"> - „DRĂGAICA” – 24 iunie (anual se organizează un târg purtând numele de „DRĂGAICA” cu obiceiuri străvechi); - hramul bisericii din Băleni-Romani (monument istoric și una dintre cele mai mari biserici din țară). 	
NUCET	<ul style="list-style-type: none"> - 25 Aprilie – Izvorul Tămăduirii – Ziua localității Nucet; - 25-30 Iunie – Întâlnirea anuală a foștilor absolvenți ai Liceului Nucet; - Septembrie – „Ziua Piscicultorului”; - Octombrie-Noiembrie – Festivalul Nucilor cumulat cu Sărbătoarea Recoltei; - Ziua Internațională a Părinților. 	
VĂLENI	<ul style="list-style-type: none"> - Ziua comunei Văleni Dâmbovița – 15 august - „Să întâmpinăm sărbătorile de iarnă” – decembrie – colinde, obiceiuri, tradiții locale. - „Nunta de aur” – Să-i sărbătorim pe cei care au 50 de ani de căsnicie – iunie; - „Să prețuim, să promovăm valorile și tradițiile locale” – aprilie. 	<ul style="list-style-type: none"> - Blendea Ștefan – pictor; - Ion Iorgulescu – învățător, a inițiat înființarea Căminului Cultural (1937); - Dragomir Iorgulescu – învățător, director școală primară, a înființat o bibliotecă sătească în anul 1921; - Falculete Ion – tenor; - Radu Gabrea – regizor film.

Sursa: Biblioteca Județeană

În localitățile Corbii Mari, Glodeni și Hulubești, bibliotecile comunale necesită lucrări de reabilitare și modernizare.

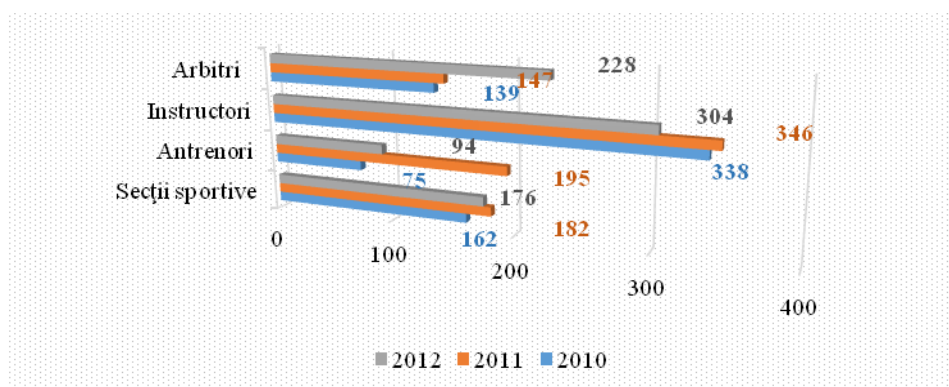
Căminele culturale reprezintă centrul activităților culturale ale comunităților rurale. Localitățile Băleni, Bărbulețu, Bilciurești, Brănești, Braniște, Buciumeni, Bucșani, Butimanu, Ciocănești, Cobia, Corbii Mari, Cornești, Doicești, Găești, Glodeni, Gura Ocniței, Gura Șuții, Hulubești, Iedera, Lungulețu, Malu cu Flori, Mănești, Niculești, Mogoșani, Moroeni, Moțăieni, Perșinari, Potlogi, Pucheni, Răzvad, Râu Alb, Runcu, Sălcioara, Uliești, Ulmi, Valea Mare, Văleni și Vișinești necesită investiții în reabilitarea, modernizarea și dotarea acestor așezăminte.

În ceea ce privește *activitatea sportivă*, numărul sportivilor legitimați a avut o evoluție fluctuantă în ultimii ani:

Sursa: Anuarul statistic al județului Dâmbovița, INS 2014

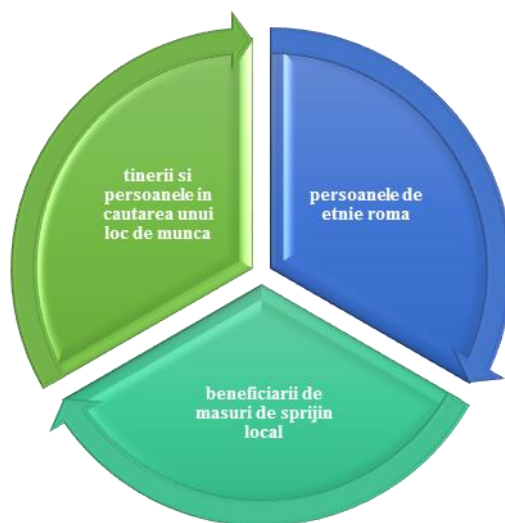
Ceilalți indicatori statistici care caracterizează activitatea sportivă din județ arată că aceasta a cunoscut o descreștere, mai ales față de anul 2010, secțiile sportive fiind în număr de 176, față de 182 în anul 2012.

Sursa: Anuarul statistic al județului Dâmbovița, INS 2014

În județ, îmbunătățirea infrastructurii sportive este necesară în comunele Bucșani (bază sportivă), Cobia (teren/sală/bază sport), Doicești (teren/sală sport), Finta (bază sportivă), Găești (patinoar), Gura Ocniței (teren sport), Lungulețu (sală sport), Malu cu Flori (teren sport), Mănești (teren/sală sport), Moroeni (sală sport), Morteni (sală sport), Nucet (teren sport și bazin înot), Ocnița (sală sport), Perșinari (sală sport), Poiana (bază sportivă), Pucheni (teren/bază sport), Sălcioara (bază sportivă), Șotânga (sală sport, bazin înot), Tărtășești (bază sportivă), Uliești (sală sport), Ulmi (sală sport), Vârfuri (bază sportivă), Glodeni (sală sport). Aceasta din urmă este localitatea cu cele mai bune performanțe sportive din județ.

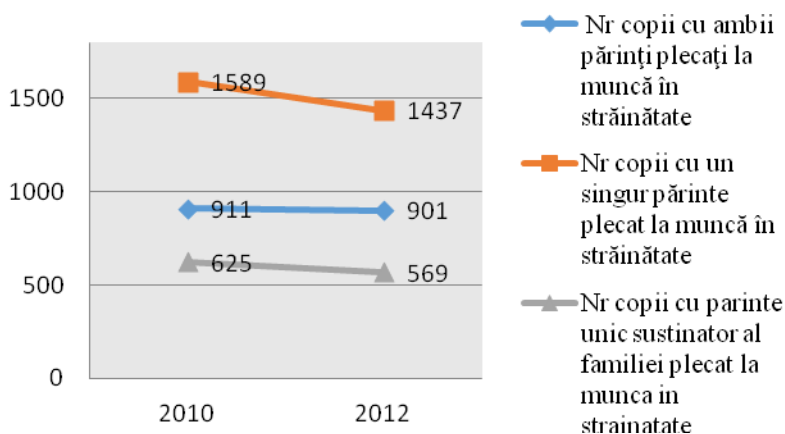
5.4. Incluziune socială

Conform Strategiei Județene de Asistență Socială Dâmbovița 2014-2020, **beneficiarii de măsuri de sprijin local pentru integrare socială sunt:**

- A. Copii în dificultate în familie;
- B. Persoane adulte cu handicap;
- C. Persoane vârstnice;
- D. Victime ale violenței domestice.

A. În comparație cu anul 2010, în anul 2012 a crescut numărul de familii în care părinții sunt plecați la muncă în străinătate, însă numărul copiilor în astfel de situații a evoluat după cum urmează:

Sursa: Strategia Județeană de Asistență Socială Dâmbovița 2014-2020

La nivel județean, localitățile în care există cazuri de acest tip sunt Moreni, Pucioasa, Cojasca, Pietroșița, Titu, Găești, Târgoviște, Runcu, Gura Suții, Fieni, Mănești, Vulcana Băi, Vulcana Pandele, Comișani, Aninoasa, Tătărani, Ludești, Bezdead, Iedera, Ocnița, Băleni.

În ceea ce privește copiii aflați în alte situații de dificultate, remarcăm o scădere a numărului copiilor părăsiți în unitățile sanitare și o creștere a celor preluați în regim de urgență ca urmare a sesizărilor. Numărul copiilor cu dizabilități se menține în scădere ușoară în perioada 2008-2012, însă în timp ce ponderea copiilor cu handicap mintal și HIV a scăzut considerabil, au fost înregistrate creșteri în ceea ce privește ponderea copiilor cu handicap fizic, somatic și vizual.

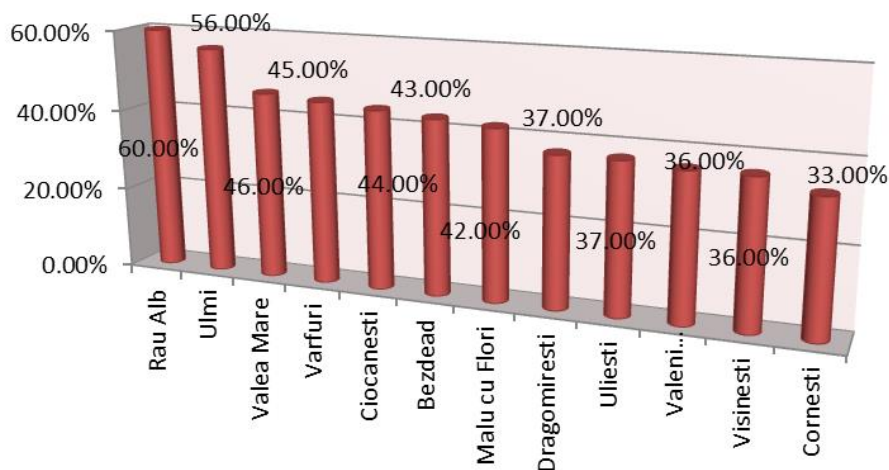
Începând cu anul 2010 se observă apariția și extinderea serviciilor sociale rezidențiale private de tip familial pentru copii cu măsură de protecție specială și oferta de furnizare a acestor servicii prin organizații neguvernamentale acreditate.

B. La data de 31.12.2013 numărul **persoanelor cu handicap** din județ era de 14.437 din care 13.293 adulți și 1.144 copii, în scădere față de anii precedenți. Proporția de 2,88% persoane cu handicap din populația totală situează județul Dâmbovița sub media pe țară (3,66%), iar la nivel regional pe penultimul loc, înaintea Teleorman (2,72%). La nivel de județ cele mai mari ponderi ale numărului persoanelor cu handicap din totalul populației se întâlnesc în Văleni Dâmbovița, Bărbulețu și Ocnița. În ultimii ani se remarcă o creștere a ponderii persoanelor adulte cu handicap fizic și HIV și o scădere a celor cu handicap psihic/mintal.

C. **Persoane vârstnice.** În anul 2013⁶⁹, numărul mediu de pensionari cu pensii de asigurări sociale de stat a fost de 114.261 persoane, în scădere cu 4.293 de persoane față de anul 2010, pensia medie lunară la nivelul anului 2013 fiind de 766 de lei, situându-se sub nivelul înregistrat la nivel național (806 lei), dar în creștere cu 11,2% față de anul 2010.

La nivel de județ, localitățile în care există cel mai mare procent de persoane vârstnice sunt următoarele:

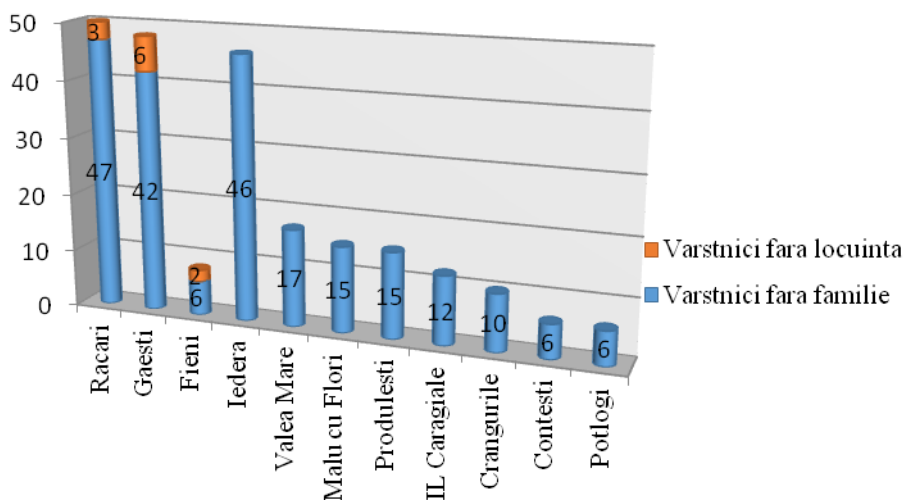

Sursa: Strategia Județeană de Asistență Socială Dâmbovița 2014-2020

⁶⁹ Anuarul statistic al Județului Dâmbovița 2014, INS

Conform evaluărilor efectuate de către serviciile publice locale de asistență socială, problema vârstnicilor fără familie există atât în mediul urban, cât și în cel rural:

Sursa: Strategia Județeană de Asistență Socială Dâmbovița 2014-2020

D. Victime ale violenței domestice

Violența domestică este încă un fenomen social care nu este evidențiat în situațiile statistice la adevărata sa amploare, întrucât nu toate cazurile sunt raportate și înregistrate, dovadă stând numărul mic de servicii sociale locale care raportează astfel de situații. Dintre acestea, cele mai multe cazuri sunt cunoscute în localitățile Crângurile (10), Potlogi (6), Ludești (6), Ocnița (4), Mogoșani (3), Dragomirești (2) și Vișinești (2).

Furnizorii de servicii sociale din județ sunt atât publici, cât și privați.

Rețeaua de **furnizori publici** este formată din:

- Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Dâmbovița;
- Direcția de Asistență Socială Târgoviște;
- Serviciile publice ale unităților administrativ-teritoriale, dintre care doar 30% sunt acreditate ca furnizori de servicii sociale, majoritatea fiind acreditate numai pe servicii de informare și consiliere și eventual pe servicii de îngrijire prin asistenți personali ai persoanelor cu handicap grav;
- Alți furnizori publici de servicii.

În subordinea **DGASPC Dâmbovița** funcționează:

- 4 Complexe de Servicii Sociale pentru copii – centre de tip rezidențial, cu o capacitate totală de 349 de locuri, și o rețea de asistenți maternali formată din 345 de persoane;
- 3 Centre de Servicii Comunitare pentru adulți – centre de tip rezidențial pentru adulți cu handicap, cu o capacitate totală de 187 de locuri;
- 11 servicii specializate, nerezidențiale, destinate copiilor în situații dificile și persoanelor adulte cu handicap.

DGASPC Dâmbovița a contractat prestarea de servicii sociale pentru furnizarea serviciilor pentru 90 copii/tineri cu măsură de protecție specială cu 3 furnizori privați.

Direcția de Asistență Socială Târgoviște, organizată de Primăria Municipiului Târgoviște, furnizează 14 servicii sociale specializate, incluzând serviciul cantină socială și creșe, destinate copiilor în situații dificile, tinerilor proveniți din sistemul de protecție socială, persoanelor cu dizabilități, persoanelor vârstnice, victimelor violenței domestice, altor grupuri vulnerabile.

La nivel județean alți **furnizori publici de servicii sociale sunt:**

Localitatea	Grup țintă
Moreni	persoane cu handicap mintal
Răcari	adulți, persoane vârstnice cu probleme medico-sociale
Bucșani	adulți, persoane vârstnice cu afecțiuni cronice în dificultate temporară
Niculești	adulți, persoane vârstnice cu probleme medico-sociale
Conțești	persoane vârstnice în dificultate
Uliești	persoane vârstnice în dificultate
IL Caragiale	copii, persoane adulte și vârstnice în dificultate
Găești	copii 3-16 ani din familii cu probleme sociale, materiale, morale
Găești	persoane vârstnice (între 60 și 80 de ani)
Conțești	copii școlari și preșcolari de etnie romă
Răzvad	copiii cu vârsta între 6 și 16 ani din familii în situație de dificultate

Sursa: Strategia Județeană de Asistență Socială Dâmbovița 2014-2020

La nivelul furnizorilor publici de servicii sociale se resimte o nevoie stringentă de *creștere a capacității de furnizare a serviciilor în sistem rezidențial*, în speță a apartamentelor de tip familial, în special în cazul Centrului de Servicii Comunitare Pucioasa, Centrului de Servicii Sociale „Floare De Colț” Târgoviște și Complexului de Servicii Sociale Găești.

În ceea ce privește **furnizorii privați** de servicii sociale, în județul Dâmbovița activează 26 de asociații și fundații care se adresează mai multor grupe vulnerabile, între care menționăm persoane vârstnice și persoane bolnave (incluzând servicii de asistență la domiciliu), copii, persoane cu deficiențe de vedere, de auz și vorbire, șomeri, victime ale violenței în familie etc.

Un alt grup vulnerabil care necesită măsuri active și intense de incluziune socială este cel al **cetățenilor aparținând minorității rome**⁷⁰. În județul Dâmbovița, cetățenii de etnie romă reprezintă 3,04% din totalul populației.

Conform *Strategiei Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității romilor pentru perioada 2012-2020 se înființează prin Ordin al Prefectului Grupul de Lucru Mixt* la nivel județean, format din reprezentanți ai structurilor deconcentrate ale ministerelor, membrii organizațiilor neguvernamentale ale romilor, reprezentanți ai unităților administrative teritoriale (consilieri locali, județeni, respectiv primari).

Obiectivul Grupului de Lucru Mixt este elaborarea *Planului Județean de Măsuri privind Incluziunea Minorității Rome*, prin care se urmărește rezolvarea principalelor nevoi ale comunităților locuite de cetățeni aparținând minorității rome din județ.

Planul Județean menționat trebuie să includă *planurile de acțiune locală* aprobate prin hotărâri de consiliu local, precum și alte măsuri de îmbunătățire a situației romilor propuse de către structurile deconcentrate ale ministerelor și organizațiile neguvernamentale ale romilor.

Planul Județean, respectiv planurile locale, se vor elabora pe sectoarele principale de acțiune, respectiv *educație, formare profesională și ocupare, sănătate, locuire și mica infrastructură, infrastructură socială, cultură*. Structura acestora va conține: măsurile propuse (activități), instituțiile responsabile, termene și indicatori de realizare.

În vederea monitorizării stadiului de îndeplinire a indicatorilor propuși, *Biroul Județean pentru Romi* funcționează în subordinea Prefectului în cadrul unor comisii pe sectoarele principale de acțiune menționate mai sus.

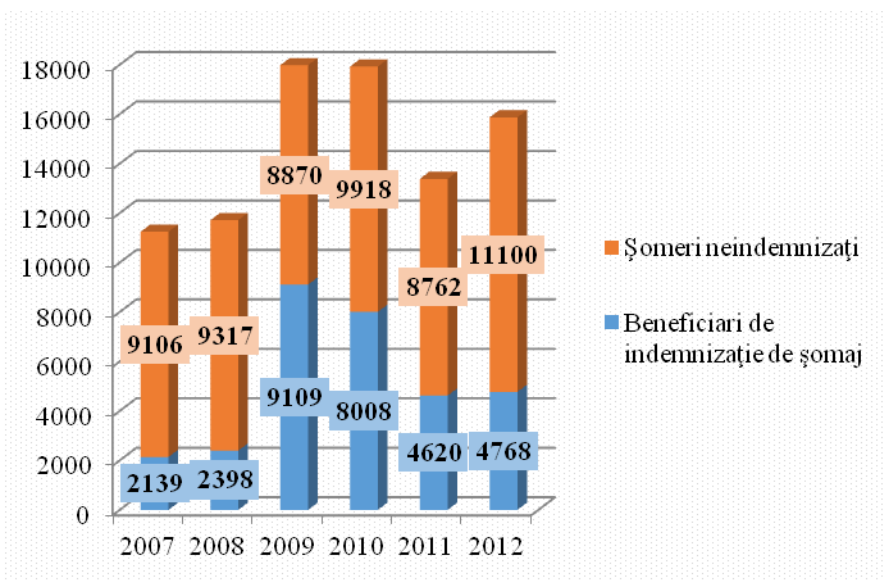
De asemenea, în vederea implementării acestuia, Planul Județean de Măsuri privind Incluziunea Minorității Rome va fi transmis Consiliilor Județene în vederea includerii acestuia în strategia de dezvoltare economico-socială a județului 2014-2020. Se înființează Birouri ale Consiliului Județean care, fără a avea autoritatea ierarhică, preiau informațiile și strategiile locale elaborate la nivelul primăriilor și elaborează strategii la nivel județean.

În județul Dâmbovița, comunele în care există comunități importante ale persoanelor de etnie romă sunt: Moreni, Pucioasa, Ludești, Potlogi, Vlădeni, Poiana, Ciocănești, Gura Șuții, Costeștii din Vale, I.L. Caragiale, Mătăсарu, Cojasca, Crângurile, Bălteni, fiind angajați 19 mediatori, mediatori școlari și experți locali.

La nivelul județului, sectorul non-guvernamental este format din 16 asociații ale romilor.

⁷⁰ În perioada de programare 2014-2020, intervențiile propuse prin POCU vor contribui la atingerea obiectivelor Strategiei naționale pentru incluziune socială și combaterea sărăciei și Strategiei Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității romilor pentru perioada 2012-2020 și Strategiei Naționale de Sănătate

Numărul de **șomeri** în județul Dâmbovița este în creștere față de anul 2007 cu 4.502 persoane (40%), însă se află în scădere față de anul 2010 cu 2.059 de persoane, în anul 2012 ajungând la 15.868 șomeri înregistrați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă. Însă, analizând elementele componente ale acestui indicator, se constată o tendință îngrijorătoare de creștere a numărului de șomeri neindemnizați, care în anul 2012 atinge nivelul maxim din ultimii ani, ceea ce implică eforturile eșuate de reinsertie pe piața muncii a șomerilor după cele 6 luni de acordare a indemnizației:

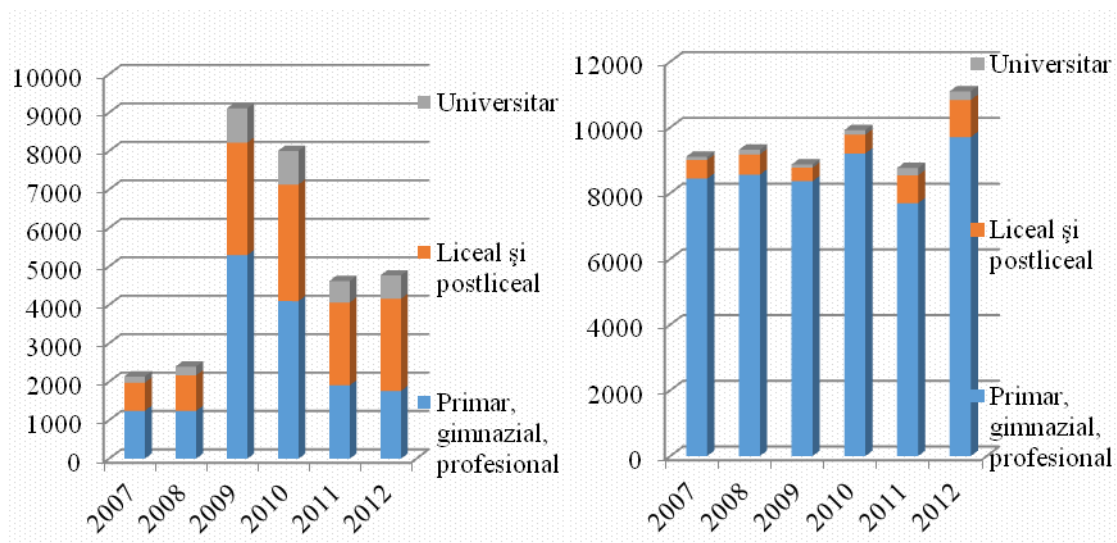
Sursa: Anuarul Statistic al județului Dâmbovița – INS, 2014

Analizând în continuare cele două categorii principale de șomeri în funcție de nivelul de educație, remarcăm faptul că în cazul șomerilor indemnizați ponderea cea mai mare e deținută de persoanele cu studii liceale și postliceale, urmate de cele cu studii primare, gimnaziale și profesionale. În cel de-al doilea caz, al șomerilor neindemnizați, observăm o pondere majoritară semnificativă a celor cu studii primare, gimnaziale, profesionale, ceea ce reprezintă și un eșec în coordonarea dintre oferta de pe piața muncii și calificările oferite de către învățământul tehnic și vocațional.

Apreciem că sunt necesare măsuri de dezvoltare a capitalului uman, atât în ceea ce privește serviciile de informare, consiliere, calificare și recalificare, cât și în ceea ce privește serviciile pentru stimularea spiritului antreprenorial, în special în rândul tinerilor, și dezvoltarea economiei sociale.

Evoluția numărului beneficiarilor de indemnizație de după studiile deținute (persoane)

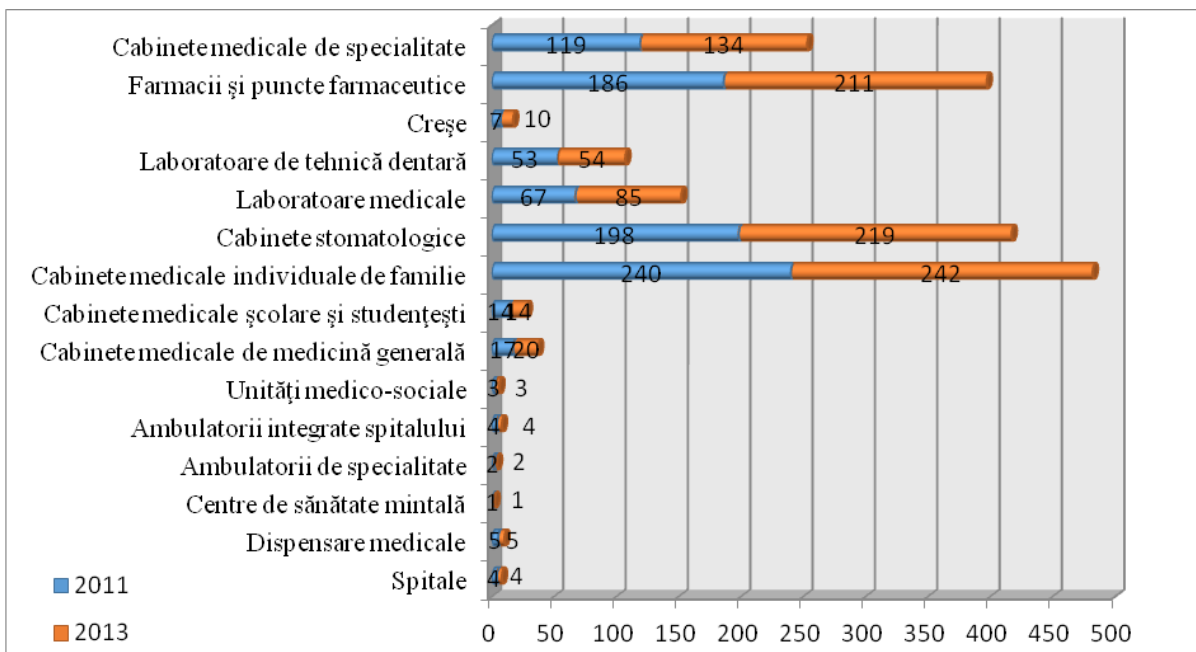
Evoluția numărului șomerilor neindemnizați după șomaj studiile deținute (persoane)

Sursa: Anuarul Statistic al județului Dâmbovița – INS, 2014

5.5. Sănătate

În anul 2013, din rețeaua de unități sanitare a județului Dâmbovița făceau parte 4 spitale, 20 de cabinete de medicină generală, 242 de cabinete medicale individuale de familie și 219 cabinete stomatologice, iar numărul de farmacii și puncte farmaceutice era de 211, față de 186 în anul 2011:

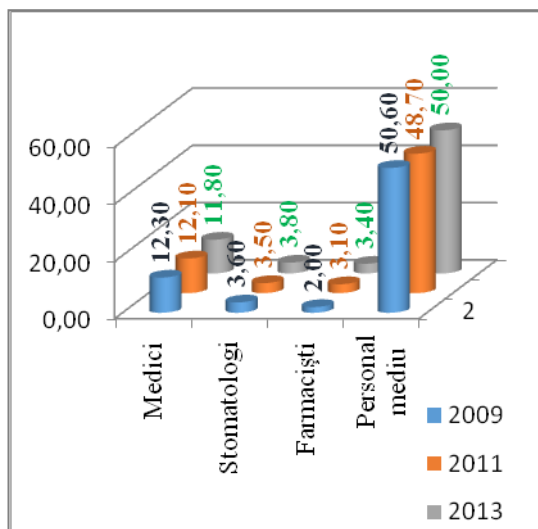
Sursa: Dâmbovița în cifre – Breviar statistic al județului Dâmbovița – INS, Târgoviște 2014

Spitalele și ambulatoriile de specialitate se regăsesc în mediul urban, respectiv în Târgoviște, Moreni, Găești și Pucioasa.

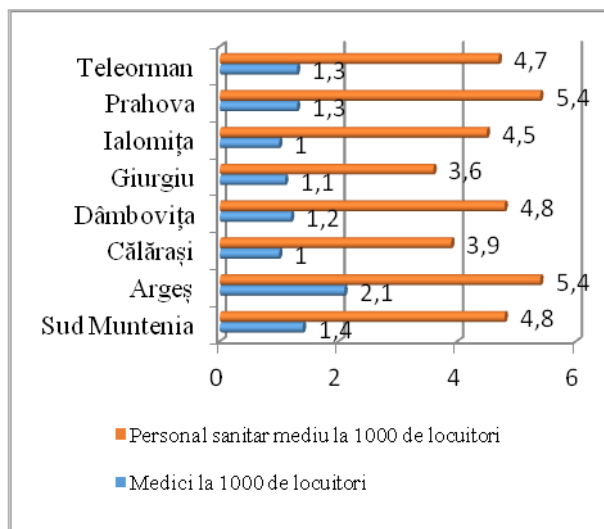
În ceea ce privește numărul de cadre medico-sanitare calculat la 10.000 de locuitori, cifrele statistice arată o îmbunătățire a situației față de anul 2009 numai în ceea ce privește categoriile stomatologilor și farmaciștilor, în timp ce personalul mediu și numărul de medici au scăzut atât raportat la 10.000 de locuitori, cât și în cifre absolute. Astfel, față de anul 2009, numărul de cadre medicale superioare a scăzut cu mai mult de 5%, respectiv cu 4,07% la 10.000 de locuitori.

Situația cadrelor medico-sanitare
la 10.000 de locuitori – Dâmbovița

Sursa: Dâmbovița în cifre – Breviar statistic al jud. Dâmbovița – INS, Târgoviște 2014

Situația cadrelor medico-sanitare la 1.000 loc.
Regiunea Sud-Muntenia

Sursa: PDR Sud- Muntenia 2014-2020

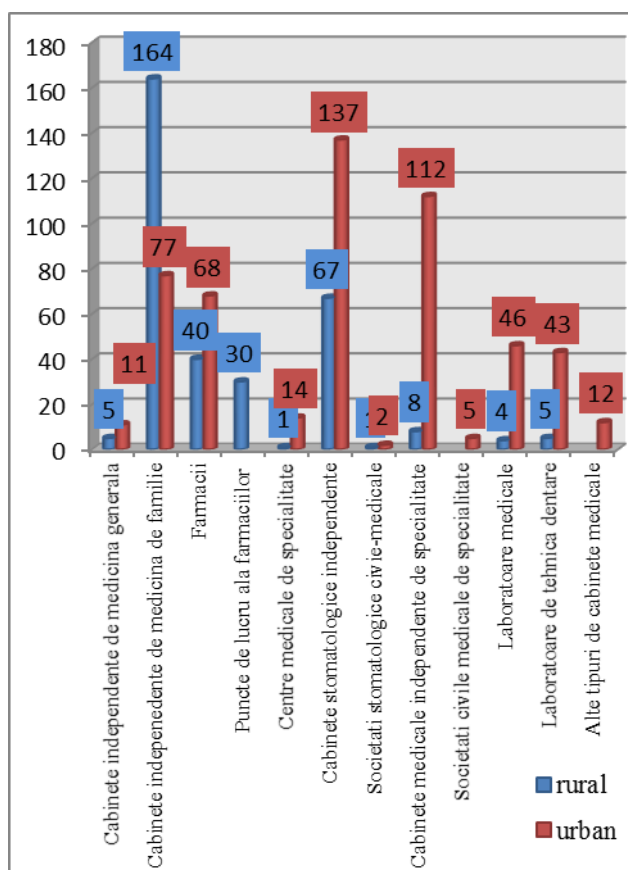
Remarcăm că în ceea ce privește personalul mediu, Dâmbovița se află la nivelul mediei regionale, însă mult sub nivelul județelor Argeș și Prahova, în timp ce în cazul medicilor, Dâmbovița înregistrează o cifră sub media regională.

În ceea ce privește capacitatea de tratare a bolnavilor comparativ cu anul 2009, numărul de paturi în spitale a cunoscut o scădere de la 2.574 la 2.568, însă în ultimii trei ani s-a menținut constant.

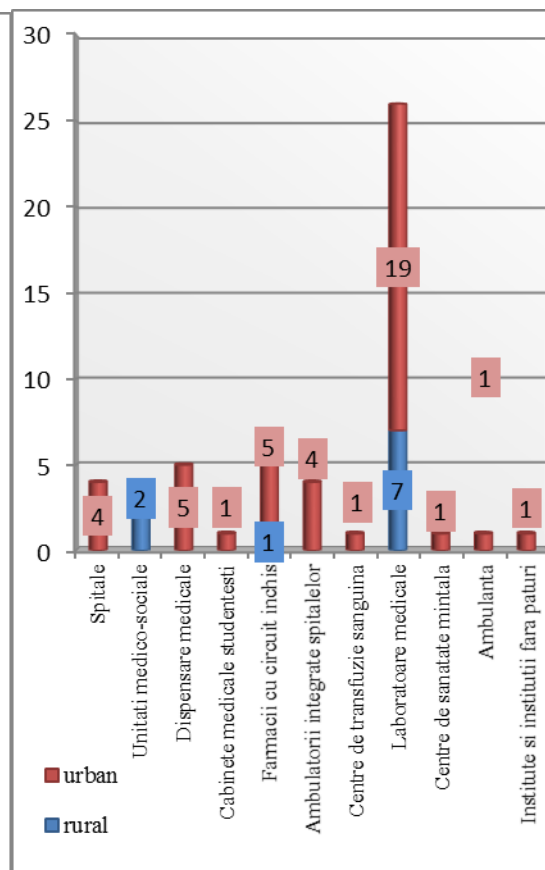
În anul 2012, sectorul privat în domeniul medical era prezent numai în cazul cabinetelor medicale și stomatologice, laboratoarelor și farmaciilor.

Sistemul public privind rețeaua sanitară

Sistemul privat privind rețeaua sanitară

Sursa: Strategia Județeană de Asistență Socială Dâmbovița 2014-2020

În ceea ce privește **Serviciul de Ambulanță Județean Dâmbovița**⁷¹, în Târgoviște funcționează Stația Centrală de Ambulanță, iar în teritoriul județului, după cum urmează:

- Substația de Ambulanță Bilciurești;
- Substația de Ambulanță Fieni;
- Substația de Ambulanță Găești;
- Substația de Ambulanță Moreni;
- Substația de Ambulanță Răcari;
- Substația de Ambulanță Titu;
- Substația de Ambulanță Voinești.

Conform Direcției de Sănătate Publică Dâmbovița⁷², s-a constatat că pe ansamblul județului există un **necesar** de 44 de medici de familie și 242 de medici de specialitate, iar **zonele deficitare** în anumite specialități au fost considerate zona Târgoviște (geriatrie-gerontologie, chirurgie pediatrică, ortopedie pediatrică, diabet zaharat, nutriție și boli metabolice, pediatrie, alergologie și imunologie clinică, reumatologie, cardiologie, neurologie), zona Moreni

⁷¹ www.ambulantadambovita.ro

⁷² Raport privind Activitatea Direcției de Sănătate Publică Dâmbovița în Anul 2013

(cardiologie, psihiatrie, O.G.), zona Găești (urologie, ORL, reumatologie, psihiatrie), zona Pucioasa (O.G, reumatologie, neurologie, psihiatrie, urologie), zona Titu (medicină internă, ORL, oftalmologie, pediatrie, O.G), zona Voinești (medicină internă). Pentru segmentul asistenței medicale spitalicești, s-au stabilit ca **zone deficitare** din punct de vedere al existenței medicilor de o anumită specialitate Spitalul Municipal Moreni, Spitalul Orășenesc Pucioasa și Spitalul Orășenesc Găești.

Prin Programul Operațional Regional 2007-2013 au fost implementate proiecte de reabilitare, modernizare și echipare a Ambulatoriului Spitalului Orașului Găești și a Spitalului Județean Dâmbovița, acesta din urma beneficiind și de altă finanțare pentru informatizare și dotare cu echipamente IT.

Spitalul Orășenesc Pucioasa are în continuare nevoie de lucrări de reabilitare, modernizare și de dotare, iar spitalul din Moreni de investiții în dotări cu echipamente medicale.

Infrastructura de sănătate publică din mediul rural necesită lucrări de modernizare și dotare în comunele Niculești și Bucșani, iar în cazul comunelor Băleni, Bărbulețu, Braniștea, Brezoaiele, Butimanu, Cândești, Cojasca, Comișani, Corbii Mari, Cornești, Dobra, Finta, Găești, Gura Șuții, Hulubești, Iedera, Mănești, Mogoșani, Moreni, Moroieni, Morteni, Moșăieni, Nucet, Ocnîța, Petrești, Pietroșița, Răzvad, Râu Alb, Runcu, Sălcioara, Șelaru, Valea Lungă, Văleni, Vârfuri și Vulcana Pandeale comunitatea locală nu are acces suficient la servicii de asistență medicală. În comuna Ocnîța este propusă înființarea unui centru medical de amploare în colaborare cu Spitalul Clinic de Urgență Militar Central *Carol Davila* București.

CAPITOLUL 6 – INFRASTRUCTURA, ECHIPAREA TERITORIULUI

6.1. Rețeaua rutieră

Din analiza⁷³ echipării tehnice a județului Dâmbovița cu drumuri publice – Drumuri naționale, Drumuri județene și Drumuri comunale – au rezultat următoarele:

Rețeaua rutieră a județului Dâmbovița însumează la nivelul anului 2013 o lungime totală de 1.878.427 km., cu o densitate de 45,83 km/100 km², structurată astfel:

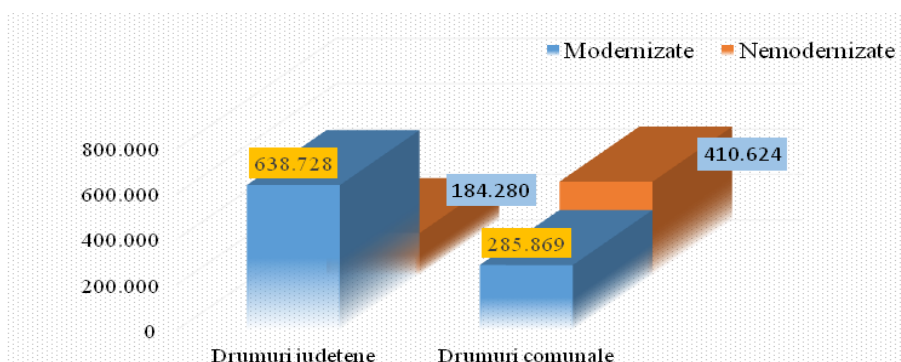
- drumuri naționale – 358.926 km. (19%);
- drumuri județene – 823.008 km. (43,81%);
- drumuri comunale – 696.493 km. (37,09%).

Rețeaua de drumuri naționale de pe teritoriul județului Dâmbovița este modernizată, însă 51,28% se află în stare mediocră.

După modul de dispunere în teritoriu, rețeaua rutieră asigură legătura între reședințele de comună, orașe și reședința județului, precum și majoritatea satelor. Din totalul de 82 de localități reședință de comună, un număr de 82, reprezentând 100%, sunt legate de rețeaua rutieră prin drumuri modernizate.

Dintre drumurile județene, peste 77% sunt modernizate, iar 59% dintre drumurile comunale sunt nemodernizate:

Sursa: Studiu și analiză privind căile de comunicație și transporturi în județul Dâmbovița

La circa jumătate din rețeaua de drumuri județene se poate remarca o stare tehnică necorespunzătoare a îmbrăcămintei, elemente geometrice care nu corespund normativelor tehnice în vigoare, lipsa acostamentelor, a șanțurilor, a lucrărilor de artă aferente (poduri, podețe, ziduri de sprijin) și care să corespundă din punct de vedere al clasei tehnice, precum și al întreținerii curente a acestora.

Prin Programul Operațional Regional 2007-2013 a fost implementat proiectul „Ranforsarea și modernizarea drumurilor județene DJ 701, DJ 401A și DJ 711A pe traseul Dobra – Cornățelu – Braniștea – Titu – Salcuta– Odobești – Potlogi – Corbii Mari”, iar prin Programul Național

⁷³ Studiu și analiză privind căile de comunicație și transporturi în județul Dâmbovița

pentru Dezvoltare Rurală o mare parte dintre comunele județului au atras finanțări pentru reabilitarea drumurilor și străzilor de interes local.

Consiliul Județean Dâmbovița este beneficiarul lucrării de specialitate *Studiu și analiză privind căile de comunicație și transporturi în județul Dâmbovița*⁷⁴, prin care se stabilesc măsurile necesare pentru creșterea accesibilității teritoriului județean către coridoarele de transport europene și naționale, coroborată cu creșterea mobilității între unitățile administrativ-teritoriale, cu următoarele orientări:

În ceea ce privește *creșterea conectivității cu coridoarele de transport*, studiul constată necesitatea unei bune conectări cu infrastructura aeroportuară, cu autostrăzile europene (coridorul IV și IX), și crearea/creșterea capacității unor drumuri naționale, expres și județene. Se propun măsuri care se circumscriu unor politici de transport regionale și naționale:

- Drum regional expres nou pe relația Nicopole – Turnu Măgurele – A1 – Târgoviște – A3, care să traverseze Cobia și să asigure branșarea cu Calea Ferată din Târgoviște;
- Lărgirea la patru benzi pe DN7* sector Bâldana – Titu, centura ocolitoare Renault Industrie – Drumul Sudului la nord de comuna Braniște;
- Lărgirea la patru benzi pe DN 71 sector Bâldana – Târgoviște și Târgoviște – Pucioasa;
- Dublarea Drumului Sudului pe relația DN71 – Moara Nouă, dublare Centura Titu la sud de comuna Braniștea – NOD RUTIER TITU;
- Drum județean expres Titu – Renault Industrie – la sud de Odobești – la sud de Crovu – Pod nou peste Argeș la sud de podul de fier de la Ungureni – Calibrare pe DJ701 – racordare la A1.

În privința asigurării *mobilității* între localități și a unei accesibilități mai bune a zonelor cu potențial turistic ridicat, urmărindu-se creșterea rolului polarizator al unor unități administrativ-teritoriale importante, se propun proiectele:

⁷⁴ Noiembrie 2013

- *Proiectul Transcarpatica* – (Moroeni – Moeciu de Jos) cu rol de închidere a unui circuit major Platoul Bucegi – Bran – Brașov – Valea Prahovei – Platoul Bucegi;
- *Proiectul Subcarpatica* – conectează județele Prahova și Argeș prin traversarea județului Dâmbovița pe traseul Bezdead – Buciumeni – Fieni – Runcu – Râu Alb – Gura Bărbulețului – Pietrari – Voinești – Cândești;
- *Proiectul Drumul Voievozilor* – drum nou pe relația Băleni – Cornățelu – Săbiești – Vizurești – Ciocănești – DN7 la Vlășia;
- *Mărirea claselor drumurilor județene* DJ 711 (Târgoviște – Băleni – Români – Dobra – Bilciurești – Cojasca – Bujoreanca DN 1A), DJ 702B (legătura între DN 72 și DN 72A prin Cândești, Tătărani, Mănești, Dragomirești), DJ 720A (leagă DN 72, respectiv Gura Ocnitei, Bucșani, Băleni, Dobra, Finta și Cornești, de DN 1A), DJ 721 (leagă DN 72 – Târgoviște de DN 7 prin Ulmi, Văcărești, Perșinari, Gura Șuții, Sălchioara, Produlești), DJ 611 (leagă limita județului Teleorman cu DN 61, și mai departe cu A1 prin Șelaru, Vișina, Petrești).

- Pod nou peste Dâmbovița și drum de legătură Lucieni – Văcărești;
- Pod nou peste Ialomița și drum de legătură între Văleni Dâmbovița și Valea Dâmboviței prin Doicești – Șotânga – Mina de cărbune Mărgineanca – cap terminus Mocănița – DN 72 A;
- Pod nou peste Ialomița și drum de legătură Târgoviște (baza de agrement) – DN 72.

Pentru creșterea siguranței traficului pe drumurile județene, studiul propune:

În ceea ce privește dezvoltarea sistemului de transport, studiul identifică soluțiile necesare în zona căilor ferate, dar și proiectele privind dezvoltarea strategică a căilor de comunicație rutiere locale ale județului Dâmbovița:

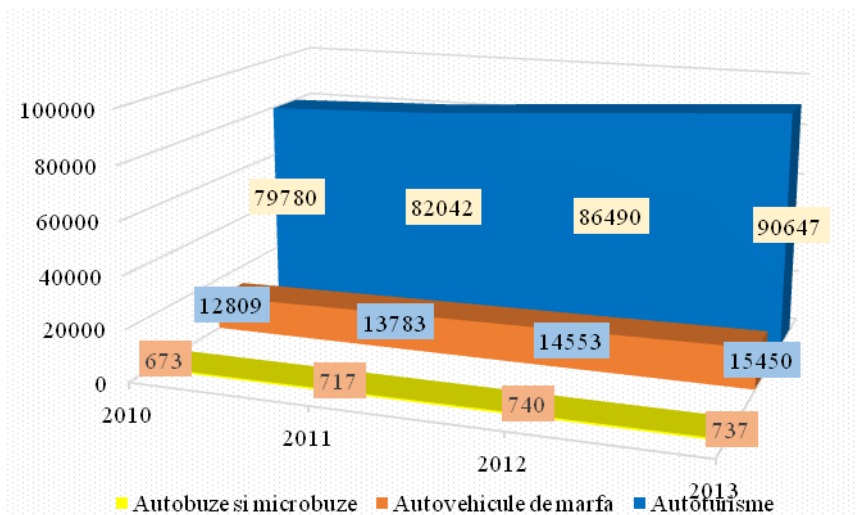
- Reabilitarea și modernizarea DJ 712 și DC 136 pe traseul Târgoviște (DN 72) – Șotânga – Vulcana Pandele – Brănești – Pucioasa – Moțâieni, L = 22,3 km.;
- Reabilitarea și modernizarea DJ 712 B pe traseul DN 71 Vulcana Pandele – Vulcana Băi – Moțâieni (DN71), L=29,3 km.;
- Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de transport interjudețean pe traseul DJ 401 A limita jud. Giurgiu – Potlogi – Zidurile – Crovu – Odobești – Costești Vale – Mătăsaru – Mogoșani – Găești (DN7) L = 35,1 km. (jud. Dâmbovița), L totală = 38 km. (jud. Dâmbovița și Giurgiu) – Asociere cu județul Giurgiu;
- Dezvoltarea infrastructurii rutiere de transport interjudețean prin reabilitarea și modernizarea drumurilor județene ale DJ 503 pe traseul Ghizdaru Gara Stănești – Gara Chiriacu – Toporu, km. 7+900-28+000 (20,1 km.) , în județul Giurgiu, Drăgănești Vlașca (DE 70) – lim. jud. Dâmbovița, km. 38+838-87+070 (48,132 km.) , în județul Teleorman, lim. județ Teleorman – Șelaru – Fierbinți, km. 87+070-95+532 (8,462), în județul Dâmbovița, și DJ 611 pe traseul Fierbinți – Vișina – Petrești (DN61), km. 22+000-41+694, în județul Dâmbovița = 28,1 km.;
- Reabilitarea și modernizarea DJ 724 – DJ 702B – DJ 702 E pe traseul Pucheni – Malu cu Flori – Căndești – Tătărani – Mănești – Dragomirești – Ungureni – Lucieni – Frasin Vale –Cobia – Gura Foi – Găești (DN7) Lt = 61,6 km.;
- Reabilitarea și modernizarea DJ 711E, DJ 711, DJ 711A și DJ 711D pe traseul Cornești (DN 1A) – Ibrianu – Bilciurești – Săbiești – Colacu – Mavrodin – Răcari (DN 71) – Lungulețu (DN7) – Poiana – Românești – Potlogi – Corbii Mari (A1), L = 53,6 km.;
- Reabilitarea și modernizarea DJ 714A Moroeni (DN71) – Pucheni – Valea Brateiului, L =11, 8 km.;
- Dezvoltarea infrastructurii de transport interjudețean Dâmbovița și Prahova pe traseul DJ 711, DJ 720 Târgoviște (DN 71) – Ulmi – Răzvad – Gura Ocnitei – Moreni – limita jud. Prahova, L = 21,6 km.;
- Dezvoltarea infrastructurii de transport interjudețean Dâmbovița și Argeș pe traseul DJ 611, DJ 503, DJ 702F și DJ 702G, respectiv limita județului Teleorman – Glogoveanu – Fierbinți – lim. jud. Argeș – lim. jud. Dâmbovița – Răscăeți – Puntea de Greci – Petrești – Ionești – Potlogeni Deal – Pătroaia Deal – limita jud. Argeș, L = 32,6 km.

În ceea ce privește drumurile de interes local, sunt necesare investiții de reabilitare/modernizare a drumurilor publice în comunele: Aninoasa, Băleni, Bezdead, Bilciurești, Braniștea, Brezoele, Bucșani, Butimanu, Căndești, Ciocănești, Cojasca, Conțești, Corbii Mari, Costești Vale, Doicești, Dragomirești, Finta, Glodeni, Gura Șuții, Hulubești, I.L. Caragiale, Iedera, Lucieni, Lungulețu, Malu cu Flori, Mănești, Niculești, Moreni, Moțâieni, Nucet, Ocnita, Odobești, Petrești, Pietroșița, Produlești, Pucheni, Răciu, Răzvad, Răscăeți, Râu Alb, Sălcioara, Șelaru, Șotânga, Tărtășești, Tătărani, Titu, Uliești, Ulmi, Valea Lungă, Văleni, Vârfuri, Vișina. În comunele Doicești, Găești, Gura Ocnitei și Nucet sunt necesare lucrări de amenajare și reabilitare a trotuarelor, iar în Buciumeni, Cobia, Corbii Mari, Ocnita, Odobești, Perșinari, Vișinești și Vulcana Pandele sunt necesare lucrări de reabilitare poduri. În Doicești este nevoie de amenajarea intrării în localitate.

Drumurile de exploatare agricolă reprezintă o altă categorie a infrastructurii de transport cu un important rol pentru dezvoltarea activităților agricole, iar reabilitarea acestora este necesară în Băleni, Bărbulețu, Bilciurești, Brănești, Brezoele, Butimanu, Căndești, Cobia,

Comișani, Dobra, Dragomirești, Gura Șuții, I.L. Caragiale, Lucieni și Lungulețu, Malu cu Flori, Mănești, Mătăsaru, Mogoșani, Odobești, Perșinari, Petrești, Produlești, Pucheni, Răciu, Sălcioara, Șelaru, Ulmi, Valea Lungă, Văleni și Vișina.

În ceea ce privește *vehiculele rutiere* înmatriculate în circulație la sfârșitul anului, numărul de autobuze și microbuze a scăzut ușor, însă numărul de autovehicule de marfă și cel al autoturismelor și-au păstrat un trend crescător constant.

Sursa: Baza de date Tempo Online, INS

Numărul vehiculelor în inventar pentru transport public local de pasageri în anul 2013 era de 32 autovehicule, cu 10 mai mult decât în anul 2010.

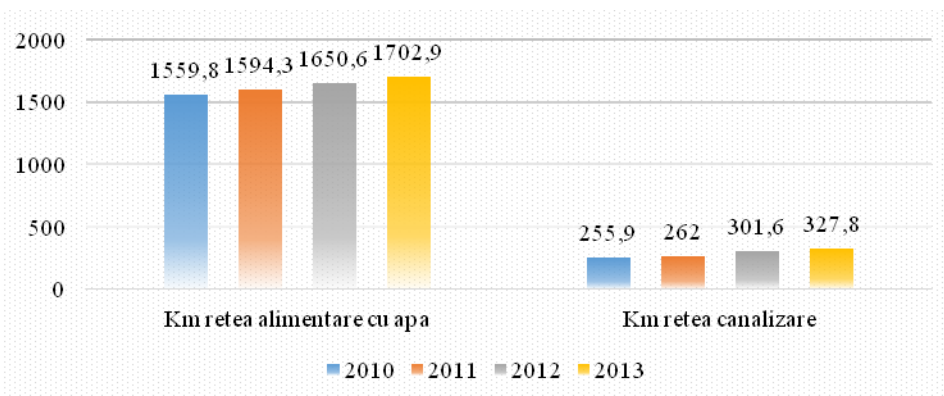
6.2. Rețeaua feroviară

Densitatea rețelei de *căi ferate* este de 2,4 km. La 100 km², situându-se sub media națională de 4,5 km. La 100 km². În prezent, județul Dâmbovița dispune de circa 97,3 km. Linii de cale ferată. După cum este dispusă în teritoriu, rețeaua feroviară asigură legături cu întreaga rețea feroviară a țării, prin nodul feroviar Titu. Căile ferate urmăresc văile principale cu excepția

Văii Dâmboviței. Municipiul Târgoviște este legat de întregul sistem feroviar al țării prin calea ferată dublă neelectrificată Târgoviște-Titu-București, în lungime de 80 km.

6.3. Rețele edilitare

În ceea ce privește rețelele edilitare, remarcăm o creștere a lungimii rețelelor de alimentare cu apă de la 1.559,8 km. La 1.702,9 km. În anul 2013, iar a rețelei de canalizare de la 255,9 km. La 327,8 km, aceasta deservind 15 localități.

Sursa: Baza de date Tempo Online – INS

Conform Companiei de Apă Târgoviște – Dâmbovița SA, aceasta a încheiat 59.147 contracte cu consumatorii, dintre care 3.306 agenți economici, 540 de asociații de proprietari și 55.301 consumatori individuali (case).

Prin intermediul proiectului „*Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Dâmbovița*”, cofinanțat prin intermediul Fondului de Coeziune cu o valoare totală de 583.826.645 lei, fără TVA, s-au realizat investiții la sursele de apă ale municipiului Târgoviște, de reabilitare și extindere a stației de epurare Târgoviște Sud, de reabilitare și extindere a rețelelor de apă și canalizare Târgoviște, de reabilitare și extindere a rezervoarelor Bana și a stației de epurare Moreni, de reabilitare și extindere a rețelelor de apă și canalizare Moreni, lucrări la sursele de apă și stațiile de epurare Pucioasa și Fieni, de reabilitare și extindere a rețelelor de apă și canalizare Pucioasa și Fieni, lucrări la sursele de apă și stațiile de epurare Găești și Titu, reabilitare și extindere a rețelelor de apă și canalizare Găești, reabilitare și extindere a rețelelor de apă și canalizare din Titu.

În urma acestui proiect, rata de conectare la sistemul de canalizare va atinge 94% în aglomerările vizate de proiect până în anul 2015, iar 95% din populația acestor aglomerări va fi racordată la rețeaua de apă potabilă.

Prin intermediul *Programului Național pentru Dezvoltare Rurală 2007-2013* unele comune din județul Dâmbovița au atras fonduri nerambursabile pentru rețelele de alimentare cu apă sau/și canalizare, atât ca solicitanți individuali, cât și în cadrul ADI și GAL:

LOCALITATEA	CANALIZARE	STAȚIE DE EPURARE	ALIMENTARE CU APĂ
sat Scheiu de Sus, com. Ludești	x		
sat Scheiu de Jos, com. Ludești	x		
sat Telești, com. Ludești	x		
com. Niculești	x	x	x
com. Dărmănești	x		
com. I.L. Caragiale	x	x	
com. Șotânga	x		
com. Vișinești	x		
com. Răciu	x	x	
com. Valea Mare	x	x	

com. Morteni	x	x	
Com. Petrești	x	x	
Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Brâncoveanu” (Potlogi și Odobești)	x		x
com. Brănești	x	x	
com. Brezoaiele	x		x
com. Cojasca	x	x	
sat Aninoasa, com. Aninoasa	x		x
sat Viforâta, com. Aninoasa	x		
com. Ulmi	x		x

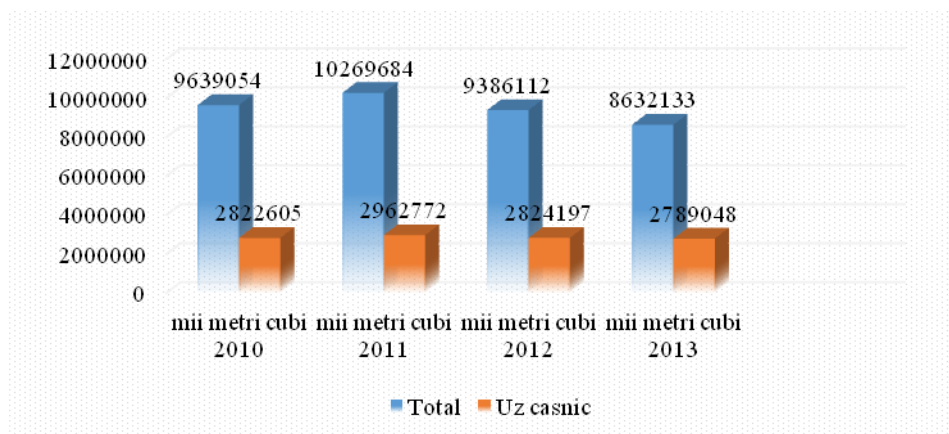
Sursa: APDRP

Prin Programul vizând protecția resurselor de apă, sisteme integrate de alimentare cu apă, stații de tratare, canalizare și stații de epurare⁷⁵, în anul 2011 au fost atrase fonduri guvernamentale pentru infrastructura de mediu din localitățile: Uliești, Cornești, Doicești, Mătășaru, Poiana, Vlădeni, Hulubești, Slobozia Moară, Voinești, Malu cu Flori și orașul Răcari, dintre care în prima etapa au fost finanțate comunele Doicești, Voinești, Mătășaru, Cornești, Slobozia și Malu cu Flori.

În prezent, a fost actualizat *Master Planul pe infrastructura de alimentare cu apă și canalizare* de la nivelul județului Dâmbovița, stabilindu-se investițiile care se vor face în localitățile județului prin Fonduri de Coeziune, în **exercițiul financiar 2014- 2020**. În ceea ce privește investițiile în sisteme de alimentare cu apă, acestea valorează 27.551.250 euro și sunt destinate pentru foraje de captare, 10 stații de clorare, o stație de tratare și 16 stații de pompare a apei. Se vor introduce peste 25.000 de metri liniari de conductă de aducțiune, se va construi o stație hidrofor, se vor realiza aproape 256.000 de metri liniari de rețea de distribuție nouă, se vor reabilita 23.500 de metri liniari de rețea și se vor construi 10 rezervoare de stocare a apei. Toate aceste investiții vor deservi aproximativ 129.000 de locuitori din 26 de localități ale județului. În ceea ce privește partea de canalizare, se vor construi 21 de stații de epurare, 146 de stații de pompare a apei uzate și se va realiza o rețea de canalizare de aproape 957.000 de metri liniari lungime, cu o valoare totală de 134.789.550 euro. Investițiile în sistemele de canalizare vor deservi o populație de 258.588 locuitori din 55 de localități dâmbovițene.

Numărul localităților în care se distribuiau gaze naturale la nivelul anului 2013 era de 40 de localități în mediul rural (cu una mai mult decât în 2012) și 7 localități în mediul urban. Consumul de gaze naturale a cunoscut însă o scădere în ultimii ani:

⁷⁵ Administrația Fondului pentru Mediu

Sursa: Baza de Date Tempo Online

Față de anul 2010, suprafața ocupată de *spațiile verzi* în municipii și orașe a crescut de la 211 ha la 235 ha, cea mai mare creștere înregistrându-se în localitatea Găești.

CAPITOLUL 7 – MEDIUL ȘI INFRASTRUCTURA DE MEDIU

În ceea ce privește acest capitol, strategia existentă, aprobată prin H CJ nr. 7/27.01.2012, cuprinde o analiză detaliată a problemelor care afectează mediul înconjurător. Considerăm în acest domeniu drept prioritare protejarea calității solului și subsolului, protejarea biodiversității și energiile verzi, alături de măsurile de creștere a eficienței energetice în mediul public și privat. Actualizarea informațiilor în legătură cu infrastructura de mediu a fost realizată în secțiunile anterioare.

În ceea ce privește managementul deșeurilor în județul Dâmbovița, principala finanțare a fost Instrumentul de Politici Structurale de Preaderare (ISPA) pentru proiectul „Reabilitarea sistemului de colectare, transport, tratare și depozitare a deșeurilor solide în județul Dâmbovița, România”. Pentru conformarea cu cerințele directivelor europene și ale legislației românești în domeniul deșeurilor, trebuie găsite modalități suplimentare celor obținute prin acest proiect, în vederea reducerii cantităților de deșeuri municipale depozitate și de creștere a cantităților de deșeuri reciclabile.

CAPITOLUL 8 – CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ

Strategia existentă, aprobată prin HCJ nr. 7/27.01.2012, prezintă în mod cuprinzător situația existentă la nivelul comunităților locale. În legătură cu acest capitol, informațiile referitoare la activitatea recentă a asociațiilor de dezvoltare intercomunitară și a grupurilor de acțiune locală au fost prezentate în secțiunile anterioare. Considerăm că analiza capacității strategice și de implementare proiecte a consiliilor locale, bazată pe o anchetă cu chestionar, este detaliat întocmită, creând o imagine de ansamblu relevantă, față de care nu au intervenit schimbări semnificative.

Menționăm că în prezent pe teritoriul județului Dâmbovița se regăsesc 11 Asociații de Dezvoltare Intercomunitară, al căror rol în atragerea fondurilor nerambursabile în perioada următoare este esențial:

ADI – Denumire	Comune/Orașe/Nr. total membri
LAVITAS-TITU	1/13/14
GĂEȘTI	1/16/17
VALEA DÂMBOVIȚEI	0/10/10
MICROREGIUNEA NORD DB.	2/10/12
CRICOVUL DULCE-MORENI	1/10/11
DÂMBOVIȚA SUD-RĂCARI	1/12/13
CIVITAS TÂRGOVIȘTE	1/8/9
IZVORUL LIN	0/4/4
APA DÂMBOVIȚA	7/19/26
VULCANA BĂI-PIETRARI	0/2/2
BRÂNCOVEANU	0/2/2

Dorim să subliniem în mod deosebit oportunitățile generate de reactivarea **Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Civitas Târgoviște**, precum și a **Zonei Metropolitane Târgoviște**, prin intermediul cărora se poate aborda în mod integrat rezolvarea unor probleme de interes local, județean sau chiar regional în scopul creșterii calității vieții locuitorilor județului. Astfel, se pot iniția proiecte în vederea finanțării din fonduri europene pentru îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor publice.

Membrii Asociației Civitas Târgoviște sunt Județul Dâmbovița, Municipiul Târgoviște, comunele Aninoasa, Doicești, Dragomirești, Lucieni, Ulmi, Șotânga, Râzvad, Văcărești, Vulcana Băi. În prezent, Asociația nu are o activitate semnificativă, operând numai în domeniul transportului public. Asociația este implicată în sectorul serviciilor de transport public județean, însă se urmărește extinderea domeniilor de activitate.

În ceea ce privește Zona Metropolitană Târgoviște, aceasta a fost înființată ca asociație de dezvoltare intercomunitară în anul 2014 și are ca asociați Municipiul Târgoviște, comuna Râzvad și Județul Dâmbovița, urmărind dezvoltarea durabilă a acestor unități administrativ-teritoriale și a întregii zone limitrofe, prin realizarea în comun a unor proiecte de dezvoltare de interes zonal și regional și furnizarea în comun a unor servicii locale.

CAPITOLUL 9 – CONTRIBUȚIA LA OBIECTIVELE ORIZONTALE

Capitolul nu necesită actualizare.

CAPITOLUL 10 – SWOT GENERAL ȘI PE FIECARE DOMENIU DE INTERVENȚIE STRATEGICĂ – VIZIUNE DE DEZVOLTARE

Analiza SWOT din strategia actuală, aprobată prin HCJ nr. 7/27.01.2012, nu necesită actualizare și a stat la baza stabilirii direcțiilor de dezvoltare prezentate în cele ce urmează.

În ceea ce privește viziunea de dezvoltare stabilită în momentul elaborării strategiei actuale, aceasta a ghidat întreaga activitate de actualizare a documentului. În concordanță cu aceasta, s-a pus accent pe detalierea informațiilor privind starea zestrei istorice, dezvoltarea sectorului economic și în special a turismului, potențialul sectorului agro-alimentar și reducerea disparităților dintre mediile rural și urban, prin detalierea posibilităților de dezvoltare ale fiecăruia. Nu în ultimul rând, nu a fost neglijată necesitatea susținerii și dezvoltării identității locale.

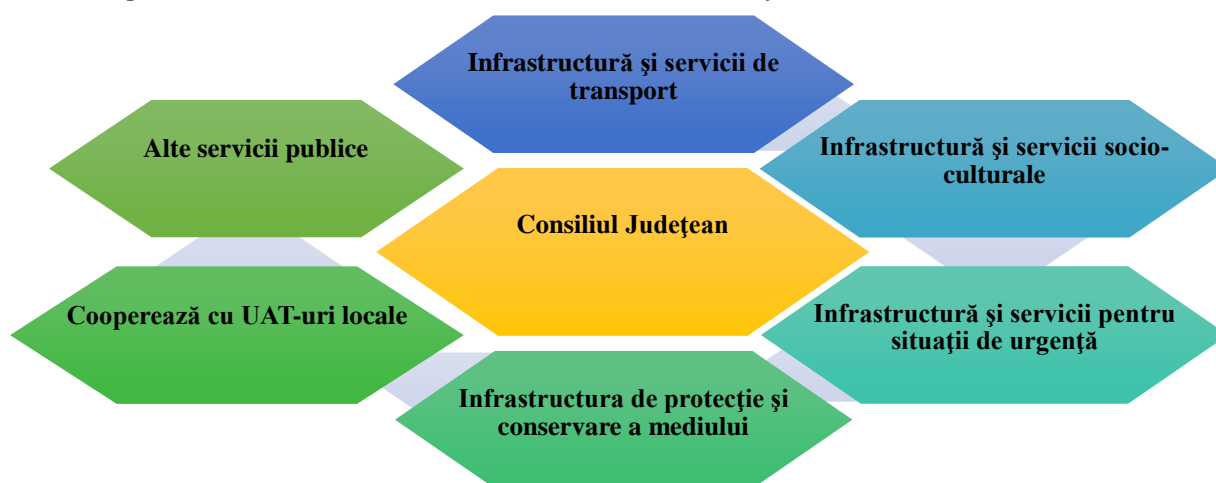

Secțiunea 2: Direcții de dezvoltare

1. DIRECȚIA DE DEZVOLTARE:

ASIGURAREA ACCESULUI POPULAȚIEI JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA LA SERVICII PUBLICE DE CALITATE

În exercitarea atribuțiilor sale legale, Consiliul Județean Dâmbovița adoptă strategii, prognoze și programe de dezvoltare economico-socială și de mediu a județului, pe baza propunerilor primite de la consiliile locale, și dispune, aprobă și urmărește, în cooperare cu autoritățile administrației publice locale comunale și orășenești interesate, măsurile necesare pentru realizarea acestora, inclusiv cele de ordin financiar.

Consiliul Județean Dâmbovița asigură, potrivit competențelor sale și în condițiile legii, cadrul necesar pentru furnizarea serviciilor publice de interes județean privind educația, serviciile sociale pentru protecția copilului, a persoanelor cu handicap, a persoanelor vârstnice, a familiei și a altor persoane sau grupuri aflate în nevoie socială, sănătatea, cultura, tineretul, sportul, ordinea publică, situațiile de urgență, protecția și refacerea mediului, conservarea, restaurarea și punerea în valoare a monumentelor istorice și de arhitectură, a parcurilor, grădinilor publice și rezervațiilor naturale, evidența persoanelor, podurile și drumurile publice, serviciile comunitare de utilitate publică de interes județean, precum și alimentarea cu gaz metan, alte servicii publice stabilite prin lege.

Atât în mediul urban, cât mai ales în mediul rural se înregistrează carențe însemnate în ceea ce privește calitatea vieții locuitorilor, fiind necesare investiții îndreptate către crearea, extinderea, reabilitarea infrastructurii care furnizează aceste servicii, însă, în egală măsură, și către măsuri de îmbunătățire a acestora prin intervenții asupra resurselor umane, eficienței și inovării în aceste domenii.

Considerăm că pentru susținerea acestei direcții de dezvoltare este necesară constituirea unui organism unic cu rol de coordonare, armonizare și integrare a inițiativelor și proiectelor de îmbunătățire a serviciilor publice de bază.

Obiectivul 1.1 Infrastructura și serviciile de transport

- 1.1.1. Îmbunătățirea mobilității și accesibilității județului Dâmbovița în cadrul rețelei TEN-T;**
- 1.1.2. Creșterea accesibilității regionale a teritoriului județean;**
- 1.1.3. Creșterea accesibilității în contextul dezvoltării urbane;**
- 1.1.4. Creșterea accesibilității în contextul dezvoltării rurale.**

Obiectivul 1.2 Asigurarea accesului egal la servicii medicale, sociale și culturale

- 1.2.1. Îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor medico-sanitare;**
- 1.2.2. Îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor de asistență socială;**
- 1.2.3. Îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor de educație și învățământ;**
- 1.2.4. Îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor de cultură.**

Obiectivul 1.3 Creșterea accesului populației județului Dâmbovița la infrastructura și serviciile de protecție și conservare a mediului

- 1.3.1. Extinderea accesului populației județului Dâmbovița la serviciile de alimentare cu apă, de evacuare a apelor uzate și de colectare și management integrat al deșeurilor;**
- 1.3.2. Creșterea eficienței energetice și a nivelului de utilizare a energiei verzi în județul Dâmbovița;**
- 1.3.3. Protejarea și conservarea biodiversității, decontaminarea solurilor poluate istoric, monitorizarea calității aerului și adaptarea la schimbările climatice;**
- 1.3.4. Infrastructură și servicii de intervenții în situații de urgență.**

1.1 INFRASTRUCTURA ȘI SERVICIILE DE TRANSPORT

1.1.1. Îmbunătățirea mobilității și accesibilității județului Dâmbovița în cadrul rețelei TEN-T.

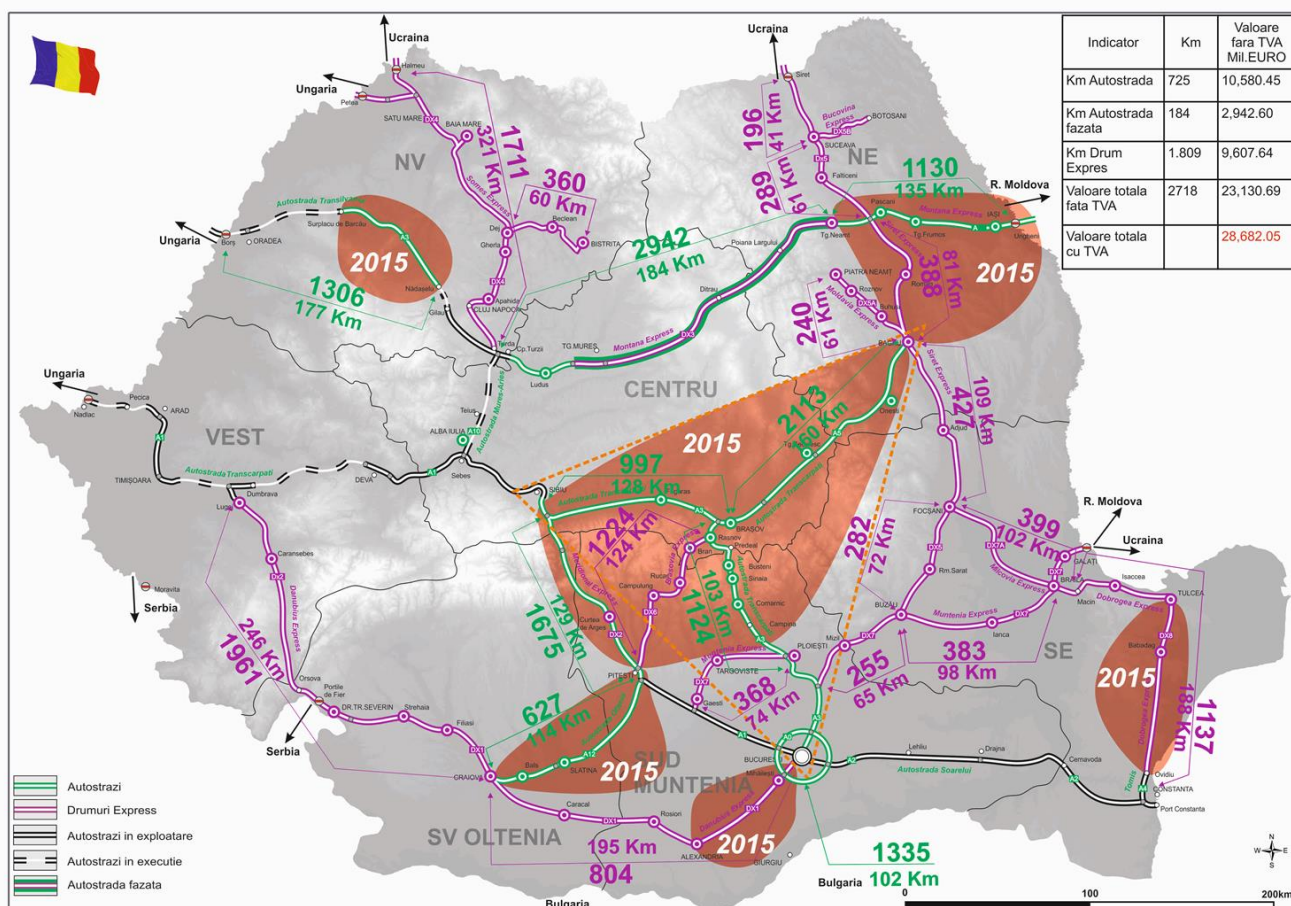
În sectorul rutier, Master Planul General de Transport al României urmărește îmbunătățirea mobilității populației și a traficului aferent transportului de mărfuri în cadrul rețelei TEN-T prin construcția unei rețele de autostrăzi și drumuri expres; asigurarea accesului pentru populație și pentru mediul de afaceri la rețeaua TEN-T, prin construcția coridoarelor de legătură națională; asigurarea unei rețele de transport rutier sigure și operaționale, care să contribuie la reducerea numărului de accidente rutiere, precum și la reducerea timpilor de călătorie; asigurarea accesului internațional prin intermediul legăturilor cu țările vecine; asigurarea unei rețele de transport propice mediului înconjurător, prin implementarea **proiectelor de variantă de ocolire**.

Pentru susținerea implementării proiectelor referitoare la autostrăzi și drumuri expres, Master planul identifică necesitatea unor lucrări suplimentare de îmbunătățire a infrastructurii de la nivel local, nominalizând 13 locații relevante pentru proiectele de variantă de ocolire stabilite în funcție de tipul și volumul de trafic de „trecere”, precum și în funcție de dimensiunile localităților, care vor fi puse în practică până în anul 2030.

Dintre acestea, variantele de ocolire ale localităților **Târgoviște** și **Adjud** sunt prevăzute pentru implementare în perioada de programare 2014-2020.

În același scop al asigurării accesului la rețeaua TEN-T și în perspectiva construirii Autostrăzii A3 București-Borș, **Drumul Expres Găești-Ploiești-Buzău-Brăila (Muntenia Express)**, prevăzut pentru perioada 2021-2030, va asigura legătura între autostrăzile A1 și

A3, iar în județul Dâmbovița va conecta o regiune cu potențial de creștere economică și o densitate ridicată a populației la sistemul TEN – T.

Sursa: Ministerul Transporturilor

Având în vedere potențialul de dezvoltare al județului Dâmbovița (în special în domeniile turism și agricultură), incrementat de poziționarea strategică față de capitala României, care îi sporește atractivitatea pentru afaceri și locuit, și densitatea populației, care depășește cu mult media națională creând premisele creșterii gradului de urbanizare, considerăm că la momentul reevaluării hărții rețelei TEN-T România va fi necesară luarea în considerare a rețelei de transport aflate pe teritoriul județului.

Pentru atingerea obiectivului său de menținere a viabilității rețelei rutiere, **Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale derulează**, ca parte a strategiei sale pe termen lung, **programul de reabilitare a drumurilor**. Acesta vizează cu prioritate infrastructura cuprinsă în rețeaua Trans-Europeană de Transport (TEN).

Programul de reabilitare a drumurilor naționale a început în anul 1994, fiind eșalonat în 15 etape, astfel încât până în anul 2014 să fie reabilitați 11.300 km.

Finanțarea lucrărilor de reabilitare se bazează pe Acorduri de finanțare încheiate cu Instituțiile Financiare Internaționale (IFI) și contribuția Guvernului României. Până în prezent au fost finalizate primele trei etape (harta) ale programului, însumând 2.275 km.

În ceea ce privește drumul național **DN 7 – București – Chitila – Tărtășești**, pentru sectorul Bâldana – Chitila există documentația tehnico-economică (SF), iar procesul de expropriere

este în curs de finalizare. Pentru proiectul Lărgire la 4 benzi DN 7 Bâldana – Titu, km. 30+950 – km. 52+350, documentația de atribuire este în curs de verificare la ANRMAP, durata estimată de execuție a lucrărilor fiind a doua jumătate a anului 2015, iar valoarea estimată 37 de milioane de euro.

Pentru drumul național **DN 71 Bâldana – Târgoviște – Sinaia**, studiul de fezabilitate este executat, urmând ca procedura de atribuire a lucrărilor de execuție să fie finalizată până la sfârșitul lui 2015 (lărgirea la 4 benzi).

Ținând cont de contextul actual al politicilor de reducere a impactului transporturilor asupra mediului și al fundamentării unei strategii de dezvoltare durabilă prin realizarea unui echilibru între creșterea economică și protecția mediului, transportul intermodal este considerat o alternativă sigură pentru viitor, întrucât răspunde cel mai bine atât cerințelor acute privind descongestionarea drumurilor naționale, cât și cerințelor crescânde ale beneficiarilor de transport în ceea ce privește gama și calitatea serviciilor.

Transportul intermodal are capacitatea de a contribui la relansarea traficului de marfă în România, la reducerea efectelor crizei economice și la conectarea principalelor rute naționale de transport la axele europene prioritare TEN-T. Transportul intermodal permite fiecărui mod de transport să își joace rolul în crearea lanțurilor de transport ce sunt, per ansamblu, mai eficiente, mai ieftine și durabile.

Având în vedere relevanța orașului Titu din punct de vedere al rețelelor naționale de căi ferate și rutiere, precum și din cel al industriei regionale, construirea unei platforme de transport intermodal reprezintă un obiectiv important pentru impulsivizarea dezvoltării economice a acestei zone, asigurându-se preluarea transporturilor agabaritice între cele două moduri de transport – feroviar și rutier.

1.1.2. Creșterea accesibilității teritoriului județean

Acest obiectiv vizează reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri județene care asigură conectivitatea, directă sau indirectă cu rețeaua TEN-T, în vederea asigurării mobilității populației și bunurilor, reducerii costurilor de transport de mărfuri și călători, promovării accesului pe piețele regionale și creșterea siguranței traficului. În același timp, aceste investiții vor duce la diversificarea și creșterea eficienței activităților economice, la economisirea de energie, creând condiții pentru extinderea schimburilor comerciale, și implicit, a investițiilor productive. Dezvoltarea și îmbunătățirea rețelelor secundare de transport vor facilita, de asemenea, cooperarea inter și intra-regională și vor putea contribui la creșterea competitivității întreprinderilor și a mobilității forței de muncă și, prin urmare, la o dezvoltare mai rapidă a României în ansamblu, dar și a fiecărei regiuni în parte.

Supunem în continuare unor criterii de selecție un număr de 8 proiecte care răspund obiectivelor de mai sus de creștere a mobilității și dezvoltare a rețelei rutiere, fiind în același timp eligibile pentru finanțare prin POR 2014-2020.

Metodologia de punctare a ținut seama de următoarele considerente în ceea ce privește criteriile folosite:

- S-a ținut cont de stadiul elaborării documentațiilor tehnice aferente proiectelor identificate pentru a se determina nivelul de maturitate al acestora, având în vedere că, din experiența perioadei de programare anterioare, fondurile acordate reabilitării drumurilor județene au fost consumate în condiții concurențiale deosebite. Astfel, este importantă rapiditatea pregătirii unor astfel de proiecte. Lipsa intabulării sau existența litigiilor au fost

considerate în acest sens dezavantaje, alături de inexistența studiilor de specialitate sau vechimea mai mare de 5 ani a acestora.

- Un alt aspect evidențiat este complexitatea regională a proiectelor propuse, respectiv coordonarea cu alte consilii județene în vederea reabilitării unor trasee care să îmbunătățească mobilitatea regională într-o mai mare măsură. Considerăm că o astfel de coordonare servește mai bine scopurilor dezvoltării regionale.

- Au fost luate în considerare criteriile menționate de către proiectul POR 2014-2020 cu privire la relevanța proiectelor finanțabile prin Axa 6.

- În ceea ce privește potențialul economic, s-a dorit o evidențiere a potențialului turistic și agricol, în special. Potențialul turistic a fost calculat printr-un algoritm care a luat în considerare numărul și categoria monumentelor istorice existente pe traseul drumurilor, existența structurilor de cazare și alimentație publică, resursele turistice din zonă (balneare, naturale).

Traseul/ Criteriul	Lungime km.	Maturitate (100%)			Complexitate	Criterii POR (100%)			Potențial turistic (50%)			Potențial agricol/ industrial (50%)			Punctaje						
		Litigii	Intabulare	D. teh-ec		Popu-lație	Unică/econo-mică legatură	Comple-mentarita-tea	Ridi-cat	Me-diu	Mic	Ridi-cat	Me-diu	Mic	Maturitate	Complexitate	Criterii POR	Pot. Turistic	Pot. Agr/ industrial	Total	
		DA=0 NU=1	DA/în execuție=2 PARȚIAL=1 NU=0	DA<5 ani/în execuție=2 PARȚIAL=1 NU>5 ani =0		Regio-nal (asocie-re) = 1 Jude-țean = 0	Ma-xim=1	Majoritar =2 Mediu=1 Mic=0	cu PNDR= 1 alte fonduri: 1 (cumulat dc e cazul)	2	1	0	2	1							0
1. Dezvoltarea infrastructurii de transport județean prin modernizarea DJ 711 Târgoviște (DN 71) – Ulmi – Comișani – Bucșani – Băleni – Dobra – Bilciurești – Cojasca – Bujoreanca (comuna Cornești – DN 1A)	40	1	2	2	0	1.00	0	1		1			2			5	0	2.00	1	2	10.00
2. Modernizarea DJ 503 pe traseul limită județ Teleorman – Șelaru – Fierbinți km. 87+070 – km. 95+532 (8,462 km) și DJ 611 pe traseul Fierbinți – Vișina – Petrești km. 22+000 – km. 41+694 (19,694 km)	28,156	1	2	2	0	0.10	0	2			0	2			5	0	2.10	0	2	9.10	
3. Modernizarea infrastructurii de transport interjudețean pe traseul DJ 401 A limită jud. Giurgiu – Potlogi – Zidurile – Crovu – Odobești – Costești Vale – Mătăsaru – Mogoșani – Găești (DN 7)	38	1	0	2	1	0.31	0	2		1		2			3	1	2.31	1	2	9.31	
4. Modernizarea DJ 724 – DJ 702 B – DJ 702 E pe traseul Pucheni – Malu cu Flori – DN 72 A – Gemenea – Căndești – Tătărani – Mănești – Dragomirești – Ungureni – Frasin Vale – Cobia – Gura Foi – Găești (DN 7)	61.6	1	1	0	0	0.42	1	1	2			1			2	0	2.42	2	1	7.42	
5. Dezvoltarea infrastructurii de transport județean Dâmbovița și Prahova pe traseul DJ 711 Târgoviște (DN 71) – Ulmi – DJ 720 B, DJ 720 B Ulmi – DJ 711 – DN 72 – Răzvad (DJ 720) și DJ 720 Răzvad (DJ 720B) – Gura Ocniței – Moreni – limită județ Prahova – Ditești – Filipeștii de Pădure – Călinești – Florești DN 1 (E60)	20.56 (DB)	0	1	0	1	0.92	0	1	2			2			1	1	1.92	2	2	7.92	
6. Modernizarea DJ 712 A – DJ 702 B și DJ 702 pe traseul Fieni (DN 71) Runcu – Râu Alb – Gura Bărbulețului – Pietrari – Voinești – DN 72 A – Gemenea – Căndești – lim. Jud. Argeș – Boțești – Dobrești – Topoloveni (DN 7)	65.716	1	1	0	1	1.00	1	1	2			1			2	1	3.00	2	1	9.00	
7. Modernizarea DJ 715 și 710 pe traseul Buciumeni (DN 71) – Bezdead – Costișata – lim. Jud. Prahova spre Breaza	25.3	1	1	0	1	0.08	1	2		1			0	2	1	3.08	1	0	7.08		
8. Modernizarea DJ 503, DJ 702 F, DJ 702 G și DJ 703 B pe traseul Giurgiu – Teleorman – Șelaru – Fierbinți – lim. Jud. Argeș – Slobozia – lim. Jud. Dâmbovița – Răscăeți – Puntea de Greci – Autostrada A1 – Ionești – Pătroaia – lim. Jud. Argeș – Căteasca – Autostrada A1	121.735	1	1	0	1	1.00	0	1			0	2		2	1	2.00	0	2	7.00		

Din analiza noastră au reieșit următoarele priorități:

- Proiectul Dezvoltarea infrastructurii de transport județean prin modernizarea DJ 711 Târgoviște (DN 71) – Ulmi – Comișani – Bucșani – Băleni – Dobra – Bilciurești – Cojasca – Bujoreanca (comuna Cornești – DN 1A);
- Proiectul Modernizarea DJ 503 pe traseul limită județ Teleorman – Șelaru – Fierbinți km. 87+070 – km95+532 (8,462 km) și DJ 611 pe traseul Fierbinți – Vișina – Petrești km. 22+000 – km. 41+694 (19,694 km);
- Proiectul Modernizarea infrastructurii de transport interjudețean pe traseul DJ 401 A limită jud. Giurgiu – Potlogi – Zidurile – Crovu – Odobești – Costești Vale – Mătăsaru – Mogoșani – Găești (DN 7).

De asemenea, proiectul Modernizarea DJ 712 A – DJ 702 B și DJ 702 pe traseul Fieni (DN 71) Runcu – Râu Alb – Gura Bărbulețului – Pietrari – Voinești – DN 72 A – Gemenea – Căndești – lim. Jud. Argeș – Boțești – Dobrești – Topoloveni (DN 7) prezintă o relevanță deosebită, însă, având în vedere restricțiile bugetare aferente alocărilor POR 2014-2020, considerăm oportună identificarea altor surse de finanțare.

Potențialul economic al zonei delimitate de municipiul Târgoviște și comunele limitrofe trebuie susținut de asigurarea unei accesibilități crescute din punct de vedere al modurilor de transport existente. Astfel, trebuie prioritizate proiectarea și **construirea unei magistrale intercomunale de transport la limita economică de interes a municipiului Târgoviște** (centura inel 2 a orașului), care trece prin Târgoviște și comunele Ulmi, Dragomirești, Șotânga, Aninoasa și Răzvad, având următoarele caracteristici:

1. drum expres județean;
2. lungime max. de 45 km;
3. 4 benzi de circulație;
4. 4 tronsoane;
5. 2 poduri;
6. 7 pasaje rutiere;
7. 1 pasaj de cale ferată.

În urma consultărilor derulate la nivel regional în scopul prioritizării proiectelor strategice în domeniul infrastructurii de transport care vor beneficia de finanțare prin Programul Operațional Regional 2014 – 2020, au fost propuse următoarele trasee:

PRIORITATEA 1:

Traseul 1: DJ 503 Giurgiu (GR) – Alexandria (TL) – Vulpești (AG);

Traseul 2: DJ 720 – lim. PH – Moreni – Gura Ocniței; DJ 720 B Gura Ocniței – Ulmi; DJ 711 Târgoviște – Dobra, Cojasca; DJ 101 B – DN 1 A Niculești – lim. IF (DB);

Traseul 3: DJ 102 K – DJ 100 C – DJ 102 D - limită județ IL (PH) ; DJ 101 – lim. IF; DJ 302 (IL) – DJ 302 lim. IL, DJ 402 – DN 4 (CL).

PRIORITATEA 2

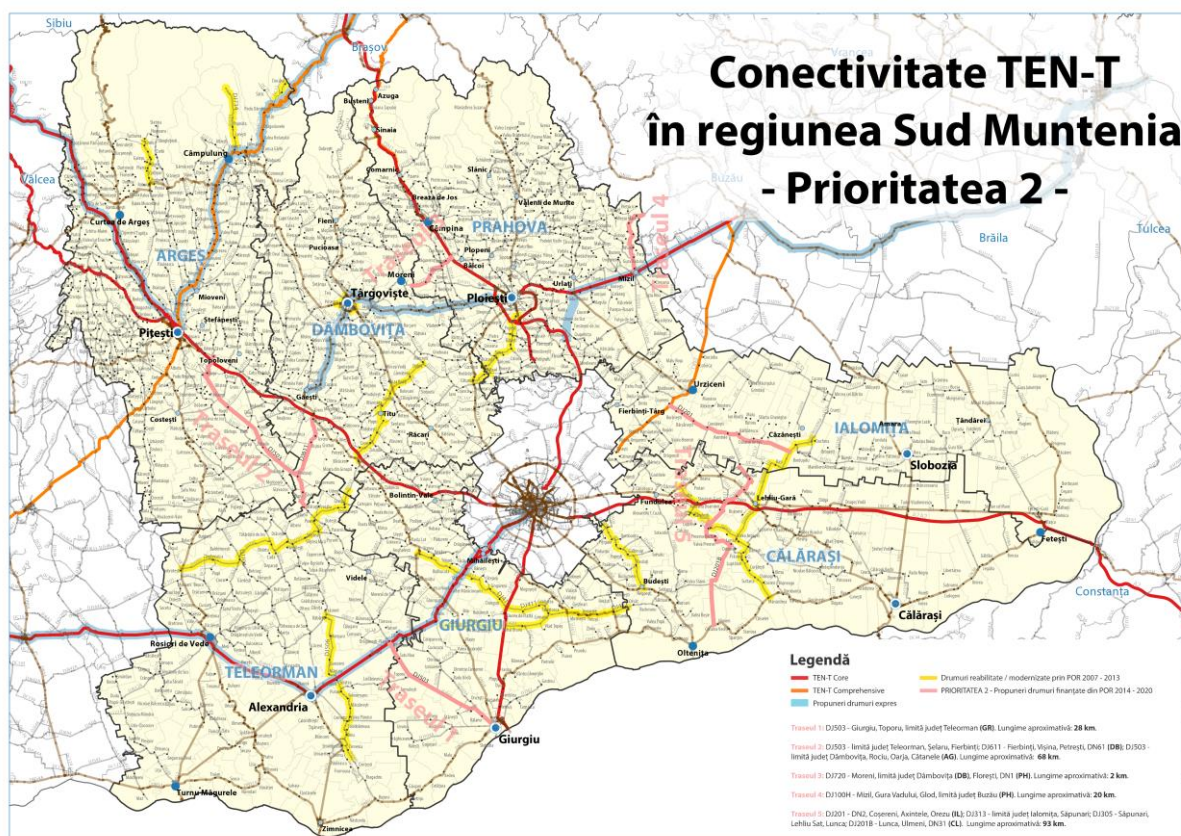
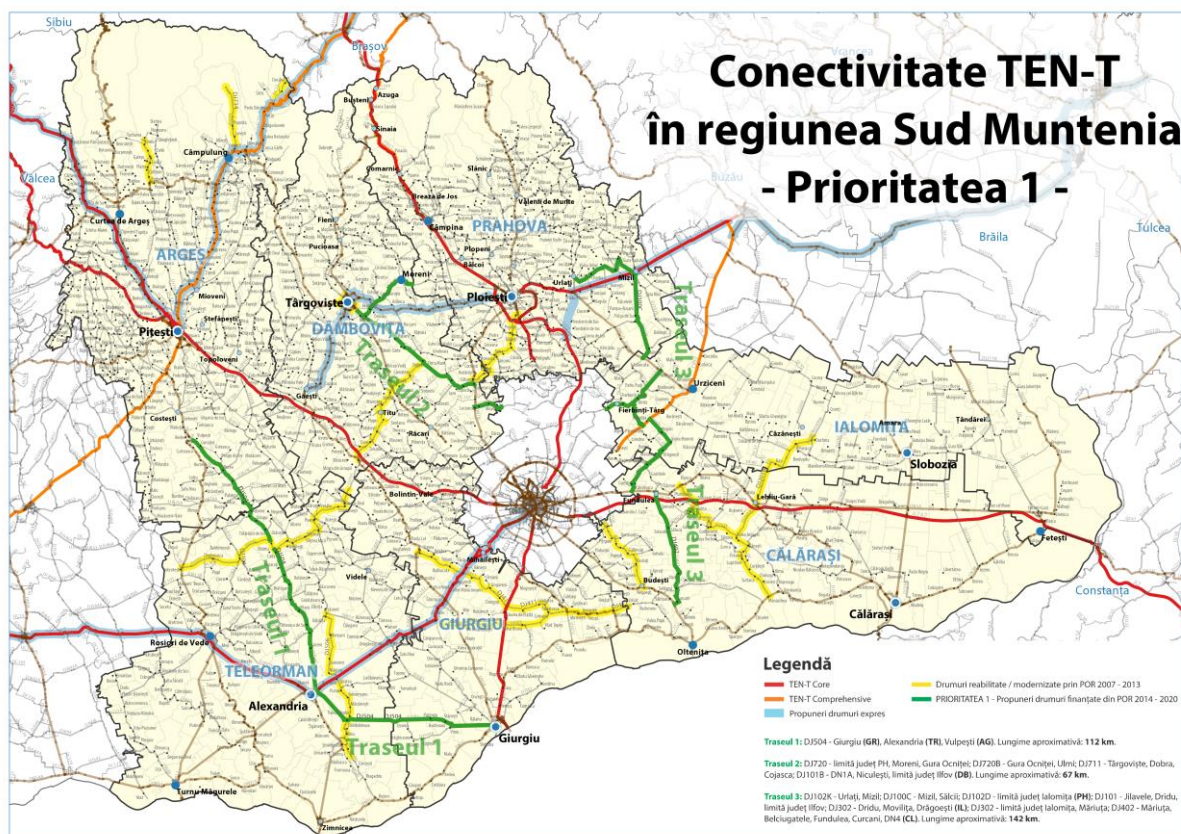
Traseul 1: DJ 503 Giurgiu, Toporu, limită TL (GR);

Traseul 2: DJ 503 lim. TL, Șelaru, Fierbinți, DJ 611 Fierbinți, Vișina, Petrești, DN 61 (DB); DJ 503 lim. DB, Rociu, Oarja, Catanele (AG);

Traseul 3: DJ 720 Moreni lim. DB (DB), Florești, DN 1 (PH);

Traseul 4: DJ 100 H Mizil, Gura Vadului, Glod, lim. BZ (PH);

Traseul 5: DJ 201, DN 2, Coșereni, Axintele, Orezu (IL); DJ 313, lim. IL, Săpunari; DJ 305 Săpunari, Lehliu Sat, Lunca; DJ 201 B Lunca, Ulmeni, DN 31(CL).

Sursa: ADR Sud-Muntenia, Consiliul Județean Dâmbovița

Prin hotărâre de consiliu județean au fost aprobate traseele 1/prioritatea 1 și 2/prioritatea 2.

Prin Programul Operațional Regional 2014-2020 se vor finanța proiecte de îmbunătățire a mobilității regionale care pot include:

- investiția de bază în structura căii de rulare;
- variante ocolitoare sau modernizarea drumurilor locale (care devin parte a traseului de drum județean prin reclasificare), care să asigure devierea traficului în afara localităților respective;
- construirea/amenajarea de piste pentru biciclete, trasee pietonale (trotuare) în intravilanul localităților traversate de drumul județean;
- construirea/modernizarea/reabilitarea de poduri și podețe, realizarea de apărări de maluri în zona podurilor, modernizarea/construirea de rigole moderne pentru scurgerea apelor meteorice;
- amenajări pentru protecția mediului (inclusiv perdele forestiere cu rol de protecție împotriva alunecărilor de teren, a înzăpezirii sau a poluării cu gaze sau fonice), operațiuni pentru stabilizarea structurii drumului în zone supuse pericolului de alunecare.

Recomandăm analiza oportunității includerii acestor tipuri de intervenții în soluțiile propuse prin documentația tehnico-economică aferentă proiectelor de modernizare, odată cu actualizarea acestora în vederea solicitării finanțărilor din fonduri europene.

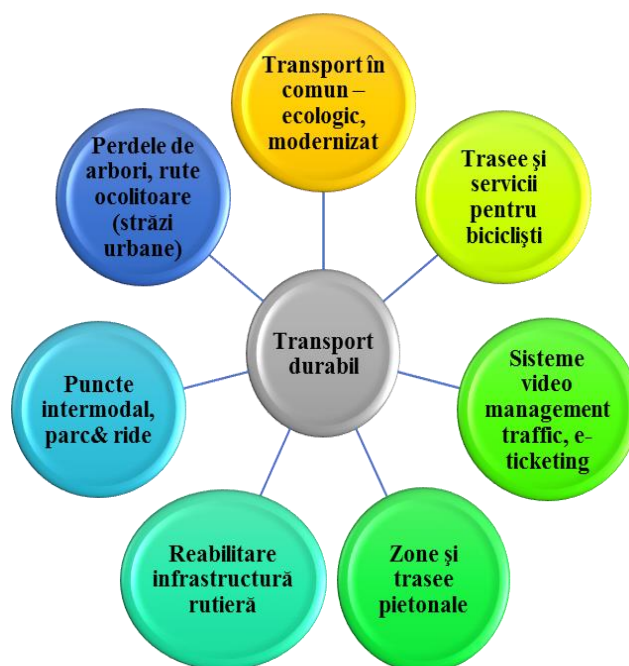
De o semnificativă importanță sunt măsurile destinate protecției mediului înconjurător. Având în vedere specificul natural al județului Dâmbovița, venim în întâmpinarea preocupării autorității publice județene în ceea ce privește măsurile de protecție a habitatelor naturale ale faunei specifice, recomandând prevederea prin documentațiile tehnico-economice a construirii coridoarelor ecologice (ecoducte) care să prevină fragmentarea acestor habitate.

De asemenea, recomandăm întocmirea unui Studiu de mobilitate corelat cu un Studiu privind starea tehnică a drumurilor și podurilor județene existente, în vederea creșterii accesibilității și optimizării rețelei.

Investițiile pentru realizarea variantelor ocolitoare trebuie proiectate cu lățimea de 4 benzi, astfel încât să se respecte standardele europene în domeniu.

1.1.3. Creșterea accesibilității în contextul dezvoltării urbane

Orașele se confruntă cu dezvoltarea traficului de mărfuri și călători, în timp ce potențialul de dezvoltare a infrastructurii este supus unor constrângeri diverse, de la lipsa spațiilor necesare extinderii până la cele legate de mediul înconjurător. O mobilitate urbană sustenabilă – care să permită oamenilor și bunurilor să circule liber, în siguranță, cu protejarea mediului înconjurător – este crucială pentru calitatea vieții și pentru sănătatea economiei.

Prin Programul Operațional Regional 2014-2020 se acordă o importanță deosebită promovării strategiilor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon pentru toate tipurile de teritoriu, în particular zone urbane, inclusiv promovarea planurilor sustenabile de mobilitate urbană. Investițiile preconizate⁷⁶ vor duce la realizarea unor sisteme de transport urban durabil.

Măsurile de creștere a accesibilității urbane:

➤ **Crearea arterelor ocolitoare:**

- Răcari – pe relația DN 71;
- Titu – pe relația DN 7 – Braniștea – DN 71 și spre Fusea;
- Găești – pe relația DN 7 și spre Ionești (A1);
- Pucioasa – pe relația DN 71;
- Fieni – pe relația DN 71;
- Centura Moreni – drum nou de clasa IV (2 benzi lărgit) semilună sudică.

- **Îmbunătățirea accesului populației urbane la un transport în comun public și privat de calitate;**
- **Modernizarea și eficientizarea sistemului de management al traficului;**
- **Modernizarea rețelei de străzi și drumuri de interes local, inclusiv prin îmbunătățirea sistemelor și marcajelor de semnalizare și siguranță rutieră;**
- **Încurajarea transportului ecologic prin amenajarea aleilor, trotuarelor, pistelor pentru bicicliști, altor spații urbane etc.**

⁷⁶Investițiile preconizate vor viza și alte municipii relevante (în special pentru cele 33 de municipii reședință de județ, dar și pentru alte municipii), care vor dispune atât de un plan de mobilitate urbană durabilă, cât și de un contract de servicii publice care să corespundă prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1370/2007 privind serviciile publice de transport (POR 2014-2020).

1.1.4. Creșterea accesibilității rutiere în contextul dezvoltării rurale

Îmbunătățirea accesului comunităților rurale la servicii de transport public de calitate reprezintă una dintre condițiile esențiale pentru dezvoltarea locală sustenabilă, întrucât este un factor determinant în ceea ce privește asigurarea calității vieții locuitorilor (prin facilitarea accesului la alte servicii de bază), dar și atractivitatea pentru afaceri (pentru sprijinirea diversificării economiei locale, inclusiv prin turism).

De aceea, măsurile de înființare de drumuri noi, extindere și îmbunătățire a rețelei de drumuri de interes local (drumuri comunale, vicinale și străzi din interiorul comunei), amenajarea parcarilor, a trotuarelor și intersecțiilor etc. reprezintă priorități pentru orice comunitate rurală.

În urma analizei la nivel local a situației din acest domeniu, printre localitățile care au semnalat nevoi de investiții specifice⁷⁷ menționăm:

Eforturi pentru *reabilitarea drumurilor publice locale* mai sunt necesare în următoarele localități: Aninoasa, Pucheni, Dragomirești, Mănești, Ocnîța, Râzvad, Șotânga, Tătărani, Doicești, Gura Ocnîței, Găești, Cândești, Pietroșița, Iedera, Valea Lungă, Malu cu Flori, Văleni, Râu Alb, Buciumeni, Bezdead, Glodeni, Moțâieni, Vârfuri, Băleni, Bilciurești, Cojasca, I.L. Caragiale, Ciocănești, Conțești, Branîște, Costești Vale, Bucșani, Titu, Niculești, Vișina, Moreni, Uliești, Ulmi, Tărtășești, Sălcioara, Răscăeți, Produlești, Odobești, Nucet, Butimanu, Finta, Hulubești, Corbii Mari, Gura Șuții, Șelaru, Petrești, Văcărești, Potlogi, Bărbulețu, Dragodana. Unitățile administrativ-teritoriale trebuie să acorde o atenție deosebită modernizării drumurilor aflate în administrare, inclusiv asigurării acestora cu șanțuri pentru preluarea apelor meteorice.

În localitățile Aninoasa, Doicești, Găești, Gura Ocnîței și Nucet sunt necesare *lucrări de amenajare și reabilitare a trotuarelor*, iar în Bezdead, Buciumeni, Cobia, Cândești, Corbii Mari, Ocnîța, Odobești, Potlogi, Văcărești, Mănești, Perșinari, Văleni, Valea Lungă, Vișinești și Vulcana Pandlele sunt necesare *lucrări de reabilitare poduri*. În Doicești este nevoie de *amenajarea intrării în localitate*.

Lucrări legate de poduri și podețe sunt necesare în Aninoasa, Mănești, Lucieni, Ocnîța, Șotânga, Văcărești, Potlogi, Doicești, Vulcana Pandlele, Gura Ocnîței, Valea Lungă, Vișinești, Văleni, Odobești, Perșinari, Cobia, Buciumeni, Bezdead, Corbii Mari și Vârfuri.

Drumuri de exploatare agricolă sunt necesare în Aninoasa, Băleni, Bărbulețu, Bilciurești, Brănești, Brezoele, Butimanu, Cândești, Cobia, Comișani, Dobra, Dragomirești, Gura Șuții, I.L. Caragiale, Lucieni, Lungulețu, Malu cu Flori, Mănești, Mătăsaru, Mogoșani, Odobești, Perșinari, Petrești, Produlești, Pucheni, Răciu, Sălcioara, Șelaru, Ulmi, Valea Lungă, Văleni, Vișina, Văcărești, Doicești, Conțești, Vârfuri, Dragodana.

Centrul civic necesită amenajare în localitățile Șotânga, Doicești, Cândești, Malu cu Flori și Glodeni.

1.2 ASIGURAREA ACCESULUI EGAL LA SERVICII MEDICALE, SOCIALE ȘI CULTURALE

Constrângerile financiare reprezintă o adevărată problemă pentru autoritățile locale în ceea ce privește această măsură, însă o opțiune pentru găsirea de soluții este apelarea la sprijinul sectorului privat și a celui nonprofit.

⁷⁷ V. anexa PA 1 la Planul de acțiuni

1.2.1. Îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor medico-sanitare

În **mediul urban**, asigurarea accesului populației la o infrastructură sanitară de calitate, corelată cu servicii medicale la standarde europene, reprezintă una dintre condițiile esențiale pentru creșterea atractivității acestor comunități ca locații rezidențiale, turistice sau pentru afaceri. Sănătatea reprezintă un domeniu cu impact critic asupra calității vieții și a resurselor publice.

Serviciile de sănătate din mediul urban al județului Dâmbovița se caracterizează în principal prin prezența spitalelor și ambulatoriilor în Târgoviște, Moreni, Găești și Pucioasa. Unitatea de primiri urgențe este localizată în municipiul Târgoviște, cu punct de lucru în Titu (UPU SMURD), unde există și un Centru de Sănătate Multifuncțional.

În ceea ce privește nivelul de dotare, Spitalul Județean Dâmbovița și Ambulatoriul Spitalului Orășenesc Găești au beneficiat de finanțări europene pentru reabilitarea și modernizarea infrastructurii, însă nevoile în acest domeniu sunt încă importante pe plan județean.

În plus, unitățile sanitare din mediul urban sunt identificate ca zone deficitare în ceea ce privește anumite specialități medicale.

În domeniul sănătății, cercetarea și dezvoltarea experimentală au o contribuție esențială, influențând dramatic nu numai bunăstarea individuală și generată, ci și perspectivele economice ale unei societăți.

În perioada următoare, eforturile se vor canaliza către echiparea, reabilitarea, îmbunătățirea calității serviciilor medicale:

- **dotarea cu echipamente a spitalului județean de urgență și a celui din Găești;**
- **reabilitarea/modernizarea/extinderea/dotarea infrastructurii de servicii medicale (ambulatorii, unități de primiri urgențe) în Târgoviște, Moreni, Titu, Pucioasa;**
- **dezvoltarea resurselor umane** (inclusiv prin atragerea unor cadre medicale specializate în domeniile deficitare prin acordarea unor stimulente de tipul facilităților de cazare și transportului sau accesului la echipamente și dotări de ultimă generație);
- **creșterea capacității de Cercetare-Dezvoltare în domeniul sănătății și implementarea produselor de e-sănătate.**

În localitățile urbane eligibile pentru abordarea CLLD (Târgoviște, Moreni, Pucioasa, Găești) recomandăm identificarea prin strategiile locale de dezvoltare a unor zone defavorizate, care se confruntă cu probleme multiple socio-economice și de infrastructură, și abordarea integrată a acestora.

În **mediul rural** infrastructura publică de sănătate este mai slab reprezentată decât în mediul urban, structurile predominante fiind cele private. În Bucșani și Niculești există două unități medico-sociale.

Singurul avantaj este generat de modalitatea de dispunere relativ uniformă în teritoriu a localităților urbane, astfel încât acestea pot asigura în teorie servicii medicale și populației rurale din zonele de influență. Cu toate acestea, apreciem că locuitorii din mediul rural se află într-o situație defavorizată din punct de vedere al accesului la servicii medicale primare.

În perioada de programare 2014-2020 se acordă prioritate acelor categorii de persoane din zonele izolate și din cele defavorizate economic din mediul rural, cu indicatori de morbiditate și mortalitate defavorabili, inclusiv populației de etnie romă, acolo unde există un număr redus de unități sanitare, urmărindu-se crearea unei rețele de **centre comunitare de intervenție** în cadrul cărora vor fi furnizate atât servicii medicale, cât și sociale. Prin crearea acestor centre, care vor degreva ambulatoriile de sarcina preluării unor pacienți pentru care

sunt necesare servicii medicale de bază, se va rezolva și problema legată de accesul beneficiarilor amintiți la servicii medicale primare, precum și la servicii sociale minime.

Într-o primă etapă, *recomandăm transformarea celor două unități medico-sociale în centre comunitare de intervenție*, dar și înființarea unor noi astfel de unități, în special în zonele cu potențial turistic și în zonele defavorizate.

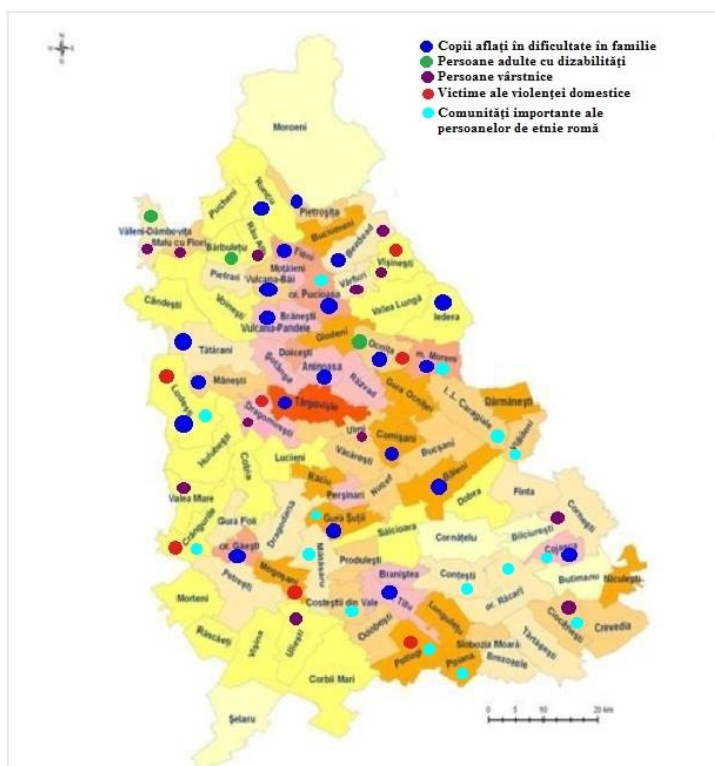
În următoarele localități au fost identificate nevoi de dezvoltare și îmbunătățire a serviciilor medico-sanitare: Mănești, Lucieni, Ocnița, Moroeni, Raci, Vulcană Pandele, Răzvad, Băleni, Căndești, Cojasca, Comișani, Pietroșița, Brezoele, Bărbulețu, Iedera, Braniștea, Bucșani, Valea Lungă, Morteni, Niculești, Văleni Dâmbovița, Ulmi, Sălcioara, Runcu, Râu Alb, Nucet, Butimanu, Finta, Hulubești, Corbii Mari, Gura Șuții, Șelaru, Mogoșani, Moțăieni, Vârfuri, Petrești.

De asemenea, perspectiva amenajării stațiunii Peștera Padina va impune, cu siguranță, existența în zonă a unei structuri de sănătate publică modernă și utilată la standarde europene.

Măsuri:

- **construirea/reabilitarea/modernizarea/extinderea dotarea centrelor comunitare de intervenție integrată;**
- **dezvoltarea și îmbunătățirea infrastructurii serviciilor medico-sanitare.**

1.2.2. Îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor de asistență socială

Pe teritoriul județului Dâmbovița au fost identificate numeroase cazuri de persoane care necesită asistență socială specializată, așa cum se observă în harta de mai jos. Acest fapt implică necesitatea creării premiselor necesare pentru o populație sănătoasă și creșterea speranței de viață.

În principal, *în jumătatea de nord a județului se observă o concentrare mai mare a cazurilor sociale, în speță copii aflați în dificultate și persoane adulte cu dizabilități, însă centrele de furnizare a serviciilor sociale se regăsesc, cu câteva excepții (Răzvad, Gura Ocniței, Pucioasa) în jumătatea de sud.*

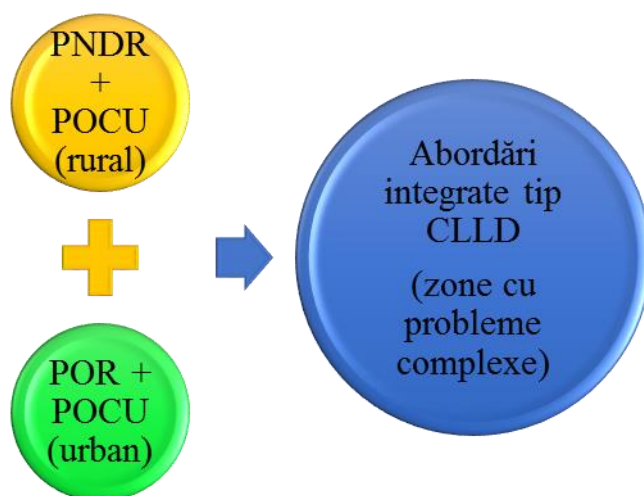
Pe lângă subdimensionarea de ordin infrastructural a serviciilor sociale

în partea superioară a județului, notăm și tendința generală de creștere a numărului și nevoilor beneficiarilor de servicii sociale din ultimii ani, ca urmare a declinului economic, iar

perspectiva îmbătrânirii demografice ridică problema existenței unei rețele suficiente de centre și servicii destinate persoanelor vârstnice.

Astfel, atât în mediul rural, cât și în cel urban, se resimte necesitatea unor investiții în dimensionarea infrastructurii serviciilor sociale în raport cu numărul de cazuri sociale, în optimizarea calității serviciilor sociale acordate, în paralel cu stimularea tranziției de la servicii instituționalizate la cele furnizate în cadrul comunității, în vederea promovării incluziunii sociale a persoanelor.

În contextul **dezvoltării urbane**, se resimte nevoia premiselor de ordin infrastructural, dar și a măsurilor concrete de intervenție la nivelul grupurilor vulnerabile, prin servicii specializate. În orașele eligibile pentru abordarea CLLD se pot iniția abordări în sistem integrat care să includă măsuri de incluziune și asistență socială.

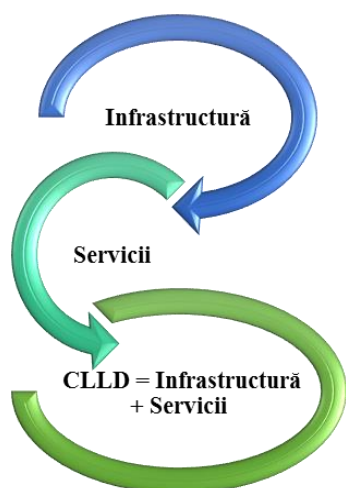

În special **mediul rural** este deficitar în ceea ce privește existența centrelor sociale și a personalului (asistenți sociali) necesar, ceea ce relevă necesitatea finanțării intervențiilor în infrastructura de servicii sociale nerezidențiale și servicii de des-instituționalizare furnizate în cadrul comunității, capabile să asigure beneficiarilor finali servicii sociale de calitate și servicii de îngrijire personală, servicii de consiliere personală etc. cât mai aproape de beneficiar. Abordările CLLD sunt o oportunitate pentru mediul rural de atragere a unei finanțări integrate PNDR + PO Capital Uman în perioada următoare.

Măsuri de dezvoltare infrastructurală

Sistemul județean de asistență socială necesită, corespunzător grupurilor țintă identificate, măsuri de dezvoltare a *rețelei centrelor sociale* fără componentă rezidențială, a centrelor de consiliere psihosocială, a centrelor de servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu, prin furnizarea unei game largi de servicii adecvate diferitelor tipuri de nevoi ale beneficiarilor, dar și de dotarea acestor centre.

În al doilea rând, se resimte necesitatea de sprijinire a tranziției de la serviciile sociale furnizate în sistem instituționalizat (centre sociale rezidențiale) la *serviciile*

furnizate în cadrul comunității, prin măsuri infrastructurale.

- ✓ reabilitarea/modernizarea/extinderea/dotarea infrastructurii de servicii sociale fără componentă rezidențială (centre de zi, centre „respiro”, centre de consiliere psihosocială, centre de servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu etc.);
- ✓ construcție/reabilitare de locuințe de tip familial, apartamente de tip familial, locuințe protejate etc.
- ✓ construirea/reabilitarea/modernizarea/extinderea/dotarea centrelor comunitare de intervenție integrată.

În ceea ce privește **serviciile** de furnizare a unor măsuri de **incluziune socială și combatere a sărăciei** acestea vor include:

- ✓ Integrarea socio-economică a comunităților marginalizate, cum ar fi romii;
- ✓ Promovarea antreprenoriatului social și a integrării profesionale în întreprinderile sociale și promovarea economiei sociale și solidare pentru a facilita accesul la locuri de muncă;
- ✓ Creșterea accesului la servicii accesibile, durabile și de înaltă calitate, inclusiv asistență medicală și servicii sociale de interes general.

Prin **abordarea CLLD**, serviciile se vor adresa următoarelor grupuri țintă:

- ✓ copiii;
- ✓ șomerii și persoanele cu venituri foarte scăzute;
- ✓ persoanele vârstnice;
- ✓ populația de etnie romă;
- ✓ persoanele cu dizabilități.

Așa cum am mai precizat, *externalizarea unor servicii* către furnizorii privați sau parteneriatele cu aceștia reprezintă o soluție flexibilă și care va putea degreva sistemul public de consumul unor resurse financiare, logistice și umane importante. Un al doilea avantaj este reprezentat de eligibilitatea și disponibilitatea organizațiilor și asociațiilor în cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014-2020, prin care acestea se pot adresa grupurilor vulnerabile.

Prin Planul de Acțiune 2014-2016 al DGASPC Dâmbovița se urmărește externalizarea în proporție de minim 50% a serviciilor de tip rezidențial în case de tip familial pentru copii/tineri cu măsură de protecție, externalizarea a minimum 10% din serviciile oferite în sistem rezidențial în locuințe protejate pentru persoane cu handicap, contractarea de servicii rezidențiale pilot de integrare socio-profesională pentru persoane cu dizabilități.

Tot în acest context dorim să recomandăm acordarea unei atenții deosebite *organizațiilor și fundațiilor care activează în domeniul promovării drepturilor persoanelor de etnie romă din județ*. Comunitatea romă este un grup țintă prioritar al programului mai sus menționat, însă reușita implementării unor asemenea măsuri ține în foarte mare măsură de cooperarea cu

persoane care cunosc comunitățile respective, care beneficiază de încredere din partea acestora, și mai ales care vorbesc limba romani. Înființarea unor Grupuri de Acțiune Locală, atât în mediul urban, cât și în mediul rural, în comunitățile care concentrează persoane de etnie romă și obținerea unor finanțări integrate în acest mod pot duce la rezolvarea unor probleme multiple ale acestora.

În localitățile Lucieni, Șotânga, Văcărești, Potlogi, Gura Ocniței, Căndești, Comișani, Conțești, Valea Lungă, Titu, Văleni, Ulmi, Bezdead, Gura Șuții și Vârfuri se identifică nevoia *îmbunătățirii accesului la serviciile sociale*. În ceea ce privește *locuințele sociale*, acestea sunt necesare în principal în Lucieni, Potlogi, Doicești, Gura Ocniței, Găești, Conțești, Titu, Moreni, Valea Mare, Tărtășești, Vârfuri.

Măsuri:

- **Creșterea calității accesului populației la servicii sociale prin măsuri de extindere și reabilitare a infrastructurii centrelor de zi sau a infrastructurii sociale cu scop de locuire/funcție rezidențială;**
- **Creșterea, îmbunătățirea și diversificarea serviciilor sociale furnizate grupurilor vulnerabile, în special prin cooperarea cu furnizorii privați;**
- **Rezolvarea problemelor cu care se confruntă zonele dezavantajate prin abordări CLLD, inclusiv ale comunităților de etnie romă.**

1.2.3. Îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor de educație și învățământ

Mediul urban se caracterizează prin prezența structurilor de învățământ de toate categoriile, inclusiv de învățământ superior. Remarcăm faptul că aici au fost atrase fonduri europene importante pentru îmbunătățirea calității infrastructurii de învățământ în Târgoviște, Răcari, Titu și Găești, prin intermediul Programului Operațional Regional 2007-2013. Un alt aspect care caracterizează mediul urban este insuficiența structurilor de învățământ preșcolar, atât în sistem de creșă, cât și grădinițe (în Titu și Răcari nu există grădinițe). În municipiul Târgoviște se întâlnesc cazuri de abandon școlar. Lucrări de reabilitare, modernizare și dotare a infrastructurii educaționale mai sunt necesare în Găești, Moreni, Titu. În orașul Titu a fost identificată nevoia de realizare a unui afterschool. Un sistem educațional pentru adulți care să asigure o ofertă corelată cu piața muncii este esențial în mediul urban, în special acolo unde există dependență de un singur angajator sau unde activitățile economice tradiționale au cunoscut un declin în ultimii ani.

Mediul rural se caracterizează de asemenea prin cvasi-inexistența instituțiilor de educație preșcolară, prin cazuri de abandon școlar (în Potlogi, Cojasca, Conțești, Crângurile, Tărtășești, Ciocănești, Iedera și Dragomirești), de nevoia de îmbunătățire și dezvoltare a infrastructurii educaționale, inclusiv a unităților de învățământ liceal și de formare continuă pe tot parcursul vieții. Fonduri europene au fost atrase în Voinești, Șotânga, Conțești, Nucet, Tărtășești. Dezvoltarea sistemului educațional și a sprijinului pentru forța de muncă este necesară comunităților rurale pentru a beneficia de o resursă umană educată și pregătită pentru cerințele pieței muncii. Se vor reduce astfel șomajul și numărul celor care au nevoie de ajutoare sociale, reducându-se povara financiară pentru autorități.

În prezent, lucrări de reabilitare, modernizare și dotare a infrastructurii educaționale sunt necesare în comunele: Băleni, Bilciurești, Brănești, Braniștea, Buciumeni, Bușani, Butimanu, Cândești, Ciocănești, Cobia, Comișani, Corbii Mari, Costești Vale, Doicești, Finta, Gura Ocniței, Iedera, Lungulețu, Mănești, Mătăsaru, Niculești, Mogoșani, Moroeni, Morteni, Ocnița, Răzvad, Runcu, Sălcioara, Șelaru, Șotânga, Tărtășești, Uliești, Ulmi, Valea Lungă, Văleni, Vișinești, Văcărești, Potlogi, Bezdead, Vârfuri.

De asemenea, în comunele Buciumeni, Lucieni, Văcărești, Doicești, Gura Ocniței, Cândești, Ulmi și Vulcana Pandlele este nevoie de câte un afterschool.

În ceea ce privește instituțiile de învățământ preșcolar, investiții sunt necesare în comunele Aninoasa, Băleni, Braniștea, Brezoale, Butimanu, Ciocănești, Comișani, Cândești, Corbii Mari, Cornățelu, Costești Vale, Dragomirești, Finta, Gura Ocniței, Glodeni, Lungulețu, Mănești, Mogoșani, Nucet, Răzvad, Runcu, Sălcioara, Șelaru, Tătărani, Uliești, Valea Lungă, Văcărești, Vișina, Vulcana Pandlele.

Nevoile de *îmbunătățire și dezvoltare a infrastructurii educaționale* rămân deci semnificative, fiind necesară în acest sens existența unei baze materiale minime (clădiri reabilitate/modernizate, condiții sanitare necesare pentru funcționare, dotarea cu echipamente, material didactic etc.) pentru desfășurarea actului educațional, văzute drept condiții esențiale pentru co-interesarea elevului și reducerea fenomenului de abandon/părăsire timpurie a școlii. În ceea ce privește îmbunătățirea educației continue pentru adulți, pot fi sprijinite centrele comunitare pentru învățarea pe tot parcursul vieții de la nivel local și regional care își desfășoară activitatea în cadrul liceelor tehnologice și școlilor profesionale, prin investiții în construcția, reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea acestora.

În ceea ce privește *îmbunătățirea calității actului educațional și a competențelor*, sunt necesare măsuri legate de:

- Creșterea accesului și participării la educație în special pentru grupurile vulnerabile și comunitățile dezavantajate, cu accent pe populația romă;
- Susținerea cu precădere a consolidării legăturilor cu piața muncii/sectorul de afaceri (învățământ profesional și tehnic, învățământul terțiar);
- Utilizarea ICT în procesul de formare.

Tot în scopul îmbunătățirii actului educațional sunt oportune măsurile de cooperare și schimb de experiență prin intermediul *programelor europene*:

- Erasmus+;
- ○ Programul Învățare pe tot parcursul vieții;
- ○ Programul Tineret în acțiune;
- ○ Europass;
- ○ Eurodesk;
- ○ Portalul Student Erasmus;
- ○ Programul de burse și cooperare inter-instituțională finanțat prin mecanismul SEE.

De asemenea, recomandăm încurajarea investițiilor private în *Cercetare-Dezvoltare-Inovare* și a parteneriatelor de cercetare între întreprinderi și organizațiile de cercetare (institutele de cercetare-dezvoltare, universitate) în scopul creșterii transferului de cunoștințe, tehnologie și de personal cu competențe avansate de CDI și dezvoltării de produse și servicii bazate pe CDI în sectoarele economice cu potențial de creștere.

- **Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii educaționale:**

- construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea/echiparea infrastructurii educaționale antepreșcolare (creșe);
- construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea/echiparea infrastructurii educaționale preșcolare (grădinițe);
- construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea/echiparea infrastructurii educaționale pentru învățământul general obligatoriu (școli I – VIII);
- reabilitarea/modernizarea/extinderea/echiparea infrastructurii școlilor profesionale și tehnice/liceelor tehnologice;
- reabilitarea/modernizarea/extinderea/echiparea infrastructurii educaționale universitare.

- **Îmbunătățirea calității actului educațional și a competențelor:**

- Îmbunătățirea accesului egal și universal la educație de calitate la nivelul învățământului obligatoriu;
- Reducerea absenteismului la nivelul învățământului preuniversitar;
- Îmbunătățirea ofertei educaționale pentru învățământul liceal;
- Dezvoltarea serviciilor de asistență educațională pentru copiii cu cerințe educaționale speciale;
- Dezvoltarea autonomiei instituționale prin asumarea responsabilităților care decurg din descentralizarea curriculară;
- Îmbunătățirea activității consiliilor de administrație din instituțiile de educație în vederea asigurării unui management eficient al unităților de învățământ;
- Îmbunătățirea colaborării unităților școlare cu reprezentanții comunității locale;
- Asigurarea la nivelul unităților de învățământ a unei educații propice valorizării diferențelor, a interculturalității ;
- Îmbunătățirea competențelor de elaborare/scriere/implementare de proiecte, în scopul accesării programelor europene și atragerii de finanțări nerambursabile;
- Dezvoltarea capitalului uman;
- Proiecte de cooperare, schimburi și mobilități;
- Încurajarea proiectelor de CDI la nivelul Universității Valahia.
- Utilizarea ICT în procesul de formare.

- **Suținerea cu precădere a consolidării legăturilor cu piața muncii/sectorul de afaceri (învățământ profesional și tehnic, învățământul terțiar):**

- Schimbarea profilului educațional al unor instituții de învățământ, prin reprofilarea cu precădere a profilului tehnologic al liceelor în cazul cărora oferta educațională nu mai este corelată cu cerințele pieței;
- Parteneriat instituțional pentru dialog între mediul de afaceri și mediul academic cu privire la cerințele pieței muncii, mediat de către Consiliul Județean Dâmbovița

- Înființarea în cadrul Universității Valahia a unei facultăți de inginerie auto și a unei secții de design industrial, în vederea echilibrării cererii și ofertei existente pe piața muncii dâmbovițene și stimulării proiectelor de CDI care să contribuie la identificarea de tehnologii inovative în acest sector.
- **Rezolvarea problemelor cu care se confruntă zonele dezavantajate prin abordări CLLD, inclusiv pentru comunitățile de etnie romă.**

1.2.4. Îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor de cultură

Cultura reprezintă o componentă esențială a vieții comunitare și este, în același timp, un serviciu pe care orice cetățean are dreptul de a-l accesa nemijlocit, în condiții de calitate și costuri accesibile. Comunitatea dâmbovițeană a moștenit de la înaintași o zestre cultural-istorică de o însemnătate și valoare deosebite, care marchează și în prezent traiectul dezvoltării economico-sociale. În cadrul direcției de dezvoltare a turismului surprindem necesitățile legate de punerea în valoare a monumentelor cultural-arhitectonice locale și a patrimoniului imaterial, astfel încât acestea să poată atrage și impresiona un număr cât mai mare de turiști.

În cadrul acestei direcții, însă, ne vom referi la modalitățile de consolidare a relațiilor dintre comunitate și valorile culturale care o definesc, demers care începe cu educarea tinerei generații, astfel încât aceasta să simtă mândria apartenenței la acest spațiu să fie responsabilizată față de dezvoltarea sa viitoare.

În mediul rural, viața culturală a comunității gravitează în jurul unor așezăminte culturale de a căror performanță în furnizarea serviciilor depinde în mare măsură calitatea vieții locuitorilor, conștientizarea propriei lor identități, importanța asumării, păstrării și valorizării moștenirii istorice, religioase: căminele culturale și bibliotecile comunale.

De aceea, considerăm că *reabilitarea, modernizarea, dotarea bibliotecilor și căminelor culturale* reprezintă una dintre principalele orientări ale acestei direcții.

În localitățile Pucheni, Brănești, Lucieni, Mănești, Răzvad, Șotânga, Văcărești, Potlogi, Doicești, Lungulețu, Răciu, Gura Ocniței, Băleni, Bilciurești, Căndești, Cornești, Ciocănești, Bărbulețu, Conțești, Iedera, Braniștea, Bucșani, Valea Lungă, Vișinești, Niculești, Malu cu Flori, Văleni Dâmbovița, Uliești, Ulmi, Valea Mare, Sălcioara, Runcu, Râu Alb, Perșinari, Butimanu, Cobia, Buciumeni, Bezdead, Hulubești, Corbii Mari, Gura Șuții, Glodeni, Mogoșani, Moțăieni, Vârfuri și Dragodana se identifică nevoia de investiții în infrastructura și serviciile culturale de natura *căminelor culturale*. În Căndești, Văleni Dâmbovița, Hulubești, Corbii Mari și Glodeni *bibliotecile comunale* necesită intervenții urgente.

Reabilitarea și amenajarea *muzeelor și caselor memoriale* reprezintă o altă măsură importantă, care incumbă și potențial de atractivitate turistică, pe lângă importantul scop educativ pe care îl exercită, în special asupra populației rurale tinere. De exemplu, în Văcărești, Văleni Dâmbovița, Bezdead și Glodeni există asemenea așezăminte care necesită măsuri de reabilitare și amenajare expozițională.

Localitățile din județul Dâmbovița totalizează un număr foarte mare de *monumente istorice de importanță națională*, patrimoniu arheologic, ansambluri arhitectonice rurale. Principalele probleme cu care se confruntă acestea sunt lipsa măsurilor de protejare, conservare, reabilitare, care determină riscuri de dispariție și distrugere, în principal în cazul celor aflate în proprietate privată. Principala măsură care trebuie întreprinsă de autoritățile locale în cooperare cu autoritățile publice județene trebuie să fie inventarierea clară a acestora și identificarea soluțiilor de protejare și valorificare a acestora în scopuri culturale și turistice.

Prin intermediul acestor așezăminte, sub directa coordonare a autorităților locale, trebuie creat cadrul necesar pentru manifestarea *tradițiilor, obiceiurilor, meșteșugurilor*, pentru întoarcerea sau reorientarea către cultură, susținerea artiștilor locali, în special a celor tineri. Acest lucru se realizează prin facilitarea accesului publicului la manifestări culturale, artistice și educaționale variate, precum: festivaluri, evenimente multiculturale și interdisciplinare, expoziții, concerte, reprezentații de teatru, spectacole, workshop-uri, publicații periodice, cursuri de artă și meșteșuguri.

Un element deosebit de important care trebuie urmărit de către autoritățile publice locale este constituirea unor *parteneriate durabile cu asociații și fundații* care activează în domeniul cultural.

În contextul dezvoltării urbane, viața culturală a comunității gravitează în jurul unor așezăminte mai variate, care oferă servicii culturale mai complexe și diversificate: teatru, filarmonică, școală de artă, bibliotecă, ansamblu folcloric, muzee etc.

În mod similar, prin intermediul acestora, sub coordonarea instituțiilor publice județene și deconcentrate, patrimoniul imaterial cultural trebuie să fie pus permanent în valoare prin manifestări diverse, destinate atât turiștilor, cât și propriilor cetățeni.

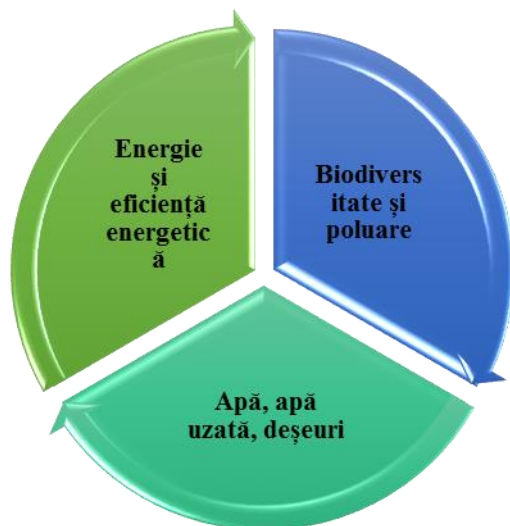
Fiecare localitate urbană trebuie să își (re)descopere identitatea culturală, să și-o promoveze, să transforme perimetrul său într-un spațiu în care cultura reprezintă o parte importantă a vieții sociale, în care tinerii au alternative sănătoase de petrecere a timpului liber, se pot bucura de festivaluri, concerte, ateliere, expoziții etc. prin care nivelul lor de cunoștințe culturale să se îmbogățească. Un exemplu este orașul Moreni, care și-a afirmat identitatea de oraș industrial transformând în tradiție ceea ce a reprezentat de mult timp doar o activitate economică. De altfel, *moștenirea industrială (industrial heritage)* generează un nou tip de turism care prinde contur din ce în ce mai puternic pe plan european și internațional.

Măsuri:

- **Reabilitarea, modernizarea, restaurarea, conservarea și dotarea așezămintelor de cultură și a monumentelor istorice locale;**
- **Promovarea și păstrarea patrimoniului imaterial cultural local;**
- **Măsuri de inventariere, analiză și salvare a patrimoniului cultural local.**

1.3. CREȘTEREA ACCESULUI POPULAȚIEI JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA LA INFRASTRUCTURA ȘI SERVICIILE DE PROTECȚIE ȘI CONSERVARE A MEDIULUI

1.3.1. Extinderea accesului populației județului Dâmbovița la serviciile de alimentare cu apă, de evacuare a apelor uzate și de colectare și management integrat al deșeurilor.

În context rural, măsurile de realizare și extindere ale rețelelor de alimentare cu apă și canalizare și ale investițiilor conexe trebuie continuate în perioada următoare, în special în zonele defavorizate sau cu potențial turistic, pentru creșterea calității vieții și a atractivității acestora.

Investiții în realizarea/extinderea rețelei de canalizare mai sunt necesare în localitățile Aninoasa, Pucheni, Dragomirești, Brănești, Mănești, Lucieni, Ocnița, Răzvad, Șotânga, Văcărești, Tătărani, Potlogi, Doicești, Moroeni, Lungulețu, Răciu, Vulcana Pandele, Gura Ocniței, Băleni, Bilciurești, Căndești, Comișani, Ciocănești, Brezoele, Cornățelu, Bărbulețu,

Coțești, Iedera, Braniștea, Costești Vale, Valea Lunga, Vișinești, Morteni, Niculești, Malu cu Flori, Vișina, Văleni Dâmbovița, Uliești, Ulmi, Valea Mare, Tărtășești, Sălcioara, Poiana, Răscăieți, Odobești, Perșinari, Cobia, Buciumeni, Bezdead, Finta, Hulubești, Corbii Mari, Gura Șutii, Glodeni, Mătăsaru, Șelaru, Mogoșani, Vârfuri. Stații de epurare trebuie construite în Lucieni, Ocnița, Văcărești, Potlogi, Gura Ocniței, Căndești, I.L. Caragiale, Coțești, Valea Lungă, Niculești, Văleni Dâmbovița, Ulmi, Nucet, Cobia, Bezdead, Gura Șutii, Vârfuri. În Răscăieți și Gura Ocniței sunt necesare canale colectoare de ape pluviale.

Investiții în rețeaua de alimentare cu apă sunt necesare în comunele: Aninoasa, Ocnița, Șotânga, Văcărești, Tătărani, Potlogi, Doicești, Moroeni, Vulcana Pandele, Gura Ocniței, Băleni, Ciocănești, Căndești, Cornățelu, Bărbulețu, Coțești, Braniștea, Costești Vale, Valea Lungă, Niculești, Malu cu Flori, Uliești, Ulmi, Tărtășești, Sălcioara, Poiana, Răscăieți, Odobești, Buciumeni, Bezdead, Hulubești, Corbii Mari, Gura Șutii, Mătăsaru, Mogoșani, Vârfuri.

În mediul urban, măsurile aferente extinderii infrastructurii de mediu vor continua atât în cadrul actualelor proiecte de investiții (ISPA și, respectiv, Fondul pentru Mediu), cât și în contextul viitoarei perioade de programare, până la o acoperire de 100%, în prezent pregătindu-se cu prioritate documentațiile tehnico-economice pentru **Băleni, Tărtășești și Răcari**.

În ceea ce privește sistemul de management integrat al deșeurilor, sistemul trebuie consolidat și extins în perioada următoare, atât în mediul urban, cât și rural. Astfel, sunt necesare: extinderea colectării selective pe mai multe fracții în mediul urban, introducerea colectării selective a deșeurilor și în mediul rural, colectarea și valorificarea altor tipuri de deșeurii (deșeurii din construcții și demolări, deșeurii periculoase, deșeurii medicale etc.), asigurarea unor capacități suficiente de sortare și compostare și construirea de instalații suplimentare de tratare a deșeurilor, crearea de spații suplimentare pentru depozitarea deșeurilor și realizarea unor unități de reciclare și valorificare a deșeurilor sortate.

- **Extinderea capacității de depozitare a deșeurilor;**
- **Rezolvarea problemelor colectării selective a deșeurilor;**
- **Realizarea de obiective destinate reciclării deșeurilor.**

Metodele de colectare selectivă a deșeurilor trebuie să asigure inclusiv îmbunătățirea arhitecturii peisagistice la nivel județean.

Recomandăm subcontractarea unor servicii de asistență tehnică furnizate de o companie specializată în domeniul sistemului de management integrat al deșeurilor, prin care să se fundamenteze și dimensioneze necesarul de investiții în acest sector, în vederea obținerii finanțărilor europene și guvernamentale destinate acestor obiective.

1.3.2. Creșterea eficienței energetice și a nivelului de utilizare a energiei verzi în județul Dâmbovița

Măsurile necesare în cadrul acestei orientări trebuie să servească obiectivului de sprijinire a tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon.

În contextul dezvoltării urbane durabile, este necesară creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale și sistemele de iluminat public din zonele urbane. Consumurile energetice ale acestor clădiri sunt mari ca o consecință a izolării termice slabe, instalațiilor de încălzire ineficiente și lipsei controlului.

Eficiența energetică în iluminatul stradal oferă o oportunitate semnificativă pentru economiile de energie. Se estimează că potențialul de economisire a energiei în iluminatul public este între 10-40%.

De asemenea, sectorul public este caracterizat de o performanță energetică a clădirilor foarte scăzută, astfel încât nivelurile de energie consumată în acest caz plasează sectorul printre cele mai mari sectoare consumatoare de energie. Creșterea eficienței energetice în clădirile publice (spitale, clădiri de învățământ, clădiri administrative, policlinici, penitenciare etc., inclusiv spații anexă de păstrare și stocare care au un regim de încălzire/răcire pentru funcționare), îndeosebi a celor care înregistrează consumuri energetice mari, este deosebit de importantă.

În contextul dezvoltării rurale, segmentul clădirilor publice este în mod similar unul dintre cei mai mari consumatori de energie, iar sistemul de iluminat public este în majoritatea cazurilor ineficient și neperformant. În comunele Aninoasa, Brănești, Mănești, Lucieni, Șotânga, Văcărești, Potlogi, Doicești, Raci, Gura Ocniței, Cârdești, Comișani, Bărbulețu, Conțești, Valea Lungă, Niculești, Malu cu Flori, Văleni, Tărtășești, Sălcioara, Răscăieți,

Nucet, Bezdead, Moțâieni a fost identificată necesitatea reabilitării și eficientizării rețelei de iluminat public.

În ceea ce privește **energia verde**, stimularea capacităților de producere și utilizare a acesteia (biomasă, biogaz, geotermală, eoliană, solară etc.) reprezintă o prioritate, atât la nivelul autorităților publice, cât și al mediului privat și locuitorilor.

Măsuri:

- **Eficientizarea energetică a clădirilor rezidențiale în mediul urban;**
- **Eficientizarea energetică a clădirilor publice;**
- **Reabilitarea și eficientizarea rețelelor de iluminat public din mediul urban și rural;**
- **Realizarea și modernizarea capacităților de producție a energiei verzi și stimularea consumului acesteia.**

1.3.3. Protejarea și conservarea biodiversității, decontaminarea solurilor poluate istoric, monitorizarea calității aerului și adaptarea la schimbările climatice

Având în vedere situația mediului înconjurător și specificul natural al județului, principalele măsuri care se vor lua în perioada următoare de către custozii ariilor protejate vor consta în:

- Elaborarea seturilor de măsuri/planurilor de management și de acțiune pentru conservarea habitatelor și speciilor de importanță comunitară și desfășurarea activităților necesare elaborării acestora;
- Implementarea seturilor de măsuri/planurilor de management și de acțiune elaborate și aprobate;
- Realizarea de acțiuni destinate îmbunătățirii mediului urban prin monitorizarea calității aerului și reducerea suprafețelor poluate istoric;
- Revitalizarea și regenerarea zonelor aparținând vechilor unități industriale/întreprinderi industriale (dezvoltarea unor asemenea proiecte ar trebui să se realizeze în parteneriat cu mediul de afaceri local și ar trebui să contribuie inclusiv la identificarea celor mai eficiente modalități de administrare a respectivelor spații);
- Sprijinirea investițiilor pentru adaptarea la schimbările climatice.

1.3.4. Infrastructură și servicii de intervenții în situații de urgență

Spre deosebire de perioada de programare anterioară, 2007-2013, fondurile europene nerambursabile destinate investițiilor în acest domeniu nu vor mai fi gestionate prin asociațiile de dezvoltare intercomunitară regionale, ci prin Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și structurile din subordine, precum și instituții cu responsabilități în domeniul monitorizării, prognozei și avertizării fenomenelor de inundații și de secetă, și vor urmări:

- Dezvoltarea infrastructurii și a sistemului de pregătire a personalului;
- Modernizarea sistemului de comandă a incidentelor și a sistemelor IT asociate, în vederea asigurării interoperabilității structurilor cu atribuții în domeniul gestionării situațiilor de urgență;

- Constituirea și dotarea unor centre regionale de intervenție multi-risc;
- Modernizarea infrastructurii de monitorizare și avertizare în caz de fenomene hidrometeorologice severe;
- Dotarea serviciilor profesionale și voluntare pentru situații de urgență cu tehnică, mijloace și echipament de intervenție.

1.3.5. Reducerea efectelor și a pagubelor asupra populației cauzate de fenomenele naturale asociate principalelor riscuri accentuate de schimbările climatice

Zona de nord a județului (Valea Dâmboviței – Văleni, Malu cu Flori) se confruntă cu astfel de riscuri, fiind necesare măsuri de consolidare a terenurilor, regularizări, consolidări, apărări de maluri, combaterea eroziunii solului.⁷⁸

⁷⁸ O ierarhizare a riscurilor în vederea unei prioritizări la finanțare prin PO Infrastructură Mare va fi disponibilă doar după finalizarea evaluării naționale a riscurilor de către Ministerul Afacerilor Interne (instituție cu rol coordonator în managementul riscurilor). În plus, un plan de acțiune pentru adaptarea la schimbările climatice este în curs de pregătire la nivelul Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice.

2. DIRECȚIA DE DEZVOLTARE:

DEZVOLTAREA ECONOMICĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA

Dezvoltarea economică a județului Dâmbovița va trebui să se bazeze în perioada următoare în mai mare măsură pe două dintre resursele sale cele mai importante: **potențialul agricol și potențialul turistic**. Acestea trebuie să creeze resursele de diversificare a activităților economice locale și să constituie o alternativă la activitatea industrială – ramură aflată și la nivel național într-un declin accentuat.

Obiectivul 2.1. Dezvoltarea agriculturii Dâmbovițene

2.1.1. Asigurarea unei forțe de muncă suficiente și calificate pentru agricultură;

2.1.2. Încurajarea și sprijinirea unei agriculturi sustenabile și competitive, și a inovării în domeniu;

2.1.3. Încurajarea structurilor colaborative și a transferului de cunoștințe;

2.1.4. Valorificarea și promovarea produselor agricole locale;

2.1.5. Stimularea acvaculturii durabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere.

Obiectivul 2.2. Valorificarea potențialului local pentru dezvoltarea turismului și diversificarea economiei locale

Produsul nr. 1: Promovarea turismului cultural;

Produsul nr. 2: Promovarea turismului balnear;

Produsul nr. 3: Promovarea turismului montan;

Produsul nr. 4: Promovarea agroturismului în zona Pietrari – Voinești.

Obiectivul nr. 2.3. Crearea cadrului necesar pentru dezvoltarea economică durabilă a județului Dâmbovița

2.3.1. Dezvoltarea capitalului uman;

2.3.2. Încurajarea și susținerea mediului antreprenorial;

2.3.3. Consolidarea parteneriatului instituțional cu mediul privat.

2.1. DEZVOLTAREA AGRICULTURII DÂMBOVIȚENE

Agricultura este a doua activitate economică de bază a județului și poate reprezenta o sursă de venit și dezvoltare pentru comunitățile locale, în special cele rurale, unde mediul economic este mai puțin diversificat. Pentru dezvoltarea acesteia, propunem în concordanță cu legislația actuală în domeniu și strategiile naționale și europene următoarele obiective specifice și măsuri:

2.1.1: Asigurarea unei forțe de muncă suficiente și calificate pentru agricultură

În prezent, sectorul agricol implică aproximativ o treime din populația din județ, însă numărul salariaților este foarte redus, iar majoritatea exploatațiilor agricole nu au personalitate juridică, fiind administrate de persoane fără o pregătire formală în ceea ce privește agricultura. Agricultura continuă să fie o ocupație de bază a populației, însă posibilitățile de pregătire în acest domeniu sunt limitate.

În plus, generația tânără nu este atrasă de domeniu și județul este afectat, asemenea întregii țări, de procesul îmbătrânirii demografice. În concordanță cu obiectivele Politicii Agricole Comune – PAC, reformate în anul 2013, județul Dâmbovița trebuie să asigure continuitatea de la o generație la alta și să încurajeze locuitorii, în special pe cei tineri, să dea o șansă agriculturii.

O primă măsură trebuie să conștie în **Asigurarea unei pregătiri de calitate în domeniul agriculturii, atât pentru tineri, cât și pentru adulți**. Astfel, pe lângă programele educaționale oferite de Liceul Tehnologic „DR. C. ANGELESCU” Găești, Liceul Tehnologic Tărtășești, Liceul Tehnologic Voinești, Facultatea de Ingineria Mediului și Știința Alimentelor din cadrul Universității Valahia din Târgoviște și Camera Agricolă Dâmbovița, ar trebui găsite soluții pentru formarea și educarea continuă a agricultorilor, cu accent pe pomicultură, legumicultură și creșterea animalelor – cele mai performante ramuri agricole din județ. Locuitorii ar trebui să aibă la dispoziție un pachet de programe de formare și informare/instruire care să le asigure accesul la cunoștințe privind cele mai noi și inovatoare metode și tehnici de producție.

Una dintre soluțiile utilizate cu succes în alte țări și care ar putea fi introdusă în județ sub forma unor proiecte pilot este înființarea de Case familiale rurale pe modelul Maison familiale rurale din Franța. Acest tip de instituție este un centru de formare ce funcționează cu statut asociativ în baza unui contract cu Statul sau cu Regiunea, având ca obiectiv formarea prin alternanță și educarea tinerilor și adulților, precum și inserția lor socială și profesională. Autoritățile locale dâmbovițene pot mobiliza locuitorii și instituțiile co-interesate pentru a pune bazele unei asociații similare, în condițiile legislative existente. Pentru sprijin instituțional, se pot adresa Fundației Maisons familiales rurales în lume, care sprijină crearea și dezvoltarea Caselor familiale rurale în afara Franței. În plus, numeroase Case familiale organizează stagii, vizite de studiu și schimburi în beneficiul elevilor.

O a doua măsură este **Sprijinirea accesului populației în sectorul economic agricol**, în special prin măsuri precum sprijinirea lansării tinerilor în agricultură și instalarea administratorilor și fermierilor în exploatație. Oportune sunt și activitățile de consiliere și informare cu privire la procedurile de obținere a personalității juridice pentru exploatațile agricole.

2.1.2. Încurajarea și sprijinirea unei agriculturii sustenabile și competitive, și a inovării în domeniu

Performanța în agricultură este determinată atât de implicarea și calitatea resursei umane, cât și de factori precum speciile și soiurile adoptate, tehnologiile utilizate, dotările tehnice, caracteristicile fondului funciar și ale infrastructurii de sprijin. În plus, capacitatea de adaptare la schimbările climatice și de protecție și intervenție în situații deosebite (modificări de standarde, fluctuația cererii și a ofertei, calamități naturale etc.) este esențială pentru sustenabilitatea și succesul exploatațiilor agricole.

O primă măsură pentru atingerea obiectivului este **Creșterea competitivității fermelor**, prin modernizare, extindere și adoptarea unor tehnologii inovative. O atenție deosebită trebuie acordată exploatațiilor din zona montană defavorizată și zonele defavorizate de condiții naturale specifice.

O altă măsură necesară este **Încurajarea realizării de îmbunătățiri funciare și a investițiilor în infrastructura conexasă**, în condițiile în care în județ existau în anul 2013 doar

două organizații de îmbunătățiri funciare (ambele cu amenajare în Titu Ogrezeni) și o singură persoană juridică atestată pentru îmbunătățiri funciare, iar jumătate din comune resimțeau nevoia amenajării și modernizării drumurilor de exploatare agricolă. O problemă deosebită, ce afectează în special legumicultorii, este cea a sistemului de irigații, care nu satisface cererea și are costuri ridicate.

Pentru a asigura accesul agricultorilor la tehnologii care contribuie la creșterea competitivității exploatațiilor și la specii de animale și soiuri vegetale mai productive și adaptate condițiilor climatice, este necesară **Încurajarea cercetării, dezvoltării și inovării în domeniul agriculturii**. Pe de o parte, este necesară sprijinirea activității instituțiilor publice precum Oficiul pentru Reproducție și Selecție a Animalelor Târgoviște și Stațiunea de Cercetare și Dezvoltare a Pomiculturii Voinești. Pe de altă parte, trebuie încurajată inovația în sectorul privat ce furnizează soluții pentru agricultură.

Fenomene naturale precum grindina, seceta, inundațiile și înghețul pot compromite producția agricolă, amenințând existența exploatațiilor. În plus, operatorii din agricultură sunt amenințați și de instabilitatea pieței de desfacere și fluctuația prețurilor. De aceea, este necesară **Gestionarea riscurilor în agricultură** prin informarea agricultorilor privind potențialele pericole și încurajarea și sprijinirea acestora pentru a-și asigura producțiile. Există un ajutor de stat pentru plata primelor de asigurare în agricultură, însă PAC și-a propus ca obiectiv și crearea de fonduri mutuale de asigurări și sisteme de asigurări pentru agricultură. Nu în ultimul rând, propunem **Încurajarea orientării spre agricultura ecologică și valorificării netradiționale a produselor agricole**. Profitând de potențialul județului pentru agricultura ecologică (terenuri pe care nu s-au aplicat tratamente chimice) și trendul actual de a consuma produse cât mai sănătoase și prietenoase cu mediul, agricultorii dâmbovițeni pot produce produse ecologice vegetale, animale și apicole. Astfel de produse se pretează și la export, fiind cunoscut apetitul străinilor pentru produse ecologice.

O piață puțin exploatată de agricultori, dar cu potențial economic însemnat, este cea a produselor cosmetice. Încheierea de contracte cu producătorii de cosmetice reprezintă o oportunitate atât pentru sectorul vegetal, cât și pentru cel animal, dar în special pentru apicultori și cultivatorii/culegătorii de plante medicinale.

2.1.3. Încurajarea structurilor colaborative și a transferului de cunoștințe

Una dintre problemele cu care se confruntă agricultorii din județul Dâmbovița este cea a suprafețelor reduse ale exploatațiilor și a capacității reduse de valorificare a produselor și accesare a sprijinului financiar (instrumente structurale, subvenții, credite). Soluția pentru această problemă este asocierea, însă până în prezent agricultorii nu au fost atrași de colaborare. De aceea, este necesară **Încurajarea înființării grupurilor de producători**, prin informare și măsuri de sprijin – consiliere și sprijin pentru construcția instituțională.

O altă măsură necesară pentru diseminarea cunoștințelor și a know-how-ului este **Încurajarea schimbului de experiență în domeniul agriculturii**, prin încheierea de parteneriate cu instituții din țară și străinătate, crearea de rețele de experți și organizarea de vizite de studiu, conferințe, simpozioane, târguri de profil, școli de iarnă și alte evenimente ce facilitează schimbul de experiență.

2.1.4. Valorificarea și promovarea produselor agricole locale

Pe lângă obiectivele și măsurile menționate anterior, pentru dezvoltarea agriculturii dâmbovițene sunt indispensabile măsuri privind organizarea lanțului alimentar (ce țin de procesarea și marketingul produselor agricole).

În acest sens, se impune în primul rând **Îmbunătățirea capacității de depozitare, prelucrare și comercializare a produselor agricole**. Agricultorii din județ trebuie încurajați și sprijiniți pentru înființarea de spații de depozitare, dar și pentru prelucrarea produselor agricole, cât mai rapid și mai aproape de locul producției (înființarea de fabrici de procesare, atât alimentare, cât și pentru cosmetice și produse terapeutice). În plus, ei trebuie să fie informați și instruiți privind posibilitățile de comercializare a produselor și modul în care pot accesa diverse piețe de desfacere.

În ceea ce privește promovarea produselor agricole, este foarte important ca agricultorii să valorifice potențialul și tradiția prin menținerea și conservarea speciilor renumite și **Înregistrarea produselor locale/tradiționale**.

Tot în sensul promovării propunem **Crearea unei strategii integrate de promovare a produselor agricole dâmbovițene**, care să cuprindă activități concertate ale producătorilor și autorităților, o marcă locală (de exemplu *Produs în Dâmbovița*) și un calendar integrat de evenimente de promovare, naționale și internaționale.

Toate măsurile propuse ar trebui orientate prioritar spre sectoarele cele mai performante ale agriculturii dâmbovițene – **pomicultură, legumicultură și creșterea animalelor**.

2.1.5 Stimularea acvaculturii durabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere.

Întreprinzătorii din județul Dâmbovița trebuie să profite la maximum de existența și activitatea Stațiunii de Cercetare Dezvoltare pentru Piscicultură Nucet, transformând județul într-un centru de excelență în domeniu.

În concordanță cu Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei Naționale a Sectorului Pescăresc 2014-2020, trebuie luate măsuri pentru **sprijinirea dezvoltării amenajărilor piscicole existente**, dar și pentru **sprijinirea financiară a investițiilor privind unități noi de acvacultură în zone cu potențial acvicol, grad redus de ocupare a forței de muncă și cerere de produse acvicole, prioritar pentru IMM-uri noi, care urmăresc să asigure o creștere a competitivității comerciale și rentabilității financiare a operatorilor, inclusiv prin desfășurarea de activități complementare, precum și a investițiilor vizând îmbunătățirea condițiilor de muncă, prevenirea producerii riscurilor și promovarea produselor de acvacultură**.

S.C.D.P. Nucet trebuie să își mențină poziția pe piață și să continue să sprijine piscicultura românească, cu accent pe județul Dâmbovița.

Nu trebuie neglijat potențialul pentru ecoturism al pisciculturii și recomandăm **orientarea către prelucrarea peștelui**. În plus, dezvoltarea domeniului poate fi susținută prin **înființarea unui Grup Local de Acțiune pentru Pescuit (FLAG)**.

2.2. VALORIFICAREA POTENȚIALULUI LOCAL PENTRU DEZVOLTAREA TURISMULUI ȘI DIVERSIFICAREA ECONOMIEI LOCALE

Dezvoltarea turismului reprezintă o oportunitate pentru diversificarea economiei, luând în considerare avantajele locale: patrimoniu construit tradițional, concentrarea mare de monumente istorice, patrimoniu imaterial valoros, potențial pentru agricultura ecologică, cadru natural deosebit.

Teritoriul județului Dâmbovița este înzestrat cu o varietate mare de resurse naturale și cultural-istorice, fiecare dintre acestea fiind potențial generatoare a unui produs turistic. În practică, însă, trebuie să avem în vedere cel puțin două elemente de a căror abordare depinde în foarte mare măsură succesul oricărei inițiative de creștere a atractivității turistice a unei zone:

- Presiunea concurențială exercitată de către regiunile adiacente, cu una sau mai multe resurse similare;
- Existența unor servicii specifice sau conexe turismului la un nivel calitativ înalt și suficient.

În ceea ce privește **presiunea concurențială**, turismul dâmbovițean trebuie să identifice și să se folosească de elementele care îi sunt specifice, pe care să le transforme în avantaje și pe a căror exploatare să se poată baza dezvoltarea sa viitoare. Ori, considerăm că tocmai varietatea resurselor turistice cu care este înzestrat județul Dâmbovița și oportunitatea sinergiei acestora reprezintă soluția câștigătoare. Prin combinarea unor elemente precum peisaj natural, alimente ecologice, izvoare balneo, tradiții și mănăstiri, județul Dâmbovița poate deveni un punct de interes turistic pentru sănătate, atât a corpului, cât și a spiritului și a minții. Iar acest gen de turism poate fi o oportunitate în special pentru zonele montane defavorizate. Orientarea către anumite forme de turism predominante trebuie completată cu resurse turistice de altă natură, pentru crearea unui produs complex, diversificat și care să corespundă așteptărilor cât mai multor grupuri țintă de turiști.

În ceea ce privește **asigurarea serviciilor specifice** sau conexe turismului, aceasta reprezintă de fapt modalitatea în care comunitatea dâmbovițeană (locuitori, administrație, mediu de afaceri) se adresează turiștilor și vizitatorilor săi printr-o varietate de forme care parcurg lungul drum de la ospitalitate la infrastructură.

Pentru atingerea acestui deziderat, propunem dezvoltarea serviciilor turistice prin promovarea unor produse turistice specifice potențialului existent:

Produsul nr. 1: Promovarea turismului cultural

Localizare	Târgoviște, Potlogi și celelalte comune cu patrimoniu cultural valoros
Forma de turism predominantă	Cultural, cu formele de manifestare: circuit, urban, agroturism
Grup țintă turiști	Persoane peste 45 de ani, familii cu copii
Forme de turism de sprijin	Agrement: agrement urban (Târgoviște – stadion, complex natație, cinematograful etc.), cadrul natural (rezervații naturale, zimbrăria de la Bucșani, vânătoare, pescuit etc.)
Resurse și servicii turistice principale	<p>Patrimoniu cultural:</p> <ul style="list-style-type: none"> • În Târgoviște și Potlogi există un patrimoniu cultural-istoric valoros și cu potențial de atractivitate la nivel național și european, precum și muzee, teatru, filarmonică, ansamblu folcloric etc. • În celelalte localități există monumente istorice, ansambluri urbane, așezăminte culturale, biserici și mănăstiri, tradiții, obiceiuri, patrimoniu arheologic. <p>Evenimente (Târgoviște și zona de influență)</p> <p>Târgoviște:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Festivalul Internațional de Romanțe „Crizantema de Aur”; • Concursul Național de Literatură „Moștenirea Văcăreștilor”; • „Zilele Cetății”; • Festivalul „Art for you”; • Festivalul Național „Ileana Sărăroiu”; • Concerte extraordinare susținute de către Filarmonica Muntenia. <p>Aninoasa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ziua comunei Aninoasa, în cadrul căreia se desfășoară festivalul folcloric „În sat la Aninoasa” la care participă soliști și ansambluri folclorice din județ, invitați din străinătate și artiști consacrați ai muzicii populare românești; • „Suflete comori pentru sărbători” – manifestări desfășurate cu ocazia sărbătorilor de iarnă. • „Zilele culturii în Aninoasa” – complex de manifestări cultural-artistice ce cuprinde spectacole de teatru, lansări de carte, vernisaje de expoziții de pictură, fotografie ale unor artiști consacrați.

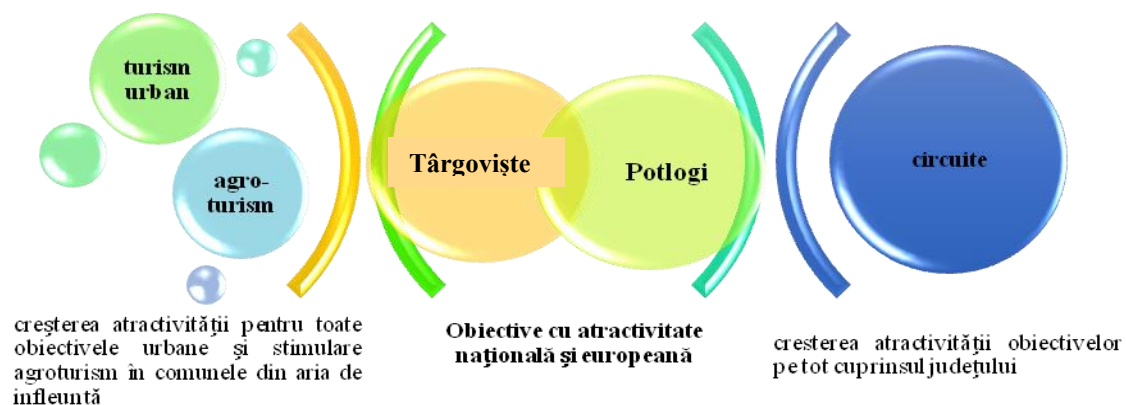
	<p>Doicești:</p> <ul style="list-style-type: none">• „Dragobetele sărută fetele” – șezătoare populară – 24 februarie;• Balul pensionarilor – 1 martie;• „Sărut-mâna, mama mea” – spectacol închinat zilei de 8 Martie;• Brâncoveanu Constantin – boier vechi și domn creștin – comemorarea martirilor Brâncoveni – alai folcloric „Constandinu” – 29 mai;• Zilele localității Doicești: 30 – 31 mai;• Ziua Eroilor ;• „Școala de vară – O altfel de vacanță” – activități pe diverse ateliere de lucru: 1 – 31 iulie. <p>Cobia:</p> <ul style="list-style-type: none">• „Ziua eroilor” de Înălțare (legată de aceste bisericuțe);• Ziua internațională a femeii – 8 martie;• Ziua Mondială a curățeniei;• Ziua Mondială a Mediului – 5 iunie;• Ziua Persoanelor Vârstnice – 1 octombrie;• Zilele recoltei – 8 octombrie;• Ziua Națională a Drepturilor Copiilor – 20 noiembrie;• Ziua Națională a României – 1 Decembrie. <p>Băleni:</p> <ul style="list-style-type: none">• „DRĂGAICA” – 24 iunie (anual se organizează un târg purtând numele de „DRĂGAICA”, cu obiceiuri străvechi);• Hramul bisericii din Băleni-Români (monument istoric și una dintre cele mai mari biserici din țară). <p>Nucet:</p> <ul style="list-style-type: none">• 25 aprilie – Izvorul Tămăduirii – Ziua localității Nucet;• 25-30 iunie – Întâlnirea anuală a absolvenților Liceului Nucet;• Septembrie – „Ziua Piscicultorului”;• Octombrie – noiembrie – Festivalul Nucilor cumulat cu Sărbătoarea Recoltei;• Ziua Internațională a Părinților. <p>Tradiții și meșteșuguri:</p> <ul style="list-style-type: none">– Călușul;– Geavrele;– Mineritul;
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> - Drăgaica; - Împletirea răchitei; - Olăritul; - Prelucrarea lemnului.
Informare și Promovare turistică	Centre de Informare Turistică în Târgoviște, Potlogi, Aninoasa, Malu cu Flori, Râu Alb, Runcu, Pietrari.
Servicii de cazare și alimentație publică	Cazare: Târgoviște, Aninoasa, Braniștea, Brănești, Corbii Mari, Cornățelu, Crevedia, Doicești, Dragodana, Găești, I.L. Caragiale, Moreni, Potlogi, Răzvad, Runcu, Titu, Ulmi, Vlădeni, Tătărani, Voinești, Moroeni, Pietroșița, Buciumeni, Fieni.
	Alimentație publică: Târgoviște, Aninoasa, Corbii Mari, Costești, Crevedia, Doicești, Dragodana, Găești, Ulmi, I.L. Caragiale, Potlogi, Răzvad, Runcu, Buciumeni, Fieni, Tătărani, Voinești, Moroeni.
Servicii de transport:	<p>Rutier:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Autostrada A1; 2. Drumuri naționale: <ul style="list-style-type: none"> • DN1A Limita jud. ILFOV – Cătunu – Limita jud. PRAHOVA; • DN 7 Limita jud. ILFOV – Titu – Găești – Limita jud. ARGEȘ; • DN61 Limita jud. GIURGIU – Corbii Mari – Găești (DN 7); • DN71 • DN 7 – Bâldana – Răcari – Târgoviște – Moroeni – Limita jud. Prahova • DN72 Găești (DN 7) – Târgoviște – Răzvad – Limita jud. PRAHOVA; • DN 72A Târgoviște (DN 72) – Voinești – Limita jud. ARGEȘ. 3. 52 de Drumuri județene; 4. 145 de Drumuri comunale. <p>Feroviar: Principalele tronsoane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Limita jud. Dâmbovița (Jud. Ilfov) – Titu 25,67km; 2. Titu – Târgoviște 32,17km; 3. Titu – Limita jud. Dâmbovița (Jud. Argeș) 30,65km; 4. Târgoviște – Pietroșița 34.92km; 5. Târgoviște – Limita jud. Dâmbovița (Jud. Prahova) 32,68km. <p>Tronson secundar: Ion Luca Caragiale – Moreni 14,92km. (parțial dezafectat – nu mai ajunge la Moreni).</p> <p>Transportul de călători constituie o activitate deosebit de importantă,</p>

	pe teritoriul județului Dâmbovița desfășurându-se pe un traseu care acoperă distanțele până la toate reședințele de comună și 80% din lungimea totală a rețelei de drumuri publice clasificate. Mocănița Șotânga
--	--

Viziune:

Produsul turistic propus are caracter orizontal (pe tot cuprinsul județului) și gravitează în jurul localităților Târgoviște și Potlogi, care au un potențial turistic deosebit de valoros, capabil să genereze atractivitate pe plan național și european, și care poate atrage atenția asupra restului obiectivelor culturale dâmbovițene și promovării turistice a întregului teritoriu, printr-un efect de difuzare.

Argumentație:

În prezent, în județul Dâmbovița există un patrimoniu cultural construit și imaterial bogat, răspândit atât în concentrație mare în anumite zone, cât și în mod dispart. Ca regulă generală, problemele care afectează potențialul turistic cultural al județului Dâmbovița sunt:

- Starea critică în care se află multe dintre aceste obiective, afectate de riscuri naturale sau de intervenții invazive ale oamenilor;
- Lipsa oportunităților diversificate și atractive de agrement;
- Slaba conștientizare a publicului consumator de turism cultural cu privire la oferta turistică dâmbovițeană;
- Servicii turistice specifice și nespecifice de slabă sau medie calitate (cazare, alimentație publică, transport etc.).

În aceste condiții, promovarea turismului cultural dâmbovițean trebuie să fructifice cu maximă eficiență atuurile legate de potențialul localităților Târgoviște și Potlogi, în cadrul a trei subproduse turistice:

1. **Turismul urban:** Municipiul Târgoviște generează o ofertă turistică integrată, culturală și de agrement.

2. **Turismul agro/rural:** Notorietatea municipiului polarizează atenția asupra comunelor din zona adiacentă, cu accesibilitate ușoară dinspre/înspre Târgoviște: Aninoasa, Râzvad, Ocnița, Gura Ocniței, Șotânga, Vulcana Pandele, Doicești, Dragomirești, Văcărești, Ulmi, Comișani, Cobia. Comunele pot absorbi o parte din cererea de servicii de cazare pentru turiștii care

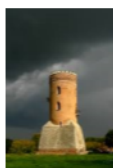
doresc alternative la cazarea în sistem hotelier, urban, și pot veni în întâmpinarea acestei cereri cu propriile obiective culturale.

3. Circuite culturale: Cele două puncte de atracție se integrează unor circuite locale sau interjudețene care să cuprindă și alte obiective culturale existente pe teritoriul județului, ceea ce va stimula cererea pentru servicii de cazare, alimentație publică și de agrement de pe aceste trasee. Concomitent, se pot crea și alte trasee tematice pe baza atracțiilor din județul Dâmbovița.

În cele ce urmează nu vom insista pe descrierea detaliată a obiectivelor turistice sau a circuitelor, ci pe necesarul de intervenție pentru crearea cadrului propice dezvoltării turismului dâmbovițean, aflat în competența autorităților publice locale.

Grupuri țintă

Grupurile țintă vizate sunt persoanele mature, cu vârsta de peste 45 de ani, care au un anumit nivel de cultură pe care doresc să și-l îmbogățească sau care sunt interesate de turismul religios. Acestora li se adaugă segmentul familiilor cu copii. Motivația pentru orientarea către acest din urmă grup constă în tendința actuală, din ce în ce mai des întâlnită, de reluare a preocupărilor educative ale părinților față de copiii aflați în pre-adolescență – aceștia fiind o generație de părinți care la rândul său, în urmă cu 20-30 ani, a călătorit spre mănăstirile din Moldova, un adevărat brand turistic național.

Starea critică a monumentelor

Prima condiție pentru creșterea atractivității turistice a unei zone este integrarea în circuitul turistic a celor mai valoroase obiective, prin măsuri de reabilitare, reparare, restaurare, conservare a acestora.

În ceea ce privește *municipiul Târgoviște*, oferta turistică a acestuia legată de patrimoniul construit se împarte în două categorii:

- Monumente istorice și arheologice;
- Așezăminte culturale de tipul muzeelor, școlii de artă, teatrului, filarmonicii, ansamblului folcloric etc.

În categoria *monumentelor* au fost identificate în mod prioritar cele de o însemnătate istorică deosebită și care necesită lucrări urgente de valorificare turistică:

1. Ansamblul Monumental „Curtea Domnească” (Biserica „Sf. Vineri”, pictura Bisericii Mari Domnești, Biserica Paraclis, Turnul Chindiei și Poarta Dealu);
2. Ruinele și parcul Mănăstirii Stelea Veche;
3. Ruinele și parcul Mitropoliei vechi a Țării Românești;
4. Mănăstirea Dealu;
5. Biserica Sf. Gheorghe;
6. Biserica Sf. Voievozi.

Nr.	Accesibilitate	Maturitate	Complementaritate cu alte inițiative	Produs turistic			Punctaj
				Turism urban/circuit local	Circuit tematic județean	Potențial circuit național	
1	Similar = 1	Parțial DALI = 1	Proiect POR informare și promovare =1	DA =1	Religios =1	DA =1	7
2	Similar = 1	NU = 0	Proiect POR informare și promovare =1	DA =1	Religios =1	NU =0	6
3	Similar = 1	NU = 0	Proiect POR informare și promovare =1	DA =1	NU =0	NU=0	5
4	Similar = 1	NU = 0	Proiect POR informare și promovare =1	DA =1	Religios =1	NU=0	6
5	Similar = 1	NU = 0	Proiect POR informare și promovare =1	DA =1	Religios =1	NU=0	4
6	Similar = 1	NU = 0	Proiect POR informare și promovare =1	DA =1	Religios =1	NU=0	4

Având în vedere elementele menționate mai sus, considerăm prioritară reabilitarea obiectivului Ansamblul Monumental „Curtea Domnească”, întrucât potențialul de atractivitate turistică al acestuia este foarte ridicat, putând fi integrat unui produs de turism urban, cât și unui traseu tematic-religios, dar mai ales într-un circuit interjudețean/național (circuitul capitalelor Țării Românești). În al doilea rând, este singurul proiect potențial care din punct de vedere al documentației tehnico-economice are un anumit grad de maturitate.

Curtea Domnească reprezintă cu siguranță un reper și o emblemă a turismului dâmbovițean și de aceea considerăm acest obiectiv drept un produs turistic complex, care trebuie să genereze evenimente culturale, de promovare și de afirmare a identității locale, să stimuleze activitățile conexe, să implice un cumul de actori proveniți din mediile public, privat și nonguvernamental.

Pe locul doi din punct de vedere al priorității este reabilitarea Mănăstirii Stelea Veche, întrucât acest obiectiv, pe lângă scopul de diversificare a ofertei turistice urbane pe care îl servește, poate fi integrat într-unul sau mai multe circuite cultural-religioase, deși nu dispune de documentație tehnico-economică.

Pe lângă însemnătatea istorică și religioasă, Mănăstirea Dealu este considerată locul unde din râvna domnitorului Radu au apărut primele tipărituri românești, începând cu un Liturghier slavonesc (prima ediție a acestei cărți de cult în Biserica Ortodoxă), care a fost gata abia la câteva luni de la moartea lui (1508). Acest reper deosebit de important trebuie valorificat din punct de vedere muzeal.

În portofoliul Primăriei (UAT) Târgoviște se regăsesc proiectele „Restaurarea, conservarea, protejarea, punerea în valoare și promovarea turistică a Fortificațiilor Medievale ale orașului Târgoviște”, precum și „Restaurare pictură Biserica Sf. Nicolae Geartoglu și amenajare pridvor și anexă multifuncțională”.

În ceea ce privește celelalte *așezăminte culturale*, considerăm că integrarea acestora în circuitul turistic prin reabilitare, modernizare și dotare reprezintă o prioritate în special pentru turismul urban, care trebuie să ofere turiștilor servicii diversificate prin care aceștia să regăsească atât mărturia istorică a vremurilor de mult apuse, cât și atractivitatea elementelor moderne, inovative.

Printre obiectivele identificate ca având o valoare deosebită, potențial turistic însemnat, dar și o stare fizică precară, sunt:

1. Muzeul de Istorie;
2. Muzeul Scriitorilor Dâmbovițeni;
3. Casa Fusea – Pârvulescu;
- 4. Fosta Școală de cavalerie;**
5. Școala Populară de Artă;
6. Arsenalul Armatei.

Nr.	Accesibilitate	Maturitate	Complementaritate cu alte inițiative	Produs turistic			Punctaj
				Turism urban/circuit local	Circuit tematic județean	Potențial circuit național	
1	Similar = 1	NU = 0	Proiect POR informare și promovare =1	DA =1	NU = 0	DA =1	4
2	Similar = 1	NU = 0	Proiect POR informare și promovare =1	DA =1	NU = 0	NU =0	2
3	Similar = 1	NU = 0	NU = 0	DA =1	NU = 0	NU = 0	2
4	Similar = 1	DA = 1	NU = 0	DA=1	NU =0	DA =1	3
5	Similar = 1	NU = 0	NU = 0	DA =1	NU = 0	NU = 0	2
6	Similar = 1	NU = 0	NU = 0	DA =1	NU = 0	DA =1	3

Din punctul nostru de vedere, Muzeul de Istorie este o instituție reprezentativă pentru orice localitate urbană, fiind adeseori o emblemă culturală locală. De aceea, considerăm că amenajarea expozițională a acestuia la standarde europene poate avea ca efect chiar integrarea sa într-un circuit național sau regional care să includă, spre exemplu, instituții similare care au beneficiat de finanțări din fonduri europene sau guvernamentale în ultimii ani.

Dorim să menționăm faptul că, în contextul eligibilității unor asemenea proiecte în cadrul axei 5.1 a Programului Operațional

Regional 2007-2013, foarte multe orașe și județe au urmărit în acest fel dezvoltarea potențialului turistic local sau județean, ceea ce creează premisele unor circuite trans-naționale în perioada următoare, inclusiv în scop educativ (elevi, studenți).

De asemenea, realizarea unui muzeu al tradiției militare poate deveni, printr-o corectă și susținută promovare, un element de mare atractivitate turistică la nivel **național**, atât pentru inițiați, cât și în scop educativ sau de interes general.

În cazul *comunelor din zona de influență a municipiului Târgoviște*, între obiectivele culturale de mare valoare, dar supuse riscurilor de toate tipurile care afectează promovarea turistică a acestora, menționăm:

1. Mănăstirea Viforâta – Aninoasa;
2. Actuala biserică din Băleni-Români;
3. Mănăstirea Cobia;
4. Ruinele Curții Brâncovenești din Doicești;
5. Complexul Arhitectural Văcărești;
6. Mănăstirea Nucet;
7. Mănăstirea Gorgota Răzvad;
8. Casa gravor „Gabriel Popescu” – Vulcana Pandeale;
9. Muzeu al satului și salvarea caselor țărănești cu arhitectură tradițională românească din județul Dâmbovița.

Între proiectele de mai sus, cele referitoare la Mănăstirea Viforâta și , respectiv, Casa – gravor „Gabriel Popescu” din Vulcana Pandeale sunt mai mature din punct de vedere al documentației tehnico-economice, și de aceea le considerăm prioritare, întrucât, dincolo de valoarea istorică de necontestat a acestora, investițiile în aceste documentații se circumscriu spiritului Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 26/2012 privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice și întărirea disciplinei financiare, respectiv necesității de punere în operă cât mai urgent a investițiilor, deși reglementarea exceptează proiectele pentru care se caută finanțare europeană.

Nr.	Accesibilitate	Maturitate	Complementaritate cu alte inițiative	Produs turistic			Punctaj
				Turism agro-rural	Circuit tematic județean	Potențial circuit național	
1	Rutier+CF= 2	Da = 1	Proiect POR informare și promovare =1	DA =1	DA =1	NU =0	6
2	Rutier = 1	NU = 0	NU = 0	DA =1	DA =1	NU =0	4
3	Rutier = 1	NU = 0	Proiect POR informare și promovare =1	DA =1	DA =1	NU =0	4
4	Rutier+CF= 2	NU = 0	Proiect POR informare și promovare =1	DA =1	DA =1	DA =1	6
5	Rutier+CF= 2	NU = 0	NU = 0	DA =1	DA =1	NU =0	4
6	Rutier+CF= 2	NU = 0	Proiect POR informare și promovare =1	DA =1	DA =1	NU =0	5
7	Rutier+CF= 2	NU = 0	NU = 0	DA =1	DA =1	NU =0	4
8	Rutier+CF= 2	DA= 1	NU = 0	DA =1	NU =0	NU =0	4

Dincolo de această prioritizare, considerăm că la nivelul comunităților locale reabilitarea și integrarea în circuitul turistic a obiectivelor de mai sus este o prioritate.

Lucrări de reabilitare, restaurare și punere în valoare din punct de vedere turistic a obiectivelor culturale mai sunt necesare în comunele: Cojasca, Comișani, Conțești, Cornățelu, Cornești, Costești Vale, Dragomirești, Gura Șutii, Iedera, Mătăsaru, Ocnîța, Potlogi, Runcu, Sălcioara, Văcărești, Valea Lungă, Valea Mare, alături de alte localități deja menționate în cadrul celorlalte produse.

Tot în această direcție sunt necesare o inventariere precisă a monumentelor istorice de interes național de pe teritoriul județului, o analiză a stării acestora și a riscurilor care le afectează, a măsurilor care trebuie luate și regimului de proprietate.

În ceea ce privește patrimoniul imaterial, recomandăm asocierea unor evenimente, tradiții, obiceiuri (așa cum ar fi Călușul, Drăgaica, Geavrele, Târguri de produse tradiționale) cu traseele culturale propuse, care să fie promovate în mod integrat.

Lipsa agrementului

În contextul circuitelor culturale și turismului urban, componenta agrementului este foarte importantă, oferind turistului o alternativă de deconectare de la scopul principal al sejurului, de multe ori constituind chiar un motiv secundar de alegere a unui produs turistic principal.

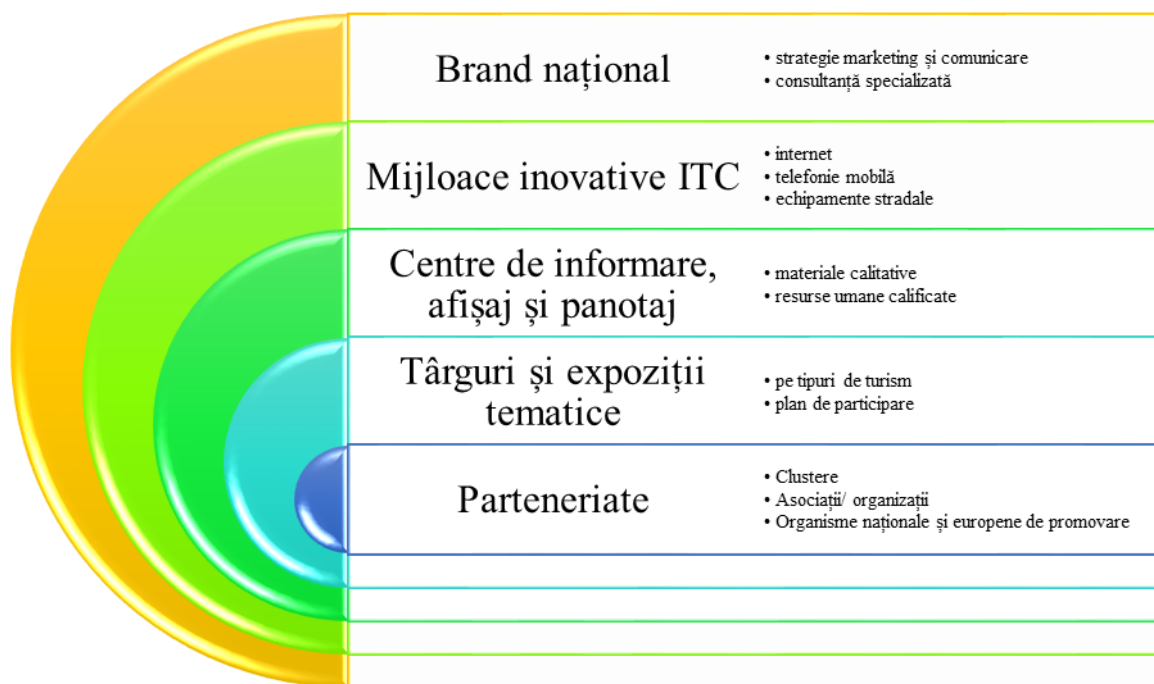
De aceea, considerăm că realizarea unor baze de agrement care să fructifice avantajele cadrului natural poate îndeplini funcția de îmbogățire și valorificare a traseelor turistice, și de completare a unui produs turistic urban:

- Baze de agrement;
- Ștranduri/piscine/Aqua-parcuri;
- Zone de picnic;
- Centre de vizitare;
- Amenajări pentru pescuit și vânătoare;
- Trasee montane.

Slaba conștientizare a turiștilor cu privire la oferta comunității dâmbovițene

În perioada care urmează, considerăm că prioritatea trebuie acordată eforturilor de construire a unui brand județean, care să genereze notorietate națională și europeană. Acest lucru trebuie să fie *rezultatul unei strategii de marketing și comunicare întocmite de o firmă de consultanță profesionistă* și trebuie să continue și să fructifice eforturile depuse de administrația publică până în prezent.

În al doilea rând, activitatea de informare și promovare turistică trebuie să se îndrepte prioritar către instrumentele inovative din categoria TIC:

- Internet, e-turism;
- Telefonie mobilă;
- Infochioscuri, touch-screenuri.

În al treilea rând, considerăm că activitatea centrelor de informare turistică trebuie susținută și încurajată permanent de către autoritățile locale, concomitent cu replicarea inițiativelor de acest gen. Asemenea centre trebuie să beneficieze de resurse umane pregătite, de materiale de informare și promovare de calitate și în cantitate suficientă, de echipamente moderne.

Afișajul și panotajul outdoor reprezintă altă cerință esențială pentru o bună informare și promovare turistică.

Participarea la evenimente de promovare de tipul târgurilor trebuie să facă obiectul unui plan de acțiune orientat către promovarea tipurilor de turism, pentru utilizarea eficientă a fondurilor necesare unor asemenea evenimente.

Nu în ultimul rând, activitatea de informare și promovare trebuie să fie bazată pe parteneriate public-private, așa cum sunt clusterelor, sau pe apartenența la organisme naționale sau supra-naționale de promovare a turismului.

Parteneriatele cu tour-operatorii ar trebui să vizeze mai multe obiective de interes turistic în afara celor de notorietate.

Proiectele de informare turistică la nivel local, în principal dezvoltate cu ajutorul asociațiilor din turism, reprezintă o soluție pentru creșterea atractivității turistice a zonelor mai puțin cunoscute. Exemple în acest sens ar putea fi monumentele de importanță locală sau regională (categoria B) sau Domeniul Ghica, un popas verde încărcat de istorie la jumătatea distanței dintre București și Târgoviște – fosta moșie a cărturarului român Ion Ghica.

Servicii de calitate scăzută/ medie

În ceea ce privește serviciile de cazare și alimentație, autoritatea publică locală trebuie să creeze toate premisele pentru încurajarea inițiativei private:

- Turism urban: structuri de primire de tip hotelier, cu o clasificare superioară, structuri de alimentație publică variate, disponibile, de calitate;
- Turism agro/rural: structuri de primire agroturistice, cu restaurant integrat, tradițional, ecologic;
- Turism itinerant: combinația celor de mai sus.

Rolul predominant al autorității publice locale⁷⁹ se regăsește, însă, în asigurarea accesului comunităților și turiștilor la utilități și servicii publice, însemnând:

- Infrastructură rutieră și transport public și turistic de calitate;
- Infrastructură de mediu (apă-canal) care să acopere în cât mai mare măsură teritoriul;
- Management integrat al deșeurilor;
- Alte rețele edilitare.

În ceea ce privește infrastructura de apă-canal și managementul integrat al deșeurilor, investițiile viitoare se circumscriu master-planurilor sectoriale, în cadrul cărora fondurile europene și guvernamentale au un rol primordial.

Consiliul Județean Dâmbovița are competențe să intervină în asigurarea condițiilor moderne de transport, în principal ale transportului rutier. În acest domeniu, considerăm că proiectele majore care străbat teritoriul județului și creează bune legături cu rețeaua TEN-T sunt deosebit de relevante din punct de vedere turistic:

1. DJ 503, DJ 702 F, DJ 702 G și DJ 703 B pe traseul Giurgiu – Teleorman – Șelaru – Fierbinți – lim. jud. Argeș – Slobozia – lim. jud. Dâmbovița – Râșcăești – Puntea de Greci – Autostrada A1 – Ionești – Pătroaia – lim. jud. Argeș – Căteasca – Autostrada A1;
2. DJ 712 A – DJ 702 B și DJ 702 pe traseul Fieni (DN 71) – Runcu – Râu Alb – Gura Bărbulețului – Pietrari – Voinești – DN 72 A – Gemenea – Căndești – lim. jud. Argeș – Boțești – Dobrești – Topoloveni (DN 7);
3. Reabilitarea și modernizarea DJ 715 și 710 pe traseul Buciumeni (DN 71) – Bezdead – Costișata – lim. jud. Prahova spre Breaza;
4. DJ 401 A limită jud. Giurgiu – Potlogi – Zidurile – Crovu – Odobești – Costești Vale – Mătăsaru – Mogoșani – Găești (DN 7);
5. DJ 711, DJ 720 B și DJ 720 Târgoviște (DN 71) – Ulmi – Răzvad – Gura Ocnitei – Moreni – limită județ Prahova;
6. DJ 711 Târgoviște (DN 71) – Ulmi – Comișani – Bucșani – Băleni – Dobra – Bilciurești – Cojasca – Bujoreanca (comuna Cornești – DN 1A);

⁷⁹ La nivel local sau județean, în funcție de competențe

7. DJ 724 – DJ 702 B – DJ 702 E pe traseul Pucheni – Malu cu Flori – DN 72 A – Gemenea – Cândești – Tătărani – Mănești – Dragomirești – Ungureni – Frasin Vale – Cobia – Gura Foi – Găești (DN 7).

De asemenea, în zonă se identifică nevoia realizării unei legături între DN 71 și DN 72 A pentru reducerea timpilor de deplasare și a cheltuielilor pentru combustibil, printr-un drum județean (DC 142 – rambleul căii ferate industriale Mina Șotânga – drum forestier Mărgineanca).

Potentialul turistic al zonei delimitata de municipiul Targoviste si comunele Ulmi, Dragomiresti, Sotanga, Aninoasa si Razvad trebuie sustinut de asigurarea unei accesibilitati crescute din punct de vedere al modurilor de transport existente, prin **construirea unei magistrale intercomunale de transport la limita economica de interes a municipiului Targoviste.**

În ceea ce privește transportul public, conform evidențelor Autorității Rutiere Române, în județul Dâmbovița figurează:

- 102 operatori de transport rutier public de persoane;
- 6 operatori de transport care efectuează transport rutier public de persoane prin servicii regulate în trafic interjudețean;
- 13 operatori de transport care efectuează transport rutier public de persoane prin servicii regulate speciale;
- 18 operatori de transport care efectuează transport rutier public de persoane prin servicii regulate în trafic județean.

Investițiile în infrastructura de transport public, în mijloace de transport în comun, în servicii de management eficient al traficului – toate acestea reprezintă necesități importante, atât la nivel urban și periurban, cât și în mediul rural, fiind una dintre condițiile esențiale pentru asigurarea confortului și mobilității turiștilor.

În ceea ce privește transportul turistic, recomandăm investițiile în mijloace de transport tip CityView (în cazul turismului urban), sau cooperarea cu tour-operatorii locali sau regionali pentru asigurarea celor mai bune condiții pentru transportul turistic cu autobuze/minibus-uri.

De asemenea, refacerea și punerea în valoare a **mocăniței Doicești-Șotânga** sau amenajarea unor trasee de **cicloturism** reprezintă alternative cu un mare potențial de dezvoltare turistică.

Produsul nr. 2: Promovarea turismului balnear

Localizare Actuală: Propusă:	Stațiunea Pucioasa Stațiunea Pucioasa, Moțâieni, Vulcana Băi, Brănești, Vârfuri, Bezdead, Buciumeni, Fieni Zona Ocnița – Glodeni
Forma de turism predominantă	Balnear, turism subvenționat
Grup țintă turiști	Predominant pensionari
Resurse turistice principale	Apele minerale care se regăsesc în Pucioasa, Bezdead, Vulcana Băi
Concurența în zonă:	Slănic Prahova
Forme de turism de sprijin	Cultural (rural) + agrement
Resurse și servicii turistice de sprijin – culturale	<p>Patrimoniul cultural construit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zone cu obiective culturale: Pucioasa, Fieni, Buciumeni, Moțâieni, Vulcana Băi, Brănești, Bezdead; • Ansambluri rurale clasate: Bezdead; • Muzeul de Etnografie și Folclor Pucioasa; • Muzeul Henri Coandă Pucioasa. <p>Evenimente:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Târgul Meșterilor Pucioasa; • Festivalul șanselor tale Pucioasa; • Bal al Serbărilor Pucioasa; • Concursul național de aeromodele „Memorialul Henri Coandă” Pucioasa; • Cenaclul literar „Luceafărul de Pucioasa”; • Serbările orașului Pucioasa; • Festivalul național de literatură și cultură „Primăvara albastră”; • Festivalul național de muzică ușoară „Steluțele Pucioasei”; • Festivalul artistic „Culorile Patranei” Pucioasa; • Târgul de toamnă de la Fieni (Sf. Dumitru); • Hramul bisericilor în comuna Vârfuri; • Zilele localităților; • Sărbătoarea fiilor satului – Vulcana Băi; • Concursul folcloric „Vulcana Băi, în zi de sărbătoare”; • Ansamblul „JUNII VALAHI” din Vulcana Băi; • Bezdead și-a depus candidatura pentru titlul Satul cultural 2014. • Întâlnirea fiilor satului – Ocnița; • Grup folcloric, un grup de fluierași, o formație de dansuri populare de amatori – Ocnița. <p>Tradiții și meșteșuguri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pânza de „borangic”, de în, de cânepă sau/și combinate cu lână; - prelucrare lemn.
Activități/resurse economice:	<ul style="list-style-type: none"> • Buciumeni: prelucrarea lemnului/ agricultură/ creșterea animalelor; • Pucioasa: industria textilă, industria chimică, industria

	<p>alimentară, industria lemnului și a mobilei, construcții, prestări servicii;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Moțâieni: agricultura, silvicultura, zăcăminte de gaze naturale și gips; depozite aluvionare – pietriș și nisip de foarte bună calitate; humă și argilă; • Vulcana Băi: creșterea animalelor/cultivare de pomi fructiferi; • Brănești: agricultură/ pomicultură/ zootehnie; • Vârfuri: agricultură/ pomicultură/ creșterea animalelor/ prelucrarea lemnului; • Bezdead: creșterea vitelor, pomicultură, albinărit; • Buciumeni: prelucrarea lemnului/ agricultură/ creșterea animalelor; • Fieni: pomicultură/ creșterea animalelor/ producția și comercializarea materialelor de construcții (în special ciment), fabricarea lămpilor incandescente.
Resurse și servicii turistice de sprijin – agrement	<p>Cadrul natural:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Peisajul specific, subcarpați, dealuri; • Lacul de acumulare Pucioasa; • Rețeaua hidrografică.
	<p>Alte forme de agrement turistic: Potențial pentru pescuit, vânătoare, plajă și agrement pe lacul de acumulare al râului Ialomița, excursii pe trasee montane din Munții Bucegi și Leaota.</p>
Informare și Promovare turistică	<p>Centru de Informare Turistică Pucioasa www.dambovitabalne.ro www.primpuc.ro www.bezdead.ro www.primaria-varfuri.ro www.vulcanabai.ro www.buciumeni.ro www.primariamotaieni.ro www.primaria-branesti.ro</p>
Servicii de cazare și alimentație publică	<p>Cazare:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pucioasa: 8 unități, 500 locuri; • Buciumeni: 1 pensiune, 28 locuri; • Fieni: 1 hotel și 3 pensiuni, 100 locuri.
	<p>Alimentație publică:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pucioasa: 2 restaurante pensiune, 4 restaurante clasice, 1 bar de zi; • Buciumeni: 1 restaurant; • Fieni: 2 restaurante și 1 bar de zi.
Servicii de transport:	<p>Rutier:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Acces la DN 71 • DJ 710, DJ 710A, DJ 710B, DJ 715, DJ 712 B <p>Feroviar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gara Fieni, Gara Pucioasa <p>Transport turistic/local -</p>

Utilități publice:	<i>Alimentare cu apă:</i> DA <i>Canalizare:</i> Fieni și Pucioasa <i>Gaze naturale:</i> DA, cu excepția UAT Vârfuri
Sănătate și îngrijire:	2 baze de tratament și un sanatoriu Pucioasa Spital, 4 laboratoare și 1 farmacie Substație ambulanță Fieni
GAL:	<ul style="list-style-type: none"> • Grupul de Acțiune Locală „Valea Ialomiței” (include Vulcana Băi); • Grupul de Acțiune Locală „ARCUL TÂRGOVIȘTEI” (include Brănești, Glodeni, Ocnița); • Asociația „Grupul de Acțiune Locală Bucegi-Leaota” (include Buciumeni, Bezdead, Moșăieni și Fieni); • Asociația „Grupul de Acțiune Locală Dealurile Sultanului” (include Vârfuri).

Viziune:

Zona va deveni un spațiu primitiv pentru turiștii cu vârsta peste 50 de ani, unde aceștia vor descoperi cu plăcere cele mai noi și moderne dotări pentru tratament, cură balneară și wellness, dar vor putea locui și în gospodăria rurală autentică și primitivă, se vor bucura de un peisaj atrăgător și relaxant și vor înțelege istoria, obiceiurile și tradițiile unor locuri în care odinioară bătrânii rămâneau tineri pentru totdeauna.

Argumentație:

În literatura de specialitate⁸⁰ apar două modalități de exprimare a cererii turistice: cerere turistică manifestată – *cerere turistică reală* și cerere turistică nemanifestată (neconcretizată) – *cerere turistică prezumată*. Diferența dintre cererea turistică reală și cererea turistică prezumată formează cererea turistică potențială. Creșterea calității, dar și diversificarea ofertei turistice locale se vor concentra pe păstrarea clientelei tradiționale și pe modalitățile de satisfacere a acestei cereri potențiale, respectiv prin diversificarea categoriilor (segmentelor) acestora.

În delimitarea acestei zone am avut în vedere, pe lângă oferta destul de limitată în prezent a stațiunii balneare Pucioasa, și *potențialul turistic neexploatat sau insuficient pus în valoare*, respectiv acele resurse care pot veni în sprijinul turismului tradițional:

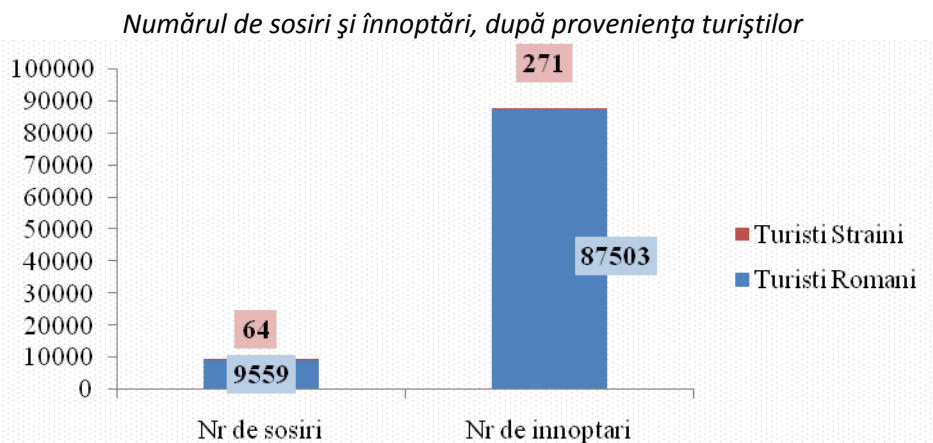
- Potențialul balnear neexploatat din Vulcana Băi, Bezdead, Ocnița (Zona Sarata) – Glodeni;
- Patrimoniul cultural material și imaterial din zonă;
- Cadrul natural atrăgător.

De asemenea, un alt argument pentru delimitarea acestei zone a fost *accesibilitatea pe teritoriul său*, pe care o considerăm deosebit de importantă pentru viziunea integrată pe care o propunem. Pe lângă accesul la calea ferată, comunele sunt străbătute de drumuri județene și drumuri comunale care fac posibilă mobilitatea turiștilor în zonă, iar drumul național DN 71 este o adevărată „coloană vertebrală”.

⁸⁰D. Turcu, *Economia Turismului*, Editura Eurostampa. Timișoara, 2008

Grupuri țintă

În prezent, singurul grup țintă cu o prezență semnificativă în zonă este cel al *pensionarilor*, beneficiari ai turismului subvenționat din fonduri publice. Stațiunea Pucioasa deține o capacitate de cazare utilizată în medie peste 50% (59,1% în cazul hotelurilor în anul 2012). Majoritatea turiștilor provin din România, iar 91,4% din turiștii străini provin din Europa, cei mai mulți din Italia și Turcia.

Sursa: Frecventarea structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare în anul 2013, INS 2014

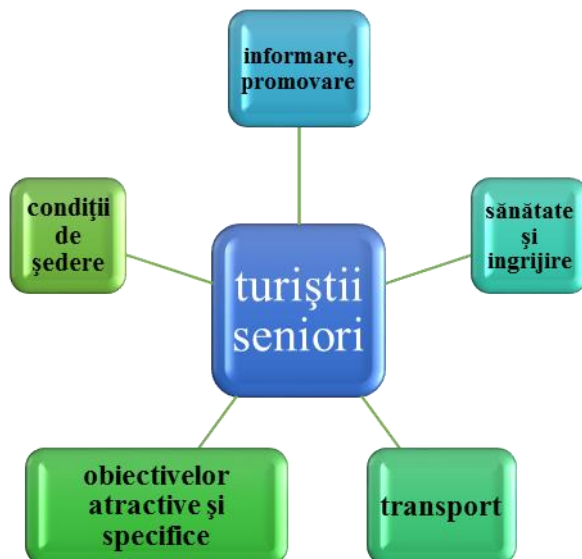
Conform Programului Operațional Regional 2014-2020 (propunere), pentru a crește atractivitatea României în domeniul balnear, dar și pentru a atrage o nouă clientelă, este necesar să se treacă de la o poziționare de tip stațiune balneară, adesea axată pe tratarea afecțiunilor, la cea de stațiune complexă, axată pe terapia împotriva îmbătrânirii, printr-o deschidere susținută către o clientelă mai tânără, de 50 până la 65 de ani, care astăzi este puțin atrasă de stațiunile balneare, fără a neglija, însă, componenta fundamentală: apa termală.

În același timp, Comisia Europeană⁸¹ acordă în ultima vreme o atenție din ce în ce mai mare „turismului pentru seniori” (*senior tourism*), pe care îl consideră una dintre soluțiile de ameliorare a caracterului sezonier care afectează economia turismului, întrucât persoanele cu vârste între 55 și 80 de ani par a fi interesate de aspecte specifice extra-sezonului, cum sunt lipsa aglomerării și prețurile mai scăzute. Comisia Europeană intenționează astfel să identifice în perspectiva apropiată *posibilități concrete de finanțare* a acestui tip de turism, adresabile atât sectorului privat, cât și celui public (inclusiv prin intermediul clusterelor).

Având în vedere prioritizările menționate atât la nivel național, cât și european, precum și perspectiva gravă a îmbătrânirii demografice care amenință întreaga Românie și care va lărgi inevitabil bazinul clientelei potențiale, *considerăm că orientarea către acest segment al turiștilor seniori, cu precădere asupra celor proveniți din alte state europene, drept o oportunitate de dezvoltare a turismului în zona propusă.* Această categorie de turiști are calitatea de a se adapta ușor în grupuri turistice de diferite vârste; aceștia dețin cunoștințe culturale integrale, au interese și afinități diferite, arată o anumită fidelitate față de un produs turistic pe care îl pot vizita de 2-3 ori pe an.

⁸¹DG Întreprinderi și industrie – FACILITATING COOPERATION MECHANISMS TO INCREASE SENIOR TOURISTS’ TRAVELS WITHIN EUROPE AND FROM THIRD COUNTRIES ÎN THE LOW AND MEDIUM SEASONS

De aceea, considerăm că în dezvoltarea viitoare a zonei trebuie să se aibă în vedere măsurile care influențează atractivitatea zonei pentru turiștii seniori:

Sănătate și îngrijire

Tratament și cură balneară:

În zonă există două baze de tratament și un sanatoriu care nu au beneficiat de investiții semnificative în ultima perioadă, iar resurse neexploatate se regăsesc în Vulcana Băi și Bezdead. De asemenea, în Pucioasa o nouă sursă aflată la 300 de metri de centrul orașului poate deschide noi perspective de dezvoltare a stațiunii.

Este absolut necesară identificarea unor forme de colaborare/parteneriat cu concesionarii izvoarelor minerale pentru îmbunătățirea exploatarea acestora.

Crearea unor noi centre de „wellness”, care să ofere pachete de servicii complexe în acest domeniu, în condiții de calitate superioară, reprezintă o prioritate pentru îndeplinirea căreia autoritățile publice locale trebuie să creeze toate premisele necesare manifestării inițiativei private.

Astfel, considerăm că acestea sunt măsurile care trebuie prioritizate în perioada următoare:

- Dezvoltarea rețelelor de captare și transport a izvoarelor minerale cu potențial terapeutic;
- Crearea/modernizarea și dotarea (inclusiv cu utilități) a bazelor de tratament.

Sănătate

În Pucioasa există un spital în proprietatea statului, iar în Fieni este stabilită o stație a Serviciului Public de Ambulanță. Sectorul privat este reprezentat în zonă (incluzând celelalte comune) prin cabinete medicale generale, de specialitate, stomatologice, laboratoare etc.

Calitatea, eficiența și disponibilitatea serviciilor de sănătate publică sunt absolut esențiale atunci când vorbim despre segmentul turiștilor seniori. De aceea, considerăm că atragerea unor finanțări în acest domeniu reprezintă o altă măsură necesară pentru dezvoltarea de perspectivă a zonei.

- reabilitarea/modernizarea/extinderea/dotarea infrastructurii de servicii medicale (ambulatorii, unități de primiri urgențe).

Personal medico-sanitar

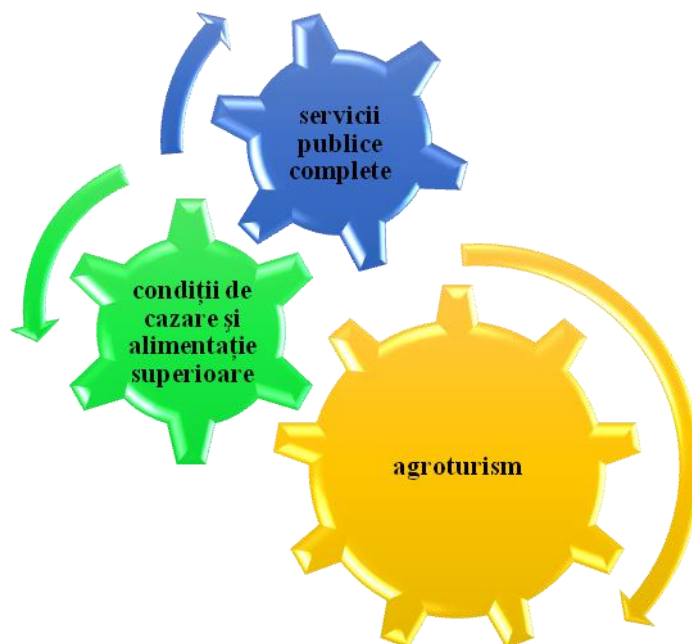
Orientarea către persoanele în vârstă presupune și existența unor resurse umane specializate în îngrijirea sau/și tratarea acestora, și prin aceasta înțelegem o gamă largă de abilități, inclusiv cea de a manifesta empatie față de pacienți/clientelă sau de a se regăsi la nivelul cerințelor acestora legate de dialog și comunicare (cultură generală, cunoștințe de limbi străine de circulație internațională).

- Asigurarea centrelor de wellness și a bazelor de tratament cu personal specializat și instruit la standarde înalte.

Condiții de ședere

Cazare și alimentație

În prezent, oferta în domeniul serviciilor de cazare și alimentație publică pare să corespundă cerințelor clientelei tradiționale, însă adresabilitatea către bazinul mai larg al turiștilor seniori, inclusiv din alte state europene, presupune în primul rând creșterea calității serviciilor, diversificarea capacităților de cazare și adaptarea acestora pentru cerințele specifice acestui segment.

Astfel, considerăm că oportunitatea desfășurării *turismului rural/agroturismului* în comunele din zona selectată reprezintă o modalitate de diversificare a ofertei adresabile turiștilor seniori. Aceștia, în special cei străini, pot aprecia într-un mod deosebit șederea într-un spațiu rural autentic, avantajat de peisajul natural și de atmosfera liniștită, însă în condiții de confort și dotare cu toate utilitățile.

De aceea, dezvoltarea capacității de primire în regim agroturistic reprezintă una dintre măsurile care trebuie prioritizate, iar în acest scop rolul autorităților publice locale, dar și al organizațiilor și asociațiilor non-profit, poate fi hotărâtor din cel puțin următoarele puncte de vedere:

- Asigurarea accesului complet la servicii publice ieftine și de calitate (inclusiv extinderea rețelelor de apă și canalizare, asigurarea unui management eficient al deșeurilor etc.);
- Informarea, conștientizarea, calificarea proprietarilor/locuitorilor în vederea dezvoltării abilităților antreprenoriale și oferirea de consultanță în atragerea fondurilor europene în acest scop.

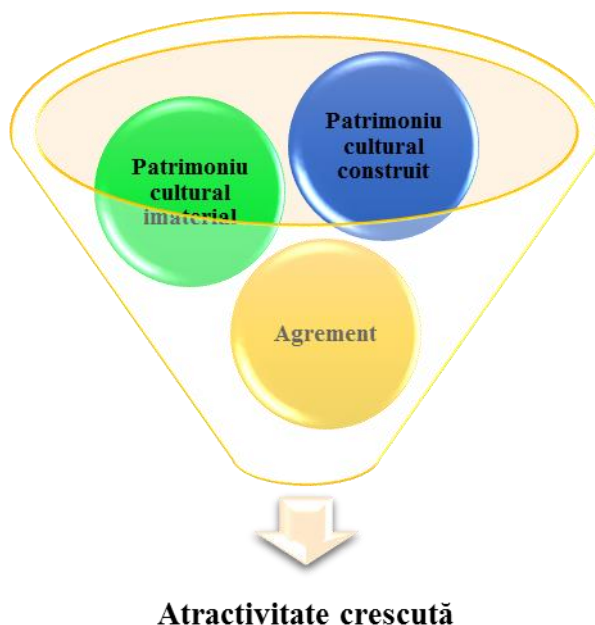
Aceste structuri agroturistice de cazare trebuie concepute astfel încât să ofere și servicii de alimentație, de preferință din surse ecologice, să ofere produse tradiționale din comunele județului (țuică, mere etc.).

În al doilea rând, dezvoltarea *capacităților de cazare de tip hotel și motel cu o clasificare superioară* reprezintă o altă măsură pe care sectorul privat o va avea în vedere în perspectiva diversificării categoriilor de turiști și atragerii celor din străinătate, pentru a asigura toată gama de opțiuni. Ca structuri mai complexe, acestea trebuie să asigure servicii de alimentație publică având diverse specificități naționale, în spații modern amenajate și accesibile. Clădirile trebuie să fie dotate cu lifturi și accesibilizate în așa fel încât să răspundă eventualelor deficiențe de mobilitate ale clientelei în vârstă.

Componenta de dezvoltare a resurselor umane implicate în serviciile de cazare reprezintă o altă prioritate.

Obiective specifice și atractive

Unul dintre argumentele selectării acestei zone, care gravitează în jurul potențialului balnear al județului, este tocmai accesibilitatea unor obiective de atracție turistică, de natură să întregască un produs turistic de natură unică – balneară.

Considerăm că sunt necesare în primul rând inventarierea detaliată a monumentelor istorice de pe teritoriul comunelor vizate, stabilirea stării de conservare în care se află, a gradului de risc la care sunt supuse și, în consecință, luarea unor măsuri urgente de reabilitare și punere în valoare a celor mai atractive dintre ele, așa cum sunt cele din Bezdead sau Vârfuri.

În al doilea rând, se recomandă asocierea unor asemenea monumente cu un element de patrimoniu imaterial (un târg, o sărbătoare, un ansamblu folcloric etc.), precum și crearea unor alte evenimente cultural-artistice sau a unor centre/ateliere de tradiții/meșteșuguri locale (de exemplu prelucrarea lemnului), care să fie promovate prin asociere:

- Reabilitarea, conservarea, amenajarea monumentelor istorice;
- Crearea și susținerea cât mai multor evenimente, târguri, ateliere etc. prin care să se pună în valoare produsele tradiționale, meșteșugurile, tradițiile și obiceiurile.

Argumentul constă tot în interesul potențial al turiștilor seniori față de astfel de manifestări, interes generat de nivelul de cultură și cunoștințe generale care caracterizează astfel de persoane.

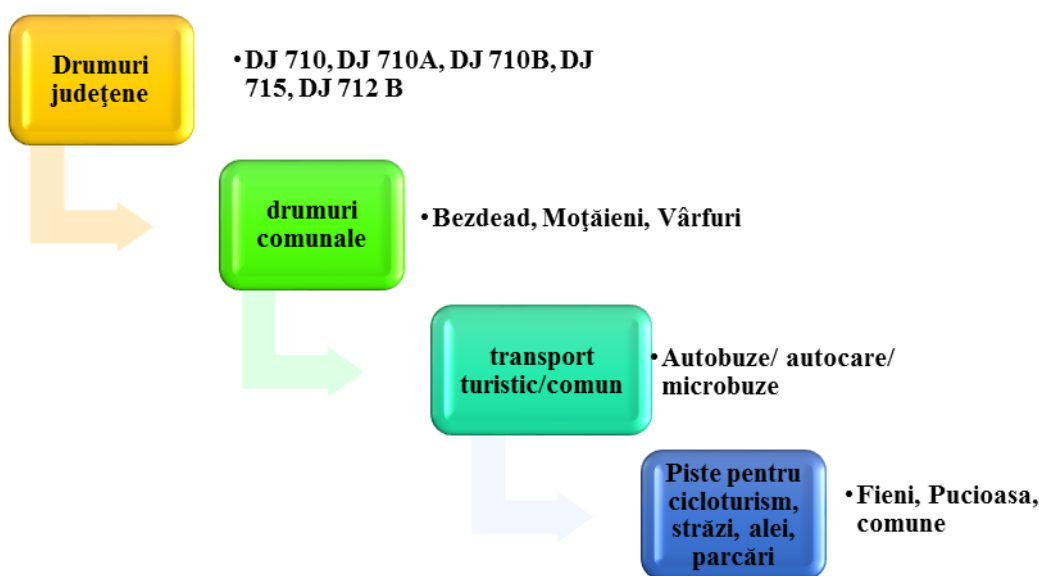
În ceea ce privește celelalte obiective de interes, se recomandă concentrarea pe acele categorii de atracții specifice persoanelor în vârstă:

- Crearea/reabilitarea parcurilor balneare, parcurilor-grădină, spațiilor verzi în comune;

- Crearea și extinderea infrastructurii de agrement, inclusiv a utilităților aferente (facilități de pescuit, plajă, reabilitare debarcader lac de acumulare, plimbări cu trăsura, amenajări pentru picnic, centre de zi/activități socio-culturale etc.).

Transport

Avantajul zonei constă în apropierea de București (aeroport) și de accesul la rețeaua de drumuri naționale și județene, precum și la rețeaua feroviară. Însă, dacă luăm în considerare grupul țintă vizat, este nevoie de promovarea unor modalități de transport inter-modale prietenoase vârstnicilor, care implică de la o rețea rutieră modernizată, decongestionată, până la mijloace de transport în comun confortabile, adaptate, disponibile.

Drumurile județene din zonă trebuie să fie modernizate, reabilite, să permită o viteză bună de deplasare și să dețină o capacitate portantă suficientă, astfel încât să se asigure legătura între localitățile care delimitează zona, dar și accesibilitatea din/către exteriorul acesteia.

În acest context devin foarte relevante traseele:

- DJ 715 și 710 pe traseul Buciumeni (DN 71) – Bezdead – Costișata – lim. Jud. Prahova spre Breaza;
- DJ 712 A – DJ 702 B și DJ 702 pe traseul Fieni (DN 71) Runcu – Râu Alb – Gura Bărbulețului – Pietrari – Voinești – DN 72 A – Gemenea – Cândești – lim. Jud. Argeș – Boțești – Dobrești – Topoloveni (DN 7);
- DJ 712 B Moțăieni – Vulcana Băi – Brănești;
- DJ 710 A – Pucioasa – Vârfuri.

De asemenea, reabilitarea drumului de interferență între DN 71 și DJ 720 implică o scurtare a distanței între Pucioasa și Ploiești și susține dezvoltarea din punct de vedere turistic a localităților Ocnița și Glodeni.

Creșterea mobilității în interiorul zonei este condiția principală pentru susținerea dezvoltării echilibrate și integrate a acesteia, atât din punct de vedere rezidențial, cât și al atractivității pentru afaceri și turism. În acest context remarcăm necesitatea **modernizării drumului dintre Moțâieni și Vulcana Băi** și reîncadrării acestuia ca drum județean, investiție care ar duce la dezvoltarea imobiliară a zonei favorizate de condiții naturale deosebite, prin extinderea intravilanului, existând și premise pentru racordarea acesteia la rețelele de utilități. Un asemenea proiect ar crește accesibilitatea obiectivelor turistice și mobilitatea persoanelor, serviciilor și mărfurilor în interiorul acesteia. Un avantaj în plus ar fi reprezentat de eliminarea riscurilor care afectează clădirile din zona aferentă DN71, determinate de vibrațiile provocate de traficul greu și intens și de denivelările sau gropile din asfalt.

În ceea ce privește *drumurile comunale*, în zonă au fost atrase investiții prin PNDR 2007-2013, însă mai sunt necesare intervenții în principal în Bezdead, Ocnița, Moțâieni și Vârfuri.

Transportul în comun/turistic este o necesitate atât pentru cei care călătoresc individual, cât și pentru cei care călătoresc în grupuri. Astfel de mijloace de transport trebuie să asigure transportul de la/către Aeroportul București, dar să fie disponibile și în interiorul zonei pentru a deservi stațiile feroviare și a asigura accesul la obiective culturale, de agrement, sau traseele între capacitățile de cazare și bazele de tratament/wellness.

Piste pentru cicloturism, străzi, alei, parcări, sau chiar transport turistic feroviar pe ecartament îngust reprezintă de asemenea soluții de îmbunătățire a mobilității și de creștere a atractivității turistice a zonei.

Informare și promovare

Un prim aspect care trebuie avut în vedere în ceea ce privește promovarea turismului în zona delimitată în jurul stațiunii Pucioasa este crearea unui *brand local, al unui mesaj* care să reprezinte o chintesență a ceea ce are de oferit comunitatea în ansamblul său. În opinia noastră, un astfel de mesaj ar putea porni de la *denumirea localității Bezdead – satul fără bătrâni*. Mesajul incumbă potențialul vindecător al apelor minerale locale, dar ne duce cu gândul în același timp la legendă, istorie, poveste și apelează prin conținutul său la latura sensibilă a oricărei persoane în vârstă: dorința de recuperare sau menținere a sănătății, a vitalității. În jurul acestei legende se pot conecta tradiții, sărbători, monumente, atracții naturale.

Mijloace de promovare:

- Reduceri/discounturi;
- Carduri de stațiune;
- Promovarea prin intermediul unor organizații non-guvernamentale sau prin personalități artistice și culturale;
- Promovarea produselor tradiționale locale prin fonduri europene destinate dezvoltării rurale.

În acest context menționăm faptul că orașul Pucioasa este înfrățit cu localități din Spania, Portugalia și Republica Moldova, aceasta reprezentând o oportunitate de a atrage turiști din statele respective. Este bine de știut faptul că Republica Moldova este o importantă țară emitentă de turiști peste graniță, iar Autoritatea Națională pentru Turism a demarat în prezent

achiziționarea și planificarea serviciilor de publicitate outdoor în Republica Moldova pentru implementarea planurilor operaționale anuale de marketing pentru brandul turistic național.

Mijloace de informare:

- Grupuri organizate care să beneficieze de informare turistică în limba solicitată;
- Materiale de promovare și informare în limbi străine, afișaj/panotaj exterior bi/trilingv;
- Centrul de Informare Turistică din Pucioasa trebuie să dispună de personal specializat în relațiile cu turiștii străini;
- Promovarea prin intermediul internetului – booking on-line, e-ticketing, e-commerce.

În ceea ce privește promovarea, dorim să atragem atenția, în contextul importanței pe care Comisia Europeană o acordă turismului de seniori, că se intenționează promovarea acestor destinații pe portalul www.visitEurope.com, iar prin portalul www.eCalypso.eu se vor disemina bunele practici în domeniu, realizându-se și un decalog al acestora.

Produsul nr 3: Promovarea turismului montan

Localizare	Moroeni, Pietroșița, Runcu, Râu Alb, Pucheni
Forma de turism predominantă	Agrement
Grup țintă turistic	Predominant familii, grupuri de tineri și copii
Resursa turistică principală	Cadrul natural – peisajul montan, păduri, rețeaua hidrografică, rezervații naturale, peșteri, lacul Bolboci, Lacul Scropoasa, Cascada Obârșia Ialomiței, Babele
Servicii turistice principale	Sporturi montane, tabere, trasee Evenimente sportive: Bucegi Winter Race, Ultramaraton Bucegi
Forme de turism de sprijin	Cultural (rural)
Resurse și servicii turistice de sprijin – culturale	<p>Patrimoniul cultural construit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zone cu patrimoniu cultural deosebit, inclusiv biserici: Moroeni, Pietroșița, Pucheni, Runcu; - ansambluri rurale clasate: Pietroșița; - Muzeul etnografic Pietroșița; - Muzeul de etnografie și Folclor Runcu. <p>Evenimente:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mihai Eminescu – Luceafărul poeziei românești – festivitate organizată la Școala Sfântul Nicolae Pietroșița; - „Mama – cea mai dragă ființă” Pietroșița; - 9 Mai – Ziua Europei – Pietroșița; - Ce știm despre Sfânta sărbătoare a Paștelui – Pietroșița; - Pietroșița, comuna mea natală. Vizită la muzeu – Pietroșița; - Colinde și tradiții de Crăciun. Semnificația Crăciunului; - Balul și Tombola Mărțișorului 2014 – Runcu; - Răvășitul Oilor – Runcu; - Balul Mărțișorului 2013 – Runcu; - Nunta de Aur – Runcu. <p>Personalități (Pietroșița):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Blendea Ștefan – pictor; - Ion Iorgulescu – învățător, a inițiat înființarea Căminului Cultural (1937); - Dragomir Iorgulescu – învățător, director de școală primară, a înființat o bibliotecă sătească în anul 1921; - Florin Georgescu – tenor; - Radu Gabrea – regizor film. <p>Tradiții și meșteșuguri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prelucrarea lemnului, a pietrei, creșterea animalelor, pomicultura și mai ales producția casnică de textile de interior, Pietroșița fiind renumită pentru covoarele ei „în roate”, în special pe fond negru; - Răvășitul oilor;

Activități/resurse economice:	<ul style="list-style-type: none"> • Râu Alb: pomicultura/creșterea animalelor; • Pietroșița: pomicultură/creșterea animalelor/prelucrarea lemnului, comerț; • Moroeni: creșterea animalelor/silvicultură, exploatarea sistemului hidroenergetic, exploatarea și prelucrarea materialelor de construcții; • Puchenii: agricultură/creșterea animalelor/comerț cu produse agricole; • Runcu: creșterea animalelor/pomicultură/silvicultură.
Informare și Promovare turistică	Centre de Informare Turistică în Râu Alb, Runcu www.primariapietrositadb.ro www.primariarualb.ro www.primariapucheni.ro www.primariamoroeni.ro
Servicii de cazare și alimentație publică	Cazare: <ul style="list-style-type: none"> • Moroeni: 25 de unități; • Pietroșița: 2 unități; • Runcu: 3 unități.
	Alimentație publică: <ul style="list-style-type: none"> • Moroeni: 19 unități; • Runcu: 1 unitate.
Servicii de transport:	Rutier: <ul style="list-style-type: none"> • Acces la DN 71, DN 72 A; • DJ 713, DJ 714, DJ 712 A, DJ 724. Feroviar: <ul style="list-style-type: none"> • Gara Pietroșița (săgeata albastră) Transport turistic/local -
Utilități publice:	Alimentare cu apă: Da, cu excepția UAT Râu Alb ⁸² Canalizare NU Gaze naturale: Pietroșița și Moroeni
Sănătate și îngrijire:	Sanatoriu TBC Moroeni 2 Laboratoare medicale, Cabinete stomatologice, farmacii
GAL:	Asociația „Grupul de Acțiune Locală Bucegi-Leaota (include Moroeni, Pietroșița, Runcu).

Viziune:

Zona va deveni o destinație preferată pentru copii, tineri și adulți deopotrivă, întrucât aici se vor putea bucura de frumusețea peisajului montan, dar și de valorile culturale locale, explorându-le pe ambele, vor deprinde și practica în cele mai moderne condiții sporturile de iarnă, în special schiul, iar pentru momentele de odihnă se vor putea retrage în pensiuni agroturistice primitoare sau în hoteluri moderne și bine înzestrate.

⁸² La nivelul comunei Râu Alb se află în derulare investiția „Înființare rețea de apă în comuna Râu Alb, Județul Dâmbovița”. În prezent, constructorul a oprit lucrările acestei investiții din cauza lipsei finanțării.

Argumentație:

În prezent, *comuna Moroeni* este locația cea mai atractivă turistic din jumătatea de nord a județului, aici existând și cea mai importantă capacitate de cazare din județ. Comuna nu se bazează numai pe turism, pe teritoriul acesteia practicându-se zootehnia și silvicultura, existând trei hidrocentrale și resurse pentru materiale de construcții. În acest context, devine evident faptul că această localitate își poate asuma un rol de *pol de dezvoltare locală* din care să angreneze zonele adiacente. În condițiile perspectivei de creștere a notorietății sale și de dezvoltare și diversificare a oportunităților de agrement din zonă, îndeosebi sportiv, turismul în localitățile învecinate va primi un impuls important, acestea fiind favorizate la rândul lor de un cadru natural propice și de o materializare a cererii turistice potențiale.

Un al doilea argument pe care l-am avut în vedere este faptul că în această zonă există un *patrimoniu cultural* care nu este încă pus în valoare astfel încât să exercite un rol de creștere a atractivității turistice, fiind în prezent mai degrabă neglijat și supus riscurilor de degradare, în contextul unor resurse financiare limitate la dispoziția autorităților locale sau al dezinteresului și lipsei de conștientizare a proprietarilor. Ansambluri arhitectonice, biserici, obiceiuri și tradiții – toate acestea pot fi asociate produsului turistic de agrement pentru diversificarea ofertei comunității și lărgirea bazinului de turiști.

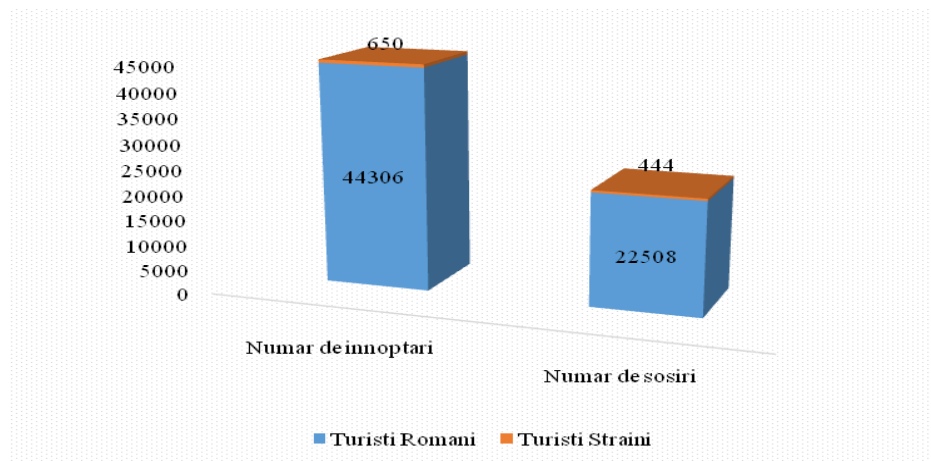
Nu în ultimul rând, *accesibilitatea teritoriului vizat* reprezintă un alt argument pe care l-am avut în vedere. După reabilitarea drumurilor DJ 713 și DJ 714, care facilitează accesul dinspre nord-estul județului, respectiv dinspre DN 71, devine evident că în zona principală preocuparea autorităților locale trebuie să fie reabilitarea, modernizarea și întreținerea în cele mai bune condiții a rețelei de drumuri comunale – elemente de bază ale accesibilității în zonă. De asemenea, realizarea unei căi de acces dinspre Brașov reprezintă o altă condiție esențială pentru stimularea activității turistice.

Reabilitarea drumurilor 713 și 714 face parte dintre etapele necesare declarării ca stațiune de interes național a zonei Moroeni-Padina-Peștera.

Grupuri țintă

În anul 2013, situația sosirilor și înnoptărilor în județul Dâmbovița arată că majoritatea turiștilor provin din România, cu o durată de ședere mai scurtă de 2 nopți.

Numărul de sosiri și înnoptări în stațiuni montane, după proveniența turiștilor (nr. persoane)

Sursa: Frecventarea structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare în anul 2013, INS 2014

Luând în considerare potențialul turistic al zonei, considerăm că orientarea către *turismul sportiv, respectiv schi*, reprezintă cea mai importantă direcție de dezvoltare a zonei, cu adresabilitate principală către tineri, familii cu copii, sportivi. Pe termen lung, atragerea turiștilor din străinătate poate reprezenta, de asemenea, o prioritate. În al doilea rând, segmentul **taberelor pentru copii și tineri** are de asemenea un potențial de creștere în condițiile existenței infrastructurii de bază și notorietății.

Drept urmare, în cele ce urmează vom identifica principalele măsuri care trebuie întreprinse pentru vitalizarea turistică a acestei zone, ținând cont de argumentele prezentate mai sus.

Obiective specifice și atractive

În ceea ce privește *turismul sportiv*, este important să fie urmărite două elemente:

- Infrastructura/facilitățile pentru agrement și utilitățile conexe;
- Un calendar de evenimente sportive atractive și frecvente (concursuri, curse, festivaluri etc.).

În ceea ce privește infrastructura, dotările și facilitățile, prioritatea strategică este considerată a fi dezvoltarea oportunităților de practicare a schiului prin înființarea și dotarea stațiunii *Peștera Padina*, în prezent aflându-se în curs de realizare documentația necesară atestării ca stațiune turistică de interes național.

Dezvoltarea turismului sportiv în zona nordică trebuie, însă, să se realizeze în condiții de protejare a mediului înconjurător.

O asemenea abordare generează nevoia elaborării unei **evaluări complexe a potențialului turismului montan în zona nordică**, care să ia în considerare toți factorii economici, sociali și de mediu care pot influența acest demers. Astfel, colaborarea Consiliului Județean cu Institutul de Cercetare în Turism în proiectul de dezvoltare a zonei turistice prin construirea celor două părții Cocora-Padina și Cocora-Peștera va duce la identificarea celor mai bune variante de trasee, astfel încât să se țină seama de specificul natural din zonă, dar și de aspecte legate de procesul de expropriere.

Conform Legii 526/2003 cu modificările și completările ulterioare, Programul de interes național pentru dezvoltarea turismului „Schi în România”, având componenta principală „turism pentru practicarea schiului și a altor sporturi de iarnă”, prevede finanțarea zonei Padina-Peștera-Valea Ialomiței. În condițiile relaxării condițiilor prohibitive pentru bugetele locale legate de taxele de scoatere a terenurilor din circuitul forestier, reluarea acestui program reprezintă principala soluție pentru proiectul de dezvoltare a turismului montan în județul Dâmbovița.

În al doilea rând, pentru celelalte sporturi montane (maraton/alergare, mountainbiking, trasee de enduro etc.) sunt necesare încurajarea inițiativei private și cooperarea cu organizații, cluburi, asociații sportive sau ecologice. Considerăm că diversificarea continuă a oportunităților de agrement montan reprezintă de asemenea o necesitate. În al treilea rând, credem că încurajarea activităților de pescuit și vânatoare pe baze ecologice reprezintă o altă

soluție pentru creșterea atractivității zonei, iar aici putem include și safari fotografic. Astfel, pentru desfășurarea activităților de vânătoare sportivă sunt necesare amenajarea mai multor observatoare, asigurarea asistenței permanente, conversații despre vânat, pensiune completă și cazare.

- Crearea și extinderea infrastructurii de agrement, inclusiv a utilităților aferente;
- Construirea de piste pentru cicloturism;
- Cooperarea cu sectorul privat/asociativ pentru organizarea cât mai multor evenimente sportive.

În ceea ce privește *turismul în natură*, rolul Salvamontului este foarte important, în zonă fiind încă necesare lucrări de amenajare și dotări aferente acestuia, construirea de refugii montane, precum și marcarea traseelor:

- Construirea/modernizarea punctelor (foișoarelor) de observare/filmare/fotografiere;
- Construirea/modernizarea refugiilor montane;
- Amenajarea posturilor Salvamont, inclusiv construirea de noi posturi Salvamont;
- Marcarea traseelor montane;
- Amenajarea parcurilor și spațiilor verzi în comune;
- Amenajarea facilităților pentru sporturi nautice pe lacul Bolboci.

Turismul cultural. Zona prezintă monumente istorice de interes, iar în Pietroșița există un ansamblu rural deosebit de valoros, precum și un muzeu, care însă necesită intervenții urgente pentru reabilitare și punere în valoare. Existența unui asemenea patrimoniu nu este de natură să consacre zona turismului cultural, însă se poate cu siguranță transforma într-un avantaj competitiv, într-un element de atracție, încurajând forma de turism rural în zonă. Astfel, considerăm de asemenea că sunt necesare inventarierea detaliată a monumentelor de pe teritoriul comunelor vizate, stabilirea stării de conservare în care se află, a gradului de risc la care sunt supuse și, în consecință, luarea unor măsuri urgente de reabilitare și punere în valoare a celor mai atractive dintre ele, așa cum sunt cele din Pietroșița și Runcu. În zonă există și muzee, amenajarea și includerea acestora în circuite cultural-religioase locale, județene sau interjudețene fiind o soluție atât pentru diversificarea modalităților de petrecere a timpului liber pentru turiștii sportivi, cât și pentru creșterea notorietății zonei pe plan regional și național.

Tot aici întâlnim tradiții, obiceiuri și evenimente interesante și valoroase. Între acestea, remarcăm „*răvășitul oilor*” din Runcu, sau *țesutul covoarelor din Pietroșița*, care în prezent au destulă notorietate pentru a putea concura la titulatura de brand local. Considerăm că aceste două elemente ar putea fi valorificate și asociate ofertei turistice principale, în scopul creării unui produs turistic competitiv, interesant (prin târguri, ateliere, evenimente tematice etc.).

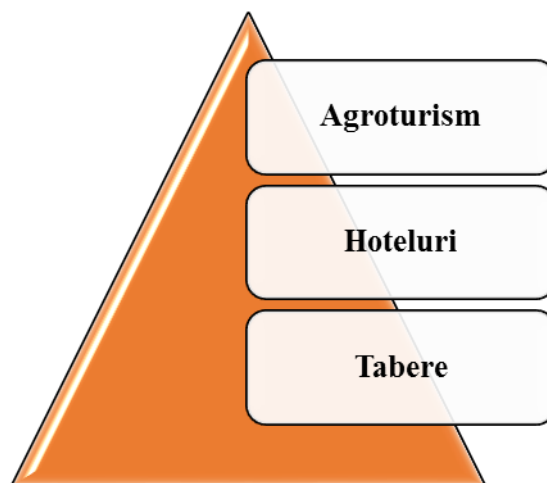
Motivația constă în faptul că în grupul țintă există familii cu copii, dar și tineri, ambele categorii fiind, prin definiție, interesate de oportunități de acumulare de noi cunoștințe, de îmbogățire a culturii generale, iar elementele de turism cultural oferă astfel de posibilități.

- Reabilitarea, conservarea, amenajarea monumentelor istorice de interes național sau local;
- Crearea și susținerea cât mai multor evenimente, târguri, ateliere etc. prin care să se pună în valoare produsele tradiționale, meșteșugurile, tradițiile și obiceiurile.

Condiții de ședere

Cazare și alimentație

Extinderea capacității de cazare de tipul *turismului rural/agroturismului*, concentrată la momentul actual în Moroeni, către comunele din zona selectată reprezintă o consecință viitoare firească a creșterii atractivității turistice a zonei prin diversificarea oportunităților de agrement, îndeosebi cel sportiv. Structurile de primire în stil agroturistic reprezintă o alternativă pentru familii, dar și pentru grupuri mici de tineri. Este necesară, însă, dotarea pensiunilor cu facilități de pregătire și servire a mesei, astfel încât să se asigure o alimentație sănătoasă persoanelor care depun un efort fizic intens, dar și pentru familiile cu copii, inclusiv prin folosirea produselor ecologice din zonă. Pentru aceștia din urmă, dotări suplimentare de genul spațiilor pentru joacă se pot asigura atât de către proprietarii de pensiuni, cât și de către autoritatea publică locală, laolaltă cu celelalte servicii publice care trebuie să fie de calitate și suficiente.

În al doilea rând, turismul sportiv necesită și *structuri de cazare și alimentație de tip hotelier*, care să răspundă tuturor cerințelor turiștilor potențiali, care solicită servicii complexe și integrate sau condiții superioare de cazare, așa cum sunt sportivii profesioniști. Acest tip de cazare, care se recomandă a fi dezvoltat inclusiv sub forma unui *complex olimpic* în Peștera Padina⁸³, este foarte necesar în perspectiva organizării unor evenimente sportive de anvergură națională și internațională.

În al treilea rând, o atenție deosebită trebuie asigurată facilităților *de cazare și dotărilor din taberele organizate în această zonă*, și care se adresează în mod special tinerilor și copiilor. În prezent, starea acestora este precară, fiind necesare lucrări de amenajare, modernizare și dotare pentru ca acestea să poată face față presiunii concurențiale exercitate de mediul privat.

De asemenea, amenajarea facilităților de tip camping reprezintă un alt obiectiv important.

- Asigurarea accesului complet la servicii publice ieftine și de calitate (inclusiv extinderea rețelelor de apă și canalizare, asigurarea unui management eficient al deșeurilor etc.);

⁸³ Un exemplu de structurare al unui asemenea complex este cel din Izvorani, Ilfov

- Informarea, conștientizarea, calificarea proprietarilor/locuitorilor în vederea dezvoltării abilităților antreprenoriale și oferirea de consultanță în atragerea fondurilor europene în acest scop;
- Dezvoltarea capacității de cazare și alimentație în sistem hotelier;
- Reabilitarea și modernizarea taberelor;
- Dezvoltarea resurselor umane implicate în activitatea turistică.

Transport

Așa cum am mai menționat, accesibilitatea acestei zone depinde atât de accesul la rețeaua rutieră de rang superior, cât și de starea în care se află drumurile comunale.

Perspectiva construirii unei stațiuni pe Platoul Padina Peștera pune însă problema unei creșteri semnificative a accesului în zonă, respectiv a unor investiții de amploare prin care să se construiască **Transcarpatica**, un drum care face legătura între Moroeni și Moieciu. Investiția presupune cooperare între Consiliul Județean Dâmbovița și Consiliul Județean Brașov, dar și implicarea autorităților publice de la nivel național, întrucât complexitatea și costurile acestui proiect depășesc posibilitățile de mobilizare la nivel local. Tot în acest scop se afla în lucru lucrări la drumurile DJ 713 Sinaia (DN 71) – Cabana Cuibul Dorului – Șaua Dichiu – intersecție drum acces Cabana Pietra Arsă; Drum legătură DJ 713 – DJ 714 Zănoaga ; DJ 714 Glod (DN 71) – Sanatoriu Moroeni – Peștera: sector Zănoaga – Bolboci și Cheile Tătarului – Salvamont.

În al doilea rând, deosebit de importante pentru asigurarea accesibilității dinspre/înspre DN 72 A și, respectiv, DN71 sunt traseele de *drum județean*:

- DJ 712 A – DJ 702 B și DJ 702 pe traseul Fieni (DN 71) Runcu – Râu Alb – Gura Bărbulețului – Pietrari – Voinești – DN 72 A – Gemenea – Cândești – lim. Jud. Argeș – Boțești – Dobrești – Topoloveni (DN 7);
- DJ 724 – DJ 702 B – DJ 702 E pe traseul Pucheni – Malu cu Flori – DN 72 A – Gemenea – Cândești – Tătărani – Mănești – Dragomirești – Ungureni – Frasin Vale – Cobia – Gura Foi – Găești (DN 7).

Pentru asigurarea mobilității turiștilor între comunele adiacente localității Moroeni și cu aceasta, o însemnătate deosebită o au *drumurile comunale și forestiere*, reabilitarea, modernizarea și /sau întreținerea cărora reprezintă o condiție fundamentală pentru dezvoltarea integrată a zonei. Astfel, în Pucheni, Pietroșița și Râu Alb drumurile comunale și de interes local necesită intervenții urgente.

Transportul în comun/turistic este o necesitate atât pentru cei care călătoresc individual, cât și pentru cei care călătoresc în grupuri, ca alternativă la mijloacele de transport individual, și trebuie să fie disponibile în interiorul zonei pentru a deservi stația feroviară și a asigura accesul la obiective culturale, de agrement, sau traseele între capacitățile de cazare și facilitățile de agrement, inclusiv care să poată transporta echipamentul sportiv. De asemenea, dezvoltarea transportului interjudețean reprezintă o altă necesitate, însă se poate presupune că grupurile au oportunitatea de a accesa zona prin intermediul Gării Pietroșița unde oprește un tren modern (săgeata Albastră). Transportul turistic pe ecartament îngust, aleile, piste pentru biciclete, parcurile etc. reprezintă alte măsuri care se vor avea în vedere.

Informare și promovare

Viziunea noastră asupra acestei zone este strâns legată de ideea de tinerețe, de vitalitate, de acumulare de informații, și de aceea considerăm că mesajul publicitar care va consacra turismul Dâmbovițean de aici se poate concentra pe aceste elemente, care vor trebui asociate brandului județean. Este esențială asocierea în conștiința publicului consumator de servicii turistice a oportunităților de turism montan, sportiv și de tineret din comunitatea Dâmbovițeană. Trebuie depuse eforturi pentru detașarea de imaginea generală a turismului montan, care este asociată majoritar județelor Prahova și Brașov.

De asemenea, este necesară promovarea la nivel județean a unor proiecte care să contribuie la dezvoltarea turismului cultural în zona munților Leaota, Frumușelu, dar și a unor obiective insuficient promovate precum „Stâna de Piatră” sau „Cășăria lui Ienache Văcărescu”. În acest sens, ar trebui să se realizeze printr-un parteneriat cu ONG-urile de profil hărți ale unor asemenea trasee turistice puțin cunoscute.

Parteneriatele cu tour-operatorii ar trebui să vizeze mai multe obiective de interes turistic în afara celor de notorietate.

Elementele de informare și promovare trebuie deci adaptate cerințelor și obiceiurilor acestui segment de turiști, și ca atare, considerăm că orientarea către *internet și e-commerce/ticketing/booking, telefonie mobilă (aplicații), televiziune* reprezintă calea prin care informația are cel mai mare potențial de a ajunge la destinația dorită.

Mijloace de promovare:

- Reduceri/discounturi, inclusiv cu unități de învățământ de diferite niveluri, cu asociații ale vânătorilor și pescarilor etc.;
- Abonamente la facilitățile de agrement/sport;
- Aplicații pentru telefonie mobilă (evenimente, hărți, cazare, obiective culturale etc.);
- Promovarea prin intermediul unor organizații non-guvernamentale sau cu sprijinul unor personalități sportive;
- Promovarea cu ocazia evenimentelor sportive.

Mijloace de informare:

- Materiale de informare, afișaj/panotaj exterior;
- Dotarea Centrelor de Informare Turistică cu materiale, echipament, resurse umane specializate;
- Promovarea prin intermediul internetului și telefoniei mobile – booking on-line, e-ticketing, e-commerce;
- Resurse umane: asistență turistică profesionistă, instructori etc

Alte servicii

Dezvoltarea unei stațiuni turistice axate pe sporturile de iarnă trebuie să includă servicii de asistență medicală, inclusiv pentru situații de urgență, precum și o infrastructură de răspuns în situații de urgență (prin dotarea la standarde înalte a serviciilor locale de voluntariat, dar și a celui județean, inclusiv prin dotarea cu elicopter).

Produsul nr. 4: Promovarea agroturismului în zona Pietrari – Voinești

Localizare	Voinești, Pietrari, Văleni Dâmbovița, Malu cu Flori, Bărbulețu, Cândești, Tătărani, Mănești
Forma de turism predominantă	Agrement
Grup țintă turiști	Familii cu copii, persoane cu vârsta între 40-55 de ani
Resursa turistică principală	Agroturism, produse tradiționale
Forme de turism de sprijin	Cultural și Agrement (cadrul natural)
Resurse și servicii turistice de sprijin – culturale	<p>Patrimoniu cultural construit:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zone cu patrimoniu cultural de interes: Bărbulețu, Cândești, Malu cu Flori, Voinești, Tătărani și Văleni Dâmbovița, biserici; – Patrimoniu arheologic deosebit se regăsește în Voinești; – Biserica din lemn „Duminica Tuturor Sfinților”, „Sf. Ioan” din Voinești, reabilitată cu fonduri europene; – Ansambluri rurale clasate: Cândești Deal, Gura Bărbulețului, Malu cu Flori, Văleni Dâmbovița; – Muzeul „Rodica Bujor” ce deține costume naționale specifice Văii Dâmboviței – Voinești; – Obiective de interes în Mănești. <p>Evenimente</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ziua comunei Văleni Dâmbovița – 15 august; – „Să întâmpinăm sărbătorile de iarnă” – decembrie – colinde, obiceiuri, tradiții locale; – „Nunta de aur” – Să-i sărbătorim pe cei care au împlinit 50 de ani de căsnicie – iunie; – „Să prețuim, să promovăm valorile și tradițiile locale” – aprilie. <p>Personalități</p> <p>Văleni Dâmbovița:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Blendea Ștefan – pictor; – Ion Iorgulescu – învățător, a inițiat înființarea Căminului Cultural (1937); – Dragomir Iorgulescu – învățător, director de școală primară, a înființat o bibliotecă satească în anul 1921; – Fălculete Ion – tenor; – Radu Gabrea – regizor film; <p>Bărbulețu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 25 Martie – târg de „Blagoveșteniile” – aproximativ 1.000 de participanți; – 14 Septembrie – târg de „Ziua Crucii” – aproximativ 1.000 de participanți. <p>Tradiții și meșteșuguri:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pomicultură, în special meri;

	<ul style="list-style-type: none"> - Țuică de Pietrari; - Olărit;
Activități/resurse economice:	<ul style="list-style-type: none"> • Voinești: pomicultură; • Pietrari: pomicultură și creșterea animalelor, prelucrarea produselor agricole în sistem individual; • Văleni Dâmbovița: agricultură/pomicultură/cultura cartofului; • Malu cu Flori: agricultură/pomicultură/creșterea animalelor, distilerie; • Cândești: pomicultură, cultivarea cerealelor și creșterea animalelor; • Tătărani: agricultură – legumicultura și pomicultura; • Bărbulețu: creșterea animalelor/pomicultura; • Mănești: agricultură (pomicultură, zootehnie)/extracție petrol/silvicultură, olărit/fabricat cărămidă din lut/creșterea animalelor.
Informare și Promovare turistică	Centre de Informare Turistică în Pietrari și Malu cu Flori
Servicii de cazare și alimentație publică	Cazare: <ul style="list-style-type: none"> • Tătărani: 2 unități; • Voinești: 1 unitate.
	Alimentație publică: <ul style="list-style-type: none"> • Tătărani: 2 unități; • Voinești: 1 unitate.
Servicii de transport:	Rutier: DN 72 A, DJ 723, DJ 724, DJ 702, DJ 702A, DJ 702B, DJ 712 A Feroviar: - Transport turistic/local: -
Utilități publice:	Alimentare cu apă: Cândești, Malu cu Flori, Tătărani, Văleni Dâmbovița, Voinești, Mănești Canalizare: nu Gaze naturale: cu excepția localităților Râu Alb, Pucheni
Sănătate și îngrijire:	1 laborator medical în proprietatea statului, în Voinești. În ceea ce privește sectorul privat, cu excepția laboratoarelor medicale și a celor pentru tehnică dentară, în zonă se regăsesc toate categoriile de unități medico-sanitare.
GAL:	Grupul de Acțiune Locală „Valea Ialomiței” (include Voinești, Pietrari)

Viziune:

Zona va deveni o destinație agroturistică frecventată de familii și grupuri de prieteni, interesați de cultură, de datini și obiceiuri, de natură. Principale elemente de atractivitate ale zonei sunt vestitele produse tradiționale – merele de Voinești și țuica de Pietrari, adevărate branduri locale, despre care turiștii vor învăța și vor experimenta modurile de cultivare și prelucrare, atât în gospodăriile rurale, cât și în timpul unor evenimente locale.

Argumentație:

Conform studiului⁸⁴ Comisiei Europene despre turismul agro/rural în Europa, acesta este foarte răspândit pe continent, fiind o activitate economică semnificativă în termeni de venituri și forță de muncă (generând între 10 și 20% din totalul veniturilor în mediul rural). Prin

definiție, turismul rural se bazează pe afaceri mici, fragmentate, sectorul privat fiind predominant, turismul suferind adeseori de pe urma lipsei de cooperare și coordonare. Un astfel de turism oferă practic o experiență, atât în termeni de cazare și hrană, cât și în ceea ce privește obiectivele de atracție turistică. Deși considerat un turism de nișă, tendința de creștere a acestuia nu este contestată de nimeni, chiar dacă momentan statistica nu îi acordă un loc în analizele de profil. Conform aceluiași document,

agroturismul este tipul de turism rural care se desfășoară la locațiile unor ferme.

Merele de Voinești și țuica de Pietrari sunt produse-marcă pentru această zonă, care considerăm că prezintă un potențial important de atractivitate turistică în sensul prezentat mai sus, în contextul în care în perioada actuală toate produsele și serviciile care se circumscriu ideii de *ecologic, bio, natural* sunt din ce în ce mai atractive pentru publicul cu un anumit orizont al culturii generale. În toate comunele aparținând zonei delimitate se practică pomicultura și de aceea considerăm că aici este fezabil un agroturism asociat, prin eforturi de creștere a notorietății, cu cele două produse tradiționale.

Un al doilea argument pe care l-am avut în vedere este faptul că și în această zonă există un *patrimoniu cultural* (atât material, cât și imaterial), dar și unul *antropic*, ce pot fi aduse în sprijinul formei de agroturism propuse. Atunci când asemenea produse agroturistice sunt însoțite de elemente de cultură și tradiție locală și, pe de altă parte, de alternativa agrementului în natură, interesul poate crește exponențial, inclusiv în rândul persoanelor provenind din alte țări europene.

Accesibilitatea teritoriului vizat este alt argument pe care l-am avut în vedere. Zona se întinde de o parte și de alta a drumului național DN 72 A și este străbătută și de o rețea de drumuri județene, dintre care drumul DJ 712 A este vital pentru conexiunea cu localitățile Voinești și Bărbulețu.

Grupuri țintă

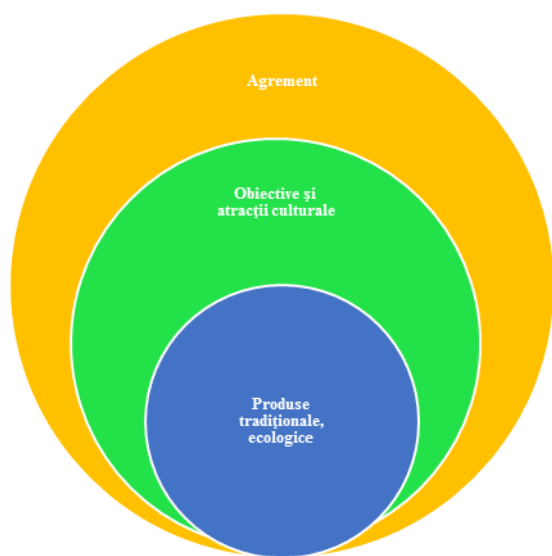
Grupul țintă vizat este format din familii și persoane adulte, peste 45 de ani, inclusiv provenite din străinătate.

Obiective specifice și atractive

Conform studiului Comisiei Europene despre turism agro/rural citat mai devreme, o familie care consumă un astfel de produs turistic poate vizita o biserică dimineața, poate savura o masă tradițională la prânz, după amiază va folosi o mocăniță pentru a se bucura de peisaj, apoi va vizita o moară din secolul al XIX-lea pe care o va descoperi pe traseu, iar în final va

⁸⁴Industrial heritage and agri/rural tourism in Europe – DG for Internal Policies, European Commission

petrece noaptea în gospodăria (ferma) gazdelor. Chiar și în interiorul aceleiași familii, vor exista diferite solicitări și preferințe.

Pornind de la această idee, considerăm că un astfel de *produs turistic agro/rural complex* va trebui imaginat și promovat în zona pe care am delimitat-o, ținând cont de faptul că dispunem aici de marele avantaj al complementarității unor atracții diferite, elementul central sau marca locală, identitară, rămânând totuși cele două produse tradiționale.

Turismul cultural. Zona se caracterizează prin prezența unor monumente istorice de interes, dar și printr-un patrimoniu arheologic deosebit (în Voinești) și ansambluri rurale clasate. Tot în Voinești există și un muzeu de etnografie și folclor, dar și Biserica din lemn „Duminica Tuturor Sfinților”, „Sf Ioan”, reabilitată cu fonduri europene. Lucrări de reabilitare și

conservare ale obiectivelor culturale sunt necesare în Mănești, Bărbulețu, Văleni. *Patrimoniul imaterial*, prin formele sale de manifestare, se va baza pe cele două produse-marcă, în jurul cărora se vor organiza diverse evenimente, dar se vor lua în considerare și alte meșteșuguri locale, cum este olăritul.

- Reabilitarea, conservarea, amenajarea monumentelor istorice de interes național;
- Crearea și susținerea cât mai multor evenimente, târguri, ateliere etc. prin care să se pună în valoare produsele tradiționale, meșteșugurile, tradițiile și obiceiurile.

Turismul de agrement. Cadrul natural reprezintă un element important de atractivitate a zonei și considerăm că, în scopul punerii sale în valoare, este foarte importantă extinderea facilităților destinate agrementului. Având în vedere localizarea comunelor Voinești și Pietrari (principalele furnizoare ale celor două elemente tradiționale), trebuie asigurate o distribuție uniformă a elementelor de atractivitate turistică pe tot teritoriul zonei, dar și o diversificare a acestora. De aceea, propunem construirea unei zone de agrement în Văleni Dâmbovița sau Malu cu Flori.

Condiții de ședere

Cazare și alimentație

Tipul de cazare predominant în zonă este cel specific *agroturismului*, respectiv gospodăriile/fermele sau pensiunile, care trebuie să redea cât mai fidel tradițiile și obiceiurile locului, să re Creeze arhitectural stilurile de demult. Asociate spațiilor de cazare trebuie să fie livezile sau instalațiile de producere a băuturii alcoolice tradiționale sau a sucului de mere, la care turiștii să aibă acces inclusiv pentru experiențe voluntare.

Toate acestea trebuie să fie dublate de eforturile autorităților publice locale de a asigura racordarea facilităților de cazare la rețeaua de utilități publice și de a proteja mediul înconjurător, inclusiv printr-un management integrat al deșeurilor.

Un asemenea turism impune de asemenea nevoia obținerii unor noi abilități și cunoștințe de către resursele umane implicate, ca de exemplu în ceea ce privește ospitalitatea, asigurarea diverselor servicii pentru oaspeți, sau chiar cunoștințe de marketing și TIC.

- Asigurarea accesului complet la servicii publice ieftine și de calitate (inclusiv extinderea rețelelor de apă și canalizare, asigurarea unui management eficient al deșeurilor etc.);
- Informarea, conștientizarea, calificarea proprietarilor/locuitorilor în vederea dezvoltării abilităților antreprenoriale și oferirea de consultanță în atragerea fondurilor europene în acest scop;
- Dezvoltarea resurselor umane implicate în activitatea turistică.

Transport

Așa cum am precizat, zona se întinde de o parte și de alta a drumului național DN 72, însă drumurile județene și locale joacă roluri foarte importante în asigurarea mobilității interne.

Astfel, se impun reabilitarea, modernizarea și întreținerea traseelor de *drum județean*:

- DJ 712 A – DJ 702 B și DJ 702 pe traseul Fieni (DN 71) Runcu – Râu Alb – Gura Bărbulețului – Pietrari – Voinești – DN 72 A – Gemenea – Cândești – lim. Jud. Argeș – Boțești – Dobrești – Topoloveni (DN 7);
- DJ 724 – DJ 702 B – DJ 702 E pe traseul Pucheni – Malu cu Flori – DN 72 A – Gemenea – Cândești – Tătărani – Mănești – Dragomirești – Ungureni – Frasin Vale – Cobia – Gura Foi – Găești (DN 7).

Acestea capătă o relevanță turistică deosebită, lor adăugându-li-se DJ 723 sau DJ 702 A.

Drumurile de interes local sunt importante pentru dezvoltarea turistică a zonei, întreținerea și reabilitarea acestora rămânând o prioritate permanentă pentru administratori, iar în Mănești, Bărbulețu, Malu cu Flori, Văleni Dâmbovița și Tătărani astfel de investiții reprezintă o urgență.

Transportul în comună/turistic. În general, pentru deplasările în astfel de scopuri se utilizează autoturismele personale. Transportul turistic pe ecartament îngust, aleile, piste pentru biciclete, parcările etc. reprezintă alte măsuri care se vor avea în vedere.

Informare și promovare

Pornind de la neajunsul reprezentat de caracterul fragmentar al turismului rural (afaceri mici lipsite de măsuri de coordonare și cooperare), considerăm că soluția de promovare a acestui produs turistic este prin intermediul unei asociații sau fundații cu activitate turistică sau culturală.

Un exemplu de bună practică la nivel european este programul lansat de către agenția ADXTUR – o asociație non-profit de tip GAL care și-a propus promovarea, crearea de valoare adăugată și protecția unei zone culturale rurale în Portugalia, pentru a combate probleme specifice cum sunt îmbătrânirea, izolarea, lipsa mijloacelor de promovare, accesibilitatea etc.

Asociația a ținut permanent legătura cu locuitorii explicându-le foarte clar obiectivele urmărite, a cooperat cu toți actorii publici implicați, a avut numeroase întâlniri cu proprietarii clădirilor de însemnătate istorică pentru a le explica modurile în care acestea pot fi restaurate și valorificate, și ce impact ar putea avea aceste demersuri asupra întregii comunități. Asociația a facilitat chiar schimburi de experiență pentru a exemplifica bunele practici, pentru a-i determina pe locuitori să conștientizeze problemele și soluțiile comune cu alte spații similare. De asemenea, asociația a creat mai multe instrumente de promovare a produselor specifice teritoriului, precum o carte de bucate tradiționale și amenajarea caselor tematice – de exemplu Casa Țesătoarelor.

În prezent, marketingul se face prin internet, via tour-operatori și târguri de turism pentru 70 de structuri de cazare.

Un alt concept care a fost utilizat în întreaga lume cu un mare succes în domeniul turismului rural este cel al „centrelor de vizitare”, amenajări care pot avea mai multe funcții: de informare a vizitatorilor, de ghidare, de comercializare a produselor locale, închiriere biciclete, de proiectare a unor filme sau chiar funcții expoziționale. Un exemplu în acest sens este Centrul de Vizitare De Hoge Veluwe (Olanda)⁸⁵. Existența Centrelor de informare turistică din Malu cu Flori și Pietrari poate reprezenta un punct de pornire.

Un sprijin în promovarea unui asemenea produs turistic va fi reprezentat de *inițiativele (proiectele) de promovare a produselor tradiționale*, care vor beneficia și în perioada următoare de oportunități de finanțare din fonduri europene, în cadrul PNDR 2014-2020. Un alt impuls al activității turistice ar putea veni chiar prin crearea grupurilor de producători, utilizându-se fonduri din același program.

Canale importante de promovare și informare pot fi asociațiile de turism de profil la nivel național (ANTREC), sau la nivel european/internațional (EUROGITES⁸⁶) unde România este membră.

- Promovarea și informarea prin intermediul asociațiilor și organizațiilor non-profit;
- Promovarea și informarea prin intermediul organizațiilor specializate la nivel național și european.

⁸⁵www.hogeveluwe.nl/en

⁸⁶www.Eurogites.org

2.3. CREAREA CADRULUI NECESAR PENTRU DEZVOLTAREA ECONOMICĂ DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA

2.3.1. Dezvoltarea capitalului uman

Considerăm că, pentru susținerea unei dezvoltări echilibrate și de durată a economiei locale, o atenție deosebită trebuie acordată activității de **pregătire și perfecționare a capitalului uman**.

Un element de atractivitate pentru noile afaceri este existența capitalului uman calificat. Este astfel necesar să se facă toate demersurile pentru a se corela oferta de forță de muncă cu cerințele pieței în prezent, dar și în perspectivă, iar acest lucru se obține prin măsuri de dezvoltare a resurselor umane, începând cu învățământul vocațional până la stimularea apariției unor centre sau institute de formare, calificare și recalificare a forței de muncă active.

Parteneriatele între administrația publică locală, institute deconcentrate și asociații/organizații reprezintă modalitatea în care prima dintre acestea poate interveni în domeniul dezvoltării resurselor umane.

Diversificarea economică depinde și de ritmul și capacitatea comunității de a înființa noi afaceri, cu alte cuvinte de modul de manifestare a **spiritului antreprenorial**. Pe lângă un cadru economico-legislativ favorabil, antreprenorialul presupune un cumul de cunoștințe, abilități și informații care pot influența în mod decisiv succesul unor asemenea demersuri.

În ceea ce privește grupurile țintă care trebuie luate în considerare în mod prioritar atunci când vorbim despre dezvoltarea capitalului uman în economie, acestea trebuie să **fie tinerii, persoanele în căutarea unui loc de muncă și comunitatea rurală**.

Astfel, identificăm următoarele orientări principale ale obiectivului de dezvoltare a capitalului uman, care să se circumscrie rolului de sprijin al dezvoltării economice locale:

- integrarea durabilă a tinerilor pe piața forței de muncă;
- acces la locuri de muncă pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă și pentru persoanele inactive;
- activități independente, antreprenariat și înființare de întreprinderi, inclusiv a unor microîntreprinderi și a unor întreprinderi mici și mijlocii inovatoare;
- adaptarea la schimbare a lucrătorilor, a întreprinderilor și a antreprenorilor;
- modernizarea instituțiilor de pe piața forței de muncă, precum serviciile publice și private de ocupare a forței de muncă;
- asigurarea accesului egal la învățarea pe tot parcursul vieții pentru toate grupele de vârstă;
- Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici și a creării de locuri de muncă – consilierea pentru mici antreprenori din zonele rurale.

2.3.2. Încurajarea și susținerea mediului antreprenorial

Această orientare de dezvoltare constituie un element de bază al dezvoltării locale viitoare, întrucât prin dezvoltarea și diversificarea economiei se creează noi locuri de muncă și, pe de altă parte, cresc veniturile la bugetul local din taxele și impozitele aferente, toate acestea având impact direct asupra creșterii calității vieții.

Rolul principal al unei administrații publice locale este de a manifesta deschidere, disponibilitate la dialog și sprijin față de întreprinderi și asociații patronale, inclusiv prin intermediul politicii de taxe și impozite, asigurându-se de dezvoltarea infrastructurii de afaceri și de toate condițiile pentru crearea de noi întreprinderi.

Așa cum am menționat mai sus, administrația publică locală trebuie să ia toate măsurile pentru crearea celor mai bune condiții pentru dezvoltarea mediului antreprenorial, pentru stimularea apariției de noi IMM-uri, pentru dezvoltarea serviciilor, comerțului etc.

Prima și cea mai la îndemână acțiune constă în proiectarea unei **politici fiscale locale** prin care să se urmărească motivarea investitorilor potențiali de a crea noi afaceri pe raza administrativă a localității, maximizând astfel potențialul determinat de localizarea avantajoasă aproape de București. Reducerea, scutirea sau suspendarea temporară a plății taxelor și impozitelor pentru înființarea de afaceri noi sau pentru crearea de noi locuri de muncă reprezintă soluții complementare celorlalte categorii de instrumente de sprijin al sectorului privat (așa cum sunt fondurile europene nerambursabile, programele guvernamentale etc.).

O altă categorie de măsuri pentru impulsivarea dezvoltării economice este asigurarea unor **locații adecvate pentru activitățile economice**. În această categorie intră terenurile racordate la utilități oferite investitorilor și infrastructura de afaceri:

- Parcuri tehnologice, informaționale, de afaceri;
- Incubatoare de afaceri;
- Burse de mărfuri agricole (cereale, legume, fructe);
- Centre multifuncționale;
- Centre expoziționale;
- Piețe etc.

Prin aceste măsuri trebuie să se impulsioneze în principal domeniile cu potențial de creștere și diversificare pentru economia locală, așa cum sunt serviciile cu un anumit nivel de specializare care să deservească industria locală (serviciile de management, consultanță, logistică și transport, IT, design, etc.).

În legătură cu acest obiectiv, dorim să subliniem oportunitățile oferite de către Programul Operațional Regional 2014-2020, care, în forma actuală, prevede oportunitatea finanțării pentru crearea, modernizarea și extinderea entităților de inovare și transfer tehnologic, inclusiv dotarea cu echipamente a acestora. Transferul tehnologic poate fi realizat prin intermediul centrelor de transfer tehnologic, incubatoarelor tehnologice și de afaceri, centrelor de informare tehnologică, oficiilor de legătură cu industria etc. – publice sau private. Potențialii beneficiari vor fi toate acele entități juridice care furnizează activități de transfer tehnologic, conform legislației în vigoare.

În al doilea rând, Programul Operațional Regional 2014-2020 prevede posibilitatea acordării de finanțare pentru crearea/modernizarea/extinderea incubatoarelor/acceleratoarelor de afaceri, inclusiv dezvoltarea serviciilor aferente și a firmelor incubate.

Considerăm că două sunt prioritățile de acțiune în acest sens:

- Dezvoltarea și diversificarea infrastructurilor de afaceri existente, inclusiv orientarea către crearea unor centre de transfer tehnologic, despre care considerăm că ar trebui localizate

cât mai aproape de municipiul Târgoviște și realizate în parteneriat cu Universitatea și agenții economici interesați de rezultatele activității centrului;

- Asigurarea structurilor de sprijin al activităților agricole, în principal pomicultura și legumicultura (centre logistice, centre de colectare și sortare, facilități de transport, facilități de desfacere etc.). În acest sens există o propunere de stabilire a unei platforme logistice în zona Lungulețu.

De asemenea, sunt necesare **sprijinirea mediului privat și încurajarea antreprenoriatului în mediul rural**. Tendința actuală în administrație este de a se pune din ce în ce mai mult accent pe parteneriat și pe implicarea tuturor actorilor locali în dezvoltarea comunitară. De aceea, trebuie sprijinită existența unui mediu privat puternic (prin măsuri precum scheme de minimis, consultanță, simplificări ale procedurilor, amenajarea de parcuri industriale). În plus, trebuie încurajat antreprenoriatul prin informarea/educarea locuitorilor și prin sprijinirea acestora (consultanță, incubatoare de afaceri, concursuri de idei etc.).

Complementar, administrația publică locală trebuie să mențină un **dialog permanent** și constructiv cu reprezentanții mediului de afaceri – cameră de comerț, asociații patronale, să se implice în parteneriate cu aceștia, să stimuleze formarea unei culturi antreprenoriale, să faciliteze procesul de creare de noi întreprinderi și să includă în politicile proprii de dezvoltare modalități de satisfacere a nevoilor celor mai stringente din sectorul economic. Acest dialog se poate desfășura inclusiv în spațiul virtual, prin crearea unor portaluri web mixte, public-private, de promovare și susținere a unor activități economice așa cum sunt agricultura și turismul.

Creșterea performanței și eficienței activităților economice se realizează prin introducerea **inovării și a noilor tehnologii** și instrumente în procesele de producție sau în furnizarea de servicii. Ca atare, considerăm absolut esențială urmărirea unor astfel de măsuri, administrația publică locală putând sprijini acest demers prin participarea în clustere, parteneriate gen universități – mediul de afaceri – sectorul public.

Un rol important în acest domeniu îl deține POLUL DE COMPETITIVITATE AUTO MUNTENIA, ale cărui proiecte viitoare au rolul de a susține industria auto prin creșterea competitivității acesteia.

2.3.3. Consolidarea parteneriatului instituțional cu mediul privat

O altă orientare a administrației publice locale trebuie să fie **crearea climatului favorabil pentru atragerea investițiilor private, atât din România, cât și din străinătate (Investiții Străine Directe)**.

În **practica europeană**⁸⁷ existența **structurilor independente locale** destinate atragerii ISD în zona lor de influență este destul de des întâlnită, inclusiv la nivelul unor autorități publice locale. Comunicarea unor asemenea structuri cu agențiile naționale nu este însă reglementată întotdeauna, fiind în general informală și în limite care variază de la țară la țară. Aceste limite au determinat cazuri în care proiecte importante de investiții au fost pierdute din cauza unor controverse naționale motivate politic prin care unele regiuni au fost discriminate în favoarea

⁸⁷ Exchange of Good Practice în Foreign Direct Investment Promotion, ECORYS, 2013 – DG Enterprise & Industry

altora, iar mesaje contradictorii din aceeași țară au parvenit către una și aceeași companie investitoare.

În prezent, investitorii tind să ia decizii de investiții din ce în ce mai mult din perspectiva regională sau locală. Avându-se în vedere importanța crescândă a orașelor și regiunilor în procesul de selectare a locațiilor pentru ISD, se impune o abordare în consecința, respectiv **crearea unor structuri locale puternice** care să poată juca rolul de principal interlocutor al investitorilor.

În același timp, constituirea unei structuri locale trebuie să aibă în vedere evitarea riscului fragmentării și inconsistenței cu strategia națională de promovare în domeniu. În mod ideal, se consideră că soluția este ca agenția națională și structurile regionale să ajungă la o înțelegere prin care fiecărei regiuni să i se recunoască prioritatea în cel puțin un domeniu, altfel riscurile de promovare necoordonată și de competiție nedorită vor conduce la risipirea resurselor între regiuni.

Pentru succesul unui astfel de demers este recomandată studierea celor mai bune practici în domeniu.

În acest context, considerăm că **înființarea unei structuri locale** pentru atragerea ISD în județul Dâmbovița trebuie să plece de la premisa construirii unei relații de comunicare și cooperare cu departamentul național, agreată inclusiv politic, astfel încât demersurile locale să fie de natura sprijinului, subsidiarității și proporționalității față de cele întreprinse la nivel supra-teritorial.

Mai importantă decât promovarea avantajelor generale ale județului este, însă, identificarea și **recunoașterea avantajelor competitive în anumite sub-sectoare și a celor mai inovative elemente ale economiei locale.**

Recomandăm o analiză complexă a economiei locale în context regional și național pentru identificarea acestor elemente, precum și elaborarea unei strategii de implementare a rezultatelor CDI în economia locală, având în vedere că industriile cele mai specializate sunt cele de tehnologie medie, iar activitățile din domeniul TIC sunt destul de slab reprezentate.

În timp ce reglementarea cadrului legal cade în sarcina autorităților naționale, rolul unei asemenea structuri locale poate fi în special de natură operațională, practica pe plan european indicând mai multe **funcții posibile:**

Construirea unei imagini a mediului de afaceri local

Tehnicile de marketing și comunicare care includ social media joacă un rol important în îndeplinirea acestei funcții. Identificarea unui brand care să reflecte avantajele cele mai competitive ale județului reprezintă un deziderat.

Generarea contactelor de afaceri

Activitățile trebuie să țintească anumite sectoare și companii, incluzând identificarea potențialilor investitori, campanii social media, forumuri de investiții/seminarii/webinari, sau prezentări individuale pentru investitori selectați etc.

Asistență acordată potențialilor investitori

Analizarea oportunităților investiționale, înființarea afacerilor și menținerea acestora, activitățile în acest domeniu incluzând înființarea unor ghișee unice pentru urgentarea procesului de obținere a autorizațiilor și avizelor, conectarea la utilități etc.

Asistență post-investițională

Se concentrează pe companiile deja operaționale în regiune pentru facilitarea unor investiții suplimentare din partea reprezentanțelor străine, îmbunătățirea și extinderea rețelelor existente.

Personalul

În ceea ce privește **staff-ul** unei asemenea structuri, au existat dezbateri cu privire la cerințele standard și posturile necesare, propunerea din studiul menționat anterior⁸⁸ referindu-se la:

- Un post de „project manager” al cărui ocupant ar trebui să aibă experiență în industrie, abilitatea de a construi raporturi cu investitorii, cu o atitudine proactivă și pozitivă. Experiența anterioară într-o companie străină reprezintă un avantaj;
- Un post de „research and marketing manager” care ar trebui să posede abilități organizaționale și de cercetare, experiență în marketing, organizare de evenimente și prezentări grafice, precum și capacitatea de a se încadra în termene limita scurte;
- Un post de „investment and promotion officer” care ar trebuie să dea dovadă de flexibilitate și adaptabilitate la diverse tipuri de sarcini, de abilități foarte bune de comunicare, incluzând prin tele-marketing.

Rețele, parteneri și asociați

Activitatea unei asemenea structuri se bazează pe rețelele pe care le formează, atât pe plan local, cât și pe plan internațional, și care sunt cu atât mai numeroase cu cât agenția respectivă este mai dezvoltată.

Există mai multe tipuri de structuri care pot fi construite, ca de exemplu:

⁸⁸ Exchange of Good Practice în Foreign Direct Investment Promotion, ECORYS, 2013- DG Enterprise & Industry

- *Parteneri direct implicați în obținerea ISD:* autorități locale, guvernamentale, organizații de comerț, bănci, firme de servicii profesionale. Astfel de parteneriate sunt importante pentru evaluarea mediului de afaceri și pentru identificarea modalităților de îmbunătățire a acestuia, sau ca resurse pentru construirea imaginii locale.

- *Asociații:* În afara partenerilor, este importantă relaționarea cu centre de învățământ superior și de cercetare, angajatori majori, exportatori, furnizori, asociații patronale, companii logistice, organizații internaționale, care pot fi utilizați ca resursă de cunoaștere și informații (de exemplu în legătura cu intenția unei companii-mamă de a se extinde). În al doilea rând, se pot intermedia legături între acești asociați – de exemplu între universități/centre de cercetare și companii, astfel încât acestea din urmă să devină mai atractive pentru investitori.

- *Susținători:* Aceștia pot fi lideri din mediul de afaceri local interesați direct de creșterea și dezvoltarea zonei. Ei au deja o relație bună cu investitorii existenți și pot fi folosiți ca element de creștere a atractivității locale.

- *Formatori de opinie și persoane influente:* Rețelele se formează de obicei în domenii specializate, ceea ce face mai ușoară identificarea mesajelor de adresare către anumite grupuri țintă. Totuși, accesul către acestea poate fi dificil și adesea mesajele nu vor penetra în lipsa unor persoane influente din cadrul acestor grupuri și categorii.

În ceea ce privește **investițiile private autohtone**, recomandăm înființarea unei platforme de cooperare între autoritatea publică locală, asociațiile patronale, Camera de Comerț, companii care oferă servicii suport și consultanță, astfel încât să se faciliteze în primul rând dezvoltarea sectorului IMM.

Un rol strategic în acest domeniu îl va deține Consiliul Județean Dâmbovița, care poate deveni un partener instituțional de dialog care să integreze și armonizeze obiectivele și necesitățile mediului privat și public.

Astfel, recomandam înființarea unui departament în cadrul aparatului propriu al acestei instituții care să aibă drept obiectiv principal sprijinirea mediului de afaceri, prin intermedierea dialogului dintre mediul public și cel privat:

- **Actualizarea periodică a propunerilor și oportunităților de afaceri oferite de mediul privat;**
- **Identificarea, analiza și implementarea schemelor de facilități pe care autoritățile și instituțiile publice din județ sunt în măsură să le acorde potențialilor investitori;**
- **Identificarea oportunităților privind spațiile destinate afacerilor;**
- **Organizarea unor evenimente de tip forum economic, târguri de afaceri, expoziții etc.**
- **Informarea și consilierea autorităților publice locale în legătură cu acordarea de facilități fiscale pentru investitorii din zonă;**
- **Editarea unor materiale de informare și promovare.**

3. DIRECȚIA DE DEZVOLTARE: DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII ADMINISTRATIVE

Administrația publică locală este principalul actor al **procesului de dezvoltare** sustenabilă a comunității, la care își aduc contribuția deopotrivă cetățenii săi, sectorul privat și cel civil. Însă acțiunile acestora trebuie concertate, administrația publică având datoria de a crea cadrul propice manifestărilor acestora, astfel încât să se îndrepte către obiective prioritizate după criterii care țin de factori precum avantaje competitive locale, resurse disponibile, tradiții și identitate – intersectate primordial cu voința comunității și suprapuse perspectivelor setate la nivel supra-teritorial.

De asemenea, administrația publică trebuie să inițieze, perfecționeze și eficientizeze permanent **relația între instituția sa, comunitatea civilă și mediul de afaceri, reducând povara administrativă asupra acestora, transparentizând actul administrativ**, asigurând cointeresarea și organizând **comunicarea și consultarea** tuturor actorilor menționați pentru validarea activităților proprii. Concomitent, administrația publică trebuie să se asigure că **serviciile publice** pe care le prestează sunt de o calitate înaltă și din ce în ce mai accesibile membrilor comunității. La baza tuturor acestor demersuri se află resursa umană, care poate pune toate aceste deziderate în practică, sub condiția existenței unui **sistem de management** adecvat, capabil să pregătească salariații, să le aloce competențe în mod eficient și complementar, să îi motiveze și responsabilizeze. Pentru a atinge aceste deziderate, administrația trebuie să investească permanent în **perfecționarea și formarea resurselor sale umane, în modernizarea instrumentelor și mijloacelor de lucru, în îmbunătățirea politicilor, procedurilor și metodologiilor** pe care le aplică în fiecare domeniu de activitate, validându-le prin implementarea celor mai noi sisteme de calitate.

3.1. ÎNTĂRIREA CAPACITĂȚII COMUNITĂȚILOR LOCALE DE A GENERA ȘI GESTIONA DEZVOLTAREA

Dezvoltarea nu este posibilă în condițiile în care actorii locali nu dețin cunoștințele și expertiza necesare pentru a putea stabili obiective, atrage și gestiona resurse și atinge performanța. **În mod special, trebuie urmărită întărirea capacității administrative în mediul rural dâmbovițean**, prin sprijinirea autorităților în elaborarea de strategii, politici și programe, dezvoltarea resursei umane din sectorul public și încurajarea colaborării și a parteneriatului.

- Creșterea capacității de a dezvolta, implementa, monitoriza, evalua strategiile locale și de a realiza evaluări ale impactului acestora;
- Crearea unor proceduri și abilități de a realiza politici fiscale locale îmbunătățite;
- Schimbul de informații și de bune practici cu instituții aflate la alte paliere administrative;
- Dezvoltarea și implementarea unor mecanisme de eficientizare a cheltuielilor publice;
- Repartizarea adecvată a resurselor în sectorul public;
- Îmbunătățirea aptitudinilor și competențelor personalului în domeniu.

3.2. ÎMBUNĂTĂȚIREA MANAGEMENTULUI RESURSELOR UMANE ÎN ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ JUDEȚEANĂ

- Crearea unei politici unitare și integrate la nivel local pentru asigurarea managementului resurselor umane;
- Orientarea managementului resurselor umane către nevoi, strategii și proceduri transparente;
- Dezvoltarea mecanismelor și îmbunătățirea competențelor necesare derulării etapelor ciclului managementului de resurse umane – evaluarea nevoilor, planificare, recrutare, dezvoltare și evaluare a performanței;
- Asigurarea și utilizarea în mod adecvat a capitalului uman din sectorul public;
- Îmbunătățirea aptitudinilor și competențelor personalului în domeniu.

Se va acorda o atenție deosebită îmbunătățirii eficacității organizaționale a administrației publice locale și a instituțiilor deconcentrate din județul Dâmbovița prin furnizarea de programe de instruire pentru dezvoltarea și perfecționarea abilităților angajaților de comunicare în sfera publică și comunicare în limbi străine, cu scopul atingerii unor cerințe și standarde impuse de Uniunea Europeană.

3.3. CREȘTEREA CALITĂȚII ȘI ACCESIBILITĂȚII SERVICIILOR PUBLICE OFERITE DE CĂTRE ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ JUDEȚEANĂ

- Creșterea calității serviciilor publice furnizate de administrația publică;
- Diversificarea serviciilor furnizate on-line;
- Reducerea costurilor de livrare a serviciilor publice;
- Îmbunătățirea aptitudinilor și competențelor personalului.

Se va avea în vedere implementarea Sistemului de Control Intern/Managerial (SCIM) în sectorul public și se vor lua măsuri pentru eficientizarea organizațională la nivelul Consiliului Județean Dâmbovița și al instituțiilor subordonate, pentru a oferi servicii de calitate.

3.4. CREȘTEREA TRANSPARENȚEI, INTEGRITĂȚII ȘI RESPONSABILITĂȚII LA NIVELUL ADMINISTRAȚIEI PUBLICE JUDEȚENE

- Aplicarea unor sisteme, instrumente, metodologii noi și îmbunătățirea celor existente cu privire la transparență, integritate și anticorupție;
- Formarea resurselor umane în domeniul eticii, integrității și anticorupției.

3.5. REDUCEREA POVERII ADMINISTRATIVE PENTRU MEDIUL DE AFACERI ȘI CETĂȚENII JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA

- Implementarea unor proceduri simplificate în medierea relației dintre cetățeni/mediul de afaceri și CJ Dâmbovița;
- Achiziționarea și dezvoltarea unor instrumente TIC noi sau îmbunătățite;
- Îmbunătățirea calificării resurselor umane implicate în această relație.

3.6. SPRIJINIREA ACTIVITĂȚII FORMELOR ASOCIATIVE DINTRE UNITĂȚILE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE SAU DINTRE ACESTEA ȘI MEDIUL PRIVAT, PENTRU ÎNTĂRIREA CAPACITĂȚII ACESTORA

GAL-urile din județ și-au dovedit utilitatea, însă sunt abia la început de drum în ceea ce privește potențialul de dezvoltare al teritoriilor acoperite. De aceea, acestea trebuie să primească sprijin pentru implementarea strategiilor de dezvoltare și pentru animarea comunităților. Ar fi oportun să se încurajeze cooperarea și schimbul de experiență, atât între cele 12 GAL-uri din Dâmbovița, cât și cu alte parteneriate similare din țară și din străinătate, inclusiv prin organizarea de evenimente periodice. Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală și Federația GAL-urilor din România reprezintă o oportunitate pentru schimbul de experiență.

În mod similar, Asociațiile pentru Dezvoltare Intercomunitară reprezintă o resursă pentru dezvoltarea la nivel microregional sau macroregional, permițând crearea și gestionarea în comun a unor servicii și utilități publice.

Astfel, pentru facilitarea implementării unor proiecte de mai mare anvergură și în domenii diferite, care să deservească interesele zonale și chiar regionale, este necesară activarea **Asociațiilor de Dezvoltare Intercomunitară CIVITAS și Zona Metropolitane Târgoviște.**

Prin intermediul acestora va fi posibilă atragerea fondurilor europene în perioada 2014-2020, degrevând bugetele locale prin posibilitatea punerii în comun a resurselor. Asemenea asociații pot aborda în mod integrat probleme din diferite domenii de dezvoltare – servicii publice, dezvoltarea economiei, turismul, dezvoltarea imobiliară.

SURSE NAȚIONALE DE FINANȚARE

Câteva dintre sursele de finanțare disponibile la nivel național sunt:

Programul Național de Dezvoltare Locală, coordonat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, stabilește cadrul legal pentru implementarea unor proiecte de importanță națională, care susțin dezvoltarea regională prin realizarea unor lucrări de infrastructură rutieră, tehnico-edilitară și socio-educativă.

Obiectivele de investiții care pot fi finanțate în cadrul programului trebuie să vizeze lucrări de realizare/extindere/reabilitare/modernizare, respectiv dotare, pentru unul dintre următoarele domenii specifice:

- sisteme de alimentare cu apă și stații de tratare a apei;
- sisteme de canalizare și stații de epurare a apelor uzate;
- unități de învățământ preuniversitar;
- unități sanitare din mediul rural;
- drumuri publice clasificate și încadrate, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, ca drumuri județene, drumuri de interes local, drumuri comunale și/sau drumuri publice din interiorul localităților;
- poduri, podețe sau punți pietonale;
- obiective culturale de interes local, respectiv biblioteci, muzee, centre culturale multifuncționale, teatre;
- platforme de gunoi;
- piețe publice, comerciale, târguri, oboare;
- modernizarea bazelor sportive.

Programul are trei subprograme:

- Subprogramul „Modernizarea satului românesc”: beneficiarii eligibili sunt unitățile administrativ-teritoriale reprezentate de autoritățile administrației publice locale ale comunelor.
- Subprogramul „Regenerarea urbană a municipiilor și orașelor”: beneficiarii eligibili sunt unitățile administrativ-teritoriale reprezentate de autoritățile administrației publice locale ale municipiilor și orașelor, inclusiv pentru satele componente ale acestora.
- Subprogramul „Infrastructură la nivel județean”: beneficiarii eligibili sunt unitățile administrativ teritoriale reprezentate de autoritățile administrației publice locale județene.

Programul se finanțează din transferuri de la bugetul de stat, în limita fondurilor aprobate anual în bugetul MDRAP, pe cele trei subprograme, din fonduri aprobate anual cu această destinație în bugetele locale ale unităților administrativ-teritoriale beneficiare și din alte surse legal constituite.

Fondul pentru Mediu este gestionat de Administrația Fondului pentru Mediu, principala instituție care asigură suportul financiar pentru realizarea proiectelor și programelor pentru protecția mediului, constituită conform principiilor europene „poluatorul plătește” și „responsabilitatea producătorului”.

Administrația Fondului pentru Mediu funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în coordonarea Ministerului Mediului și Pădurilor.

Programele finanțate din Fondul pentru mediu sunt:

- Programul de stimulare a înnoirii parcului auto național (Programul RABLA);
- Programul de stimulare a înnoirii parcului național de tractoare și mașini agricole autopropulsate (Programul RABLA pentru tractoare);

- Programul privind instalarea sistemelor de încălzire care utilizează energie regenerabilă, inclusiv înlocuirea sau completarea sistemelor clasice de încălzire (Programul „Casa Verde”) – Persoane Fizice;
- Programul privind instalarea sistemelor de încălzire care utilizează energie regenerabilă, inclusiv înlocuirea sau completarea sistemelor clasice de încălzire (Programul „Casa Verde”) – Persoane Juridice;
- Programul de îmbunătățire a calității mediului prin împădurirea terenurilor agricole degradate, reconstrucția ecologică și gospodărirea durabilă a pădurilor;
- Programul privind creșterea producției de energie din surse regenerabile;
- Programul național de îmbunătățire a calității mediului prin realizarea de spații verzi în localități;
- Programul Lucrări destinate prevenirii, înlăturării și /sau diminuării efectelor produse de fenomenele meteorologice periculoase la lucrările de gospodărire a apelor aferente obiectivelor din domeniul public al statului;
- Programul vizând educația și conștientizarea publicului privind protecția mediului;
- Programul vizând protecția resurselor de apă, sisteme integrate de alimentare cu apă, stații de tratare, canalizare și stații de epurare;
- Programul privind reducerea impactului asupra atmosferei, inclusiv monitorizarea calității aerului;
- Programul privind gestionarea deșeurilor, inclusiv a deșeurilor periculoase;
- Programul de realizare a pistelor pentru bicicliști
- Programul privind refacerea siturilor contaminate istoric.

Programul național pentru susținerea meșteșugurilor și artizanatului este un program multianual de încurajare și de stimulare a înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, implementat de către Departamentul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediu de Afaceri și Turism.

Obiectivul general al Programului îl constituie stimularea dezvoltării meșteșugurilor și a micii industrii din România, a întăririi clasei de mici meșteșugari și artizani, care își desfășoară activitatea individual sau organizat prin intermediul asociațiilor ori al altor organizații, în special în localitățile rurale, dar și în cele urbane, protejarea meseriilor care presupun un număr mare de operații executate manual în practicarea lor și relansarea serviciilor și a produselor realizate de aceștia, în special a celor cu specific tradițional, inclusiv obiecte de artă populară și artizanat, promovarea acestor produse și servicii pe piețele naționale și internaționale. Programul constă în organizarea unor Târguri Regionale anuale pentru Artizanat și Meșteșuguri.

Programul național multianual de înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri are ca obiectiv general dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) din România, prin înființarea unor noi incubatoare de afaceri, precum și prin dezvoltarea incubatoarelor de afaceri deja existente. Liniile directe de dezvoltare ale programului sunt trasate și dezvoltate de Ministerul Economiei prin Direcția Implementare Programe pentru IMM. Implementarea Programului este efectuată de Oficiile Teritoriale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperative și administratorii de incubator, care au rolul de agenții de implementare. Programul constă în înființarea de noi Incubatoare de Afaceri, dezvoltarea celor existente și crearea unei rețele de incubatoare de afaceri în România, care va permite în principal:

- crearea unui mediu de afaceri favorabil dezvoltării și creșterii IMM-urilor;
- promovarea culturii antreprenoriale și îmbunătățirea performanțelor manageriale;

- consolidarea unui sector privat dinamic, capabil să facă față forțelor concurențiale și competiției internaționale;
- creșterea numărului de activități economice competitive, întărirea climatului investițional, precum și reducerea ratei șomajului în zonele-țintă;
- dezvoltarea și creșterea numărului de activități non-agricole în zonele din mediu rural prin înființarea de noi incubatoare;
- dezvoltarea mediului economic local, regional, național și internațional, prin utilizarea mai eficientă a potențialului economic și uman existent în zonă;
- înființarea și dezvoltarea de IMM-uri inovative, capabile să utilizeze în mod eficient resursele existente și care, la finalul perioadei de incubare, se vor afla într-o situație stabilă din punct de vedere financiar;
- crearea unei relații eficiente între potențialul tehnologic și antreprenorial al zonelor-țintă;
- dezvoltarea unei infrastructuri de afaceri capabile să facă față presiunilor concurențiale;
- favorizarea accesului IMM-urilor incubate la informații, servicii de consultanță profesională, surse de finanțare, precum și la servicii și echipamente specifice;
- creșterea numărului de locuri de muncă și dezvoltarea economică a regiunilor-țintă;
- promovarea unei cooperări strânse între principalii parteneri la nivel național, regional și local pentru realizarea unei dezvoltări economice susținute;
- corelarea activităților Incubatoarelor de Afaceri cu cele ale operatorilor economici existenți în zonă;
- crearea și consolidarea unei rețele naționale de incubatoare de afaceri.

Fondul Cultural Național este administrat de către Administrația Fondului Cultural Român. Beneficiarii fondurilor nerambursabile sunt persoanele fizice autorizate și persoanele juridice de drept public ori privat, române sau străine, înființate în condițiile legii române ori străine, după caz, care desfășoară activități culturale fără scop patrimonial.

Misiunea Administrației Fondului Cultural Național este de a promova întoarcerea la cultură, reorientarea către cultură, susținerea artiștilor, în special a celor tineri, care studiază sau activează în domeniul culturii.

Prin finanțarea de programe și proiecte culturale, Administrația Fondului Cultural Național facilitează accesul publicului la manifestări culturale, artistice și educaționale variate precum: festivaluri, evenimente multiculturale și interdisciplinare, expoziții, concerte, reprezentații de teatru, spectacole, workshop-uri, seminarii, conferințe, lansări de carte și publicații periodice, cursuri de artă pentru toate categoriile de public.

Fondul ONG în România are ca obiectiv general sprijinirea dezvoltării societății civile și consolidarea contribuției la justiția socială, democrație și dezvoltare durabilă, contribuind la obiectivele generale ale Mecanismul Financiar al SEE de a reduce disparitățile economice și sociale în Spațiul Economic European și de a întări relațiile bilaterale între România și statele donatoare Islanda, Liechtenstein și Norvegia.

Programul contribuie la o mai bună guvernare în România prin încurajarea participării active a cetățenilor, printr-o implicare sporită și eficace a ONG-urilor în dezbaterile pe marginea politicilor publice și prin măsuri specifice precum cele care vizează corupția și statul de drept. Mai mult de o treime din suma alocată pentru granturi acoperă domeniile esențiale de finanțare privind democrația, drepturile omului, transparența și buna guvernare, democrația participativă, combaterea rasismului și xenofobiei, anti-discriminarea, inegalitățile sociale,

sărăcia și excluziunea (inclusiv în zonele rurale), egalitatea de gen, violență bazată pe gen. În acord cu Memorandumul de Înțelegere pentru România, Programul se adresează nevoilor specifice ale grupurilor minoritare, în mod special ale populației de etnie romă, prin combaterea excluziunii sociale și promovarea implicării comunitare care generează soluții la problemele comunității. Mai mult de 20% din alocarea Programului este dedicată furnizării de servicii sociale și de bază grupurilor vulnerabile, iar o importantă alocare financiară este, de asemenea, prevăzută pentru domeniul protecției mediului și schimbărilor climatice. Peste 10% din fonduri sunt alocate pentru proiecte adresate copiilor și tinerilor.

O alocare financiară separată este destinată activităților care combat discursul instigator la ură, domeniu care prezintă un interes special pentru Program.

Proiectele finanțate în cadrul Programului trebuie să contribuie la unul sau mai multe dintre următoarele rezultate așteptate ale Programului:

- Promovarea cetățeniei active;
- Creșterea implicării ONG-urilor în politici publice și în procesul de luare a deciziilor în guvernarea locală, regională și națională;
- Dezvoltarea de parteneriate inter-sectoriale, în special cu autorități publice la nivel local, regional și /sau național;
- Promovarea valorilor democratice, inclusiv a drepturilor omului;
- Dezvoltarea capacității de advocacy și a rolului de watchdog;
- Dezvoltarea de rețele și coaliții ale organizațiilor neguvernamentale care lucrează în parteneriat;
- Consolidarea capacității ONG-urilor și promovarea unui cadru favorabil pentru sectorul neguvernamental;
- Creșterea contribuției la dezvoltare durabilă;
- Creșterea capacității de furnizare a serviciilor sociale și de bază către grupurile țintă menționate;
- Creșterea capacității grupurilor vulnerabile.

Solicitanții eligibili sunt exclusiv organizații nonguvernamentale și nonprofit, înființate legal și cu sediul în România, organizate și conduse conform legislației românești în vigoare cu privire la organizațiile neguvernamentale, respectiv asociații, fundații, federații constituite conform prevederilor OG nr.26/2000 sau Legii nr. 21/1924 privind asociațiile și fundațiile, cu modificările și completările ulterioare. Solicitanții eligibili sunt independenți de guvern și alte autorități publice locale, regionale și naționale, de entitățile cu scop lucrativ și de partidele politice.

SURSE EUROPENE ȘI INTERNAȚIONALE DE FINANȚARE

PROGRAMUL OPERAȚIONAL AJUTORAREA PERSOANELOR DEFAVORIZATE 2014-2020 – POAD (2014RO05FMOP001, versiunea oficială 1.0)	
ALOCARE FINANCIARĂ	518.838.875 euro (441.013.044 euro prin FEAD, restul finanțare națională)
OBIECTIV GENERAL	Să sprijine incluziunea socială a persoanelor vulnerabile și combaterea sărăciei prin distribuirea de alimente și asistență materială de bază pentru persoanele cele mai defavorizate.
PRIORITĂȚI	<p>P1 deprivare alimentară (lipsa alimentelor de bază) POAD va asigura achiziționarea, transportul, depozitarea și distribuția de alimente de bază pentru persoanele defavorizate. Alocarea financiară pentru această prioritate este de 465.896.932 euro.</p> <p>Organizațiile partenere care livrează în mod direct alimente, vor întreprinde, ele însele sau în cooperare cu alte organizații, măsuri auxiliare precum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Educație cu privire la asigurarea igienei corporale, precum și a locuinței proprii; • Facilitatea accesului la serviciile medicale; • Orientare către servicii sociale, furnizate de angajații serviciilor publice de asistență socială din primării; Orientarea în vederea inserției profesionale, precum și sprijin în căutarea unui loc de muncă. • Facilitarea accesului la servicii de consiliere juridică, efectuate de angajații primăriilor; • Recomandări culinare și sfaturi privind echilibrul nutrițional. <p>Aceste măsuri vor fi livrate în funcție de nevoile individuale ale grupului țintă, și nu vor aduce atingere demnității persoanei.</p> <p>P2 precaritate materială de bază la copii (lipsa materialelor școlare) POAD va asigura achiziționarea, transportul, depozitarea și distribuția rechizitelor școlare și ghiozdanelor către copiii cei mai dezavantajați din învățământul de stat primar și gimnazial. Prioritatea are o alocare de 27.000.000 euro.</p> <p>Asistență tehnică O alocare de 25.941.943 euro va fi utilizată pentru activități de asistență tehnică, pentru <i>întărirea capacității administrative a diferitelor autorități de a implementa acest program operațional</i> (acoperirea costurilor de personal pentru a asigura implementarea adecvată a programului; îmbunătățirea calificării personalului implicat în implementare; costuri de deplasare și cazare pentru personalul care participă la implementare), <i>implementarea și managementul implementării programului</i> (achiziția de echipamente IT și de birotică, materiale consumabile și accesorii; acoperirea costurilor de operare a echipamentelor, achiziția de licențe, softuri și servicii ITC pentru implementarea eficientă a programului; dezvoltarea și mentenanța sistemului IT care sprijină operarea POAD; emiterea și distribuirea cupoanelor individuale; realizarea de proceduri de lucru pentru implementarea programului), <i>vizibilitate, informare și comunicare</i> (campanii de informare; organizarea întâlnirilor, conferințelor, călătoriilor</p>

	de studiu; implementarea de activități de informare și promovare), <i>control</i> (sprijinirea activității de control intern; verificări la fața locului; verificări de calitate pentru produsele oferite), <i>evaluare</i> (pregătirea de analize, studii, raportări, evaluări; costuri financiare ale procesului de evaluare). La nivel de organizații partenerie asistența tehnică va sprijini instruirea personalului (financiar, verificări), echipamente IT, de birotică, softuri pentru sistemul de monitorizare.
ASPECTE RELEVANTE PENTRU JUDEȚUL DÂMBOVIȚA	POAD completează politicile naționale sustenabile de eradicare a sărăciei și de incluziune socială, care sunt implementate de România. Pentru județul Dâmbovița, acesta va contribui la atingerea obiectivului de a asigura un acces egal la servicii medicale, sociale și culturale din cadrul direcției de dezvoltare <i>Asigurarea accesului populației județului Dâmbovița la servicii publice de calitate</i> . Prioritatea 1 va contribui la măsurile de combatere a sărăciei și la incluziunea socială a persoanelor defavorizate, prin măsurile directe și auxiliare. Prin prioritatea 2, POAD va duce la creșterea accesului și participării la educație pentru grupurile vulnerabile și comunitățile dezavantajate, în special în rândul populației rom. În plus, Programul Operațional încurajează crearea de parteneriate și cooperarea între sectoarele public-privat-nonprofit, ceea ce va aduce beneficii pe termen lung prin stimularea implicării și participării actorilor locali la dezvoltarea comunitară.

PROGRAMUL OPERAȚIONAL ASISTENȚĂ TEHNICĂ 2014-2020 – POAT (2014RO16RFTA001, versiunea oficială 1.1)	
ALOCARE FINANCIARĂ	250.771.277 euro, din care 212.765.958 euro finanțare europeană și restul contribuție națională
OBIECTIV GENERAL	Să asigure capacitatea și instrumentele necesare pentru o eficientă coordonare/gestionare și controlul intervențiilor finanțate din Fondurile Europene Structurale și de Investiții (FESI), precum și pentru o implementare eficientă, bine orientată și corectă a Programelor Operaționale Asistență Tehnică, Infrastructură Mare și Competitivitate.
OBIECTIVE SPECIFICE	Să asigure asistarea consistentă și pro-activă a beneficiarilor de finanțare, pentru o comunicare coordonată a mesajelor generale privind FESI, a instrumentelor și sprijinului necesar coordonării și managementului FESI, și pentru asigurarea resurselor umane necesare pentru un management performant al FESI.
AXE PRIORITARE	Axa prioritară 1: Întărirea capacității beneficiarilor de a pregăti și implementa proiecte finanțate din Fondurile Europene Structurale și de Investiții FESI și diseminarea informațiilor privind aceste fonduri. Această axă are alocată o sumă de 66.600.000 euro (31,3% din alocarea POAT) pentru următoarele obiective specifice: <ul style="list-style-type: none"> • Întărirea capacității beneficiarilor de proiecte finanțate din FESI de a pregăti și de a implementa proiecte mature – instruire orizontală și specifică, asistență; • Asigurarea transparenței și credibilității FESI și a rolului Politicii de Coeziune a UE – activități de diseminare a informațiilor, informare și publicitate cu privire la FESI, POAT, POIM, POC; activități destinate dezvoltării culturii parteneriale pentru coordonarea și gestionarea FESI.

	<p>Axa prioritară 2: Sprijin pentru coordonarea, gestionarea și controlul FESI</p> <p>AP 2 are o alocare de 54.500.000 euro (25,6% din alocarea POAT). Obiectivele specifice sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Îmbunătățirea cadrului de reglementare, strategic și procedural pentru coordonarea și implementarea FESI; • Dezvoltarea și menținerea unui sistem informatic funcțional și eficient pentru FSC, precum și întărirea capacității utilizatorilor săi. <p>Asistența tehnică va fi utilizată și pentru dezvoltarea și asigurarea funcționării sistemului informatic unitar SMIS 2014+ și a aplicațiilor conexe acestuia, inclusiv MySMIS care va permite comunicarea electronică între beneficiari și structurile de gestionare.</p> <p>Axa prioritară 3: Creșterea eficienței și eficacității resurselor umane implicate în sistemul de coordonare, gestionare și control al FESI în România</p> <p>Un procent de 43,1% din alocarea POAT (91.665.958 euro) va fi folosit pentru atingerea obiectivului specific de dezvoltare a unei politici îmbunătățite a managementului resurselor umane care să asigure stabilitatea, calificarea și motivarea adecvată a personalului care lucrează în cadrul sistemului de coordonare, gestionare și control al FESI. Alte priorități sunt motivarea, inclusiv prin asigurarea unui sistem unitar și competitiv de remunerare, și profesionalizarea resurselor umane implicate în coordonarea, gestionarea și controlul FESI, instruirea personalului FESI, atât a celui de la nivel de management, cât și a celui de execuție.</p>
<p>ASPECTE RELEVANTE PENTRU JUDEȚUL DÂMBOVIȚA</p>	<p>Pentru județul Dâmbovița, POAT va aduce beneficii precum accesul la informare și instruire folositoare în utilizarea eficientă a instrumentelor structurale. Autoritățile publice, investitorii privați și societatea civilă vor fi mai pregătiți să implementeze proiecte de dezvoltare și vor relaționa în derularea proiectelor europene cu instituții performante, cu personal bine pregătit și proceduri simplificate.</p> <p>Pentru POAT grupul țintă este format din personalul din administrația publică implicat în sistemul de coordonare, gestionare și control al FESI, beneficiarii și potențialii beneficiari ai finanțărilor europene, în ceea ce privește managementul și implementarea proiectelor, și publicul larg, în ceea ce privește diseminarea informațiilor. Pentru beneficiarii Programelor Operaționale, autoritățile vor lua în calcul nevoile de formare ale fiecărui compartiment care gestionează o anumită etapă a ciclului de implementare al proiectelor, inclusiv serviciile suport din entitățile cu rol de beneficiar (achiziții publice, juridic, financiar-contabil), cu accent pe metode inovative și adecvate necesarului de formare (coaching, îndrumare și instruire la locul de muncă ș.a.). Se are în vedere îmbunătățirea și fluidizarea întregului ciclu de implementare al proiectelor, începând de la identificarea ideii de proiect, încadrarea într-o anumită linie de finanțare, implementarea efectivă și până la finalizarea proiectului.</p>

ALOCARE FINANCIARĂ	1,33 mld. Euro
OBIECTIV GENERAL	Să susțină creșterea inteligentă, promovarea economiei bazate pe cunoaștere și inovare.
OBIECTIVE SPECIFICE	Să consolideze cercetarea, dezvoltarea tehnologică și inovarea. Să sporească utilizarea, calitatea și accesul la tehnologiile informației și comunicațiilor.
AXE PRIORITARE	<p>Axa Prioritară 1 – Cercetare, dezvoltare și inovare (CDI) în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor</p> <p>Pentru această axă, prioritățile de investiții sunt <i>consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării</i>, cu obiectivele specifice creșterea investițiilor private în CDI, creșterea transferului de cunoștințe, tehnologie și personal cu competențe CDI între mediul public de cercetare și cel privat; <i>promovarea investițiilor private în CDI, dezvoltarea legăturilor și sinergiilor între companii, centre de cercetare și dezvoltare și instituții de învățământ superior, în special promovarea investițiilor în dezvoltare de produse și servicii, transfer tehnologic, inovare socială, eco-inovare, aplicații pentru serviciile publice, stimularea cererii, networking, specializare inteligentă pentru inovare deschisă și clustere, sprijinirea cercetării tehnologice și aplicate, linii pilot, acțiuni pentru validarea inițială a produselor, capacități de producție avansate, în special pentru tehnologii cheie și difuzarea tehnologiilor cu scop general</i>, cu obiectivele specifice creșterea capacității științifice ca motor al inovării și creșterea participării românești în cercetarea la nivelul UE.</p> <p>Axa prioritară 1 va primi 60% din alocarea FEDR pentru POC, din care:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 366,8 milioane de euro (45,96%) pentru promovarea cererii și investițiilor în CDI și dezvoltarea transferului de cunoștințe, personal și tehnologii între cercetarea publică și sectorul privat; • 431 milioane de euro (54,04%) pentru îmbunătățirea infrastructurilor de CDI, în special a celor ce vor fi utilizate în mod colaborativ, deschis, precum și încurajarea capacităților pentru a dezvolta excelența în materie de CDI la nivel European. <p>Axa Prioritară 2 – Tehnologia Informației și Comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă</p> <p>Pentru această axă, prioritățile de investiții sunt <i>sporirea accesului, a utilizării și a calității tehnologiilor informației și comunicațiilor</i>, cu obiectivul specific extinderea și dezvoltarea infrastructurii de comunicații în bandă largă de mare viteză, <i>dezvoltarea produselor și serviciilor TIC, a comerțului electronic și a cererii pentru TIC</i>, cu obiectivul specific creșterea integrării pe verticală a soluțiilor inovative TIC în economie, și <i>consolidarea aplicațiilor TIC pentru e-guvernare, e-educație, e-incluziune, e-cultură și e-sănătate</i>, cu obiectivele specifice creșterea utilizării sistemelor de e-guvernare și dezvoltarea infrastructurii și sistemelor TIC, precum și a competențelor digitale pentru susținerea e-educației, e-sănătății, a culturii online și a incluziunii digitale.</p> <p>Axa are o alocare de 40% din totalul POC (523 milioane euro), din care:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 71,05%, reprezentând 377,9 milioane de euro, pentru consolidarea aplicațiilor TIC pentru e-guvernare, e-educație, e-incluziune, e-

	<p>cultură și e-sănătate;</p> <ul style="list-style-type: none"> • 10,15% pentru dezvoltarea produselor și serviciilor TIC, a comerțului electronic și a cererii de TIC; • 100 de milioane de euro pentru extinderea conexiunii în bandă largă și difuzarea rețelelor de mare viteză, precum și sprijinirea adoptării tehnologiilor emergente și a rețelelor pentru economia digitală. <p>Pentru această axă, 87% din fonduri se distribuie regiunilor mai puțin dezvoltate și 13% regiunilor mai dezvoltate.</p>
ASPECTE RELEVANTE PENTRU JUDEȚUL DÂMBOVIȚA	<p>Programul Operațional Competitivitate are ca principali beneficiari organizații de cercetare (publice și private – instituții de învățământ superior, institute de cercetare, clustere, companii private), instituții care implementează scheme de finanțare pentru acestea și instituții ale administrației publice centrale, precum Ministerul Educației, Ministerul Sănătății, Ministerul Societății Informaționale și Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații. Administrațiile publice locale pot beneficia în principal de prioritatea de investiții <i>consolidarea aplicațiilor TIC pentru e-guvernare, e-educație, e-incluziune, e-cultură și e-sănătate</i>, având posibilitatea fie de a aplica direct pentru finanțare, cum este cazul e-guvernării pentru evenimentele de viață, fie de a beneficia prin instituțiile subordonate/coordonate (unități medicale, centre culturale, direcții de asistență socială).</p> <p>POC vine în sprijinul Județul Dâmbovița în primul rând prin Axa Prioritară 1, care poate contribui la încurajarea investițiilor private în <i>Cercetare-Dezvoltare-Inovare</i> și a parteneriatelor de cercetare între întreprinderi și organizațiile de cercetare. Domeniile prioritare CDI din județ sunt agricultura (unde există stațiuni de cercetare precum cea de la Voinești) și sănătatea (unde există un deficit însemnat în mediul rural, cu impact negativ asupra comunităților locale).</p> <p>Prin Axa 2 se pot crea produse precum cele de e-sănătate, care să asigure accesul egal la servicii medicale, sociale și culturale.</p> <p>Proiectele implementate prin POC pot contribui la încurajarea și sprijinirea unei agriculturi sustenabile și competitive, și a inovării în domeniu; crearea cadrului necesar pentru dezvoltarea economică durabilă a județului Dâmbovița și încurajarea și susținerea mediului antreprenorial. În plus, vor exista beneficii și prin extinderea dotărilor TIC și dezvoltarea competențelor digitale în comunități.</p>

PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ 2014-2020 – POCA (2014RO05SFOP001, versiunea oficială 1.0)	
ALOCARE FINANCIARĂ	0,55 mld. Euro
OBIECTIV GENERAL	Să consolideze capacitatea administrativă a autorităților și instituțiilor publice de a susține o economie modernă și competitivă.
OBIECTIVE SPECIFICE	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea planificării strategice, a bugetării pe programe și a practicilor de coordonare/cooperare/consultare în administrația publică centrală; • Dezvoltarea și implementarea de politici și instrumente moderne de management al resurselor umane; • Îmbunătățirea eficienței sistemului judiciar;

	<ul style="list-style-type: none"> • Oferirea de servicii publice de calitate pentru cetățeni și mediul de afaceri la nivel local; • Creșterea transparenței, integrității și responsabilității la nivelul autorităților și instituțiilor publice; • Îmbunătățirea accesului și a calității serviciilor furnizate de sistemul judiciar, inclusiv prin asigurarea unei transparențe și integrități sporite la nivelul acestuia.
<p>AXE PRIORITARE</p>	<p>Axa Prioritară 1: Administrație publică și sistem judiciar eficiente Alocarea financiară aferentă axei este în procent de 59%. Atât Axa Prioritară 1, cât și Axa Prioritară 2, au aceeași prioritate de investiții: <i>investirea în capacitatea instituțională și eficiența administrației publice și a serviciilor publice la nivelurile național, regional și local, având în vedere reforme, reglementări mai bune și buna guvernare.</i> Obiectivele specifice ale axei sunt: adaptarea sistemelor, structurilor și optimizarea proceselor pentru creșterea eficienței autorităților și instituțiilor publice centrale; dezvoltarea și implementarea de politici și instrumente moderne de management al resurselor umane; îmbunătățirea eficienței sistemului judiciar.</p> <p>Axa Prioritară 2: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente Axa are o alocare de 37% și următoarele obiective specifice: modernizarea structurilor și proceselor autorităților și instituțiilor publice locale pentru oferirea de servicii publice de calitate; creșterea transparenței, eticii și integrității la nivelul autorităților și instituțiilor publice; îmbunătățirea accesului și a calității serviciilor furnizate de sistemul judiciar, inclusiv prin asigurarea unei transparențe și integrități sporite la nivelul acestuia.</p> <p>Axa Prioritară 3: Asistență tehnică Cu o alocare de 4%, axa acordă sprijin pentru implementarea eficientă și transparentă a POCA 2014 – 2020. Intervențiile susținute prin această axă sunt sprijinirea procesului de management permanent, susținerea pregătirii portofoliului de proiecte, evaluarea cererilor de finanțare, implementarea și monitorizarea proiectelor, managementul financiar, publicitatea și comunicarea, controlul și protejarea intereselor financiare ale UE cu scopul de a îndeplini obiectivele programului operațional și atingerea rezultatelor acestuia.</p>
<p>ASPECTE RELEVANTE PENTRU JUDEȚUL DÂMBOVIȚA</p>	<p>Programul Operațional Capacitate Administrativă va juca un rol decisiv pentru direcția a treia de dezvoltare a județului Dâmbovița – <i>Dezvoltarea capacității administrative</i>. Cu sprijin european se pot atinge obiectivele de întărire a capacității comunităților locale de a genera și gestiona dezvoltarea, îmbunătățire a managementului resurselor umane în administrația publică județeană și reducere a poverii administrative pentru mediul de afaceri și cetățenii județului. POCA poate contribui la creșterea transparenței, integrității și responsabilității la nivelul administrației publice județene și la creșterea calității și accesibilității serviciilor publice oferite de către aceasta. Județul va avea de câștigat nu doar în urma proiectelor implementate de autoritățile județene, ci și în urma celor implementate prin POCA de celelalte autorități locale dâmbovițene. Cel mai probabil, impactul creșterii capacității administrative se va simți mai puternic în mediul rural, unde deficiențele sunt mai accentuate în prezent. Una dintre acțiunile care poate fi sprijinită prin acest Program Operațional</p>

	este clarificarea mandatelor, rolurilor și competențelor între și în cadrul palierelor administrative, ceea ce va crește calitatea serviciilor oferite.
--	---

PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020 – POCU (2014RO05M9OP001, versiunea oficială 1.0)	
ALOCARE FINANCIARĂ	4,22 mld. Euro
OBIECTIV GENERAL	Să susțină creșterea economică incluzivă.
OBIECTIVE SPECIFICE	Să încurajeze ocuparea și mobilitatea forței de muncă, în special în rândul tinerilor și al persoanelor situate în afara pieței muncii. Să promoveze incluziunea socială și combaterea sărăciei. Să susțină educația, dezvoltarea competențelor și să încurajeze învățarea pe tot parcursul vieții.
AXE PRIORITARE	<p>Axa Prioritară 1: Inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri” Această axă se adresează celor trei regiuni eligibile conform Regulamentelor europene relevante, în care rata șomajului în rândul tinerilor depășește 25%: regiunea Centru (31,7%), regiunea Sud-Est (31,3%) și regiunea Sud Muntenia (30,2%). Obiectivele strategice sunt creșterea ocupării tinerilor NEETs (care nu sunt agajați, nu urmează o școală sau un program de formare profesională) cu vârsta între 16-24 de ani, înregistrați la Serviciul Public de Ocupare și cu rezidența în regiunile eligibile, și îmbunătățirea competențelor acestora. Axei îi revine un procent de 4,90% din totalul alocării pentru Program.</p> <p>Axa Prioritară 2: Îmbunătățirea situației tinerilor din categoria NEETs (care nu sunt agajați, nu urmează o școală sau un program de formare profesională) Această axă acoperă cele cinci regiuni neacoperite de AP 1, revenindu-i un procent de 8,37% din totalul alocării pentru Program. Obiectivele de investiții sunt creșterea ocupării tinerilor NEETs șomeri, cu vârsta între 16-24 de ani, înregistrați la Serviciul Public de Ocupare și cu rezidența în regiunile eligibile (București-Ilfov, Nord-Est, Nord-Vest, Vest, Sud-Vest Oltenia); îmbunătățirea competențelor acestora; funcționarea mecanismului național integrat de sprijin care vizează identificarea și înregistrarea la SPO (servicii publice de ocupare) a tinerilor din categoria NEETs.</p> <p>Axa Prioritară 3: Locuri de muncă pentru toți Acestei axe îi revine un procent mai ridicat din totalul alocat POCU, 25,43%, având în același timp mai multe obiective de investiții. Pentru a asigura <i>accesul la angajare pentru persoanele în căutare de loc de muncă și persoanele inactive</i>, au fost stabilite ca obiective: creșterea ocupării șomerilor și a persoanelor inactive, cu accent pe șomerii pe termen lung, lucrătorii vârstnici (55-64 de ani), persoanele din rândul minorității rome, persoanele cu dizabilități, persoanele cu nivel redus de educație, persoanele din mediul rural, în special cele din agricultura de subzistență și semisubzistență; îmbunătățirea competențelor acestor categorii. Alte obiective includ: sprijinirea antreprenoriatului și a înființării de întreprinderi; susținerea întreprinderilor pentru a se adapta schimbărilor</p>

	<p>mediului de afaceri; creșterea calității, diversității și gradului de cuprindere a serviciilor oferite de SPO, inclusiv prin externalizarea unora dintre servicii către furnizori privați; investirea în educație, formare profesională și vocațională, în învățare pe parcursul vieții; sporirea accesului egal la învățarea pe tot parcursul vieții pentru toate vârstele, în cadru formal, nonformal și informal; actualizarea cunoștințelor, competențelor și a aptitudinilor angajaților din întreprinderi din sectoarele prioritare cu potențial competitiv.</p>
	<p>Axa Prioritară 4: Incluziunea socială și combaterea sărăciei Această axă va utiliza 21,56% din totalul alocat pentru: reducerea numărului persoanelor aflate în risc de sărăcie prin implementarea de măsuri integrate, cu accent pe comunitățile marginalizate; creșterea numărului de persoane aparținând grupurilor vulnerabile care au depășit situația de vulnerabilitate; îmbunătățirea calității și accesului la servicii sociale și servicii de asistență medicală; asigurarea tranziției de la sistemul de îngrijire de tip instituționalizat către servicii oferite la nivelul comunității; dezvoltarea economiei sociale, promovarea și susținerea antreprenoriatului social.</p>
	<p>Axa Prioritară 5: Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității Un procent de 4,65% din alocarea programului va fi investit pentru reducerea numărului persoanelor aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, prin implementarea de măsuri integrate, cu accent pe comunitățile marginalizate.</p>
	<p>Axa Prioritară 6: Educație și competențe Axa are cea mai mare alocare din Program, 28,95%, și cele mai multe obiective: diversificarea oportunităților de revenire în sistemul educațional a tinerilor NEETs șomeri cu vârsta între 16-24 de ani, înregistrați la SPO, care au părăsit prematur școala, prin extinderea programelor de tip a doua șansă, inclusiv prin asigurarea accesului la programe de calificare profesională; creșterea accesului și participării la învățământul antepreșcolar și preșcolar de calitate, în special pentru categoriile dezavantajate de copii; stimularea accesului și participării la învățământul primar și secundar de calitate și de prevenire a părăsirii timpurii a școlii, în special pentru categoriile dezavantajate de copii/elevi; diversificarea oportunităților de revenire în sistemul educațional a copiilor/tinerilor care au părăsit prematur școala prin extinderea programelor de tip a doua șansă, inclusiv prin asigurarea accesului la programe de calificare profesională; îmbunătățirea sistemului preuniversitar de educație prin actualizarea, validarea și implementarea unei oferte curriculare de calitate; creșterea accesului și participării la învățământul terțiar, în special pentru persoane cu oportunități reduse (categorii netradiționale de studenți, persoane din mediul rural, persoane cu CES, persoane de etnie romă, persoane provenite din medii socio-economice defavorizate etc.); îmbunătățirea calității învățământului terțiar la nivel de sistem și instituții de învățământ în concordanță cu cerințele pieței muncii; consolidarea capacității sistemului de educație și formare profesională în vederea asigurării calității și relevanței programelor de formare profesională inițială/continuă pentru piața muncii, consolidarea capacității furnizorilor de educație și formare pentru a dezvolta și implementa programe de calitate, relevante pentru piața muncii, în special prin stimularea parteneriatelor cu mediul de afaceri pentru sectoarele</p>

	<p>prioritare; îmbunătățirea eficienței învățământului terțiar la nivel de sistem și instituții de învățământ în concordanță cu cerințele pieței muncii, în special în sectoare economice cu potențial de creștere prin consolidarea parteneriatelor dintre universități și mediul academic și de cercetare și companii; creșterea accesului și participării la programele de învățare pe tot parcursul vieții, în special în rândul persoanelor necalificate, cu un nivel scăzut de educație și calificare, inclusiv din categorii dezavantajate, care să ofere inclusiv oportunitatea recunoașterii și certificării rezultatelor învățării.</p> <p>Axa Prioritară 7 – Asistență tehnică Axa primește 6,15% din alocare, iar acțiunile sunt complementare celor sprijinite în cadrul PO Asistență Tehnică stabilit la nivel național și Axei de AT a PO Capacitate Administrativă, fiind asociate responsabilităților Autorității de Management pentru POCU/ POCA și sarcinilor care țin direct de asigurarea unei implementări cu succes a programului. Obiectivele sunt îmbunătățirea capacității AM și OI ale POCU de a gestiona și implementa în mod eficient și eficace programul operațional; asigurarea capacității AM POCA de a gestiona și implementa în mod eficient și eficace programul operațional; îmbunătățirea capacității beneficiarilor POCU de a implementa în mod eficient și eficace proiecte de tip Fondul Social European; creșterea gradului de informare a beneficiarilor și potențialilor beneficiari POCU privind activitățile care pot face obiectul FSE, valorizarea și implementarea de bune practici și inițiative în domeniul FSE.</p>
<p>ASPECTE RELEVANTE PENTRU JUDEȚUL DÂMBOVIȚA</p>	<p>Axele prioritare pentru care autoritățile publice locale pot beneficia de susținere financiară, individual sau în parteneriat cu actori sociali relevanți, sunt AP4 Incluziunea socială și combaterea sărăciei, AP5 Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității și AP6 Educație și competențe. Celelalte axe prioritare se adresează în principal sectorului privat și autorităților centrale/deconcentrate cu atribuții în ceea ce privește forța de muncă, însă aduc beneficii pentru comunitățile locale prin îmbunătățirea pieței muncii.</p> <p>La nivelul Județului Dâmbovița, acest Program Operațional poate contribui la soluționarea problemelor privind creșterea calității serviciilor sociale, diversificarea economiei locale, dezvoltarea activității de turism și dezvoltarea agriculturii. Actorii publici, privați și nonprofit din județ pot obține finanțări pentru sprijinirea persoanelor implicate în agricultura de subsistență, a persoanelor defavorizate (în special din zonele rurale defavorizate și localitățile cu comunități însemnate de romi).</p> <p>Un aspect important al POCU este faptul că încurajează parteneriatele și abordarea CLLD, ceea ce poate reprezenta o șansă pentru Dâmbovița.</p>

<p>PROGRAMUL OPERAȚIONAL INFRASTRUCTURĂ MARE 2014-2020 – POIM (2014RO16M1OP001, versiunea oficială 1.0)</p>	
<p>ALOCARE FINANCIARĂ</p>	<p>9,41 mld. Euro</p>
<p>OBIECTIV GENERAL</p>	<p>Să sprijine dezvoltarea la standarde europene a infrastructurii de transport, mediu, energie și prevenirea riscurilor, în vederea creării premiselor unei creșteri economice sustenabile, în condiții de protecție și utilizare eficientă a resurselor naturale.</p>

<p>OBIECTIVE SPECIFICE</p>	<p>Să ofere sprijin pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> • promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor apărute în infrastructura rețelelor importante; • protejarea și conservarea mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor; • promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor; • sprijinirea trecerii la o economie cu emisii scăzute de carbon în toate sectoarele.
<p>AXE PRIORITARE</p>	<p>Axa Prioritară 1: Îmbunătățirea mobilității prin dezvoltarea rețelei TEN-T și a metroului, cu obiectivele specifice: creșterea mobilității prin dezvoltarea transportului rutier pe rețeaua TEN-T; creșterea mobilității prin dezvoltarea transportului feroviar pe rețeaua TEN-T centrală; creșterea atractivității transportului naval prin dezvoltarea căilor navigabile și a porturilor situate pe rețeaua TEN-T centrală; creșterea atractivității rețelei de metrou în București-Ilfov prin dezvoltarea infrastructurii și serviciilor aferente. Axa are o alocare financiară nerambursabilă de 3.404.255.320 euro, din care 544.680.852 euro pentru mari zone urbane (densitate mare a populației > 50.000 de locuitori).</p> <p>Axa Prioritară 2: Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient Pentru această axă, obiectivele specifice vizează creșterea mobilității prin dezvoltarea transportului rutier pe rețeaua TEN-T; creșterea accesibilității regionale prin conectarea zonelor cu o conectivitate redusă la infrastructura rutieră a TEN-T; creșterea mobilității regionale prin dezvoltarea sustenabilă a aeroporturilor; creșterea atractivității transportului intermodal pentru stimularea utilizării modurilor de transport sustenabil; creșterea gradului de siguranță și securitate pe toate modurile de transport și reducerea impactului transporturilor asupra mediului, fluidizarea traficului la punctele de ieșire din țară. Axa are o alocare de 1.728.208.359 euro pentru zone mai puțin dezvoltate.</p> <p>Axa Prioritară 3: Dezvoltarea infrastructurii de mediu în condiții de management eficient al resurselor Obiectivele specifice ale axei sunt: creșterea gradului de reutilizare și reciclare a deșeurilor prin asigurarea premiselor necesare la nivelul sistemelor de management integrat al deșeurilor de la nivel județean; creșterea nivelului de colectare și epurare a apelor uzate urbane, precum și a gradului de asigurare a alimentării cu apă potabilă a populației. Alocarea financiară a axei este de 2.892.443.785 euro.</p> <p>Axa Prioritară 4: Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate istoric Obiectivele specifice pentru AP 4 sunt: creșterea gradului de protecție și conservare a biodiversității prin măsuri de management adecvate și refacerea ecosistemelor degradate; creșterea nivelului de evaluare și monitorizare a calității aerului la nivel național prin dezvoltarea instrumentelor de monitorizare; reducerea suprafețelor poluate istoric. Axa are o alocare de 425.531.915 euro pentru zone mai puțin dezvoltate.</p> <p>Axa Prioritară 5: Promovarea adaptării la schimbările climatice,</p>

	<p>prevenirea și gestionarea riscurilor, cu obiectivele specifice: reducerea efectelor și a pagubelor asupra populației cauzate de fenomenele naturale asociate principalelor riscuri accentuate de schimbările climatice; creșterea gradului de pregătire pentru intervențiile la dezastre prin susținerea autorităților implicate în managementul situațiilor de criză. Alocarea axei este de 478.723.404 euro.</p> <p>Axa Prioritară 6: Promovarea energiei curate și eficienței energetice în vederea susținerii unei economii cu emisii scăzute de carbon Cele patru obiective specifice ale axei sunt: creșterea producției de energie din resurse regenerabile prin noi capacități de producție de energie din resurse regenerabile mai puțin exploatate; creșterea eficienței energetice prin monitorizare a consumului de energie la nivelul consumatorilor industriali; creșterea eficienței energetice prin implementarea sistemelor de măsurare inteligentă la rețelele electrice de joasă tensiune; creșterea eficienței energetice în industrie prin promovarea consumului de energie produsă în sisteme de cogenerare de înaltă eficiență. Axa are alocată o sumă de 197.329.787 euro pentru zone mai puțin dezvoltate.</p> <p>Axa Prioritară 7: Creșterea eficienței energetice la nivelul sistemului centralizat de termoficare în orașele selectate În cazul axei, obiectivele specifice urmăresc: creșterea eficienței energetice prin modernizarea sistemelor centralizate de transport și distribuție a energiei termice în orașele selectate; creșterea eficienței energetice prin modernizarea sistemului centralizat de furnizare a energiei termice în Municipiul București. Axa Prioritară 7 este o Axă multifond, cu o alocare de 89.904.255 euro din FEDR pentru zone mai puțin dezvoltate și 159.574.468 euro din FC.</p> <p>Axa Prioritară 8: Sisteme inteligente și sustenabile de transport al energiei electrice și gazelor naturale AP 8 are ca obiective specifice creșterea siguranței Sistemului Energetic Național prin extinderea și consolidarea rețelei electrice de transport pentru integrarea energiei în RER și creșterea flexibilității Sistemului Național de Transport al gazelor naturale din România în vederea asigurării interconectării cu alte state vecine, cu o alocare financiară de 42.553.191 euro pentru zone mai puțin dezvoltate.</p>
<p>ASPECTE RELEVANTE PENTRU JUDEȚUL DÂMBOVIȚA</p>	<p>În cazul prezentului Program Operațional, autoritățile publice locale pot fi beneficiari dacă gestionează în interiorul localităților infrastructură rutieră de tip drum național care face legături interurbane, au rol de custozi/administratori ai ariilor naturale protejate, dețin situri contaminate istoric, doresc să îmbunătățească capacitatea de răspuns a serviciilor voluntare (în parteneriat cu IGSU), au în raza UAT potențial de utilizare a resurselor de energie regenerabile de tip microhidro, geotermal sau biomasă. În plus, acestea pot depune proiecte prin Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitară, fie prin Operatorul Regional al serviciilor de utilități publice de apă și canalizare, pentru proiectele integrate de management al apei și apei uzate, fie prin Consiliile Județene pentru Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitară pentru managementul deșeurilor. În cazul județului Dâmbovița, POIM poate contribui, fie direct, fie prin instituțiile și companiile responsabile, la atingerea următoarelor obiective: îmbunătățirea mobilității și accesibilității județului în cadrul rețelei TEN-T;</p>

	creșterea accesibilității regionale a teritoriului județean; creșterea accesibilității în contextul dezvoltării urbane și a celei rurale; creșterea accesului populației județului Dâmbovița la infrastructura și serviciile de protecție și conservare a mediului; extinderea accesului populației județului la serviciile de alimentare cu apă, de evacuare a apelor uzate și de colectare și management integrat al deșeurilor; creșterea eficienței energetice și a nivelului de utilizare a energiei verzi în județul Dâmbovița; protejarea biodiversității prin managementul durabil al ariilor naturale protejate; asigurarea infrastructurii și serviciilor de intervenții în situații de urgență.
--	--

PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL 2014-2020 – POR (versiunea oficială transmisă Comisiei Europene, august 2014)	
ALOCARE FINANCIARĂ	6,7 mld. Euro
OBIECTIV GENERAL	Să contribuie la creșterea competitivității economice și îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale și regionale prin sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri, a condițiilor infrastructurale și a serviciilor, care să asigure o dezvoltare sustenabilă a regiunilor, capabile să gestioneze în mod eficient resursele, să valorifice potențialul lor de inovare și de asimilare a progresului tehnologic.
OBIECTIVE SPECIFICE	<ul style="list-style-type: none"> • Eliminarea blocajelor aflate în calea inovării și creșterea investițiilor în domeniul cercetării și dezvoltării întreprinderilor, prin strânsa colaborare între actorii publici și cei privați; • Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii de transport intra-regionale; • Stimularea creșterii urbanizării și sprijinirea orașelor pentru a-și putea îndeplini eficient rolul și funcțiile în teritoriu; • Creșterea eficienței energetice a infrastructurilor publice și clădirilor rezidențiale; conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și natural; • Îmbunătățirea infrastructurii educaționale, de sănătate și de asistență socială; • Dezvoltarea turismului; • Dezvoltarea sistemului de cadastru și carte funciară, precum și îmbunătățirea serviciilor de înregistrare a proprietăților.
AXE PRIORITARE	<p>Axa Prioritară 1: Promovarea transferului tehnologic Axa va beneficia de o finanțare europeană de 175,53 milioane euro (2,62% din bugetul programului). Prioritatea de investiție este <i>promovarea investițiilor de afaceri în inovare și cercetare, dezvoltarea legăturilor și a sinergiilor între întreprinderi, centre de cercetare-dezvoltare și de educație, în special dezvoltarea produselor și serviciilor, transfer tehnologic, inovare socială, networking, clustere</i>, iar obiectivul specific este creșterea inovării în firme prin susținerea entităților de inovare și transfer tehnologic.</p> <p>Axa Prioritară 2: Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii În cadrul AP 2, 744,68 mil. euro (11,11 % din totalul alocat POR) vor fi investite pentru două priorități: <i>promovarea spiritului antreprenorial, în</i></p>

	<p><i>special prin facilitarea exploatării economice a ideilor noi și prin încurajarea creării de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri, cu obiectivul specific consolidarea poziției pe piață a microîntreprinderilor; și sprijinirea creării și extinderea capacităților avansate de producție și dezvoltare a serviciilor, cu obiectivul specific îmbunătățirea competitivității economice prin creșterea productivității muncii în IMM-uri.</i></p>
	<p>Axa Prioritară 3: Sprijinirea eficienței energetice în clădiri publice 4,76% din alocarea POR (319,15 mil. euro) revin AP3 pentru <i>sprijinirea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile în infrastructura publică, inclusiv clădiri publice și în sectorul locuințelor.</i> Obiectivul specific este creșterea eficienței energetice în clădirile publice.</p>
	<p>Axa Prioritară 4: Sprijinirea dezvoltării urbane durabile Acestei axe îi revine cea mai mare alocare din totalul POR, 2.822,93 milioane de euro (42,13%). Prima prioritate de investiții este <i>sprijinirea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile în infrastructura publică, inclusiv clădiri publice, și în sectorul locuințelor, cu obiectivul creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale și sistemele de iluminat public.</i> Pentru reducerea emisiilor de carbon în municipii, în special prin investiții în transportul public urban, și reducerea emisiilor de carbon în orașele de dimensiuni medii și mici, în special prin investiții în infrastructura destinată deplasărilor nemotorizate și traficului de tranzit, a fost stabilită prioritatea <i>promovarea strategiilor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon pentru toate tipurile de teritoriu, în particular zone urbane, inclusiv promovarea planurilor sustenabile de mobilitate urbană și a unor măsuri relevante pentru atenuarea adaptărilor climatice.</i> Ultima prioritate, <i>acțiuni pentru îmbunătățirea mediului urban, revitalizarea orașelor, regenerarea și decontaminarea siturilor poluate și promovarea măsurilor pentru reducerea zgomotului, are ca obiectiv specific creșterea calității spațiilor publice în zonele urbane.</i></p>
	<p>Axa Prioritară 5: Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural Axa utilizează 4,77% din alocarea POR (319,62 mil. euro) pentru conservarea, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural în vederea consolidării identității culturale și utilizării eficiente a acestuia.</p>
	<p>Axa Prioritară 6: Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională și locală Prioritatea acestei axe este <i>stimularea mobilității regionale prin conectarea infrastructurilor rutiere regionale la infrastructura TEN – T.</i> Un procent de 14,29% din resursele POR (957,45 mil. euro) va fi investit pentru creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane situate în proximitatea rețelei TEN-T prin reabilitarea și modernizarea drumurilor județene.</p>
	<p>Axa Prioritară 7: Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului 101,06 milioane de euro (1,51% din alocarea Programului) vor fi folosite pentru creșterea gradului de ocupare a forței de muncă prin turism și domenii conexe acestuia, prin prioritatea de investiții <i>sprijinirea unei creșteri favorabile ocupării forței de muncă, prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a unei strategii teritoriale pentru anumite zone, precum și</i></p>

	<p><i>sporirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice.</i></p> <p>Axa Prioritară 8: Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale Prioritatea AP 8 este reprezentată de <i>investițiile în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate, precum și trecerea de la serviciile instituționale la serviciile prestate de colectivitățile locale.</i> 425,53 milioane de euro (6,35% din valoarea POR) sunt destinate creșterii speranței de viață prin sporirea accesibilității serviciilor medicale și sociale acordate și prin îmbunătățirea calității acestora.</p> <p>Axa Prioritară 9: Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban Cea mai mică alocare prin POR (95,74 mil. euro, 1,43%) este destinată <i>dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității</i>, susținând grupurile de acțiune locală pentru reducerea concentrării spațiale a sărăciei, prin măsuri integrate.</p> <p>Axa Prioritară 10: Îmbunătățirea infrastructurii educaționale AP 10 are o alocare de 5,40% din POR (361,70 mil. euro) pentru prioritatea <i>investiții în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare.</i> Obiectivul este de creștere a gradului de participare în sistemul educațional.</p> <p>Axa Prioritară 11: Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară Această axă vizează <i>consolidarea capacității instituționale și o administrație publică eficientă</i>, prin creșterea gradului de acoperire geografică și incluziune a înregistrării proprietăților în Sistemul Integrat de Cadastru și Carte Funciară. Suma alocată AP 11 este de 265,96 mil. euro (3,97% din POR).</p> <p>Axa Prioritară 12: Asistență tehnică Axa va sprijini implementarea transparentă și eficientă a Programului Operațional Regional, utilizând 1,65% din alocarea POR (110,64 mil. euro).</p>
ASPECTE RELEVANTE PENTRU JUDEȚUL DÂMBOVIȚA	<p>Exceptând axele prioritate 1, 2, 11 și 12, toate celelalte sunt destinate autorităților publice locale, iar AP 6 Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională și locală se adresează exclusiv Consiliilor Județene.</p> <p>Finanțările POR reprezintă o sursă însemnată de sprijin pentru dezvoltarea județului Dâmbovița, în special în ceea ce privește obiectivul de valorificare a potențialului local pentru dezvoltarea turismului și diversificarea economiei locale. Însă și alte obiective pot fi atinse cu sprijinul acestui program: încurajarea și susținerea mediului antreprenorial prin promovarea transferului tehnologic; îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor medico-sanitare; îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor de asistență socială; îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor de educație și învățământ; îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor de cultură; îmbunătățirea mobilității regionale.</p>

PROGRAMUL NAȚIONAL DE DEZVOLTARE RURALĂ 2014-2020 – PNDR
(versiunea oficială 1 – 1 iulie 2014)

ALOCARE	8 mld. Euro, la care se adaugă 10 mld. Euro plăți directe în agricultură
---------	--

FINANCIARĂ	
OBIECTIV GENERAL	Să susțină dezvoltarea strategică a spațiului rural.
OBIECTIVE SPECIFICE	<ul style="list-style-type: none"> • Restructurarea și creșterea viabilității exploatațiilor agricole; • Gestionarea durabilă a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice; • Diversificarea activităților economice, crearea de locuri de muncă, îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor pentru îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale.
PRIORITĂȚI DE DEZVOLTARE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, în silvicultură și în zonele rurale; 2. Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură, în toate regiunile, și promovarea tehnologiilor agricole inovative și a gestionării durabile a pădurilor; 3. Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură; 4. Refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor care sunt legate de agricultură și silvicultură; 5. Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și reziliență la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic; 6. Promovarea incluziunii sociale, reducerea sărăciei și dezvoltare economică în zonele rurale.
MĂSURI	<p>PNDR cuprinde paisprezece măsuri de dezvoltare rurală:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. M01 – Transfer de cunoștințe și acțiuni de informare; 2. M02 – Servicii de consiliere; 3. M04 – Investiții în active fizice; 4. M06 – Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor; 5. M07 – Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale; 6. M08 – Investiții în dezvoltarea zonelor forestiere și ameliorarea viabilității pădurilor; 7. M09 – Înființarea grupurilor de producători; 8. M10 – Agro-mediu și climă; 9. M11 – Agricultură ecologică; 10. M13 – Plăți pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice; 11. M15 – Servicii de silvo-mediu, servicii climatice și conservarea pădurilor; 12. M16 – Cooperare; 13. M17 – Gestionarea riscurilor; 14. M19 – Dezvoltarea locală a LEADER. <p>La acestea se adaugă și componenta de asistență tehnică pentru Statele Membre. Pentru o abordare strategică a dezvoltării rurale, măsurile au fost grupate în cinci categorii de intervenție, finanțate prin Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și contribuție națională.</p>
CATEGORII DE INTERVENȚIE	<p>Măsuri de investiții în sectorul agricol, în întreprinderi rurale și infrastructură rurală</p> <p>Această categorie grupează măsurile <i>M04 Investiții în active fizice</i> (2,071</p>

	<p>mld euro pentru submăsurile investiții în exploatații agricole; investiții pentru procesarea/marketingul produselor agricole; investiții pentru dezvoltarea, modernizarea și adaptarea infrastructurii agricole și forestiere), <i>M06 Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor</i> (0,993 mld. Euro pentru submăsurile sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri; sprijin pentru înființarea de activități neagricole în zone rurale; sprijin pentru dezvoltarea fermelor mici; investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole; plăți pentru fermierii eligibili în cadrul schemei pentru micii fermieri care-și transferă definitiv exploatația altui fermier) și <i>M07 Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale</i> (1,298 mld. Euro pentru submăsurile investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică; investiții asociate cu protejarea patrimoniului cultural).</p>
	<p>Măsuri de mediu și climă Categoria acoperă măsurile <i>M08 Investiții în dezvoltarea zonelor forestiere și ameliorarea viabilității pădurilor</i> (124,3 mil. euro pentru submăsura împădurirea și crearea de suprafețe împădurite), <i>M10 Plăți pentru agro mediu și climă</i> (999,9 mld. Euro pentru submăsurile plăți de agro-mediu și climă; conservarea resurselor genetice animale locale în pericol de abandon), <i>M11 Agricultură ecologică</i> (236,1 mil. euro pentru submăsurile sprijin pentru conversia la metodele de agricultură ecologică; sprijin pentru menținerea practicilor de agricultură ecologică), <i>M13 Plăți pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice</i> (1,330 mld. Euro pentru submăsurile plăți compensatorii în zona montană; plăți compensatorii pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale semnificative; plăți compensatorii pentru zone care se confruntă cu constrângeri specifice) și <i>M15 Servicii de silvomediu, servicii climatice și conservarea pădurilor</i> (117,6 mil. euro pentru submăsura plăți pentru angajamente de silvo-mediu).</p>
	<p>Dezvoltarea locală a LEADER <i>M19</i> este abordată separat datorită importanței dezvoltării locale gestionate de comunitate, prin Grupuri de Acțiune Locală. Pentru continuarea și dezvoltarea LEADER s-a stabilit o alocare de 724,8 mil. euro (FEADR + contribuție națională) pentru submăsurile: sprijin pregătitor; sprijin pentru implementarea acțiunilor în cadrul strategiei de dezvoltare locală; pregătirea și implementarea activităților de cooperare ale Grupului de Acțiune Locală; sprijin pentru cheltuieli de funcționare și animare.</p>
	<p>Subprogram dedicat sectorului pomicol Acest subprogram are o alocare de 378,9 mil. euro și grupează trei măsuri: <i>M04 Investiții în active fizice</i> (investiții în exploatații agricole și investiții în procesarea și marketingul produselor agricole), <i>M16 Cooperare</i> și <i>M09 Grupuri de producători</i>.</p>
	<p>Măsuri suport Această categorie cuprinde măsurile: <i>M01 Transfer de cunoștințe și acțiuni de informare</i> (55,9 mil. euro pentru submăsurile sprijin pentru formarea profesională și dobândirea de competențe; sprijin pentru activități demonstrative și de informare), <i>M02 Servicii de consiliere</i> (59,3 mil. euro), <i>M16 Cooperare</i> (14,5 mil. euro) și <i>M17 Gestionarea riscurilor</i> (235,3 mil. euro), la care se adaugă <i>M20 Asistență tehnică, inclusiv Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală</i> (209,8 mil. euro).</p>
ASPECTE	Datorită potențialului agricol și turistic deosebit de care dispune, județul

RELEVANTE PENTRU JUDEȚUL DÂMBOVIȚA	<p>Dâmbovița poate beneficia de sprijin prin toate măsurile PNDR.</p> <p>Prin măsurile de investiții în sectorul agricol, în întreprinderi rurale și infrastructură rurală se pot atinge obiectivele de dezvoltare a agriculturii dâmbovițene (asigurarea unei forțe de muncă suficiente și calificate pentru agricultură; încurajarea și sprijinirea unei agriculturi sustenabile și competitive, și a inovării în domeniu).</p> <p>Prin măsurile de mediu și climă se pot continua și intensifica investițiile în agricultura ecologică (care poate reprezenta un atu pentru turism) și se pot sprijini zonele montane defavorizate.</p> <p>Prin măsura de dezvoltarea locală a LEADER se poate atinge obiectivul de încurajare a structurilor colaborative și a transferului de cunoștințe, sprijinindu-se cele douăsprezece Grupuri de Acțiune Locală existente în județ.</p> <p>Subprogramul dedicat sectorului pomicol este foarte important și poate contribui la valorificarea potențialului deosebit existent în zona de nord a județului, în special prin constituirea grupurilor de producători.</p> <p>Măsurile suport sunt la rândul lor valoroase pentru asigurarea transferului de cunoștințe și gestionarea riscurilor.</p> <p>M07 Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale va contribui la atingerea obiectivului de promovare a agroturismului în zona Pietrari-Voinești.</p>
---	--

Autoritățile locale din județ mai pot beneficia de sprijin prin Programele de Cooperare Teritorială Europeană, precum URBACT. În plus, recomandăm ca acestea să monitorizeze permanent alte surse cum sunt finanțările elvețiene și granturile SEE și Norvegiene. O altă sursă de finanțare care poate contribui la dezvoltarea județului prin valorificarea unui potențial existent, dar care se adresează în special mediului privat, este Programul Operațional pentru Pescuit.

Un program european important pentru sprijinirea mediului de afaceri este **COSME**. Cu un buget estimat de 2,3 miliarde de euro pentru perioada 2014-2020, scopul programului este de a spori competitivitatea și durabilitatea întreprinderilor din UE și de a încuraja cultura antreprenorială și a promova crearea și dezvoltarea IMM-urilor.

Obiectivele propuse sunt:

- îmbunătățirea accesului la finanțare pentru IMM-uri;
- îmbunătățirea accesului la piețele de pe teritoriul Uniunii și la nivel global;
- îmbunătățirea condițiilor-cadru pentru competitivitatea și durabilitatea întreprinderilor din UE, în special al IMM-urilor, inclusiv în sectorul turismului;
- promovarea antreprenoriatului și culturii antreprenoriale.

RECOMANDĂRI PENTRU ASIGURAREA CONTRIBUȚIEI DEZVOLTĂRII RURALE LA DEZVOLTAREA ECONOMICĂ, SOCIALĂ ȘI TERITORIALĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA

Preambul. Temei legal

Exercitându-și competențele ce le revin prin intermediul autorităților administrației publice cu rol deliberativ sau, după caz, executiv, în conformitate cu principiul autonomiei administrative și financiare prevăzut de Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale, cu modificările și completările ulterioare, unitățile administrativ-teritoriale din România, în general, și cele din județul Dâmbovița, în special, se confruntă cu multiple provocări în contextul în care dezvoltarea acestor colectivități locale este plasată sub responsabilitatea lor.

Prin urmare, abordarea unei viziuni de dezvoltare integrate la nivel județean se impune cu prioritate, inclusiv prin raportare la realitățile și provocările legislative existente la nivel național în această materie, întrucât asigurarea standardelor de calitate în furnizarea serviciilor de utilitate publică menționate de Legea-cadru nr. 195/2006 a descentralizării nu este întotdeauna însoțită de resursele financiare necesare acoperirii nevoilor cetățenilor aflate în continuă dinamică.

Mai mult decât atât, dezvoltarea comunităților locale trebuie integrată în contextul regional, context în care subsidiaritatea, descentralizarea și parteneriatul sunt principii cheie care contribuie, potrivit prevederilor Legii nr. 315/2004 la recuperarea accelerată a întârzierilor în domeniul economic și social a zonelor mai puțin dezvoltate, precum și la corelarea politicilor sectoriale la nivelul regiunilor prin stimularea inițiativelor și prin valorificarea resurselor locale și regionale.

În concluzie, asigurarea unei dezvoltări sustenabile care să contribuie la asigurarea coeziunii economice, sociale și teritoriale presupune nu numai consolidarea capacității administrative la nivel local și județean, dar și corelarea politicilor publice inițiate de autoritățile administrației publice din județul Dâmbovița în vederea prioritizării proiectelor de interes major și identificării surselor de finanțare necesare pregătirii și implementării acestora, ținând seama și de procedura de realizare a alocărilor bugetare prevăzută de Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare.

Context european:

Obiectivele UE 2020 (creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii) ce vor fi transpuse cu ajutorul Strategiei special elaborate, reprezintă o mare provocare pentru statele membre după o perioadă a dificultăților financiare și a dinamicilor politice și sociale. „Orientările integrate Europa 2020” adoptate în 2010 reflectă de fapt zonele ce sunt considerate esențiale în vederea îndeplinirii acestora. Astfel, asigurarea calității și durabilității finanțelor publice (O1) este o linie directoare ce trebuie să fie susținută de toate statele membre și, implicit, de autoritățile existente la toate nivelurile reprezentative, astfel încât efectul să fie cel estimat. De asemenea, aplicarea principiilor parteneriatului și subsidiarității sunt esențiale pentru punerea în practică a celorlalte orientări cum ar fi: Utilizarea mai eficientă a resurselor și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (O5), Îmbunătățirea mediului de afaceri și de consum și modernizarea bazei industriale (O6), Îmbunătățirea participării pe piața forței de muncă și reducerea șomajului structural (O7), Dezvoltarea unei

forțe de muncă calificate care să răspundă nevoilor pieței forței de muncă, promovarea calității locurilor de muncă și a învățării de-a lungul vieții (O8), Îmbunătățirea performanței sistemelor de educație și formare la toate nivelurile și participarea sporită la învățământul terțiar (O9), Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei (O10).

Politica de dezvoltare rurală contribuie, alături de celelalte tipuri de politici, la îndeplinirea obiectivelor asumate, noi regulamente stabilind noul cadru de derulare. Principalele trei obiective se referă la: stimularea competitivității agriculturii, garantarea unei gestionări durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice, precum și favorizarea dezvoltării teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă. Astfel, realizarea coeziunii teritoriale, ca responsabilitate a politicii regionale, trebuie corelată cu aspectele privind dezvoltarea teritorială, asigurarea coeziunii urban-rural fiind de fapt marea provocare. Respectarea celor 3 C, respectiv Cooperare, Concentrare și Conectare, reprezintă abordarea potrivită. În ceea ce privește dezvoltarea regională, precizăm că în comunicarea sa privind Contribuția politicii regionale la creșterea durabilă în Europa 2020⁸⁹ Comisia Europeană reiterează rolul parteneriatelor, al buneii guvernante și al responsabilității tuturor instituțiilor implicate în identificarea celor mai bune instrumente și mecanisme de stabilire a obiectivelor și finanțare a acțiunilor.

Principii aplicabile:

Utilizarea fondurilor structurale și de investiții europene implică respectarea mai multor principii, cum ar fi: principiul parteneriatului și al guvernantei pe mai multe niveluri⁹⁰ sau principiile subsidiarității și proporționalității.

De asemenea, la nivel național, conform legislației în vigoare, raporturile dintre autoritățile administrației publice locale din comune, orașe și municipii și autoritățile administrației publice de la nivel județean se bazează pe principiile autonomiei, legalității, responsabilității, cooperării și solidarității în rezolvarea problemelor întregului județ⁹¹.

Considerăm deci că la nivelul județului Dâmbovița este nevoie de punerea în aplicare a unui mecanism instituțional care să permită:

1. Corelarea eforturilor pentru dezvoltare integrată,
2. Gestionarea eficientă și responsabilă a fondurilor publice și
3. Sprijinirea dezvoltării durabile.

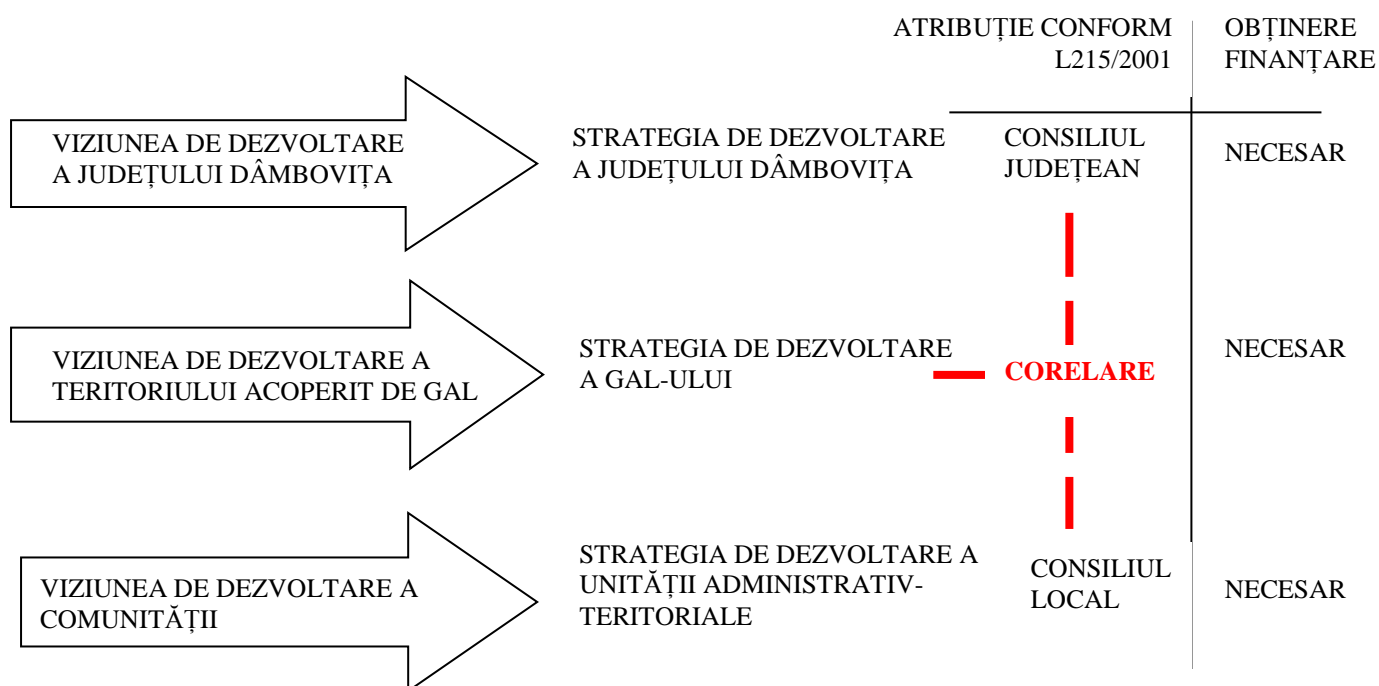
⁸⁹ COM (2011) 17 final

⁹⁰ Conform art. 4 și art. 5 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013

⁹¹ Conform art. 6 din Legea 215/2001 cu modificările și completările ulterioare

Orientări/recomandări:

R1: Corelarea viziunii de dezvoltare la nivel local cu viziunea de dezvoltare la nivel județean prin asigurarea coerenței abordării și integrarea măsurilor.

R2: Asigurarea conectivității și accesibilității prin sistematizarea și prioritizarea investițiilor în infrastructura rutieră, prin corelarea proiectelor ce vor fi realizate cu sprijin financiar național sau european.

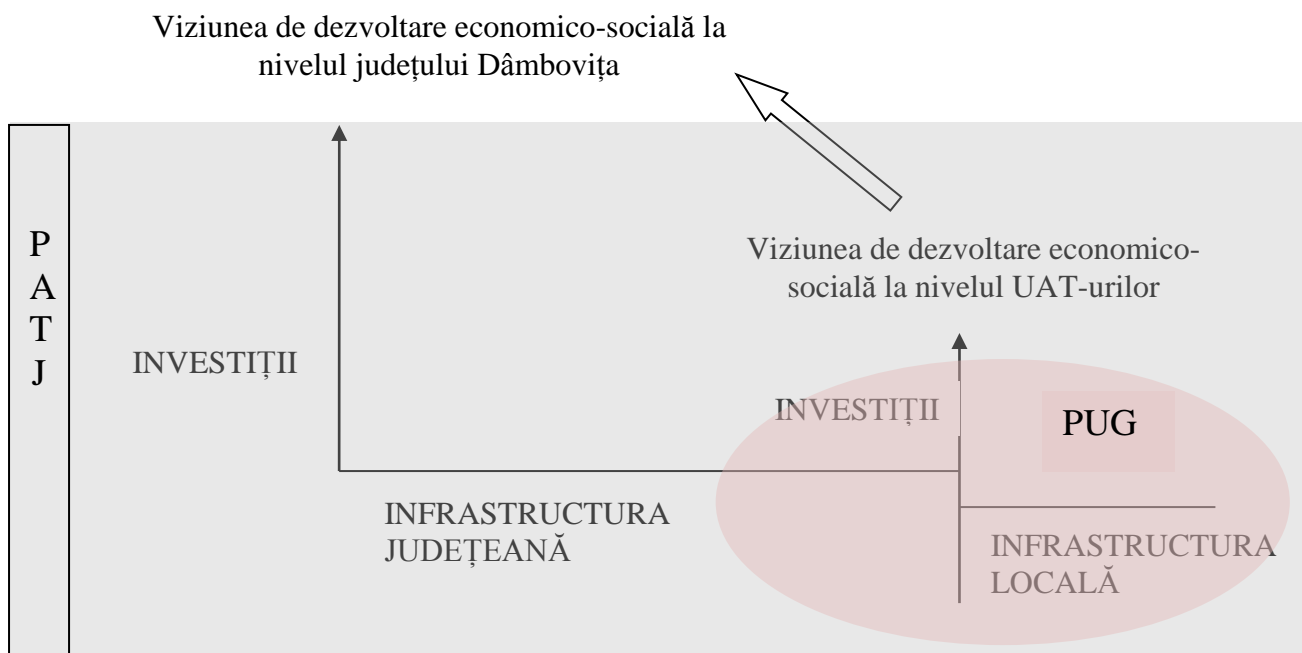
Asigurarea coeziunii teritoriale presupune atât Concentrare, cât și Conectare, ceea ce presupune o abordare conform cu nevoile de dezvoltare stabilite la nivel european/național sau local, utilizându-se resursele financiare disponibile de la bugetul de stat și de la cel european, prin intermediul proiectelor cu finanțare europeană.

Există deci nevoia de a identifica responsabil tendințele de dezvoltare și de a prioritiza investițiile în funcție de impactul asupra vieții sociale și economice, avându-se în vedere:

- îmbătrânirea populației și
 - migrarea forței de muncă,
- ceea ce a dus la depopularea unor zone rurale.

De aceea, este necesară o analiză cost-beneficiu serioasă, astfel încât investițiile să fie realizate DOAR în măsura în care este nevoie de ele în economia dezvoltării comunității, viziunile de dezvoltare și strategiile de punere în practică a acestora necesitând o adaptare la condițiile specifice. Este adevărat că infrastructura poate genera dezvoltare și atragerea de resurse umane, însă în cazul în care nu se obțin beneficiile scontate, efectele de deteriorare a mediului înconjurător sunt ireversibile. Asigurarea măsurilor referitoare la dezvoltarea economico-socială, dublate de o bună gestionare a posibilităților de amenajare a teritoriului, reprezintă o responsabilitate majoră la nivelul autorităților locale.

În plus, pot exista măsuri inovatoare, creative, care să permită dezvoltarea unor zone etapizat, astfel încât să se asigure o dezvoltare durabilă cu grijă față de viitor și resursele ce vor rămâne disponibile pentru generațiile de mai târziu.

R3: Sprijinirea eforturilor Consiliului Județean Dâmbovița în realizarea obiectivelor sociale, educaționale și de sănătate, prin corelarea investițiilor și asigurarea comunicării inter-instituționale, care să permită adoptarea unor decizii pe baza tuturor informațiilor/datelor relevante.

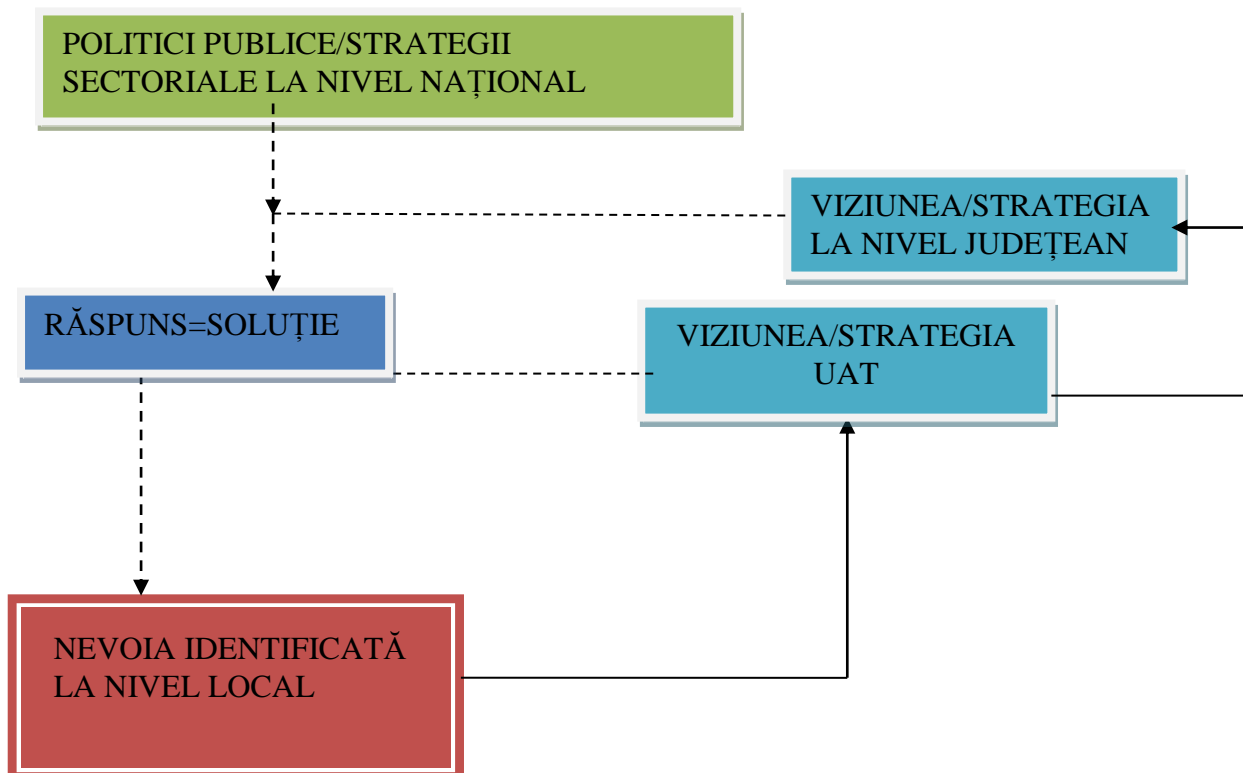
Provocările sociale, educaționale și de sănătate pe care le are de înfruntat administrația publică locală sunt generate de modul în care evoluează demografic județul (problemele nefiind specifice, ci situate în trendul național și european), precum și de modul în care au fost create efectele politicilor publice derulate după 1989 în România.

Efectele îmbătrânirii populației, plecarea către statele din vestul Europei a unor persoane active, dublate de lipsa locurilor de muncă și migrarea persoanelor cu un anumit nivel de pregătire profesională „brain drain”, pot fi diminuate printr-o bună gestionare a resurselor și propunerea de măsuri corelate.

Astfel, proiectele din domeniile precizate trebuie fundamentate ținând cont de nevoile identificate la nivelul UAT-urilor și de modalitățile selectate la nivel județean în asigurarea managementului la nivelul UAT Dâmbovița. De asemenea, având în vedere sistemul de competențe partajate între nivelul național și cel local (în sens de județean) este nevoie de o corelare cu strategiile sectoriale de la nivel național.

Există deci necesitatea unei analize integrate în situații care vizează, de exemplu, construcția/reabilitarea/modernizarea unei unități de învățământ versus asigurarea transportului cu mijloace publice către o altă unitate de învățământ din aceeași unitate

administrativ-teritorială sau chiar din una vecină, în contextul în care infrastructura rutieră permite transportul elevilor în condiții de siguranță și securitate maximă.

Mecanisme propuse:

În elaborarea propunerilor de măsuri de dezvoltare la nivelul comunităților se recomandă ca primarii sau experții din aparatul propriu să se consulte cu experții Consiliului Județean Dâmbovița, pentru asigurarea corelării măsurilor adoptate la nivel județean și local.

PAS 1:

În etapa de dezbatere publică a strategiilor de dezvoltare locală ale comunelor, etapă obligatorie conform prevederilor Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, vor fi invitați și reprezentanți ai Consiliului Județean Dâmbovița și experți din aparatul tehnic, în vederea dezbaterii propunerilor elaborate.

În acest context, se vor asigura transferul de informații și schimbul de idei privind găsirea celor mai bune soluții care să conducă la rezolvarea problemelor/nevoilor identificate.

PAS 2:

În cadrul Strategiei de dezvoltare a județului vor fi identificate cele mai potrivite propuneri de proiecte, care să contribuie la rezolvarea problemelor comunelor sau municipiilor și orașelor, și se va nominaliza un GRUP DE LUCRU pentru sprijinul UAT-urilor din mediul rural sau vor fi desemnate persoane prin dispoziție a președintelui.

PAS 3:

Prioritizarea investițiilor, a alocațiilor financiare pentru realizarea documentațiilor tehnico-economice va fi făcută de către Grupul de lucru și experții din primăriile comunelor. Aceștia

vor selecta soluțiile ce pot fi transpuse în proiecte lucrate de personalul din aparatul propriu al primăriei sau consiliului județean.

PAS 4:

Dialog cu GAL-ul din care face parte comuna. Conducerea GAL-ului va fi informată despre soluțiile identificate și repartizarea acestora. Se vor identifica măsuri complementare ce pot fi susținute/sprijinite de GAL. Se vor avea în vedere direcțiile de dezvoltare stabilite la nivel județean și la nivelul comunelor, apoi GAL-ul va propune măsuri în completarea celor adoptate, astfel încât să se realizeze o corelare a eforturilor, și nu o dublare sau risipire a lor.

PAS 5:

Grupul de lucru de la nivelul consiliului județean va monitoriza punerea în practică a măsurilor, depunerea dosarelor de finanțare și implementarea proiectelor care să contribuie la realizarea obiectivelor propuse, deci la soluționarea problemelor de la nivelul comunităților și concretizarea viziunii de dezvoltare.

CORELAREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE CU ALTE PLANURI/STRATEGII EXISTENTE LA NIVEL JUDEȚEAN, REGIONAL, NAȚIONAL, EUROPEAN

În cele ce urmează vom aborda corelarea Strategiei actualizate de dezvoltare a județului Dâmbovița 2012-2020 cu documente de planificare strategică existente la nivel județean, regional, național și european, dar și cu documente de planificare ale instrumentelor europene de finanțare.

Documentul relevant	Aspecte ce demonstrează corelarea cu Strategia actualizată de dezvoltare a județului Dâmbovița 2012-2020
PLANURI-STRATEGII JUDEȚENE/REGIONALE	
Strategia Județeană de Asistență Socială 2014-2020	<p>Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Dâmbovița a elaborat o diagnoză a problemelor sociale existente la nivelul județului în perioada 2008-2013 și a stabilit direcțiile strategice de acțiune până în 2020. Misiunea DGASPC Dâmbovița în perioada 2014- 2020 este de a dezvolta și coordona parteneriate ale autorităților, instituțiilor publice locale și organismelor private pentru diversificarea serviciilor sociale comunitare în vederea prevenirii intrării copilului în dificultate, implementării și monitorizării drepturilor acestuia și combaterii riscului de excluziune socială a persoanelor vârstnice și cu handicap din județ.</p> <p>Prin obiectivul 1.2.2. Îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor de asistență socială autoritățile locale județene vor contribui la atingerea obiectivelor strategice ale DGASPC (Creșterea calității serviciilor sociale din județ; Atragerea de resurse financiare, materiale, umane în furnizarea de servicii sociale – menționată prin posibilitatea parteneriatelor în strategia județului; Facilitarea accesului persoanelor cu handicap la mediul fizic, educațional, informațional).</p>
Planul de Dezvoltare Regională 2014 – 2020 al regiunii Sud Muntenia <i>draft august 2014</i>	<p>Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia a elaborat un <i>Plan de Dezvoltare Regională 2014 – 2020 al regiunii Sud Muntenia</i>, document ce urmează să fie supus spre aprobare Consiliului pentru Dezvoltare Regională la începutul anului 2015.</p> <p>Strategia urmărește ghidarea într-o manieră pragmatică a comunităților din regiune, astfel încât intervențiile și activitățile necesare creării unei regiuni dinamice și prospere să se concentreze asupra priorităților cheie de dezvoltare: P1. Dezvoltarea durabilă a infrastructurii locale și regionale; P2. Dezvoltare urbană durabilă; P3. Creșterea competitivității economiei regionale pe termen lung; P4. Protecția mediului și creșterea eficienței energetice; P5. Susținerea educației și ocupării forței de muncă; P6. Susținerea sănătății și asistenței sociale; P7. Dezvoltarea rurală și agricultura.</p> <p>Strategia de dezvoltare a județului Dâmbovița acoperă toate prioritățile de dezvoltare stabilite pentru regiune și cuprinde cele patru principii operaționale care stau la baza documentului strategic regional – parteneriat, concentrare tematică, integrare și corelare, inovare. Mai mult decât atât, toate obiectivele strategice specifice ale regiunii au un corespondent în strategia județeană, fie cu obiective</p>

	<p>specifice sau măsuri din cadrul obiectivelor. De exemplu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Creșterea atractivității și accesibilității regiunii Sud Muntenia prin dezvoltarea mobilității și conectivității populației, bunurilor și serviciilor conexe în vederea promovării dezvoltării durabile este corelată cu Obiectivul 1.1 Infrastructura și serviciile de transport. • Dezvoltarea policentrică și echilibrată a rețelei de localități urbane este corelată cu nevoile și potențialul identificate pentru zona urbană dâmbovițeană. • Creșterea economiei regionale prin stimularea competitivității IMM-urilor autohtone și consolidarea cercetării – dezvoltării – inovării este corelată cu Obiectivul 2.3. Crearea cadrului necesar pentru dezvoltarea economică durabilă a județului Dâmbovița. • Protejarea și utilizarea eficientă a resurselor naturale și a patrimoniului natural este corelată cu Obiectivul 1.3 Creșterea accesului populației județului Dâmbovița la infrastructura și serviciile de protecție și conservare a mediului. • Dezvoltarea capitalului uman din regiunea Sud Muntenia prin creșterea accesului și a participării la educație și instruire pe tot parcursul vieții și stimularea ocupării forței de muncă și îmbunătățirea accesului la asistență medicală și servicii sociale de calitate și promovarea incluziunii sociale sunt corelate cu Obiectivul 1.2 Asigurarea accesului egal la servicii medicale, sociale și culturale. • Creșterea rolului așezărilor rurale și a contribuției agriculturii la economia regiunii Sud Muntenia este corelată cu Obiectivul 2.1. Dezvoltarea agriculturii dâmbovițene.
PLANURI/STRATEGII NAȚIONALE	
<p>Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă (SNDD) a României Orizonturi 2013 – 2020 – 2030</p>	<p>SNDD a stabilit obiective strategice pe termen scurt, mediu și lung:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Orizont 2013: Încorporarea organică a principiilor și practicilor dezvoltării durabile în ansamblul programelor și politicilor publice ale României ca stat membru al UE. • Orizont 2020: Atingerea nivelului mediu actual al țărilor Uniunii Europene la principalii indicatori ai dezvoltării durabile. • Orizont 2030: Apropierea semnificativă a României de nivelul mediu din acel an al țărilor membre ale UE din punctul de vedere al indicatorilor dezvoltării durabile. <p>Strategia actualizată de dezvoltare a județului Dâmbovița 2012-2020 a fost elaborată respectând principiile dezvoltării durabile și acoperă toate provocările cruciale (Schimbările climatice și energia curată; Transport durabil; Producție și consum durabile; Conservarea și gestionarea resurselor naturale; Sănătatea publică; Incluziunea socială, demografia și migrația; Sărăcia globală și sfidările dezvoltării durabile) și temele inter- și trans-sectoriale (Educație și formare profesională; Cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică,</p>

	inovarea) din SNDD.
Programul Național de Reformă 2014	<i>Programul Național de Reformă 2014</i> stabilește prioritățile naționale privind obiectivele Europa 2020, iar strategia județului Dâmbovița este corelată în totalitate cu acest document programatic. Pe termen scurt, prioritățile PNR 2014 sunt legate de relansarea economică, crearea de locuri de muncă și îmbunătățirea mediului de afaceri (acoperite prin direcția de dezvoltare Dezvoltarea economică a județului Dâmbovița), asigurarea sustenabilității finanțelor publice și creșterea eficienței și transparenței administrației publice (acoperite prin direcția de dezvoltare Dezvoltarea capacității administrative).
Strategia de dezvoltare teritorială a României România policentrică 2035 Coeziune și competitivitate teritorială, dezvoltare și șanse egale pentru oameni <i>Versiunea 1 august 2014</i>	Strategia de dezvoltare teritorială a României este documentul programatic pe termen lung prin care este conturată viziunea de dezvoltare a teritoriului național pentru orizontul de timp 2035 și sunt stabilite obiective de dezvoltare, măsuri, acțiuni și proiecte concrete la nivel teritorial. SDTR va reprezenta, după aprobarea versiunii finale, documentul care stă la baza întregului sistem de planificare spațială (amenajarea teritoriului și urbanism) la nivel național. Obiectivele stabilite prin SDTR sunt: O.1 Asigurarea unei integrări funcționale a teritoriului național în spațiul european prin sprijinirea interconectării eficiente a rețelelor energetice, de transporturi și broadband; O.2 Creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitară și serviciilor publice în vederea asigurării unor spații urbane și rurale de calitate, atractive și incluzive; O.3 Dezvoltarea unei rețele de localități competitive și coezive prin sprijinirea specializării teritoriale și formarea zonelor funcționale urbane; O4 Protejarea patrimoniului natural și construit și valorificarea elementelor de identitate teritorială; O.5 Creșterea capacității instituționale de gestionare a proceselor de dezvoltare teritorială. SDTR instituie 10 linii directe de planificare , respectiv: 1. Încurajarea concentrării locuirii în interiorul intravilanului localităților și limitarea dezvoltării urbane în zone care nu sunt deja echipate cu infrastructura tehnico-edilitară. 2. Încurajarea concentrării activităților industriale în parcuri tehnologice din exteriorul localităților și limitarea amplasării lor în intravilanul localităților. 3. Încurajarea construirii în zone industriale deja utilizate (brownfields) și interzicerea construirii în zone verzi. 4. Încurajarea locuirii sustenabile în centrele istorice ale localităților orașelor. 5. Dezvoltarea complementarității între zonele urbane și zonele rurale. 6. Încurajarea dezvoltării care utilizează energie verde și interzicerea construirii de imobile care utilizează în exploatare exclusiv combustibili fosili. 7. Luarea măsurilor necesare pentru diminuarea efectelor negative ale riscurilor naturale și industriale. 8. Încurajarea transportului sustenabil și obligativitatea elaborării

	<p>planurilor de mobilitate.</p> <p>9. Încurajarea planificării și proiectării de calitate și limitarea derogării de la planurile de dezvoltare urbană și teritorială în vigoare.</p> <p>10. Încurajarea implicării cetățenilor și comunităților în elaborarea strategiilor de dezvoltare și obligativitatea consultării publicului asupra fiecărei etape ale acestora.</p> <p>Deși documentul nu este finalizat, este îmbucurător faptul că Strategia actualizată de dezvoltare a județului Dâmbovița 2012-2020 acoperă obiectivele SDTR și respectă o parte dintre liniile directoare ale acestuia.</p>
Strategia energetică a României pentru perioada 2007 – 2020, actualizată pentru perioada 2011-2020	<p>Obiectivul general al strategiei sectorului energetic îl constituie satisfacerea necesarului de energie atât în prezent, cât și pe termen mediu și lung, la un preț cât mai scăzut, adecvat unei economii moderne de piață și unui standard de viață civilizat, în condiții de calitate, siguranță în alimentare, cu respectarea principiilor dezvoltării durabile.</p> <p>Prin subobiectivul 1.3.2. Creșterea eficienței energetice și a nivelului de utilizare a energiei verzi în județul Dâmbovița din cadrul obiectivului 1.3 Creșterea accesului populației județului Dâmbovița la infrastructura și serviciile de protecție și conservare a mediului, strategia județului Dâmbovița se corelează cu obiectivele Strategiei energetice – Siguranța energetică, Dezvoltare durabilă și Competitivitate – și măsurile creșterea eficienței energetice și promovarea producerii energiei pe bază de resurse regenerabile.</p>
Strategia Națională pentru Competitivitate (SNC) 2014-2020	<p>Strategia Națională pentru Competitivitate are ca viziune „Dezvoltarea unui ecosistem competitiv de afaceri, bazat pe un mediu de reglementare stabil, centrat pe antreprenoriat, inovare și creativitate, care să pună accent pe încredere, eficiență și excelență și să plaseze România în primele 10 economii la nivel european”.</p> <p>Direcțiile de dezvoltare ale județului Dâmbovița sunt corelate cu următoarele priorități și obiective ale SNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prioritatea 1. Îmbunătățirea mediului de reglementare – O1.3 Îmbunătățirea gradului de transparență a autorităților și a întreprinderilor publice, O1.4 Reducerea nivelului de birocrație al administrației publice; • Prioritatea 3. Factori și servicii suport – O3. 1 <i>Resurse umane și educație</i>: îmbunătățirea calității sistemului de educație și formare astfel încât să asigure corelarea cu piața muncii; O3.2 <i>Cercetare, dezvoltare și inovare</i>: asigurarea unei finanțări publice echivalente de 1% care să permită efectul de antrenare asupra cererii de cercetare în sectorul privat; O3.3 <i>Cercetare, dezvoltare și inovare</i>: Sprijinirea IMM-urilor în vederea lansării de produse sau servicii inovative prin fonduri de capital de risc, granturi, proiecte colaborative; O3.7 <i>Energie</i>: reducerea pierderilor în rețelele de distribuție a energiei electrice; O3.8 <i>Mediu</i>: îmbunătățirea infrastructurii de apă; O3.9 <i>Mediu</i>: consolidarea și extinderea sistemelor de management integrat al deșeurilor, inclusiv recuperarea energiei din deșeuri; O3.10 <i>Antreprenoriat</i>: îmbunătățirea

	<p>densității IMM-urilor raportată la populație; O3.11 <i>Antreprenoriat</i>: creșterea contribuției unitare a IMM-urilor la valoarea adăugată brută;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prioritatea 4. Promovarea celor 10 sectoare de viitor – O4.2 Creșterea atractivității investițiilor în cele 10 sectoare cu potențial de specializare inteligentă; • Prioritatea 5. Pregătirea Generației 2050 și provocări societale – O5.2 Dezvoltarea competitivă a agriculturii și spațiului rural.
<p>Strategia Națională a României privind Schimbările Climatice 2013-2020</p>	<p>În anul 2013 Ministerul Mediului și Schimbărilor climatice a publicat Strategia Națională a României privind Schimbările Climatice 2013-2020. Aceasta explică și ilustrează cele două componente cheie ale efortului climatic: cel de prevenire și combatere a efectelor schimbărilor climatice (prin acțiuni destinate reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră) și cel de adaptare adecvată și cu daune minime în contextul creat de schimbările climatice deja în curs. Prezenta strategie este corelată cu acest document prin obiectivul 1.3 Creșterea accesului populației județului Dâmbovița la infrastructura și serviciile de protecție și conservare a mediului și subobiectivele acestuia: 1.3.1. Extinderea accesului populației județului Dâmbovița la serviciile de alimentare cu apă, de evacuare a apelor uzate și de colectare și management integrat al deșeurilor; 1.3.2. Creșterea eficienței energetice și a nivelului de utilizare a energiei verzi în județul Dâmbovița; 1.3.3. Protejarea biodiversității prin managementul durabil al ariilor naturale protejate; 1.3.4. Infrastructură și servicii de intervenții în situații de urgență.</p>
PLANURI/STRATEGII EUROPENE	
<p>Strategia Europa 2020</p>	<p><i>Strategia Europa 2020, O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii</i> a fost adoptată în anul 2010 de către Comisia Europeană. Aceasta cuprinde trei priorități care se susțin reciproc și șapte inițiative emblematice pentru a stimula realizarea de progrese în cadrul fiecărei teme prioritare:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CREȘTERE INTELIGENTĂ (dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare), cu următoarele inițiative: „<i>O Uniune a inovării</i>”; „<i>Tineretul în mișcare</i>”; „<i>O agendă digitală pentru Europa</i>”; 2. CREȘTERE DURABILĂ (promovarea unei economii mai eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, mai ecologice și mai competitive), cu inițiativele: „<i>O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor</i>”; „<i>O politică industrială adaptată erei globalizării</i>”; 3. CREȘTERE FAVORABILĂ INCLUZIUNII (promovarea unei economii cu o rată ridicată a ocupării forței de muncă, care să asigure coeziunea socială și teritorială), cu inițiativele: „<i>O agendă pentru noi competențe și noi locuri de muncă</i>”; „<i>Platforma europeană de combatere a sărăciei</i>”. <p>Prin obiectivele sale, Strategia actualizată de dezvoltare a județului Dâmbovița 2012-2020 contribuie la îndeplinirea priorităților europene și a obiectivelor stabilite pentru Uniune. De exemplu,</p>

	<p>obiectivele 2.1.1: Asigurarea unei forțe de muncă suficiente și calificate pentru agricultură și 2.3.1. Dezvoltarea capitalului uman (din cadrul obiectivului 2.3. Crearea cadrului necesar pentru dezvoltarea economică durabilă a județului Dâmbovița) sunt corelate cu obiectivul european privind ocuparea forței de muncă (75% din populația cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani să aibă un loc de muncă). Obiectivul 1.3 Creșterea accesului populației județului Dâmbovița la infrastructura și serviciile de protecție și conservare a mediului reflectă obiectivul european privind schimbările climatice și energia, iar obiectivul 1.2 Asigurarea accesului egal la servicii medicale, sociale și culturale corespunde obiectivelor europene privind educația și combaterea sărăciei.</p>
<p>Politica Agricolă Comună 2014-2020</p>	<p>Politica Agricolă Comună sprijină agricultura europeană încă din anul 1962, având ca obiective principale să asigure condiții decente de trai agricultorilor și să garanteze o aprovizionare cu produse alimentare stabilă, sigură și la prețuri accesibile consumatorilor. Politica a fost reformată în iunie 2013 și se concentrează pe trei obiective principale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Îmbunătățirea competitivității sectorului agricol; • Conservarea ecosistemelor și o utilizare eficientă a resurselor naturale; • Crearea condițiilor pentru revitalizarea economică și socială a zonelor rurale. <p>Noile măsuri vizează, printre altele, facilitarea investițiilor colective, sprijinirea dezvoltării exploatațiilor mici, încurajarea transferurilor de cunoștințe agronomice între agricultori, încurajarea agriculturii ecologice, exploatarea zonelor defavorizate.</p> <p>Strategia județului Dâmbovița se corelează cu PAC 2014-2020 prin obiectivul 2.1. Dezvoltarea agriculturii dâmbovițene, dar și prin problemele evidențiate privind dezvoltarea mediului rural.</p>
<p>DOCUMENTE DE PLANIFICARE ALE INSTRUMENTELOR EUROPENE DE FINANȚARE</p>	
<p>Acordul de Parteneriat 2014-2020</p>	<p><i>Acordul de parteneriat 2014-2020</i> reprezintă cadrul strategic de utilizare a Fondurilor Europene Structurale și de Investiții 2014-2020 alocate României în cadrul Politicii de Coeziune.</p> <p>Acesta cuprinde cinci provocări principale care necesită investiții strategice pentru a îndepărta obstacolele din calea dezvoltării și a debloca potențialul economic al țării: <i>competitivitate și dezvoltare locală, oameni și societate, infrastructură, resurse, administrație și guvernare</i>. Au fost stabilite, de asemenea, unsprezece obiective tematice naționale:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării; 2. Îmbunătățirea accesului și a utilizării și creșterea calității TIC; 3. Îmbunătățirea competitivității IMM-urilor, a sectorului agricol (în cazul Fondului European Agricol pentru Dezvoltare Rurală) și a sectorului pescuitului și acvaculturii (pentru Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime); 4. Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon în toate sectoarele;

	<ol style="list-style-type: none"> 5. Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor; 6. Protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor; 7. Promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore; 8. Promovarea sustenabilității și calității locurilor de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă; 9. Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare; 10. Investițiile în educație, formare și formare profesională vocațională și învățare pe tot parcursul vieții; 11. Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și o administrație publică eficientă. <p>Strategia actualizată de dezvoltare a județului Dâmbovița 2012-2020 este corelată în totalitate cu prioritățile și obiectivele din Acordul de Parteneriat prin cele trei direcții de dezvoltare (Asigurarea accesului populației județului Dâmbovița la servicii publice de calitate, Dezvoltarea economică a județului Dâmbovița, Dezvoltarea capacității administrative). În plus, aceasta contribuie la prioritățile teritoriale de dezvoltare și cuprinde referiri la dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității și investiții teritoriale integrate, aspecte identificate ca fiind prioritare în AP.</p>
<p>Programul Operațional Regional 2014-2020 <i>versiunea oficială transmisă Comisiei Europene, august 2014</i></p>	<p>Obiectivul POR 2014-2020 este de a contribui la creșterea competitivității economice și îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale și regionale prin sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri, a condițiilor infrastructurale și a serviciilor, care să asigure o dezvoltare sustenabilă a regiunilor, capabile să gestioneze în mod eficient resursele, să valorifice potențialul lor de inovare și de asimilare a progresului tehnologic.</p> <p>Direcțiile de dezvoltare propuse în cadrul Strategiei actualizate de dezvoltare a județului Dâmbovița pot fi realizate cu sprijin financiar oferit de POR 2014-2020, ele acoperind majoritatea axelor prioritare din acest program, cum ar fi: Axa Prioritară 2. Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, Axa Prioritară 3. Sprijinirea eficienței energetice în clădiri publice, Axa Prioritară 6. Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională și locală, Axa Prioritară 7. Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului, Axa Prioritară 8. Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale și Axa Prioritară 10. Îmbunătățirea infrastructurii educaționale.</p>
<p>Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020 <i>versiunea oficială 1.0</i></p>	<p>POIM 2014-2020 are ca obiectiv general sprijinirea dezvoltării la standarde europene a infrastructurii de transport, mediu, energie și prevenirea riscurilor, în vederea creării premiselor unei creșteri economice sustenabile, în condiții de protecție și utilizare eficientă a resurselor naturale.</p> <p>Prin obiectivele 1.1 Infrastructura și serviciile de transport și 1.3 Creșterea accesului populației județului Dâmbovița la infrastructura și serviciile de protecție și conservare a mediului (cu subobiectivele 1.3.1. Extinderea accesului populației județului</p>

	<p>Dâmbovița la serviciile de alimentare cu apă, de evacuare a apelor uzate și de colectare și management integrat al deșeurilor; 1.3.2. Creșterea eficienței energetice și a nivelului de utilizare a energiei verzi în județul Dâmbovița; 1.3.3. Protejarea biodiversității prin managementul durabil al ariilor naturale protejate; 1.3.4. Infrastructură și servicii de intervenții în situații de urgență), Strategia județului se corelează cu o parte din axele prioritare POIM: AP 1. Îmbunătățirea mobilității prin dezvoltarea rețelei TEN-T și a metroului, AP 2. Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient, AP 3. Dezvoltarea infrastructurii de mediu în condiții de management eficient al resurselor, AP 4. Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate istoric, AP 5. Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor, AP 6: Promovarea energiei curate și eficienței energetice în vederea susținerii unei economii cu emisii scăzute de carbon.</p>
<p>Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020 <i>versiunea oficială 1.0</i></p>	<p>Cea de-a treia direcție de dezvoltare propusă prin Strategia actualizată de dezvoltare a județului Dâmbovița 2012-2020, Dezvoltarea capacității administrative își găsește corespondența în Programul Operațional Capacitate Administrativă, care poate sprijini atingerea obiectivelor privind creșterea transparenței, integrității și responsabilității la nivelul administrației publice județene și creșterea calității și accesibilității serviciilor publice oferite de către aceasta.</p>
<p>Program Operațional Capital Uman 2014-2020 <i>versiunea oficială 1.0</i></p>	<p>Prin componenta dezvoltării resursei umane a obiectivelor stabilite privind creșterea calității serviciilor sociale și de educație, diversificarea economiei locale, dezvoltarea activității de turism și dezvoltarea agriculturii, prezenta Strategie este în concordanță cu axele prioritare POCU 2014-2020 (AP 1. Inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri”, AP 3. Locuri de muncă pentru toți, AP 4. Incluziunea socială și combaterea sărăciei, AP 5. Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității, AP 6. Educație și competențe).</p>
<p>PO Competitivitate 2014-2020 <i>versiunea oficială 1.0</i></p>	<p>Problematica competitivității apare frecvent în Strategia actualizată de dezvoltare durabilă a județului Dâmbovița, în special în ceea ce privește activitățile de Cercetare, dezvoltare și inovare. Datorită corelării acesteia cu POC 2014-2020, județul poate beneficia de sprijin prin cele două axe, Axa Prioritară 1. Cercetare, dezvoltare și inovare (CDI) în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor, Axa Prioritară 2. Tehnologia Informației și Comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă, pentru obiective precum: încurajarea și sprijinirea unei agriculturi sustenabile și competitive, și a inovării în domeniu; crearea cadrului necesar pentru dezvoltarea economică durabilă a județului Dâmbovița și încurajarea și susținerea mediului antreprenorial.</p>
<p>Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 <i>versiunea oficială 1 –</i></p>	<p>În cadrul direcției de dezvoltare Dezvoltarea economică a județului Dâmbovița există o serie de obiective corelate cu prioritățile PNDR 2014-2020 – P1 Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, în silvicultură și în zonele rurale; P2</p>

<i>1 iulie 2014</i>	<p>Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovative și a gestionării durabile a pădurilor; P3 Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură; P4 Refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor care sunt legate de agricultură și silvicultură; P5 Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și rezilientă la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic; P6 Promovarea incluziunii sociale, reducerea sărăciei și dezvoltare economică în zonele rurale. Este vorba despre obiectivul 2.1. Dezvoltarea agriculturii dâmbovițene, cu subobiectivele 2.1.1. Asigurarea unei forțe de muncă suficiente și calificate pentru agricultură, 2.1.2. Încurajarea și sprijinirea unei agriculturi sustenabile și competitive, și a inovării în domeniu, 2.1.3. Încurajarea structurilor colaborative și a transferului de cunoștințe, 2.1.4. Valorificarea și promovarea produselor agricole locale, și</p> <p>Produsul nr 4: Promovarea agroturismului în zona Pietrari-Voinești din cadrul obiectivului 2.2. Valorificarea potențialului local pentru dezvoltarea turismului și diversificarea economiei locale.</p>
---------------------	---

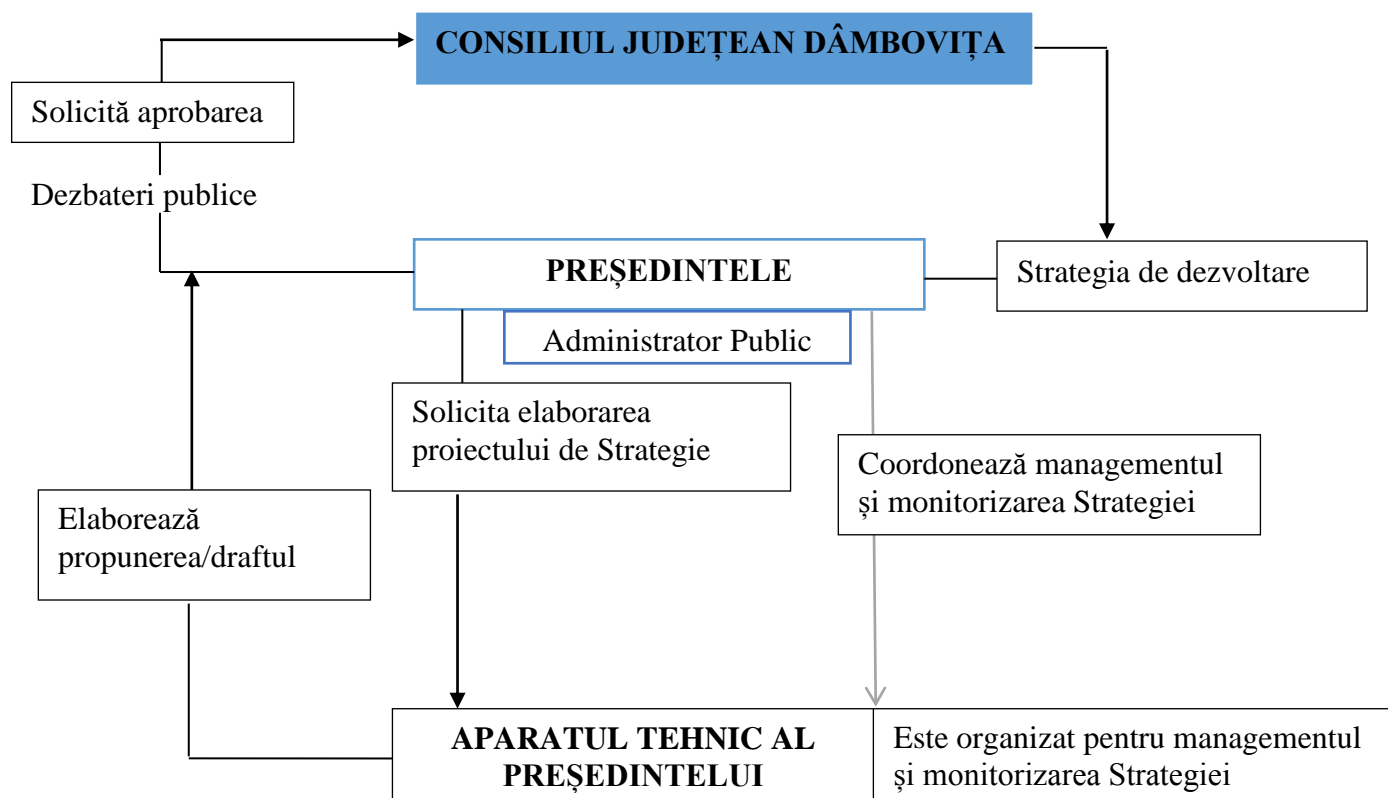
MANAGEMENTUL ȘI MONITORIZAREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020

Consiliul județean are între atribuțiile principale atribuții privind organizarea și funcționarea aparatului de specialitate al consiliului județean, ale instituțiilor și serviciilor publice de interes județean și ale societăților comerciale și regiilor autonome de interes județean, precum și atribuții privind dezvoltarea economico-socială a județului și atribuții privind gestionarea patrimoniului județului.

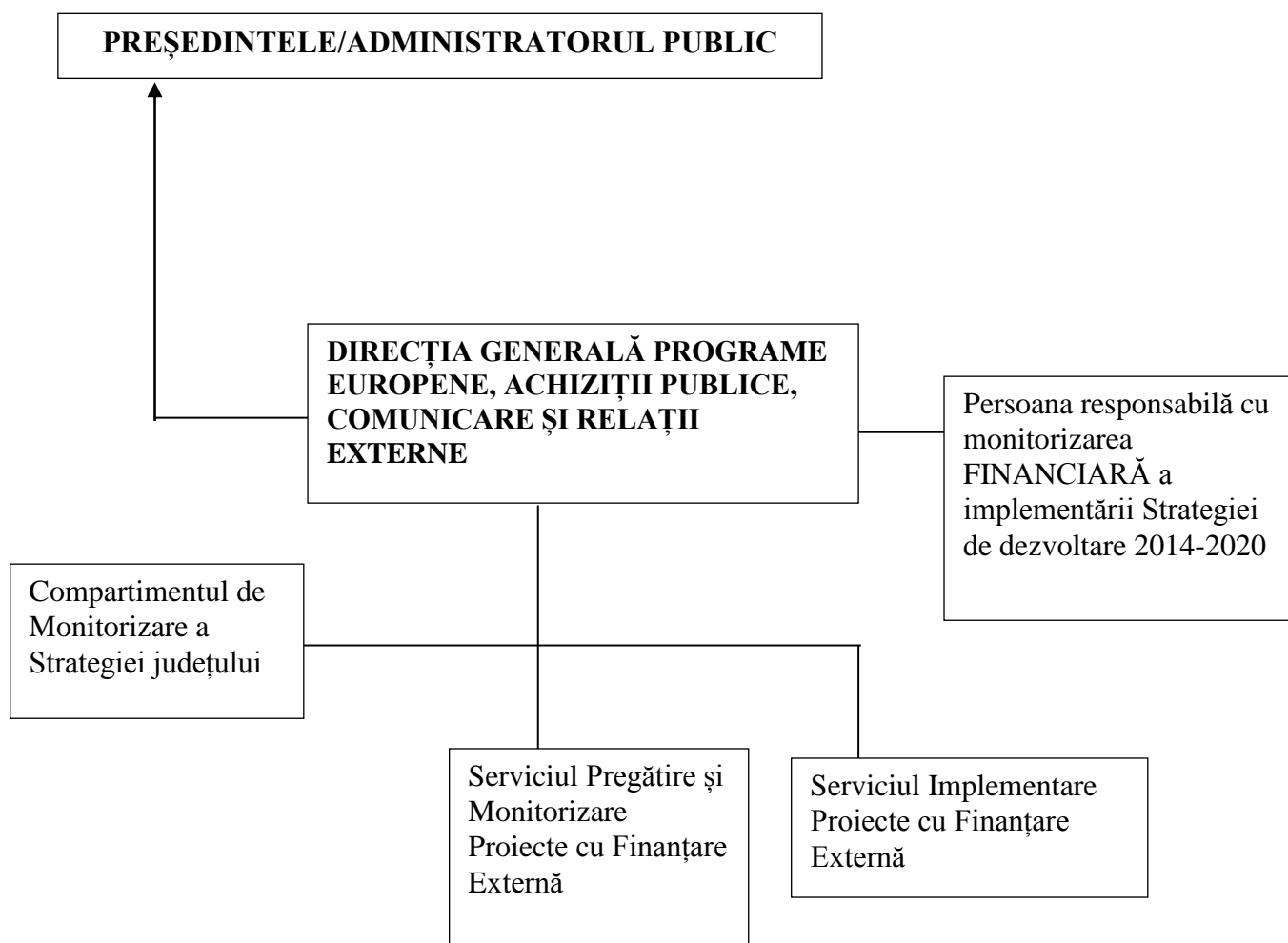
Adoptarea Strategiei de dezvoltare 2012-2020 aduce provocarea punerii în practică și realizării direcțiilor de dezvoltare propuse. De aceea, pentru managementul și implementarea acesteia este nevoie de:

- stabilirea cadrului instituțional și
- stabilirea modalităților, a instrumentelor de lucru ce vor face posibilă implementarea cu succes a Strategiei.

Aparatul tehnic al Președintelui Consiliului Județean are un rol esențial, atât în elaborarea Strategiei, cât și în implementarea acesteia, circuitul general fiind prezentat mai jos:

Pentru asigurarea managementului Strategiei se va stabili în detaliu modalitatea de lucru a Compartimentului de Monitorizare a Strategiei de Dezvoltare a județului având în vedere responsabilitățile și fișele de post ale angajaților (conform Organigramei Consiliului Județean Dâmbovița, aprobată prin HCJ nr. 44/2014).

Strategia de dezvoltare a județului Dâmbovița 2012-2020 implică o serie de resurse ce trebuie gestionate atent și eficient, astfel încât să fie realizate obiectivele propuse.

Pentru evaluarea Strategiei se pot utiliza indicatorii de mai jos:

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

Nr. crt.	Direcția de dezvoltare/obiectivul	Indicatori	Valoarea la nivelul anului						
			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1	ASIGURAREA ACCESULUI POPULAȚIEI JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA LA SERVICII PUBLICE DE CALITATE								
	Obiectivul 1.1 Îmbunătățirea accesului populației la infrastructura și serviciile de transport	Nr. locuitori conectați la infrastructura județeană de transport							
		Nr. de km. Reabilitați							
		Nr. de km. Modernizați							
		% de diminuare a timpului de transport							
		% de creștere a siguranței în trafic							
	Obiectivul 1.2 Asigurarea accesului egal la servicii medicale, sociale și culturale	Nr. de locuitori ai județului ce beneficiază de servicii medicale de calitate							
		Nr. de locuitori ai județului ce beneficiază de servicii sociale de calitate							
		Nr. de locuitori ai județului ce beneficiază de servicii culturale de calitate							
		Nr. unități medicale reabilite							
		Nr. unități medicale modernizate							
		Nr. centre sociale reabilite							
		Nr. centre sociale modernizate							
		% creștere a utilizării infrastructurii culturale							
		% reducere a timpului de intervenție în caz de urgențe medicale							
	Obiectivul 1.3. Creșterea accesului populației județului Dâmbovița la infrastructura și serviciile de protecție și conservare a mediului	Nr. de locuitori ce beneficiază de acces la rețeaua de alimentare cu apă și canalizare							
		Nr. de locuitori ce beneficiază de acces la sistemul de management integrat al deșeurilor							
		Nr. de clădiri publice reabilite termic							
		Nr. locuințe reabilite termic							

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

Nr. crt.	Direcția de dezvoltare/obiectivul	Indicatori	Valoarea la nivelul anului						
			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
		% teritoriu acoperit de iluminat public							
		% promovare a surselor de energie regenerabilă							
		Nr. situri poluate istoric închise/reabilitate, după caz							
		% îmbunătățire a managementului situațiilor de urgență							
2	DEZVOLTAREA ECONOMICĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA								
	Obiectivul 2.1. Dezvoltarea agriculturii dâmbovițene	Nr. de campanii de promovare							
		Nr. de întâlniri pentru sprijinirea agricultorilor locali							
		Nr. de proiecte sprijinite							
		% îmbunătățire a cunoașterii produselor locale							
	Obiectivul 2.2. Valorificarea potențialului local pentru dezvoltarea turismului și diversificarea economiei locale	Nr. turiști atrași în zonă							
		% contribuție a turismului la economia locală							
		% cunoaștere la nivel național a obiectivelor turistice din Dâmbovița „brand awareness”							
		Nr. de monumente reabilitate							
	Obiectivul 2.3. Crearea cadrului necesar pentru dezvoltarea economică durabilă a județului Dâmbovița	Nr. de locații adecvate pentru dezvoltarea afacerilor							
		% investiții străine atrase							
		% resursă umană calificată							
		Nr. acțiuni de promovare a mediului de afaceri local							
		Nr. de evenimente destinate ocupării forței							

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

Nr. crt.	Direcția de dezvoltare/obiectivul	Indicatori	Valoarea la nivelul anului						
			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
		de muncă							
		Nr. de măsuri de sprijinire a mediului de afaceri local							
3	DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII ADMINISTRATIVE								
	Obiectivul 3.1. Întărirea capacității comunităților locale de a genera și gestiona dezvoltarea	Nr. mecanisme pentru eficientizarea administrației la nivel local							
		Nr. măsuri pentru îmbunătățirea comunicării inter-instituționale							
		Nr. proiecte cu finanțare europeană							
	Obiectivul 3.2. Îmbunătățirea managementului resurselor umane în administrația publică județeană	Nr. de proiecte specifice managementului resurselor umane realizate							
		Nr. de persoane din administrația publică județeană instruite							
		Nr. de schimburi de bune practici realizate cu parteneri interni sau externi							
	Obiectivul 3.3 Creșterea calității și accesibilității serviciilor publice oferite de către administrația publică județeană	Nr. de SCIM implementate							
		% performanțe lingvistice ale funcționarilor/angajaților din sectorul public județean							
		% utilizare ITC în administrația locală							
		% cetățeni mulțumiți de calitatea serviciilor oferite							
	Obiectivul 3.4. Creșterea transparenței, integrității și responsabilității la nivelul administrației publice județene	Nr. de măsuri anticorupție adoptate							
		Nr. de experți în prevenirea și combaterea							

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

Nr. crt.	Direcția de dezvoltare/obiectivul	Indicatori	Valoarea la nivelul anului						
			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
		corupției							
		Nr. de campanii anticorupție organizate							
	Obiectivul 3.5. Reducerea poverii administrative pentru mediul de afaceri și cetățenii județului Dâmbovița	Nr. de e-aplicații implementate							
		Nr. de măsuri adoptate							
		% îmbunătățire a standardelor etice							
	Obiectivul 3.6. Sprijinirea activității formelor asociative dintre unitățile administrației publice locale sau dintre acestea și mediul privat, pentru întărirea capacității acestora	Nr. de GAL-uri create (total = urban+rural)							
		Nr. de strategii locale pentru abordarea dezvoltării sub responsabilitatea comunității							
		Nr. proiecte GAL-uri realizate							

PLAN DE ACȚIUNE

1. ASIGURAREA ACCESULUI POPULAȚIEI JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA LA SERVICII PUBLICE DE CALITATE					
Obiectivul 1.1 Îmbunătățirea accesului populației la infrastructura și serviciile de transport⁹²					
Consiliul Județean Dâmbovița					
PRIORITATI REGIONALE POR 2014-2020:					
Prioritatea 1 – Traseul 2: DJ 720 – lim. PH – Moreni – Gura Ocnitei; DJ 720 B Gura Ocnitei – Ulmi; DJ 711 Târgoviște – Dobra, Cojasca; DJ 101 B - DN 1 A Niculești – lim. IF (DB)					
Prioritatea 2 – Traseul 2: DJ 503 lim. TL , Șelaru, Fierbinți, DJ 611 Fierbinți, Vișina, Petrești, DN 61 (DB); DJ 503 lim. DB, Rociu, Oarja, Catanele (AG).					
Dezvoltarea infrastructurii de transport județean prin modernizarea DJ 711 Târgoviște (DN 71) – Ulmi – Comișani – Bucșani – Băleni – Dobra – Bilciurești – Cojasca – Bujoreanca (comuna Cornești – DN 1A)	UAT Dâmbovița	UAT Teleorman UAT localități traversate CNADNR	14.300.000 euro	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Modernizarea DJ 503 pe traseul limită județ Teleorman – Șelaru – Fierbinți km. 87+070 – km. 95+532 (8,462 km) și DJ 611 pe traseul Fierbinți – Vișina – Petrești km. 22+000 – km. 41+694 (19,694 km)	UAT Dâmbovița	UAT localități traversate	14.225.390 euro	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Modernizarea infrastructurii de transport interjudețean pe traseul DJ 401 A limită jud. Giurgiu – Potlogi –	UAT Dâmbovița UAT Giurgiu	UAT localități traversate CNADNR	10.800.000 euro	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020

⁹² Implicarea CNADNR în proiectele de reabilitare și modernizare drumuri județene se referă îndeosebi la intersecțiile cu drumurile naționale/autostradă

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

Zidurile – Crovu – Odobești – Costești Vale – Mătăsaru – Mogoșani – Găești (DN 7)					
Modernizarea DJ 724 – DJ 702 B – DJ 702 E pe traseul Pucheni – Malu cu Flori – DN 72 A – Gemenea – Cândești – Tătărani – Mănești – Dragomirești – Ungureni – Frasin Vale – Cobia – Gura Foii – Găești (DN 7)	UAT Dâmbovița	UAT localități traversate CNADNR	17.700.000 euro	FEDR	TL
Dezvoltarea infrastructurii de transport județean Dâmbovița și Prahova pe traseul DJ 711 Târgoviște (DN 71) – Ulmi – DJ 720 B, DJ 720 B Ulmi – DJ 711 – DN 72 – Răzvad (DJ 720) și DJ 720 Răzvad (DJ 720B) – Gura Ocniței – Moreni – limită județ Prahova – Ditești – Filipeștii de Pădure – Călinești – Florești DN 1 (E60)	UAT Dâmbovița UAT Prahova	UAT localități traversate CNADNR	9.100.000 euro	FEDR	TL
Modernizarea DJ 712 A- DJ 702 B și DJ 702 pe traseul Fieni (DN 71) Runcu – Râul Alb – Gura Bărbulețului – Pietrari – Voinești – DN 72 A – Gemenea – Cândești – lim. Jud. Argeș – Boțești – Dobrești – Topoloveni (DN 7)	UAT Dâmbovița UAT Argeș	UAT localități traversate CNADNR	17.700.000 euro	FEDR	TL
Modernizarea DJ 715 și 710 pe traseul Buciumeni (DN 71) – Bezdead – Costișata – lim. Jud. Prahova spre Breaza	UAT Dâmbovița UAT Prahova	UAT localități traversate CNADNR	7.000.000 euro	FEDR	TL
Modernizarea DJ 503, DJ 702 F, DJ 702 G și DJ 703 B pe traseul Giurgiu – Teleorman – Șelaru – Fierbinți – lim. Jud. Argeș – Slobozia – lim. Jud. Dâmbovița – Răscăeți – Puntea de	UAT Dâmbovița UAT Giurgiu UAT Teleorman	UAT localități traversate CNADNR	41.100.000 euro	FEDR	TL

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

Greci – Autostrada A1 – Ionești – Pătroaia – lim. Jud. Argeș – Căteasca – Autostrada A1					
Construirea șoselei TRANSCARPATICA – Moroeni – Zănoaga – Bolboci – Padina – Dudele – Moeciu de Sus – Moeciu de Jos	UAT Dâmbovița UAT Brașov	CADNR UAT localități traversate	50.000.000 euro	PPP Buget de stat	TL
Creșterea accesibilității platoului Padina Peștera : DJ 713 Sinaia (DN 71) – Cabana Cuibul Dorului – Șaua Dichiu – intersecție drum acces Cabana Pietra Arsă; Drum legătură DJ 713 – DJ 714 Zănoaga; DJ 714 Glod (DN 71) – Sanatoriu Moroeni – Peștera: sector Zănoaga – Bolboci și Cheile Tătarului – Salvamont.	UAT Dâmbovița UAT Prahova	CADNR UAT localități traversate	50.812.750 lei 4.339.449,46 lei 8.685.920 lei.	PNDL	2014-2016
Realizarea unei legături între DN 71 și DN 72 A printr-un drum județean (DC 142 – rambleul căii ferate industriale Mina Șotânga – drum forestier Mărgineanca).	UAT Dâmbovița	UAT Doicești, Șotânga, Tătărani	19.350.000 lei	FEDR	TL
Modernizarea drumurilor de acces la obiectivele turistice și culturale	UAT Dâmbovița	UAT-uri vizate	-	FEDR, PNDL	2014-2020
Studiu de mobilitate și studiu tehnic asupra drumurilor județene și expertizarea tuturor podurilor existente	UAT Dâmbovița	SCLDP Dâmbovița UATuri	100.000 lei	Buget local	2014-2020
Reclasificarea unor sectoare de drumuri județene și aprecieri asupra accesului către singura localitate din județ (Vlădeni) care se accesează pe drum comunal			100.000 lei		
Studiu privind eficientizarea			100.000 lei		

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

serviciilor de întreținere și modernizare a drumurilor județene și comunale care, în unele cazuri, se desfășoară prin UAT fără respectarea normativelor tehnice și a legislației în vigoare					
Dezvoltarea sistemelor de mentenanță a infrastructurii de transport județean cu sublinierea rolului important al SCLDP Dâmbovița			100.000 lei		
Construirea unei magistrale intercomunale de transport la limita economică de interes a municipiului Târgoviște	UAT Dâmbovița CNADNR	UAT-uri	Conform DALI	Buget de stat	TL
Alte organizații					
Construirea variantei de ocolire a municipiului Târgoviște	CNADNR	UAT Dâmbovița UAT Târgoviște	430.000.000 lei	PO IM 2014-2020 (FC)	2014-2020
Construirea Drumului Express (Muntenia Express) Găești – Ploiești – Buzău – Brăila	CNADNR	UAT Dâmbovița UAT Târgoviște, Găești	1.279.600.000 Euro	FC	2021-2030
DN 7 – București – Chitila – Tărtășești, DN 71 Bâldana – Târgoviște – Sinaia	CNADNR	UAT Dâmbovița	37.000.000 euro 68.000.000 euro	Buget național Program național reabilitare DN	2015-2020
Crearea arterelor ocolitoare a localităților Moreni, Răcari, Găești, Pucioasa, Fieni, Titu	CNADNR	UAT orașe și municipii	Conform SF/DALI	Buget național	TL
Modernizarea rețelei de străzi și drumuri de interes local în mediul urban	UAT Moreni, Răcari, Găești, Pucioasa, Fieni, Titu	UAT Dâmbovița	Conform SF/DALI, Planuri de mobilitate locală	POR 2014-2020 (FEDR), PNDL, Bugete locale	2014-2020
Reabilitare, modernizare și	UAT Târgoviște	DAPP, Direcția de	44.000.000 lei	POR 2014-2020	2014-2020

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

Întreținere străzi – zona I Târgoviște		Salubritate, SC ECO-SAL 2005 SA, ADI CIVITAS UAT Dâmbovița		(FEDR), PNDL, Buget local	
Reabilitare, modernizare și întreținere străzi – zona II Târgoviște	UAT Târgoviște	DAPP, Direcția de Salubritate, SC ECO-SAL 2005 SA, ADI CIVITAS UAT Dâmbovița	44.000.000 lei	POR 2014-2020 (FEDR), PNDL, Buget local	2014-2020
Reabilitare, modernizare și întreținere străzi – Centru Târgoviște	UAT Târgoviște	DAPP, Direcția de Salubritate, SC ECO-SAL 2005 SA, ADI CIVITAS UAT Dâmbovița	88.000.000 lei	POR 2014-2020 (FEDR), PNDL, Buget local	2014-2020
Realizare Parcări subterane în Municipiul Târgoviște	UAT Târgoviște	UAT Dâmbovița	129.000.000 lei	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Îmbunătățirea accesului populației urbane la un transport în comun public și privat de calitate	ADI CIVITAS	UAT Dâmbovița UAT Moreni, Răcari, Găești, Pucioasa, Fieni, Titu	Conform SF/DALI, Planuri de mobilitate locală	POR 2014-2020 (FEDR) Fonduri private	2014-2020
Modernizarea și eficientizarea sistemului de management al traficului	UAT Moreni, Răcari, Găești, Pucioasa, Fieni, Titu	UAT Dâmbovița	Conform SF/DALI, Planuri de mobilitate locală	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Încurajarea transportului ecologic prin amenajarea aleilor, trotuarelor, pistelor pentru bicicliști, altor spații urbane etc.	UAT Moreni, Răcari, Găești, Pucioasa, Fieni, Titu	UAT Dâmbovița	Conform SF/DALI, Planuri de mobilitate locală	POR 2014-2020 (FEDR), Fondul pentru Mediu	2014-2020
Reabilitarea, modernizarea drumurilor și străzilor de interes local în mediul rural, inclusiv lucrări de artă, trotuare, centru civic, precum și ale drumurilor de exploatare agricolă	UAT comune conform Anexei PA1 ADI implicate	UAT Dâmbovița	Conform SF/DALI	PNDR 2014-2020, PNDL, Bugete locale	2014-2020
Transportul feroviar București, Titu,	CFR	UAT Dâmbovița	Conform	Buget de stat	2014-2020

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

Târgoviște, Pucioasa, Fieni, Pietroșița, inclusiv modernizarea gărilor de pe traseu		UAT localități	SF/DALI		
Construirea unui centru intermodal rutier/feroviar în Titu	UAT Titu Partener privat	UAT Dâmbovița	Conform SF/DALI	PPP	2014-2020
Modernizarea drumului dintre Moțâieni și Vulcana Băi și transformarea sa în drum județean	UAT Moțâieni UAT Vulcana Băi UAT Dâmbovița	CNADNR	Conform SF/DALI	PNDL PNDR 2014-2020	2014-2020
Obiectivul 1.2 Asigurarea accesului egal la servicii medicale⁹³, sociale și culturale					
Consiliul Județean Dâmbovița					
Reabilitarea, modernizarea, refuncționalizarea și echiparea infrastructurii serviciilor de sănătate din cadrul Centrului regional de recuperare neuro-motorie Gura Ocnitei – Spitalului Județean de Urgență Târgoviște	UAT Dâmbovița	Spitalul Județean Ministerul Sănătății UAT Gura Ocnitei	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Reabilitare și dotare secția medicină internă Voinești	UAT Dâmbovița	Spitalul Județean Ministerul Sănătății UAT Voinești	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Reabilitarea și dotarea cu echipamente a Spitalului Județean de Urgență Târgoviște – corpurile A, B, spălătorie, sediu administrativ, dispensar TBC, Centru Transfuzii	UAT Dâmbovița	Spitalul Județean Ministerul Sănătății	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ dotarea infrastructurii de servicii medicale din orașul Titu (centru de sănătate, unitate primiri	UAT Dâmbovița	Spitalul Județean Policlinica Titu Ministerul Sănătății UAT Titu	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020

⁹³ Finanțările europene în perioada 2014-2020 sunt preconizate a viza în special acele zone/localități cu infrastructură pentru servicii sociale deficitară și/sau care nu asigură condiții de funcționare și de viață conform standardelor de calitate în vigoare, precum și zone/localități cu infrastructură medicală insuficientă și de o calitate necorespunzătoare, identificate prin studiile Ministerului Sănătății (draft POR 2014-2020).

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

urgente)					
Reabilitare și dotare Secție Psihiatrie Cronici Gura Ocniței SJUT	UAT Dâmbovița	Spitalul Județean Ministerul Sănătății UAT Gura Ocniței	Conform DALI	FEDR	TL
Reabilitarea și dotarea clădirii Secției Boli Infecțioase din cadrul Spitalului Județean de Urgență Târgoviște	UAT Dâmbovița	Spitalul Județean Ministerul Sănătății	Conform DALI	FEDR	TL
Realizarea unui Centru de Imagistică Nucleară la Spitalul Județean Dâmbovița	UAT Dâmbovița	Spitalul Județean Ministerul Sănătății	Conform DALI	FEDR	2014-2020
Reabilitare și dotare secția pneumologie – TBC Moroeni, SJUT	UAT Dâmbovița	Spitalul Județean Ministerul Sănătății UAT Moroeni	Conform DALI	FEDR	TL
Reabilitarea, refuncționalizarea și asigurarea dotării necesare pentru sporirea gradului de confort instituțional al persoanelor cu dizabilități la Școala Specială Gimnazială Târgoviște	UAT Dâmbovița	Școala Specială Gimnazială Târgoviște DGASPDC DB	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Reabilitarea, modernizarea și dotarea Centrului de Servicii Comunitare Pucioasa (apartamente de tip familial)	DGASPDC DB UAT Dâmbovița	UAT Pucioasa	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Reabilitarea, modernizarea și dotarea Centrului de Servicii Sociale Floare de Colț Târgoviște (apartamente de tip familial)	DGASPDC DB UAT Dâmbovița	UAT Târgoviște	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Reabilitarea, modernizarea și dotarea Centrului de Servicii Sociale Găești (apartamente de tip familial)	DGASPDC DB UAT Dâmbovița	UAT Găești	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Telemunca: Oportunitate de revalorizare a zonelor rurale	UAT Dâmbovița Furnizori de servicii de ocupare și formare acreditați	UAT mediul rural AJOFM DB Universitatea Valahia	1.900.000 lei	PO Capital Uman 2014-2020 (FSE)	2014-2020
Inventarierea monumentelor istorice de importanță națională din județul	UAT Dâmbovița	Centrul Județean de Cultură DJ pt Cultură a județului	100.000 lei	FONDUL CULTURAL	2015-2016

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

Dâmbovița în vederea stabilirii stării acestora, riscurilor la care sunt supuse și măsurilor care pot fi întreprinse în vederea salvării și valorificării acestora		Dambovita		NAȚIONAL Buget local	
Alte organizații					
Reabilitarea/modernizarea/extinderea /dotarea infrastructurii de servicii medicale în Moreni, Pucioasa, Găești	UAT Moreni, Pucioasa, Găești	Spital Pucioasa Spital Municipal Moreni Ministerul Sănătății	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Construirea/reabilitarea/modernizarea/extinderea/dotarea centrelor comunitare de intervenție integrată	UAT ⁹⁴ conform PA1 Furnizori privați și publici de servicii sociale	UAT Dâmbovița Ministerul Sănătății AJOFM Dâmbovița DGASPDC DB	Conform SF?DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Realizare/extindere/reabilitare/modernizare/dotare a unităților sanitare din mediul rural	UAT conform Anexelor PA1 și PA4	UAT Dâmbovița Ministerul Sănătății	Conform SF/DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității în zone defavorizate din mediul urban	GAL-uri	UAT Dâmbovița	Conform SF/DALI	POR 2014-2020 (FEDR) + PO Capital Uman 2014-2020 (FSE)	2014-2020
Reabilitarea și modernizarea regiunilor aferente cartierelor Prișeaca și Sârbi	UAT Târgoviște	UAT Dâmbovița	Conform SF/DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității în zone defavorizate din mediul rural	GAL-uri	UAT Dâmbovița	Conform SF/DALI	POR 2014-2020 (FEDR) + PO Capital Uman 2014-2020 (FSE)	2014-2020
Construirea Centrului pentru persoane în ultimul stadiu de viață „Respiro”	UAT Târgoviște	UAT Dâmbovița	Conform SF/DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Realizarea centrului social „Omenia”					

⁹⁴ Au fost identificate nevoile de îmbunătățire a infrastructurii medico-sanitare și, respectiv, a celei sociale

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

Creșterea accesului la condiții bune de locuire pentru grupuri vulnerabile și familii tinere prin construirea unor locuințe sociale	UAT conform Anexei PA1	UAT Dâmbovița	Conform SF/DALI	ANL PPP	2014-2020
Îmbunătățirea accesului la servicii sociale al comunităților rurale prin construirea/reabilitarea/dotarea unor centre sociale de zi pentru grupuri vulnerabile	UAT conform Anexei PA1	UAT Dâmbovița DGASPCD DB ISJ Dâmbovița	Conform SF/DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea/echiparea infrastructurii educaționale preuniversitare	UAT conform Anexelor PA1 și PA4	UAT Dâmbovița ISJ Dâmbovița	Conform SF/DALI	POR 2014-2020 (FEDR) PNDL PNDR 2014-2020 (FEADR)	2014-2020
Construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea/echiparea infrastructurii educaționale preșcolare (creșe, grădinițe)	UAT conform Anexelor PA1 și PA4	UAT Dâmbovița ISJ Dâmbovița	Conform SF/DALI	POR 2014-2020 (FEDR) PNDL PNDR 2014-2020 (FEADR)	2014-2020
Extinderea Campusului Universitar Reabilitarea parcului Universității	Univ. Valahia ICSTM	UAT Dâmbovița		POR, POC 2014-2020 (FEDR) Fondul de mediu	2014-2020
Construirea/ reabilitarea/modernizarea bazelor sportive, terenurilor de sport școlare	UAT conform Anexei PA1	UAT Dâmbovița ISJ Dâmbovița	Conform SF/DALI	POR 2014-2020 (FEDR) PNDL Bugete locale	2014-2020
Reabilitare bază sportivă Petrolul	UAT Târgoviște	CSM Târgoviște Universitatea Valahia UAT Dâmbovița CNI	94.600.000 lei	POR 2014-2020 (FEDR) PNDL Buget local	2014-2020
Stadion fotbal Târgoviște	UAT Târgoviște CNI	CSM Târgoviște Universitatea Valahia UAT Dâmbovița	Conform SF/DALI	Buget de stat	2014-2020
Reabilitarea terenurilor de sport ale	UAT Târgoviște	UAT Dâmbovița	8.600.000 lei	PNDL	2014-2020

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

unităților școlare din Municipiul Târgoviște	Instituții de învățământ	ISJ Dâmbovița		Buget local	
Colegiul Economic „Ion Ghica” Târgoviște – Reabilitarea corpurilor de clădire existente, extinderea cu noi Săli de clasă și construcția unei Săli de sport	UAT Târgoviște Instituții de învățământ	UAT Dâmbovița ISJ Dâmbovița	Conform SF/ DALI	POR 2014-2020 (FEDR) PNDL Bugete locale	2014-2020
COLEGIUL NAȚIONAL „CONSTANTIN CARABELLA” TÂRGOVIȘTE – Dotarea unității școlare; Sală de conferințe multifuncțională (amfiteatru); Două cabinete medicale; două grupuri sanitare cu câte opt cabine; Repararea curții interioare					
LICEUL „I.H. RĂDULESCU” TÂRGOVIȘTE – Reabilitarea celor două corpuri de clădire, Construirea unei Săli de sport					
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „GRIGORE ALEXANDRESCU (NR. 9)” TÂRGOVIȘTE – dotare, reabilitare, modernizare					
GRĂDINIȚA „RAZA DE SOARE” – dotare, reabilitare, modernizare					
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 2 TÂRGOVIȘTE - Reabilitarea totală și termică a instituției de învățământ					
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „VASILE CARLOVA” TÂRGOVIȘTE – extindere, reabilitare, dotare, amenajare, teren sport					
LICEUL TEORETIC „CONSTANTIN BRÂNCOVEANU” -					

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

dotare, reabilitare, modernizare					
LICEUL TEHNOLOGIC „NICOLAE CIORANESCU” - renovare punct termic și utilizare pentru activități extrașcolare					
GRĂDINIȚA NR 3 TÂRGOVIȘTE - reabilitare a exteriorului și a elementelor arhitecturale ale clădirii.					
Reabilitarea, modernizarea, dotarea bibliotecilor și căminelor culturale în mediul rural și susținerea activităților acestora	UAT conform Anexei PA1	UAT Dâmbovița Centrul Județean de Cultură Biblioteca Județeană	Conform DALI	PNDR 2014-2020 PNDL FONDUL CULTURAL NAȚIONAL	2014-2020
Reabilitarea, modernizarea, restaurarea, conservarea și dotarea muzeelor, mănăstirilor și ale monumentelor istorice locale aflate în proprietate publică și susținerea activităților culturale ale acestora	UAT conform Anexei PA1 Parohii Arhiepiscopia Târgoviște	UAT Dâmbovița Centrul Județean de Cultură CNM Curtea Domnească	-	PNDL PNDR 2014-2020 FONDUL CULTURAL NAȚIONAL	2014-2020
Reabilitarea, modernizarea și dotarea bibliotecilor și căminelor culturale din județul Dâmbovița și susținerea activităților culturale ale acestora	UAT conform Anexei PA1	UAT Dâmbovița Centrul Județean de Cultură Biblioteca Județeană	-	PNDL PNDR 2014-2020 FONDUL CULTURAL NAȚIONAL	2014-2020
Reabilitare și modernizare cinematograful Independența	UAT Târgoviște	Teatrul Municipal Tony Bulandra DJ Cultură și Patrimoniu	64.500.000 lei	PNDL Buget de stat	2014-2020
Acțiuni orizontale					
Creșterea capacității de cercetare-dezvoltare în domeniul sănătății și implementarea produselor de e-sănătate	Ministerul Sănătății	UAT Dâmbovița UAT Moreni, Pucioasa, Titu, Găești Unități sanitare	-	PO Competitivitate 2014-2020 (FEDR)	2014-2020

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

Dezvoltarea resurselor umane în domeniul medico-sanitar și atragerea unor cadre medicale specializate în domeniile deficitare	DSP Dâmbovița Unități sanitare	UAT Dâmbovița UAT comune, orașe	-	PO Capital Uman 2014-2020 (FSE)	2014-2020
Integrarea socio-economică a comunităților marginalizate, cum ar fi romii	Furnizori de servicii sociale, de ocupare și formare acreditați UAT-uri	Instituția Prefectului Biroul regional ANR UAT Dâmbovița UAT comune, orașe ADI/ GAL	-	PO Capital Uman 2014-2020 (FSE)	2014-2020
Promovarea antreprenoriatului social și a integrării profesionale în întreprinderile sociale și promovarea economiei sociale și solidară pentru a facilita accesul la locuri de muncă	Furnizori de servicii de ocupare și formare acreditați	UAT Dâmbovița UAT comune, orașe ADI/ GAL	-	PO Capital Uman 2014-2020 (FSE)	2014-2020
Îmbunătățirea calității actului educațional și a competențelor în învățământul preuniversitar și universitar prin: <ul style="list-style-type: none"> ○ Utilizarea ICT în procesul de formare; ○ Dezvoltarea capitalului uman; ○ Proiecte de cooperare, schimburi și mobilități; ○ Încurajarea proiectelor de CDI la nivelul Universității Valahia; <p>Susținerea cu precădere a consolidării legăturilor cu piața muncii/sectorul de afaceri (învățământ profesional și tehnic, învățământul terțiar), de exemplu:</p> <p>1. Schimbarea profilului educațional</p>	Instituțiile de învățământ Universitatea Valahia Cadrele didactice Elevii, studenții	UAT comune, orașe ISJ Dâmbovița	-	PO Capital Uman 2014-2020 (FSE) Erasmus +, Youth în Action, LLL ⁹⁵ , Eurodesk PO Competitivitate 2014-2020	2014-2020

⁹⁵ Învățare pe tot parcursul vieții

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

<p>al unor instituții de învățământ; 2. Înființarea unui centru de inginerie în Titu pentru pregătirea practică a studenților pentru piața muncii încă din timpul facultății; 3. Parteneriat instituțional pentru dialog între mediul de afaceri și mediul academic cu privire la cerințele pieței muncii mediat de către Consiliul Județean Dâmbovița 4. Înființarea în cadrul Universității Valahia a unei facultăți de inginerie auto și a unei secții de design industrial</p>					
<p>Încurajarea parteneriatelor și colaborărilor între autoritățile publice locale și asociațiile, organizațiile și fundațiile active în domeniile social-culturale</p>	<p>Organizații, asociații și fundații</p> <p>Parteneri străini</p>	<p>UAT Dâmbovița UAT comune, orașe</p>	<p>-</p>	<p>FONDUL CULTURAL NAȚIONAL Fondul ONG în România Buget local (legea 350/2005) Granturile SEE și Norvegiene</p>	<p>2014-2020</p>
<p>Conservarea și promovarea patrimoniului cultural imaterial prin organizarea de festivaluri, evenimente multiculturale și interdisciplinare, expoziții, concerte, reprezentații de teatru, spectacole, workshop-uri, publicații periodice, cursuri de artă și meșteșuguri.</p>	<p>UAT comune, orașe Organizații, asociații și fundații Persoane fizice</p> <p>Parteneri străini</p>	<p>Biblioteci, cămine culturale Centrul Județean de Cultură CNM Curtea Domnească DJ pt. Cultura, Culte și Patrimoniu Cultural Național</p>	<p>-</p>	<p>Fondul Cultural Național Programul național multianual pentru susținerea meșteșugurilor și artizanatului Bugete locale (legea 350/2005) Granturile SEE și</p>	<p>2014-2020</p>

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

				Norvegiene	
Obiectivul 1.3. Creșterea accesului populației județului Dâmbovița la infrastructura și serviciile de protecție și conservare a mediului					
Consiliul Județean Dâmbovița					
Master Planul pentru infrastructura de alimentare cu apă și canalizare	Compania de Apa Târgoviște	ADI Apa Dâmbovița APM Dâmbovița	162.000.000 euro	PO Infrastructură Mare 2014-2020	2014-2020
Implementarea sistemului de management integrat al deșeurilor: - Consultanță/ asistență tehnică în domeniul managementului integrat al deșeurilor; - Extinderea capacității de depozitare a deșeurilor; - Rezolvarea problemelor colectării selective a deșeurilor; - Realizarea de obiective destinate reciclării deșeurilor.	ADI RCTDPDSD	APM Dâmbovița SC IGO SRL	Conform studiilor	PO Infrastructură Mare 2014-2020 Buget local Fondul pentru Mediu	2014-2020
Reabilitare termică clădire Consiliul Județean Dâmbovița	UAT Dâmbovița	APM Dâmbovița	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Reabilitare clădire Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului	DGASPDC Dâmbovița				
Alte organizații					
Realizarea/reabilitarea/extinderea rețelei de canalizare și construirea stațiilor de epurare	UAT conform Anexelor PA1 și PA 4	UAT Dâmbovița Compania de Apă Târgoviște APM Dâmbovița	Conform DALI	PNDR 2014-2020 PNDL Fondul pentru Mediu	2014-2020
Realizarea/reabilitarea/extinderea rețelei de alimentare cu apă	UAT conform Anexelor PA1 și PA 4	UAT Dâmbovița Compania de Apă Târgoviște APM Dâmbovița	Conform DALI	PNDR 2014-2020 PNDL Fondul pentru Mediu	2014-2020

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

Reabilitarea termică a 82 de blocuri de pe teritoriul municipiului Târgoviște	UAT Târgoviște	UAT Dâmbovița APM Dâmbovița	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Stimularea eficienței energetice în clădirile colective din municipiul Moreni	UAT Moreni Asociații de proprietari	UAT Dâmbovița ANL, APM Dâmbovița	Conform DALI	Programul de reabilitare prin credite cu garanție gubernamentală pentru renovarea clădirilor rezidențiale Programul Casa Verde numai pentru clădirile noi și în baza performanței energetice, incluzând RES pentru încălzire/răcire dar nu exclusiv	2014-2020
Reabilitarea termică a blocurilor de locuințe din orașul Fieni	UAT Fieni Asociații de proprietari	UAT Dâmbovița APM Dâmbovița	Conform DALI		2014-2020
Reabilitarea termică a blocurilor de locuințe din orașul Găești	UAT Găești Asociații de proprie tari	UAT Dâmbovița APM Dâmbovița	Conform DALI		2014-2020
Reabilitarea termică a blocurilor de locuințe din orașul Răcari	UAT Răcari Asociații de proprietari	UAT Dâmbovița APM Dâmbovița	Conform DALI		2014-2020
Reabilitarea termică a blocurilor de locuințe din orașul Pucioasa	UAT Pucioasa Asociații de proprietari	UAT Dâmbovița APM Dâmbovița	Conform DALI		2014-2020
Reabilitarea termică a blocurilor de locuințe din orașul Titu	UAT Titu Asociații de proprietari	UAT Dâmbovița APM Dâmbovița	Conform DALI		2014-2020
<ul style="list-style-type: none"> • blocul de locuințe E4 – Str. Nouă • blocul de locuințe E5 – Str. Nouă 3 • blocurile de locuințe B2, B3, B4 – Str. GĂRII • blocurile de locuințe 1, 2, 3A, 4, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, A1, A2, A3, A4, A5, C3, C4, N, M1, M2 situate pe strada I.C. Vissarion, blocul MAI situat pe strada Nicolae Iorga și blocurile D1, D2 situate pe strada Nouă 					

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

<ul style="list-style-type: none"> • blocurile de locuințe A2, A3, A4 STR. Noua, B1, B2, B3, B4 – Str. Nouă, Bloc 20 sc. A, B, C – Str. I,C, Vissarion, Bloc BAIA, sc. A, B – Str. I.C. Vissarion 					
Reabilitare și modernizare bloc de locuințe	Asociație de proprietari	UAT Dâmbovița UAT Vârfuri Federalcoop, Romtelecom	Conform DALI	Programul de reabilitare prin credite cu garanție guvernamentală pentru renovarea clădirilor rezidențiale	2014-2020
Eficiențizarea energetică a clădirilor rezidențiale din mediul rural	Asociații de proprietari	UAT Doicești, Gura Ocniței	Conform DALI	Programul Casa Verde	2014-2020
Lucrări de intervenție pentru creșterea performanței energetice a clădirii „Centrul Multifuncțional Titu”	UAT Titu	Spitalul Județean	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Lucrări de intervenție pentru creșterea performanței energetice un corp săli de clasă și sala de sport la Școala Generală „Pictor Nicolae Grigorescu” Titu		Școala Generală „Pictor Nicolae Grigorescu”	Conform DALI		2014-2020
Lucrări de intervenție pentru creșterea performanței energetice a clădirii „Maternitate”, situată în strada I.C. Vissarion, Titu		Spitalul Orășenesc	Conform DALI		2014-2020
Lucrări de intervenție pentru creșterea performanței energetice a clădirii fost punct de lucru DJ Secția Titu		Liceul Teoretic „I.C. Vissarion” Titu	Conform DALI		2014-2020
Lucrări de intervenție pentru		Liceul Tehnologic „Goga Ionescu”	Conform DALI		2014-2020
Lucrări de intervenție pentru		APM Dâmbovița	Conform DALI		2014-2020
Lucrări de intervenție pentru			Conform		2014-2020

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

creșterea performanței energetice a clădirii Centrul pentru Tineret Titu			DALI		
Lucrări de intervenție pentru creșterea performanței energetice la Liceul Teoretic „I.C. Vissarion” Titu – 2 corpuri săli de clasă și sala de sport			Conform DALI		2014-2020
Lucrări de intervenție pentru creșterea performanței energetice un corp săli de clasă la Liceul Tehnologic „Goga Ionescu”			Conform DALI		2014-2020
Investiții privind eficientizarea consumului energetic în instituțiile publice	UAT Comișani UAT Morteni	Instituții publice locale SC AMIRAS SRL APM Dâmbovița	Conform DALI		2014-2020
Reabilitarea termică a sediului Inspectoratului de Poliție Județean Dâmbovița	Ministerul Afacerilor Interne	IPJ Dâmbovița UAT Dâmbovița APM Dâmbovița	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Reabilitare sistem energetic Spital Municipal Moreni	UAT Moreni	Spital Municipal Moreni APM Dâmbovița	Conform DALI		2014-2020
Eficientizarea consumului de energie termică – Policlinica Titu	UAT Titu	Policlinica Titu APM Dâmbovița	Conform DALI		2014-2020
Reabilitare termică a clădirilor aflate în administrarea ISU Dâmbovița	Ministerul Afacerilor Interne	ISU Dâmbovița ADI „Situatii de Urgență Sud Muntenia” UAT Dâmbovița APM Dâmbovița	Conform DALI		2014-2020
Reabilitarea și eficientizarea clădirilor publice din mediul rural	UAT conform anexei PA1	UAT Dâmbovița APM Dâmbovița	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Reabilitarea și eficientizarea rețelelor de iluminat public	UAT conform Anexei PA1	UAT Dâmbovița Electrica Distribuție Muntenia Nord	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Promovarea producției de energie obținute din microhidrocentrale	UAT pe raza cărora exista potențiale resurse ER	UAT Dâmbovița APM Dâmbovița	Conform DALI	POIM 2014-2020	2014-2020
Promovarea producției de energie		Universitatea Valahia	Conform	Fondul pentru	2014-2020

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

obținute din Centrale biomasă și biogaz	Societăți comerciale	Instituții publice	DALI	Mediu	
Promovare producției de energie electrică din alte surse regenerabile	UAT pe raza cărora există potențial Societăți comerciale Persoane fizice	UAT Dâmbovița APM Dâmbovița Universitatea Valahia Instituții publice	Conform DALI	Fondul pentru Mediu	2014-2020
Sprijinirea investițiilor în extinderea și modernizarea rețelelor de distribuție a energiei electrice, în scopul preluării energiei produse din surse regenerabile în condiții de siguranță a funcționării SEN	Electrica Distribuție Muntenia Nord	UAT Dâmbovița	Conform DALI	POIM 2014-2020	2014-2020
Implementarea Planului de Management al Parcului Național Bucegi	RNP ROMSILVA-ADMINISTRAȚIA PARCULUI NATURAL BUCEGI RA	UAT Dâmbovița UAT Brașov UAT Prahova Asociații, Fundații și organizații în turism, sport și ecologie	Conform Plan/ DALI	POIM 2014-2020 Programul LIFE	2014-2020
Elaborarea seturilor de măsuri/planurilor de management și de acțiune pentru conservarea habitatelor și speciilor de importanță comunitară și a activităților necesare elaborării acestora	Custozi arii naturale protejate	Ministerul Mediului și Pădurilor (D. Biodiversitate) UAT Moroeni, Corbii Mari, Vișina, Petrești		POIM 2014-2020 Programul LIFE	2014-2020
Implementarea seturilor de măsuri/planurilor de management și de acțiune elaborate și aprobate			Conform Set/plan/ DALI		2014-2020
Reducerea siturilor poluate istoric, inclusiv în zona Titu⁹⁶	OMV Petrom SA	UAT Dâmbovița APM Dâmbovița UAT cu situri poluate	Conform studii	POIM 2014-2020 Fondul pentru mediu	2014-2020

⁹⁶ A se urmări Strategia Națională și Planul Național de Acțiune pentru Gestionarea Siturilor Contaminate din România

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

Revitalizarea și regenerarea zonelor aparținând vechilor unități industriale/întreprinderi industriale.	Proprietarii, mediul de afaceri	UAT Dâmbovița APM Dâmbovița UAT-uri	Conform studii	Buget de stat Fondul pentru mediu	2014-2020
Monitorizarea calității aerului în mediul urban	Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice	UAT Dâmbovița APM Dâmbovița	Conform studii	POIM 2014-2020	
Sprijinirea investițiilor pentru adaptarea la schimbările climatice	Administrația Națională Apele Române, prin Administrațiile Bazinale de Apă IGSU	UAT Dâmbovița APM Dâmbovița ISU Dâmbovița UAT conform Anexei PA1	Conform DALI, studii	POIM 2014-2020 Fondul pentru Mediu	2014-2020
Consolidarea terenurilor în zona de Nord a județului – Valea Dâmboviței – Văleni, Malu cu Flori (regularizări, consolidări, apărări de maluri, combaterea eroziunii solului)	Administrația Națională Apele Române, prin Administrațiile Bazinale de Apă UAT Dâmbovița	APM Dâmbovița ISU Dâmbovița UAT conform Anexei PA1	Conform DALI, studii	POIM 2014-2020 Fondul pentru Mediu	2014-2020
Îmbunătățirea calității mediului înconjurător prin reabilitarea spațiilor verzi și crearea unor noi în localitățile urbane și rurale	UAT conform Anexei PA1	UAT Dâmbovița APM Dâmbovița	Conform DALI, Planuri	Fondul pentru mediu POR 2014-2020 (FEDR) – urban Sponsorizări, finanțări fundații (MOL România)	2014-2020
Sistematizarea pâraurilor în care sunt deversate apele uzate din parcurile industriale sau alte unități de producție	APM Dâmbovița	UAT Dâmbovița Unități de producție, parcuri industriale	Conform DALI	Fondul pentru mediu Buget local Buget de stat	2014-2020

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

				Sponsorizări, finanțări fundații	
Modernizare sere pentru flori și material dendrologic	UAT Târgoviște	Direcția de salubritate	5.720.000 lei	POR 2014-2020 (FEDR) Buget local	2014-2020
Dezvoltarea infrastructurii și a sistemului de pregătire a personalului în domeniul gestionării situațiilor de urgență Modernizarea sistemului de comandă a incidentelor și a sistemelor IT asociate, în vederea asigurării interoperabilității structurilor cu atribuții în domeniul gestionării situațiilor de urgență Constituirea și dotarea unor centre regionale de intervenție multi-risc Modernizarea infrastructurii de monitorizare și avertizare în caz de fenomene hidrometeorologice severe Dotarea serviciilor profesionale și voluntare pentru situații de urgență cu tehnică, mijloace și echipament de intervenție	IGSU ISU Dâmbovița	UAT Dâmbovița APM Dâmbovița ADI „Situații de Urgență Sud Muntenia”	Conform studii, memorii, plan județean pentru ISU, plan național	POIM 2014-2020	2014-2020

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

Acțiuni orizontale					
Campanii de informare, promovare și conștientizare a populației și agenților economici în legătura cu utilizarea resurselor de energie regenerabilă și utilizarea rațională a energiei neregenerabile	Asociații, fundații, organizații în domeniul protecției mediului Parteneri străini	UAT Dâmbovița APM Dâmbovița	450.000 lei	Fondul pentru mediu Buget Local Granturile SEE și Norvegiene	2014-2020
2. DEZVOLTAREA ECONOMICĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA					
Obiectivul 2.1. Dezvoltarea agriculturii dâmbovițene					
Asigurarea unei forțe de muncă suficiente și calificate pentru agricultură - Asigurarea unei pregătiri de calitate în domeniul agriculturii, atât pentru tineri, cât și pentru adulți - Sprijinirea accesului populației în sectorul economic agricol	Tinerii fermieri Persoane juridice în care un tânăr fermier exercită un control efectiv pe termen lung Furnizorii de servicii de formare profesională	Camera Agricolă Dâmbovița Universitatea Valahia din Târgoviște GAL-uri Instituțiile de învățământ cu profil agricol Autorități publice locale Producători agricoli	-	Programul Operațional Capital Uman 2014-2020 PNDR 2014-2020 (M02)	2014-2020
Încurajarea și sprijinirea unei agriculturii sustenabile și competitive, și a inovării în domeniu - Creșterea competitivității fermelor - Încurajarea realizării de îmbunătățiri funciare și a investițiilor în infrastructura conexasă - Încurajarea cercetării, dezvoltării și inovării în domeniul agriculturii, inclusiv dezvoltarea stațiilor de cercetare pomicolă	Fermieri, cu excepția persoanelor fizice neautorizate Cooperative, grupuri de producători Întreprinderi UAT-uri și asociații ale acestora Organizații/ federații ale utilizatorilor de apă Fonduri mutuale pentru agricultură	Institute de cercetare Camera Agricolă Dâmbovița	-	PNDR 2014-2020 (M04, M06, M13), Fonduri private Fonduri publice și private PO Competitivitate 2014-2020 PNDR 2014-2020	2014-2020

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

<p>- Gestionarea riscurilor în agricultură</p> <p>- Încurajarea orientării spre agricultura ecologică și valorificării netradiționale a produselor agricole</p> <p>- Dezvoltarea bazinului legumicol din sudul județului</p> <p>- Refacerea plantațiilor de măr prin reconversie</p>	<p>Fermieri activi înregistrați în sistemul de agricultură ecologică</p>			<p>(M17)</p> <p>PNDR 2014-2020 (M11)</p> <p>Fonduri publice și private</p>	
<p>Înființarea unei platforme logistice pentru sprijinirea activității agricole în comuna Lungulețu</p> <p>Construirea unei fabrici pentru transformarea reziduurilor de legume și fructe în hrană pentru animale sau îngrășăminte pentru plante</p> <p>Construirea unei fabrici pentru procesarea cartofilor și legumelor</p>	<p>UAT Dâmbovița</p>	<p>UAT Lungulețu</p> <p>Asociații de producători</p> <p>Camera de comerț și industrie</p> <p>Operatori de transport</p> <p>Agenți economici</p>	<p>Conform SF/DALI</p>	<p>PNDR 2014-2020 (FEADR)</p> <p>PPP</p> <p>Fonduri private</p>	<p>2014-2020</p>
<p>Încurajarea structurilor colaborative și a transferului de cunoștințe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Încurajarea înființării grupurilor de producători - Încurajarea schimbului de experiență în domeniul agriculturii 	<p>Furnizorii de servicii de formare profesională</p> <p>Grupuri operaționale (parteneriate între fermieri/grupuri de producători/cooperative din sectorul pomicol și un partener cu domeniul</p>	<p>Producători agricoli</p> <p>Autorități publice locale</p> <p>Asociații și ONG-uri</p>	<p>-</p>	<p>PNDR 2014-2020 (M09)</p> <p>PNDR 2014-2020 (M01, M16)</p>	<p>2014-2020</p>

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

	de activitate cercetare, sau procesarea/comercializarea fructelor) GAL-uri				
Parteneriat între Consiliul Județean Dâmbovița și Institutul de Cercetare Pomicolă Voinești pentru o mai bună valorificare a potențialului pomicol al județului	UAT Dâmbovița ICP Voinești	Producători agricoli Autorități publice locale Asociații și ONG-uri		PNDR 2014-2020 (M09) PNDR 2014-2020 (M01, M16)	2014-2020
Valorificarea și promovarea produselor agricole locale: - Îmbunătățirea capacității de depozitare, prelucrare și comercializare a produselor agricole, cu accent pe legume și fructe Înregistrarea produselor locale/tradiționale - Crearea unei strategii integrate de promovare a produselor agricole dâmbovițene	Fermieri Micro-întreprinderi și întreprinderi mici nou înființate	UAT Dâmbovița Grupuri de producători Agenți economici Autorități publice locale		PNDR 2014-2020 (M06) Fonduri private PNDR 2014-2020 (M16)	2014-2020
Stimularea acvaculturii durabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere. - sprijinirea dezvoltării amenajărilor piscicole existente. - sprijinirea financiară a investițiilor privind unități noi	Proprietari și administratori de amenajări piscicole S.C.D.P. Nucet	UAT Dâmbovița Grupuri de producători Agenți economici Autorități publice locale		Fonduri publice și private PO Competitivitate 2014-2020 PO Pescuit	2014-2020

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

<p>de acvacultură în zone cu potențial acvicol, grad redus de ocupare a forței de muncă și cerere de produse acvicole, prioritar pentru IMM noi, care urmăresc să asigure o creștere a competitivității comerciale și rentabilității financiare a operatorilor, inclusiv prin desfășurarea de activități complementare, precum și a investițiilor vizând îmbunătățirea condițiilor de muncă, prevenirea producerii riscurilor și promovarea produselor de acvacultură.</p> <ul style="list-style-type: none"> – orientarea către prelucrarea peștelui. – înființarea unui Grup Local de Acțiune pentru Pescuit (FLAG). 					
<p>Obiectivul 2.2. Valorificarea potențialului local pentru dezvoltarea turismului și diversificarea economiei locale</p>					
<p>TURISM CULTURAL DE TIP URBAN ȘI ITINERANT</p>					
<p>Consiliul Județean Dâmbovița</p>					
<p>Întocmirea unei strategii de marketing și comunicare în vederea creării și impunerii pe plan național a brandului turistic dâmbovițean</p>	<p>UAT Dâmbovița</p>	<p>UAT Târgoviște Centrul Județean de Cultură CNM Curtea Domnească DJ pt. Cultură a județului Dâmbovița Agenții de voiaj Tour-operatori</p>	<p>250.000 lei</p>	<p>Buget local Fondul Cultural Național</p>	<p>2014-2020</p>
<p>Înființarea unui pol de competitivitate</p>	<p>UAT Dâmbovița</p>	<p>Instituții publice</p>	<p>-</p>	<p>PO</p>	<p>20142020</p>

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

în turism (Cluster)		Universitatea Valahia ADR Sud-Muntenia Agenți economici turism și alimentație publică		Competitivitate	
Realizarea circuitului turistic al Palatelor Brâncovenești București/ Potlogi/ Târgoviște/ Doicești	UAT Dâmbovița UAT București	UAT Potlogi și Doicești UAT Târgoviște Agenții de voiaj Tour-operatori Fundații, asociații organizații	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Realizarea circuitului turistic al Mănăstirilor istorice/ Nucet-Dealul/ Viforâta/ Peștera	UAT Dâmbovița	UAT Aninoasa, Nucet, Târgoviște Agenții de voiaj Tour-operatori Fundații, asociații organizații	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Realizarea circuitului turistic al capitalelor Țării Românești – București – Târgoviște – Curtea de Argeș – Câmpulung	UAT Dâmbovița UAT București UAT Argeș	UAT Târgoviște Agenții de voiaj Tour-operatori Fundații, asociații organizații	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Drumul Cetăților medievale (Târgoviște – Pitești – Curtea de Argeș – Câmpulung – Giurgiu)	UAT Dâmbovița UAT Argeș UAT Giurgiu	UAT Târgoviște Centrul Județean de Cultură CNM Curtea Domnească DJ pt. Cultură a județului Dâmbovița Agenții de voiaj Tour-operatori Fundații, asociații organizații	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Restaurarea și valorificarea Ansamblului Monumental „Curtea Domnească”	UAT Dâmbovița	UAT Târgoviște CNM Curtea Domnească Centrul Județean de Cultură DJ pt. Cultură a județului Dâmbovița Agenții de voiaj Tour-operatori Fundații, asociații organizații	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR) Fondul Cultural Național	2014-2020
Reabilitare și reamenajare expozițională a Muzeului de Istorie	UAT Dâmbovița	UAT Târgoviște CNM Curtea Domnească	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

		DJ pt. Cultură a județului Dâmbovița			
Reintroducerea în circuitul turistic a Casei – gravor „Gabriel Popescu” Vulcana Pandele	UAT Dâmbovița	UAT Târgoviște CNM Curtea Domneasca DJ pt. Cultură a județului Dâmbovița	2.200.000 lei	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Înființarea unui muzeu al satului și salvarea caselor țărănești cu arhitectură tradițională românească din județul Dâmbovița	UAT Dâmbovița	UAT Târgoviște CNM Curtea Domneasca DJ pt. Cultură a județului Dâmbovița	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Reabilitarea și amenajarea Muzeului Scriitorilor Dâmbovițeni	UAT Dâmbovița	UAT Târgoviște CNM Curtea Domneasca DJ pt. Cultură a județului Dâmbovița	Conform DALI	FEDR	TL
Reabilitarea și amenajarea fostei Școli de Cavalerie în vederea înființării unui muzeu militar	UAT Dâmbovița	UAT Târgoviște CNM Curtea Domneasca DJ pt. Cultură a județului Dâmbovița	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Restaurarea Școlii Populare de Artă	UAT Dâmbovița	Centrul Județean de Cultură DJ pt. Cultură a județului Dâmbovița	Conform DALI	FEDR	TL
Restaurarea și valorificarea turistică a Casei Fusea	UAT Dâmbovița	Biblioteca Județeană DJ pt. Cultură a județului Dâmbovița Agenții de voiaj Tour-operatori	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Crearea unui corp de funcționari publici specializați în domeniul dezvoltării strategice a turismului, implementarea tehnicilor de promovare și marketing	UAT Dâmbovița	CNM Curtea Domneasca Agenții de voiaj Tour-operatori	450.000 lei	PO CA 2014-2020	2014-2020
Restaurarea și amenajarea Arsenalului Armatei	UAT Dâmbovița	Instituții de cultură	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

Promovarea brandului Dracula în vederea creșterii atractivității turistice a zonei	UAT Dâmbovița UAT Prahova	Organizatii non-guvernamentale Agenții de voiaj și tour-operatori Ministerul Culturii Instituții de cultură	-	Fondul pentru Cultura	2014-2020
Alte instituții					
Restaurarea și valorificarea turistică a ruinelor și parcului Mănăstirii Stelea Veche	Arhiepiscopia Târgoviștei	UAT Dâmbovița UAT Târgoviște DJ pt. Cultură a județului Dâmbovița	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Reabilitare, modernizare și consolidare Mănăstirea Dealu și drum de acces către Mănăstirea Dealu	UAT Târgoviște UAT Aninoasa	UAT Dâmbovița Arhiepiscopia Târgoviștei Muzeul de Istorie	22.000.000 Euro	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Restaurarea ruinelor și parcului Mitropoliei vechi a Țării Românești	Arhiepiscopia Târgoviștei	UAT Dâmbovița UAT Târgoviște DJ pt. Cultură a județului Dâmbovița	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Restaurarea Bisericii Sf. Gheorghe	Arhiepiscopia Târgoviștei	UAT Dâmbovița UAT Târgoviște DJ pt. Cultură a județului Dâmbovița	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Restaurarea Bisericii Sf. Voievozi	Arhiepiscopia Târgoviștei	UAT Dâmbovița UAT Târgoviște DJ pt. Cultură a județului Dâmbovița	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
„Restaurarea, conservarea, protejarea, punerea în valoare și promovarea turistică a Fortificațiilor Medievale ale orașului Târgoviște”,	UAT Târgoviște	UAT Dâmbovița DJ pt. Cultură a județului Dâmbovița	73.512.940 lei	POR 2014-2020 (FEDR) Alte surse	2014-2020
„Restaurare pictură Biserica Sf. Nicolae Geartoglu și amenajare pridvor și anexă multifuncțională”.	UAT Târgoviște	UAT Dâmbovița DJ pt. Cultură a județului Dâmbovița	6.450.000 lei	POR 2014-2020 (FEDR) Alte surse	2014-2020
Restaurarea și introducerea în circuitul turistic a Mănăstirii	UAT Aninoasa	UAT Dâmbovița DJ pt. Cultură a județului	9.00.815 lei	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

Viforâta, modernizare și crearea infrastructurii și utilităților conexe, comuna Aninoasa, județul Dâmbovița		Dâmbovița		PNDR 2014-2020 (FEADR)	
Restaurarea Ruinelor Curții Brâncovenești din Doicești	UAT Doicești	UAT Dâmbovița Arhiepiscopia Târgoviștei Parohia Doicești	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR) PNDR 2014-2020 (FEADR)	2014-2020
Consolidare, restaurare case egumenești Mănăstirea Nucet în vederea valorificării potențialului turistic cultural-religios	UAT Nucet	UAT Dâmbovița Arhiepiscopia Târgoviște Mănăstirea Nucet	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR) PNDR 2014-2020 (FEADR)	2014-2020
Restaurarea și valorificarea turistică a Bisericii Băleni-Români	UAT Băleni	UAT Dâmbovița Arhiepiscopia Târgoviștei Parohia Băleni-Români	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR) PNDR 2014-2020 (FEADR)	2014-2020
Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, precum și crearea/modernizarea infrastructurii conexe din zona Complexului Arhitectural Văcărești	UAT Văcărești	UAT Dâmbovița DJ pt. Cultură a județului Dâmbovița	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR) PNDR 2014-2020 (FEADR)	2014-2020
Restaurarea și valorificarea turistică a bisericii Gorgota	UAT Răzvad	UAT Dâmbovița Arhiepiscopia Târgoviștei Parohia	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR) PNDR 2014-2020 (FEADR)	2014-2020
Restaurarea și valorificarea turistică a Bisericii de lemn Pantazi din comuna Lungulețu	UAT Lunguletu	UAT Dâmbovița Arhiepiscopia Târgoviștei Parohia	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR) PNDR 2014-2020 (FEADR)	2014-2020
Restaurarea și valorificarea turistică a Bisericii de lemn din Vârtop	UAT Căndesti	UAT Dâmbovița Arhiepiscopia Târgoviștei Parohia	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR) PNDR 2014-2020 (FEADR)	2014-2020
Restaurarea și valorificarea turistică a Mănăstirii Cobia	UAT Cobia	UAT Dâmbovița Arhiepiscopia Târgoviștei Parohia	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR) PNDR 2014-2020	2014-2020

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

				(FEADR)	
Valorificarea turistică a Muzeului Petrolului	UAT Moreni	UAT Dâmbovița	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Amenajarea și valorificarea turistică a Domeniului Ghica-Ghergani	Proprietari, asociații, fundații	UAT Dâmbovița UAT Răcari	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR) PNDR 2014-2020 (FEADR)	2014-2020
Crearea și extinderea infrastructurii de agrement, inclusiv a utilităților aferente: <ul style="list-style-type: none"> - Amenajări pentru pescuit și vânatoare - Centre de vizitare - Zone de picnic - Ștranduri/piscine/Aqua-parcuri/ baze agrement 	UAT comune, orașe Parteneri privați	UAT Dâmbovița Direcția Silvică	Conform DALI/ SF, memorii proiecte tehnice	POR 2014-2020 (FEDR) PNDR 2014-2020 (FEADR) PPP	2014-2020
Înființarea, extinderea și diversificarea infrastructurii de agrement	Agenți economici	UAT Dâmbovița	Conform memorii, proiecte tehnice	Fonduri private	2014-2020
Diversificarea activităților, dotarea și pregătirea și perfecționarea personalului Centrelor de Informare Turistică	UAT localități cu centre de informare turistică	UAT Dâmbovița Organizații, fundații, asociații ANT	450.000 lei	Fondul Cultural Național PO Capacitate Administrativă 2014-2020	2014-2020
Înființarea unor noi centre/puncte de informare turistică	UAT, GAL/ADI localități cu obiective turistice	UAT Dâmbovița Organizații, fundații, asociații	1.000.000 lei	UNESCO PNDR 2014-2020	2014-2020
Îmbunătățirea și dezvoltarea facilităților de transport turistic: <ul style="list-style-type: none"> - Transport în comun - Transport pe cale ferată cu ecartament îngust - Piste pentru cicloturism 	ADI CIVITAS Tour-operatori Parteneri privați	UAT Dâmbovița UAT locale	Conform studii	Fonduri private PPP POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

Dezvoltarea și modernizarea capacităților de cazare în sistem hotelier	Agenți economici	UAT Dâmbovița UAT Târgoviște	Conform SF/DALI	Fonduri private	2014-2020
Dezvoltarea și diversificarea structurilor de alimentație publică	Agenți economici	UAT Dâmbovița UAT Târgoviște	Conform SF/DALI	Fonduri private	2014-2020
Dezvoltarea și modernizarea capacităților primire agroturistice, cu restaurant integrat, tradițional, ecologic	Agenți economici, persoane fizice-proprietari	UAT Dâmbovița UAT localități rurale în zona de influență a municipiului Târgoviște	Conform memorii, proiecte tehnice	PNDR 2014-2020 (FEADR)	2014-2020
Reabilitarea și modernizarea infrastructurii recreative în municipiul Târgoviște	UAT Târgoviște	UAT Dâmbovița Direcția de salubritate	70.400.000 lei	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Reabilitare Grădina Zoologică Târgoviște	UAT Târgoviște	UAT Dâmbovița	9.128.000 lei	Buget de stat Buget local	2014-2020
Modernizare și reabilitare Parc Chindia	UAT Târgoviște	Direcția de salubritate ECO SAL 2005	1.677.000 lei	PNDL Fondul pentru Mediu POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Integrarea râului Ialomița în Târgoviște (zonă de agrement și sport, pod suspendat, pasarele, circuite pentru pietoni și bicicliști)	UAT Târgoviște	UAT Dâmbovița	184.900.000 lei	Buget de Stat FEDR Buget local	2014-2020
TURISM BALNEAR					
Alte instituții					
Crearea unei strategii de promovare și branding a produsului turistic balnear cu orientare către segmentul de turiști seniori	UAT Pucioasa <i>Agenți economici (IMM) în consorțiu Parteneri EU</i>	UAT Dâmbovița	300.000 lei	Buget local <i>COSME (program UE)</i>	2014-2020
Modernizarea și dotarea stațiunii balneoclimaterice Pucioasa	Concesionari	UAT Pucioasa UAT Dâmbovița	Conform SF/DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Dezvoltarea rețelelor de captare și					

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

transport al izvoarelor minerale cu potențial terapeutic					
Întocmirea unor studii pentru analiza potențialului balnear neexploatat din Vulcana Băi, Bezdead, Ocnița, Glodeni Dezvoltarea rețelelor de captare și transport al izvoarelor minerale cu potențial terapeutic	UAT-uri Parteneri străini	UAT Dâmbovița, Ministerul Sănătății, DSP	400.000 lei	Buget local COSME POR 2014-2020	2014-2020
Crearea/ reabilitarea parcurilor balneare, parcurilor-grădină, spațiilor verzi în comune	UAT Pucioasa UAT Vulcana Băi și Bezdead	UAT Dâmbovița Bazele de tratament	800.000 lei	POR 2014-2020 (FEDR) PNDR 2014-2020 (FEADR) PNDL	2014-2020
Asigurarea centrelor de wellness și a bazelor de tratament cu personal specializat și instruit la standarde înalte	Bazele de tratament	UAT Dâmbovița UAT Pucioasa DSP Dâmbovița Furnizori de formare	1.000.000 lei	Fonduri private POCU 2014-2020 (FSE) Granturile SEE și Norvegiene	2014-2020
Dezvoltarea și modernizarea capacităților de cazare în sistem hotelier	Agenți economici	UAT Dâmbovița UAT Pucioasa	Conform SF/DALI	Fonduri private	2014-2020
Dezvoltarea și diversificarea structurilor de alimentație publică	Agenți economici	UAT Dâmbovița UAT Pucioasa, Moșăieni, Vulcana Băi, Brănești, Vârfuri, Bezdead, Buciumeni, Fieni	Conform SF/DALI	Fonduri private	2014-2020
Dezvoltarea și modernizarea capacităților primire agroturistice, cu restaurant integrat, tradițional, ecologic	Agenți economici, persoane fizice- proprietari	UAT Dâmbovița UAT Pucioasa, Moșăieni, Vulcana Băi, Brănești, Vârfuri, Bezdead, Buciumeni, Fieni	Conform SF/DALI	PNDR 2014-2020 (FEADR) Fonduri private	2014-2020
Diversificarea activității, dotarea și pregătirea și perfecționarea	UAT Pucioasa	UAT Dâmbovița Furnizori de formare	450.000 lei	Fondul Cultural Național	2014-2020

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

personalului centrului de informare Pucioasa		Organizații, fundații, asociații ANT		PO Capacitate Administrativă 2014-2020	
Asigurarea unor materiale de promovare și informare în limbi străine, afișaj/panotaj exterior bi/trilingv	UAT Pucioasa	UAT Dâmbovița Agenții de voiaj Tour-operatori Fundații, asociații organizații	1.000.000 lei	Fondul Cultural Național Buget local POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Crearea și extinderea infrastructurii de agrement, inclusiv a utilităților aferente (facilități de pescuit, plajă, reabilitare debarcader lac de acumulare, plimbări cu trăsura, amenajări pentru picnic, centre de zi/activități socio-culturale, piste ciclism etc.)	UAT Pucioasa Agenți economici	UAT Dâmbovița Agenții de voiaj Tour-operatori	Conform SF/DALI	POR 2014-2020 (FEDR) PPP Fonduri private	2014-2020
TURISM MONTAN					
Consiliul Județean Dâmbovița					
Realizarea unei evaluări complexe a potențialului turismului montan în zona nordică	UAT Dâmbovița Institutul de Cercetare în turism	UAT Moroeni, Pietroșița, Runcu, Râu Alb, Pucheni Asociații, fundații, organizații turism, ecologie Tour-operatori, agenții de voiaj Furnizori de utilități Administrația PNB APM Dâmbovița MDRAP Asociații patronale în turism	1.000.000 lei	Buget local	2014-2020
Înființarea și dezvoltarea stațiunii turistice Padina – Peștera	UAT Dâmbovița	Asociații, fundații organizații turism, ecologie Tour-operatori, agenții de voiaj Furnizori de utilități Administrația PNB APM Dâmbovița	Conform SF/DALI	FEDR PPP FONDURI PRIVATE BUGET STAT SCHI ÎN ROMÂNIA	2014-2020

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

		MDRAP Asociații patronale în turism			
Reabilitarea și dotarea taberelor școlare	SC Carpat Montana SERV SA	UAT Dâmbovița UAT Moroeni Asociații, fundații organizații, cluburi turism, ecologie, tineret ISJ Dâmbovița Ministerul Educației Naționale, școli, licee Universitatea Valahia Tour-operatori, agenții de voiaj	Conform SF/DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Amenajarea unei zone de camping în Leaota	UAT Dâmbovița	Asociații, fundații, organizații turism, ecologie Tour-operatori, agenții de voiaj	Conform SF/DALI	POR 2014-2020 (FEDR) Fonduri private	2014-2020
Construirea/modernizarea punctelor (foișoarelor) de observare/ filmare/ fotografieri	UAT Dâmbovița	Salvamont Administrația PNB	Conform SF/DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Salvamont – amenajare și dotări, construire de refugii montane, marcare trasee montane	UAT Dâmbovița	Salvamont Administrația PNB	Conform SF/DALI	POR 2014-2020 (FEDR) POIM 2014-2020	2014-2020
Dezvoltarea sporturilor nautice pe lacul Bolboci	Asociații, fundații organizații turism, ecologie Investitori privați	UAT Dâmbovița	Conform SF/DALI	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Alte instituții					
Amenajarea parcurilor și spațiilor verzi în comune	UAT Moroeni, Pietroșița, Runcu, Râu Alb, Pucheni	UAT Dâmbovița APM Dâmbovița	Conform SF/DALI	PNDL 2014-2020 PNDR 2014-2020 (FEADR)	2014-2020
Crearea și extinderea infrastructurii de agrement	Agenți Economici	UAT Dâmbovița UAT Moroeni, Pietroșița, Runcu, Râu Alb, Pucheni	Conform memorii, proiecte	Fonduri private PPP	2014-2020

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

		Administrația PNB Tour-operatori, agenții de voiaj	tehnice		
Dezvoltarea și diversificarea structurilor de alimentație publică	Agenți economici	UAT Dâmbovița UAT Moroeni, Pietroșița, Runcu, Râu Alb, Pucheni	Conform memorii, proiecte tehnice	Fonduri private	2014-2020
Dezvoltarea și modernizarea capacităților primire agroturistice, cu restaurant integrat, tradițional, ecologic	Agenți economici, persoane fizice- proprietari	UAT Dâmbovița UAT Moroeni, Pietroșița, Runcu, Râu Alb, Pucheni Organizații, fundații, asociații turism, ecologie, cultura Tour-operatori, agenții de voiaj	Conform memorii, proiecte tehnice	PNDR 2014-2020 (FEADR) Fonduri private	2014-2020
Diversificarea activității, dotarea și pregătirea și perfecționarea personalului centrelor de informare	UAT Moroeni, Pucheni, Pietroșița, Râu Alb	UAT Dâmbovița Furnizori de formare	450.000 lei	Fondul Cultural Național PO Capacitate Administrativă 2014-2020	2014-2020
Cooperarea cu sectorul privat/asociativ pentru organizarea cât mai multor evenimente sportive	Organizații, fundații, asociații turism, ecologie, tineret și sport	UAT Dâmbovița UAT Moroeni, Pietroșița, Runcu, Râu Alb, Pucheni Salvamont	-	Fonduri private PPP	2014-2020
Rezervația de arhitectură rurală din Pietroșița – restaurare Casa Șerb Popescu (Dumitru Ulieru), promovarea ansamblului arhitectonic (muzeu, cămin cultural, case)	UAT Dâmbovița	UAT Pietroșița CNM Curtea Domnească DJ pt. Cultură a județului Dâmbovița Organizații, fundații, asociații	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR) PNDR 2014-2020 (FEADR)	2014-2020
Restaurarea Bisericii Runcu	UAT Runcu	UAT Dâmbovița Arhiepiscopia Târgoviștei Parohia DJ pt. Cultură a județului Dâmbovița	Conform DALI	POR 2014-2020 (FEDR) PNDR 2014-2020 (FEADR)	2014-2020

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

Restaurarea și valorizarea în scop turistic a patrimoniului cultural construit în zonă	UAT Moroeni, Pietroșița, Runcu, Râu Alb, Pucheni	UAT Dâmbovița DJ pt. Cultură a județului Dâmbovița	Conform DALI	PNDR 2014-2020 Buget local Fondul Cultural Național	2014-2020
AGROTURISM ÎN ZONA PIETRARI – VOINEȘTI					
Alte instituții					
Construirea unor parteneriate între autoritățile publice locale și una sau mai multe asociații, fundații, organizații în vederea promovării potențialului agroturistic al zonei și atragerii unor finanțări nerambursabile destinate valorizării patrimoniului cultural și religios	Asociații, fundații, organizații Parteneri străini	UAT Dâmbovița UAT Voinești, Pietrari, Văleni Dâmbovița, Malu cu Flori, Bărbulețu, Cândești, Tătărani, Mănești DJ pt Cultură a județului Dâmbovița	-	Fondul ONG în România Granturile SEE și Norvegiene Fondul Cultural Național	2014-2020
Promovarea produselor tradiționale din zona (merele și țuica) în scopul creării unui brand agroturistic local și creșterea atractivității locale	Grupuri de producători GAL ADI	UAT Dâmbovița UAT Voinești, Pietrari, Văleni Dâmbovița, Malu cu Flori, Bărbulețu, Cândești, Tătărani, Mănești Stațiunea de Cercetare Grupul Școlar Agricol Voinești	800.000 lei	PNDR 2014-2020 (FEADR) Fondul Cultural Național	2014-2020
Promovarea Bisericii din Văleni Dâmbovița	UAT Văleni Arhiepiscopia Târgoviștei	UAT Dâmbovița	Conform DALI	PNDR 2014-2020 (FEADR) POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Realizarea unui Centru de Vizitare în care să aibă funcții de informare a vizitatorilor, de ghidare, de comercializare a produselor locale, funcții expoziționale etc.	UAT Voinești, Pietrari, Văleni Dâmbovița, Malu cu Flori, Bărbulețu, Cândești, Tătărani, Mănești	UAT Dâmbovița	2.000.000 lei	POR 2014-2020 (FEDR)	2014-2020
Crearea unei zone de agrement	Agenți economici	UAT Dâmbovița	Conform	Fonduri private	2014-2020

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

pentru diversificarea oportunităților de petrecere a timpului liber de către turiști		UAT Voinești, Pietrari, Văleni Dâmbovița, Malu cu Flori, Bărbulețu, Cândești, Tătărani, Mănești Agenții voiaj, Tour-operatori	memorii, proiecte tehnice	PNDR 2014-2020 PPP	
Restaurarea și valorizarea în scop turistic a patrimoniului cultural construit local în zonă	UAT Voinești, Pietrari, Văleni Dâmbovița, Malu cu Flori, Bărbulețu, Cândești, Tătărani, Mănești	UAT Dâmbovița DJ pt Cultură a județului Dambovita	Conform DALI	PNDR 2014-2020 Buget local Fondul Cultural Național	2014-2020
Diversificarea activității, dotarea și pregătirea și perfecționarea personalului centrelor de informare	UAT Pietrari și Malu cu Flori	UAT Dâmbovița DJ pt Cultură a județului Dambovita Agenții de voiaj, Tour-operatori	450.000 lei	Fondul Cultural Național PO Capacitate Administrativă 2014-2020	2014-2020
Promovarea potențialului turistic prin asociațiile de turism de profil la nivel național (ANTREC), sau la nivel european/internațional (EUROGITES97) unde România este membră.	UAT Voinești, Pietrari, Văleni Dâmbovița, Malu cu Flori, Bărbulețu, Cândești, Tătărani, Mănești	Asociații, fundații, organizații Agenții de voiaj, Tour-operatori Parteneri străini	250.000 lei	Fondul Cultural Național COSME	2014-2020
Dezvoltarea și diversificarea structurilor de alimentație publică	Agenți economici	UAT Dâmbovița UAT Voinești, Pietrari, Văleni Dâmbovița, Malu cu Flori, Bărbulețu, Cândești, Tătărani, Mănești	Conform memorii, proiecte tehnice	Fonduri private	2014-2020
Dezvoltarea și modernizarea capacităților primire agroturistice, cu restaurant integrat, tradițional, ecologic	Agenți economici, persoane fizice-proprietari	UAT Dâmbovița UAT Voinești, Pietrari, Văleni Dâmbovița, Malu cu Flori, Bărbulețu, Cândești, Tătărani, Mănești Organizații, fundații, asociații turism, ecologie,	Conform memorii, proiecte tehnice	PNDR 2014-2020 (FEADR) Fonduri private	2014-2020

⁹⁷www.Eurogites.org

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

		cultura Tour-operatori, agenții de voiaj			
ACTIVITĂȚI ORIZONTALE					
Promovarea patrimoniului cultural imaterial și asocierea unor tradiții, obiceiuri, meșteșuguri cu obiective, produse și trasee turistice în vederea creșterii atractivității acestora	UAT-uri, Fundații, organizații, asociații, Biblioteca județeană Bibliotecă locale Cămine culturale	UAT Dâmbovița Tour-operatori DJ pt Cultură a județului Dambovita CNM Curtea Domnească Centrul Județean de Cultură	1.000.000 lei	PNDR 2014-2020 (FEADR) POR 2014-2020 (FEDR) Buget Local Fondul Cultural Național	2014-2020
Parteneriate cu organizații și asociații și tour-operatori pentru promovarea mai multor obiective turistice mai puțin cunoscute	UAT-uri	UAT Dâmbovița Fundații, organizații, asociații Tour-operatori DJ pt. Cultură a județului Dâmbovița CNM Curtea Domnească Centrul Județean de Cultură	1.000.000 lei	PNDR 2014-2020 (FEADR) Buget Local Fondul Cultural Național	2014-2020
Încurajarea și promovarea parteneriatelor între autoritățile publice locale și organizații, fundații și asociații în domeniul cultural și turistic, precum și a parteneriatelor public-private, așa cum sunt clusterelor	UAT-uri, Fundații, organizații, asociații	UAT Dâmbovița Tour-operatori DJ pt Cultură a județului Dambovita CNM Curtea Domnească Centrul Județean de Cultură Agenții Tineret ANT Universitatea Valahia	-	Fondul ONG Fonduri Private	2014-2020
Promovarea instrumentelor inovative din categoria TIC în scopul informării și promovării turistice	UAT-uri	UAT Dâmbovița Tour-operatori DJ pt Cultură a județului Dambovita CNM Curtea Domnească Centrul Județean de Cultură	-	PO Capacitate Administrativă (FSE) 2014-2020	2014-2020

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

Implementarea unor tehnici și instrumente de promovare a produselor turistice prin: <ul style="list-style-type: none"> • reduceri/discounturi; • Carduri de stațiune; • Promovarea prin intermediul unor organizații non-guvernamentale sau prin personalități artistice și culturale; • Promovarea produselor tradiționale locale prin fonduri europene destinate dezvoltării rurale 	UAT-uri, Fundații, organizații, asociații Agenți economici	UAT Dâmbovița Tour-operatori ANT	-	Fonduri private	2014-2020
Asigurarea unui sistem eficient și complex de afișaj și panotaj exterior în vederea unei bune informări și orientări turistice	UAT Dâmbovița UAT-uri	Fundații, organizații, asociații Agenți economici	-	POR 2014-2020 (FEDR) Buget local	2014-2020
Participarea la târguri, evenimente și expoziții organizate în domeniul turismului, pe plan național și internațional	UAT-uri, Fundații, organizații, asociații	UAT Dâmbovița Tour-operatori DJ pt Cultură a județului Dambovita CNM Curtea Domnească Centrul Județean de Cultură ANT	-	Buget local Fonduri private	2014-2020
Dezvoltarea resurselor umane implicate în activitatea structurilor de cazare și alimentație publică	Agenți economici	Furnizori de formare și ocupare	-	PO CU 2014-2020 (FSE)	2014-2020
Model Integrat de Dezvoltare a resurselor umane din mediul RURAL în vederea ocupării forței de muncă în sectorul turistic	UAT Dâmbovița	Furnizori de formare și ocupare	8.062.815 lei	PO CU 2014-2020 (FSE)	
Informarea, conștientizarea,	Proprietari	Furnizori de formare și	-	PO CU 2014-	2014-2020

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

calificarea proprietarilor/locuitorilor în vederea dezvoltării abilităților antreprenoriale și oferirea de consultanță în atragerea fondurilor europene în scopul creării structurilor de cazare/alimentație în sistem agroturistic/turism rural	persoane fizice Agenți economici	ocupare		2020 (FSE) PNDR 2014-2020	
Dezvoltarea transportului public local în interes turistic	Operatori transport, Tour-operatori	UAT Dâmbovița UAT locale	-	Fonduri private	2014-2020
Obiectivul 2.3. Crearea cadrului necesar pentru dezvoltarea economică durabilă a județului Dâmbovița					
Consiliul Județean Dâmbovița					
Asigurarea unor locații adecvate pentru activitățile economice: - Parcuri tehnologice, informaționale, de afaceri; - Incubatoare de afaceri; - Burse de mărfuri agricole (cereale, legume, fructe); - Centre multifuncționale; - Centre expoziționale; - Piețe etc.	UAT Dâmbovița	UAT Localități Structuri de sprijin a afacerilor Asociații patronale	Conform SF/DALI	POR 2014-2020 (FEDR) PNDL Fonduri private Programul multianual înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri	2014-2020
Susținerea și promovarea proiectelor POLULUI AUTO MUNTENIA	UAT Dâmbovița POLUL AUTO MUNTENIA	membrii	Conform SF/DALI	POS Competitivitate (FEDR) -2014-2020 POS C, POR	2014-2020
Înființarea unui parc/centru tehnologic în scopul sprijinirii mediului de afaceri în zona Târgoviște	UAT Dâmbovița	Camera de comerț și industrie Asociații patronale Agenți economici	Conform SF/DALI	POR 2014-2020- (FEDR) Programul multianual	2014-2020

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

				înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri	
Mentținerea unui dialog permanent cu reprezentanții mediului de afaceri (crearea unor portaluri web mixte, public-private, de promovare și susținere a unor activități economice așa cum sunt agricultura și turismul etc.)	UAT Dâmbovița	Camera de comerț și industrie Asociații patronale Agenți economici	500.000 lei	Fonduri private PPP	2014-2020
Introducerea inovării și a noilor tehnologii și instrumente în procesele de producție sau în furnizarea de servicii – participarea în clustere, parteneriate gen universități – mediul de afaceri – sectorul public.	UAT Dâmbovița	Camera de comerț și industrie Asociații patronale Agenți economici Centre/stațiuni de cercetare Universitatea Valahia	-	Programele cadru (FP) PO Competitivitate 2014-2020 Orizont 2020	2014-2020
Înființarea unei agenții locale pentru atragerea investițiilor straine	UAT Dâmbovița	Autorități locale, guvernamentale, organizații de comerț, bănci, firme de servicii profesionale, centre de învățământ superior și de cercetare, angajatori majori, exportatori, furnizori, asociații patronale, companii logistice, organizații internaționale, lideri din mediul de afaceri local, Formatori de opinie și persoane influente	-	Fonduri private, PPP Schema de ajutor de stat pentru stimularea investițiilor cu impact major în economie, HG 807/2014	2014-2020
Înființarea unui departament în cadrul aparatului propriu al Consiliului Județean Dâmbovița destinat consolidării dialogului instituțional cu mediul de afaceri					
Realizarea strategiei pentru analiza, identificarea și recunoașterea avantajelor competitive în anumite sub-sectoare și a celor mai inovative elemente ale economiei locale în vederea atragerii investițiilor private					
Realizarea unei monografii a mediului de afaceri dâmbovițean (album și portal internet) care să prezinte oferta locală adresată investitorilor					

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

potențiali					
Alte instituții					
Dezvoltarea capitalului uman prin măsuri de: <ul style="list-style-type: none"> - integrare durabilă a tinerilor pe piața forței de muncă; - acces la locuri de muncă pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă și pentru persoanele inactive; - activități independente, antreprenoriat și înființare de întreprinderi, inclusiv a unor microîntreprinderi și a unor întreprinderi mici și mijlocii inovatoare; - adaptarea la schimbare a lucrătorilor, a întreprinderilor și a antreprenorilor; - modernizarea instituțiilor de pe piața forței de muncă, precum serviciile publice și private de ocupare a forței de muncă; - asigurarea accesului egal la învățarea pe tot parcursul vieții pentru toate grupele de vârstă; - facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici și a creării de locuri de muncă – consilierea pentru mici antreprenori din zonele rurale. 	Furnizori de formare și ocupare AJOFM Dâmbovița Asociații, organizații, fundații	UAT Dâmbovița și locale Agenți economici Camera de Comerț și Industrie Universitatea Valahia	-	PO Capital Uman 2014-2020 (FSE)	2014-2020
Proiectarea unei politici fiscale locale prin care să se urmărească motivarea	UAT-uri locale	UAT Dâmbovița Asociații patronale	-	Buget local	2014-2020

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

investitorilor potențiali de a crea noi afaceri pe raza administrativă a județului, precum și sprijinirea investitorilor existenți, așa cum este Renault		Camera de Comerț și Industrie Agenți economici/investitori			
Sprijinirea mediului privat și încurajarea antreprenoriatului în mediul rural	Agenți economici GAL-uri	UAT	-	PNDR 2014-2020 (FEADR)	2014-2020
3. DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII ADMINISTRATIVE					
Obiectivul 3.1. Întărirea capacității comunităților locale de a genera și gestiona dezvoltarea					
Consiliul Județean Dâmbovița					
Clarificarea alocării competențelor la nivelul UAT	UAT Dâmbovița	UAT locale GAL, ADI Centre de formare Organizații, fundații, asociații	Conform ghidului solicitanților	PO Capacitate Administrativă 2014-2020	2014-2020
Măsuri de reducere a decalajului de capacitate administrativă dintre palierele administrative, precum și față de UAT-uri aparținând aceluiași palier administrativ					
Dezvoltarea unui mecanism de monitorizare a competențelor descentralizate, precum și de evaluare a efectelor și impactului descentralizării					
Dezvoltarea unui mecanism de eficientizare a procesului de atestare a domeniului public al unităților administrativ-teritoriale					
Dezvoltarea de mecanisme de eficientizare a cheltuielilor și de stimulare a colectării taxelor și impozitelor locale (mecanisme					

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

eficiente de gestiune a execuției bugetare etc.)					
Dezvoltarea și implementarea unor sisteme și instrumente de management pentru creșterea performanței instituției (managementul calității, management bazat pe performanță, management prin obiective, bugetare pe programe, managementul riscului);					
Identificarea, dezvoltarea și implementarea de mecanisme de îmbunătățire a corelării planificării strategice cu resursele financiare					
Crearea de mecanisme de coordonare și colaborare între actorii relevanți pe domenii specifice de competență/activitate (inclusiv soluții IT)					
Îmbunătățirea comunicării inter și intra-instituționale privind reforma administrației publice					
Colaborarea cu mediul academic și de cercetare pentru identificarea și implementarea de concepte și metode inovative în domeniul administrației publice;					
Promovarea și încurajarea schimbului de experiență/networking-ului cu instituții/organisme ale administrațiilor publice naționale și europene/internaționale					

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

Dezvoltarea teritorială echilibrată a județului, actualizarea planurilor urbanistice, extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară	UAT Dâmbovița UAT-uri conform anexei PA 1	OCPI Dâmbovița APM Dâmbovița		Bugete locale POR 2014-2020 Buget de stat	2014-2020
Susținerea dezvoltării strategice a localităților județului și acordarea de asistență tehnică UAT-urilor în implementarea strategiilor locale	UAT-uri conform anexei PA 1	UAT Dâmbovița		Toate programele	2014-2020
3.2. Îmbunătățirea managementului resurselor umane în administrația publică județeană					
Îmbunătățirea performanței instituționale – creșterea gradului de profesionalizare prin:	UAT Dâmbovița	UAT locale GAL, ADI Centre de formare Organizații, fundații, asociații	Conform ghidului solicitanților	PO Capacitate Administrativă 2014-2020	2014-2020
<ul style="list-style-type: none"> metode inovative de asigurare a managementului resurselor umane; 					
<ul style="list-style-type: none"> standarde ocupaționale/cadre de competență (ex. clarificarea atribuțiilor și responsabilităților pe fiecare funcție/grad profesional) pentru dezvoltarea unui management previzional al competențelor, cu instrumente și indicatori de evaluare a performanțelor pe baza noilor competențe.; 					
<ul style="list-style-type: none"> revizuirea politicilor motivaționale, în perspectiva oportunității de carieră; 					
<ul style="list-style-type: none"> profesionalizarea personalului prin încurajarea dialogului social și promovarea condițiilor de muncă conform principiilor europene în domeniu. 					
Dezvoltarea de strategii privind managementul resurselor umane.					

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

Adaptarea și dezvoltarea competențelor compartimentelor de resurse umane.					
Asigurarea managementului resurselor umane în administrația publică prin utilizarea TIC.					
Promovarea bunelor practici în administrația publică și încurajarea schimbului de experiență, a networking-ului cu privire la managementul resurselor umane.					
3.3. Creșterea calității și accesibilității serviciilor publice oferite de către administrația publică județeană					
Îmbunătățirea serviciilor publice – Poliția Locală Târgoviște	Poliția Locală Târgoviște	UAT Târgoviște UAT Dâmbovița	98.900.000 lei	Buget local PO Capacitate Administrativă 2014-2020	2014-2020
Eficientizarea organizațională la nivelul Consiliului Județean Dâmbovița și a instituțiilor subordonate.	UAT Dâmbovița	Instituții Publice Asociații, fundații, organizații	732.000 lei	PO Capacitate Administrativă 2014-2020	2014-2020
Implementarea Sistemului de Control Intern/ Managerial (SCIM) în sectorul public	UAT Dâmbovița	Instituții Publice Asociații, fundații, organizații			
Îmbunătățirea eficacității organizaționale a administrației publice locale și a instituțiilor deconcentrate din județul Dâmbovița prin furnizare de programe de instruire pentru dezvoltarea și perfecționarea abilităților de comunicare în sfera publică și comunicare în limba străină ale angajaților, cu scopul atingerii unor cerințe și standarde impuse de Uniunea Europeană	UAT Dâmbovița	Universitatea Valahia, Asociația Intercomunitară de Dezvoltare în județul Dâmbovița.	1.000.000 lei		

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

<p>Revizuirea proceselor și a procedurilor interne de lucru utilizate pentru reducerea timpilor de furnizare a serviciilor publice;</p> <p>Consolidarea serviciilor publice care pot fi furnizate într-un mod integrat, fie la nivel de domeniu/sector, inclusiv servicii oferite pe paliere administrative diferite, fie la nivelul palierului administrativ;</p> <p>Colaborarea cu alte UAT-uri pentru furnizarea de servicii publice mai eficiente;</p> <p>Dezvoltarea, actualizarea, monitorizarea și evaluarea standardelor de cost și de calitate pentru serviciile publice;</p> <p>Dezvoltarea și implementarea unei metodologii-cadru pentru monitorizarea și evaluarea integrată a performanței în furnizarea serviciilor publice;</p> <p>Dezvoltarea și promovarea implementării sistemelor de ghișeu unic (one-stop-shop);</p> <p>Dezvoltarea, introducerea și sprijinul pentru utilizarea instrumentelor TIC (sisteme IT – dezvoltarea de software și baze de date);</p> <p>Măsuri de cooperare cu instituții și autorități publice din alte state membre UE, inclusiv stagii de pregătire pentru resursele umane din entitățile publice, în vederea îmbunătățirii calității serviciilor</p>	<p>UAT Dâmbovița</p>	<p>UAT locale GAL, ADI Centre de formare Organizații, fundații, asociații</p>	<p>Conform ghidului solicitanților</p>		
--	----------------------	---	--	--	--

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

publice furnizate;					
Îmbunătățirea comunicării inter și intra-instituționale cu privire la gestionarea serviciilor publice.					
Amenajarea adăpostului pentru câinii comunitari din localitatea Târgoviște	Direcția de Salubritate Târgoviște	UAT Târgoviște	13.200.000 lei	Buget local	2014-2016
Realizarea/extinderea/reabilitarea/modernizarea sediilor instituțiilor publice ale autorităților administrației publice locale, precum și a instituțiilor publice din subordinea acestora	UAT-uri conform PA 1 și PA 4	UAT Dâmbovița	Cf. SF/DALI	PNDL	2014-2020
Obiectivul 3.4. Creșterea transparenței, integrității și responsabilității la nivelul administrației publice județene					
Creșterea transparenței privind atât obligațiile și drepturile instituției publice, cât și drepturile și obligațiile beneficiarilor privind serviciile publice (ex. dezvoltarea de carte ale diverselor servicii publice, ghiduri pentru beneficiarii serviciilor publice);	UAT Dâmbovița	UAT locale GAL, ADI Centre de formare Organizații, fundații, asociații	Conform ghidului solicitanților	PO Capacitate Administrativă 2014-2020	2014-2020
Sprijinirea consolidării integrității în administrația publică locală prin analize bazate pe risc și programe de prevenire adaptate;					
Dezvoltarea și implementarea de măsuri privind reducerea fenomenului corupției (ex. organizarea de campanii de educație publică, realizarea de sondaje privind percepția publică în materie de corupție, analize, studii etc.);					
Dezvoltarea de competențe pentru integrarea principiilor și standardelor etice în cultura organizațională					

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

(consilieri de etică, demnitari, aleși, personal cu funcții de conducere, personal de execuție etc.);					
Creșterea nivelului educației anticorupție pentru angajații UAT.					
Obiectivul 3.5. Reducerea poverii administrative pentru mediul de afaceri și cetățenii județului Dâmbovița					
Asigurarea unui cadru stimulativ pentru dezvoltarea mediului economic privat și public, prin simplificarea sistemului de impozite și taxe și promovarea unor măsuri de consolidare a transparenței, stabilității și predictibilității;	UAT Dâmbovița	UAT locale GAL, ADI Centre de formare Organizații, fundații, asociații Camera de Comerț, formatori	Conform ghidului solicitanților	PO Capacitate Administrativă 2014-2020	2014-2020
Schimbul de experiență și de know-how în ceea ce privește reducerea poverii administrative pentru mediul de afaceri și pentru cetățeni;					
Informarea, consilierea, susținerea demersurilor întreprinse de APLurile din județul Dâmbovița în vederea acordării de facilități fiscale pentru investitorii din zonă					
Dezvoltare și sprijin pentru utilizarea sistemelor TIC (ex. e-aplicații).					
3.6. Sprijinirea activității formelor asociative dintre unitățile administrației publice locale sau dintre acestea și mediul privat, pentru întărirea capacității acestora					
Activarea ADI Civitas și ADI Zona Metropolitană Târgoviște	Membri ADI	Operatori servicii publice Mediul de afaceri, Camera de comerț			2015
Formarea GAL-urilor în mediul urban și elaborarea strategiilor locale pentru abordarea dezvoltării sub responsabilitatea comunității	UAT urban	UAT Dâmbovița	-	POR 2014-2020 (FEDR) + PO CU 2014-2020	2014-2020
Formarea GAL-urilor în mediul rural	UAT rural	UAT Dâmbovița	-	PNDR 2014-2020	2014-2020

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

și elaborarea strategiilor locale pentru abordarea dezvoltării sub responsabilitatea comunității					(FEADR) + PO CU 2014-2020	
Promovarea proiectelor de către GAL-urile din județul Dâmbovița	Conform PA2	Anexei			PNDR 2014-2020 (FEADR) + PO CU 2014- 2020+POR 2014- 2020	2014-2020
Promovarea proiectelor de către ADI-urile din județul Dâmbovița	Conform PA2	Anexei	UAT Dâmbovița		PNDR 201-2020 (FEADR) + PO CU 2014-2020	2014-2020

! Încadrarea proiectelor în liniile de finanțare aferente perioadei 2014-2020 este orientativă, actualizarea acestora urmând să se facă la momentul aprobării programelor operaționale.

ANEXA PA2 LA PLANUL DE ACȚIUNI DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2014-2020

CENTRALIZAREA NECESITĂȚILOR DE INVESTIȚII IDENTIFICATE LA NIVELUL LOCALITĂȚILOR COMPONENTE ALE GRUPURILOR DE ACȚIUNE LOCALĂ ȘI ASOCIAȚIILOR DE DEZVOLTARE INTERCOMUNITARĂ EXISTENTE ÎN JUDEȚUL DÂMBOVIȚA

GRUPURI DE ACȚIUNE LOCALĂ

GAL Cornățelu-Conțești-Sălcioara	Asfaltare/ Modernizare drumuri publice, comunale	Drumuri de exploatare agricolă	Parcări	Spatii verzi	Zone de recreere / loc de joacă al copil	Stații de transport in comun	Cadastru comuna	Dispensar/ Centru medical/ Spital	Centru social	Locuințe sociale (blocuri- ANL)	Liceu/ Școală Reabilitare/ Construcție noua	Grădiniță Reabilitare/ Construcție noua	Sală de sport	Bază sportivă	Reabilitare Biserică/ Mănăstire/ Monumente istorice	Reabilitare/ Modernizare Cămin cultural/ Casă de cultură	Centru informare turistică	Retea gaze naturale	Canalizare	Stație epurare	Alimentare cu apă	Managementul deșeurilor	Iluminat public
Conțești	X	X	X	X	X	X	X		X	X		X			X	X	X	X	X	X	X	X	X
Cornățelu											X				X				X		X		
Sălcioara	X	X						X			X	X		X	X?	X			X		X	X	
GAL Dobra-Băleni	Modernizare/ Reabilitare Clădiri administrative	Asfaltare/ Modernizare drumuri publice, comunale	Drumuri de exploatare agricolă	Dispensar/ Centru medical/ Spital	Centru social	Liceu/ Școală Reabilitare/ Construcție noua	Grădiniță Reabilitare/ Construcție noua	Reabilitare/ Modernizare Cămin cultural/ Casă de cultură	Canalizare	Alimentare cu apă													
Băleni		X	X	X	X	X	X	X	X	X													
Dobra	X		X	X																			
GAL Râscăeți-Vișina-Șelaru	Modernizare/ Reabilitare Clădiri administrative	Asfaltare/ Modernizare drumuri publice, comunale	Drumuri de exploatare agricolă	Parc	Dispensar/ Centru medical/ Spital	Liceu/ Școală Reabilitare/ Construcție noua	Grădiniță Reabilitare/ Construcție noua	Reabilitare Biserică/ Mănăstire/ Monumente istorice	Canalizare	Alimentare cu apă	Iluminat public	Canal colector ape pluviale											
Râscăeți		X							X	X	X	X											
Șelaru	X	X	X		X	X	X		X														
Vișina	X	X	X	X			X	X	X														
GAL Dărmănești-I.L. Caragiale-Vlădeni	Asfaltare/ Modernizare drumuri publice, comunale	Drumuri de exploatare agricolă	Stație epurare																				
Dărmănești																							
I.L Caragiale	X	X	X																				
Vlădeni																							

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

GAL Dealurile Sultannului	Modernizare/ Reabilitare Clădiri administrative	Asfaltare/ Modernizare drumuri publice, comunale	Amenajare trotuare/ alei pietonale	Poduri și podete Reabilitare/ Construcție nouă	Drumuri de exploatare agricolă	Parc	Zone de recreere / loc de joacă pt. copii	Statii de transport în comun	Cadastru comună	Dispensar/ Centru medical/ Spital	Centru social	Locuințe sociale (blocuri-ANL)	Asociații/ birou de consiliere	Liceu/ Școală Reabilitare/ Construcție nouă	Grădiniță Reabilitare/ Construcție nouă	Teren de sport/ stadion	Sală de sport	Bază sportivă	Reabilitare Biserică/ Mănăstire/ Monumente istorice	Restaurare troițe	Reabilitare/ Modernizare Cămin cultural/ Casă de cultură	Centru informare turistică	Complex turistic/ Zonă de agrement	Rețea gaze naturale	Canalizare	Stație epurare	Alimentare cu apă	Managementul deșeurilor	Iluminat public	Reabilitare termică locuințe	Protecție împotriva inundațiilor	Regularizare, decolmatare, apărări de maluri, cursuri râuri și pârâuri	Dotări pt/ intervenții în situații de urgență			
Iedera		X								X				X				X		X				X												
Valea Lungă	X	X	X	X	X		X		X	X	X			X	X					X			X	X			X	X	X			X	X			
Vârfuri	X	X		X	X	X		X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X			X	X				
Vișinești				X										X							X				X											
GAL Bucegi-Leaota	Modernizare/ Reabilitare Clădiri administrative	Asfaltare/ Modernizare drumuri publice, comunale	Amenajare trotuare/ alei pietonale	Poduri și podete Reabilitare/ Construcție nouă	Parc	Zone de recreere / loc de joacă pt. copii	Statii de transport în comun	Cadastru comuna	Dispensar/ Centru medical/ Spital	Centru social	Liceu/ Școală Reabilitare/ Construcție nouă	After school	Grădiniță Reabilitare/ Construcție nouă	Sală de sport	Muzeu	Reabilitare Biserică/ Mănăstire/ Monumente istorice	Reabilitare/ Modernizare Cămin cultural/ Casă de cultură	Complex turistic/ Zona de agrement	Rețea gaze naturale	Canalizare	Stație epurare	Alimentare cu apă	Iluminat public	Protecție împotriva inundațiilor	Regularizare, decolmatare, apărări de maluri, cursuri râuri și pârâuri	Dotări pt/ intervenții în situații de urgență										
Bezdead	X	X	X	X		X	X	X		X	X		X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X											
Buciumeni		X(nu îndeplinesc condițiile)		X							X	X					X			X																
Fieni																																				
Moroieni									X		X			X						X		X														
Moșăieni		X			X				X											X		X	X													
Pietroșița	în lucru	X	X	X	X	în lucru	X	X	X	X	X		X		X	X	X		X	X	X	X	X	X	X											
Runcu									X		X		X		X	X																				
GAL Arcul Târgoviștei	Modernizare/ Reabilitare Clădiri administrative	Asfaltare/ Modernizare drumuri publice, comunale	Amenajare trotuare/ alei pietonale	Poduri și podete Reabilitare/ Construcție nouă	Drumuri de exploatare agricolă	Parc	Spatii verzi	Amenajare Centru Civic	Zone de recreere / loc de joacă pt copii	Statii de transport in comun	Dispensar/ Centru medical/ Spital	Centru social	Locuințe sociale (blocuri-ANL)	Asociații/ birou de consiliere	Liceu/ Școală Reabilitare/ Construcție nouă	After school	Grădiniță Reabilitare/ Construcție nouă	Biblioteca Reabilitare/ Construcție nouă	Teren de sport/ stadion	Sală de sport	Bază sportivă	Muzeu	Reabilitare Biserică/ Mănăstire/ Monumente istorice	Reabilitare/ Modernizare Cămin cultural/ Casă de cultură	Centru informare turistică	Complex turistic/ Zona de agrement	Grădina zoologica/ botanica/ centru echitație	Rețea gaze naturale	Canalizare	Stație epurare	Alimentare cu apă	Managementul deșeurilor	Iluminat public	Reabilitare termică locuințe	Canal colector ape pluviale	Regularizare, decolmatare, aparari de maluri, cursuri rauri si pârâuri
Brănești		X			X										X		X						X	X								X			X	
Bucșani		X									X				X						X		X	X												
Dragomirești		X			X	X											X					X														
Glodeni	X	X						X								X	X					X	X	X									X	X	X	
Gura Ocniței		X	X	X		X		X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Ludești											X											X	X													
Ocnița		X		X							X				X					X			X		X											
Răzvăd		X									X				X		X						X		X											
Ulmi		X			X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X											X

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

GAL Microregiunea Dâmbovița Sud-Vest	Modernizare/Reabilitare Clădiri administrative	Sediu nou Primărie	Asfaltare/Modernizare drumuri publice, comunale	Amenajare trotuare/alei pietonale	Poduri și podete Reabilitare/Construcție nouă	Drumuri de exploatare agricolă	Piste de biciclete	Parcări	Parc	Spatii verzi	Dispensar/ Centru medical/ Spital	Centru social	Locuințe sociale (blocuri-ANL)	Asociații/ birou de consiliere	Liceu/ Școală Reabilitare/ Construcție nouă	After school	Grădiniță Reabilitare/ Construcție nouă	Teren de sport/ stadion	Sală de sport	Bază sportivă	Bazin înot	Patinoar	Muzeu	Reabilitare Biserică/ Mănăstire/ Monumente istorice	Reabilitare/ Modernizare Cămin cultural/ Casă de cultură	Complex turistic/ Zona de agrement	Retea gaze naturale	Canalizare	Stație epurare	Alimentare cu apă	Managementul deseurilor	Iluminat public	Parc fotovoltaic	Reabilitare termică locuințe	Dotari pt interventii in situatii de urgenta						
Dragodana			X			X												X						X		X	X														
Gura Șuții	X		X			X				X	X		X										X	X		X	X	X	X	X		X									
Lucieni	X	X	X	X	X	X	X				X	X	X		X			X	X	X	X				X	X	X	X			X										
Mătăsaru	X					X									X								X				X														
Mogoșani	X					X					X				X		X										X														
Nucet			X	X							X						X	X										X			X										
Perșinari					X	X													X								X														
Petrești			X			X					X																X														
Produlești		X	X			X																																			
Uliești			X												X		X									X															
Văcărești			X	X	X	X		X	X		X				X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X							
Găești				X					în lucru		X		X		X						X												X								
GAL Titu	Modernizare/Reabilitare Clădiri administrative	Sediu nou Primărie	Intrare în localitate	Asfaltare/Modernizare drumuri publice, comunale	Amenajare trotuare/alei pietonale	Poduri și podete Reabilitare/Construcție nouă	Drumuri de exploatare agricolă	Piste de biciclete	Parcări	Parc	Spatii verzi	Amenajare Centru Civic	Zone de recreere / loc de joacă pt copii	Statii de transport in comun	Supraveghere video	Dispensar/ Centru medical/ Spital	Centru social	Locuințe sociale (blocuri-ANL)	Liceu/ Școală Reabilitare/ Construcție nouă	After school	Grădiniță Reabilitare/ Construcție nouă	Biblioteca Reabilitare/ Construcție nouă	Teren de sport/ stadion	Bază sportivă	Reabilitare Biserică/ Mănăstire/ Monumente istorice	Reabilitare/ Modernizare Cămin cultural/ Casă de cultură	Centru informare turistică	Complex turistic/ Zona de agrement	Retea gaze naturale	Canalizare	Stație epurare	Alimentare cu apă	Managementul deseurilor	Iluminat public	Parc fotovoltaic	Reabilitare termică locuințe	Protecție împotriva inundațiilor	Regularizare, decolmatare, aparari de maluri, cursuri rauri si nazaruri	Dotari pt interventii in situatii de urgenta		
Titu			X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X		X	X	X	X	X	X	X				X	
Braniștea		X		X												X			X		X						X				X		X								
Corbii Mari	X			X		X										X			X		X					X				X		X									
Costești Vale				X															X		X									X		X									
Odobești				X		X	X																							X		X									
Poiana																								X						X		X									
Potlogi	X			X	X	X							X				X	X	X		X					X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X		
GAL Drumul Cricovului	Modernizare/Reabilitare Clădiri administrative	Asfaltare/Modernizare drumuri publice, comunale	Drumuri de exploatare agricolă	Supraveghere video	Dispensar/ Centru medical/ Spital	Liceu/ Școală Reabilitare/ Construcție nouă	Grădiniță Reabilitare/ Construcție nouă	Teren de sport/ stadion	Bază sportivă	Reabilitare Biserică/ Mănăstire/ Monumente istorice	Reabilitare/ Modernizare Cămin cultural/ Casă de cultură	Retea gaze naturale	Canalizare	Stație epurare	Alimentare cu apă	Iluminat public	Parc fotovoltaic	Dotari pt interventii in situatii de urgenta																							
Bilciurești		X	X			X					X		X																												
Butimănu	X	X	X		X	X					X																														
Cojasca	X	X			X					X																															
Cornești	X				X						X																														
Finta		X			X	X	X		X			X																													
Niculești		X		X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X																							

GAL „Urmașii Basarabilor”	Poduri și podete Reabilitare/ Construcție nouă	Drumuri de exploatare agricolă	Locuințe sociale (blocuri-ANL)	Liceu/ Școală Reabilitare/ Construcție nouă	Teren de sport/ stadion	Sală de sport	Bază sportivă	Reabilitare Biserică/ Mănăstire/ Monumente istorice	Reabilitare/ Modernizare Cămin cultural/ Casă de cultură	Canalizare	Stație epurare																												
Cobia	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X																												
Crângurile																																							
Gura Foi																																							
Valea Mare			X					X	X	X																													
GAL „Valea Ialomiței”	Modernizare/ Reabilitare Clădiri administrative	Sediu nou Primărie	Intrare în localitate	Asfaltare/ Modernizare drumuri publice, comunale	Amenajare trotuare/ alei pietonale	Poduri și podete Reabilitare/ Construcție nouă	Drumuri de exploatare agricolă	Piste de biciclete	Parc	Spații verzi	Amenajare Centru Civic	Zone de recreere / loc de joacă pt copii	Cadastru comuna	Supraveghere video	Dispensar/ Centru medical/ Spital	Centru social	Locuințe sociale (blocuri-ANL)	Asociații/ birou de consiliere	Liceu/ Școală Reabilitare/ Construcție nouă	After school	Grădiniță Reabilitare/ Construcție nouă	Teren de sport/ stadion	Sală de sport	Bază sportivă	Bazin înot	Reabilitare Biserică/ Mănăstire/ Monumente istorice	Restaurare troițe	Reabilitare/ Modernizare Cămin cultural/ Casă de cultură	Complex turistic/ Zona de agrement	Canalizare	Alimentare cu apă	Illuminat public	Parc fotovoltaic	Reabilitare termică locuințe	Protecție împotriva inundațiilor	Dotari pt intervenții în situații de urgență			
Aninoasa				X		X	X	X					X	X				X							X	X		X		X		X		X		X		X	
Cândești	X	X	X	X	X		X	X	X		X	X	X	X	X	X				X	X	X	X				X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Doicești	X		X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X			X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Pietrari																																							
Șotânga				X		X		X			X					X				X			X				X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Voinești																																							
Vulcana Băi																																							
Vulcana Pandele		X				X			X						X					X	X									X	X								

ASOCIAȚII DE DEZVOLTARE INTERCOMUNITARĂ

ADI „LAVITAS - TITU”	Modernizare/ Reabilitare Clădiri administrative	Sediu nou Primărie	Intrare în localitate	Asfaltare/ Modernizare drumuri publice, comunale	Amenajare trotuare/ alei pietonale	Poduri și podete Reabilitare/ Construcție nouă	Drumuri de exploatare agricolă	Piste de biciclete	Parcări	Parc	Spații verzi	Amenajare Centru Civic	Zone de recreere / loc de joacă pt copii	Statii de transport in comun	Supraveghere video	Dispensar/ Centru medical/ Spital	Centru social	Locuințe sociale (blocuri-ANL)	Asociații/ birou de consiliere	Liceu/ Școală Reabilitare/ Construcție nouă	After school	Grădiniță Reabilitare/ Construcție nouă	Biblioteca Reabilitare/ Construcție nouă	Teren de sport/ stadion	Sală de sport	Bază sportivă	Bazin înot	Reabilitare Biserică/ Mănăstire/ Monumente	Restaurare troițe	Reabilitare/ Modernizare Cămin cultural/ Casă de cultură	Centru informare turistică	Complex turistic/ Zona de agrement	Retea gaze naturale	Canalizare	Stație epurare	Alimentare cu apă	Managementul deșeurilor	Illuminat public	Parc fotovoltaic	Reabilitare termică locuințe	Protecție împotriva inundațiilor	Regularizare, decolmatare, aparari de maluri, cursuri	Dotari pt intervenții în situații de urgență
Braniștea		X		X												X				X		X								X				X									
Brezoaiele				X			X									X					X		X																				
Corbii Mari	X			X		X										X				X		X	X							X				X	X	X	X	X					
Gura Șuții	X			X			X				X					X	X		X										X				X	X	X	X	X	X					
Lungulețu				X			X													X		X			X						X												
Nucet				X	X											X					X		X		X			X															
Odobești				X		X	X																								X												
Poiana																									X											X	X						
Potlogi	X			X	X	X							X			X	X			X		X									X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X
Produlești		X		X			X																																				

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

ADI „MICROREGIUNEA NORD DÂMBOVIȚA”	Modernizare/ Reabilitare Clădiri administrative	Sediu nou Primărie	Asfaltare/ Modernizare drumuri publice_ comunale	Amenajare trotuare/ alei pietonale	Poduri și podete Reabilitare/ Construcție noua	Drumuri de exploatare agricolă	Parc	Amenajare Centru Civic	Zone de recreere / loc de joacă pt copii	Statii de transport in comun	Cadastru comuna	Dispensar/ Centru medical/ Spital	Centru social	Locuințe sociale (blocuri-ANL)	Asociații/ birou de consiliere	Liceu/ Școală Reabilitare/ Construcție noua	After school	Grădiniță Reabilitare/ Construcție noua	Biblioteca Reabilitare/ Construcție noua	Teren de sport/ stadion	Sală de sport	Bază sportivă	Muzeu	Reabilitare Biserică/ Mănăstire/ Monumente istorice	Restaurare troiețe	Reabilitare/ Modernizare Cămin cultural/ Casă de cultură	Centru informare turistică	Complex turistic/ Zona de agrement	Retea gaze naturale	Canalizare	Stație epurare	Alimentare cu apă	Managementul deseurilor	Illuminat public	Reabilitare termică locuințe	Protecție împotriva inundațiilor	Regularizare, decolmatare, aparari de maluri, cursuri rauri si parauri	Dotari pt interventii in situatii de		
Bezdead	X		X	X	X				X	X	X		X			X		X				X	X		X		X	X	X	X		X		X		X	X			
Brănești		X	X			X										X		X						X				X	X	X		X				X	X			
Glodeni	X		X					X										X	X				X						X											
Moroieni												X				X					X					X				X										
Moțâieni			X				X					X													X					X										
Pietroșița	în lucru		X	X	X		X	X	în lucru	X	X	X	X			X		X		X				X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Runcu												X				X										X														
Vârfuri	X		X		X	X	X			X		X	X	X	X	X		X		X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Vulcana Pandlele		X			X		X					X					X	X												X										
ADI „CRICOVUL – DULCE MORENI”	Modernizare/ Reabilitare Clădiri administrative	Asfaltare/ Modernizare drumuri publice_ comunale	Amenajare trotuare/ alei pietonale	Poduri și podete Reabilitare/ Construcție noua	Drumuri de exploatare agricolă	Parc	Zone de recreere / loc de joacă pt copii	Statii de transport in comun	Cadastru comuna	Dispensar/ Centru medical/ Spital	Centru social	Locuințe sociale (blocuri-ANL)	Liceu/ Școală Reabilitare/ Construcție noua	After school	Grădiniță Reabilitare/ Construcție noua	Teren de sport/ stadion	Sală de sport	Bază sportivă	Reabilitare Biserică/ Mănăstire/ Monumente	Reabilitare/ Modernizare Cămin cultural/ Casă de cultură	Centru informare turistică	Grădina zoologica/ botanica/ centru echitaie	Retea gaze naturale	Canalizare	Stație epurare	Alimentare cu apă	Managementul deseurilor	Illuminat public	Reabilitare termică locuințe	Canal colector ape pluviale	Regularizare, decolmatare, aparari de maluri, cursuri rauri si parauri	Dotari pt interventii in situatii de urgenta								
Comișani				X						X	X	X			X			X						X				X												
Finta		X								X		X			X			X						X																
Gura Ocnitei		X	X	X		X	X	X		X	X	X	X	X	X	X		X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Iedera		X								X		X						X	X					X																
IL Caragiale		X			X																			X																
Moreni		X				X				X		X	X																X											
Ocnita		X		X						X		X				X					X		X	X	X	X	X	X												
Valea Lungă	X	X	X	X	X		X		X	X	X		X							X			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Vișinești				X										X							X				X															
ADI Dâmbovița Sud-Râcari	Modernizare/ Reabilitare Clădiri administrative	Asfaltare/ Modernizare drumuri publice_ comunale	Drumuri de exploatare agricolă	Parcări	Spații verzi	Zone de recreere / loc de joacă pt copii	Statii de transport in comun	Cadastru comuna	Supraveghere video	Dispensar/ Centru medical/ Spital	Centru social	Locuințe sociale (blocuri-ANL)	Liceu/ Școală Reabilitare/ Construcție noua	Grădiniță Reabilitare/ Construcție noua	Teren de sport/ stadion	Sală de sport	Bază sportivă	Reabilitare Biserică/ Mănăstire/ Monumente istorice	Reabilitare/ Modernizare Cămin cultural/ Casă de cultură	Centru informare turistică	Retea gaze naturale	Canalizare	Stație epurare	Alimentare cu apă	Managementul deseurilor	Illuminat public	Parc fotovoltaic	Dotari pt interventii in situatii de urgenta												
Băleni		X	X							X	X		X	X								X		X																
Bilciurești		X	X									X										X																		
Butimanu	X	X	X							X		X																												

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

	Ciocănești	Cojasca	Conțești	Cornățelu	Cornești	Dobra	Niculești	Tărtășești	Aninoasa	Doicești	Dragomirești	Lucieni	Râzvâd	Sotânga	Ulmi	Văcărești	Bărbulețu	Malu cu flori	Râul Alb	Odobesti	Potlogi
ADI „CIVITAS TÂRGOVIȘTE”																					
Modernizare/ Reabilitare Clădiri administrative		X																			
Sediu nou Primărie		X																			
Intrare în localitate			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Asfaltare/ Modernizare drumuri publice, comunale																					
Amenajare trotuare/ alei pietonale																					
Poduri și podete Reabilitare/ Construcție noua																					
Drumuri de exploatare agricolă																					
Piste de biciclete																					
Parcări																					
Parc																					
Spatii verzi																					
Amenajare Centru Civic																					
Zone de recreere / loc de joaca pt copii																					
Cadastru comuna																					
Supraveghere video																					
Dispensar/ Centru medical/ Spital																					
Centru social																					
Locuințe sociale (blocuri-ANL)																					
Asociații/ birou de consiliere																					
Liceu/ Școală Reabilitare/ Construcție noua																					
After school																					
Grădiniță Reabilitare/ Construcție noua																					
Biblioteca Reabilitare/ Construcție noua																					
Teren de sport/ stadion																					
Sală de sport																					
Bază sportivă																					
Bazin înot																					
Muzeu																					
Reabilitare Biserică/ Mânăstire/ Monumente istorice																					
Restaurare troițe																					
Reabilitare/ Modernizare Cămin cultural/ Casă de cultură																					
Complex turistic/ Zona de agrement																					
Retea gaze naturale																					
Canalizare																					
Stație epurare																					
Alimentare cu apă																					
Managementul deșeurilor																					
Iluminat public																					
Protecție împotriva inundațiilor																					
Regularizare, decolmatare, aparari de maluri, cursuri rauri si parauri																					
Dotari pt interventii in situatii de urgenta																					

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

ADI „APA DÂMBOVIȚA”	Modernizare/ Reabilitare Clădiri administrative	Sediu nou Primărie	Intrare în localitate	Asfaltare/ Modernizare drumuri publice, comunale	Amenajare trotuare/ alei pietonale	Poduri și podete Reabilitare/ Construcție nouă	Drumuri de exploatare agricolă	Piste de biciclete	Parcări	Parc	Spații verzi	Amenajare Centru Civic	Zone de recreere / loc de joacă pt copii	Statii de transport in comun	Cadastru comuna	Supraveghere video	Dispensar/ Centru medical/ Spital	Centru social	Locuințe sociale (blocuri-ANL)	Asociații/ birou de consiliere	Liceu/ Școală Reabilitare/ Construcție nouă	After school	Grădiniță Reabilitare/ Construcție nouă	Biblioteca Reabilitare/ Construcție nouă	Teren de sport/ stadion	Sală de sport	Bază sportivă	Bazin înot	Patinoar	Muzeu	Reabilitare Biserică/ Mânăstire/ Monumente istorice	Restaurare troițe	Reabilitare/ Modernizare Cămin cultural/ Casă de cultură	Centru informare turistică	Complex turistic/ Zona de agrement	Grădina zoologică/ botanică/ centru	Rețea gaze naturale	Canalizare	Stație epurare	Alimentare cu apă	Managementul deșeurilor	Iluminat public	Parc fotovoltaic	Reabilitare termică locuințe	Canal colector ape pluviale	Protecție împotriva inundațiilor	Regularizare, decolmatare, aparari de maluri, cursuri-rauri si parauri	Dotari pt interventii in situatii de urgenta				
Aninoasa				X		X	X	X							X	X				X				X						X		X									X	X			X		X					
Brănești		X		X			X														X		X									X		X												X		X				
Buciumeni				X (nu îndeplinesc condițiile)		X															X	X									X																					
Doicești	X		X	X	X	X	X	X			X	X	X		X	X			X	X	X	X		X	X	X				X	X	X								X	X			X		X		X				
Dragomirești				X			X			X																					X																					
Găești					X												X		X		X							X																			X					
Gura Ociței				X	X	X				X			X	X			X	X	X		X	X	X		X					X	X	X				X	X							X	X							
Hulubești		X		X													X															X																				
Iedera				X													X				X									X	X																					
I.L. Caragiale				X			X																																													
Moreni				X						X							X		X		X																										X					
Moroieni																	X				X																															
Moșăieni				X						X							X																																			
Pietroșița	în lucru			X	X	X				X	X	X	în lucru	X	X	X	X	X		X	X	X		X			în lucru		X	X	X	X	X	X	X	X							X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Potlogi	X			X	X	X						X					X	X		X	X									X	X	X				X	X												X	X	X	
Răzvad				X													X?				X											X																				
Șotânga				X		X		X			X						X				X					X		X			X	X																				
Titu			X	X	X		X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X		X	X	X		X		X			X	X	X				X	X															X
Ulmi				X		X					X						X	X		X	X	X		X	X					X	X	X																		X		
Vulcana Pandele		X				X				X							X				X	X																														

ANEXA PA3 LA PLANUL DE ACȚIUNI DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2014-2020

DIRECȚIA OBIECTIVUL DE DEZVOLTARE ACȚIUNEA	ORIZONT DE TIMP	Valoarea estimată a documentației tehnico- economice/ per proiect afereant SF/ DALI (EURO fără T.V.A)	Valoarea estimată a documentației tehnico- economice/ per proiect afereant SF/ DALI +PT (EURO fără T.V.A)
1. ASIGURAREA ACCESULUI POPULAȚIEI JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA LA SERVICII PUBLICE DE CALITATE			
Obiectivul 1.1 Îmbunătățirea accesului populației la infrastructura și serviciile de transport			
Dezvoltarea infrastructurii de transport județean prin modernizarea DJ 711 Târgoviște (DN 71) – Ulmi – Comișani – Bucșani – Băleni – Dobra – Bilciurești – Cojasca – Bujoreanca (comuna Cornești – DN 1A)	2014-2020	214.500	429.000
Modernizarea DJ 503 pe traseul limită județ Teleorman – Șelaru – Fierbinți km. 87+070 – km. 95+532 (8,462 km) și DJ 611 pe traseul Fierbinți – Vișina – Petrești km. 22+000 –km. 41+694 (19,694 km.)	2014-2020	213.381	426.762

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

Modernizarea infrastructurii de transport interjudețean pe traseul DJ 401 A limită jud. Giurgiu – Potlogi – Zidurile – Crovu – Odobești – Costești Vale – Mătăsaru – Mogoșani – Găești (DN 7)	TL	162.000	324.000
Modernizarea DJ 724 – DJ 702 B – DJ 702 E pe traseul Pucheni – Malu cu Flori – DN 72 A – Gemenea – Cândești – Tătărani – Mănești – Dragomirești – Ungureni – Frasin Vale – Cobia – Gura Fcii – Găești (DN 7)	TL	265.500	531.000
Dezvoltarea infrastructurii de transport județean Dâmbovița și Prahova pe traseul DJ 711 Târgoviște (DN 71) – Ulmi – DJ 720 B, DJ 720 B Ulmi – DJ 711 – DN 72 – Râzvad (DJ 720) și DJ 720 Râzvad (DJ 720 B) – Gura Ocniței – Moreni – limită județ Prahova – Ditești – Filipeștii de Pădure – Călinești – Florești DN 1 (E60)	TL	136.500	273.000
Modernizarea DJ 712 A – DJ 702 B și DJ 702 pe traseul Fieni (DN 71) Runcu – Râu Alb – Gura Bărbulețului – Pietrari – Voinești – DN 72 A – Gemenea – Cândești – lim. jud. Argeș – Boțești – Dobrești – Topoloveni (DN 7)	TL	265.500	531.000
Modernizarea DJ 715 și 710 pe traseul Buciumeni (DN 71) – Bezdead – Costișata – lim. jud. Prahova spre Breaza		105.000	210.000
Modernizarea DJ 503, DJ 702 F, DJ 702 G și DJ 703 B pe traseul Giurgiu – Teleorman – Șelaru – Fierbinți – lim. jud. Argeș – Slobozia - lim. jud. Dâmbovița – Râscăeți – Puntea de Greci –	TL	616.500	1.233.000

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

Autostrada A1 – Ionești – Pătroaia – lim. jud. Argeș – Căteasca – Autostrada A1			
Construirea șoselei TRANSCARPATICA – Moroeni – Zănoaga – Bolboci – Padina – Dudele – Moeciu de Sus – Moeciu de Jos	TL	750.000	1.500.000
Realizarea unei legături între DN 71 și DN 72 A printr-un drum județean (DC 142 – rambleul căii ferate industriale Mina Șotânga – drum forestier Mărgineanca).	TL	67.500	135.000
Obiectivul 1.2 Asigurarea accesului egal la servicii medicale, sociale și culturale			
Reabilitarea, modernizarea, refuncționalizarea și echiparea infrastructurii serviciilor de sănătate din cadrul Centrului regional de recuperare neuro-motorie Gura Ocniței – Spitalului Județean de Urgență Târgoviște	2014-2020	10.000	20.000
Reabilitare și dotare secția medicină internă Voinești	2014-2020	50.000	100.000
Reabilitarea și dotarea cu echipamente a Spitalului Județean de Urgență Târgoviște – corpurile A, B, spălătorie, sediu administrativ, dispensar TBC, Centru Transfuzii	2014-2020	133.333	266.667
Reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ dotarea infrastructurii de servicii medicale din orașul Titu (centru de sănătate, unitate	2014-2020	50.000	100.000

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

primiri urgențe)			
Reabilitare și dotare Secție Psihiatrie Cronici Gura Ocnitei SJUT	TL	13.333	26.667
Reabilitarea și dotarea clădirii Secției Boli Infecțioase din cadrul Spitalului Județean de Urgență Târgoviște	TL	13.333	26.667
Reabilitare și dotare secția pneumologie – TBC Moroeni, SJUT	TL	13.333	26.667
Reabilitarea, refuncționalizarea și asigurarea dotării necesare pentru sporirea gradului de confort instituțional al persoanelor cu dizabilități la Școala Specială Gimnazială Târgoviște	2014-2020	13.333	26.667
Reabilitarea, modernizarea și dotarea Centrului de Servicii Comunitare Pucioasa (apartamente de tip familial)	2014-2020	13.333	26.667
Reabilitarea, modernizarea și dotarea Centrului de Servicii Sociale Floare de Colț Târgoviște (apartamente de tip familial)	2014-2020	13.333	26.667
Reabilitarea, modernizarea și dotarea Centrului de Servicii Sociale Găești (apartamente de tip familial)	2014-2020	13.333	26.667
Obiectivul 1.3. Creșterea accesului populației județului Dâmbovița la infrastructura și serviciile de protecție și conservare a mediului			
Reabilitare termica clădire Consiliul Județean Dâmbovița	2014-2020	1.333.333	2.666.667

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

Reabilitare clădire Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului		1.000.000	2.000.000
2. DEZVOLTAREA ECONOMICĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA			
Obiectivul 2.2. Valorificarea potențialului local pentru dezvoltarea turismului și diversificarea economiei locale			
Restaurarea și valorificarea Ansamblului Monumental „Curtea Domnească”	2014-2020	200.000	400.000
Reabilitare și reamenajare expozițională a Muzeului de Istorie	2014-2020	83.333	166.667
Reintroducerea în circuitul turistic a Casei – gravor „Gabriel Popescu” Vulcana Pandlele	2014-2020	33.000	66.000
Înființarea unui muzeu al satului și salvarea caselor țărănești cu arhitectură tradițională românească din județul Dâmbovița	2014-2020	75.000	150.000
Reabilitarea și amenajarea Muzeului Scriitorilor Dâmbovițeni	TL	33.333	66.667
Reabilitarea și amenajarea fostei Școli de Cavalerie în vederea înființării unui muzeu militar	TL	33.333	66.667
Restaurarea Școlii Populare de Artă	TL	26.667	53.333

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

Restaurarea și amenajarea Arsenalului Armatei	TL	26.667	53.333
Restaurarea și valorificarea turistică a Casei Fusea	2014-2020	26.667	53.333
Înființarea și dezvoltarea stațiunii turistice Padina – Peștera	TL	150.000	300.000
Reabilitarea și dotarea taberelor școlare	2014-2020	83.333	166.667
Construirea/modernizarea punctelor (foișoarelor) de observare/ filmare/ fotografiere	2014-2020	5.000	10.000
Salvamont – amenajare și dotări, construire de refugii montane, marcare trasee montane	2014-2020	6.667	13.333
Obiectivul 2.3. Crearea cadrului necesar pentru dezvoltarea economică durabilă a județului Dâmbovița			
Înființarea unui parc/ centru tehnologic în scopul sprijinirii mediului de afaceri	2014-2020	200.000	400.000
Înființarea unei platforme logistice pentru sprijinirea activității agricole în comuna Lungulețu	2014-2020	200.000	400.000
TOTAL EURO		6.649.378	13.298.765
DIN CARE 2014-2020 EURO		4.132.879	8.265.764

ANEXA PA4 LA PLANUL DE ACȚIUNI DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2014-2020

SINTEZA OBIECTIVELOR DERULATE PRIN PROGRAMUL NAȚIONAL DE DEZVOLTARE LOCALĂ O.U.G. 28/2013 ÎN ANUL 2014

Nr. Crt.	Denumire obiectiv/ Anul contractării	Constructor	Valoarea investiției	Valoare decontată la 01.01.2015	Valoare alocată/decontată 2014		Stadiu fizic	Rest de alocat	Obs.
					Alocat	Decontat			
SUBPROGRAMUL: MODERNIZAREA SATULUI ROMÂNESC									
Domeniul specific: Realizare/extindere/reabilitare/modernizare a sistemelor de alimentare cu apă și stații de tratare a apei									
LUCRĂRI ÎN CONTINUARE									
1.	Înființare rețea de apă în com. Bărbulețu/2010	S.C. Rateleu Club Argeș	12.898.748	1.584.000	1.020.000	1.020.000	15%	11.314.748	-
2.	Înființare rețea de apă în com. Braniștea/2009	S. C. Eurom Construct București	1.824.410	1.810.000	1.127.000	1.127.000	100%	0	PIF 2014
3.	Sistem de alimentare cu apă în com. Corbii Mari/2009	S.C.Consral SRL	10.826.773	3.785.904	900.000	900.000	35%	7.040.869	-
4.	Alimentare cu apă în Costeștii din Vale/2009	S.C.Consral SRL	9.725.000	5.917.000	1.800.000	1.800.000	70%	3.800.000	-
5.	Extindere alimentare cu apă în com. Malu cu Flori/2009	S.C. Potențial Cons SA	4.781.000	4.781.000	1.550.000	1.550.000	100%	0	PIF 2014
6.	Alimentare cu apă în com. Moșăeni (Cucuteni)/2009	S.C.Consral SRL	3.230.018	1.267.615	400.000	60.742,50	40%	1.962.403	-
7.	Alimentare cu apă în com. Pietrari/2010	S.C.Consral SRL	7.809.296	1.096.000	900.000	900.000	34%	6.713.296	-

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

8.	Reabilitare sistem de alimentare cu apă în loc. Dealu Frumos, com. Pietroșița/ 2010	S.C.Silver Trading PITEȘTI	3.498.525	2.728.538	1.100.000	1.100.000	80%	730.000	PIF 2015
9.	Alimentare cu apă în com. Pucheni/ 2008-2011	S. C. Ratelen SRL	7.737.956	3.859.172	1.500.000	1.500.000	65%	3.878.784	-
10.	Extindere alimentare cu apă în com. Văleni Dâmbovița/ 2009	S. C. Complis S.A.	1.790.476	1.749.847,48	752.711,36	752.711,36	100%	0	PIF 2014
11.	Înființare rețea de apă în com. Râu Alb/ 2010	S. C. Complis S.A.	5.890.631	1.865.780	927.680,12	927.680,12	37%	4.029.549	-
12.	Alimentare cu apă etp. II în com. Runcu (Bădeni, Brebu, Ferestre, Piatra, Siliștea)/ 2009	S. C. Diana S.A. TGV S.C.Consral SRL	3.368.760	1.308.290 (s-a renunțat la o parte din lucrări)	415.000	415.000	100%	0	PIF 2014
13.	Alimentare cu apă în com. Sălcioara/ 2010	S. C. Fluid Constanța	17.921.860	7.026.040	2.700.000	2.700.000	50%	10.895.820	-
14.	Alimentare cu apă în com. Hulubești/ 2008	S. C. Instal Somet Buzău	5.664.480	5.664.480	1.230.017,97	900.000,00	98%	0	PIF 2015
15.	Alimentare cu apă în com. Mătășaru/ 2007	S. C. Potențial SRL	5.352.000	5.352.000	897.781,30	897.781,30	100%	0	PIF 2014
16.	Alimentare cu apă potabilă în sistem centralizat în com. Perșinari/ 2009	S. C. Iulcover Group S.A.	3.016.000	3.016.000	1.650.000	1.650.000	100%	0	PIF 2014
17.	Sistem de alimentare cu apă și canalizare în com. Brezoele/ 2009	S.C.Acim S.A. București	3.275.186	3.275.186	348.191,47	348.191,47	100%	0	PIF 2014
18.	Sistem de alimentare cu apă și canalizare în com. Slobozia Moară/ 2009	S.C.Acim S.A. București	3.596.894	3.596.894	470.000	470.000	100%	0	PIF 2014

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

SUBPROGRAMUL: REGENERAREA URBANĂ A MUNICIPIILOR ȘI ORAȘELOR									
Domeniul specific: Realizare/extindere/reabilitare/modernizare a sistemelor de alimentare cu apă și stații de tratare a apei									
1.	Alimentare cu apă în oraș Răcari (Colacu, Bălănești, Sabiesti, Stănești, Ghimpați)/2009	S. C. Potențial Cons S.A.	7.377.420	3.168.377	1.050.000	1.050.000	40%	4.198.270,00	-
SUBPROGRAMUL: MODERNIZAREA SATULUI ROMÂNESC									
Domeniul specific: Realizare/extindere/reabilitare/modernizare a sistemelor de canalizare și stații de epurare a apelor uzate									
LUCRĂRI ÎN CONTINUARE									
1.	Extindere canalizare și epurarea apelor uzate în sat. Comișani și Lazuri /2013	S. C. Paulus SRL	10.356.186	2.350.700	1.967.000	1.967.000	25%	8.005.300	-
2.	Rețea de canalizare ape uzate menajere în com. Crângurile/2011	GENERAL Trust Pitești SRL	30.745.474	2.141.978	700.000	700.000	10%	28.471.703	-
3.	Rețea de canalizare, stație de epurare și racorduri canalizare menajeră în sat. Mărginenii de Sus, com. Dărmănești/2007	S. C. Ecprod SRL	5.624.148	3.798.656	600.000	600.000	64%	1.825.492 SE	PIF 2015
4.	Canalizare și epurare ape uzate menajere în com. Petrești/2008	S. C. Complis S.A.	5.357.991	3.772.500	1.000.000	1.000.000	80%	1.585.491 BS 397.788 BL 1.187.703	PIF 2015
5.	Rețea de canalizare și stație de epurare în loc. Costeștii din Deal, com. Produlești/2009	S. C. Fibec S.A. Câmpina	3.622.081	1.896.619	582.387,91	582.387,91	70%	1.725.462 SE	PIF 2015
6.	Sistem centralizat de canalizare și stație de epurare în com. Șelaru/2007	GENERAL Trust Pitești SRL	3.276.000	3.276.000	345.631,75	345.631,75	100%	0	PIF 2014

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

LUCRĂRI NOI									
SUBPROGRAMUL: MODERNIZAREA SATULUI ROMÂNESC									
Domeniul specific: Realizare/extindere/reabilitare/modernizare a sistemelor de alimentare cu apă și stații de tratare a apei									
1.	Înființare rețea alimentare cu apă în comuna Tărtășești/2014	S.C. Zalex SRL Ilfov	10.107.210	220.281	186.558	186.558	0%	9.886.930	Plata PT
Domeniul specific: Realizare/extindere/reabilitare/modernizare a sistemelor de canalizare și stații de epurare a apelor uzate									
1.	Extindere rețea de canalizare în comuna Tărtășești/2014	S.C. Zalex SRL Ilfov	10.711.771	228.766	195.238	195.238	0%	10.483.005	Plata PT
LUCRĂRI ÎN CONTINUARE									
SUBPROGRAMUL: MODERNIZAREA SATULUI ROMÂNESC									
Domeniul specific: Realizare/extindere/reabilitare/modernizare/dotare a unităților de învățământ preuniversitar									
1.	Grădiniță cu cinci grupe în comuna Cojasca sat. Fântânele	S.C IULDI MARF S.R.L	571.921	274.476,15	300.000	274.476,15	50%	279.684,85	PIF 2015
2.	Grădiniță două săli de clasă Crețulești, comuna Mătăsaru, județul Dâmbovița	S.C.ILVA IMPEX S.R.L.	745.247,37	589.724,70	200.000	202.218,70	100%	103.369,67	PIF 2015
3.	Școala Gimnazială I-VIII, sat. Cazaci, comuna Nucet	S.C.ILVA IMPEX S.R.L.	1.769.079,70	1.729.429,74	400.000	368.350,04	100%	0	PIF 2015
4.	Construcție școală clasele I-VIII și grădinița comuna Cornățelu	S.C.EUNOMIA S.R.L.	1.001.859,41	818.685,98	100.000	100.000	95%	183.173,26	PIF 2015
LUCRĂRI NOI									
SUBPROGRAMUL: MODERNIZAREA SATULUI ROMÂNESC									
Domeniul specific: Realizare/extindere/reabilitare/modernizare/dotare a unităților de învățământ preuniversitar									
1.	Reabilitare și extindere școală Decindeni, comuna Dragomirești	în procedura de licitație publică	1.605.440	0	150,00	0 s-a achitat PT din BL	0%	1.605.440	Plata PT
2.	Construire grădiniță cu trei săli de clasă în satul Râncaciov, comuna Dragomirești		904.528	33.294,00	150,000	33.294,00	0%	871.234	Plata PT

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

3.	Consolidare, extindere, modernizare Grădinița numărul 2 din localitatea Bezdead	S.C.ILVA IMPEX S.R.L.	597.713	100.000	100.000	100.000	20%	422.401,56	PIF 2015
4.	Reabilitare, modernizare și extindere școală și grădiniță, sat Potocelu, comuna Ludești		2.844.626	55.000	50.000	55.000	0%	2.587.109	Plata PT
5.	Construire grădiniță cu două săli de clasă în sat Scheiu de Sus, comuna Ludești	SC GIANDRU CONSTRUCT SRL	938.147	29.193,75	50.000	29.193,75	0%	804.140,00	Plata PT
6.	Reabilitare și modernizare grădinița Dolani, com. Doicești		796.535	0	150.000	0 S-a achitat PT din BL	0%	693.374	Plata PT
<p>LUCRĂRI NOI SUBPROGRAMUL: MODERNIZAREA SATULUI ROMÂNESC Domeniul specific: Realizare/extindere/reabilitare/modernizare/dotare a unităților sanitare din mediul rural</p>									
1.	Reabilitare, extindere și dotare dispensar medical în comuna Bucșani, sat Bucșani		1.571.559	60.000	100.000	60.000	0%	1.350.634	Plata PT
2.	Reabilitare dispensar uman sat Răzvad, comuna Răzvad		1.056.388	41.242	100.000	41.242,40	0%	946.114	Plata PT
3.	Construire dispensar cartier Goleasca, comuna Șotânga		867.491 din care 735.193 se pot finanța	0	100.000	0	0%	735.193	Plata PT
<p>LUCRĂRI ÎN CONTINUARE SUBPROGRAMUL: MODERNIZAREA SATULUI ROMÂNESC Domeniul specific: Realizarea/extinderea/reabilitarea/modernizarea sediilor instituțiilor publice ale autorităților administrației publice locale, precum și a instituțiilor publice din subordinea acestora</p>									
1.	Construire sediu primărie și amenajări exterioare sat Comișani, comuna Comișani	S.C. CAMPEADOR S.R.L.	2.951.206,58	1.969.399,91	1.000.000	1.000.000	75%	981.806,67	PIF 2015

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

LUCRĂRI NOI SUBPROGRAMUL: MODERNIZAREA SATULUI ROMÂNESC Domeniul specific: Realizarea/extinderea/reabilitarea/modernizarea sediilor instituțiilor publice ale autorităților administrației publice locale, precum și a instituțiilor publice din subordinea acestora									
1.	Construire sediu primărie în comuna Brezoaele		2.483.187	52.000	100.000	52.000	0%	2.312.001	Plata PT
2.	Construire sediu primărie în comuna Cobia		2.645.904	0	100.000	0,0 (46.240,00) Suspendat	0%	2.531.759	-
3.	Construcție clădire primărie în comuna Slobozia Moară		2.597.813	62.000	50.000	62.000,00	0%	2.379.837	Plata PT
4.	Reabilitare, extindere, modernizare și dotare sediu primărie în comuna Pietroșița		1.737.134	34.968	50.000	34.968,00	0%	1.563.526	Plata PT
5.	Reabilitare primărie în comuna Bărbulețu		1.087.222	38.440,00	100.000	38.440,00	0%	972.498	Plata PT
6.	Construire sediu primărie în comuna Buciumeni		2.027.104	20.460	100.000	20.460,00	0%	1.825.269,56	Plata PT

ANEXA PA5 LA PLANUL DE ACȚIUNI DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2014-2020

SITUAȚIA STRATEGIILOR LOCALE ELABORATE LA NIVELUL UNITĂȚILOR ADMINISTRATIV – TERITORIALE DIN JUDEȚUL DÂMBOVIȚA – OCTOMBRIE 2014

NR. CRT.	UNITATEA ADMINISTRATIV-TERITORIALĂ	HCL prin care s-a adoptat strategia	Strategia este elaborată, dar nu a fost adoptată prin HCL
1	PUCIOASA		Strategia se află în dezbateri publice.
2	RĂCARI		Strategia se află în dezbateri publice.
3	TITU	120/17.12.2013	
4	ANINOASA	36/31.07.2014	
5	BĂRBULEȚU	31/20.10.2014	
6	BEZDEAD	37/29.05.2014	
7	BREZOAELE		Strategia se află în dezbateri publice. Se preconizează că aceasta va fi adoptată spre sfârșitul lunii februarie.
8	BUCȘANI		Strategia se află în dezbateri publice
9	CÂNDEȘTI	43/17.10.2013	
10	COJASCA		Strategia se află în dezbateri publice. Se preconizează că aceasta va fi adoptată spre sfârșitul lunii februarie.
11	COMIȘANI	3/29.01.2015	
12	CONȚEȘTI	11/03.02.2014	
14	CORNĂȚELU	29/18.10.2013	
15	CRÂNGURILE	11/05.01.2015	
16	DOICEȘTI	38/28.08.2014	
17	DRAGODANA	19/19.08.2013	
18	DRAGOMIREȘTI	7/31.01.2014	
19	GURA OCNIȚEI	37/30.09.2014	
20	GURA ȘUȚII	49/12.12.2014	
21	IL. CARAGIALE	14/27.02.2014	
22	IEDERA		Strategia se află în dezbateri publice. Se preconizează că aceasta va fi adoptată spre sfârșitul lunii februarie.
23	LUCIENI	24/29.04.2014	
24	LUDEȘTI	25/26.11.2014	
25	LUNGULEȚU	38/19.12.2014	
26	MALU CU FLORI	46/16.12.2014	

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020
-VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014-

27	MĂNEȘTI	8/28.01.2014	
28	MĂTĂSARU	4/30.01.2015	
29	MOGOȘANI	31/30.10.2014	
30	MORTNEI	25/29.11.2014	
31	NICULEȘTI	40/22.10.2014	
32	OCNIȚA	16/29.04.2014	
33	PETREȘTI	10/14.02.2012	
34	PIETRARI	39/30.09.2014	Strategia comunei este cuprinsă în strategia GAL Valea Ialomiței.
35	POIANA		Strategia se află în dezbateri publice.
36	POTLOGI		Strategia se află în dezbateri publice.
37	PRODULEȘTI	45/03.12.2014	
38	PUCHENI	9/26.01.2015	
39	RACIU	6/31.01.2014	
40	RĂSCĂIEȚI	6/30.01.2015	
41	RÂU ALB		Strategia se află în dezbateri publice.
42	RUNCU	40/30.10.2014	
43	ȘELARU	32/31.10.2014	
44	ȘOTÂNGA	65/28.02.2014	
45	ULMI	110/26.03.2014	
46	VĂCĂREȘTI	4/03.02.2014	
47	VALEA LUNGĂ	68/28.11.2013	
48	VALEA MARE	52/16.10.2013	
49	VĂLENI DÂMBOVIȚA	4/10.02.2014	
50	VÂRFURI		Strategia se află în dezbateri publice.
51	VIȘINEȘTI	3/31.01.2014	
52	VOINEȘTI	62/17.11.2014	
53	VLĂDENI		Strategia se află în dezbateri publice.

ANEXA NR. 1. DOCUMENTE EUROPENE RELEVANTE PENTRU DEZVOLTAREA JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA ÎN PERIOADA 2014-2020

- REGULAMENTUL (UE) NR. 1303/2013 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului;
- REGULAMENTUL (UE) NR. 1305/2013 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 17 decembrie 2013 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1698/2005 al Consiliului;
- REGULAMENTUL (UE) NR. 1306/2013 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 17 decembrie 2013 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 352/78, (CE) nr. 165/94, (CE) nr. 2799/98, (CE) nr. 814/2000, (CE) nr. 1290/2005 și (CE) nr. 485/2008 ale Consiliului;
- REGULAMENTUL (UE) NR. 1310/2013 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 17 decembrie 2013 de stabilire a anumitor dispoziții tranzitorii privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește resursele și repartizarea acestora pentru anul 2014 și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 73/2009 al Consiliului și a Regulamentelor (UE) nr. 1307/2013, (UE) nr. 1306/2013 și (UE) nr. 1308/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului în ceea ce privește aplicarea acestora în anul 2014.

ANEXA NR. 2. PROCESUL DE DEZBATERE PUBLICĂ PRIVIND STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA 2012-2020 – VARIANTA ACTUALIZATĂ 2014

Pentru respectarea principiului transparenței decizionale, în luna decembrie 2014 autoritățile publice județene au publicat pentru consultare varianta actualizată a Strategiei de dezvoltare a județului Dâmbovița pentru perioada 2012 – 2020, iar în luna ianuarie 2015 au organizat o serie de dezbateri publice.

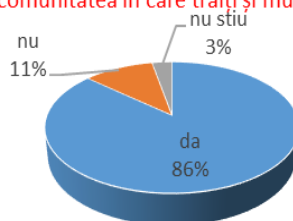
Prima dintre ele a avut loc în data de 15 ianuarie 2015 și a avut ca invitați reprezentanți ai autorităților publice locale și ai instituțiilor publice și serviciilor deconcentrate/descentralizate din județ.

În cadrul întâlnirii, participanții au fost rugați să completeze un chestionar privind documentul supus dezbaterii. Instrumentul a cuprins o serie de cinci întrebări și o rubrică pentru comentarii/sugestii. La sfârșitul întâlnirii au fost colectate șaiszeci și șase de chestionare. Vă prezentăm în cele ce urmează opiniile participanților privind Strategia, așa cum reies din chestionare:

Întrebarea 1

La această întrebare au răspuns toate cele 66 de persoane. Respondenții consideră în procent de 86% că viziunea propusă este conformă cu idealurile propriei comunități.

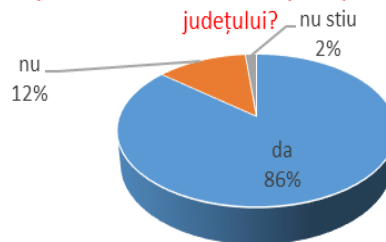
1. Considerați că viziunea de dezvoltare a județului este conformă cu idealurile dumneavoastră pentru comunitatea în care trăiți și munciți?

Întrebarea 2

La această întrebare au fost date 64 de răspunsuri, din care reiese că obiectivele propuse răspund așteptărilor a 86% dintre respondenți.

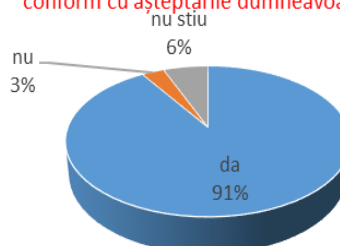
2. Obiectivele stabilite până în anul 2020 răspund așteptărilor dumneavoastră în privința dezvoltării județului?

Întrebarea 3

La această întrebare au răspuns toate persoanele care au completat chestionarul. 91% dintre acestea consideră că direcțiile de dezvoltare propuse pot conduce județul la o dezvoltare echilibrată și corespund așteptărilor lor.

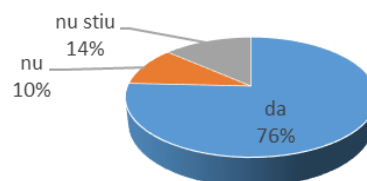
3. Direcțiile de dezvoltare propuse sunt cele care pot conduce județul către o dezvoltare echilibrată, conform cu așteptările dumneavoastră?

Întrebarea 4

Dintre cele 66 de răspunsuri primite la această întrebare 76% sunt afirmative. Majoritatea respondenților consideră că proiectele prioritare propuse rezolvă principalele probleme din sectoarele economic, sociale și de mediu.

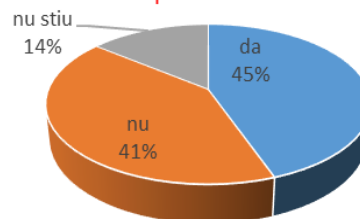
4. Considerați că proiectele prioritare propuse în Planul Local de Acțiune rezolvă principalele probleme în sectoarele economice, sociale și de mediu?

Întrebarea 5

La ultima întrebare au răspuns 63 de persoane. Spre deosebire de celelalte întrebări, aici proporțiile sunt aproximativ egale. 45% dintre respondenții consideră că strategia omite proiecte prioritare, în timp ce 41% consideră că strategia acoperă toate proiectele prioritare.

5. Sunt proiecte care considerați că trebuie să fie prioritare și nu se regăsesc în propunerile prezentate?

Rezultatele chestionarelor sunt îmbucurătoare, majoritatea respondenților considerând că strategia este în armonie cu prioritățile și viziunile locale de dezvoltare. În plus, aceștia au înțeles și apreciază importanța abordării colaborative și a dezbaterilor publice:

- *e benefic că s-a înțeles importanța dezbaterii publice;*
- *apreciez consultarea;*
- *sugerez atragerea cadrelor universitare, doctoranzilor și studenților în activitatea de cercetare pentru fundamentarea deciziilor.*

Respondenții au sesizat efortul necesar pentru implementarea strategiei (*va fi nevoie de implicare, seriozitate, multă muncă și foarte mulți bani*) și au ținut să menționeze o serie de piedici ce stau în calea dezvoltării:

- *problema lipsei fondurilor;*
- *distribuția inechitabilă a fondurilor în județ;*
- *necesitatea creării posibilității renunțării la proiecte aflate într-un stadiu minim de realizare și înghețate;*
- *birocrația excesivă pentru obținerea autorizației de construcții.*
- *nevoia monitorizării investițiilor și eficientizării lor – nu modernizezi o stradă până nu ai introdus rețeaua de apă/canal.*

Dezbaterea a scos la iveală și o serie de investiții și nevoi pe care participanții le consideră a fi importante. Dintre acestea, cea mai importantă prioritate, menționată de 8 ori, este crearea de locuri de muncă și atragerea forței de muncă. În strânsă legătură, s-au propus sprijinirea IMM-urilor, încurajarea dezvoltării societăților private și a înființării altora noi, inclusiv prin reforme legislative pentru încurajarea inițiativei private, încurajarea tinerilor și sprijinirea lor pentru accesarea de fonduri, inclusiv pentru plata cofinanțării.

Alte sugestii/comentarii făcute sunt:

- accent pe valorificarea și promovarea potențialului turistic;

- turism montan pentru dezvoltarea zonei de nord;
- pârtie Babele-Padina, pârtie de ski Bucegi-Moieciu de Sus;
- Ocnița să fie cuprinsă la punctul dezvoltare turistică datorită potențialului deosebit (sare și ape sărate);
- reabilitarea domeniilor Văcăreștii și Ghica și investiții în infrastructură;

- prioritatea 1 – infrastructura rutieră;
- focusare pe modernizarea infrastructurii rutiere;
- dezvoltarea infrastructurii feroviare în vederea stimulării economiei și turismului;
- construirea unui aeroport de mici dimensiuni limitrof Municipiului Târgoviște;
- proiecte de modernizare a drumurilor de interes local care fac legătura între localități;
- varianta Dracula Parc din Teiș (Calea Domnească) Ulmi;
- drum expres Găești-Ploiești;
- centura Târgoviște;
- centuri ocolitoare;
- reluarea și finalizarea construcției Tunelului Izvor care să facă legătura între Moroeni și Sinaia;

- mai mult accent pe protecția mediului și agricultură;
- dezvoltarea sectorului agricol și de industrie alimentară;
- dezvoltarea în continuare a drumurilor de exploatare;
- protejarea comercializării produselor agricole (pomicole) autohtone, subvenții corespunzătoare în sectorul agricol;
- zona Brezoaiele-Poiana-Lungulețu nu este susținută pe partea de cercetare/producție agricolă;
- selectarea deșeurilor la colectare;
- mediul este tratat insuficient;
- regularizări și decolmatări de baraje, râuri etc.

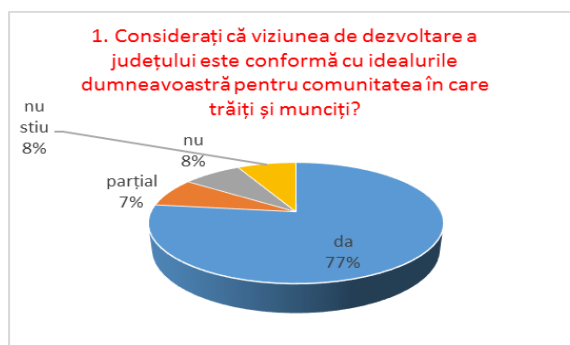
- cadastrarea localităților;
- creșterea nivelului de urbanizare;
- stimularea creșterii demografice;
- dezvoltarea proiectelor de utilități;
- extinderea reabilitării monumentelor istorice în mai multe UAT-uri;
- alocarea financiară insuficientă pentru proiectele culturale;
- continuarea reabilitării locuințelor din Târgoviște;
- reabilitatea termică a locuințelor din mediul rural;
- programe școlare, dotare cu calculator și activități turistice;
- modernizare școli în mediul rural;
- să se aibă în vedere grupurile vulnerabile și acțiuni educaționale cu acestea;
- problema câinilor vagabonzi.

A doua dezbatere publică a avut loc la Centrul Internațional de Conferințe al Universității Valahia Târgoviște în data de 28 ianuarie 2015, în cadrul ședinței ordinare de consiliu județean. De data aceasta, au fost invitați la consultare reprezentanți ai mediului de afaceri dâmbovițean.

A fost utilizat același instrument pentru colectarea opiniilor privind actualizarea Strategiei, fiind completate treisprezece chestionare⁹⁸ (toate întrebările au primit răspuns din partea celor 13 respondenți). Răspunsurile înregistrate sunt următoarele:

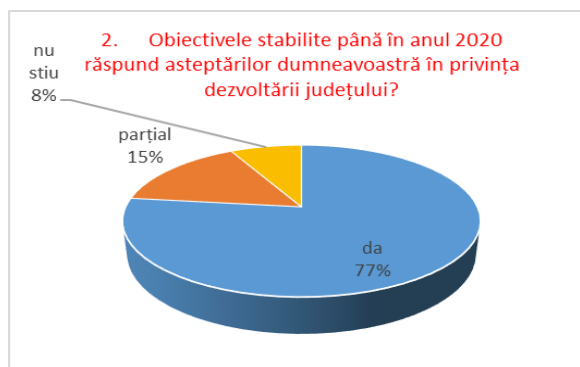
Întrebarea 1

77% dintre respondenții consideră că viziunea propusă este conformă cu idealurile propriei comunități, în timp ce alți 7% consideră că aceasta corespunde parțial idealurilor locale.

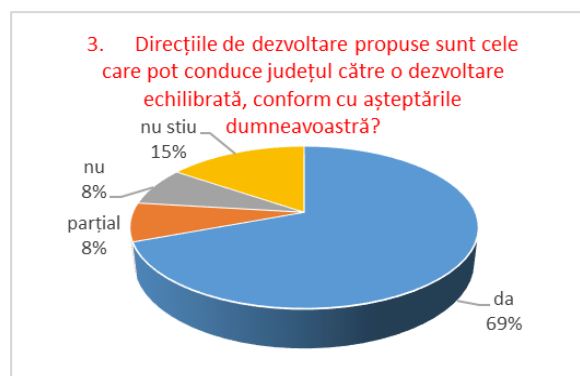
Întrebarea 2

Obiectivele propuse în Strategie răspund complet așteptărilor a 77% dintre respondenți și parțial așteptărilor a 15% dintre aceștia.

Întrebarea 3

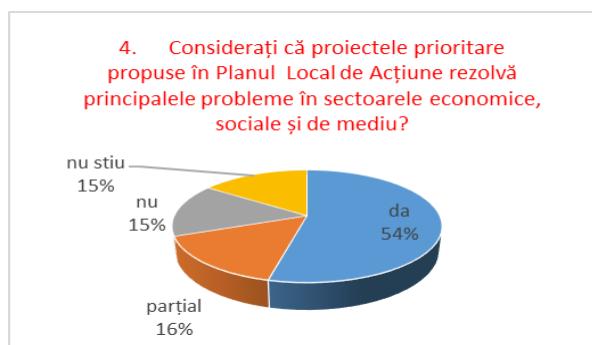
77% dintre persoanele care au completat chestionarul consideră că direcțiile de dezvoltare propuse pot conduce județul la o dezvoltare echilibrată și corespund așteptărilor lor (69% complet și 8% parțial).

⁹⁸ Numărul redus de respondenți face ca rezultatele să nu fie foarte reprezentative în cazul celei de-a doua dezbateri publice. Publicul țintă al acesteia a fost mediul de afaceri dâmbovițean. Cu toate acestea, s-a ținut cont de opiniile exprimate și sugestiile primite în timpul discuțiilor. Deși prezența a fost redusă și o parte dintre participanți nu au completat chestionarul, actualizarea Strategiei a fost făcută publică și a putut fi consultată de către toți actorii economici, nu doar de către cei prezenți la dezbateri, fiind în acest sens promovată și pusă la dispoziția tuturor persoanelor interesate.

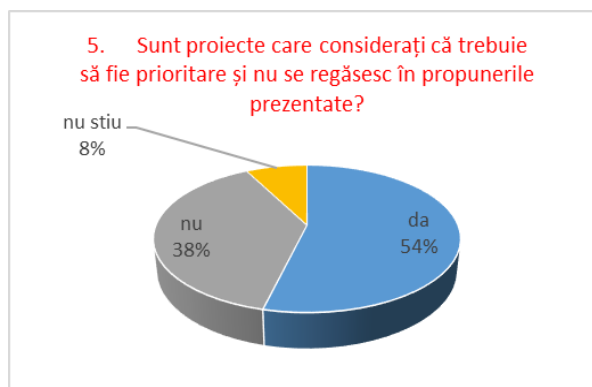
Întrebarea 4

Majoritatea respondenților consideră că proiectele prioritare propuse rezolvă principalele probleme din sectoarele economic, sociale și de mediu (54% dintre ei au răspuns Da și alți 16% au răspuns parțial).

Întrebarea 5

Spre deosebire de celelalte întrebări, aici proporțiile sunt mai apropiate. 54% dintre respondenții consideră că strategia omite proiecte prioritare, în timp ce 38% consideră că strategia acoperă toate proiectele prioritare.

Dacă la prima dezbateră publică au fost primite numeroase sugestii și comentarii, la cea de-a doua participanții nu au avut completări majore pentru document. Unul dintre ei a sugerat aprofundarea ideilor și sugestiilor prezentate în cadrul dezbaterii pentru ca proiectele să poată fi concretizate și puse în practică într-un timp cât mai scurt cu puțință. Alte sugestii făcute, care sunt acoperite de document, au fost prioritizarea proiectelor de infrastructură (în special drumuri) și asigurarea concordanței cu Programul de dezvoltare a pomiculturii în perioada 2014-2020.